

Liahona

Te mau a'ora'a nō te
'āmuira'a rahi

Tē fa'aitoito nei te peresideni Nelson i te mau 'utuāfare 'ia 'imi i te fa'ateiteira'a

'Ua pāturuhia te mau Hitu
'Ahuru 'āpī 'e te Peresidenira'a
Rahi 'āpī o te Ha'api'ira'a Sābati

E 8 hiero 'āpī tei
fa'arahia, e riro
te mau hiero nō
te 'anotau o te
mau pionie i te
fa'a'āpīhia

TE PERESIDENIRĀA MĀTĀMUA 'E TE PUPU NŌ TE TINO AHURU MA PITI 'ĀPOSETOLO I TE PŪ FĀRI'IRĀA RĀTERE NŌ TE HIERO NŌ ROMA ITALIA.

«Hau atu i te 2 000 matahiti i teienei, 'ua aupuru tō tātou Fa'aora 'o Iesu Mesia i tō te ao nei, ma te ha'amau i tāna 'Ēkālesia 'e tāna 'evanēlia. 'Ua pi'i 'oia i te mau 'āpōsetolo 'e 'ua hōrō'a ia rātou i te fa'aueara'a 'e haere 'outou, 'e 'ia ha'api'i i te mau nūna'a ato'a' [Mataio 28:19].

« I tō tātou nei 'ānotau, 'ua fa'aho'ihia mai te 'Ēkālesia a te Fatu. Tē n'ā nei te Fa'aora i te upo'o Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te parau Feiā Mo'a i te Mau Mahana Hope'a Nei. 'Ei mau 'āpōsetolo nā Iesu Mesia nō teie 'ānotau, tē fa'ite nei mātou i teie mahana i te parau poro'i i fa'a'itehia e te mau 'āpōsetolo i mūta'a iho ra—'oia ho'i, tē ora nei te Atua 'e 'o Iesu te Mesia ».

—Te Peresidemi Russell M. Nelson, i Italia nō te ha'amo'ara'a i te hiero nō Roma Italia i te 'āvā'e Māti ra.

Tuha'a purera'a nō te po'ipo'i mahana mā'a

- 6 **Nāhea vau e 'ite ai ?**
Elder Ulisses Soares
- 9 **Hi'o maita'i 'aore rā e tāu'a 'ore**
Becky Craven
- 11 **Mau pāhonora'a i te pure**
Elder Brook P. Hales
- 15 **'Ohipa misiōnare : Fa'a'itera'a i te mea i roto i tō 'outou 'ā'au**
Elder Dieter F. Uchtdorf
- 19 **Mai tāna iho i rave**
Episekopo W. Christopher Waddell
- 22 **Hō'ē fare i reira e pārahi ai te Vārua o te Fatu**
Peresideni Henry B. Eyring

Tuha'a purera'a nō te avatea mahana mā'a

- 26 **Te pāturu'a i te mau ti'a fa'atere o te 'Ēkālesia**
Peresideni Dallin H. Oaks
- 27 **Parau fa'a'ite a te tuha'a fa'atere 'ohipa hi'opo'ara'a a te 'Ēkālesia, nō 2018**
Kevin R. Jergensen

- 32 **Te 'evanelia mau 'e te ateate 'e te 'ōhie a Iesu Mesia**
Peresideni M. Russell Ballard
- 36 **Te 'imira'a i te 'ite nā roto i te Vārua**
Elder Mathias Held
- 39 **Te mata fa'aro'o**
Elder Neil L. Andersen
- 43 **Te pōpoura'a i te mau parau a te Mesia**
Elder Takashi Wada
- 41 **Fa'aro'o i tōna reo**
Elder David P. Homer
- 44 **'A hi'o na i te 'Ārenio a te Atua**
Elder Jeffrey R. Holland

Tuha'a purera'a rahi nā te Autahu'ara'a

- 47 **Tā 'outou buka ha'uti nō te autahu'ara'a**
Elder Gary E. Stevenson
- 58 **Te pupu autahu'ara'a : E vāhi nō te pārahira'a**
Elder Carl B. Cook
- 54 **'A hi'o ia Iesu Mesia**
Elder Kim B. Clark
- 58 **Te mana o te fa'aro'o pāturu**
Peresideni Henry B. Eyring
- 60 **I hea te reira e arata'i atu ?**
Peresideni Dallin H. Oaks

- 67 **E nehenehe tātou e rave maita'i a'e 'e e ha'amaita'i ia tātou**
Peresideni Russell M. Nelson

Tuha'a purera'a nō te po'ipo'i sābati

- 78 **Tē rahi ra tōna maita'i**
Elder Dale G. Renlund
- 81 **Te Mesia : Te māramarama e 'ana'ana i roto i te pōiri**
Sharon Eubank
- 76 **Te here rahi nō te mau tamari'i a tō tātou Metua**
Elder Quentin L. Cook
- 81 **Fa'aineinera'a nō te ho'ira'a mai o te Fatu**
Elder D. Todd Christofferson
- 85 **Te taraehara o Iesu Mesia**
Tad R. Callister
- 88 **« Haere mai, 'a pe'e mai iā'u »**
Peresideni Russell M. Nelson

Tuha'a purera'a nō te avatea sābati

- 98 **Tāmāhia nā roto i te tātarahapa**
Peresideni Dallin H. Oaks
- 107 **Fa'a'ohipara'a i tō tātou mau ponapona pae vārua**
Elder Juan Pablo Villar
- 97 **Te Tia'i māmoe maita'i, te 'Ārenio a te Atua**
Elder Gerrit W. Gong
- 114 **Fa'aineinehia nō te noa'a mai te mau mea ato'a i hina'arohia ra**
Na Elder David A. Bednar
- 105 **Te maita'i vave o te Atua**
Elder Kyle S. McKay
- 121 **'A patu i te hō'ē pare o te pae vārua 'e o te pāru'ara'a**
Elder Ronald A. Rasband
- 125 **Parau 'ōpanira'a**
Peresideni Russell M. Nelson
- 64 **Te mau hui mana fa'atere rahi 'e te feiā fa'atere rahi o te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te Mau Mahana Hope'a nei**
- 112 **Parau fa'ata'ara'a nūmera nō 2018**
- 113 **Fa'ahorora'a nō te mau 'ā'amu o te 'āmuira'a**
- 114 **Te mau parau 'āpi nō te 'Ēkālesia**
- 143 **Mai, pe'e mai—'Apo mai i te ha'api'ira'a mai roto mai i te mau a'ora'a o te 'āmuira'a rahi**

Te 189ra'a o te 'āmuira'a rahi

Po'ipo'i mahana mā'a, 6 nō 'Ēperēra 2019, tuha'a purera'a rahi

Arata'ira'a : Peresideni Dallin H. Oaks
Pure mātāmua : Elder Steven E. Snow
Pure hope'a : Elder Wilford W. Andersen
Pehe nā te Pupu himene o te Fare menemene i Temple Square; Mack Wilberg 'e Ryan Murphy, mau ta'ata arata'i; Richard Elliott 'e Andrew Unsworth, mau fa'ata'i hāmonia : « 'Oa'oa tātou i te tau nō te ora », *Tē mau himene*, n°3; « Haere tātou ma te fa'aro'o », *Tē mau himene*, n°37, fa'anahohia e Wilberg; « Tei roto i tō'u nei 'ā'au », *Tē mau himene*, n°135, fa'anahohia e Wilberg; « E te Fa'aora o 'Īserā'ela », *Tē mau himene*, n°6; « E te tamari'i here ē », *Tē mau himene*, n°48, fa'anahohia e Wilberg; « E tamari'i au », *Tē mau himene*, n°185, fa'anahohia e Murphy; « 'A 'oa'oa na, e Ari'i te Fatu ! » *Tē mau himene*, n°29, fa'anahohia e Murphy.

Avatea mahana mā'a, 6 nō 'Ēperēra 2019, tuha'a purera'a rahi

Arata'ira'a : Peresideni Henry B. Eyring
Pure mātāmua : Elder Brent H. Nielson
Pure hope'a : Lisa L. Harkness
Pehe nā te hō'ē pupu himene 'āmui nō Brigham Young University; Rosalind Hall 'e Andrew Crane, mau ta'ata arata'i; Linda Margetts 'e Bonnie Goodliffe, mau fa'ata'i hāmonia : « 'A haere mai, te Ari'i », *Tē mau himene*, n°27, fa'anahohia e Kasen; « Tē māere nei au », *Tē mau himene*, n°111, fa'anahohia e Jessop; « 'Arue iāna te Ari'i mana hope ra », *Tē mau himene*, n°33; « Iesu tei fānauhia ra », *Tē mau himene*, n°113, fa'anahohia e Kasen; « Iesu, tō'u Fa'aora », *Tē mau himene*, n°53, fa'anahohia e Staheli.

Mahana mā'a pō, 6 nō 'Ēperēra 2019, tuha'a purera'a rahi a te Autahu'ara'a

Arata'ira'a : Peresideni Dallin H. Oaks
Pure mātāmua : Elder John C. Pingree Jr.
Pure hope'a : Elder Brian K. Taylor
Pehe nā te hō'ē pupu himene 'āmui Autahu'ara'a a Aaronā nō te mau titi nō Layton (Utah); Stephen Schank, ta'ata arata'i; Brian Mathias, fa'ata'i hāmonia : « Arata'i mai, e Iehova », *Tē mau himene*, n°40, fa'anahohia e Wilberg; « Tai'o mai na i tō mau maita'i », *Tē mau himene*, n°147, fa'anahohia e Kasen; « Ti'aturira'a nō Ziona », *Tē mau himene*, n°161; « Beautiful Savior », *Children's Songbook*, 62, fa'anahohia e Schank.

Sābati po'ipo'i, 7 nō 'Ēperēra 2019, tuha'a purera'a rahi

Arata'ira'a : Peresideni Dallin H. Oaks
Pure mātāmua : Elder Bradley D. Foster
Pure hope'a : Jean B. Bingham
Pehe nā te Pupu himene o te Fare menemene i Temple Square; Mack Wilberg, ta'ata arata'i; Andrew Unsworth 'e Brian Mathias, mau fa'ata'i hāmonia : « Sing Praise to Him », *Hymns*, n°70; « Auē te pa'ari », *Tē mau himene*, n°41, fa'anahohia e Wilberg; « I Feel My Savior's Love », *Children's Songbook*, 74, fa'anahohia e Cardon; « Haere mai e himene », *Tē mau himene*, n°25; « Iesu, mato nō te ora », *Tē mau himene*, n°258, fa'anahohia e Wilberg; « Mai, pe'ē mai », *Tē mau himene*, n°58, fa'anahohia e Wilberg.

Sābati avatea, 7 nō 'Ēperēra 2019, tuha'a purera'a rahi

Arata'ira'a : Peresideni Henry B. Eyring
Pure mātāmua : Elder Taniela B. Wakolo
Pure hope'a : Elder Claudio R. M. Costa
Pehe nā te Pupu himene o te Fare menemene i Temple Square; Mack Wilberg 'e Ryan Murphy, mau ta'ata arata'i; Bonnie Goodliffe 'e Linda Margetts, mau fa'ata'i hāmonia : « 'Auē te 'oa'oa ē », *Tē mau himene*, n°80, fa'anahohia e Murphy; « Come unto Jesus », *Hymns*, n°117,

fa'anahohia e Murphy; « Te mau nuna'a ! » *Tē mau himene*, n°163; « I Know That My Savior Loves Me », Creamer and Bell, fa'anahohia e Murphy; « Hina'aro vau ia 'oe », *Tē mau himene*, n°50, fa'anahohia e Wilberg.

E roa'a te mau a'ora'a o te 'āmuira'a

Nō te fāri'i i te mau a'ora'a o te 'āmuira'a rahi i ni'a i te 'itenati nā roto e rave rahi reo, 'a haere atu i ni'a i te conference.ChurchofJesusChrist.org 'e 'a mā'iti i te reo. E roa'a ato'a te mau a'ora'a i ni'a i te fa'anahora'a 'āfa'ifa'i nō te vaira'a buka 'evanelia. 'Ia tai'ohia e ono hepetoma i muri mai i te 'āmuira'a rahi, e roa'a ia te mau haruharura'a video 'e fa'aro'o i te mau pū 'ōperera'a buka. Tē vai ra te parau ha'amāramaramara'a nō ni'a i te fa'anahora'a e tano nō te ta'ata huma i ni'a ia disability.ChurchofJesusChrist.org.

I ni'a i te tāpo'i

Mua : Hōho'a pata nā Leslie Nilsson
Muri : Hōho'a nā Matthew Reier.

Hōho'a nō te 'āmuira'a

Te mau hōho'a i Roto Miti 'ua patahia e Cody Bell, Janae Bingham, Mason Coberly, Randy Collier, Weston Colton, Ashlee Larsen, Leslie Nilsson, Matthew Reier, 'e Christina Smith.

MĒ 2019 BUKA 21 NO. 2
LIAHONA 18605 895

Ve'a nā te ao tā'āto'a nei a te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te Mau Mahana Hope'a Nei.

Te Peresidenira'a Mātāmua : Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo : M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Pāpā'i ve'a fa'atere : Randy D. Funk

Feiā tauturu : Brian K. Ashton, Randall K. Bennett, Becky Craven, Sharon Eubank, Cristina B. Franco, Donald L. Hallstrom, Larry S. Kacher, Erich W. Kopschke, Lynn G. Robbins

Tī'a Fa'atere rahi : Richard I. Heaton

Tī'a Fa'atere nō te mau ve'a 'a te 'Ēkālesia : Allan R. Loyborg

Tī'a Fa'atere ha'apa'o faufa'a : Garff Cannon

Tī'a Fa'atere pāpā'i ve'a : Adam C. Olson

Tauturu Tī'a fa'atere rahi : Ryan Carr

Tauturu nene'ira'a : Camila Castrillón

Pūpū papa'i ve'a : Maryssa Dennis, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Garrett H. Garff, Jon Ryan Jensen, Aaron Johnston, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Lori Fuller Sosa, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Tī'a Fa'atere rahi nō te 'Ohipa Pēnira'a : J. Scott Knudsen

Tī'a Fa'atere nō te 'Ohipa Pēnira'a : Tadd R. Peterson

Hōhō'a : Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Joshua Dennis, David Green, Colleen Hincley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, K. Nicole Walkenhorst

Tā'ata Fa'aaui i te Parau Fatura'a : Collette Nebeker Aune

Fa'atere nō te 'Ohipa Hāmanira'a : Jane Ann Peters

Hāmanira'a : Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Marrison M. Smith

Hī'oppo'ara'a hou te nene'ira'a : Joshua Dennis, Ammon Harris

Tī'a Fa'atere nō te Nene'ira'a : Steven T. Lewis

Tī'a Fa'atere nō te 'Ōperera'a : Troy R. Barker

Vāhi hāponora'a rata : *Liahona* Fl. 23, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0023, USA.

'Ua nene'ihia te *Liahona* (te hō'ē parau nō roto i te Buka a Moromona, 'oia hō'i, «'āve'i'a» 'aore rā « arata'i ») nā roto i te reo alabania, aramania, bislama, bulgaria, cambodia, cebuano, tinito, tinito (fa'a'ohiehia), croatia, czech, danemata, holane, peretāne, esetonia, fiti, finilane, farāni, purutia, hēleni, hungarian, icelani, indonesia, italia, tāpōnē, kiribati, korea, letonia, lithuania, malagasy, marshallese, mongolia, norevetia, polane, pōtītī, romania, russia, hamao, solovenia, pāniora, swahili, tuete, tagalog, tahiti, thai, tona, ukrainia, urdu, 'e anami (Rahira'a nene'ira'a, tei te huru ia o te reo).

© 2019 na Intellectual Reserve, Inc. Fatura'a pāruurua. Nene'ihia i te fenua Marite.

Copyright information: Unless otherwise indicated, individuals may copy material from the *Liahona* for their personal, noncommercial use (including for Church callings). This right can be revoked at any time. Visual material may not be copied if restrictions are indicated in the credit line with the artwork. Copyright questions should be addressed to Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; adresa elektronike: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada: May 2019 Vol. 21 No. 2. LIAHONA (USPS 311-480) Tahitian (ISSN 1521-4761) is published four times a year (April, May, October and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

Fa'ahorora'a ta'ata a'o

Andersen, Neil L., 39
Ballard, M. Russell, 32
Bednar, David A., 114
Callister, Tad R., 85
Christofferson, D. Todd, 81
Clark, Kim B., 54
Cook, Carl B., 58
Cook, Quentin L., 76
Craven, Becky, 9
Eubank, Sharon, 81
Eyring, Henry B., 22, 58
Gong, Gerrit W., 97
Hales, Brook P., 11
Held, Mathias, 36
Holland, Jeffrey R., 44
Homer, David P., 41
Jergensen, Kevin R., 27
McKay, Kyle S., 105
Nelson, Russell M., 67, 88, 111
Oaks, Dallin H., 26, 60, 98
Rasband, Ronald A., 121
Renlund, Dale G., 78
Soares, Ulisses, 6
Stevenson, Gary E., 47
Uchtdorf, Dieter F., 15
Villar, Juan Pablo, 95
Wada, Takashi, 38
Waddell, W. Christopher, 19

Fa'ahorora'a tumu parau

'Āamu 'utuāfare, 76, 81
'Apo mai i te ha'apī'ira'a, 6, 28, 101
Aroha, 91
'Ati, 34, 73, 85
Aupurura'a, 19, 28, 54, 97
Autaea'era'a, 51
Autahu'ara'a, 54, 58, 67
Autahu'ara'a a Aaron, 19, 47, 51
Buka a Moromona, 51, 81
Fa'ahoara'a, 51
Fa'aineinera'a, 101, 107
Fa'aitoitōra'a, 19
Fa'ananhora'a nō te fa'aorara'a, 60
Fa'aorara'a, 105
Fa'a'orera'a hapa, 22
Fa'ateiteira'a, 88
Fa'aurura'a, 31, 41
Fare, 'Utuāfare, 22, 101, 107
Fārī'ira'a, 73
Faufa'a o te ta'ata hō'ē, 38
Fa'aro'o, 6, 22, 34, 58, 70, 95, 107
Fa'a'oroma'i, 70, 105
Feiā fa'atere o te 'Ēkālesia, 58
Ha'apa'o, 70
Ha'apī'ira'a, hōro'a i te ha'apī'ira'a, 6, 28, 76
Ha'apī'ira'a Sābati, 101
Ha'aputuputura'a, 81, 97
Ha'avāra'a, 91, 111
Hāmani maita'i, marū, 105
Hau, 28
Heheura'a, 31, 38, 41
Here, 11, 15, 22, 28, 58, 73, 76
Hī'ora'a, 6
Iesu Mesia, 6, 19, 22, 28, 34, 43, 44, 54, 67, 81, 81, 85, 88, 91, 107, 97, 114, 105, 107
Iosepha Semita, 22, 85, 101
'Ite, 31, 41
'Itera'a pāpū, 107
Itoito, 15
Mana'o tura, 44
Māramama o te Mesia, 73

Mau fafaura'a, 9, 54, 73, 88, 101
Mau ha'amaita'ira'a, 70, 105
Mau hiero, 22, 111
Mau mā'itira'a, 60
Mau 'ōro'a, 85, 88
Mau Peropheta, 34
Mau semeio, 15
Nātura hanahana, 60
'Oa'oa, 28, 60, 88
'Ohipa hiero, 76, 81, 101
'Ohipa misiōnare, 15, 22, 51, 76, 95
'Ōro'a, 44
Parau mau, 34, 107
Pātūrura'a, 58
Pohe pae tino, 85
Pohe pae vārua, 85
Pōpou, 9, 22
Pūai pae vārua, 70, 47, 95, 107
Pupu autahu'ara'a, 47, 51
Pure, 11, 22, 58, 70
Rāve'a ha'apararera'a, 76
Sābati, 28
Tae-piti-ra'a mai, 81
Tāmāhanahanara'a, 105, Fa'afāriura'a, 19, 31, 38
Tāra'ehara, 44, 85, 91, 97
Tātarahapara'a, 22, 67, 73, 85, 91
Tau, 67
Tāvīnira'a, 19
Te Atua te Metua, 11
Tī'afa'ahoura'a, 81, 91
Tīa'ira'a, Tī'aturira'a, 6, 91, 105
Tī'ara'a metua tāne, 22, 58
Tī'ara'a pipi, 6, 9, 15, 28, 47, 54, 67, 107, 111
Tuatāpapa pāpā'ira'a mo'a, 38
Tusia, 60
'Umera'a 'ia hara, 47
'Utuāfare, 34, 58, 76, 88
Vārua Maita'i, 22, 31, 38, 41

Mau parau rahi nō te 189ra'a o te 'āmuira'a rahi nō 'Ēperēra

Mai te pāturura'ahia mai te peresideni Russell M. Nelson 'ei Peresideni nō te 'Ēkālesia, 'ua fa'aarahia te tahi mau tauira'a faufa'a e rave rahi i te 'āmuira rahi.

Nō reira 'ua tia'i iho ā ia te mau melo i te tahi atu ā mau tauira'a i teie 'āmuira'a. Terā rā, 'ua fa'atumu te mau feiā fa'atere o te 'Ēkālesia i ni'a i te tahi atu huru tauira'a—te tauira'a tā te Fa'aora e nehenehe e rave i roto ia tātou tāta'itahi.

Te tāparu a te hō'ē peropheta

« 'Ia ani Iesu 'ia 'outou 'e ia'u nei 'ia 'tātarahapa', tē ani nei ia 'oia ia tātou 'ia tau i », 'ua parau te peresideni Nelson.

« ... 'A hi'o e aha tē tāpe'a nei ia 'outou 'ia tātarahapa. 'Ei reira, 'a tau i ! 'A tātarahapa ! Tātou pā'āto'a te nehenehe e rave maita'i a'e 'e e ha'amaita'i ia tātou, rahi atu ā i tei mātāmua a'enci. »

- Tai'o i te anira'a a te peresideni Nelson 'ia tātarahapa ('api 67).
- Nō te tahi atu mau parau nō ni'a i te huru tātou e nehenehe ai e 'oa'oa i te mau ha'amaita'ira'a nō te tātarahapa, 'a hi'o i te a'ora'a a :

- Peresideni Dallin H. Oaks ('api 91)
- Peresideni Henry B. Eyring ('api 22)
- Tad R. Callister ('api 85)

Mau tauira'a i roto i te 'Ēkālesia

E rave rahi ta'ata a'o tei paraparau nō ni'a i te mau tauira'a i fa'aarahia nā mua a'e. 'Ua fa'aitoito te peresideni M. Russell Ballard 'eiaha 'ia mo'ehia ia tātou « te fā pae vārua o teie mau fa'tanora'a... i roto i te 'ana'anataera'a nō ni'a i te mau tauira'a iho. »

- Tai'o i te anira'a a te peresideni Ballard 'ia rōtahi i ni'a i te mau parau mau 'ōhie o te 'evanelia ('api 28).
- 'A ha'api'i i roto i te mau parau a Elder Jeffrey R. Holland nāhea te tauira'a o te mau hora purera'a e ha'amaita'i i tō tātou rōtahira'a i ni'a i te 'oro'a ('api 44).
- 'A 'apo mai i roto i te mau parau a Elder David A. Bednar i te fa'a-hope'ara'a i hina'arohia i roto i te rōtahira'a i ni'a i te ha'api'ira'a fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare ('api 101).
- Hi'o i te parau poto nō ni'a i te mau tauira'a i fa'aarahia mai te taime 'a

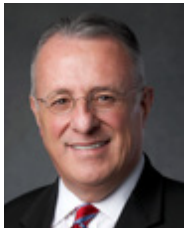
pāturuhia ai te peresideni Nelson 'ei Peresideni, 'e 'a feruri i te mau fā pae vārua o te reira ('api 121).

Te mau hiero 'āpi'e te mau hiero e fa'a'āpīhia

'Ua 'ōpani te peresideni Nelson i te 'āmuira'a nā roto i te fa'aarara'a e va'u hiero 'āpi 'e te mau tauira'a rarahi tei 'ōpuahia nō te mau hiero nō te tau o te mau pionie. 'Ua tūra'i rā 'oia i te parau nō te heheura'a o te ta'ata iho. « E mata nā tātou i te fa'a'āpi i tō tātou orara'a nā roto i tō tātou fa'aro'o 'e te ti'aturi iāna », tāna ia parau.

- Tai'o i te mau parau 'ōpanira'a a te peresideni Nelson ('api 111).
- Hi'o i te tāpura nō te mau hiero 'āpi ('api 124).
- 'Ite rahi atu ā nō ni'a i te mau fa'anahora'a nō te hiero nō Roto Miti i ni'a ia ChurchofJesusChrist.org/go/05194. [Nō te tahi atu mau reo, haere i ni'a ia news.ChurchofJesusChrist.org.] ■

NĀ ELDER ULISSES SOARES
No te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Nāhea vau e 'ite ai?

mai te mea ē, e 'imi tātou i te rāve'a nō te 'apo mai i te 'evanelia a Iesu Mesia ma te itoito, ma te 'ā'au ato'a, ma te pāpū, 'e ma te parau-ti'a, 'e e ha'api'i atu tātou i te reira ia vetahi 'ē ma te 'ōpuara'a mau 'e i raro a'e i te fa'aurura'a a te Vārua, e nehenehe teie mau ha'api'ira'a e tau i te 'ā'au.

E au mau taea'e 'e au mau tuahine here, 'auē te 'oa'oa rahi 'ia 'āmui fa'ahou tātou i roto i teie 'āmui'ira'a rahi nā Te 'Ēkalesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei i raro a'e i te fa'aterera'a a tō tātou peropheta here, te peresideni Russell M. Nelson. Tē fa'a'ite pāpū atu nei au ia 'outou ē, e fāna'o tātou i te ha'amaita'ira'a 'ia fa'aro'o i te reo o tō tātou Fa'aora o Iesu Mesia nā roto i te mau ha'api'ira'a a te feiā e pure nei, e himene nei 'e e paraparau nei i te mau hina'aro o tō tātou 'anotau i roto i teie 'āmui'ira'a.

Mai tei pāpa'ihia i roto i te buka Te 'Ohipa, 'ua ha'api'i o Philipa i te 'evanelia i te hō'ē ta'ata etiopia eunuka, e tia'i i te mau ta'ata ato'a a te ari'i vahine nō Etiopia.¹ A ho'i mai ai 'oia nā te ha'amorira'a i Ieruselema ra, 'ua tai'o a'era i te buka a Isaia. Ma te tura'ihia e te Vārua, 'ua ha'afātata mai ra Philipa iāna ra, 'e nā ō atura, « te 'ite na 'oe i tā 'oe e tai'o na ?

« 'E 'ua parau mai ra [te eunuka], E aha vau e 'ite ai, 'āhiri e ta'ata te fa'a'ite mai iā'u ra ? [...]

« 'Ua parau māite atura tō Philipa vaha, nā taua mau parau i pāpa'ihia ra, i te parau nō Iesu ».²

Te uira'a i uihia nā teie ta'ata etiopia, o te hō'ē ia fa'aha'amana'ora'a i te

fa'auera'a hanahana tei mauhia e tātou pā'āto'a, 'ia 'apo mai 'e 'ia ha'api'i te tahi 'e te tahi i te 'evanelia a Iesu Mesia.³ Te tahi mau taime, mai te ta'ata etiopia ato'a tātou i roto i te 'apora'a mai 'e te ha'api'ira'a i te 'evanelia—titauhia i te tauturu a te hō'ē 'orometua ha'api'i fa'auruhia ; 'e te tahi taime, mai ia Philipa iā tātou—titauhia ia tātou 'ia ha'api'i 'e 'ia ha'apūai ia vetahi 'ē i roto i tō rātou fa'afāriura'a.

Tā tātou fā 'a 'apo mai ai 'e 'a ha'api'i ai i te 'evanelia a Iesu Mesia o te fa'arahi iā i te fa'aro'o i te Atua 'e i tāna fa'anahora'a hanahana nō te 'oa'oa 'e ia Iesu Mesia 'e tāna tusia tāra'ehara 'e nō te fa'atupu i te fa'afāriura'a hope'a 'ore. Nā te reira fa'aro'o rahi 'e te fa'afāriura'a e tauturu ia tātou 'ia rave 'e 'ia ha'apa'o i te mau fafaura'a i te Atua, o te ha'apūai i tō tātou hina'aro 'ia pe'e ia Iesu 'e 'o te fa'atupu i te hō'ē taurira'a vārua rahi i roto ia tātou—'oia ho'i, te taurira'a ia tātou i roto i te hō'ē ta'ata 'āpi, mai tei ha'api'ihia e te 'āpōsetolo Paulo i roto i tāna 'episetole i tō Korinetia.⁴ Nā teie taurira'a e hōro'a ia tātou i te hō'ē orara'a hau atu i te 'oa'oa, faufa'a atu, 'e te maita'i, 'e e tauturu ia tātou 'ia tāpe'a noa i te hi'ora'a ātea mure 'ore. E 'ere ānei o te reira tei tupu i ni'a i te ta'ata eunuka nō etiopia i muri a'e i tōna 'itera'a nō ni'a i te Fa'aora 'e 'ua fa'afāriuhia i tāna 'evanelia ? Te parau ra te mau pāpa'ira'a mo'a ē, « e haere atura 'oia i tōna haere'a ma te 'oa'oa ».⁵

E 'ere te fa'auera'a 'ia 'apo mai 'e 'ia ha'api'i i te 'evanelia i te tahi 'e te tahi i te hō'ē mea 'āpi ; 'ua hōro'a-noa-hia te reira mai te 'ōmuara'a mai o te 'ā'amu o te ta'ata nei.⁶ I te hō'ē taime ta'a 'ē, 'a noho ai Mose 'e tōna mau ta'ata i roto i te 'āivi nō Moabi hou 'a tomo ai i roto i te fenua i parauhia ra, 'ua fa'auru te Fatu iāna 'ia a'o i tōna mau ta'ata nō ni'a i te hōpoi'a o te 'apora'a mai i te mau ture 'e te mau fafaura'a tā rātou i fāri'i nō ō mai i te Fatu ra, 'e 'ia ha'api'i i te reira i tō rātou hua'ai,⁷ e rave rahi ho'i o rātou 'aore i 'ite i te rātere nā roto i te Miti 'Ute'ute 'e 'aore rā, i te heheura'a i hōro'ahia mai i ni'a i te mou'a nō Sinai.

'Ua a'o Mose i tōna mau ta'ata :
« E teienci, e 'Īsera'ela, e fa'aro'o mai

i te mau ha'apa'ora'a 'e te mau ture tā'u e ha'api'i atu ia 'outou nei, 'e e rave 'ia ora 'outou, 'ia tae 'outou i ni'a iho 'e 'ia noa'a te fenua, tā te Atua o tō 'outou mau metua, tā Iehova e hōro'a mai nō 'outou.

« E fa'a'ite atu rā 'oe i te reira i tō mau tamari'i, 'e tō mau mo'otua ».⁸

'Ua 'ōpani Mose i te nā-ō-ra'a ē, « 'e teienci, e ha'apa'ō 'oe i tāna mau ha'apa'ora'a, e tāna mau ture, tā'u e parau atu ia 'oe i teie nei mahana, 'ia maita'i ho'i 'oe 'e tō tamari'i ato'a i muri a'e ia 'oe ra, 'ia ha'amaorohia tō 'oe nā pu'e mahana i ni'a i te fenua tā tō Atua tā Iehova e hōro'a mai nō 'oe, nō 'oe roa atu ».⁹

'Ua ha'api'i tāmau mai te mau peropheta a te Atua ē, e ti'a ia tātou 'ia fa'a'amu i tō tātou 'utuāfare i roto i te pa'ari 'e te a'o a te Fatu »¹⁰ 'e « i roto i te māramarama 'e te parau mau ».¹¹ Aita i maoro a'e nei 'ua parau mai te peresideni Nelson ē, « i roto i teie 'anotau 'ino rahi i te pae mōrare 'e te peu faufau, e hōpoi'a mo'a nā te mau metua 'ia ha'api'i i tā rātou mau tamari'i i te faufa'a o te Atua [e o Iesu Mesia] i roto i tō rātou orara'a ».¹²

E te mau taea'e 'e te mau tuahine, 'ua riro teie fa'arara'a a tō tātou perophe-ta 'ei fa'aha'amana'o-fa'ahou-ra'a i tā tātou hōpoi'a tāta'itahi 'ia 'apo mai i te 'evanelia a Iesu Mesia 'e 'ia ha'api'i i tō tātou 'utuāfare ē, tē vai ra hō'ē Metua i te ao ra tei here ia tātou 'e tei fa'atupu i te hō'ē fa'anhora'a hanahana nō te 'oa'oa nō tāna mau tamari'i ; 'e o Iesu Mesia, tāna Tamaiti, te Fa'aora o te ao nei ; 'e e tae mai te fa'aorara'a nā roto mai i te fa'aro'o i tōna ra 'ioa.¹³ Tītauhia i tō tātou 'utuāfare 'ia riro 'ei ra'i pae vārua, niuhia i ni'a i te papa o tō tātou Fa'aora, o Iesu Mesia, o te tauturu ia tātou tāta'itahi 'e i tō tātou 'utuāfare 'ia fāri'i i tō tātou iho mau mana'o tei nana'ohia i roto i tō tātou 'ā'au, o te tauturu ia tātou 'ia fa'a'oroma'i māite i roto i tō tātou fa'aro'o.¹⁴

Tē ha'amana'o ra paha 'outou ē, e piti nā pipi a Ioane Bāpetizo tei pe'e ia Iesu Mesia i muri a'e i tō rāua fa'aro'ora'a ia Ioane i te fa'a'itera'a ē, o Iesu te 'ārenio a te Atua, te Mesia. 'Ua fāri'i teie nā ta'ata maita'i i te tītaura'a a Iesu 'ia « haere mai 'e 'ia hi'o »¹⁵ e 'ia

pārahi i pīhai iho iāna i taua mahana ra. 'Ite a'era rāua ē, o Iesu te Mesia, te Tamaiti a te Atua, 'e 'ua pe'e iāna nō te toe'a o tō rāua orara'a.

'Oia ato'a tātou nei, 'ia fāri'i ana'e tātou i te anira'a manihini a te Fa'aora 'ia « haere mai 'e 'ia hi'o », tītauhia ia tātou 'ia pārahi i roto iāna, 'ia 'utuhi ia tātou i roto i te mau pāpa'ira'a mo'a, 'ia 'oa'oa i te reira, 'ia ha'api'i mai i tāna parau ha'api'ira'a, 'e 'ia ora mai tāna i ora. I reira tātou e 'ite ai iāna 'e e 'ite ai i tōna reo, ma te 'ite ē, mai te mea ē, e haere mai tātou iāna ra 'e e ti'aturi iāna, e 'ore roa ia tātou e po'ia 'e e 'ore ato'a e po'ihā.¹⁶ E ti'a ia tātou 'ia 'ite i te parau mau i te mau taime ato'a, mai tei tupu i ni'a i nā pipi tei pārahi i pīha'i iho ia Iesu i taua mahana ra.

E te mau taea'e 'e te mau tuahine, e'ita te reira e tupu noa mai ma te mana'o-'ore-hia. E 'ere i te 'ohipa 'ohie te fa'atū'atira'a ia tātou i ni'a i te fa'aurura'a teitei a'e o te Atua ; tītauhia 'ia pi'i i te Atua 'e 'ia ha'api'i mai nāhea 'ia tu'u i te 'evanelia a Iesu Mesia i rōpū i tō tātou orara'a. Mai te mea e nā reira tātou, tē fafau atu nei au ē, e hōro'a mai te fa'aurura'a a te Vārua Maita'i i te parau mau i roto i tō tātou 'ā'au 'e te ferurira'a 'e te fa'a'ite-pāpū-ra'a i te reira,¹⁷ ma te ha'api'ira'a i te mau mea ato'a.¹⁸

E aura'a ta'a 'ē tō te uira'a a te ta'ata etiopia, « e aha vau e 'ite ai, 'āhiri e ta'ata te fa'a'ite mai iā'u ra ? » i roto i te parau nō tā tātou iho hōpoi'a 'ia fa'a'ohipa i te mau parau tumu o te 'evanelia i roto i tō tātou orara'a. Nō te ta'ata etiopia, 'ei hi'ora'a, 'ua fa'a'ohipa 'oia i te parau mau tāna i 'apo mai nā roto mai ia Philipa. Ua ani 'oia ia

bapetizohia. 'Ua ha'api'i mai 'oia 'ia 'ite ē 'o Iesu Mesia, te Tamaiti a te Atua.¹⁹

E te mau taea'e 'e te mau tuahine, 'ia 'itehia i roto i tā tātou 'ohipa te mea tā tātou e 'apo nei 'e e ha'api'i nei e ti'a ai. E ti'a ia tātou 'ia fa'a'ite ia rātou i tō tātou ti'aturira'a nā roto i te huru o tō tātou orara'a. Te 'orometua maita'i a'e 'o te hō'ē ia hōho'a 'ohipa maita'i. Te ha'api'ira'a i te hō'ē mea tā tātou e fa'a'ohipa pāpū nei, e nehenehe te reira e fa'atupu i te ta'a-'ē-ra'a i roto i te 'ā'au o te feiā tā tātou e ha'api'i nei. Mai te mea ē, e hina'aro tātou i te mau ta'ata, te 'utuāfare ānei 'e 'aore rā, te tahi atu huru ta'ata, 'ia fa'aherehere ma te 'oa'oa i te mau pāpa'ira'a mo'a 'e i te mau ha'api'ira'a a te mau 'āpōsetolo 'e te mau peropheta ora i roto i tō rātou 'ā'au, tītauhia ia rātou 'ia 'ite i tō tātou vārua 'ia pōpou i te reira. Mai te mea ē, e hina'aro tātou 'ia 'ite rātou ē, e perophe-ta o Russell M. Nelson, e hi'o, 'e e heheu parau i tō tātou nei 'anotau, tītauhia ia 'ia 'ite rātou ia tātou 'ia 'āfa'i i tō tātou rima i ni'a nō te pāturu iāna 'e 'ia 'ite ia tātou 'ia ha'apa'o i tāna mau ha'api'ira'a fa'auru. Mai te au i te parau marite mātarohia ra, « pūai a'e te reo o te 'ohipa i tō te parau ».

Tē vai ra paha te tahi pae o 'outou te ui ra ia 'outou iho i teie taime ē, « 'ua hope teie mau mea ato'a i te ravehia e au 'e 'ua pe'e au i teie hōho'a, noa atu rā i te reira, te tahi mau hoa 'e mau ta'ata tei herehia e au, 'ua fa'aātea rātou ia rātou iho i te Fatu. E aha tā'u e ti'a 'ia rave ? » Nō 'outou 'o tē fārerei nei i te reira mau mana'o pe'ape'a, te 'oto, 'e te tātarahapa ato'a paha, 'ia 'ite mai 'outou ē, 'aita rātou i mo'e roa nō te mea 'ua 'ite

te Fatu tei hea rātou 'e tē ara nei 'oia i ni'a iho ia rātou. 'A ha'amana'o ē, e mau tamari'i ato'a te reira nāna !

E mea fifi 'ia māramarama i te mau tumu ato'a te tahi mau ta'ata e rave nei i te tahi atu 'e'a. Nō reira, te mea maita'i a'e o te ti'a ia tātou 'ia rave i roto i taua mau huru ra, 'o te here noa ia ia rātou 'e te tauahira'a ia rātou, te purera'a nō tō rātou ora maita'i, 'e te 'imira'a i te tauturu a te Fatu nō te 'ite ē, e aha te rave 'e e aha te parau. 'A 'oa'oa ma te 'ā'au tae i roto i tō rātou mau manuiara'a ; 'a riro 'ei hoa nō rātou 'e 'a 'imi i te maita'i i roto ia rātou. 'Eiaha roa atu tātou e fa'aru'e ia rātou, e tāpe'a māite rā i tō tātou mau autatira'a 'e o rātou. 'Eiaha roa atu e fa'aru'e ia rātou 'eiaha ato'a e ha'avā hape noa. 'A here noa ia rātou ! Tē ha'api'i mai nei te parabole nō te tamaiti puhura ia tātou ē, 'ia vai ana'e te mau tamari'i o rātou ana'e, pinepine rātou i te ho'i i te fare. Mai te mea ē, e tupu te reira i tei herehia e tātou, fa'a'i i tō 'outou 'ā'au i te aroha, 'a horo ia rātou ra, 'a tauahi i tō rātou arapoa, 'e 'a āpā ia rātou, mai tā te metua tāne o te tamaiti puhura i rave.²⁰

I te hope'a, 'a tāmāu noa i te ora i te hō'ē orara'a ti'amā, 'a riro noa 'ei hi'ora'a maita'i nō rātou nō te mau mea tā 'outou e ti'aturi nei, 'e 'a ha'afātata atu i tō tātou Fa'aora o Iesu Mesia. 'Ua 'ite 'oia 'e 'ua māramarama 'oia i tō tātou 'oto 'e tō tātou māuiui rahi, 'e e ha'amaita'i 'oia i tā 'outou mau tauto'ora'a 'e te ha'amō'ara'a nō tō 'outou mau feiā herehia mai te mea ē, e 'ere i roto i teie orara'a, i roto i te orara'a a muri a'e. 'A ha'amana'o, e au mau taea'e 'e mau tuahine, 'ia

tāmāu teie ti'a'ira'a e tuha'a faufa'a roa i roto i te fa'anahora'a o te 'evanelia.

I roto i te mau matahiti e rave rahi tō'u tāvinira'a i te 'Ēkālesia, 'ua 'ite au i te mau melo fa'aro'o tei fa'a'ohipa 'u'ana 'e te tāmāu māite i teie mau parau tumu i roto i tō rātou orara'a. 'O te reira ia te huru o te hō'ē metua vahine 'ōtahi 'o tā'u e pi'i o « Mary ». Te vāhi 'oto, 'ua ta'a o Mary i tāna tāne. I taua taime ra, 'ua 'ite o Mary ē, tāna mau fa'aotira'a faufa'a nō ni'a i tōna 'utuāfare e mau fa'aotira'a pae vārua ia. E tāmāu noa ānei te pure, te tuatāpapara'a pāpa'ira'a mo'a, te ha'apaera'a mā'a, 'e te haerera'a i te purera'a 'e i te hiero i te riro ei mau mea faufa'a nōna ?

'E i taua taime fifi mau ra, 'ua fa'aoti a'era 'oia 'ia tāpe'a i ni'a i te mea tāna i 'ite a'ena ē, e parau mau. 'Ua 'itehia iāna i te pūai i roto i « Te 'utuāfare : E poro'i i tō te ao nei », 'o te ha'api'i maitai ato'a nei ē, e « hopoi'a mo'a [tō te mau metua] i te aupurura'a i tā rātou mau tamari'i nā roto i te here 'e te parau-ti'a » 'e i te ha'api'i ia rātou 'ia ha'apa'o i te mau fa'auera'a a te Atua.²¹ 'Ua 'imi tāmāu noa 'oia i te mau pāhonora'a nō o mai i te Fatu ra, 'e 'ua fa'a'ite i te reira i tana nā tamari'i e maha i roto i te mau putu-putura'a 'utuāfare. E 'āparau pinepine rātou i te 'evanelia, 'e e fa'a'ite te tahi 'e te tahi i te mau mea tei tupu i ni'a ia rātou, 'e tō rātou mau 'itera'a pāpū.

Noa atu tō rātou 'āpi 'e te mau 'oto tei fa'aruruhia e rātou, 'ua fa'atupu tāna mau tamari'i i te hō'ē here i te 'evanelia a te Mesia 'e i te hō'ē hina'aro 'ia tāvini 'e 'ia fa'a'ite i te reira ia vetahi 'ē. E toru o rātou tei ho'i mai i te fare i teienei i muri a'e i te tāvinira'a i te hō'ē misiōni rave tāmāu, 'e i teienei tē tāvini nei te tamari'i 'āpi roa a'e i Amerika 'apato'a. 'Ua fa'a'ite mai te tamāhine matahiapo, tei fa'aipoipohia i teienei 'e tei pa'ari i roto i tōna fa'aro'o, « 'aita roa atu vau i feruri noa a'e ē, nā māmā ana'e iho i fa'a'amū ia mātou, nō te mea, 'ua vai tāmāu noa te Fatu i roto i tō mātou fare. 'E 'ia fa'a'ite ana'e tō'u māmā i tōna 'itera'a pāpū ia mātou nō ni'a iāna, 'ua ha'amata mātou tāta'itahi i te fāriu i ni'a iāna 'e tā mātou iho mau uira'a. E 'oa'oa rahi tō'u i te mea ē, 'ua hōro'a 'oia i te ora i roto i te 'evanelia »

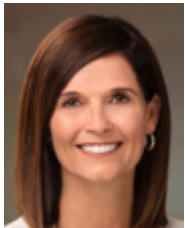
Te mau taea'e 'e te mau tuahine, 'ua ti'a i teie metua vahine maita'i 'ia fa'ariro i tōna 'utuāfare 'ei pū nō te 'apora'a mai i te pae vārua. Mai te uira'a tā te ta'ata etiopia i ui, 'ua ui o Mary iāna iho e rave rahi taime, « nāhea e ti'a ai i tā'u mau tamari'i 'ia 'apo mai maori rā 'ia arata'i-hia rātou e te hō'ē metua vahine ? »

E tō'u mau hoa here i roto i te 'evanelia, tē fa'a'ite pāpū nei au ia 'outou ē, mai te mea ē, e 'imi tātou i te rāve'a nō te 'apo mai i te 'evanelia a Iesu Mesia ma te itoito, ma te 'ā'au ato'a, ma te pāpū, 'e ma te parau-ti'a, 'e e ha'api'i atu tātou i te reira ia vetahi 'ē ma te 'ōpuara'a mau 'e i raro a'e i te fa'aurura'a a te Vārua, e nehenehe teie mau ha'api'ira'a e tau i te 'ā'au 'e e fa'auru i te hō'ē hina'aro 'ia ora mai te au i te mau parau mau a te Atua.

Tē fa'a'ite pāpū nei au ē, o Iesu Mesia te Fa'aora o te ao nei. 'O 'oia te tāra'ehara 'e tē ora nei 'oia. 'Ua 'ite au ē, tē fa'atere nei 'oia i tāna 'Ēkālesia nā roto i te mau peropheta, te mau hi'o, 'e te mau heheu parau. Tē fa'a'ite pāpū ato'a nei au ia 'outou ē, tē ora nei te Atua ē 'ua here 'oia ia tātou. Hina'aro 'oia 'ia ho'i tātou i tōna aro—tātou pā'āto'a. Tē fa'aro'o nei 'oia i tā tātou pure. Tē fa'a'ite nei au i tō'u 'itera'a pāpū nō teie mau parau mau nā roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Hi'o Te mau 'Ohipa 8:27.
2. Te mau 'Ohipa 8:30–31, 35.
3. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 88:77–78, 118; 130:18–19; 131:6.
4. Hi'o 2 Korinetia 5:17.
5. Te mau 'Ohipa 8:39.
6. Hi'o Mose 6:52, 57–58; Deuteronomi 4:5, 14; 5:1; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 43:8, 43:8–9; 130:18–19; 136:32.
7. Hi'o Deuteronomi 4:10.
8. Deuteronomi 4:1, 9.
9. Deuteronomi 4:40.
10. Hi'o Ephesia 6:4; Enosa 1:1.
11. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 93:40.
12. Russell M. Nelson, « Fa'aorara'a 'e te fa'ateiteiera'a », *Liahona*, Mē 2008, 8.
13. Hi'o Mosia 3:9.
14. Hi'o Helamana 5:12.
15. Hi'o Ioane 1:43–46.
16. Hi'o Ioane 6:35.
17. Hi'o Ioane 16:13.
18. Hi'o Ioane 14:26.
19. Hi'o Te 'Ohipa 8:37–38.
20. Hi'o Luka 15:20.
21. « Te 'Utuāfare : E Poro'i i tō te Ao nei », *Liahona*, Mē 2017, 145.

NĀ BECKY CRAVEN

Tauturu piti i roto i te peresidenira'a rahi o te Feiā 'Āpi Tamāhine

Hi'o maita'i 'aore rā e tāu'a 'ore

'A rahi noa ai te mau mana o te ao nei i te fāri'i i te 'ino, e ti'a ia tātou 'ia tūtava itoito ma te ti'a pāpū i ni'a i te 'ē'a e arata'i ia tātou i tō tātou Fa'aora ma te pāruruhia.

'Ua 'ite a'ena vau i te hō'ē tāpa'o nā roto i te māramarama o te hō'ē fare toa e nā 'ō ra : « Te 'oa'oa, \$15.00 ». Nō tō'u hina'aro e 'ite e fea 'oa'oa tā'u e nehenehe e ho'o i terā \$15, 'ua tomo atu vau nō te hi'o. Te mea tā'u i 'ite, 'o te mau tauiha'a faufa'a 'ore noa ia 'e te fa'atauaroha ho'o māmā—'aita hō'ē a'e mea tā'u i 'ite e nehenehe e hōro'a mai i te 'oa'oa tā te tāpa'o e fa'atiani ra ! I roto i te mau matahiti i ma'iri 'ua feruri au e rave rahi taime i taua tāpa'o rā 'e te 'ōhie e hi'ohia te 'oa'oa i roto i te mau tao'a ho'o māmā 'e te tau poto. Tātou te mau melo nō te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei, 'ua ha'amaita'ihia tātou i te mea ē, 'ua 'ite tātou i hea te 'oa'oa mau e 'itehia mai ai. Tei roto ia i te ora-māite-ra'a i te 'evanelia i ha'amauhia e tō tātou Fatu 'e Fa'aora, 'o Iesu Mesia, 'e tei roto i te tūtavara'a 'ia riro mai iāna te huru.

E hoa rahi tō mātou, e fa'atere mātini pere'o'o auahi 'oia. I te hō'ē mahana, tē fa'ahoro ra 'oia i te pere'o'o auahi, 'ite ihora 'oia i te hō'ē pere'o'o tei tāpe'a i mua iāna, i ni'a i te purūmu pere'o'o

auahi. 'Ua ta'a 'oi'oi 'oia ē, 'ua mau terā pere'o'o, e'ita e nehenehe e tere fa'ahou. Tu'u a'enei 'oia i te pere'o'o auahi i ni'a i te fa'annahora'a 'ati, huti a'era i te mau ferēni (frein) o te mau pere'o'o tāta'itahi e toru tuata maile (1,2 km) i muri mai i te pere'o'o mātini, e 5 900 tane te teiaha. 'Aita e rāve'a mātēria e mau ai te pere'o'o auahi hou te reira e ū ai i ni'a i

te pere'o'o. 'Aua'a a'e rā, 'ua fa'aro'o te mau tāata o te pere'o'o i te pū fa'aara a te pere'o'o auahi 'e 'ua horo atura i rāpae nā mua a'e te pere'o'o e ū. 'A paraparau noa ai te tāata fa'atere mātini i te mūto'i, haere mai nei te hō'ē vahine riri. Tūtūō a'enei 'oia ē, 'ua 'ite 'oia i te 'ohipa i tupu 'a nā 'ō ai ē, 'aita te fa'atere mātini i tāmata ri'i a'e i te 'ape i te pere'o'o !

Te mea pāpū rā, 'āhani 'ua ti'a i te tāata fa'atere mātini 'ia 'ape i te 'ati 'e 'ia tau i te purūmu, 'o te pere'o'o 'auahi tā'ato'a ia tē pēpē atu i te haerera'a i rāpae i tōna purūmu 'e te mau-tā'ue-ra'a. 'Aua'a a'e nōna, 'ua tāpe'a noa taua purūmu 'āuri ra i te huiira o te pere'o'o auahi 'ia 'ohu noa i mua i tōna tāpaera'a noa atu ā te fifi i ni'a i tōna 'ē'a. 'Aua'a a'e nō tātou, tei ni'a ato'a tātou i te hō'ē purūmu, te 'ē'a nō te fafaura'a 'o tā tātou i fafau i te taime 'a bāpetizohia ai tātou 'ei melo nō te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te Mau Mahana Hope'a Nei. Noa atu ā e fa'aruru tātou i te tahi mau fifi i ni'a i te 'ē'a, e fa'ahaere noa teie 'ē'a ia tātou i mua i te tāpaera'a mure 'ore rahi nō tātou, mai te mea e vai pāpū noa tātou i ni'a iho.

Tē fa'a'ite nei te 'ōrama nō te rā'au o te ora i te huru te tāu'a 'ore e nehenehe e fa'aātea 'ē ia tātou i te 'ē'a nō te fafaura'a. 'A feruri na i te 'āuri 'e te 'ē'a piriha'o 'e te oaoa, 'aore rā te 'ē'a nō te fafaura'a e arata'i 'āfaro i te rā'au nō te ora, i reira te mau ha'amaita'ira'a ato'a maoti tō tātou Fa'aora 'e tāna tārahara e roa'a ai i te feiā ha'apa'o.

'Ua 'ite-ato'a-hia i roto i te 'ōrama te hō'ē 'ānāvai pape e fa'ahōho'a i te vi'ivi'i o te ao nei. Tē fa'a'ite nei te mau pāpā'ira'a mo'a ē, tē tahe ra teie 'ānāvai « i piha'i a'e » i te tumu rā'au, 'eiaha rā i taua tumu rā'au ra. 'Ua teimaha roa te ao i te mau fa'anevanevarā'a e nehenehe e fa'ahema ato'a i te feiā i mā'itihia, e mea tāu'a 'ore atura rātou i te orara'a i tā rātou mau fafaura'a—'ua nā piha'i iho noa atura i te tumu rā'au, 'aita rā i tāpae i reira. 'Ia 'ore ana'e tātou e hi'o maita'i nō te ora i tā tātou mau fafaura'a ma te ti'a, e nehenehe tā tātou mau tauto'ora'a huru tāu'a 'ore e arata'i ia tātou i te mau 'ē'a au 'ore 'aore rā i te 'āmuira'a atu ia rātou tei tomo a'ena i roto i te fare rahi 'e te 'ā'ano. 'Ia ore ana'e tātou e hi'o maita'i, e nehenehe tātou e topa roa atu i roto i te hōhonu o te hō'ē 'ānāvai vi'ivi'i.¹

Tē vai nei te huru hi'o maita'i 'e te huru tāu'a 'ore nō te rave i te mau mea ato'a, nō te ora ato'a i te 'evanelia. 'Ia hi'o tātou i tā tātou pūpūra'a i te Fa'aora, e mea hi'o maita'i ānei tātou 'aore rā e mea tāu'a 'ore ānei ? Nō tō tātou nātura tāhuti nei, 'aita ānei tātou e fa'ati'ati'a nei i tā tātou mau peu, 'e i te tahi taime, e nā 'ō tātou ē, e hōho'a tā tātou mau 'ohipa i te *ū rehu* 'oia ho'i 'ua 'āmuhia te maita'i i te maita'i 'ore ri'i ? I te mau taime ato'a e fa'ahiti tātou i te parau « terā rā », « 'eiaha rā » 'e « 'āre'a rā » nō te pe'e i te parau a'o a tō tātou mau fa'atere peropheta 'aore rā nō te hi'o maita'i i te orara'a i te 'evanelia, tē parau nei ia tātou ē : « E 'ere terā parau nō'u ». E nehenehe tā tātou e fa'ati'a i tō tātou hina'aro, teie noa rā, 'aita e rāve'a ti'a nō te rave i te mea hape !

Nō roto mai te tumu parau 2019 a te Feiā 'Āpi i te Ioane 14:15, tē nā 'ō ra te Fatu ē : « 'Ua hina'aro 'outou iā'u ra, e ha'apa'o i tā'u parau ». Mai te mea 'ua here tātou iāna mai tā tātou e parau nei, e'ita ānei ia tā tātou e nehenehe e fa'a'ite i taua here ra nā roto i te hi'o-maita'i-atu-ā-ra'a i te orara'a i tāna mau fa'auera'a ?

E 'ere te hi'o-maita'i-ra'a i te orara'a i te 'evanelia i te ha'apeura'a 'aore rā te fa'aha'umanira'a. Tē aura'a ra, 'o te fa'atanora'a i tō tātou mau mana'o 'e tā tātou mau peu 'ei pipi nā Iesu

Mesia. 'Ia feruri tātou i te huru nō te hi'o maita'i 'e te tāu'a 'ore i roto i te orara'a 'evanelia, teie te tahi mau mea e feruri :

E mea hi'o maita'i ānei tātou i tā tātou ha'amorira'a i te sābati 'e i tā tātou fa'aineinera'a nō te rave i te 'ōro'a mo'a i te hepetoma ato'a ?

E ti'a ānei ia tātou 'ia hi'o maita'i atu ā i tā tātou mau pure 'e te tuatāpapara'a pāpā'ira'a mo'a, 'e 'ia rave itoito atu ā i te *Mai pe'e mai—nō te ta'ata hō'ē 'e te 'utuāfare* ?

E mea hi'o maita'i ānei tātou i tā tātou ha'amorira'a i te hiero 'e e mea hi'o maita'i ānei tātou 'e e mea hina'aro ānei tātou 'ia ora i te mau fafaura'a tā tātou i rave i te bāpetizora'a 'e i te hiero ? E mea hi'o maita'i ānei tātou i tō tātou hōho'a 'e te huru o tō tātou 'ahu, i te mau vāhi 'e i te mau taime mo'a iho ā rā ? E mea hi'o maita'i ānei tātou i te huru tātou e 'ō'omo nei i te 'ahu mo'a o te hiero ? 'Aore rā nā te huru 'ahu a tō te ao nei e tu'u i tāna peu tāu'a 'ore ri'i ?

E mea hi'o maita'i ānei tātou i tā tātou aupurura'a ia vetahi 'ē 'e tā tātou ravera'a i tō tātou mau pi'ira'a i roto i te 'Ēkālesia, 'aore rā e mea ha'apa'o 'ore ānei 'e te tāu'a 'ore i tō tātou pi'ira'a 'ia tāvini ?

E mea hi'o maita'i ānei tātou i te mea tā tātou e tai'o nei 'e e māta'ita'i nei i ni'a i te 'āfata teata 'e i ni'a i te mau mātini 'āfa'ifa'i ? E mea hi'o maita'i ānei tātou i tā tātou huru paraparau ? 'Aore rā e mea huru tāu'a 'ore tātou i tō tātou vaha repo 'e te parau faufau ?

Tē vai ra i roto i te buka iti *Nō te Pūai o te Feiā 'Āpi* te tahi mau fa'aturera'a,

'e 'ia pe'e-maita'i-hia te reira, e tac mai ia te mau ha'amaita'ira'a tao'a rahi 'e e fa'aea tātou i ni'a i te 'ē'a nō te fafaura'a. Noa atu ā 'ua pāpā'ihia te reira nō te maita'i o te feiā 'āpi, e'ita teie mau fa'aturera'a e hope 'ia fa'aru'e ana'e tātou i te Feiā 'Āpi Tamāhine 'e te Feiā 'Āpi Tamāroa. E tano te reira nō tātou tāta'itahi, i te mau taime ato'a. E nehenehe te hi'o-fa'ahou-ra'a i teie mau fa'aturera'a e fa'a'ite mai i te tahi atu mau rāve'a nō te hi'o maita'i atu ā i te huru tātou e ora nei i te 'evanelia.

'Eiaha tātou e tu'u i raro i tā tātou mau fa'aturera'a nō te fa'atano atu i ni'a i te tahi atu ta'ata, 'ia vai au noa 'oia. E mau pipi tātou nā Iesu Mesia, 'e nō reira, e fa'ateitei tātou ia vetahi 'ē, ma te fa'ateitei ia rātou i te hō'ē fāito teitei a'e 'e te mo'a a'e i reira rātou e 'ō'oti ato'a ai i te mau ha'amaita'ira'a rahi a'e.

Tē ani nei au ia tātou tāta'itahi 'ia 'imi i te arata'ira'a a te Vārua Maita'i nō te 'ite i te mau fa'atanora'a e tītauhia e rave i roto i tō tātou orara'a, nō te fa'atano maita'i atu ā i ni'a i te rēni o tā tātou mau fafaura'a. Tē tāparu ato'a nei au ia 'outou 'eiaha e vahavaha i te tahi atu mau ta'ata i ni'a i taua tere nei. « Tei iā'u ho'i te fa'ahapa, tē nā reira mai ra te Fatu ra ».² Tei roto tātou pā'āto'a i terā 'ohipa nō te tupura'a 'e te taurira'a.

E 'ohipa fa'ahiahia nō'u te 'ā'amu i fa'ati'ahia i roto i te Buka a Moromona nō ni'a i te feiā tāiva ra te mau 'āti Amaliki. 'Ei rāve'a nō te fa'a'ite ia vetahi 'ē 'aita fa'ahou rātou i tā'amuhia ia Iesu Mesia 'e tāna 'Ēkālesia, 'ua tu'u rātou i te hō'ē tāpa'o 'ute'ute i ni'a i tō rātou rae 'ia 'ite mai te tā'āto'ara'a.³ I tō tātou nei pae, tātou te mau pipi nā Iesu Mesia, e aha tā tātou tāpa'o ? E ti'a ānei i te mau ta'ata 'ia 'ite i tōna hōho'a i tō tātou nei mata, 'e 'ia 'ite i te ta'ata nōna tātou e ti'a nei, i te huru tātou e hi'o maita'i nei nō te fa'atere i tō tātou orara'a ?

Tātou te nūna'a nō te fafaura'a, 'eiaha tātou 'ia rapuhia 'e te toe'a o te ao nei. 'Ua parauhia tātou « 'ei nūna'a ta'a 'ē »⁴—e parau ha'apōpou ia ! 'A rahi noa ai te mau mana o te ao nei i te tauahira'a i te 'ino, e mea tītau ia tātou 'ia tūtava itoito nō te ti'a pāpū i ni'a i te 'ē'a e arata'i atu i tō tātou Fa'aora ma te pāruru, 'e e 'ā'ano atu ā te āteara'a i roto

i tō tātou orara'a fafaura'a 'e te mau mana o te ao nei.

'A feruri ai au i te noa'ara'a te 'oa'oa vai maoro, tē 'ite nei au ē, i te tahi taime tei roto iho ā tātou i te 'ū rehu. E'ita e nehenehe e 'ape i te māhu pōiri 'a rātere ai tātou i ni'a i te 'ē'a nō te fafaura'a. E nehenehe te 'umera'a 'ia hara 'e te huru tāu'a 'ore e fa'ahahi marū noa i tō tātou 'avei'a i roto i te pōiri o te ao 'e i te ātea o te 'ē'a nō te fafaura'a. 'Ia tupu noa atu taua mea ra, 'ua a'o mai tō tātou peropheta here, te peresideni Russell M. Nelson, 'ia ho'i mai i ni'a i te 'ē'a nō te fafaura'a, 'ia rave vitiviti i te reira. E māuruuru rahi tō'u i te hōro'a nō te tātarahapara'a 'e i te mana o te tāra'chara a te Fa'aora.

E'ita iho ā e nehenehe e ora i te hō'ē orara'a hape 'ore. Hō'ē ana'e ta'ata tei ora i te orara'a hape 'ore 'a noho ai i ni'a i teie paraneta tiretia. 'O Iesu Mesia. Noa atu rā 'aita tātou i tae i te fāito maita'i roa, te mau taea'e 'e te mau tuahine, e nehenehe tātou 'ia vai ti'amā : ti'amā nō te rave i te 'ōro'a mo'a, ti'amā nō te mau ha'amaita'ira'a o te hiero 'e ti'amā nō te fāri'i i te heheura'a nō tātou iho nei.

'Ua fa'a'ite pāpū te ari'i Beniamina nō te mau ha'amaita'ira'a 'e te 'oa'oa e tae mai i te feiā e hi'o maita'i i te pe'era'a i te Fa'aora : « [Hau atu] 'ua hina'aro ho'i au 'ia ha'amana'o ato'a 'outou i te maita'i 'e te 'oa'oa o te ta'ata e ha'apa'o i te mau fa'auera'a a te Atua. Inaha ho'i, e ha'amaita'ihia rātou i te mau mea ato'a, o te tino nei 'e 'o te Vārua ato'a ho'i ; 'e 'ia ha'apa'o maita'i rātou ē tae noa atu i te hope'a, e fāri'ihia rātou i te ra'i, 'ia pārahi rātou 'e te Atua ato'a i roto i te 'oa'oa hope 'ore ra ».⁵

E nehenehe ānei e ho'o mai i te 'oa'oa e \$15 ? 'Aita. E tae mai te 'oa'oa hōhonu 'e te vai maoro nā roto i te orara'a i te 'evanelia a Iesu Mesia ma te hina'aro mau 'e ma te hi'o maita'i. I te 'ioa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Hi'o 1 Nephi 8 ; 15.
2. Moromona 8:20.
3. Hi'o Alama 3:4
4. 1 Petero 2:9.
5. Mosia 2:41

NĀ ELDER BROOK P. HALES
Nō te Hitu 'Ahuru

Mau pāhonora'a i te pure

'Ua 'ite te Metua ia tātou, 'ua 'ite 'oia i tō tātou mau hina'aro, 'e e tauturu pāpū mai 'oia ia tātou.

Hō'ē parau ha'api'ira'a faufa'a roa 'e te māhanahana o te 'evanelia a Iesu Mesia 'oia ho'i, e here pāpū tō te Metua i te ao ra i tāna mau tamari'i. Nō taua here pāpū ra, tē ha'amaita'i nei 'oia ia tātou 'eiaha noa mai te au i tō tātou mau hina'aro, mai te au ato'a rā i tōna pa'ari hope 'ore. Mai tei fa'ahiti-'ōhie-hia e te peropheta Nephi, « 'ua 'ite au ē, 'ua here te [Atua] i tāna mau tamari'i ».¹

Hō'ē hi'ora'a nō taua here pāpū ra, o te 'ohipa ia tā te Metua i te ao ra e rave i roto i te mau tuha'a o tō tātou orara'a, noa atu ē, 'aita tātou i 'ite i te reira 'aore rā, i māramarama i te reira. Tē 'imi nei tātou i te arata'ira'a 'e te tauturu hana-hana a te Metua nā roto i te pure 'ā'au

tae 'e te tu'utu'u 'ore. Mai te mea ē, e fa'atura tātou i tā tātou mau fafaura'a 'e e tūtava 'ia riro hau atu mai tō tātou Fa'aora, e fāri'i tātou i te nini'ira'a tāmau² o te arata'ira'a hanahana nā roto i te fa'aurura'a a te Vārua Maita'i.

Tē ha'api'i mai nei te mau pāpa'ira'a mo'a ia tātou ē : « 'Ua 'ite ho'i tō 'outou Metua i te mau mea e au ia 'outou, hou 'outou e ani atu ai iāna »,³ 'e « o 'oia ho'i o tei 'ite i te mau mea ato'a ra, nō te mea tē vai nei te mau mea ato'a i mua i [tōna] mata ».⁴

'Ua riro te peropheta Moromona 'ei hi'ora'a nō te reira. 'Aita 'oia i ora nō te 'ite i te mau hope'ara'a o tāna 'ohipa. 'Ua ta'a rā iāna ē, tē arata'i pāpū ra te

Fatu iāna. I te taime 'a fāri'i ai 'oia i te fa'aurura'a 'ia tu'u i te mau pāpā'a parau na'ina'i a Nephi i roto i tāna pāpā'a parau, 'ua pāpā'i o Moromona : « 'E tē nā reira nei au nō te hō'ē 'ōpuara'a pa'ari ; tē nā reira nei ho'i ia te Vārua i te parau ri'iri'i iā'u, mai te au i te 'ohipa a te Vārua o te Fatu tei roto iā'u. 'E teienei, 'aita roa vau i 'ite i te mau mea ato'a, 'ua 'ite rā te Fatu i te mau mea ato'a e tupu a muri nei ; e teie nei, tē rave nei 'oia i roto iā'u, 'e e rave au mai te au i tōna hina'aro ». ⁵ Noa atu ē, 'aita o Moromona i 'ite ātea i te mo'era'a o nā 116 'api pāpā'ihia, 'ua 'ite rā te Fatu 'e 'ua fa'aineine 'oia i te hō'ē rāve'a nō te upo'oti'a i ni'a i taua fifi ra nā mua roa 'a tupu ai te reira.

'Ua 'ite te Metua ia tātou, 'ua 'ite 'oia i tō tātou mau hina'aro, 'e e tauturu pāpū 'oia ia tātou. I te tahi taime e hōro'ahia mai te reira tauturu i te taime iho 'aore rā, i te tahi ma'a taime iti i muri iho i tō tātou anira'a i te tauturu nō te ra'i. I te tahi taime, 'aita tō tātou mau hina'aro tu'utu'u 'ore 'e te ti'amā e pāhonohia mai te au i tā tātou i ti'aturi, e 'ite rā tātou ē, e mau ha'amaita'ira'a rahi a'e tā te Atua i fa'ata'a. 'E i te tahi taime, e'ita tō tātou mau hina'aro ti'a e fāri'ihia i roto i teie orara'a. E fa'ahōho'a atu vau nā roto e toru 'ā'amu ta'a 'ē i te mau huru pāhonora'a a tō tātou Metua i te ao ra i tā tātou mau anira'a tu'utu'u 'ore iāna.

'Ua pi'ihia tā māua tamaiti 'āpi a'e 'ia tāvini 'ei misiōnare i roto i te misiōni nō Paris i Farani. I roto i te fa'aineinera'a ; 'ua haere māua nā muri iho iāna e ho'o mai i te mau 'ahu i mātarohia, te mau pereue, te mau tā'amu 'arapo'a, te mau tōtini 'e hō'ē pereue māhanahana. Tē fifi rā, 'aita e vai ra te pereue māhanahana i terā taime i roto i te fāito tāna e hina'aro ra. 'Ua fa'a'ite mai rā te ho'o tao'a ē, e tae mai te pereue i roto i nā hepetoma i muri a'e, 'e e hāponohia atu te reira i te pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare i Provo nā mua a'e i te revara'a o tā māua tamaiti i Farani. 'Ua aufau mātou i te pereue 'e 'aita mātou i feruri fa'ahou i te reira.

'Ua tomo tā māua tamaiti i roto i te pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare i te 'āva'e tiunu, 'e 'ua tae mai te pereue i te tahi

noa nau mahana hou tōna revara'a i te 'āva'e 'ātete. 'Aita 'oia i tāmata i te pereue 'ua tu'u 'oi'oi rā 'oia i te reira i roto i tōna mau tauiha'a 'e tōna mau 'ahu 'e te tahi atu mau mea.

'A fātata mai ai te pu'e tau to'eto'e i Paris, tei reira tā māua tamaiti i te tāvinira'a, 'ua pāpā'i mai 'oia ē, 'ua 'iriti 'oia i te pereue, 'ua tāmata, terā rā, e mea na'ina'i roa. Nō reira, 'ua tu'u māua i te tahi moni i roto i te fare moni 'ia nehenehe iāna 'ia ho'o i te tahi atu pereue i Paris, e 'ua nā reira 'oia. Mā te 'ino'ino ri'i, 'ua pāpā'i atu vau iāna 'e 'ua parau atu 'ia hōro'a i te pereue mai te mea e'ita tāna e nehenehe e fa'a'ohipa.

'Ua fāri'i māua i muri a'e i teie rata uira nāna : « E mea to'eto'e roa i'ō nei... E au ē, e o roa te mata'i i roto ia mātou, noa atu ē, e mea maita'i roa tō'u pereue 'āpi 'e e mea teiaha. 'Ua hōro'a vau i tō'u pereue tahito i [te tahi atu misiōnare i roto i tō mātou piha] tei parau mai ē, 'ua pure noa 'oia nō te ani i te hō'ē rāve'a 'ia noa'a mai te hō'ē pereue maita'i a'e. E ta'ata fa'afāriuhia 'oia e rave rahi matahiti 'e 'o tōna ana'e mama... 'e te misiōnare tei bāpetizo iāna teie e pāturu nei iāna i roto i tāna misiōni ; 'e nō reira, 'ua riro te pereue 'ei pāhonora'a i te hō'ē pure, nō reira, tē 'oa'oa nei au nō te reira ». ⁶

'Ua 'ite te Metua i te ao ra ē teie misiōnare, e tāvini ra i Farani e 10 000 kirometera te ātea i tōna fenua, e hina'aro rū 'oia i te hō'ē pereue 'āpi nō te hō'ē pu'e tau to'eto'e i Paris, terā

rā, 'aita tā teie misiōnare e rāve'a nō te ho'o mai i te hō'ē pereue. 'Ua 'ite ato'a te Metua i te ao ra ē, e fāri'i tā māua tamaiti nā roto mai i te fare ho'ora'a 'ahu i Provo Utaha, i te hō'ē pereue na'ina'i roa. 'Ua 'ite 'oia ē, e tāvini teie nā misiōnare i Paris 'e e riro te pereue 'ei pāhonora'a i te pure ha'eha'a 'e te 'ā'au tae a te hō'ē misiōnare e hina'aro 'oi'oi ra i te reira.

'Ua ha'api'i te Fa'aora :

« E 'ere ānei ta'i piti manu ri'i 'ia ho'o i te osario hō'ē nei ? 'E 'ore rā te hō'ē o taua nā manu ri'i ra e mo'e i tō 'outou Metua.

« 'Ua hope ato'a rā te rouru o tō 'outou upo'o na i te tai'ohia.

« 'Eiaha maori 'outou e mata'u, e maita'i rahi ho'i tō 'outou i tō te manu 'e 'ia rahi noa atu ». ⁷

I roto i te tahi atu mau tupura'a, mai te mea 'aita tō tātou mau hina'aro ti'a e hōro'ahia mai mai tā tātou i hina'aro, e nehenehe e riro i te hope'ara'a 'ei maita'i nō tātou. 'Ei hi'ora'a, 'ua riro o Iosepha te tamaiti a Iakoba 'ei nounoura'a 'e 'ei ririra'a nā tōna mau tua'ana 'e 'ua tae roa i te 'ōpua e taparahi pohe ia Iosepha. 'Aita rātou i nā reira, 'ua ho'o rā rātou iāna 'ei tīti i Aiphiti. ⁸ Mai te mea ē, tē vai ra hō'ē ta'ata tei feruri ē, 'aita tāna mau pure i pāhonohia mai te au i tāna i ti'aturi, o Iosepha mau ia. Te ti'ara'a mau, 'ua hōro'a mai tōna 'ati i te mau ha'amaita'ira'a rahi nōna 'e 'ua fa'aora i tōna 'utuāfare i te pohe po'ia. I muri a'e, i te rirora'a 'oia 'ei ta'ata fa'atere ti'aturihia i Aiphiti, ma te fa'aro'o 'e te pa'ari rahi nā o atura 'oia i tōna mau tua'ana :

« E tena na, 'eiaha e 'oto, 'eiaha ho'i e riri ia 'outou iho, o 'outou i ho'o mai iā'u i'ō nei : nā te Atua ho'i i tonono mai iā'u i'ō nei nā mua ia 'outou, 'ia ora te ta'ata.

« A piti a'e nei matahiti o'e i te fenua nei, e pae ho'i matahiti e toe nei, e 'ore e ueue, e 'ore e 'o'oti.

« I tonono mai ai te Atua iā'u nā mua ia 'outou, 'ia toe tō 'outou hua'ai i te ao nei, 'ia ora 'outou i te orara'a rahi.

« E teie nei, e 'ere nā 'outou ana'e i tae mai ai au i'ō nei, nā te Atua rā ». ⁹

I te fare ha'api'ira'a tuarua, 'ua tihēpuhia tā māua tamaiti matahiapo

'ei pīahi i roto i te hō'ē 'ohipa tau poto maita'i roa, 'o te nehenehe e fa'atae atu iāna i roto i te hō'ē 'ohipa maita'i roa 'e te tāmau i muri a'e i te fāri'ira'a i te parau tū'ite. 'Ua rave itoito 'oia i teie 'ohipa pīahi nō te roara'a e maha matahiti, 'ua roa'a te parau tū'ite, 'e e mea fa'aturahia 'oia e tōna mau hoa 'ohipa 'e te mau ra'atira. I te hope'a o tāna matahiti senior, fātata mai te huru ē, nā te ra'i i fa'anaho (te mana'o ia o nā tamaiti e piti tā māua), 'ua matara te ti'ara'a 'ohipa tāmau, 'e o 'oia te ta'ata ani i mua roa, 'e te mau fa'a'itera'a ato'a ē, e roa'a iāna terā 'ohipa.

'Aita rā 'oia i tihēpuhia. 'Aore hō'ē o mātou i ta'a noa a'e i te reira. 'Ua fa'a'ineine maita'i 'oia iāna, 'ua uiui-maita'i-hia, 'oia te ta'ata ani 'aravihi roa a'e, 'e 'ua pure ma te ti'aturi 'e te tia'i rahi ! 'Ua pe'ape'a roa 'oia 'e te teimaha, 'ua māere ato'a mātou. Nō te aha te Atua i fa'aru'e ai iāna i roto i tōna hina'aro ti'a ?

E rave rahi roa matahiti i muri mai i māramarama ai te pāhonora'a. 'Āhiri 'oia i fāna'o i te 'ohipa i moemoeāhia i muri a'e i te parau tū'ite, 'ua 'ere ia 'oia i te hō'ē rāve'a faufa'a roa nō te tau i te orara'a, 'o tē ha'apāpū nei i teienei ē, nō tōna maita'i 'e te ha'amaita'ira'a mure 'ore. 'Ua 'ite te Atua i te hope'ara'a mai te ha'amatarā'a mai hoa (mai te reira noa 'oia) 'e i roto i teie huru, te pāhonora'a i te mau pure parau-ti'a e rave rahi, e 'aita ia, nō te tahi rā hope'ara'a maita'i roa atu.

'E i te tahi taime, te pāhonora'a i te pure tā tātou e 'imi nei ma te parau-ti'a, 'e te ti'aturi pāpū 'e te 'ā'au tae, 'aita ia e hōro'ahia mai i roto i teie orara'a.

'Ua fānauhia te tuahine Patricia Parkinson ma te mata maita'i, i te hitura'a rā o te matahiti 'ua ha'amata tōna nā mata i te pō. I te iva o te matahiti, 'ua ha'amata o Pat i te haere i te mau fare ha'api'ira'a i Utaha nō te turi 'e te mata pō i Ogden Utaha, tei te 'area e 145 km i te ātea i tōna nohora'a, nō reira, tītauhia iāna 'ia noho i te fare ha'api'ira'a—teie ato'a mai ia te parau nō te mihi i te 'utuāfare nō te hō'ē tamāhine e iva matahiti te pa'ari.

I te 11ra'a o te matahiti, 'ua pō roa tōna mata. I te 15ra'a tōna matahiti,

'ua ho'i o Pat i tōna fenua nō te haere i te ha'api'ira'a tuarua i reira. 'Ua tāmau noa 'oia i te haere i te ha'api'ira'a 'e 'ua roa'a tāna parau tū'ite nō te tuha'a mātāmua nō ni'a i te mau taupupura'a nō te tūreiarā'a 'e nō ni'a i te « psychology ». I muri a'e i te hō'ē 'arora'a itoito i te mau ti'a fa'atere nō te mau fāri'ira'a i roto i te fare ha'api'ira'a teitei, 'ua ō 'oia i roto i te ha'api'ira'a teitei 'e 'ua noa'a tāna parau tū'ite master nō te taote ha'api'i paraparau. Tē ha'a nei o Pat i pīahi i iho e 53 pīahi nō te ha'api'ira'a tuatahi 'e nāna e fa'atere nei e maha 'orometua nō te reo i roto i tōna mata'eina'a ha'api'ira'a. 'Ua roa'a tōna iho fare 'e tōna iho pere'o'o uira, 'e nā te mau hoa 'e te mau melo o te 'utuāfare e fa'ahoro 'ia hina'aro o Pat e tere i te hō'ē vāhi.

I te 10ra'a o te matahiti, 'ua fa'a-tā'ahia ē, e rave fa'ahou Pat i te hō'ē rapa'aura'a i tōna mata 'o te pō noa atura. 'Ua tāmau noa tōna nā metua i te fa'a'ite iāna i te mau mea e tupu mai

nō ni'a i te rapa'aura'a i tōna ma'i, terā rā, nō te tahi mau tumu, 'aita rāua i fa'a'ite iāna nō ni'a i teie rapa'aura'a ta'a 'ē. I te fa'a'itera'a tōna nā metua iāna ē, 'ua tārena-ē-hia na teie rapa'aura'a, i te parau a tōna metua vahine, « 'ua 'ati roa » o Pat. 'Ua horo atu o Pat i te tahi pīahi, 'ua ho'i mai rā i muri a'e 'e nā ō mai ra i tōna nā metua ma te riri, « e fa'a'ite atu vau ia 'ōrua. 'Ua 'ite au, 'ua 'ite te Atua, 'e 'ua 'ite ato'a 'ōrua. E riro vau 'ei matapō nō te toe'a o tō'u orara'a ! »

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei, 'ua tere atu o Pat i Karifonia nō te fārerei i te mau melo o te 'utuāfare e ora ra i reira. 'A pārahi noa ai 'oia i rāpae 'e te tamaiti a tōna tu'ane e toru matahiti, nā ō mai ra teie tamari'i i iāna, « tati Pat, nō te aha 'aita 'oe e ani i te Metua i te ao ra 'ia hōro'a mai i te mata 'āpī nō 'oe ? Nō te mea, 'ia ani 'oe i te Atua, e hōro'a mai 'oia i te mea tā 'oe e hina'aro. Tei ia 'oe noa te anira'a iāna ».

'Ua parau o Pat ē, 'ua hitimahuta 'oia i taua uira'a ra, terā rā, 'ua pāhono atura 'oia, « Ā, i te tahi taime, e'ita te Metua i te ao ra e rave mai te reira te huru. I te tahi taime, e hina'aro 'oia 'ia ha'api'i mai 'oe i te hō'ē mea, 'e nō reira e'ita 'oia e hōro'a mai i te mau mea ato'a tā 'oe e hina'aro. I te tahi taime tītauhia ia 'oe 'ia tīa'i. 'Ua 'ite maita'i te Metua i te ao ra 'e te Fa'aora e aha te mea maita'i nō tātou 'e e aha tā tātou e hina'aro. Nō reira, 'aita rāua e hōro'a mai ia 'oe i te mau mea ato'a tā 'oe e hina'aro i te taime iho e hina'aro ai 'oe ».

E rave rahi matahiti tō'u mātaura'a ia Pat, 'e 'aita i maoro a'e nei 'ua parau atu vau iāna ē, tē fa'ahiahia nei au i tōna huru maita'i 'e te 'oa'oa i te mau taime ato'a. 'Ua pāhono mai 'oia, « ā, 'aita 'oe tō te fare i pihai iho iā'u, e 'ere ānei ? Tē vai ra ihoa tō'u mau taime fifi. 'Ua fa'aruru vau i te mau hepohepo 'u'ana, 'e 'ua ta'i rahi au ». Terā rā, 'ua parau fa'ahou mai 'oia, « mai te taime 'a ha'amata ai tō'u mata i te pō, 'ua huru 'ē roa, 'ua 'ite rā vau ē, tei pīha'i iho te Metua i te ao ra 'e te Fa'aora i tō'u 'utuafare 'e iā'u. 'Ua arai mātou i te reira ma te maita'i roa, 'e i tō'u mana'o, 'ua arai mātou i te reira ma te tano. 'Ua ti'a iā'u 'ia riro mai 'ei ta'ata huru

manuia, 'e 'ua riro vau 'ei ta'ata 'oa'oa. Tē ha'amana'o nei au i tōna rima i roto i te mau mea ato'a. I te feiā e ui mai iā'u ē, e riri ānei au i te mea ē, e mata pō tō'u, tē pāhono nei au : « O vai tā'u e riri ? Tei pīha'i iho te Metua i te ao ra iā'u i roto i teie 'ohipa ; 'aita vau i vai 'ōtahi noa. Tei pīha'i iho 'oia iā'u i te mau taime ato'a ».

I roto i teie 'ohipa, e'ita te hina'aro o Pat 'ia roa'a fa'ahou mai tōna mata hi'o e hōro'ahia mai i roto i teie orara'a. Tāna rā parau rahi, i 'apohia mai nā roto mai i tōna metua tāne, teie ia, « e mure ato'a teie ».¹⁰

Teie te parau a te peresideni Henry B. Eyring, « i teie taime, tē 'ite mai ra te Metua ia 'outou, i tō 'outou mau mana'o, 'e i te mau hina'aro pae vārua 'e te pae tino o te mau ta'ata ato'a 'ati a'e ia 'outou ».¹¹ E nehenehe e 'itehia teie parau mau rahi 'e te māhanahana i roto i nā 'itera'a e toru tā'u i fa'ati'a atu.

E te mau taea'e 'e te mau tuahine, i te tahi taime e pāhono-'oi'oi-hia tā tātou mau pure mai te au i tā tātou e hina'aro. I te tahi taime, 'aita tā tātou mau pure e pāhonohia mai te au i tā tātou e tī'aturi ra, terā rā, i roto i te roara'a o te tau, e 'ite tātou ē, 'ua fa'a'ineine te Atua i te mau ha'amaita'ira'a rahi a'e i tā tātou

i feruri i te mātāmua ra. 'E i te tahi taime, e'ita tā tātou mau anira'a ti'a i te Atua e fāri'ihia i roto i teie orara'a.¹² Mai tā Elder Neal A. Maxwell i parau, « te fa'aro'o o te tī'aturi-ato'a-ra'a ia i te tārena a te Atua ».¹³

'Ua pāpū maita'i ia tātou ē, 'ia au i tāna fa'anahora'a 'e i tōna ra taime, e ha'amaita'i mai te Metua i te ao ra ia tātou 'e e fa'a'āfaro ho'i i tō tātou mau māna'ona'ora'a ato'a, te mau 'ohipa tano 'ore, 'e te mau 'ino'inora'a.

« 'Ua hina'aro ho'i au 'ia ha'amana'o ato'a 'outou i te maita'i e te 'oa'oa o te ta'ata e ha'apa'o i te mau fa'aue a te Atua. Inaha ho'i, e ha'amaita'ihia rātou i te mau mea ato'a, o te tino nei 'e o te Vārua ato'a ho'i ; 'e 'ia ha'apa'o maita'i rātou e tae noa atu i te hōpe'a ra, e fāri'ihia ia rātou i te ra'i ra, 'ia pārahi rātou 'e te Atua ato'a i roto i te 'oa'oa hope 'ore ra. E ha'amana'o ē, e ha'amana'o ē, e parau mau ia teie mau parau nei ; e nā te Fatu ra nā te Atua i parau mai ra ».¹⁴

'Ua 'ite au ē, tē fa'aro'o nei te Atua i tā tātou mau pure.¹⁵ 'Ua 'ite au ē, 'ei Metua tei 'ite i te mau mea ato'a, tei here, e pāhono pāpū 'oia i tā tātou mau pure, 'ia au i tōna ra pa'ari 'ōti'a 'ore, 'e 'ia au i te mau huru e riro ai 'ei maita'i 'e 'ei ha'amaita'ira'a nō tātou. Tē fa'a'ite pāpū nei au i te reira nā roto i te 'oa o Iesu Mesia ra, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. 1 Nephi 11:17 ; hi'o ato'a 1 Ioane 4:8.
2. Russell M. Nelson, « Heheura'a nō te 'Ēkālesia, heheura'a nō tō tātou orara'a », *Liahona*, Mē 2018, 93–96.
3. Mataio 6:8.
4. Te parau ha'api'ira'a 'e te mau parau fafau 38:2.
5. Te mau Parau a Moromona 1:7.
6. Rata a te ta'ata iho.
7. Mataio 10:29–31.
8. Hi'o Genese 37:20, 26–28.
9. Genese 45:5–8.
10. Nō roto mai i te hō'ē uiuira'a 'e o Patricia Parkinson, 10 nō Titema 2018.
11. Henry B. Eyring, « Tōna Vārua 'ia vai i pīha'i iho ia 'outou », *Liahona*, Mē 2018, 88.
12. Hi'o Jeffrey R. Holland, « An High Priest of Good Things to Come », *Liahona*, Tenuare 2000, 42–45.
13. Neal A. Maxwell, « Lest Ye Be Wearied and Faint in Your Minds », *Ensign*, Mē 1991, 90.
14. Mosia 2:41
15. Hi'o « Power of Prayer », mormon.org/beliefs/power-of-prayer.

NĀ ELDER DIETER F. UCHTDORF
Nō te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo

'Ohipa misiōnare : Fa'a'itera'a i te mea i roto i tō 'outou 'ā'au

*Noa atu te vāhi tei reira 'outou i ni'a i teie fenua,
e rave rahi mau rāve'a nō te fa'a'ite i te parau 'āpī
maita'i o te 'evanelia a Iesu Mesia.*

I te 'āva'e i ma'iri a'e nei, 'ua ani manihini tō tātou peropheta here, te peresidene Russell M. Nelson, i te Tino 'Ahuru Ma Piti 'ia rātere nā muri iho iāna i te ha'amo'ara'a o te hiero nō Roma Italia. 'A rātere ai mātou, 'ua feruri au i te 'āpōsetolo Paulo 'e tōna mau rātere-rā'a. I tōna 'anotau, e 40 mahana nō te haere nā Ieruselema e tae atu i Roma. I teie mahana, i roto i te hō'ē o tā'u mau manureva au roa, tei raro mai ia i te toru hora.

Te ti'aturi nei te mau ta'ata 'aravihi nō te Bibilia ē, tei Roma o Paulo 'a pāpā'i ai 'oia e rave rahi o tāna mau rata, tei riro 'ei rāve'a tumu nō te fa'aito-ito i te mau melo o te 'Ēkālesia i terā ra tau 'e i teie ato'a tau.

'Ua mātau maita'i o Paulo 'e te tahi atu mau melo o te 'Ēkālesia i tahito ra, te *Feiā mo'a i tahito ra* i te parau nō te fa'atusiara'a. E rave rahi tei hamani-'ino-hia, e tae roa ato'a atu i te pohe.

I roto i nā 200 matahiti i ma'iri, 'ua fārerei ato'a te mau melo o te 'Ēkālesia a Iesu Mesia tei fa'aho'i-fa'ahou-hia mai,

te *Feiā mo'a i te mau mahana hope'a nei* i te hāmani-'ino-ra'a rau. Noa atu rā te reira hāmani-'ino-ra'a ('e i te tahi taime, nō te reira), 'ua tāmāu noa te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei i te tupu i te rahi 'e i teienei, te 'itehia nei nā te ao ato'a nei.

E mea rahi te 'ohipa

Terā rā, hou 'a 'eu ai tātou i te hō'ē faraoa monamona, 'a ueue ai i te hu'ahu'a fa'anehehe, 'e 'a ha'apou-pou ai ia tātou iho nō taua manuiara'a fa'ahiaha ra, e mea maita'i 'ia hi'o ātea tātou i te reira tupura'a.

Te vai nei e hitu miria 'e te āfa rahira'a ta'ata i roto i te ao nei, fa'aauhia i te 16 mirioni melo o te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei—'oia mau, e nana iti ha'iha'i roa.¹

'Āre'a te rahira'a ta'ata ti'aturi keretiano i roto i te tahi mau tuha'a o te ao nei, te iti atura ia.²

I roto ato'a i te 'Ēkālesia a te Fatu i fa'aho'i-fa'ahou-hia mai—'a tāmāu noa ai te fāito melo i te mara'a—e mea rahi roa te melo 'aita e titau nei i te mau ha'amaita'ira'a o te haere-tāmāu-ra'a i te purera'a.

Te aura'a, noa atu te vāhi tā 'outou e pārahi ra i te fenua nei, 'ua rau te mau rāve'a nō te fa'a'ite i te parau 'āpī maita'i³ o te 'evanelia a Iesu Mesia i te mau ta'ata tā 'outou e fārerei, e tuatāpapa, 'e e ora 'e e rave i te 'ohipa 'e o rātou, 'e e ha'amātau ia rātou.

I te roara'a o teie matahiti i ma'iri a'e nei, 'ua fāri'i au i te rāve'a fa'ahiaha i te 'āmuiara'a atu i roto i te 'ohipa misiōnare a te 'Ēkālesia nā te ao ato'a nei. 'Ua feruri hōhonu pinepine au 'e 'ua pure nō ni'a i te fa'auera'a rahi a te Fa'aora i tāna mau pipi : « E teie nei, e haere 'outou e fa'ariri i te mau fenua ato'a 'ei pipi, 'a bāpetizo atu ai ia rātou i roto i te i'oa o te Metua, 'e nō te Tamaiti, 'e nō te Vārua Maita'i ».⁴

'Ua uiui noa vau i te uira'a ē, « Nāhea e ti'a ai ia tātou, 'ei melo 'e 'ei pipi nā te Mesia, 'ia fa'aoti maita'i a'e i taua fa'auera'a rahi ra i roto i tō tātou orara'a i te mau mahana ato'a ? »

I teie mahana tē ani nei au ia 'outou 'ia feruri ato'a i taua uira'a ra i roto i tō 'outou 'ā'au 'e tō 'outou ferurira'a.⁵

E ō nō te 'ohipa misiōnare

E rave rahi 'ahuru matahiti tō te feiā fa'atere o te 'Ēkālesia ha'apāpūra'a mai i te ta'i pū ra, « E misiōnare te mau melo ato'a ! »⁶

'Ua fa'a'ite te mau melo o te 'Ēkālesia a Iesu Mesia—i mūta'a ihora 'e i teie

tau—ma te 'ana'anatae 'e te 'oa'oa, i te 'evanelia i te mau hoa 'e i te feiā mātau-hia. 'Ua 'ama tō rātou 'ā'au i te 'itera'a pāpū nō Iesu Mesia, 'e tē hina'aro nei rātou 'ia fāri'i ato'a vetahi 'ē i te reira 'oa'oa tei 'itehia e rātou i roto i te 'evanelia a te Fa'aora.

E au ra ē, tē vai ra te tahi mau melo nō te 'Ēkālesia e o tō rātou nō te reira 'ohipa. E mea au nā rātou 'ia riro 'ei mau ti'a nō te 'evanelia. Tē tāvini nei rātou ma te itoito 'e te 'oa'oa 'e tē fa'atere nei i te 'ohipa 'ei mau melo misiōnare.

Terā rā, te tahi atu pae o tātou, e mea 'ōti'ati'a ri'i ia. 'Ia paraparauana'e-hia te 'ohipa misiōnare i roto i te mau putuputura'a a te 'Ēkālesia, e pi'o marū noa te mau upo'o i raro ē mo'e roa atu i muri mai i te pārahira'a, ma te rōtahi te mata i ni'a i te mau pāpā'ira'a mo'a 'aore rā, 'ua piri te mata i roto i te hō'ē māna'ona'ora'a hōhonu, 'eiaha 'ia 'ite atu i te mata o te tahi atu mau melo.

Nō te aha mai te reira ai ? Tē vai ra paha te mana'o fa'ahapa nō te 'orer'a a rave rahi atu nō te fa'a'ite i te 'evanelia. Tē vai ra paha te pāpū 'ore nāhea 'ia rave i te reira. 'Aore ra, tē ha'amā nei paha tātou 'ia haere nā rāpae i tō tātou vāhi au maita'i.

Tē ta'a nei au i te reira.

Terā rā 'a ha'amana'o na ē, 'aita roa te Fatu i tītau i te mau tauto'ora'a 'ohipa misiōnare 'aravihi 'e te hapehape 'ore. Terā rā, « tē tītau nei te Fatu i te 'ā'au 'e te mana'o 'ana'anatae »⁷

Mai te mea ē, tē rave nei 'outou i te 'ohipa misiōnare ma te 'oa'oa, 'a tāmāu noa mai te reira, 'e 'a ti'a 'ei hi'ora'a nō vetahi 'ē. E ha'amaita'i mai te Fatu ia 'outou.

Mai te mea rā ē, tē mana'o ra 'outou ē, tē fa'atautau ra 'outou 'ia fa'a'ite i te parau poro'i o te 'evanelia, tē hina'aro nei au e hōro'a atu ia 'outou e pae mana'o fa'ahapa 'ore e nehenehe te mau ta'ata ato'a e rave nō te 'āmui atu i roto i te fa'a'auera'a rahi a te Fa'aora 'ia tauturu i te ha'aputuputura'a ia 'Īserā'ela.

E pae mana'o tauturu 'ōhie roa

'A tahi, ha'afātata atu i te Atua.

Te ture mātāmua 'e te rahi, 'o te here-ra'a ia i te Atua.⁸ Te tumu mātāmua ia i ta'e mai ai tātou i te fenua nei. 'A ui ia 'outou iho, « tē ti'aturi mau ra ānei au i te Metua i te ao ra ? »

« Tē here ra ānei au 'e tē ti'aturi ra ānei au iāna ? »

Rahi atu tō 'outou ha'afātata ra i tō tātou Metua i te ao ra, rahi ato'a atu tōna māmarama 'e te 'oa'oa i te 'ana'ana i roto ia 'outou. E 'ite mai

vetahi ē, tē vai ra hō'ē mea ta'a 'ē i roto ia 'outou. 'E e ui rātou nō ni'a i te reira.

Te piti, fa'a'i i tō 'outou 'ā'au i te here nō vetahi 'ē. 'O te ture piti ia 'e te rahi teic.⁹ 'A tāmata i te hi'o mau i te mau ta'ata ato'a 'āti a'e ia 'outou 'ei tamari'i nā te Atua. 'A aupuru ia rātou—ma te hi'o 'ore, tei ni'a ānei tō rātou i'oa 'aore rā 'aita, i tā 'outou tāpura tuahine 'aore rā, taea'e aupuru.

'A ata 'e o rātou. 'A 'oa'oa 'e o rātou. 'A 'oto 'e o rātou. 'A auraro ia rātou. 'A fa'aora, 'a fa'ateitei, 'e 'a ha'apūai ia rātou.

'A tūtava i te fa'ahōho'a i te here o te Mesia 'e 'a aroha ia vetahi 'ē—terā ato'a feiā e 'ere i te mea maita'i i ni'a ia 'outou, 'o te tāhito hito mai ia 'outou 'e 'o te hina'aro e hāmāni 'ino ia 'outou. 'A here ia rātou 'e 'a fa'ariro ia rātou 'ei mau tamari'i nā te Metua i te ao ra.

Te toru, 'a tūtava 'ia haere nā ni'a i te 'ē'a o te ti'ara'a pipi. 'Ia rahi ana'e tō 'outou here i te Atua 'e i tāna mau tamari'i, e nā reira ato'a tō 'outou hina'aro 'ia pe'e ia Iesu Mesia.

E ha'api'i mai 'outou nō ni'a i tōna haere'a nā roto i te poupoura'a i tāna parau 'e te ha'apa'ora'a 'e te fa'a'ohipara'a i te mau ha'api'ira'a a te mau peropheta 'e te mau 'āpōsetolo. E tupu 'outou i te rahi i roto i te ti'aturi 'e te

itoito nō te pe'e i tōna haere'a 'a tureia ai 'outou i te Metua i te Ao ra ma te 'ā'au fāri'i i te ha'āpi'ira'a.

Titauhia 'ia ha'āpi'ipi'i i te haere nā te 'ē'a o te ti'ara'a pipi—i te mahana tāta'itahi, ma te marū noa, « mai te aroha i te aroha », ¹⁰ « 'ua a'o 'e 'ua nā ni'a iho i te a'o ». ¹¹ I te tahi taime e piti ta'ahira'a i mua 'e hō'ē ta'ahira'a i muri.

Te 'ohipa faufa'a 'oia ho'i, 'eiaha e fa'aru'e ; a tāmāu noa i te fa'aoti maita'i. Tē vai ra te taime e maita'i a'e 'outou, e 'oa'oa a'e, 'e e ta'ata mau. E riro mai te paraparaura'a ia vetahi 'ē nō ni'a i tō 'outou fa'aro'o 'ei 'ohipa mātarohia 'e te 'ōhie. E riro mau te 'evanelia 'ei tuha'a faufa'a 'e te tao'a rahi nō tō 'outou orara'a, 'e nō reira, e 'ere ia i te mea tano roa 'ia 'ore e paraparau i te reira ia vetahi 'ē. E'ita paha te reira e tupu 'oi'oi—e tauto'ora'a te reira nō te orara'a tā'āto'a. Terā rā, e tupu te reira.

Te maha, fa'a'ite i te mea i roto i tō 'outou 'ā'au. 'Aita vau e ani nei 'ia ti'a 'outou i te hō'ē peho o te purūmu 'e te hō'ē micro, 'e 'a tutuo ai i te mau 'irava o te Buka a Moromona. Tā'u e ani nei o te 'imira'a ia 'outou i te mau taime ato'a i te mau rāve'a nō te fa'a'ite i tō 'outou fa'aro'o i roto i te mau fāreireira'a i te ta'ata ma te 'ōhie 'e te au māite. Tē ani nei au 'ia « ti'a 'outou 'ei mau 'ite » ¹² nō te mana o te 'evanelia i te mau taime ato'a—'e mai te mea e titauhia, 'a fa'a'ohipa i te parau. ¹³

Nō te mea ho'i 'ē, « te 'evanelia a te Mesia ... o te mana ia o te Atua, 'ia ora te feiā ato'a i fa'aro'o ra », e nehenehe ia 'outou e ti'aturi, e itoito, 'e e ha'eha'a, 'a fa'a'ite ai 'outou i te reira. ¹⁴ Mai te huru ra 'ē, te ti'aturi, te itoito 'e te ha'eha'a, e mau huru teie 'aita rātou e tū'ati. Tē fa'a'ite nei te reira i te ani-manihini-ra'a a te Fa'aora 'eiaha e huna i te mau faufa'a 'e te mau parau tumu o te 'evanelia i raro a'e i te hō'ē pa'epa'e, e vaiiho rā i tō 'outou māramarama 'ia 'ana'ana, 'ia fa'ahanahana ho'i tā 'outou mau parau maita'i i tō 'outou Metua i te Ao ra. ¹⁵

Tē vai ra e rave rahi rāve'a mātarohia 'e te au noa nō te rave i te reira, mai te mau 'ohipa maitata'i i te mau mahana ato'a e tae atu i tō 'outou iho 'itera'a pāpū i ni'a ia YouTube, Facebook, Instagram, 'aore rā, Twitter, 'e 'oia ato'a

i te mau 'āparaura'a 'ōhie i te mau ta'ata tā 'outou e fāreirei. I teie matahiti tē ha'āpi'i nei tātou i te Faufa'a 'Āpi i roto i tō tātou mau 'utuāfare 'e i roto i te Ha'āpi'ira'a Sābati. Terā ia hō'ē rāve'a nehenehe roa nō te ani manihini i tō tātou mau hoa 'e te mau ta'ata tupu 'ia haere mai i te purera'a 'e i te fare nō te ha'āpi'i mai 'e o 'outou nō ni'a i te Fa'aora. 'A fa'a'ite ia rātou i te fa'anhora'a itenati nō te Gospel Library app, i reira e 'itehia ai ia rātou *Mai, pe'e mai*. Mai te mea 'ē, 'ua mātau 'outou i te feiā 'āpi 'e tō rātou 'utuāfare, 'a hōro'a ia rātou i te buka iti ra *Nō te Pūai 'o te Feiā 'Āpi* 'e e ani manihini ia rātou 'ia haere mai 'e ia hi'o e mea nāhea tō tātou mau feiā 'āpi 'ia tauto'o i te ora i te reira mau parau tumu.

Mai te mea 'ē, e ui mai hō'ē ta'ata ia 'outou i te huru o tō 'outou hope'a hepetoma, 'eiaha e taiā 'ia parau nō ni'a i te mau mea tā 'outou i fāri'i i te fare purera'a. 'A parau nō ni'a i te mau tamari'i na'ina'i o tei ti'a i mua i te 'āmuira'a 'a himene ai ma te 'ana'anatae e mea nāhea rātou i te tāmata 'ia riro mai ia Iesu te huru. 'A parau nō ni'a i te pupu feiā 'āpi tei hōro'a i te taime nō te tauturu i te feiā ruhiruhia i roto i te mau pū fa'afa'acera'a nō te pāpā'i i tō rātou iho mau 'ā'amu. 'A parau nō ni'a i te taurira'a i tupu iho nei i roto i tā tātou mau putuputura'a i te sābati, 'e e mea nāhea te reira i te ha'amaita'i i tō 'outou 'utuāfare. 'E 'aore rā, 'a fa'ata'a 'ē, nō te aha tātou e ha'apāpū ai 'ē, teie te 'Ēkālesia a Iesu Mesia, 'e o tātou te *Feiā Mo'a* i te Mau Mahana Hope'a Nei, mai te mau melo o te 'Ēkālesia i mūta'a ihora i pi'ihia *Feiā Mo'a*.

'A fa'a'ite i te ta'ata, nā roto i te rāve'a 'ōhie 'e te au maita'i nō 'outou 'ē, nō te aha Iesu Mesia 'e tāna 'Ēkālesia i riro ai 'ei mea faufa'a nō 'outou. 'A ani ia rātou 'ia « *haere mai, 'e 'ia hi'o* ». ¹⁶ I muri iho, 'a tauturu ia rātou 'ia *haere mai 'e 'ia tauturu*. 'Ua rau te mau rāve'a e vai ra nō te mau ta'ata 'ia tauturu i roto i tā tātou 'Ēkālesia.

'Eiaha 'ia pure noa 'ia 'ite te mau misionare i te mau ta'ata mā'itihia. 'A pure ra i te mau mahana ato'a i roto i tō 'outou 'ā'au 'ia 'itehia ia 'outou te feiā e *haere mai 'e hi'o 'e haere mai 'e*

e pārahi mai. E ha'amana'o noa i te mau misionare rave tāmāu. E au rātou i te mau melahi, 'ua incine nō te tauturu !

'A fa'a'ite ai 'outou i te parau 'āpi maita'i, te 'evanelia a Iesu Mesia, 'a rave ma te here 'e te fa'a'ōroma'i. Mai te mea e 'ohipa tātou i piha'i i te ta'ata ma te ti'aturi hō'ē roa 'ē, e'ita e maoro e 'ō'omo rātou i te 'ahu 'uo'uo, 'e ma te ani 'ē, teihea te vāhi bāpetizora'a fātata a'e, 'ua hape ia tātou.

Te tahi mau ta'ata 'o tē haere mai 'e e hi'o, penei a'e e'ita roa atu rātou e 'āmui mai i te 'Ēkālesia; te tahi ra, i te tahi atu ia taime. Tā rātou te reira mā'itira'a. 'Aita rā te reira e tau i tō tātou here ia rātou. 'E 'aita ato'a te reira e tau i tā tātou mau tauto'ora'a 'oa'oa 'ia ani manihini tāmāu noa i te ta'ata 'e te mau 'utuāfare 'ia *haere mai 'e 'ia hi'o, 'ia haere mai 'e 'ia tauturu, 'e 'ia haere mai 'e 'ia pārahi mai*

Te pae, 'a ti'aturi i te Fatu nō te fa'atupu i tāna mau temeio. 'Ia pāpū maita'i ia 'outou 'ē, e 'ere nā 'outou e fa'afāriu i te ta'ata. E 'ohipa te reira nā te Vārua Maita'i. Tā 'outou o te fa'a'ite ia i te mea i roto i tō 'outou 'ā'au 'e 'ia ora mai te au i tō 'outou mau ti'aturira'a.

Nō reira, 'eiaha e ha'aparuparu i te mana'o mai te mea 'ē, 'aita te hō'ē ta'ata e fāri'i i te parau poro'i o te 'evanelia i terā iho taime. E 'ere nō 'outou te manuia 'ore.

E 'ohipa te reira i roto i te ta'ata 'e te Fatu.

Tā 'outou o te herera'a i te Atua 'e i tō 'outou mau ta'ata tupu, tāna mau tamari'i.

Ti'aturi, here, e rave.
 'A pe'e i teie 'e'a, 'e e fa'atupu te Atua i te mau temeio nā roto ia 'outou nō te ha'amaita'i i tāna mau tamari'i tao'a rahi.
 E tauturu teie nā mana'o tauturu e pae ia 'outou 'ia rave i te mea tā tē mau pipi a Iesu Mesia i rave i tahito ra. E tuha'a faufa'a mau tāna 'evanelia 'e tāna 'Ēkālesia nō tō 'outou orara'a 'e nō tō 'outou huru 'e nō te 'ohipa tā 'outou e rave ra. Nō reira, 'a ani ia vetahi 'ē 'ia haere mai, 'e 'ia hi'o 'e 'ia haere mai 'e 'ia tauturu, 'e e rave te Atua i tāna 'ohipa fa'aora, 'e e haere mai rātou 'e e fa'aea mai.

Terā rā, 'āhiri ē, e mea 'ohipa rahi ?

« Terā rā », e ui paha 'outou ē, « mai te mea ē, e rave au i teie mau mea ato'a, 'e 'aita te ta'ata e tau'a mai ? E mai te mea e fa'a'ino mai rātou i te 'Ēkālesia ? E mai te mea ē, 'aita rātou e fāri'i ? »

'Oia mau, e nehenehe te reira e tupu mai. Mai tahito mai, pinepine te mau pipi a Iesu Mesia i te hāmani-'ino-hia.¹⁷ 'Ua parau te 'āpōsetolo Petero, « e 'oa'oa rā i te mea te rave ato'a ra 'outou i te mau pohe o te Mesia ». ¹⁸ 'Ua 'oa'oa te reira feiā mo'a « i te mea nō tōna i'oa i mana'ohia ai rātou e au ia rātou taua hāmani 'ino ra »¹⁹

'A ha'amana'o, e raverā'a māere tā te Fatu. Penei a'e, nā roto i tā 'outou pāhonora'a mai te huru Mesia i mua i

te pāto'ira'a, e tamarūhia te hō'ē 'ā'au 'eta'eta.

Ei 'āpōsetolo nā Iesu Mesia, tē ha'amaita'i nei au ia 'outou i te ti'aturira'a 'ia riro 'ei fa'a'itera'a ora nō te mau faufa'a o te 'evanelia, ma te itoito 'ia 'ite-noa-hia 'outou i te mau taime ato'a 'ei melo nō te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahāna Hōpe'a nei, i te ha'eha'a 'ia tauturu i tāna 'ohipa 'ei tāpa'o fa'a'ite nō tō 'outou here i te Metua i te ao ra 'e i tāna mau tamari'i.

E au mau hoa here, e 'oa'oa 'outou 'ia 'ite ē, e tuha'a faufa'a 'outou i roto i te ha'aputuputura'a o 'Īsera'ela i tohu-ātea-hia, i roto i te fa'a'ineinera'a nō te ho'ira'a mai o te Mesia ma te « mana 'e te hana-hana rahi ; 'e te mau melahi mo'a ato'a »²⁰

'Ua 'ite te Metua i te ao ra ia 'outou. 'Ua here te Fatu ia 'outou. E ha'amaita'i mai te Atua ia 'outou. Nāna i fa'aue mai i teie 'ohipa. E nehenehe 'outou e rave i teie. E nehenehe tā tātou pā'āto'a e rave 'āmui i te reira !

Te fa'a'ite pāpū nei au i te reira nā roto i te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. 'Ua 'ite 'ōrama te peropheta rahi o Nephi ē, noa atu ē, e parare te 'Ēkālesia a te 'Ārenio « i ni'a i te fenua ato'a nei », nō te 'ohipa 'ino i roto i te ao ato'a nei « 'ua iti ho'i te reira 'ia tai'o » (1 Nephi 14:12 ; hi'o ato'a Luka 12:32).
2. 'Ei hi'ora'a, i roto i te hō'ē tuatāpapara'a nā te Pew Research Center, 'ua 'itehia ē, i te fenua Marite, « te nūmera i ni'a i te hānere o te feiā pa'ari (matahiti 18 'e pa'ari atu) tei fa'a'ite ia

- rātou iho 'ei mau keritetano, 'ua topa ia te reira i te fāito fātata e va'u i ni'a i te hānere i roto noa e hitu matahiti, mai te 78.4% i te matahiti [...] 2007, topa mai i te 70.6% i te matahiti 2014. I roto i te reira ārea taime ato'a, te fāito i ni'a i te hānere o te mau ta'ata Marite 'aita e fa'aro'o tō rātou—tē parau ra rātou ē, e mau ta'ata Atua 'ore, 'aita e ti'aturi i te Atua 'aore rā, 'aita hō'ē mea ta'a 'e—'ua mara'a te reira e ono tai'o, mai te 16.1% tae atu i 22.8% » (« te hōho'a o te taurira'a fa'aro'o o Amerika », Pew Research Center, 12 nō Mē 2015, pewforum.org/2015/05/12/americas-changing-religious-landscape).
3. Te aura'a nō te ta'o 'evanelia 'oia ho'i, « parau 'āpi maita'i » Te parau 'āpi maita'i maori rā 'ua rave Iesu Mesia i te hō'ē tāra'ehara maita'i hope roa o te fa'aora i te mau ta'ata ato'a i te pohe 'e e ha'amaita'i i te ta'ata tāta'itahi mai te au i tāna mau 'ohipa. 'Ua ha'amata te reira tāra'ehara nā roto i tōna mā'itira'a'hia i roto i te ao hou te tāhuti nei, 'e 'ua tāmau noa i roto i tōna orara'a tāhuti nei, 'e 'ua hope nā roto i tōna ti'afa'ahoura'a hanahana. Te mau parau i roto i te Bibilia nō ni'a i tōna orara'a tāhuti nei, tāna 'ohipa, 'e te tusia, 'ua parauhia te reira Te mau 'evanelia : Mataio, Mareko, Luka 'e Ioane.
 4. Mataio 28:19.
 5. « 'Oia mau tē parau atu nei au ia 'outou, o tā'u mau hoa, tē vaiiho atu nei au i teie mau parau nei ia 'outou na 'ia feruri i roto i tō 'outou 'ā'au na, » (Te Parau Ha'āpi'ira'a 'e te mau Parau Fafau 88:62).
 « 'Āre'a rā, inaha, tē parau atu nei au ia 'oe ē, 'ia 'imi māite 'oe i te reira i roto i tō 'oe 'ā'au e ti'a ai 'ei reira 'oe e ani mai ai iā'u ē 'ua ti'a ānei, 'e mai te mea 'ua ti'a ra e fa'atupu 'ia vau i te ahu i roto i tō 'oe 'ouma ; nō te reira' oe e 'ite ai ē 'ua ti'a iho » (Te Parau Ha'āpi'ira'a 'e te mau Parau Fafau 9:8).
 6. 'Ua fa'aitoito te peresideni David O. McKay « i te mau melo ato'a ['ia riro 'ei misionare] » 'a fa'atere ai 'oia i te Misiōni nō Europa mai te matahiti 1922 e tae atu i te matahiti 1924, 'e 'ua fa'a'ite ato'a 'oia i te reira parau poro'i i tō te 'Ēkālesia i roto i te 'āmui'ā rahi i te matahiti 1952 (hi'o « Every Member a Missionary' Motto Stands Firm Today », Church News, 20 nō Fepuare 2015, news.ChurchofJesusChrist.org).
 7. Te Parau Ha'āpi'ira'a 'e te mau Parau Fafau 64:34.
 8. Hi'o Mataio 22:37–38.
 9. Hi'o Mataio 22:39.
 10. Te Parau Ha'āpi'ira'a 'e te mau Parau Fafau 93:12.
 11. Isaia 28:10.
 12. Mosia 18:9
 13. Pinepine teie mana'o i te parauhia ē, nō Saint Francois d'Assise ; hi'o ato'a Ioane 10:36–38.
 14. Roma 1:16.
 15. Hi'o Mataio 5:15–16.
 16. Ioane 1:46; ha'apāpūra'a i 'āpitihi atu
 17. Hi'o Ioane 15:18.
 18. 1 Petero 4:13, Pāpa'ira'a peretāne ; hi'o ato'a te mau 'irava 1–19 nō te tahi atu nō ni'a e nāhea te hi'ora'a o te mau pipi a te Mesia i te mamae nō te maita'i o te 'evanelia.
 19. Te mau 'Ohipa 5:41.
 20. Te Parau Ha'āpi'ira'a 'e te mau Parau Fafau 45:44.

NĀ TE 'EPISEKŌPO W. CHRISTOPHER WADDELL
Tauturu piti i roto i te 'Ēpisekōpora'a Fa'atere

Mai tāna iho i rave

'A 'imi ai tātou i te aupuru mai tāna iho i rave e hōro'ahia mai te mau rāve'a nō te ha'amo'e ia tātou 'e nō te fa'ateitei ia vetahi 'ē.

Fātata 'a 18 'āva'e i teieni, i te tau ha'apohera'a rā'au nō te matahiti 2017ra, 'ua fa'aara mai tō'u taea'e Mike, 64 matahiti ē, 'ua 'itehia e ma'i mariri 'aita'ata puna roto (pancréas) tōna. 'Ua nā 'ō ato'a mai 'oia ē, 'ua fāri'i 'oia i te hō'ē ha'amaita'ira'a autahu'ara'a 'e tōna taea'e hāhaere 'e 'ua fārerei 'oia i tōna 'episekōpo. I muri iho, 'ua hāpono mai 'oia i te hō'ē hōho'a nō te hiero nō Oakland (California) tei patahia mai roto atu i te fare ma'i i reira 'oia, ma teie parau « 'A hi'o na i tā'u e 'ite ra nā roto atu i tō'u piha fare ma'i ».¹

'Ua hitimahuta roa vau i tāna mau parau nō ni'a i tōna nā taea'e hāhaere, te mau ha'amaita'ira'a autahu'ara'a, te mau 'episekōpo 'e te mau hiero, mai te parau nō te ma'i mariri 'aita'ata. 'Ia 'ite 'outou, e tahu'a 'o Mike nō te Autahu'ara'a a Aarona, tei 'ore i haere pinepine i te purera'a fātata e 50 matahiti te maoro.

Mātou nei te 'utuāfare, 'ua māere mātou i tōna nu'ura'a pae vārua mai tāna ato'a 'arora'a i te ma'i mariri 'aita'ata, te tumu rahi roa, nō tāna ia mau uira'a pinepine nō ni'a i te Buka a Moromona, te mana tā'ati 'e te ora i muri a'e i te pohe. 'A nu'u noa atu ā te mau 'āva'e 'e te pararera'a o te ma'i mariri 'aita'ata, 'ua titauhia te tahi atu ā rāpa'aura'a ta'a 'ē, nō reira 'ua 'āfa'ihia

mai Mike i Utah nei i te pū ma'i mariri 'aita'ata nō Huntsman.

I tōna taera'a mai, 'ua fārerei 'oia i te taote John Holbrook, te ta'ata fa'atere 'ohipa misionare nō te pāroita tei reira teie pū utuutura'a tei reira 'oia. Tē nā 'ō ra John ē « 'ite-noa-hia ē, e tamaiti Mike nā te Atua » 'e 'ua vitiviti tō rāua aura'a 'e 'ua hoa roa mai, 'e 'ua riro mai ia John 'ei taea'e aupuru nō Mike. 'Ua tu'u-vave-hia te mana'o e fāri'i i te mau misionare, 'o tā tō'u taea'e ia i pātō'i marū atu, hō'ē rā 'āva'e i muri mai i tō rāua hoara'a, 'ua ui fa'ahou atu 'o John, ma te fa'ata'a ia Mike ē : « 'Ia mana'o

vau, e au 'oe i te fa'aro'ora'a i te poro'i nō te 'evanelia ».² I te reira taime, 'ua fāri'i 'oia i te anira'a, 'e 'ua fārerei atura i te mau misionare, 'e tae noa atu te 'episekōpo Jon Sharp, ē i te hope'a, 'ua fāri'i 'o Mike i tāna ha'amaita'ira'a patereareha, e 57 matahiti i muri mai i tōna bāpetizora'a.

I te 'ōmuara'a nō Titema i te matahiti i ma'iri, i muri iho e rave rahi 'āva'e utuutura'a, 'ua fa'aoti 'o Mike e fa'aea i te mau rapa'aura'a nō te ma'i mariri 'aita'ata, 'o tei ha'amāuiui rahi iāna, 'e nā te nātura noa atura e rave i tāna 'ohipa. 'Ua fa'aara mai tōna mau taote ia mātou ē, e toru 'āva'e noa e toe ra ia Mike i te fenua nei. I roto i terā ārea taime, 'ua tāmāu noa te mau uira'a nō ni'a i te 'evanelia—nā reira ato'a te mau fārereira'a 'e te fa'aitoitōra'a a tōna feiā fa'atere autahu'ara'a. 'Ia haere mātou e fārerei ia Mike, e 'ite noa mātou i te hō'ē Buka a Moromona matara i piha'i iho i tōna ro'i 'a paraparau ai mātou nō ni'a i te Fa'aho'i-fa'ahou-ra'a-hia mai te 'evanelia, te mau tāviri o te autahu'ara'a, te mau 'oro'a nō te hiero 'e te nātura mure 'ore o te ta'ata.

I te 'āfara'a o te 'āva'e Titema, 'ua noa'a tōna ha'amaita'ira'a patereareha, 'ua hi'o mātou ē tē itoito mai ra Mike, 'ua mana'o mātou e nehenehe 'oia e tāpe'a fa'ahou ā e toru 'āva'e. 'Ua fa'anaho a'era mātou 'ia 'āmui mai 'oia ia mātou nō te Noela, nō te matahiti 'āpi 'e nō te mau mahana nō muri iho. I te 16 nō Titema, 'ua hitimahuta vau i te tāniuniura'a mai te 'episekōpo Sharp ma te fa'a'ite mai ē, 'ua uiui rāua te peresideni titi ia Mike, 'e e mea ti'amā 'oia nō te fāri'i i te autahu'ara'a a Melehizedeka, 'e 'ua ani mai 'oia i te taime e vata vau nō te haere ato'a mai. 'Ua tārenahia te 'oro'a nō terā mahana pae, i te 21 nō Titema.

I taua mahana ra, 'ua haere atu māua tō'u hoa here 'o Carol i te pū utuutura'a, 'e i rāpae i te piha o Mike, 'ua fa'arahia mai māua ē, 'aita fa'ahou tō Mike e 'ōtu'itoto (pouls). 'Ua tomo māua i roto i te piha, tei reira te pātereareha, tōna 'episekōpo 'e tōna peresideni titi i te tia'i-noa-ra'a—'ara'ara ihora te mata o Mike. 'Ua 'ite mai 'oia iā'u 'e 'ua fa'a'ite mai ē, e nehenehe tāna e

fa'aro'o iā'u e 'ua ineine 'oia nō te fāri'i i te autahu'ara'a. E pae 'ahuru matahiti i muri mai tō Mike fa'atōro'ara'ahia 'ei tahu'a i roto i te Autahu'ara'a a Aarona, e ha'amaita'ira'a nō'u, 'āmuihia mai e tōna feiā fa'atere, 'ia hōro'a i tō'u taea'e i te Autahu'ara'a a Melehizedeka 'e 'ia fa'atōro'a iāna 'ei peresibutero. Pae hora i muri iho, 'ua fa'aru'e mai Mike, 'ua nā roto atu 'oia i te pāruru nō te fārerei i tō māua nei metua 'ei ta'ata i mau i te autahu'ara'a a Melehizedeka.

Hō'ē noa matahiti i teienei, 'ua ti'aoro te peresideni Russell M. Nelson ia tātou tāta'itahi 'ia ha'apa'o i tō tātou mau taea'e 'e mau tuahine « nā roto i te rāve'a teitei a'e 'e te mo'a a'e ».³ Nō ni'a i te Fa'aora, 'ua ha'api'i te peresideni Nelson ē : « nō te mea ho'i ē, nāna teie 'Ēkālesia, 'o tātou tāna mau tāvini, e aupuru ia tātou i te ta'ata mai tāna i nā reira. E aupuru tātou nā roto i tōna i'oa, nā roto i tōna mana 'e tāna ha'amana'ara'a, 'e tōna maita'i here ».⁴

'Ei pāhonora'a i terā anira'a a te hō'ē peropheta a te Atua, tē 'itehia ra te mau tauto'ora'a fa'ahiahia nō te aupuru i te hō'ē 'ati a'e i te ao nei, i roto i nā tauto'ora'a to'opiti fa'au-māite-hia, te rave-itoito-ra'a te mau melo i te aupurura'a i fa'ata'ahia nā rātou, 'e tae noa atu te mea tā'u e parau nei te aupurura'a « fa'aineine-'ore-hia », mai tei 'itehia te here huru Mesia o te mau ta'ata e rave rahi i roto i te mau 'ohipa mana'o-'ore-hia. I roto i tō mātou iho utuāfare, 'ua

'ite roa mātou i teie huru aupurura'a i mua noa i tō mātou mata.

Nō John, te hoa nō Mike, e taea'e aupuru ho'i 'e e peresideni misiōni tahi-to, e mea mātau 'oia i te parau i tāna mau misiōnare ē « mai te mea e ta'ata i ni'a i te tāpura "aita i 'ana'anatae", 'eiaha e fa'aru'e. E tau i te ta'ata. » 'Ua nā 'ō a'era 'oia ia mātou : « 'Ua tau i roa Mike ».⁵ E hoa nā mua John tei fa'aito-ito pinepine atu 'e tei turu atu—'aita rā tāna aupurura'a i fa'aea i ni'a i te mau fārereira'a auhoa. I 'ite ho'i 'o John ē, 'ua hau atu te ta'ata aupuru i te hō'ē noa hoa, 'e e fa'arahihia te auhoara'a 'ia aupuru tātou.

'Aita e tītauhia 'ia ro'ohia te hō'ē ta'ata i te ma'i rahi e nehenehe e pohe, mai tō'u taea'e, nō te hina'aro i te tāvini'ara'a aupuru. E rau huru hōho'a 'e te fāito 'e te vaira'a o te mau hina'aro. E metua 'ōtahi ānei ; e ta'ata fa'aipoipo 'aita e haere nei i te purera'a ; e taure'a-re'a i roto i te fifi ; e metua vahine 'ua rahi roa tāna 'ohipa ; te tāmatara'a o te fa'aro'o ; 'aore rā te fifi moni, te ea 'aore rā te fa'aipoipora'a—e tāpura hope'a 'ore. Teie rā, mai ia Mike, 'aita e ta'ata i ātea 'ē roa, 'e 'aita roa atu i taere roa nō te toro i te rima here a te Fa'aora.

Tē ha'api'i mai nei te tahua natirara a te 'Ēkālesia nō ni'a i te aupurura'a ē : « Noa atu te raura'a o te fā nō te aupurura'a, 'ia arata'ihia tā tātou mau tauto'ora'a e te hina'aro 'ia tauturu ia vetahi 'ē 'ia tāpae i te fa'afāriura'a

hōhonu atu ā nō te riro rahi atu ā mai te Fa'aora ».⁶ Mai teie te parau a Elder Neil L. Andersen :

« E nehenehe te hō'ē ta'ata 'ā'au maita'i e tauturu i te hō'ē ta'ata 'ia tātā'i i te hō'ē hui'a, 'ia 'āfa'i i te hō'ē hoa i te taote, 'ia tā mā'a 'e te hō'ē ta'ata 'oto, 'aore rā 'ia 'ata'ata 'e 'ia parau 'ia ora na atu nō te fa'a'oa'oa i te ta'ata.

« Nō te ta'ata rā e pe'e i te fa'aue-ara'a mātāmua, e 'āmui 'ohie 'oia i teie mau mea, i te mau 'ohipa tāvini'ara'a faufa'a roa ».⁷

Nō te fa'ahōho'a i tā tātou aupurura'a i ni'a i tā Iesu Mesia, e mea faufa'a roa 'ia ha'amana'o ē, tāna mau tauto'ora'a nō te here, nō te fa'ateitei, nō te tāvini, 'e nō te ha'amaita'i, e fā teitei a'e ia te reira i te pāhonora'a i te mau hina'aro rū. 'Ua pāpū maita'i iāna tō rātou mau hina'aro tāmahana 'e 'ua tupu tōna aumihi i tō rātou mau māuiui 'a fa'aora ai 'oia ia rātou, 'a fa'a'amu ai, 'a fa'a'ore ai i te hara 'e 'a ha'api'i ai. 'Ua rahi atu ā rā tāna i hina'aro e rave i te ha'apa'o-noa-ra'a i te mau hina'aro nō taua mahana ra. 'Ua hina'aro 'oia i te ta'ata 'ati a'e iāna 'ia pe'e iāna, 'ia mātau iāna 'e 'ia tāpapa i tō rātou fāito pūai hanahana.⁸

'A 'imi ai tātou i te aupuru mai tāna iho i rave,⁹ e hōro'ahia mai te mau rāve'a nō te ha'amo'e ia tātou 'e nō te fa'ateitei ia vetahi 'ē. E nehenehe teie mau rāve'a e tae mai i te taime au 'ore, e nehenehe e tāmata i tō tātou hina'aro

'ia rohi rahi atu ā mai te 'Orometua, 'o tāna ho'i tāvinira'a rahi roa a'e nō tātou, tāna tāra'ehara, i 'ore i tupu i te taime au. I roto i te Mataio pene 25, tē fa'aha'amana'ohia nei tātou te mana'o o te Fatu nō tātou, i te taime e 'ite tātou, mai iāna te huru, i te mau 'arora'a, te mau fifi 'e te mau tāmatara'a tē te ta'ata e rave rahi e fa'aruru nei, 'o tē nehenehe noa rā e 'ite-'ore-hia i te rahira'a taime :

« 'A haere mai 'outou, e te feiā i fa'aorahia e ta'u Metua, e pārahi i te bāsileia i ha'apa'ohia nō 'outou mai te hāmanira'a mai o te fenua nei ra :

« I po'ia na ho'i au, 'e 'ua hōro'a mai 'outou i te mā'a nā'u : i po'ihā na vau e 'ua fa'ainu mai 'outou iā'u ; e ta'ata 'ē au, 'e 'ua 'ite mai 'outou iā'u...

« 'Ei reira te feiā parau ti'a ra e parau a'e ai iāna, i te nā 'ōra'a ē, E te Fatu, i nāfea mātou i 'ite ai ia 'oe i te po'iara'a, 'e 'ua fa'a'amu ia 'oe ? 'E te po'iha'ara'a, 'e 'ua fa'ainu atu ia 'oe ?

« I nāfea mātou i 'ite atu ai ia 'oe, ē e ta'ata 'ē, 'e 'ua 'ite atu ia 'oe ?

« E parau te ari'i ia rātou, nā 'ō a'era, 'Oia mau tā'u e parau atu ia 'outou nei, 'O 'outou i nā reira i te hō'ē taea'e iti ha'iha'i roa i roto i ta'u mau taea'e nei, 'ua nā reira mai ia 'outou iā'u ».¹⁰

'Ia tāvini tātou 'ei taea'e 'e 'ei tua-hine aupuru, 'aore rā i terā a'e taime e 'ite mai tātou i te hō'ē ta'ata i roto i te 'ati, tē fa'aitoitohia nei tātou 'ia 'imi i te arata'ira'a 'e te fa'aterera'a a te Vārua—'ei reira e 'ohipa atu ai. E uiui paha tō tātou mana'o, e aha te rāve'a maita'i a'e nō te tāvini, 'ua 'ite rā te Fatu, 'e nā roto tātou i tōna Vārua e arata'ihia ai i roto i tā tātou mau tauto'ora'a. Mai ia Nephi te huru, tei « arata'ihia... e te Vārua, 'e 'aore ['oia] i 'ite na i te mau mea [tāna] e rave ra », ¹¹ e arata'i-ato'ahia tātou e te Vārua 'ia tūtava tātou nō te roto 'ei mauiha'a i roto i te rima o te Fatu nō te ha'amaita'i i tāna mau tamari'i. 'A 'imi ai tātou i te arata'ira'a a te Vārua 'e 'ua tu'u i tō tātou ti'aturi i ni'a i te Fatu, e tu'uhia tātou i te hō'ē taime 'e te hō'ē vāhi e nehenehe tātou e 'ohipa 'e e ha'amaita'i atu—'oia ho'i ia, e aupuru atu.

E mau taime paha e 'ite mai tātou i te hō'ē hina'aro terā rā e mana'o tātou

ē, e'ita e mara'a ia tātou, ma te mana'o ē, e mea iti roa tā tātou e hōro'a. Terā rā, te ravera'a mai tāna iho i rave¹² 'o te tāvinira'a ia nā roto i te hōro'ara'a i te mea tā tātou e nehenehe 'e te ti'aturira'a ē, nā te Fatu e fa'arahi i tā tātou mau tauto'ora'a nō te ha'amaita'i i tō tātou « mau hoa rātere i roto i teie tere i te tāhuti nei ». ¹³ Nō vetahi, 'o te pūpūra'a paha ia i te hōro'a nō te taime 'e te mau tāreni ; nō vetahi atu, 'o te hō'ē parau maita'i ia 'aore rā te hō'ē tua pātuutu maita'i. Noa atu ā e mana'o tātou ē, 'aita tā tātou mau tauto'ora'a i rahi roa, 'ua fa'a'ite mai te peresideni Dallin H. Oaks i teie parau tumu faufa'a nō « te mau mea iti 'e te 'ōhie ». 'Ua ha'api'i 'oia ē, e mea pūai roa te mau 'ohipa ri'i iti 'e te 'ōhie nō te mea e tītau te reira i « te hoara'a o te Vārua Maita'i », ¹⁴ e hoa e ha'amaita'i i te ta'ata hōro'a 'e i te ta'ata fāri'i.

I tōna 'itera'a ē i tōna hora hope'a, 'ua parau tō'u taea'e Mike : « E mea fa'ahiahia te huru te ma'i mariri 'aita'ata puna roto e fa'atūtonu ia 'oe i ni'a i te mea faufa'a rahi ». ¹⁵ Māuruuru i teie mau tāne 'e mau vahine tei 'ite i te hina'aro, tei 'ore i ha'avā 'e tei tāvini mai te Fa'aora te huru, 'aita i taere roa nō Mike. Nō vetahi, e tae 'oi'oi mai te tauira'a, nō vetahi atu, penei a'e i 'ō atu i te pāruuru. Terā rā, e mea tītau 'ia ha'amana'o tātou ē, 'aita roa atu i taere roa 'e 'aita e ta'ata i 'ōvere ātea roa i te 'ē'a 'e i te rima toro nō te tāra'ehara hope 'ore a Iesu Mesia, 'aita ho'i tō te reira 'ōti'a i roto i te tau 'e te āteara'a.

I roto i te 'āmuira'a rahi nō 'Ātopa i ma'iri, 'ua ha'api'i Elder Dale G. Renlund ē « noa atu ā te maoro tātou i rāpae i te 'ē'a... i te taime tātou e fa'aoti ai e tau, e tauturu mai te Atua ia tātou 'ia ho'i mai. ¹⁶ Teie rā, taua fa'aotira'a 'ia tau, pinepine ia e tae mai i muri mai i te hō'ē anira'a, mai te anira'a ra « 'Ia mana'o vau, e au 'oe i te fa'aro'o i te poro'i nō te 'evanelia ». 'Aita roa atu i taere roa nō te Fa'aora, 'aita ato'a ho'i i 'oi'oi roa nō tātou nō te tītau manihini atu.

Fa'ahou ā, tē hōro'a nei teie pu'e tau Pāsa i te rāve'a fa'ahiahia nō te feruri i ni'a i te tusia tāra'ehara rahi a tō tātou Fa'aora Iesu Mesia 'e i ni'a i te mea tāna i rave nō tātou tāta'itahi i te ho'o rahi roa 'ino—e ho'o tāna iho i parau tei « fa'atupu i roto [iāna], 'o tei hau a'e i te mau mea ato'a ra, i te rurutaina nō te māuiui. » « 'Āre'a rā », 'ua nā 'ō 'oia, « 'ua inu vau 'e 'ua fa'aoti ho'i i tā'u mau fa'aincinera'a i te tamari'i a te ta'ata nei ». ¹⁷

Tē fa'a'ite pāpū nei au ē, maoti 'oia i « fa'aoti », tē vai noa ra ia te tia'ira'a. I te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene ■

FA'ATA'ARA'A

1. Paraparaura'a a te ta'ata iho.
2. E paraparaura'a 'e John Holbrook.
3. Russell M. Nelson, « Mau parau 'ōmuara'a », *Liahona*, Novema 2018, 6.
4. Russell M. Nelson, « Aupuru ma te mana 'e te ha'amanara'a a te Atua », *Liahona*, Mē 2018, 69.
5. E paraparaura'a 'e John Holbrook.
6. « Ministering Principles: The Purpose That Will Change Our Ministering », *Liahona*, Tēnuare 2019, 8 ; hi'o ato'a ministering.ChurchofJesusChrist.org.
7. Neil L. Andersen, « A Holier Approach to Ministering » (Brigham Young University devotional, 10 nō 'Ēperera 2018), 3, speeches.byu.edu.
8. Hi'o « The Purpose That Will Change Our Ministering », 8–10.
9. Hi'o 3 Nephi 17:9–10, 20–21.
10. Mataio 25:34–35, 37–38, 40.
11. 1 Nephi 4:6.
12. Hi'o 3 Nephi 17:9–10, 20–21.
13. Thomas S. Monson, « Te here—te mana'o tumu o te 'evanelia », *Liahona*, Mē 2014, 91.
14. Dallin H. Oaks, « Te mau mea iti 'e te 'ōhie », *Liahona*, Mē 2018, 90.
15. Paraparaura'a a te ta'ata iho.
16. Dale G. Renlund, « E mā'iti na 'outou i teie nei mahana », *Liahona*, Nov. 2018, 106.
17. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 19:18–19.

NĀ TE PERESIDENI HENRY B. EYRING
Tauturu piti i roto i te Peresidenira'a Mātāmua

Hō'ē fare i reira e pārahi ai te Vārua o te Fatu

E 'ite 'outou i te tahi o tō 'outou mau 'oa'oa'ā rahi i roto i tā 'outou mau tauto'ora'ā 'ia fa'ariro i tō 'outou fare 'ei vāhi nō te fa'aro'o i te Fatu ia Iesu Mesia 'e 'ei vāhi tei 'i i te here.

E au mau taea'e 'e au mau tuahine here, tē māuruuru nei au i tō'u ani-manihini-ra'a-hia mai 'ia paraparau ia 'outou i roto i teie 189ra'a o te 'āmuira'a rahi a Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te Mau Mahana Hope'a Nei. I teie tai'o mahana nō te matahiti 1830, 'ua fa'ati'a Iosepha Semita i te 'Ēkālesia i raro a'e i te arata'ira'a a te Fatu. 'Ua tupu te reira i roto i te fare o te 'utuāfare Whitmer i Fayette New York. E ono melo i reira 'e e 50 mau ta'ata 'ē atu tei 'ana'anatae ato'a i taua mahana ra.

Noa atu ē, 'aita vau i 'ite e aha tā te peropheta Iosepha i parau 'aore rā, e aha tōna huru i tōna ti'ara'a i mua i taua pupu iti na'ina'i ra, 'ua 'ite au e aha tei tupu i roto i te reira mau ta'ata fa'aro'o ia Iesu Mesia. 'Ua fāri'i rātou i te Vārua Maita'i, 'e 'ua 'ite rātou ē, tei roto rātou i te hō'ē vāhi mo'a. E mea pāpū maita'i ē, 'ua 'ite rātou, 'ua hō'ē rātou.

Tē hina'aro ato'a nei tātou i taua huru mana'o temeio ra i roto i tō tātou fare. E mana'o te reira 'o te tae mai, mai tā Paulo i fa'ata'a, nā roto i te ha'a-pa'ora'a « i tā te Vārua ».¹

Tā'u fā i teie mahana o te ha'api'ira'a ia i te mea tā'u i 'ite nō ni'a i te rāve'a e nehenehe ai tātou 'ia fāri'i pinepine atu i taua mana'o ra, 'e 'ia ani manihini i te reira 'ia vai maoro a'e i roto i tō tātou 'utuāfare. Mai tā 'outou i 'ite, 'e 'ere i te mea 'ōhie 'ia rave. 'Eiaha e vaiiho i te tāhitohito, te te'ote'o, 'e te hara 'ia

upo'oti'a. E mea ti'a i te here mau o te Mesia 'ia tae mai i roto i te 'ā'au o te mau ta'ata i roto i tō tātou 'utuāfare.

'Ua 'itehia ia Adamu 'e ia Eva, ia Lehi 'e ia Saria, 'e te tahi atu mau metua tā tātou i 'ite i roto i te mau pāpa'ira'a mo'a ē, e tītura'a pa'ari mau te reira. Terā rā tē vai ra te mau hi'ora'a maita'i nō te 'oa'oa'ā tāmau i roto i te mau 'utuāfare 'e te mau fare nō te tāmarū ia tātou. 'E te fa'a'ite mai nei te reira mau hi'ora'a ia tātou i te huru e tupu ai te reira nō tātou 'e nō tō tātou mau 'utuāfare. Tē ha'amana'o ra 'outou i te 'ā'amu i roto i te 4 Nephi :

« 'E nō te aroha o te Atua tei roto i te 'ā'au o te mau ta'ata, 'aore atura e mārōra'a i te fenua ra.

« 'E 'aita ato'a atura te fe'i'i, te mārō, te ti'arepu, te fa'aturi, te ha'avare, te taparahi ta'ata, 'e te mau huru 'ino ato'a ra ; 'e 'aita ho'i e feiā i roto i te mau ta'ata i hāmanihia e te rima o te Atua ra tei hau ia rātou i te 'oa'oa ».

« 'Aita atu e ta'ata haru, 'e te ta'ata taparahi ta'ata, 'aita atu e āti Lamana, 'aita atu ia e pupu 'ino ; 'ua riro rā rātou 'ei hō'ē, o te tamari'i ana'e a te Mesia ; 'e te feiā 'āi'a i te bāsileia o te Atua.

« 'Auē ho'i te ao tō rātou ra ! 'Ua ha'amaita'i ho'i te Fatu i tā rātou mau mea ato'a i rave ra ; 'e e ao tō rātou 'e te maita'i 'e 'ia ma'iri a'era nā matahiti e hō'ē hānere 'e hō'ē 'ahuru 'aore ; 'e 'ua ma'iri te u'i mātāmua i muri a'e i te Mesia ra, e 'aita e mārō i te fenua e hope roa a'e ».²

Mai tā 'outou i 'ite, 'aita taua taime 'oa'oa ra i vai tāmau noa e a muri noa atu. Tē fa'ata'a nei te 'ā'amu i roto i te 4 Nephi i te mau tāpa'o o te topara'a pae vārua i roto i te hō'ē pupu ta'ata maita'i. Te hō'ē te reira hōho'a tei 'itehia i te roara'a o te tau, i roto i te mau nūna'a tā'ato'a, i roto i te mau 'āmuira'a, 'e, te mea 'oto roa atu, i roto i te mau 'utuāfare. Nā roto i te tuatāpapara'a i taua hōho'a ra, e nehenehe tā tātou e 'ite nāhea e ti'a ai ia tātou 'ia pāruuru, 'e 'ia fa'arahi ato'a i te mau mana'o here i roto i tō tātou 'utuāfare.

Teie te hōho'a nō te topara'a tei 'itehia i muri a'e e 200 matahiti i te orara'a i roto i te hau pāpū tā te 'evanelia e hōro'a mai :

'Ua ha'amata te te'ote'o.

'Ua fa'aea te ta'ata i te hōro'a i tā rātou nā vetahi 'ē.

'Ua ha'amata rātou i te hi'o ia rātou iho i roto i te mau tuha'a teitei 'aore rā, ha'eha'a te tahi 'e te tahi.

'Ua ha'amata rātou i te iti te fa'aro'o ia Iesu Mesia.

'Ua ha'amata rātou i te riri.

'Ua ha'amata rātou i te rave i te mau huru hara ato'a.

E vai ara noa te mau metua pa'ari nō te 'ite i taua mau tāpa'o ra 'ia fā mai i roto i te mau melo o tō rātou 'utuāfare. 'Oia mau, e māna'ona'o rātou i te reira. E 'ite rā rātou ē, te tumu nō te reira, 'o te fa'aurura'a ia a Sātane i te tāmatarā'a i te arata'i i te mau ta'ata maita'i i ni'a i te 'ē'a o te hara, 'e 'a 'ere atu ai i te fa'aurura'a a te Vārua Maita'i. Nō reira, te hō'ē metua pa'ari e 'ite 'oia ē, te rāve'a 'o te arata'ira'a ia i te tamari'i tāta'itahi, 'e o rātou ato'a iho, 'ia fāri'i hope atu i te anira'a manihini a te Fatu 'ia haere mai iāna ra.

E riro 'outou i te 'ore e manuia rahi mai te mea ē, 'ei hi'ora'a, e pi'i 'outou i te hō'ē tamari'i 'ia tātarahapa i te te'ote'o. E nehenehe 'outou e tāmata i te tāparu i te mau tamari'i 'ia hōro'a ma te 'ā'au maita'i. E nehenehe 'outou e ani ia rātou 'ia fa'aea i te feruri ē, e mea maita'i a'ē rātou i te tahi atu i roto i te 'utuāfare. I reira ia 'outou e tae mai ai i ni'a i te tāpa'o i fa'ata'ahia mai « 'ua ha'amata rātou i te iti te fa'aro'o ia Iesu Mesia ».

Tē vai ra te tāviri nō te arata'i i tō 'outou 'utuāfare 'ia ti'a i ni'a i taua vāhi pae vārua ra tā 'outou e hina'aro nō rātou—'e nō 'outou 'ia tae i reira i piha'i iho ia rātou. Mai te mea ē, e tauturu 'outou ia rātou 'ia tupu i te rahi i roto i te fa'aro'o ē, 'o Iesu Mesia tō rātou fa'aora here, e fāri'i ia rātou i te hō'ē hina'aro 'ia tātarahapa. Mai te mea e nā reira rātou, e ha'amata ia te ha'eha'a i te mono i te te'ote'o. 'Ia ha'amata ana'ē rātou i te fāri'i i te mea tā te Fatu i hōro'a ia rātou, e hina'aro rātou i te fa'a'ite rahi atu i te 'ā'au hōro'a noa. E iti te titora'a i rotopū i te mana'o tu'i-ro'o 'e te mana'o māuruuru. E tura'i te here i te riri i rāpae. 'E i te hōpe'a, mai tei tupu nō te mau ta'ata tei fa'afāriuhia

e te ari'i Bēniamina, e fa'aitoito te hina'aro 'ia rave i te maita'i ia rātou i mua i te fa'ahemara'a 'ia rave i te hara. 'Ua fa'a'ite pāpū te mau ta'ata o te ari'i Bēniamina ē, 'aita tō rātou e hina'aro fa'ahou 'ia rave i te 'ino.³

Nō reira, te patura'a i te fa'aro'o ia Iesu Mesia o te ha'amatarā'a ia o te topara'a o te hurira'a pae vārua i roto i tō 'outou 'utuāfare 'e i tō 'outou fare. E mea pāpū a'ē te reira fa'aro'o nō te fa'atupu i te tātarahapa i tā 'outou ha'a-pi'ira'a pāto'i i te mau tāpa'o tāta'itahi o te topara'a i te pae vārua.

E maita'i a'ē tā 'outou arata'ira'a nā roto i te hi'ora'a. E mea ti'a i te mau melo o te 'utuāfare 'e vetahi 'ē, 'ia hi'o ia 'outou 'ia tupu i te rahi i roto i tō 'outou iho fa'aro'o ia Iesu Mesia 'e i tāna 'evanelia. 'Aita i maoro a'ē nei 'ua fāri'i 'outou i te hō'ē tauturura'a rahi. 'Ua ha'amaita'i-hia te mau metua i roto i te 'Ēkālesia nā roto i te hō'ē fa'anahora'a ha'api'ira'a

fa'auruhia nō te mau 'utuāfare 'e nō te ta'ata hō'ē. Mai te mea 'e fa'ahipa 'outou i te reira, e patu 'outou i tō 'outou fa'aro'o 'e i te fa'aro'o o tā 'outou mau tamari'i i te Fatu ia Iesu Mesia.

Tupura'a rahi i roto i te fa'aro'o

'Ua tupu rahi tō 'outou fa'aro'o i te Fa'aora nā roto i tō 'outou pe'era'a i te mana'o o te peresideni Russell M. Nelson 'ia tai'o fa'ahou i te Buka a Moromona. 'Ua tāpa'opa'o 'outou i te mau tuha'a parau 'e te mau parau nō ni'a i te Fa'aora. 'Ua tupu rahi tō 'outou fa'aro'o ia Iesu Mesia. Terā rā, mai te hō'ē rā'au iti 'āpi, e 'ōriorio te reira fa'aro'o ia Iesu Mesia maori rā, e 'itehia ia 'outou te rāve'a tāmau 'ia feruri hōhonu 'e 'ia pure nō te fa'arahi i te reira.

E'ita paha tō 'outou hi'ora'a nō te tupura'a i te rahi i roto i te fa'aro'o e pe'ehia nā te mau melo ato'a o tō 'outou 'utuāfare i teieni. Terā rā, 'a ha'apa'o

maita'i i te 'ohipa i tupu i ni'a ia Alama tamaiti. I roto i tōna hina'aro māuiui 'ia tātarahapa 'e te fa'a'orera'a hara, 'ua ha'amana'o 'oia i te fa'aro'o o tōna metua tāne ia Iesu Mesia. E nehenehe tā 'outou mau tamari'i e ha'amana'o i tō 'outou fa'aro'o i te Fa'aora i te hō'ē taime 'a hina'aro 'u'ana ai rātou 'ia tātarahapa. 'Ua parau o Alama nō ni'a i taua taime ra:

« E 'ua nā-reira-hia ho'i au i te ha'amauui-rahi-hia i te 'ati, 'e 'ua ahoaho-ato'a-hia vau i te ha'amana'ora'a i tā'u ra mau hara e rave rahi, inaha, 'ua ha'amana'o vau ē, i fa'aro'o nā vau i tō'u ra metua tāne i te tohura'a atu i te ta'ata i te taera'a mai o te hō'ē, Iesu Mesia, te Tamaiti a te Atua, 'ei tāra'ehara nō tō te ao nei.

« I teie nei, tē tāpe'a ra tō'u 'ā'au i taua mana'o ra, 'ua pi'i ihora vau i roto iā'u iho, E Iesu ē, te Tamaiti a te Atua ra, aroha mai 'oe iā'u nei i tei roto i te au 'ava'ava ra, 'e tei 'ati-roa-hia ho'i i te tāpe'a mure 'ore o hade ra.

« E teienei, inaha, tē feruri noa ra vau i te reira ra, 'aore i ti'a iā'u 'ia ha'amana'o ā i tō'u 'ati ; 'oia ia, 'e 'aore ho'i au i 'āchuehuhia ā i te ha'amana'ora'a i tā'u ra mau hara ».⁴

Pure ma te here

Ta'a 'e atu tō 'outou hi'ora'a nō te tupura'a i te rahi i roto i te fa'aro'o, e nehenehe tā 'outou purera'a 'ei 'utuāfare e riro 'ei tuha'a faufa'a rahi i roto i te fa'arirora'a i te fare 'ei vāhi mo'a. Mai

tei mātarohia, e mā'itihia hō'ē ta'ata nō te hōro'a i te pure nō te 'utuāfare. 'Ia fa'ataehia te pure ma te māramarama i te Atua ra 'ei maita'i nō te mau ta'ata ato'a e tūturi ra 'e e fa'aro'o ra, e tupu te fa'aro'o i te rahi i roto ia rātou pā'ato'a. E nehenehe rātou e 'ite i te mau fa'a'itera'a o te here nō te Metua i te Ao ra 'e nō te Fa'aora. 'E 'ia fa'ahiti ana'e te ta'ata pure i te i'oa o te feiā e tūturi ra i roto i taua ha'amenemenera'a 'utuāfare ra 'e tei roto i te hina'aro, e nehenehe te tā'ato'ara'a e fāri'i i te here nō 'e mai roto mai i te melo tāta'itahi o te 'utuāfare.

Noa atu ē, 'aita te mau melo o te 'utuāfare e ora ra i roto i te fare, e patu te pure i te mau tā'amura'a o te here. E nehenehe te pure i roto i te 'utuāfare e tae nā te ao ato'a nei. 'Ua hau i te hō'ē taime tō'u 'itera'a ē, tē pure ato'a nei te hō'ē melo o te 'utuāfare i te ātea 'ē i te hō'ē ā taime nō te hō'ē ā 'ohipa tā'u e pure nei. Nō'u nei, te parau tahito ra ē, « Te 'utuāfare e pure 'āmui, e vai 'āmui noa ia » e nehenehe e fa'a'ānohia atu mai teie, « Te 'utuāfare e pure 'āmui, e vai 'āmui ia, noa atu ē, 'ua tā'a 'ē haere rātou ».

Te ha'api'i-'oi-'oi-ra'a i te tātarahapa

Nō te mea ho'i ē, 'aore hō'ē o tātou i maita'i hope roa, 'e e mea 'ohie ho'i te mau mana'o i te pēpē, e nehenehe te 'utuāfare e riro mai 'ei vāhi mo'a mai te mea noa ē, e tātarahapa 'oi'oi tātou 'e ma te 'ā'au tae. E nehenehe te mau metua e ha'amau i te hō'ē hi'ora'a.

E nehenehe e tātarahapa vitiviti 'e ma te 'ā'au tae mau i te mau parau teimaha 'e te mau mana'o 'ino. Hō'ē noa parau 'ohie « 'eiaha e 'ino'ino mai », e fa'aora ia i te mau puta 'e e ani manihini i te fa'a'orera'a hara 'e te here.

'Ua riro te peropheta Iosepha Semita 'ei hi'ora'a nō tātou, nō te mea 'ua fa'aruru 'oia i te mau arora'a 'ino, i te mau ha'avarera'a, 'e 'oia ato'a i te mau mana'o 'āfaro 'ore o tōna 'utuāfare. 'Ua fa'a'ore 'oi'oi 'oia i te hapa noa atu ē, 'ua 'ite 'oia ē, e aro fa'ahou mai te ta'ata. 'Ua ani 'oia 'ia fa'a'orehia mai tāna hapa, 'e 'ua hōro'a noa ato'a 'oia i te reira.⁵

'Ātu'atura'a i te Vārua misiōnare

E hina'aro tu'utu'u 'ore tō te mau tamaiti a Mosia 'ia pūpū i te 'evanelia i te mau ta'ata ato'a. 'Ua tupu mai teie hina'aro nā roto mai i te 'ohipa tei tupu i ni'a ia rātou iho nō ni'a i te tātarahapa. 'Aita e mara'a ia rātou 'ia feruri i te hō'ē ta'ata e māuiui ra i te mau hōpe'ara'a o te hara mai tā rātou i fāri'i. Nō reira, 'ua fa'aruru rātou e rave rahi matahiti i te pāto'ira'a, te hāmani-'ino-ra'a, 'e te 'ati nō te pūpū i te 'evanelia a Iesu Mesia i tō rātou mau 'enemi. I roto i taua 'ohipa ra, 'ua 'itehia ia rātou te 'oa'oa i roto i te rahira'a ta'ata tei tātarahapa 'e tei fāri'i i te 'oa'oa o te fa'a'orera'a hara nā roto i te Tāra'ehara a Iesu Mesia.

E rahi atu te hina'aro o te mau melo o tō tātou 'utuāfare 'ia fa'a'ite i

te 'evanelia 'a fāri'i ai rātou i te 'oa'oa o te fa'arera'a hara. E nehenehe te reira e tupu mai i te taime 'a fa'āpi ato'a ai rātou i te mau fafau'a 'a rave ai rātou i te 'oro'a mo'a. E tupu rahi te vārua misiōnare i roto i tō tātou mau fare 'a fāri'i ai te mau tamari'i 'e te mau metua i te 'oa'oa o te fa'arera'a hara i roto i te fa'aterera'a o te 'oro'a mo'a. Nā roto i tō rātou hi'ora'a maita'i nō te fa'atura, e nehenehe te mau metua 'e te mau tamari'i e tauturu i te tahi 'e te tahi 'ia fāri'i i tē taua 'oa'oa ra. E nehenehe te reira 'oa'oa e haere ātea nā roto i te fa'arirora'a i tō tātou mau fare 'ei mau pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare. E'ita paha te tā'ato'ara'a e tāvini i te hō'ē misiōni, e fāri'i rā te tā'ato'ara'a i te hina'aro 'ia fa'a'ite i te 'evanelia, nā te reira e tauturu ia rātou 'ia fāri'i i te fa'arera'a hara 'e te hau. 'E te tāvini-tāmau-ra'a ānei i teie taime 'aore rā, 'aita, e nehenehe te tā'ato'ara'a e fāri'i i te 'oa'oa nō te pūpūra'a i te 'evanelia ia vetahi 'ē.

Haerera'a e māta'ita'i i te hiero

Nō te mau metua 'e nō te mau tamari'i, 'ua riro te hiero 'ei rāve'a maita'i a'e nō te fāri'i i te hō'ē mana'o 'e te hō'ē here nō te mau vāhi nō te ra'i. E parau mau roa te reira i te taime te 'āpi noa ra ā te tamari'i. 'Ua fānauhia te mau tamari'i ma te māramarama o te Mesia. E nehenehe te 'aiū iho e 'ite ē, e mea mo'a te hō'ē hiero. Nō te here o te mau metua i tā rātou mau tamari'i nā'ina'i, 'ua riro ia te hiero nō rātou 'ei ti'aturira'a ē, e nehenehe rātou e here i tā rātou mau tamari'i i roto i tō rātou 'utuāfare mure 'ore—e a muri noa atu.

Te tahi pae o 'outou tē vai ra tā 'outou mau hōho'a nō te mau hiero i roto i tō 'outou fare. 'A rahi noa ai te mau hiero 'āti a'e te fenua nei, e ti'a i te mau metua e rave rahi 'ia māta'ita'i i te mau 'āua hiero 'e tō rātou 'utuāfare. E nehenehe ato'a te tahi pae e haere atu i te mau 'ōpani 'iriti 'ia oti ana'e te mau hiero i te patuhia. E nehenehe te mau metua e ui i te mau tamari'i ē, e aha tō rātou mana'o 'ia fātata atu 'aore rā, 'ia tomo atu rātou i roto i te hiero.

E nehenehe te mau metua ato'a e fa'a'ite pāpū i te aura'a o te hō'ē hiero nōna. 'Ua paraparau pinepine te

peresideni Ezra Taft Benson, tei here i te mau hiero, nō ni'a i te māta'ita'ira'a i tōna metua vahine 'ia auri maita'i i tōna mau 'ahu hiero.⁶ 'Ua parau 'oia i tōna ha'amana'ora'a 'ei tamaiti iti, i te hi'ora'a i tōna 'utuāfare 'ia fa'aru'e rātou i te fare nō te haere i te hiero.

I te tau 'a riro ai 'oia 'ei peresideni nō te 'Ēkalesia, e haere 'oia i te hiero i taua ā mahana i te hepetoma tāta'itahi. 'Ua rave 'oia i te mau taime ato'a i te 'ohipa hiero nō te hō'ē tupuna. Nō roto mai te reira huru i te hi'ora'a o tōna nā metua.

Tō'u 'itera'a pāpū

E 'ite mai 'outou i te tahi o tō 'outou mau 'oa'oara'a rahi i roto i tā 'outou mau tauto'ora'a 'ia fa'ariro i tō 'outou fare 'ei vāhi nō te fa'aro'o i te Fatu ia Iesu Mesia 'e 'ei vāhi tei 'i i te here, i te here mau o te Mesia. 'Ua ha'amata te fa'aho'i-fa'ahou-ra'a mai o te 'evanelia nā roto i te hō'ē uira'a ha'cha'a tei feruri-hōhonu-hia i roto i te hō'ē fare ha'cha'a, 'e e nehenehe te reira e tāmau noa i roto i tō tātou mau fare 'a tāmau noa ai tātou i te ha'amau 'e i te fa'a'ohipa i te mau parau tumu o te 'evanelia i reira. 'Ua riro teie 'ei tia'ira'a 'e 'ei hina'aro hōhonu rahi nō'u mai tō'u tamari'ira'a mai ā. 'Ua 'ite a'ena 'outou pā'ato'a i teie mau huru fare. E rave rahi o 'outou tei hāmani i te reira, nā roto i te tauturu a te Fatu.

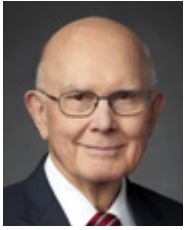
'Ua tāmata te tahi pae ma te 'āua ato'a nō taua ha'amaita'ira'a ra, 'aita rā i hōro'ahia mai. Tā'u fafau'a ia 'outou 'o te hō'ē fafau'a ia tā te hō'ē melo nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo i hōro'a mai iā'u i te hō'ē taime. 'Ua parau atu vau iāna ē, nō te mau mā'itira'a i ravehia e te tahi mau melo o tō mātou 'utuāfare, 'aita i pāpū iā'u ē, e 'āmui fa'ahou ānei mātou i roto i te ao a muri a'e. Tē ha'amana'o maita'i ra vau i tāna mau parau, « tē ha'ape'ape'a nei 'oe nō te hō'ē fifi tano 'ore. 'A ora noa 'oe ma te ti'amā nō te bāsileia turetiera, i reira te mau tā'atira'a 'utuāfare e riro ai 'ei mea nehenehe, hau atu i te ti'a ia 'oe 'ia feruri ».

Tē ti'aturi nei au ē, e fa'atae mai 'oia i taua tia'ira'a 'oa'oa ia tātou ato'a i te tāhuti nei, 'o tei rave i te mau mea ato'a e ti'a ia tātou 'ia rave nō te fāri'i tātou iho 'e te mau melo o tō tātou 'utuāfare, i te ora mure 'ore. 'Ua 'ite au ē, te 'ōpuara'a a te Metua i te ao ra, e 'ōpuara'a ia nō te 'oa'oa. Tē fa'a'ite pāpū nei au ē, e fa'ati'a tāna fa'anahora'a ia tātou tāta'itahi tei 'imi i te mau rāve'a ato'a 'ia tā'atihia i roto i te hō'ē 'utuāfare 'e a muri noa atu.

'Ua 'ite au ē, te mau tāviri o te autahu'ara'a tei fa'aho'ihia mai ia Iosepha Semita ra, 'ua tae mai te reira, nā roto i te hō'ē rēni mutu 'ore i te peresideni Russell M. Nelson. Nā te reira mau tāviri e fa'ati'a 'ia tā'atihia te mau 'utuāfare i teie mahana. 'Ua 'ite au ē, tē here nei te Metua i te ao ra ia tātou, tāna mau tamari'i vārua, ma te hō'ē here maita'i hope. 'Ua 'ite au ē, nō te tārahara a Iesu Mesia, e nehenehe tātou e tātarahapa, e tāmāhia, 'e e ti'amā nō te ora i roto i te mau 'utuāfare here e a muri noa atu, i piha'i iho i tō tātou Metua i te ao ra 'e i tāna Tamaiti here, o Iesu Mesia. Tē fa'a'ite pāpū nei au i te reira nā roto i te 'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Roma 8:6.
2. 4 Nephi 1:15–18.
3. Mosia 5:2.
4. Alama 36:17–19.
5. Hi'o Te mau Ha'api'ira'a a te mau Peresideni o te 'Ēkalesia : Iosepha Semita 2007), 391–98.
6. Te mau Ha'api'ira'a a te mau Peresideni o te 'Ēkalesia : Ezra Taft Benson 2014), 167.

Tuha'a purera'a nō te avatea mahana mā'a

VAUVAUHIA E TE PERESIDENI DALLIN H. OAKS
Tauturu hō'ē i roto i te Peresidenira'a Mātāmua

Pāturura'a i te mau ti'a fa'atere o te 'Ēkālesia

E vauvau atu vau i teieni i te mau hui-
mana fa'atere rahi, te mau hitu 'ahuru
ārea, 'e te mau peresidenira'a rahi o te
mau pupu tauturu o te 'Ēkālesia nō te
pāturura'a.

Tē anihia nei 'ia pāturu tātou ia
Russell Marion Nelson 'ei peropheta,
'ei hi'o, 'e 'ei heheu parau 'e 'ei pereside-
ni nō Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā
Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei ; ia
Dallin Harris Oaks 'ei tauturu hō'ē i
roto i te Peresidenira'a Mātāmua ; 'e ia
Henry Bennion Eyring 'ei tauturu piti i
roto i te Peresidenira'a Mātāmua.

Te feiā ato'a e fāri'i nei, 'ia fa'a'ite
mai i te reira.

Te feiā e pāto'i nei, mai te mea tē vai
ra, 'ia fa'a'ite mai.

Tē anihia nei 'ia pāturu tātou ia
Dallin H. Oaks 'ei peresideni nō te

pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōse-
tolo 'e ia M. Russell Ballard 'ei pereside-
ni mono nō te pupu nō te Tino 'Ahuru
Ma Piti 'āpōsetolo.

Te feiā ato'a e fāri'i nei, 'ia
fa'a'ite mai.

Te feiā e pāto'i nei, 'ia nā reira
ato'a mai.

Tē anihia nei 'ia pāturu tātou i te feiā
i muri nei 'ei melo nō te pupu nō te Tino
'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo : M. Russell
Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F.
Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L.
Cook, D. Todd Christofferson, Neil L.
Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E.
Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W.
Gong, 'e Ulisses Soares.

Te feiā ato'a e fāri'i nei, 'ia fa'a'ite mai.

Te feiā e pāto'i nei, 'ia nā reira
ato'a mai.

Tē anihia nei 'ia pāturu tātou i nā tau-
turu i roto i te Peresidenira'a Mātāmua
'e nā 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo 'ei mau
peropheta, 'ei mau hi'o, 'e 'ei mau heheu
parau.

Te feiā ato'a e fāri'i nei, 'a
fa'a'ite mai.

Te pāto'i nei, mai te mea tē vai ra,
'ia nā reira ato'a mai.

Tē anihia nei 'e 'ia ha'amāuruuru
tātou i te feiā i muri nei nō tā rātou
tāvinira'a 'ei Hitu 'Ahuru ārea : Elders
Victorino A. Babida, L. Todd Budge,
Peter M. Johnson, John A. McCune,
Mark L. Pace, James R. Rasband, 'e
Benjamin M. Z. Tai.

Te feiā ato'a e hina'aro e 'āmui mai
ia mātou nō te fa'a'ite i te ha'amāu-
ruurura'a i teie mau taea'e nō tā rātou
tāvinira'a fa'ahiahia, 'ia fa'a'ite mai nā
roto i te 'āfa'ira'a i te rima i ni'a.

Tē anihia nei 'ia ha'amāuruuru
tātou ma te 'ā'au mēhara i te mau taea'e
Tad R. Callister, Devin G. Durrant, 'e
Brian K. Ashton 'ei peresidenira'a rahi
nō te Ha'api'ira'a Sābati.

Te feiā ato'a e hina'aro e 'āmui mai
ia mātou nō te fa'a'ite i te ha'amāu-
ruurura'a i teie mau taea'e nō tā rātou
tāvinira'a fa'ahiahia, 'ia fa'a'ite mai i
te reira.

Tē anihia nei 'e 'ia pāturu tātou i te
feiā i muri nei 'ei huimana hitu 'ahuru :
Rubén V. Alliaud, Jorge M.
Alvarado, Hans T. Boom, L. Todd
Budge, Ricardo P. Giménez, Peter M.
Johnson, John A. McCune, James R.

Rasband, Benjamin M. Z. Tai, 'e Alan R. Walker.

Te feiā ato'a e fāri'i nei, 'ia fa'a'ite mai.

Te feiā e pāto'i nei, 'ia fa'a'ite ato'a mai.

Tē anihia nei ē 'ia pāturu tātou i te feiā i muri nei 'ei Hitu 'Ahuru ārea :

Solomon I. Aliche, Guillermo A. Alvarez, Daren R. Barney, Julius F. Barrientos, James H. Bekker, Kevin G. Brown, Mark S. Bryce, A. Marcos Cabral, Dunstan G. B. T. Chadambuka, Alan C. K. Cheung, Christian C. Chigbundu, Paul N. Clayton, Karim Del Valle, Hiroyuki Domon, Mernard P. Donato, Mark D. Eddy, Zachary F. Evans, Henry J. Eyring, Sapele Fa'alogo Jr., David L. Frischknecht, John J. Gallego, Efraín R. García, Robert Gordon, Mark A. Gottfredson, Thomas Hänni, Michael J. Hess, Glenn M. Holmes, Richard S. Hutchins, Tito Ibañez, Akinori Ito, Jeremy R. Jaggi, Kelly R. Johnson, Christopher Hyunsu Kim, H. Moroni Klein, 'Inoke F. Kupu, Stephen Chee Kong Lai, Victor D. Lattaro, Tarmo Lepp, Itzcoatl Lozano, Kevin J. Lythgoe, Edgar P. Montes, S. Ephraim Msane, Luiz C. D. Queiroz, Ifano-mezana Rasolondraibe, Eduardo Resek, Tomás G. Román, Ramon E. Sarmiento, Jonathan S. Schmitt, Vai Sikahema, Denelson Silva, Luis Spina, Carlos G. Suffert, Voi R. Taoalii, Sergio R. Vargas, 'e Markus Zarse.

Te feiā ato'a e fāri'i nei, 'a fa'a'ite mai.

Tē pāto'i ra, mai te mea tē vai ra.

Tē anihia nei ē 'ia pāturu'a tātou ia Mark L. Pace 'ia tāvini 'ei peresideni rahi nō te Ha'api'ira'a Sābati, ia Milton da Rocha Camargo 'ei tauturu hō'ē, 'e ia Jan Eric Newman 'ei tauturu piti.

Te feiā ato'a e fāri'i nei, 'ia fa'a'ite mai te i reira.

Te feiā e pāto'i nei, 'ia nā reira ato'a mai.

Tē anihia nei 'ia pāturu tātou i te tahi atu mau Huimana fa'atere rahi, te mau Hitu 'Ahuru ārea 'e te mau Peresidenira'a Rahi o te mau Pupu Tauturu mai tei ha'amanahia.

Te feiā ato'a e fāri'i nei, 'ia fa'a'ite mai.

Tē pāto'i ra, mai te mea tē vai ra.

Peresideni Nelson, 'ua tāpa'ohia te pāturu'a. Tē ani nei mātou i te feiā te pāto'i i te hō'ē o te mau pāturu'a 'ia fārerei atu i tō rātou peresideni titi.

Te mau taea'e 'e te mau tuahine,

māuruuru nō tō 'outou fa'aro'o 'e tā 'outou mau pure tāmau nō te feiā fa'atere o te 'Ēkālesia.

Tē ani nei mātou i te mau Huimana fa'atere rahi 'āpi 'e te peresidenira'a rahi 'āpi o te Ha'api'ira'a Sābati 'ia haere mai i tō rātou pārahira'a i ni'a nei. ■

Parau fa'a'ite a te tuha'a fa'atere 'ohipa hi'opo'ara'a a te 'Ēkālesia, nō 2018

VAUVAUHIA MAI E KEVIN R. JERGENSEN

Ti'a fa'atere, Tuha'a fa'atere 'ohipa hi'opo'ara'a a te 'Ēkālesia

I te Peresidenira'a Mātāmua o Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te Mau Mahana Hope'a Nei

E au mau taea'e here ē : Arata'ihia nā roto i te heheura'a, tei pāpa'ihia i roto i te tuha'a 120 o te Parau Ha'api'ira'a 'e te Mau Parau Fafau, nā te Tōmite ha'apa'o i te tuha'a 'ahuru—'oia ho'i te Peresidenira'a Mātāmua, te Pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo 'e te 'Ēpisekōpora'a Fa'atere Rahi—e fa'ati'a i te mau ha'amau'ara'a a te 'Ēkālesia. E fa'a'ohipa te mau fa'anahora'a a te 'Ēkālesia i te moni 'ia au i te moni 'āfata tei fa'ata'ahia 'e te mau ture arata'i a te 'Ēkālesia.

Nā te tuha'a fa'atere 'ohipa hi'opo'ara'a a te 'Ēkālesia, tei roto te mau rave 'ohipa 'aravihi ha'amanahia 'e tei ta'a 'ē i te tahi atu mau tuha'a fa'atere a te 'Ēkālesia, te hōpoi'a 'ia fa'atere i te hi'opo'ara'a, 'ia vai te tīti'aifarora'a i roto i te mau faufa'a tei fāri'ihia, te mau ha'amau'ara'a i ravehia, 'e te pāru-rura'a i te mau faufa'a a te 'Ēkālesia.

'Ia au i te mau hi'opo'ara'a i ravehia, tē mana'o nei te tuha'a fa'atere 'ohipa hi'opo'ara'a a te 'Ēkālesia ē, 'ua tāpa'ohia 'e 'ua 'ōperehia te mau faufa'a i fāri'ihia, te mau ha'amau'ara'a i ravehia 'e te mau faufa'a a te 'Ēkālesia nō te matahiti 2018, mai te au i te faufa'a a te 'Ēkālesia tei ha'amanahia, te mau ture 'e te nūmerara'a. Tē pe'e nei te 'Ēkālesia i te rāvera'a e ha'api'ihia nei i tōna mau melo 'ia ora mai te au i te faufa'a moni e vai ra, 'ia 'imi i te rāve'a nō te ha'apae i te mau tārahura'a, 'e 'ia fa'aherehere i te faufa'a nō te tau fifi.

Ma te fa'atura,

Te tuha'a fa'atere 'ohipa hi'opo'ara'a a te 'Ēkālesia

Kevin R. Jergensen

Ti'a fa'atere rahi ■

NĀ TE PERESIDENI M. RUSSELL BALLARD
Peresideni mono nō te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo

Te 'evanelia mau 'e te ateate 'e te 'ōhie a Iesu Mesia

*'O te here i te Atua 'e te here i tō tātou ta'ata tupu
te ha'api'ira'a tumu niu nō te aupurura'a ; te
ha'api'ira'a fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare, turuhia
e te 'Ēkālesia ; te ha'amorira'a pae vārua i te
mahana sābati 'e te 'ohipa fa'aorara'a.*

Te mau taea'e 'e te mau tuahine, e mea fifi 'ia feruri ē, 'ua 71 matahiti i teienei, i te matahiti 1948 ra tō'u tāvinira'a 'ei misiōnare i Peretāne 'e 'a 44 matahiti māua tā'u vahine Barbara i te revara'a 'e tō māua 'utuāfare i Canada, 'a peresideni ai au i te misiōni nō Canada Toronto. 'A tāvini ai au i reira i te 'Ēperēra 1976, 'ua pi'ihia vau i te pupu mātāmua o te Hitu 'Ahuru, 'e, 'ohipa tīa'i-'ore-hia i te matahiti 1985, 'ua pi'ihia vau i te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo. Te mea ta'a 'e i tā'u mau pi'ira'a nā mua atu, tē vai ra te ha'amāuruurura'a i muri iho, te ha'amāuruurura'a rā i teie pi'ira'a i te Tino 'Ahuru Ma Piti, e 'ere ia i te mā'itira'a nūmera hō'ē roa ; terā rā, tē pure nei au 'ia tae mai taua mahana, 'ua oti iā'u te mau mea ato'a ta te Fatu i pi'i iā'u 'ia rave.

'Ia feruri au i nā 43 matahiti tāvinira'a 'ei Hui mana fa'atere rahi 'e i te

fāna'ora'a 'ia tāvini i te mau tamari'i a te Metua i te Ao ra, 'ua hope atu ā tō'u māmaramara'a ē, 'ua hina'aro 'oia i tāna mau tamari'i ato'a 'ia 'ite i te hau, te 'oa'oa 'e te poupou i roto i tō rātou orara'a.

'Ua ha'api'i te peropheta Lehi ē :
« Tē vai nei te mau [tāne 'e te mau vahine] 'ia noa'a tō rātou 'oa'oa ». ¹ E rave rahi tumu e nehenehe tātou e 'ere i te hau 'e te 'oa'oa 'e te pōpou i roto i teie orara'a, mai te vevera'a, te tama'i, te mau 'ati nātura 'e te mau fifi mana'o-'ore-hia i te vāhi 'ohipa, i te pae nō te ea 'e i roto i te mau aura'a 'utuāfare ho'i.

Terā rā, noa atu 'aita tā tātou e nehenehe e ha'avi i teie mau pūai nā rāpae e tā'iri mai i ni'a i tō tātou orara'a i te fenua nei, 'ia tūtava tātou ana'e i te riro 'ei pipi ha'apa'o maita'i nā te Fatu Iesu Mesia, e tī'a ia tātou 'ia 'ite i te hau, te 'oa'oa 'e te pōpou noa atu te mau pe'a-pe'a o te ao e fa'a'ohu fa'a'ati nei ia tātou.

I te hō'ē taime 'ua nā 'ō mai hō'ē o tā'u mau tamari'i ē : « 'Ua 'ite 'oe e pāpā, 'aita vau i pāpū ē e haere ānei iā'u ». 'Ua pāhono atu vau ē : « Tā te Metua i te Ao ra noa e ani nei ia tātou, 'o te ravera'a ia i te maita'i a'e e noa'a ia tātou. » Te mau taea'e 'e te mau tuahine, 'a rave i te maita'i a'e e roa'a ia 'outou i terā mahana 'e terā mahana, 'e nā mua a'e 'outou e 'ite roa ai, e 'apo mai 'outou ē, 'ua 'ite tō 'outou Metua i te Ao ra ia 'outou 'e 'ua here 'oia ia 'outou. 'E i te taime e 'ite 'outou i te reira—'ia 'ite mau 'outou i te reira—e noa'a mai ia te fā pāpū 'e te aura'a nō te orara'a 'e e 'i 'outou i te 'oa'oa 'e te hau.

'Ei māmarama nō teie nei ao, 'ua parau te Fa'aora : « [E] 'ore tei fa'aro'o mai iā'u ra [e] pārahi noa i te pōuri ». ²

« 'O Iesu Mesia te i'oa tei hōro'ahia mai e te Metua, 'e 'aita atu e i'oa tei hōro'ahia mai e ora ai [tātou] nei ;

« Nō reira, 'ia rave te mau ta'ata ato'a [e te mau vahine ato'a] i ni'a iho ia rātou te i'oa 'o tei hōro'ahia mai e te Metua ». ³

Tē ha'api'i mai nei te mau pāpa'ira'a mo'a ē, 'ua hina'aro Sātane 'ia arata'i ia tātou i roto i te pōiri. Tāna tauto'ora'a rahi, 'o te ha'apōirira'a ia i te māramarama 'e te parau mau a Iesu Mesia 'e i tāna 'evanelia. Mai tā Lehi i ha'api'i i tāna mau tamari'i, « tē tītou nei [te diabolō] 'ia ro'ohia te ta'ata ato'a i te 'ati mai iāna ihora ». ⁴ 'O te « 'ohipa [e te] hanahana » ra a te Metua i te Ao ra te « [fa'atupura'a] i te tāhuti 'ore 'e te ora mure 'ore o te [mau tāne 'e te mau vahine] », ⁵ 'o tā Luciferō ia « 'ohipa » te fa'atupura'a i te mamae rahi 'e te 'oto hope roa o te mau tamari'i a te Atua. E ha'amohimohi te hara 'e te 'ōfatira'a ture i te Māramarama o te Mesia i roto i tō tātou orara'a. Nō reira 'o te 'oa'oa-hope-atu-ā-ra'a i te Māramarama o te Mesia te tumu nō tō tātou tere, 'o tē fa'atae mai i te hau 'e te 'oa'oa 'e te pōpou.

I nā 'āva'e 18 i ma'iri, 'ua fa'auru te Fatu i tāna peropheta 'e tāna mau 'āpōsetolo 'ia rave i te tahi mau fa'atanora'a fa'ahiahia. Terā rā, tē ha'ape'ape'a nei au 'o tē riro te fā pae vārua o teie mau fa'atanora'a i te mo'ehia i roto i te 'ana'anataera'a nō ni'a i te mau tauria'a iho.

'Ua parau 'o Joseph F. Smith : « 'Ua fa'aho'ihia mai te 'evanelia mau 'e te ateate 'e te 'ōhie a Iesu Mesia. Tei ia tātou nei te hōpoi'a 'ia tāpe'a noa i te reira i ni'a i te fenua nei ». ⁶ 'Ua parau fa'ahou 'oia ē, 'o te 'evanelia mau 'e te ateate 'e te 'ōhie « te mau ha'api'ira'a tumu fa'aora a te Mesia ». ⁷

I roto i te mau Hiro'a fa'aro'o, 'ua ha'api'i te peropheta Iosepha Semita ē « nā roto i te tāra'ehara a te Mesia e ti'a ai i te ta'ata ato'a 'ia fa'aorahia, nā roto i te ha'apa'ora'a i te mau ture 'e te mau 'oro'a o te 'Evanelia ». ⁸

Te mau parau tumu mātāmua o te 'evanelia, 'o te fa'aro'o ia i te Fatu Iesu Mesia, te tātarahapa, te bāpetizora'a, te hōro'ara'a i te Vārua Maita'i, 'e te tāpe'a-māite-ra'a ē tae noa atu i te hope'a. 'Ua ha'api'i tōna taea'e 'o Hyrum Smith ē : « 'A poro i te reira,

fa'ahou 'e fa'ahou ā ; e 'ite ia 'outou i terā mahana 'e terā mahana ē e heheuhia mai ia 'outou te mau mana'o 'āpi 'e te tahi atu ā māramarama nō ni'a i te reira. E nehenehe tā 'outou e fa'arahi atu ā i te reira... [nō te] māramarama atu ā i te reira. E ti'a atura ia ia 'outou 'ia ha'amāramarama i te reira i te mau ta'ata tā 'outou e ha'api'i ». ⁹

Te mau rāve'a maita'i a'e nō tātou nō te 'ite i te fā pae vārua o te 'Ēkālesia, 'o te orara'a ia i te mau ha'api'ira'a mau 'e te ateate 'e te 'ōhie a te Mesia, 'e 'o te fa'a'ohipara'a i nā fa'auera'a rahi e piti a te Fa'aora : « Hina'aro 'oe i tō Atua ia Iehova ma tō 'ā'au ato'a... E aroha atu i tō ta'ata tupu mai tō aroha ia 'oe iho na ». ¹⁰

Maoti te ha'apa'ora'a i teie nā fa'auera'a e piti e noa'a ai te hō'ē rāve'a nō te 'ite i te hau 'e te 'oa'oa. 'Ia here 'e 'ia tāvini ho'i tātou i te Fatu 'e 'ia here 'e 'ia tāvini tātou i tō tātou ta'ata tupu, e 'ite mai tātou ma te au i te poupu rahi a'e e tae mai ia tātou, 'aita e rāve'a maita'i a'e.

'O te here i te Atua 'e te here i tō tātou ta'ata tupu te ha'api'ira'a tumu niu nō te aupurura'a ; te ha'api'ira'a fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare, turuhia

e te 'Ēkālesia ; te ha'amorira'a pae vārua i te mahana sābati 'e te 'ohipa fa'aorara'a i nā pae e piti o te pāruu tei turuhia 'e te mau Sōtaiete Tauturu 'e te mau pupu peresibutero. 'Ua niuhia teie mau mea ato'a i ni'a i nā fa'auera'a hanahana e here i te Atua 'e e here i tō ta'ata tupu. Tē vai ra ānei te ha'api'ira'a tumu mātāmua a'e 'e te niu a'e 'e te 'ōhie a'e ?

Maoti te orara'a i te 'evanelia mau 'e te ateate 'e te 'ōhie e noa'a ai ia tātou te taime rahi a'e nō te hāhaere i te mau vahine 'ivi 'e te mau tāne 'ivi, te mau 'ōtare, te 'ōtahi, tei ma'ihia 'e tei veve. E 'ite mai tātou i te hau 'e te 'oa'oa 'e te pōpou i roto i tō tātou orara'a i te tāvini nira'a i te Fatu e i tō tātou ta'ata tupu.

'Ua riro te mau fa'atanora'a nō te mahana sābati tei tūra'i i te ha'api'ira'a 'e te tuatāpapara'a 'evanelia e fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare, turuhia e te 'Ēkālesia, 'ei rāve'a nō te fa'a'āpi i tō tātou vārua 'e tā tātou pūpūra'a ia tātou i te Atua i roto i tō tātou mau fare. E aha pa'i te tahi atu mea 'ōhie a'e 'e te mea tumu a'e 'e te hōhonu a'e ? Te mau taea'e 'e te mau tuahine, tē 'ite

ra ānei 'outou ē, 'ua riro te 'apora'a 'e te hōro'ara'a i te ha'api'ira'a 'evanelia i roto i tō tātou mau 'utuāfare 'ei rāve'a faufa'a rahi nō te 'ite mai i te 'oa'oa 'e te pōpou i roto i tō tātou orara'a ?

Nō ni'a i te Sābati, 'ua parau te Fa'aora : « Nō te mea 'oia mau iā e mahana teie i fa'ata'ahia nā 'oe 'ia fa'aea i tā 'oe mau 'ohipa, 'e 'ia ha'amori atu i tei Teitei Roa ra ». ¹¹ 'Ua parau fa'ahou 'oia : « 'Ia 'i roa tō 'oe 'oa'oara'a... [nā roto i] te 'oa'oara'a 'e te pure ho'i... e rave 'outou i teie mau mea nei nā roto i te mana'o ha'amaita'i, mai te 'ā'au 'e te mata 'oa'oa ho'i... [e] nā roto i te 'ā'au 'ana'anatae 'e te mata 'oa'oa ho'i ». ¹²

'A hi'o maita'i na i te mau parau rahi o teie heheura'a : *te 'oa'oa, te 'oa'oara'a, te mana'o ha'amaita'i, te 'ā'au 'oa'oa, te 'ā'au 'ana'anatae 'e te mata 'oa'oa.* 'Ia fa'aro'o vau i te reira, e tae mai te mata 'ata'ata i te fa'aturara'a i te mahana sābati.

'A tāvini ai tātou ma te rāve'a teitei a'e 'e te mo'a a'e, e feruri na tātou i te faufa'a rahi 'ia aroha tātou i te mau ta'ata ato'a e haere mai i tā tātou mau rurura'a a te 'Ēkālesia, te mau melo 'āpi iho ā rā 'e te mau manihini. 'Ia 'oa'oa pā'āto'a tātou i te himenera'a 'e i te fa'aro'o-māite-ra'a i te mau parau o te pure 'oro'a ma te 'ā'au mahora 'e te mana'o tae e ti'a ai.

Nā te hō'ē melo nō te 'episekōpora'a e 'ōmua i te mau 'itera'a pāpū fa'aro'o i roto i tā tātou mau rurura'a ha'apaera'a mā'a 'e te 'itera'a pāpū, e fa'a'ite 'oia i te hō'ē 'itera'a pāpū poto nō ni'a i te fa'anahora'a 'oa'oa 'e te 'evanelia mau 'e te ateate 'e te 'ōhie a te Mesia. 'Ia pe'e te tahi atu mau ta'ata i te reira hi'ora'a e ti'a ai. Titauhia 'ia ha'amana'o tātou ē, e mau vāhi 'ē atu tē tano nō te fa'ati'a i te mau 'ā'amu 'aore rā te mau tere ori-haere-ra'a. 'Ia parau 'ōhie noa tātou i tō tātou mau 'itera'a pāpū ma te fa'atumu i ni'a i te 'evanelia a te Mesia, nāna e hōro'a mai i te fa'a'āpīra'a pae vārua 'a fa'a'ite ai tātou i tō tātou 'itera'a pāpū i te tahi 'e te tahi.

E 'ite-maita'i-roa-hia te aupurura'a manuia nā roto i te hi'o fa'atumuhia i ni'a i te herera'a i te Atua 'e i tō tātou ta'ata tupu. Nō te fa'a'ōhie i te parau, e aupuru tātou i te ta'ata nō tō tātou here i tō tātou Metua i te Ao ra 'e i tāna mau tamari'i. E manuia rahi tātou i tā tātou mau tauto'ora'a aupurura'a mai te mea e vai 'ōhie noa tā tātou aupurura'a. E tae mai te 'oa'oa rahi roa a'e nā roto i te mau mea 'ōhie o te orara'a, nō reira titauhia 'ia hi'o maita'i tātou ē 'eiaha tātou 'ia feruri ē, titauhia e fa'ananea atu ā i te mau fa'atanora'a tā tātou i fāri'i nō te patu i te fa'aro'o 'e te mau 'itera'a pāpū pūai i roto i te 'ā'au o te mau tamari'i a te Atua.

'Eiaha tātou e fa'a'ohipa rahi atu ā nā roto i te tahi atu ā mau rurura'a, mau hina'aro 'e mau titauro'a. 'Ia vai 'ōhie noa te reira. I roto i terā vai-ōhie-ra'a 'outou e 'ite ai i te hau 'e te 'oa'oa 'e te pōpou tā'u i paraparau.

E rave rahi matahiti te fā a te feiā fa'atere o te 'Ēkālesia i vai ateate noa 'e te 'ōhie, mai tei fa'ahitihia i roto i te *Buka arata'i 2* 'ō tā'u ia e fa'ahiti.

« E fa'aitoito te feiā fa'atere i te mau melo ato'a 'ia fāri'i i te tā'ato'ara'a o te mau 'oro'a faufa'a o te autahu'ara'a, 'e 'ia ha'apa'o i te mau fafaura'a nō te reira, 'e 'ia ha'apa'o i te mau titauro'a nō te fa'ateiteira'a 'e te ora mure 'ore...

« **Te feiā pa'ari** : Fa'aitoito i te ta'ata pa'ari tāta'itahi 'ia vai ti'amā nō te fāri'i i te mau 'oro'a o te hiero. Ha'api'i i te mau feiā pa'ari ato'a 'ia 'imi i tō rātou mau tupuna 'e 'ia rave i te mau 'oro'a mono i te hiero nō rātou.

« **Te feiā 'āpi** : Tauturu i te fa'a'ineine-ra'a i te feiā 'āpi tamāroa tāta'itahi 'ia fāri'i i te Autahu'ara'a a Melehizedeka, 'ia fāri'i i te mau 'oro'a o te hiero 'e 'ia vai ti'amā nō te tāvini i te hō'ē misiōni rave tāmau. Tauturu i te fa'a'ineinera'a i te feiā 'āpi tamāhine tāta'itahi 'ia vai ti'amā nō te rave 'e nō te ha'apa'o i te mau fafaura'a 'e nō te fāri'i i te mau 'oro'a o te hiero. Ha'apūai i te feiā 'āpi nā roto i te fa'atupura'a i te mau fa'a'oa'oara'a manuia mau.

« **Te tā'ato'ara'a o te mau melo** : Tauturu i te mau feiā fa'atere o te autahu'ara'a 'e te mau pupu tauturu, te mau 'āpo'ora'a pāroita, te mau misiōnare pāroita 'e te mau misiōnare rave tāmau 'e te mau melo 'ia rave tāhō'ē ma te tauto'ora'a 'aifāito nō te fa'aora i te mau ta'ata, ha'apūai i te mau 'utuāfare 'e te mau 'āmuira'a a te 'Ēkālesia, nō te ha'amara'a i te 'ohipa a te autahu'ara'a 'e nō te ha'aputupu ia 'Īserā'ela nā roto i te fa'afāriura'a, te tāpe'ara'a 'e te fa'aitoitorā'a. Ha'api'i i te mau melo 'ia fa'arava'i ia rātou iho 'e i tō rātou 'utuāfare, 'e 'ia tauturu i te feia veve 'e tei ro'ohia i te fifi mai tā te Fatu e rave ». ¹³

'Ua ha'amaita'i tā'u tāvini'ara i roto i te 'Ēkālesia iā'u nei nā roto i te mau 'ohipa pae vārua fa'ahiaha 'e te ta'a 'ē. E 'ite au nō te fa'aterera'a te Fatu i

tāna 'Ēkālesia nō te fa'atupu i tāna mau 'ōpuara'a. 'Ua fāri'i noa na vau i te arata'ira'a a te Atua i ni'a atu i tō'u 'aravihi. Nō'u nei, 'ua fa'atumuhia te 'oa'oa o te 'evanelia i ni'a i te ha'api'ira'a tumu mau 'e te ateate 'e te 'ōhie, 'e te 'evanelia a Iesu Mesia.

'Ua tāvini au i raro a'e i te mau tāviri 'e te fa'aterera'a o e *ono* perophe-ta 'e peresideni o te 'Ēkālesia, mai te tau o Spencer W. Kimball ē tae mai ia Russell M. Nelson. Tē fa'a'ite pāpū nei au ē, 'ua riro 'e tē riro nei rātou tāta'itahi 'ei peropheta mā'itihia e te Atua. 'Ua ha'api'i mai rātou ia tātou i te mau parau tumu faufa'a rahi nō ni'a i te 'Ēkālesia 'e te 'evanelia 'e te ha'api'ira'a tumu a te Mesia. Tē fa'ahaere nei te peresideni Nelson i te 'ohipa a te Fatu i mua ma te vitiviti e hāhā te tā'ata. Tē parau nei au « hāhā » nō te mea 'o 'oia ana'e te 'āpōsetolo pa'ari a'e iā'u, 'e 'o vau terā e fifi ra nō te tāpapa atu iāna ! E 'ite au nō te vaira'a te mau tāviri o te autahu'ara'a 'e te pereue o te peropheta nā te Atua i ni'a iāna. Tē ha'api'i nei te peresideni Nelson i te 'evanelia mau 'e te ateate 'e te 'ōhie a Iesu Mesia. Tē hōro'a nei au i tō'u 'itera'a pāpū ē, 'o Iesu te Mesia, 'e 'o teie tāna 'Ēkālesia—'o tā'u ia e fa'a'ite pāpū nei ma te ha'eha'a i te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. 2 Nephi 2:25.
2. Ioane 12:46.
3. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 18:23–24.
4. 2 Nephi 2:27.
5. Mose 1:39.
6. Joseph F. Smith, « Principle, Not Popularity », *Improvement Era*, July 1906, 732.
7. Joseph F. Smith, « Principle, Not Popularity », 732.
8. Hiro'a fa'aro'o 1:3.
9. Hyrum Smith, i roto « E aha tā'u 'ōpuara'a 'ei misionare ? » *'Ia Poro Haere i Tā'u nei 'Evanelia : Te hō'ē Arata'i nō te 'Ohipa Misionare*, 6.
10. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 59:5–6 ; hi'o ato'a Levitiko 19:18 ; Deuteronomi 6:5 ; Mataio 22:36–40.
11. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 59:10.
12. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 59:13–15.
13. *Buka arata'i 2: Fa'aterera'a o te 'Ēkālesia* (2010), 3.4.

NĀ ELDER MATHIAS HELD
Nō te Hitu 'Ahuru

Te 'imira'a i te 'ite nā roto i te Vārua

E ti'a ia tātou 'ia ha'api'i mai i te 'ite i te parau mau 'eiaha nā roto noa i te ferurira'a, nā roto ato'a rā i te reo iti ha'iha'i 'e te marū o te Vārua.

E te mau taea'e 'e te mau tuahine here, 'ua parau tāmau noa mai te Fatu ia tātou 'ia « 'imi ho'i i te 'ite 'oia ia nā roto i te ha'api'i 'e nā roto ho'i i te fa'aroro'o ato'a ».¹ E fari'i tātou i te māmarama 'e te hāro'aro'ara'a 'eiaha nā roto noa i te ferurira'a, nā roto ato'a rā i te arata'ira'a 'e te fa'aurura'a a te Vārua Maita'i.

'Aita teie puna hau atu o te 'ite i riro noa nā 'ei tuha'a nō tō'u orara'a.

'Ua ō mai tā'u vahine here 'o Irene 'e 'o vau nei i roto i te 'Ēkālesia e 31 matahiti i teieni, 'a riro ai māua 'ei nā tā'ata fa'aipoipo 'āpi. 'Ua pa'ari māua i Colombia, tau 'āva'e i muri noa mai tō māua fa'aipoipora'a, 'ua 'āfa'i tō'u tōro'a 'ohipa 'ia māua i Heremani. E mea 'āpi roa māua 'e e tia'ira'a rahi 'e e tītaura'a tā māua ; 'ua riro te reira 'ei tau 'ana'anatae 'e te 'oa'oa nō māua.

'A rōtahi noa ai au i ni'a i tō'u tōro'a 'ohipa, e au ra ia Irene ē e fāri'i māua i te hō'ē huru poro'i nō te ra'i mai ma te 'ite 'ore ē nāhea 'e ahea. I reira, 'ua ha'amata 'oia e vaiiho i te mau tā'ata ho'o ato'a nō te pu'era'a parau pa'ari, te fa'a'ote repo, te buka 'e te mau mātini hāmanira'a mā'a 'e tē vai atu ra 'ia tomo

mai iō māua, ma te tia'i i taua poro'i ōtahi ra.

'I te hō'ē pō, 'ua parau mai 'oia iā'u ē, 'ua pātōtō mai e piti taure'are'a pereue 'ere'ere i tō māua 'ōpani 'e 'ua tae mai te mana'o māmarama 'e te pāpū 'iāna 'ia tomo mai rāua. 'Ua parau mai rāua ē 'ua hina'aro rāua e paraparau iāna nō te Atua, e ho'i mai rā rāua 'ia ho'i ato'a ana'e mai au i te fare. 'O tera ānei te poro'i e tia'ihia ra ?

'Ua ha'amata rāua i te haere mai e fārerei ia māua 'e ma tā rāua a'o, 'ua tai'o mātou i roto i te mau pāpa'ira'a mo'a 'e 'ua tae mai te hāro'aro'ara'a faufa'a mau o Iesu Mesia 'ei Fa'aora 'e 'ei Ora nō tātou. 'Ua tātarahapa 'oi'oi māua ē 'ua bāpetizohia māua i te pēpera'a, tei riro 'ei fafaura'a mana'o 'ore. Teie rā, 'ia bāpetizo-fa'ahou-hia tē aura'a ra 'o te riro-ato'a-ra'a ia 'ei melo nō te hō'ē 'ēkālesia 'āpi, e ti'a ia ia māua nā mua roa 'ia māmarama i te reira.

E nāhea rā ia māua e 'ite ai ē te mea tā te mau misionare i parau ia māua nō ni'a i te Buka a Moromona, nō Iosepha Semita 'e nō te fa'anahora'a nō te fa'aorara'a e parau mau iho ā te reira ?

Mai te au i te mau parau a te Fatu, 'ua hāro'aro'a māua ē e ti'a ia māua 'ia « 'ite [i te reira] i tō rātou hotura'a ».² Nō reira, ma te huru pāpū mau, 'ua ha'amata māua i te hi'o haere i te 'Ēkālesia ma te 'imi i te reira mau hotu ma tō māua mata o te ferurira'a. E aha tā māua i 'ite ? 'Oia ho'i, 'ua 'ite mai māua :

- I te mau tā'ata au 'e te 'oa'oa 'e te mau 'utuāfare fa'ahiahia tei hāro'aro'a ē e ti'a 'ia tātou 'ia 'ite i te 'oa'oa i roto i teie orara'a 'e 'eiaha noa i te māuiui 'e te ahoaho.
- Hō'ē 'ēkālesia 'aita te mau feiā fa'atere e aufauhia, 'o te mau melo iho rā te fāri'i i te mau tita'ura'a 'e te mau hōpoi'a.
- Hō'ē 'ēkālesia i reira Iesu Mesia 'e te mau 'utuāfare e riro ai 'ei pū nō te mau mea ato'a, i reira te mau melo e ha'apae ai i te mā'a hō'ē taime i te 'āvae 'e e hōro'a i te ō nō te tauturu i te feiā veve 'e te nava'i 'ore, i reira te mau peu mā e fa'aitoitohia ai, e ha'api'ihia ai tātou 'ia ha'apae i te mau mea ataata.

Nō reira :

- 'Ua fa'ahiahia māua i te fa'atumura'a-hia i ni'a i te haerera'a i mua o te tā'ata iho, te ha'api'ira'a, te 'ohipa itoito 'e te fa'arava'ira'a iāna iho.
- 'Ua ha'api'i mai māua nō ni'a i te hō'ē fa'anahora'a tōtauturu fa'ahiahia mau.
- 'Ua putapūhia māua e te mau 'āmui-ra'a rahi ma te mau pehe fa'ahiahia 'e te mau parau tumu pae vārua hōhonu i parauhia nā reira.

I te 'itera'a i teie mau mea ato'a, 'aita māua i 'ite mai i te hō'ē a'e hape i roto i te 'Ēkālesia. Maori, 'ua au roa 'ino māua i te mau mea ato'a tā māua i 'ite. Nō reira, 'aita ā māua i fa'aoti e 'ia bāpetizohia māua, nō te mea 'ua hina'aro māua e 'ite pauroa hou e rave ai.

I roto ato'a i tā māua fa'aotira'a 'ore, 'ua fa'aineine te Fatu ia māua ma te fa'aoroma'i, 'ua ha'api'ipi'i 'oia ia māua 'e 'ua tauturu ia māua 'ia 'ite mai ē e ti'a ia māua 'ia 'apo mai i te hāro'aro'ara'a

i te parau mau 'eiaha noa nā roto i te mana'o au o tō tātou ferurira'a, nā roto ato'a rā i te reo hau roa 'e te ha'ihā'i mau o te Vārua 'o tē paraparau nei i tō tātou 'ā'au.

'Ua tae mai teie reo 'e te 'āchuehu nō te hope'a i te hō'ē pō i muri a'e e 10 'āvae ha'api'ipi'ira'a i te 'evanelia, 'ia tai'o ana'e tātou i roto i te Mosia 18 : « 'Ua hina'aro 'outou e tauturu te tahi 'e te tahi 'ia hopoi i tā 'outou hopoi'a... 'ia ha'amahanahana ia rātou i tei au 'ia ha'amahanahanahia... mai te mea i hina'arohia teie e tō 'outou 'ā'au, e aha te mea e 'ore e au ai ia 'outou 'ia bāpetizohia i te i'oa o te Fatu... ? »³

'Ua ō roa teie parau o te Buka a Moromona i roto i tō māua 'ā'au 'e tō māua vārua 'e 'ua fāri'i māua i reira iho 'e 'ua 'ite ē e 'aita atu ā e tumu 'eiaha 'ia bāpetizohia. 'Ua 'ite māua ē te mau hina'aro i fa'ahitihia i roto i teie mau 'irava 'o te mau hina'aro ia o tō māua 'ā'au, 'e 'o teie mau 'ohipa te mea faufa'a roa. E mea faufa'a roa te reira, i te hāro'aro'a-noa-ra'a i te mau mea ato'a, 'ua 'ite a'ena ho'i māua i te reira. 'Ua ti'aturi noa māua i ni'a i te rima arata'i o tō tātou Metua here i te Ao ra 'e 'ua 'ite pāpū e tāmau ā 'oia i te arata'i ia māua.

Nō reira, i te reira mahana, 'ua tāpe'ahia te hō'ē tai'o mahana nō tō māua bāpetizora'a, 'e 'aita i maoro roa 'ua bāpetizohia māua, 'ua tae !

E aha tā tātou e 'apo mai i roto i teie 'ohipa i tupu ?

A tahi, 'ua 'apo mai tātou ē e nehe-nehe tātou e ti'aturi tā'ato'a i te hō'ē Metua here i te Ao ra, e tamata tāmau nei i te tauturu ia tātou 'ia riro mai te tā'ata tāna i 'ite e riro mai tātou. 'Ua ha'apāpū tātou i te parau mau hōhonu o tāna mau parau 'a nā 'ō ai 'oia « E hōro'a vau i te mau fa'au e i te mau tamari'i a te tā'ata 'e 'ua nā ni'a iho i te fa'au, 'ua a'o 'e 'ua nā ni'a iho i te a'o, te tahi vāhi iti i 'ō nei, 'e mai reira ho'i 'ei 'ō te tahi vāhi iti ; e ao tō rātou te fa'aro'o i tā'u parau, 'e te hōro'a i te tari'a i tā'u a'o, 'e ha'api'i ho'i rātou i te parau pa'ari ; nō te mea e hōro'a atu ā vau iāna i tei fāri'i mai ra »⁴

'E te piti, 'ua 'apo mai tātou hau atu i tō tātou mana'o au, e nehenehe te tāhi atu fāito nō te 'aitau i te 'ite e hōro'a 'ia tātou i te arata'ira'a 'e te hāro'aro'ara'a. 'O te reo hau 'e te marū o te Vārua Maita'i 'o tē paraparau nei i tō tātou 'ā'au 'e i tō tātou ferurira'a.

Mea au nā'u e fa'au i teie parau tumu i tō tātou 'ite nō te hi'o. 'Aita tō tātou Metua i te Ra'i i hōro'a ia tātou hō'ē, e piti rā mata pae tino. E nehe-nehe tātou e 'ite maita'i i te hō'ē noa mata, te piti rā o te mata e hōro'a mai ia i te tahi atu hi'ora'a ātea. 'Ia 'āmuihia teie nā hi'ora'a ātea i roto i tō tātou roro, e fa'atupu mai te reira i te hō'ē hōho'a e toru fāito o tō tātou arutai-māreva (environnement).

'Oia ato'a, 'ua fāri'i tātou e piti puna ha'amāramaramara'a, nā roto mai i tō tātou 'aravihi i te pae tino 'e te pae vārua. E fa'atupu tō tātou ferurira'a i te hō'ē 'ite nā roto i tō tātou mau rāve'a pae tino 'e tō tātou mana'ora'a. Nā roto rā i te hōro'a o te Vārua Maita'i, 'ua hōro'a ato'a mai te Metua ia tātou i te piti o te hi'ora'a ātea, 'o te reira te mea faufa'a roa a'e 'e te parau mau, nō te mea nō 'ō roa mai te reira iāna ra. Terā rā, e mea pinepine te mau muhumuhu o te Vārua i te hō'ene, 'aita te rahira'a o te tā'ata e tā'a maita'i nei i teie atu puna.

I muri iho, 'ia tū'ati ana'e teie nā 'itera'a ātea i roto i tō tātou vārua, e fa'a'itehia mai te hō'ē hōho'a hope roa nō te vai-mau-ra'a o te mau mea mai tōna vaira'a mau. Nō reira, nā roto i te

hi'ora'a 'atea hau atu a te Vārua Maita'i, vetahi « mau vaira'a mau », tei fa'ata'a-ta'a-ē-hia i roto i tō tātou hāro'aro'ara'a o te feruria'a, e nehenehe te reira i te hōhōra mai e mea hape 'aore rā e mea ha'avare mau. 'A ha'amana'o i te mau parau a Moroni : « E nā roto i te mana o te Vārua Maita'i e 'ite ai outou i te parau mau i te mau mea atoa ra »⁵

I roto i tō'u nā 31 matahiti 'ei melo nō te 'Ēkālesia, 'ua 'ite tāmāu vau ē mai te mea e ti'aturi noa tātou i ni'a i tō tātou mana'o au o te ferurira'a 'e mai te mea e huna 'aore rā e tāu'a 'ore tātou i te hāro'aro'ara'a pae vārua 'o tā tātou e nehenehe e fāri'i nā roto i te mau muhumuhura'a 'e i te mau fa'a'itera'a a te Vārua Maita'i, mai te huru ia ē, tē haere nei tātou nā roto i te orara'a e hō'ē noa mata. 'Ia hi'ohia rā, 'ua hōro'ahia mai e « piti mata » nō tātou. 'O te tū'atira'a ana'e i nā hi'ora'a e piti, tātou e nehenehe ai e fāri'i i te hō'ē hōhō'a mau 'e te hope roa nō te mau parau mau ato'a 'e nō te mau mea ato'a tā tātou e ora nei i roto i teie orara'a, 'oia ato'a te hāro'aro'ara'a tā'āto'a 'e te hōhonu o tō tātou hīro'a ta'ata 'e 'o tā tātou fā 'ei mau tamari'i nā te hō'ē Metua here i te Ao ra.

Tē ha'amana'o nei au i te mea tā peresideni Russell M. Nelson i ha'api'i ia tātou 'e hō'ē matahiti i teienei 'a nā 'ō ai 'oia, « i te mau mahana i muri nei, e'ita tātou e ora mai i te pae vārua mai te peu 'aita te mana arata'i 'e te fa'atere 'e te tāmāhanahana 'e te tāmāu o te Vārua Maita'i »⁶

'Ua 'apo mai au ma te pāpū maita'i ē :

- E Metua here i te ao ra tō tātou 'e 'ua fāri'i tātou pā'āto'a e haere mai i ni'a i teie fenua 'ei tuha'a nō te hō'ē fa'ānāhōra'a hanahana.
- 'O Iesu te Mesia, tē 'ora nei 'oia 'e 'o 'oia tō tātou Fa'aora 'e tō tātou Ora.
- 'Ua pi'ihia Iosepha, hō'ē taure'are'a ha'cha'a nō te fa'a'apu, 'e 'ua riro mai 'ei peropheta pūai tei fa'ati'a i teie tau nō te 'ira'a o te mau tau, ma te mau tāviri ato'a, te mana 'e te ha'amanara'a nō te autahu'ara'a mo'a o te Atua
- Te Buka a Moromona 'o te 'ite piti ia nō Iesu Mesia 'e 'ua fa'ata'ahia te mau 'utuāfare 'ia vai 'āmui noa e a muri noa atu.

- Tē arata'i nei tō tātou Fatu 'o Iesu Mesia i tā tātou 'ēkālesia tei fa'aho'i-fa'ahou-hia mai nā roto i tō tātou peropheta ora, te peresideni Russell M. Nelson i teie mahana

'Ua riro teie mau mea 'e e rave rahi atu ā mau parau mau faufa'a rahi 'ei mau 'ōfa'i hāmani i te pae vārua 'o tā te Atua e tauturu nei iā'u 'ia riro mai. 'E tē tīa'i nei au mā te i'ei'e i te mau ha'api'ira'a 'āpi e rave rahi 'o tāna e hina'aro iā'u—'e ia 'outou—'ia fāri'i 'a haere ai tātou nā roto i teie orara'a fa'ahiahia 'e « ia 'imi ho'i i te 'ite...nā roto i te ha'api'i 'e nā roto ato'a i te fa'aro'o ».

'Ua 'ite au e parau mau teie mau mea 'e tē fa'a'ite pāpū nei nō te reira i e te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 88:19 ; hi'o ato'a Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 88:25.
2. 3 Nephi 14:16.
3. Mosia 18:8–10.
4. 2 Nephi 28:30.
5. Moroni 10:5.
6. Russell M. Nelson, « Heheura'a nō te 'Ēkālesia, heheura'a nō tō tātou orara'a », *Liahona*, Mē 2018, 96.

NĀ ELDER NEIL L. ANDERSEN
Nō te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo

Te mata fa'aro'o

'Ia hi'ohi'o ana'e tātou 'e 'ia mā'iti ho'i i te mea e fāri'i i roto i te poro'i, tē ha'arumaruma ra ia tātou i tō tātou hi'ora'a mure 'ore, ma te tūru'i rahi roa i ni'a i te 'ohipa i tupu nō tātou i'ō nei 'e i teienei.

Nā mua ri'i noa i tōna fa'asataurora'a, 'ua tu'uhia Iesu i mua ia Pilato i te vāhi ha'avāra'a. « 'O te ari'i 'oe o te 'āti Iuda ? » 'Ua ui tatiti atu Pilato. Pāhono a'era Iesu : « E 'ere i tō teie nei ao tō'u bāsileia... 'Ua pāhono atu Iesu, « I haere mai [au] i te ao nei, e fa'a'ite i te parau mau. Nō te parau mau 'oia ra, e fa'aro'o ia i ta'u reo ».

Ma te aha'aha, 'ua ui atu Pilato : « E aha te parau mau ? »¹

I tō tātou nei anotau, e uira'a fifi 'e te māuiui teie uira'a i te ferurira'a ta'ata noa : « E aha te parau mau ? » .

I te 'imira'a vau i ni'a ia Google « E aha te parau mau ? », 'ua hau i te mirioni pāhonorā'a. 'Ua rahi atu te mau parau i ni'a i tā tātou niuniu 'āfa'ifa'i i roto i te mau buka ato'a o te hō'ē fare vaira'a buka timā 'e te 'ōfa'i araea. Tē ora nei tātou i roto i te parau 'e te mau mana'o rahi roa 'ino. Tē tāpapa nei te mau reo fa'anavenave 'e te fa'ahina'aro ia tātou i te mau peho ato'a.

Nō te rahi roa o te ta'a 'ore i teie mahana, e'ita tātou e māere ē, e rave rahi tei ha'amaui ia rātou i ni'a i te mau parau i parauhia 'a 2 500 matahiti e

Platon i te taure'are'a Socrate ra, tei nā 'ō : « Te parau mau nō 'oe, e parau mau ia nō 'oe, 'e te parau mau nō'u, e parau mau ia nō'u ».²

Te parau mau nā roto i te 'evanelia a Iesu Mesia i fa'aho'ihia mai

Maoti te ha'amaita'ira'a nō te 'evanelia a Iesu Mesia i fa'aho'ihia mai, tē parau nei tātou ma te ha'eha'a ē, tē vai nei te mau mea e parau mau hope 'e te fati 'ore. Teie mau parau mau mure 'ore, 'aita ia e ta'a-ē-ra'a nō te mau tamaiti 'e te mau tamāhine ato'a a te Atua.

Tē ha'api'i nei te mau pāpa'ira'a mo'a ē : « 'E 'o te parau mau ra 'o te ite ia i te mau mea i tō rātou huru mau, mai te au i tei vai 'ē na, 'e mai te au ho'i i tē vai ē a muri atu ».³ E hi'o te parau mau i mua 'e i muri, ma te fa'a'ā'ano i tā tātou hi'ora'a i tō tātou vaira'a ri'i i roto i te tau.

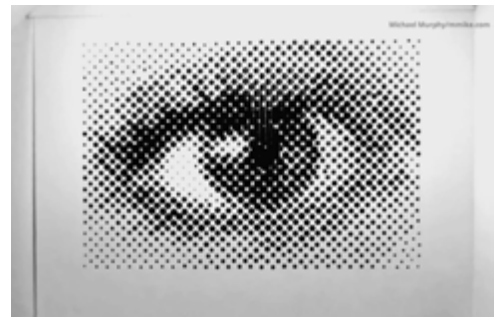
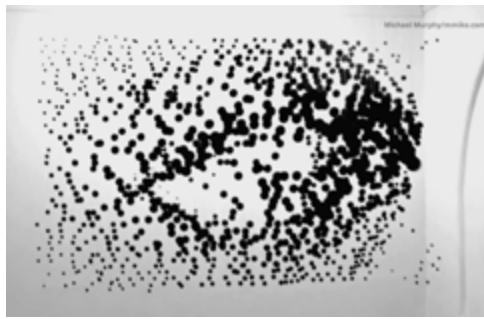
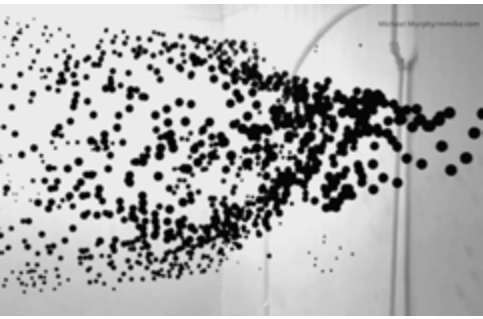
'Ua nā 'ō mai Iesu : « 'O vau te 'ē'a, 'e te parau mau, 'e te ora ».⁴ E fa'a'ite mai te parau mau i te 'ē'a i te ora mure 'ore ra, 'e e nā roto ana'e te reira i tō tātou Fa'aora Iesu Mesia. 'Aita e rāve'a 'ē atu.

Tē ha'api'i nei Iesu Mesia ia tātou nāhea i te ora 'e, nā roto i tāna tāra'ehara 'e te ti'afa'ahoura'a, tē pūpū nei 'oia i te fa'aorera'a i tā tātou mau hara 'e i te orara'a tāhuti 'ore i'ō mai i te pāroru. E parau mau fati 'ore teie.

Tē ha'api'i nei 'oia ia tātou ē, 'aita e hi'ora'a e ta'ata tao'a rahi ānei tātou 'aore rā e mea veve, e ta'ata tu'iro'o ānei 'aore rā 'aita, e ta'ata huru vāna'a ānei 'aore rā e mea ha'apeu 'ore. 'Aita, tō tātou tere tāhuti nei, 'o te ha'apūai-ra'a ia i tō tātou fa'aro'o i te Fatu ra Iesu Mesia, nō te mā'itira'a i roto i te maita'i 'e te 'ino, 'e nō te ha'apa'ora'a i tāna mau fa'auera'a. Tē ha'apoupou nei tātou i te mau nu'ura'a a te ihi 'e te rapa'aura'a ma'i, terā rā 'ua rahi atu ā te mau parau mau a te Atua i teie mau 'ite.

Nō te pāto'i i te mau parau mau o te tau mure 'ore, 'ua vai noa na te mau hāmanira'a ha'avare nō te fa'a'ōnevaneva i te mau tamari'i a te Atua 'eiaha e hi'o i te parau mau. 'Aita tā te 'enemi parau i tau, hō'ē ā parau. Fa'aro'o mai na i teie tei fa'ahitihia 'a 2 000 matahiti i teienei :

« 'Aore e ti'a ia 'outou 'ia hāro'aro'a i te mau mea hi'o-'ore-hia... [Te mau mea

Nā roto i te ferurira'a ma te pure 'e te mata fa'aro'o i te poro'i i te utuafare, e māramarama maita'i d'e tātou i te mau tū'ati'atira'a nehenehe i roto i te mau parau tumu, 'o tē tūru'i te tahi i te tahi, 'o tē heheu nei i te fa'anahora'a a tō tātou Metua nō tāna mau tamari'i.

ato'a e rave te hō'ē ta'ata, e 'ere ia i te] hara ».

« [ʻAita te Atua e ha'amaita'i nei ia 'outou] tē manuia ra [rā] te ta'ata ato'a mai tei au i [tōna iho] pa'ari ».⁵

« E 'ere ia i te mea au 'ia tae mai te mea mai te Mesia... e Tamaiti... nā te Atua ».⁶

« [ʻO tā 'outou e ti'aturi nei e āoaoa ia nō tahito ra 'e e] mana'o ma'ama'a ia ».⁷ Mai te reira ato'a i teie mahana, e 'ere ānei ?

Nā roto i te Fa'aho'i-fa'ahou-ra'a mai i te 'evanelia, 'ua hōro'a mai te Atua ia tātou i te rāve'a nō te ha'api'i 'e nō te 'ite i te mau parau mau pae vārua tumu : e ha'api'i tātou nā roto i te mau pāpā'ira'a mo'a, nā roto i tā tātou mau pure ta'ata hō'ē, 'e te mau 'ohipa e tupu nō tātou, nā roto i te parau a'o a te mau peropheta ora 'e te mau 'āpōseto-lo, 'e nā roto i te arata'ira'a a te Vārua Maita'i, 'o tē tauturu ia tātou 'ia « 'ite i te parau mau i te mau mea ato'a ra ».⁸

E hāro'aro'ahia te parau mau i te pae vārua

E ti'a ia tātou 'ia 'ite i te mau mea a te Atua 'ia 'imi tātou i te reira i te pae vārua. 'Ua nā 'ō mai Paulo : « ʻAita te ta'ata i 'ite i te mau mea a te Atua maori rā tei iāna te Vārua o te Atua... [Inaha ho'i] e hāro'aro'ahia te reira i te pae vārua ».⁹

'A hi'o na i teie 'ohipa nā Michael Murphy. 'Ia hi'ohia mai te reira, e'ita e mana'ohia ē e fa'ahōho'ara'a te reira nō te hō'ē mata ta'ata. Terā rā, 'ia hi'ohia terā mau patapatara'a nā te tahi atu vāhi, e 'ite 'outou i te nehenehe o te hāmanira'a a te tahu'a ano'ihi.

Nā reira ato'a, e 'ite tātou i te mau parau mau pae vārua a te Atua nā roto i te mata fa'aro'o. 'Ua nā 'ō Paulo : « E 'ore rā te ta'ata e ha'apa'o i tā te tino ra, e fāri'i mai i tā te vārua o te Atua ra : e mea ma'ama'a ia iāna : e 'ore ho'i 'oia e 'ite i te reira, nō te mea, i 'imihia te reira e te varua ».¹⁰

Nā te mau pāpā'ira'a mo'a, tā tātou mau pure, te mau 'ohipa e tupu nō tātou, te mau peropheta nō teie anotau 'e te hōro'a o te Vārua Maita'i e hōro'a ia tātou i te hi'ora'a pae vārua o te parau mau nō tō tātou tere i ni'a i te fenua nei.

Te porora'a ma te mata fa'aro'o

E hi'o na tātou i te poro'i nō ni'a i te 'utuafare nā roto i te mata fa'aro'o.

'Ua vauvau te peresideni Gordon B. Hinckley i « Te 'utuafare : E Poro'i i tō te Ao nei » mai teie : « Nō te rahi o te ha'avare 'o tē fa'arirohia 'ei parau mau, 'e nō te rahi o te ha'avarera'a nō ni'a i te mau ture 'e te mau faufa'a, 'e nō te rahi

o te fa'atianira'a 'e te fa'ahemara'a 'o tē ha'avi'ivi'i marū noa nei i te ao nei, 'ua mana'o mātou 'ia fa'aara 'e 'ia fa'aara 'ātea [ia 'outou].¹¹

E ha'amata te poro'i nā roto i te parau : « 'Ua hāmanihia te mau ta'ata ato'a—te tāne 'e te vahine—i te hōho'a o te Atua. 'Ua riro tātou tāta'itahi 'ei tamaiti 'e 'ei tamāhine vārua herehia e nā metua i te ra'i ra, 'e nō reira, e huru 'e e hope'a hanahana tō tātou tāta'itahi ».

E parau mau mure 'ore teie. E 'ere tātou i te hape nātura.

E mea au nā'u teie mau parau : « I roto i te ao nā mua a'e, 'ua 'ite 'e 'ua ha'amori na ho'i te mau tamaiti 'e te mau tamāhine vārua i te Atua tō rātou Metua mure 'ore 'e 'ua fāri'i i tāna fa'anahora'a ».¹²

'Ua ora na tātou hou tō tātou fānaura'a. 'Ua titirohia tō tātou hīro'a tāta'itahi i roto ia tātou ē a muri noa atu. I te hō'ē fa'ito 'aita tātou e māramarama hope nei, tē fa'auru nei tō tātou tupura'a pae vārua i te ao hou te tāhuti nei ē 'o vai tātou i'ō nei.¹³ 'Ua fāri'i tātou i te fa'anahora'a a te Atua. I 'ite na tātou ē, e fa'aruru atu tātou i te mau fifi, te māuiui 'e te 'oto i ni'a i te fenua nei.¹⁴ I 'ite ato'a tātou ē, e tae mai te Fa'aora 'e 'ia fa'a'ite atu tātou i tō tātou

ti'amā, e ti'afa'ahou mai tātou i roto i te Ti'afa'ahoua'a, ma te « fa'arahihia tō [tātou] hanahana ». ¹⁵

Tē parau 'āfaro nei te poro'i : « Tē fa'a'ite pāpū nei mātou te huru o te hāmanira'a i te ora i te tāhuti nei 'ua ha'amauhia ia e te Atua. Tē ha'apāpū nei mātou i te huru mo'a o te ora 'e tōna faufa'a rahi i roto i te fa'anahora'a mure 'ore a te Atua ».

Tē fa'a'itoito nei te fa'anahora'a a tō tātou Metua i te hō'ē tāne 'e te hō'ē vahine fa'aipoipo 'ia fa'atae mai i te mau tamari'i i roto i te ao ma te fa'ahepo ia tātou 'ia parau pāroru i tei fānau-'ore-hia.

E mea tū'ati nehenehe maita'i te mau parau tumu o te poro'i

'Ia hi'ohi'o ana'e tātou 'e 'ia mā'iti ho'i i te mea e fāri'i i roto i te poro'i, tē ha'arumaruma ra ia tātou i tō tātou hi'ora'a mure 'ore, ma te tūru'i rahi roa i ni'a i te 'ohipa i tupu nō tātou i'ō nei 'e i teienci. Nā roto i te ferurira'a ma te pure 'e te mata fa'aro'o i te poro'i, e māramarama maita'i a'e tātou i te mau tū'atira'a nehenehe i roto i te mau parau tumu, 'o tē tūru'i te tahi i te tahi, 'o tē heheu nei i te fa'anahora'a a tō tātou Metua nō tāna mau tamari'i. ¹⁶

E māere mau ānei tātou ē 'ua fa'ahiti te mau peropheta a te Fatu i tōna hina'aro 'e tē vai noa nei ā te mau uira'a nō vetahi ? 'Oia mau, tē vai ra e pāto'i i te reo o te mau peropheta i terā iho taime, ¹⁷ tē vai nei rā e feruri nā roto i te pure i tā rātou mau uira'a mau—e mau uira'a e pāhonohia nā roto i te fa'a'oroma'ira'a 'e te mata fa'aro'o. 'Āhani i heheuhia te poro'i i te tahi atu tenetere, e hiti mai iho ā te mau uira'a, e mau uira'a 'ē ra i tō teie mahana nei. Hō'ē tumu tē vai ra te mau peropheta, nō te tautururā'ā ia ia tātou 'ia pāhono i te mau uira'a mau. ¹⁸

Hou tōna rirora'a 'ei Peresideni o te 'Ēkālesia, 'ua parau te peresideni Russell M. Nelson ē : « Tē 'ite nei te mau peropheta i mua. Tē 'ite nei rātou i te mau atātara'a ri'ari'a tā te 'enemi i tu'u 'e 'aore rā e riro i te tu'u i ni'a i tō tātou purōmu. Tē 'ite ātea ato'a nei te mau peropheta i te rāve'a 'e te mau fāna'ora'a e tia'i ra i te feiā e fa'aro'o nei *ma te mana'o pāpū 'e te ha'apa'o*. ¹⁹

Tē fa'a'ite pāpū nei au nō te parau mau 'e te mana pae vārua o te reo tāhō'ē o te Peresidenira'a Mātāmua 'e te Tino 'Ahuru Ma Piti.

Te hahi 'ē ra te ao

I roto i tō'u nei orara'a, 'ua 'ite mātou i te mau tauira'a rahi i roto i te mau ti'aturira'a a tō te ao nō ni'a i te mau parau tumu e rave rahi e ha'api'ihia nei i roto i te poro'i. I tō'u 'āpīra'a 'e i te mau matahiti mātāmua nō tō'u fa'aipoipora'a, e rave rahi tō te ao nei tei fa'aru'e i te ture a te Fatu 'o tā tātou e parau nei te ture nō te vi'ivi'i 'ore, 'oia ho'i e ta'oto noa te tāne i te vahine mai te mea 'ua fa'aipoipohia rāua i mua i te ture. I te 20ra'a 'e te 30ra'a o tō'u matahiti, e rave rahi tei fa'aru'e i te pārorurura'a mo'a i tei fānau-'ore-hia, inaha 'ua fāri'i-rahi-hia te ha'amaruara'a 'aiū. I te mau matahiti i ma'iri a'enei, e rave rahi tei fa'aru'e i te ture a te Atua ē, e tā'amura'a mo'a te fa'aipoipora'a i roto i te hō'ē tāne 'e te vahine. ²⁰

I te hi'ora'a i te ta'ata e rave rahi tei fa'aru'e i te mau 'ōti'a tā te Fatu i ha'amau, tē ha'amana'o nei tātou i terā mahana i Kaperenaumi, i te fa'a'itera'a te Fa'aora i tōna ti'ara'a hanahana 'e ma te 'oto ra 'ua « fa'aru'e maira te hō'ē pae rahi pipi... iāna. »

Fāriu a'era te Fa'aora i ni'a i te Tino 'Ahuru Ma Piti : « E haere ato'a ānei 'outou ? »

'Ua parau atura Petero :

« E te Fatu, e haere ti'a ia mātou ia vai ra ? tei ia 'oe ho'i te parau o te ora mure 'ore ra.

« 'Ua fa'aro'o a'enei ho'i mātou, 'e 'ua 'ite ho'i mātou ē, 'o 'oe te Mesia, te Tamaiti a te Atua ora ra ». ²¹

'Aita te tā'āto'ara'a e tū'ati maita'i nei i te poro'i

E rave rahi roa ho'i, te feiā 'āpi 'e te feiā pa'ari, e mea auraro 'e e mea ha'apa'o i te 'evanelia a Iesu Mesia, noa atu ā 'aita tō rātou orara'a i teienci i tū'ati roa i te poro'i nō te 'utuāfare : te tamari'i tei pe'ape'a i te fa'ata'ara'a nā metua ; te feiā 'āpi e fa'ao'ō'o tō rātou mau hoa i te ture nō te vi'ivi'i 'ore ; te vahine ta'a 'e te tāne ta'a tei pēpē roa i te tai'ata o tō rātou hoa fa'aipoipo ; te tāne 'e te vahine fa'aipoipo e'ita e nehenehe e fānau i te tamari'i ; te tāne 'e te vahine tei fa'aipoipo 'aita rā tō te hoa fa'aipoipo fa'aro'o i te 'evanelia i fa'aho'ihia mai ; te vahine 'ōtahi 'e te tāne 'ōtahi tei 'ore i fa'aipoipo nō te tahi mau tumu rau.

E hoa tō'u 'a 20 matahiti atura māua te hoara'a, 'ua fa'ahiahia vau iāna, 'aita 'oia i fa'aipoipo nō tōna

fa'ahina'arora'a ta'ata nō tōna iho 'āpeni. 'Ua ha'apa'o noa 'oia i tāna mau fafaura'a nō te hiero, 'ua fa'arahi i tōna mana rohi 'e tāna mau tāreni, 'e 'ua tāvini ma te tura rahi i roto i te 'Ēkālesia 'e te huirā'atira. 'Ua nā 'ō'āenei 'oia iā'u : « Tē vai nei tō'u aumihi nō te feiā mai iā'u e mā'iti nei rā 'eiaha e ha'apa'o i te ture nō te vi'ivi'i 'ore i roto i te ao e ora nei tātou. E 'ere ānei 'ua parau mai te Mesia 'eiaha tātou nō teie nei ao' ? E mea pāpū maita'i te ta'a-'ē-ra'a i roto i te mau fa'aturera'a a te Atua 'e tā tō te ao nei ».

E mea pinepine te mau ture a te ta'ata nei e nā rāpae atu i te mau 'ōti'a i ha'amauhia e te mau ture a te Atua. Nō te feiā e hina'aro 'ia au mai te Atua ia rātou, e mea tūtau-pāpū-hia ia te fa'a-ro'o, te fa'a'oroma'i 'e te itoito.²²

'Ua mātau māua ta'u vahine 'o Kathy i te hō'ē vahine 'ōtahi, tei roto i te 40ra'a o tōna matahiti i teienei, e mea 'aravihi roa i roto i tōna tōro'a 'e tē tāvini itoito nei i roto i te pāroita. 'Ua ha'apa'o ato'a 'oia i te mau ture a te Atua. 'Ua pāpa'i 'oia :

« 'Ua moemocā vau i te mahana e ha'amaita'ihia vau i te hō'ē tāne 'e te mau tamari'i. Tē ti'a'i noa nei au. I te tahi taime, e fa'atae mai tō'u vaira'a i te mana'o ē 'ua mo'ehia, vau nā reira ato'a te mana'o 'ōtahi. Tē tāmata nei rā vau 'eiaha e fa'atumu i ni'a i te mea 'aita tā'u, ma te hi'o maoti i te mea tē vai ra 'e nāhea vau e tauturu atu ia vetahi 'ē ;

« 'Ua tauturu mau mai te tāvinira'a i tō'u mau fēti'i, i tā'u pāroita 'e i roto i te hiero. 'Aita vau i mo'ehia 'e i 'ōtahi, inaha tei roto vau, tei roto tātou pā'āto'a, i te hō'ē 'utuāfare rahi ».

Tē vai ra hō'ē tē ta'a nei iāna

E parau mai vetahi ē : « 'Aita 'oe e ta'a nei i tō'u vaira'a. » 'Oia mau paha, tē fa'a'ite pāpū nei rā vau ē, tē vai ra Hō'ē u'a ta'a iāna.²³ Tē vai ra hō'ē tei 'ite i tā 'outou mau hōpoi'a maoti tāna tusia i roto i te 'ō 'e i ni'a i te satauro. 'A 'imi ai 'outou iāna 'e 'a ha'apa'o ai 'outou i tāna mau fa'auera'a, tē parau fafau atu nei au ē, e ha'amaita'i 'oia ia 'outou ma te amo i te mau hōpoi'a teimaha roa nō te hō'ē noa ta'ata. E hōro'a mai 'oia i te mau hoa mure

'ore 'e te mau rāve'a nō te tāvini. Hau atu i te faufa'a, e fa'a'i 'oia ia 'outou i te Vārua mana o te Vārua Maita'i 'e e 'ana'ana tōna mana'o fāri'i hana-hana i ni'a ia 'outou. 'Aita e faufa'a e hōro'a i tā tātou mā'itira'a, e rave i te 'ē'a e pāto'i atu i te hoara'a o te Vārua Maita'i 'e te mau ha'amaita'ira'a nō te tau mure 'ore.

'Ua 'ite au tē ora nei te Fa'aora. Tē fa'a'ite pāpū nei au ē, 'o 'oia te puna nō te mau parau mau ato'a faufa'a rahi 'e fa'atupu 'oia i te mau ha'amaita'ira'a ato'a tāna i parau i te feiā e ha'apa'o i tāna mau fa'auera'a. I te 'ioa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Ioane 18:33, 36–38.
2. William S. Sahakian and Mabel Lewis Sahakian, *Ideas of the Great Philosophers* (1966), 28.
3. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 93:24.
4. Ioane 14:6.
5. Alama 30:15, 17.
6. Helamana 16:18.
7. Hi'o Alama 30:14, 23, 27.
8. Moroni 10:5.
9. Joseph Smith Translation, 1 Korinetia 2:11 [i roto 1 Korinetia 2:11 [Bibilia reo peretāne], fa'ata'ara'a raro c] ; 1 Korinetia 2:14.
10. 1 Korinetia 2:14.
11. Gordon B. Hinckley, « Stand Strong against the Wiles of the World », *Ensign*, Nov. 1995, 100. 'Ua fa'ata'a a'enei te peresideni Russell M. Nelson i te tahi parau nō ni'a i te 'āamu o te poro'i, mai tei fa'ati'ahia e Sheri Dew i roto *Insights from a Prophet's Life: Russell M. Nelson* (2019), 208:
« I te hō'ē mahana nō te matahiti 1994, 'ua pau te hō'ē mahana tō te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo pārahira'a i roto i tō rātou piha 'āpo'ora'a i roto i te hiero nō Roto Miti nō te tāu'aparaura'a i te mau fifi i ni'a i te 'utuāfare. 'Ua feruri rātou

i te mau mea ato'a, mai te huru parare rahi roa o te hōho'a faufau 'e tae noa atu te mau fa'aturera'a rau e pāto'i i te 'utuāfare. E 'ere te reira i te hō'ē 'aparaura'a 'āpi, i terā rā mahana 'ua noa te paraparaura'a i ni'a i terā hō'ē tumu parau.

« 'Ua hi'o te Tino 'Ahuru Ma Piti i te ha'api'ira'a tumu 'e te mau ture, 'ua feruri i te mau mea e'ita e nehenehe e tau'i—te ha'api'ira'a tumu—'e te mau mea e nehenehe e tau'i—te mau ture. 'Ua 'aparau rātou i te mau fifi tā rātou e 'ite rā tē haere mai ra, mai te tūra'i rahi a te sōtaiete nō te fa'aipoipora'a pā'i'a 'e te mau ti'ara'a o te feiā tei tau'i i tō rātou 'āpeni. E 'ere rā te reira te hope'a tā mātou i 'ite', 'ua parau mai Elder Nelson. 'Ua ti'a ia mātou 'ia 'ite i te mau tauto'ora'a a te mau pupu rau 'ia ha'apae-roa-hia te mau fa'aturera'a ato'a 'e te mau 'ōti'a nō ni'a i te 'orara'a 'āpeni. 'Ua 'ite mātou i te ta'a 'ore i roto i te mau 'āpeni. 'Ua ti'a roa ia mātou 'ia 'ite i te reira mau mea ato'a e tae mai'.

« Nā te reira paraparaura'a roa, 'e tae noa atu te tahi pu'era'a i muri ri'i mai, i fa'atae i te fa'aotira'a ē, 'ia fa'aineine te Tino 'Ahuru Ma Piti i te hō'ē parau e ti'a ai, hō'ē roa paha poro'i, nō te fa'ata'a i te ti'ara'a o te 'Ēkālesia nō ni'a i te 'utuāfare, e tu'uhia i mua i te Peresidenira'a Mātāmua ».

12. « Te 'Utuāfare : E Poro'i i tō te Ao nei », *Liahona*, Mē 2017, 145.
13. 'Ua parau te peresideni Dallin H. Oaks : « Te tīria ta'ata tāhuti tei fānauhia i ni'a i te fenua nei, 'ua mā'iti ia i te fa'anahora'a a te Metua 'e 'ua 'aro rātou nō te reira. E rave rahi o tātou tei rave i te mau fafaura'a 'e te Metua nō ni'a i te mea e rave tātou i te tāhuti nei. 'Aita i heheuhia mai e aha te fāito, tē fa'auru nei rā tā tātou mau 'ohipa i te ao vārua, ia tātou i te tāhuti nei » (« The Great Plan of Happiness », *Ensign*, Nov. 1993, 72).
14. Hi'o Dallin H. Oaks, « Te parau mau 'e te fa'anahora'a », *Liahona*, Nov. 2018, 25–28.
15. Aberahama 3:26.
16. 'Ua parau te peresideni Dallin H. Oaks ē :
« E ti'aturi te feiā mo'a fa'afāriu ē, te poro'i nō ni'a i te 'utuāfare tei pūharahia fātata 'a 25 matahiti i teienei 'e tei 'iritihia i teienei i roto e rave rahi reo, 'o te ha'apāpū-fa'ahou-ra'a ia te Fatu i te mau parau mau o te 'evanelia tītauhia nō te turu ia tātou i roto i te mau tāmatara'a i ni'a i te 'utuāfare i teienei...
« Tē fa'a'ite pāpū nei au ē, tē fa'ahiti nei te poro'i nō ni'a i te 'utuāfare i te parau mau mure 'ore, 'o te hina'aro o te Fatu nō tāna mau tamari'i e 'imi nei i te ora mure 'ore. 'Ua riro te reira 'ei niu nō te ha'api'ira'a 'e te ravera'a a te 'Ēkālesia 'a 22 matahiti te maoro i teienei 'e e tāmau noa te reira ananahi. 'A hi'o mai te reira, 'a ha'api'i i te reira, 'a ora i te reira 'e e ha'amaita'ihia 'outou 'a haere noa ai 'outou i te ora mure 'ore...
« ... Tē ti'aturi nei au ē, 'o te huru hi'ora'a 'e te fa'a'ohipara'a i te poro'i nō ni'a i te 'utuāfare hō'ē o te mau tāmatara'a nō teie u'i. Tē pure nei au 'ia ti'a 'āueue 'ore te feiā mo'a i roto i teie tāmatara'a » (« Te Fa'anahora'a 'e te Poro'i », *Liahona*, Nov. 2017, 30–31).
17. 'Ua parau te peresideni Russell M. Nelson : « Tē vai ra 'o rātou e parau nei ia tātou [ei] ta'ata paieti hape, terā rā te paieti hape, 'o rātou ia

'aita e fa'ati'a nei ia tātou 'ia mana'o i tō tātou mana'o, 'ua hina'aro rā 'ia fa'ati'a tātou ia rātou 'ia mana'o i tō rātou mana'o. Tō tātou nei ti'ara'a 'ua niuhia ia i ni'a i te ture nō te vi'ivi'i 'ore. Tē mana noa nei ā nā Ture Hō'ē 'Ahuru. 'Aita te reira i fa'a'orehia. E 'ere nā tātou e taui i te mau ture tā te Atua i ha'amau » (i roto Dew, *Insights from a Prophet's Life*, 212).

18. « 'A 'aro-noa-hia ai te 'utuāfare nā te ao tā'ato'a nei, e ha'apūai te mau parau mau o te poro'i nō ni'a i te 'utuāfare ia 'outou.

« 'Outou te feiā tuha'a matahiapo tura ari'i, titauhia 'ia māramarama 'outou i te fa'ahope'ara'a rahi o te titotitora'a a te sōtaiete 'e te aura'a mau o te fa'aipoipora'a. Tē 'ume ra te mārōra'a i te uira'a ē, e ti'a ānei i nā ta'ata nō te hō'ē ā 'āpeni e fa'aipoipo. Mai te peu e uira'a tā 'outou nō ni'a i te ti'ara'a o te 'Ēkālesia nō ni'a i teie uira'a 'e te tahi noa atu uira'a, 'a feruri i te reira nā roto i te pure 'ei reira e toro atu ai i te tari'a i te a'ora'a a te mau peropheta i te 'āmuira'a rahi a te 'Ēkālesia i 'atopa muri nei. Nā teie mau a'ora'a fa'auru, 'āpitihiā e te muhumuhu a te Vārua Maita'i e fa'atae mai i te māramaramara'a hope a'e i tō 'outou ferurira'a » (Russell M. Nelson, « Youth of the Noble Birthright: What Will You Choose? » [Purera'a a te Fa'anahora'a Ha'api'ira'a a te 'Ēkālesia nō te feiā 'āpi pa'ari, 6 nō Tetepa 2013], broadcasts. ChurchofJesusChrist.org).

19. Russell M. Nelson, « Ti'a 'ei feiā mileniuma mau », *Liahona*, 'Ātopa 2016, 53.

20. 'Ua parau te peresidenei Nelson : « Tei raro a'e rā te mau fa'aterera'a hau tivira i te mana pūai o te mau peu sōtiare 'e te mau ha'api'ira'a a tō te ao nō te pāpā'i, e pāpā'i fa'ahou ā 'e ha'apa'ari i te mau ture. Noa atu e aha te mau fa'aturera'a tivira e ha'amauhia, *e'ita ia e nehenehe e taui* i te ha'api'ira'a tumu a te Fatu nō ni'a i te fa'aipoipora'a 'e te orara'a mōrare. 'A ha'amana'o ē : te hara, noa atu ā 'ua ha'amanahia e te ta'ata, e hara noa ā ia i mua i te aro o te Atua ! (« Mau fa'aotira'a nō a muri atu », *Liahona*, Novema 2013, 108).

21. Ioane 6:66–69.

22. Hi'o Alama 32:41–43; 'ua feruri noa vau ē, i roto i teie pene rahi nō ni'a i te fa'atupura'a i tō tātou fa'aro'o, 'ua fa'ahiti-āmui-hia te parau nō te fa'aro'o, te fa'a'oroma'i 'e te itoitō i roto i nā 'irava e toru tāta'itahi i te hope'a.

23. Hi'o Alama 7:12 ; 'aita Iesu Mesia i mamae noa nō tā tātou mau hara, nō tō tātou ato'a rā mau paruparu : « E fa'a'oroma'i 'oia i tōna pohera'a, i tātara ai 'oia i te mau tāpe'a o te pohe i ru'uru'uhia ai tōna ra mau ta'ata ; 'e e rave 'oia i tō rātou mau paruparu i ni'a iāna iho 'ia fa'a'ihia tōna ra 'āu i te aroha i au i te tino, 'ia 'ite 'oia nā roto i te tino i te rāve'a e fa'aora ai i tōna mau ta'ata i tō rātou paruparura'a ra. (Te tahi atu mau parau e tū'ati i te *paruparura'a* 'o te *ma'i ia*, te *ati*, te *humara'a*.) Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 88:6 : « I pou mai i raro a'e i te mau mea ato'a ra, mai tāna i 'ite i te mau mea ato'a, 'ia ti'a iāna 'ia vai i roto i te mau mea ato'a 'e nā roto ho'i i te mau mea ato'a, te māramarama nō te parau mau ».

ELDER TAKASHI WADA
Nō te Hitu 'Ahuru

Te pōpoura'a i te mau parau a te Mesia

E tupu te pōpoura'a i te mau parau a te Mesia i te mau taime ato'a 'e i te mau huru ato'a, mai te mea e fa'aineine tātou i tō tātou 'ā'au.

Tē here nei tō tātou Metua i te Ao ra ia tātou. 'Ua hōro'a mai 'oia i te hō'ē 'ōpuara'a maita'i roa 'ia fāna'o tātou i tāna mau ha'amaita'ira'a. I roto i teie orara'a, 'ua 'ani-manihini-hia tātou pā'ato'a 'ia haere mai i te Mesia ra 'e 'ia fāri'i i te 'evanelia a Iesu Mesia tei fa'aho'ihia mai nā roto i te bāpetizora'a, te fāri'ira'a i te hōro'a o te Vārua Maita'i 'e te orara'a ma te ha'apa'o i te 'evanelia. Tē fa'ata'a nei Nephi i tā tātou fafaura'a 'ia bāpetizohia mai te tomora'a i « ni'a i te 'ē'a tītī'aifaro 'e te piriha'o » 'e tē

fa'aha'amana'o mai nei 'oia 'ia tātou 'ia tāmau ā « 'ia haere ti'a atu i mua i te ti'a-māite-ra'a i te Mesia... ma te 'oa'oa i te 'ite i te parau a te Mesia, ma te tāpe'a ho'i 'e tae noa atu i te hope'a ra », nō te fāri'i i te mau ha'amaita'ira'a ato'a o tā tō tātou Metua i te Ao ra i fa'aherehere nō tātou. (2 Nephi 31:19–20)

Tē fa'aha'amana'o fa'ahou mai nei Nephi ia tātou ē mai te mea e « pōpou na 'outou i te parau a te Mesia », e fa'a'ite mai te reira ia tātou « i te mau mea tā [tātou] e ha'apa'o » (2 Nephi

32:3e e mana tō tātou 'ia aro i te « mau ohi auahi o te 'enemi » (1 Nephi 15:24

E aha te pōpoura'a ?

I tō'u taure'are'ara'a, 'ua mana'o vau ē te pōpoura'a 'o te hō'ē ia 'amura'a mā'a rarahi 'e te raiti, te sushi 'e te soyou. 'Ua 'ite au i teienci ē te pōpoura'a mau 'ua hau ia i te 'aminamira'a i te hō'ē mā'a maita'i. 'O te hō'ē ia 'itera'a nō te 'oa'oa, e fa'a'aira'a, e fa'ahanahanara'a, e 'ōperera'a, e fa'a'itera'a i te here i te mau 'utuāfare 'e tei herehia, e fa'a'itera'a i tō tātou māuruuru i te Atua 'e e fa'atupura'a i te mau aura'a ma te pōpou i te 'amura'a mā'a rarahi 'e te monamona mau. Tē ti'aturi nei au 'ia pōpou ana'e tātou i te parau a te Mesia, e ti'a 'ia tātou 'ia feruri i te hō'ē ā huru 'itera'a. Tē pōpoura'a i te mau pāpā'ira'a mo'a e 'ere noa i te tai'ora'a i te reira. E ti'a i te reira 'ia 'āfa'i mai i te hō'ē 'oa'oa mau 'e 'ia patu i tō tātou aura'a 'e te Fa'aora.

'Ua ha'api'i-māramarama-maita'i-hia te reira i roto i te Buka a Moromona. E ha'amana'o na i te moemoeā a Lehi i te 'itera'a i te hō'ē tumu rā'au « e mea hina'arohia ho'i te hotu nōna 'ia fa'a'oa'oa » E fa'ahōho'a teie hotu i te here o te Atua, 'e mai ia Lehi tei 'amu i te hotu, « 'ite ihora vau, e mea monamona rahi te reira i tō te mau mea tā'u

i tamata ». « 'Ī ihora [tōna] 'ā'au i te 'oa'oa rahi » 'e 'o te mea tāna i hina'aro e 'ōpere i tōna 'utuāfare (1 Nephi 8:10–12

'Ia pōpou ana'e tātou, e 'ite mai tātou ē, te rahira'a 'aore rā te huru o te mā'a tā tātou e 'amu ra, e 'ere ia i te mea faufa'a mai te mea 'ua 'i tō tātou 'ā'au i te māuruuru. 'Ua ora te 'utuāfare o Lehi i te 'ina'i ota i roto i te medebara, tē fa'ata'a nei Nephi i te reira tamatarā'a fifi ma te parau ē : « Nō te rahi o te hāmani maita'i o te Fatu » ē « tō mātou mau vahine... 'ua itoito » 'e 'ua nehenehe e amo i te mau tamari'i « ma te 'ōhumu 'ore » (1 Nephi 17:1–2).

E tītatu te pōpoura'a i te tahi taime i te mau 'itera'a 'e te tamatarā'a. Tē parau nei Alama nō ni'a i te huero maita'i e tanuhia i roto i to tātou 'ā'au. 'Ia tamata ana'e tātou i te reira, e 'ite ia tātou ē, e mea 'oa'oa ia [tātou] nei » (hi'o Alama 32:28–33).

Pōpoura'a i te mau parau a te Mesia.

Te mau ha'amaita'ira'a nō te pōpoura'a i te mau parau a te Mesia 'e mea pāutuutu 'e e taui te orara'a. Tē vai ra e toru mea ta'a 'ē mau, tā'u e hina'aro e ani 'ia 'outou 'ia fa'āhipa i roto i tō 'outou orara'a.

A tahi, e nehenehe te mau parau a te Mesia e tauturu ia tātou « 'ia ha'amara'a

i [tō tātou] 'aravihi pae vārua nō te fāri'i i te heheura'a » (Russell M. Nelson « Heheura'a nō te 'Ēkālesia, heheura'a nō tō tātou orara'a » *Liahona*, Mē 2018, 96) 'e 'ia arata'i-pāruru-hia i roto i tō tātou orara'a. Tē ha'api'i nei Moromona ē te mau parau a te Mesia « e mana rahi... nō te arata'i i te ta'ata 'ia rave i te 'ohi-pa ti'a » 'e e mea pāutuutu atu ā te reira i te 'ohi-pa a te « 'o'e » e fa'atupu nei (Alama 31:5. Mai te 'imira'a i te pa'ari o te Atua nō te upo'oti'a i ni'a i tō'u iho mau 'ati, 'ua tamata tāmau noa vau i te « pa'ari o te parau a te Atua » (Alama 31:5ua, fa'auruhia vau 'e 'ua nehenehe iā'u e rave i te mau fa'aotira'a tano, 'ia fa'aoroma'i i te mau fa'ahe-mara'a 'e 'ia ha'amaita'i i tō'u orara'a ma te fa'aro'o rahi i te Mesia 'e te here i te feiā 'ati a'e iā'u. 'Ua ha'api'i mai tō tātou peropheta, Russell M. Nelson ia tātou ē, « i te mau mahana i muri nei, e'ita tātou e ora mai i te pae vārua mai te peu 'aita te mana arata'i, te fa'atere, te tamāhanahana tāmau o te Vārua Maita'i » (« Heheura'a nō te 'Ēkālesia, heheura'a nō tō tātou orara'a 96). E tae mai te heheura'a e hina'arohia 'a tamata ai tātou i te « pa'ari o te parau », 'e e parau pāutuutu maita'i teie i te mau mea ato'a tā tātou e nehenehe e tamata 'aore ra e feruri.

Te piti, 'ia aro ana'e tātou 'e tō tātou iho hiro'a ta'ata 'e te fa'atura ia tātou iho, e tauturu te « parau ha'amāuruuru a te Atua » (Iakoba 2:8) i roto i te pāpā'ira'a mo'a ia tātou 'ia 'ite 'o vai mau tātou 'e 'ia hōro'a mai i te pūai i ni'a a'e i tō tātou. Te 'itera'a i tō'u hiro'a ta'ata 'ei tamari'i na te Atua, 'ua riro 'ei hō'ē o te mau taime hau marū tā'u i 'ore i 'ite na. I te 'ōmuara'a o tō'u taure'are'ara'a, 'aita vau i 'ite hō'ē mea nō ni'a i te mau ha'api'ira'a a te Fa'aora. I tō'u tai'o-mātāmua-ra'a i te Faufa'a 'Āpi, 'ua fa'aora mau te mau parau a te Mesia i tō'u vārua pēpē. 'Ua 'ite mai au 'aita vau i vai 'ōtahi noa 'e e tamari'i au nā te Atua. 'A 'ite ai au i tō'u hiro'a ta'ata mau i mua i te Atua, 'ua 'ite mau vau i tō'u fa'ito maita'i mure 'ore maoti te tāra'ehara a te Mesia.

'Ua fa'a'ite ato'a mai Enosa i tōna iho 'itera'a nō te māramarama tei tae mai nā roto i te ha'apa'ora'a i te parau

tōna 'ā'au maita'i i te hō'ē taurira'a o te 'ā'au faufa'a roa i roto i tō'u metua vahine.

E putapū hōhonu te mau parau a te Mesia i te mau 'ā'au 'e e fa'a'ara'ara i te mau mata o te feiā 'aita ā e 'ite nei iāna. I ni'a i te purumu nō Emausa, e piti pipi e haere 'āvae ra 'e 'o Iesu Tē 'oto ra rāua 'e 'aita e ta'a maita'i ra ē, 'ua upo'oti'a te Fa'aora i ni'a i te pohe. I roto i tō rāua aumihī, 'aita rāua i 'ite a'ē ē te haere 'āvae ra te Mesia ora 'e 'o rāua. Noa atu « 'ua fa'a'ite [Iesu] ia rāua... i te mau parau nō ni'a iāna iho i roto i te mau parau ato'a i pāpā'ihia ra », 'aita ihoa rāua i 'ite iāna mai te Fa'aora tei ti'afa'ahou e tae roa 'ua pārahi rātou 'e 'ua vāvahi i te pane 'e 'ōna. I muri iho 'ua 'ara'ara tō rāua « mata ». 'A pōpou ai tātou—'aore rā tō tātou mau hoa, mau 'āmuira'a 'e mau tā'ata tupu—'e 'a vāvahi ai i te pane 'e 'ōna, e 'ara'ara tō tātou mata nō te māramarama. 'A feruri ai te mau pipi nō Emausai te mau taime i haerehia mai 'e te Fa'aora tei ti'afa'ahou, 'ua parau rātou 'ua ura tō rātou 'ā'au i roto ia rātou 'a hōhōra ai 'oia i te mau pāpā'ira'a mo'a ia rātou (hi'o Luka 24:27–32). E parau mau ato'a te reira nō tātou pā'āto'a.

Fa'aotira'a

'Ei fa'aotira'a, tē fa'a'ite pāpū nei au ē, e nehenehe tātou e pōpou i te mau parau a te Mesia i te mau taime ato'a 'e i te mau huru 'ohipa ato'a mai te mea e fa'a'ineine tātou i tō tātou 'ā'au nō te fāri'i i te reira. E 'āfa'i mai tē pōpoura'a i te mau parau a te Mesia i te heheura'a mau, e ha'apāpū fa'ahou i tō tātou hīro'a tā'ata mau 'e tō tātou faufa'a i mua i te Atua 'ei tamari'i nāna, 'e e arata'i i tō tātou mau hoa i te Mesia 'e i te ora mure 'ore. E fa'aoti au ma te tāvevo atu i te anira'a manihini a Nephi i te nā-'ō-ra'a ē : « E teie nei, 'a haere ti'a atu 'outou i mua i te ti'a-māite-ra'a i te Mesia, ma te tia'i pāpū roa, 'e te here i te Atua 'e te tā'ata ato'a. E tena na, ia haere tia outou i mua ma te oaoa i te ite i te parau a te Mesia, ma te tape'a ho'i e tae noa'tu i te hopea ra, inaha, te na ô maira te Metua : E ora mure ore to outou i reira ra » (2 Nephi 31:20. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

a te Mesia. 'A vaiiho ai Enosa i te hiti te mau parau tā tōna metua tāne i ha'api'i iāna nō ni'a i « te ora mure 'ore 'e te 'oa'oa o te feiā mo'a, [ua ō] māite i roto i [tōna] 'ā'au », tōna vārua « 'ua hia'ai... topa turi ihora [oia] i mua i te aro o Tei Hāmani [iāna]... 'e 'ua pi'i hua atura » (Enosa 1:2–4). I roto i teie pure, 'ua ha'api'i mai 'oia nō ni'a i te Fa'aora, 'e 'ua ha'api'i mai ē e faufa'a rahi tō tātou, ē 'ua herehia tātou, 'e e fa'a'orehia tā tātou mau hara 'e e mau tamari'i mau tātou na te Atua.

Te toru, e nehenehe tātou e ha'a-maita'i i te orara'a o vetahi 'ē nā roto i te mau parau a te Mesia. Mai ia Enosa tei fāri'i i te parau a te Mesia tei fa'aputapū i tōna 'ā'au i tōna taime 'e tōna vāhi, e fa'a'itoito te Fatu i te fa'aputapū i te 'ā'au o te feiā o tā tātou e hina'aro e fa'a'ite i te 'evanelia. E rave rahi paha i rotopū ia tātou tei ha'aparuparu i te tamatara'a e ani i te hō'ē tā'ata e haere mai e fa'aro'o i te 'evanelia, e 'aita te reira i manuia maita'i. Noa atu te huru o te hope'ara'a, tē ani nei te Fatu ia tātou 'ia hāmama te vaha 'e 'ia fa'a'ite i te parau poro'i o te 'evanelia ia rātou.

E piti matahiti i ma'iri a'e nei, 'ua ha'aputapū te Fatu i te 'ā'au o tō'u metua vahine, nā te reira i tauturu iāna 'ia fa'aoti e fāri'i i te 'oro'a bāpetizora'a. 'Ua tia'i au i te reira mahana fātata e 35 matahiti. 'Ia rave 'oia i teie fa'aotira'a, e rave rahi mau melo o te 'Ēkalesia tei

aupuru mau iāna mai tā te Mesia. I te hō'ē sābati, e au rā 'ua titau-mau-hia 'oia e haere i te purera'a. 'Ua pe'e 'oia i te muhumuhura'a. 'A pārahi ai 'oia i te 'āna'ira'a mātāmua 'e i te tia'ira'a 'ia ha'amata te purera'a 'oro'a, 'ua ti'a mai i mua iāna te hō'ē tamaiti e maha matahiti 'e 'ua hi'o iāna. 'Ua fāri'i pōpou 'oia i te tamaiti mā te mata 'ata'ata. Mo'e tā'ue atu ra te tamaiti iti i mua iāna 'e 'ua ho'i atu i tōna pārahira'a, tei tera pae noa mai o te āna'ira'a i reira tō'u metua vahine i te pārahira'a. Taua ā tamaiti iti ra 'ua rave mai i te hō'ē 'ohipa i ni'a i tōna pārahira'a 'e 'ua ho'i mai, 'ua hōro'a i te hō'ē buka hīmene i tō'u māmā 'e 'ua ho'i i tōna pārahira'a. 'Ua hi'o tō'u māmā ē 'ua tu'uhia te hō'ē buka hīmene i ni'a i te mau pārahira'a ato'a o te fare purera'a. E mea 'ohie ho'i iāna e rave mai i te hō'ē buka i ni'a i te pārahira'a i piha'i iho iāna. 'Ua fa'ahiahia roa ra 'oia i te 'ohipa mata a'ia'i a te tamaiti iti hara 'ore, 'o tā te tamaiti i ha'api'i mai i te fare 'e i te fare purera'a. 'Ua riro te reira 'ei taime hau marū nō tō'u metua vahine. 'Ua fāri'i 'oia i te mana'o pūai ē 'ua ani manihini te Atua iāna 'ia haere mai e pe'e i te Fa'aora. 'Ua fa'aoti 'oia e ti'a iāna 'ia bāpetizohia. 'Aita teie tamaiti iti i 'imi 'ia 'itehia 'oia nō te 'ohipa tāna i rave, 'ua rave noa rā 'oia mai tāna e nehenehe nō te ora i te parau a te Atua 'e 'ia here i tōna tā'ata tupu. 'Ua fa'atupu

NĀ ELDER DAVID P. HOMER
Nō te Hitu 'Ahuru

Fa'aro'o i tōna reo

I roto i te hō'ē ao e rave rahi reo 'ume'ume, 'ua fa'ati'a tō tātou Metua i te Ao ra ia tātou 'ia fa'aro'o e 'ia pe'e i tōna.

I teie po'ipo'i roa, 'ua hōro'a te taea'e o tā'u vahine i te hō'ē parau i tā'u vahine o tōna i pāpā'i i tōna metua vahine e ra'e matahiti i mā'iri. I te reira tau, e tamāhine nā'ina'i noa ra te tuahine Homer. Te tahi tuha'a o tōna parau tē nā ō ra : « Māmā here ē, 'eiaha e 'ino'ino mai nō tō'u 'orera'a e fa'a'ite i tō'u 'itera'a pāpū i teie mahana—'ua here rā vau ia 'oe ». 'A haere ai mātou e tāmā'a i te po'ipo'i, 'ua mana'o vau e 'ohipa fa'ahiahia. 'Ua pārahi au 'e 'ua pāpā'i i te hō'ē parau tē nā ō ra : « Piresideni Nelson here, 'eiaha e 'ino'ino mai e'ita vau e a'o i tā'u a'ora'a i teie mahana—'ua here rā vau ia 'oe ». I te tahi huru, e 'ere i te mea tano roa. Tei i'ō nei ho'i tātou, e tē 'oa'oa nei au i te 'āpiti atu i tā'u mau parau i te feiā tei a'o mai i roto i teie tuha'a purera'a i teie mahana.

E rave rahi matahiti i mā'iri, 'ua rere au nā ni'a i te hō'ē manureva iti 'e te hō'ē pairati nō noa'a noa mai tōna parau tū'ite. I te hope'a o tō mātou tere, 'ua fa'ati'ahia mātou e tau. Tē fātata ra mātou i te tau, fa'aro'o a'enei au i te hō'ē ta'i i roto i te vāhi fa'ahorora'a tei fa'aara i te pairati e « haere i ni'a ». 'Ua fāriu te pairati i ni'a i te tauturu pairati pa'ari a'e iāna tei fa'atoro i tōna rima i ni'a i te hō'ē vāhi i raro, i te ātea

o te taura'a manureva, 'e tei nā 'ō mai : « Teienei ! »

'Opa a'era tō mātou manureva i te pae 'au ma te pou ē ta'uma fa'ahou a'era i te hō'ē teiteira'a tano, 'ua fa'a'ā-faro fa'ahou ā i ni'a i te taura'a manureva 'e tau a'era ma te hau i tō mātou vāhi tāpaera'a. I muri iho roa tō mātou 'itera'a ē, e manureva tei fa'ati'ahia 'ia ma'ue atu. 'Āhani mātou i pe'e i te mau aratai'ra'a a te manureva, e tipu'u atu ia mātou i roto i te manureva e fa'areva ra, 'eiaha rā i te fa'aātea atu i iāna. E piti ha'api'ira'a tā'u i 'apo mai i teie 'ohipa : 'A tahi, i te mau taime fifi mau o tō tātou orara'a, e fa'aro'o mai tātou i

te mau reo rau e 'ume'ume nō te pi'i ia tātou. 'E te piti, e mea faufa'a rahi roa 'ino 'ia fa'aro'o i te mau reo ti'a.

Te mau reo 'ume'ume

Tē ora nei tātou i roto i te hō'ē ao e rave rahi reo e pi'i ia tātou. I roto i te mau parau ri'i 'āpi, te mau tweets, mau blogs, mau podcasts, 'e tae noa atu te parau a'o au a Alexa, Siri, 'e tē vai atu ra, e mea huru fifi ri'i nō tātou 'ia 'ite e aha te mau reo e ti'aturi atu. I te tahi taime e titau tātou i te aratai'ira'a i roto i tō tātou orara'a, ma te mana'o ē e hōro'a mai te rahira'a i te puna maita'i a'e o te parau mau. I te tahi atu taime e « fēa'a piti »,¹ tātou, ma te mā'iti « 'aore i to'eto'e, 'aore ho'i... i māhanahana ».² I te tahi ato'a taime, e pe'e tātou i te mea nahonaho noa, e rōtahi tātou i ni'a i te hō'ē noa reo 'aore rā hō'ē fifi nō te aratai'ira'a tātou, 'aita ana'e e tūru'i noa i ni'a iho i tō tātou 'aravihi 'e tō tātou ferurira'a.

Noa atu ā e nehenehe teie mau aratai'ira'a tāta'itahi e tauturu mai, 'ua 'itehia rā ē, e'ita e nehenehe e ti'aturi noa. E 'ere te mea tu'iro'o te mea maita'i noa. I te fēa'a-piti-ra'a, 'aita ia e 'avei'a. E mea varavara te mea fa'a'ōhie noa e aratai'ira'a i te mea faufa'a. E nehenehe te vai-noa-ra'a i ni'a i te hō'ē reo 'aore rā fifi e fa'ahuru 'ē i tō tātou 'aravihi 'ia 'ite. 'E e nehenehe te tūru'i-noa-ra'a i ni'a i tō tātou ferurira'a e aratai'ira'a i te ha'apōirira'a mana'o o te feruri-noa-ra'a. Mai te mea e'ita tātou e hi'o maita'i, e nehenehe te mau reo hape e fa'aātea ia tātou mai te pū o te 'evanelia i te mau

diabolo e fa'ati'a i tāna ra mau tamari'i i te mahana hope'a ra, tē arata'i hua noa ra 'oia ia rātou i raro roa i hade ».⁹

Te reo ti'a

Nō tō tātou Metua i te Ao ra hina'aro i te maita'i roa nō tātou, tē fa'afa'aro'o nei 'oia ia tātou i tōna reo. Te mea pinepine roa, e fa'aro'o tātou iāna nā roto i te mau mana'o e tae mai nō 'ō mai i te Vārua Maita'i. Te Vārua Maita'i, 'o te toru ia o te melo nō te Atuarua. Nāna e fa'a'ite nō te Metua 'e nō te Tamaiti,¹⁰ 'ua tonohia 'oia nō te « ha'api'i mai ia [tātou] i te mau mea ato'a »¹¹ 'e nāna e « fa'a'ite ia [tātou] i te mau mea ato'a tā [tātou] e rave ».¹²

E paraparau ta'a 'ē te Vārua i te mau ta'ata, e e nehenehe tāna e paraparau i te hō'ē ta'ata ma te rāve'a ta'a 'ē i te mau taime ta'a 'ē. Nō reira, e riro te orara'a tā'ato'a e ha'api'ira'a i te mau rāve'a rau tāna e paraparau ia tātou. I te tahi taime, e paraparau 'oia « i roto i tō [tātou] 'ā'au »¹³ nā roto i te reo iti ha'iha'i, 'e te pūai rā e pati'a « i te 'ā'au mau iho ».¹⁴ I te tahi atu taime, e vai noa tōna mau mana'o « i roto i tō [tātou] ferurira'a » 'aore rā e « pūai a'e te ha'apāpūra'a... i roto i tō [tātou] mau mana'o ».¹⁵ I te tahi atu taime, e riro tō tātou 'ōuma i te « ahu i roto [ia tātou] ».¹⁶ E i te tahi ato'a taime, e fa'a'i 'oia i tō tātou vārua i te 'oa'oa, e ha'amāramarama i tō tātou ferurira'a,¹⁷ 'aore rā e parau hau 'oia i tō tātou 'ā'au hepohepo.¹⁸

'Imi i tōna reo

E 'ite mai tātou i te reo o te Metua i te mau vāhi e rave rahi. E 'ite mai tātou i te reira 'ia pure tātou, 'ia tuatāpapa i te mau pāpā'ira'a mo'a, 'e 'ia haere i te purera'a, 'ia 'āmui i te mau 'āparaurā'a pae fa'aro'o 'aore rā 'ia haere i te hiero. E mea pāpū, e 'ite mai tātou i te reira i roto i te 'āmui'ira'a i teie iho hope'a hepetoma.

I teie mahana, tē pāturu nei tātou e 15 peropheta, hi'o 'e heheu parau. Maoti tō rātou fāito pae vārua 'e tō rātou 'ite i noa'a ai ia rātou te hi'ora'a ātea hō'ē roa 'o tei tītau-roa-hia nō tātou. E mea 'ōhie 'ia 'ite i tā rātou poro'i 'e 'ua parauhia mai ma te

vāhi e fifi tātou 'ia turu i te fa'aro'o, 'e e 'ite tātou ma'a mea hau iti noa a'e i te 'ore roa, te maramara 'e te au 'ore.

Fa'aro'o i te reo hape

E fa'ata'a atu vau i tā'u parau ma te tahi fa'ahi'ora'a 'e te hō'ē 'irava. E mea mātau te feiā ta'uma mou'a 'ia parau i te mau teiteira'a i ni'a atu i te 8 000 mētera 'ei « vāhi pohe » nō te mea i terā mau teiteira'a, 'aita te mata'i e nava'i nō te ora. Tē vai nei te tū'atira'a nō te vāhi pohe i te pae vārua. Mai te mea e fa'aea maoro tātou i te mau vāhi 'aita e fa'aro'o, e fa'a'ere te mau reo, tei mana'ohia e mea maita'i, ia tātou i te mata'i tei tītauhia nō tātou.

I roto i te Buka a Moromona tē tai'o nei tātou nō ni'a ia Korihora tei fāri'i terā 'ohipa. 'Ua tu'i roa tōna ro'o nō te mea tāna mau ha'api'ira'a « 'ua ha'amāuruuruhia te tino pohe noa nei i te reira ».³ 'Ua nā 'ō 'oia ē, e mau peu ma'ama'a tā te mau metua 'e te mau peropheta e ha'api'i ra, nō te tātara i te ti'amāra'a 'e tāpe'a noa i te ma'uara'a.⁴

'Ua mārō 'oia ē, 'ia vai noa tō te ta'ata ti'amāra'a e ti'a ai, ta'a 'ē noa atu te mea tā rātou e mā'iti, inaha, e mau 'ōpanira'a hāmani noa 'e te nahonaho noa te mau fa'a'era'a.⁵ Nōna, te fa'aro'o i te tāra'ehara a Iesu Mesia, « nō te 'ā'au ma'ama'a » ia, tei hāmanihia nā roto i te fa'aro'o i te hō'ē ta'ata 'aita tōna vaira'a, inaha 'aita roa e 'itehia.⁶

Nō te 'ārepurepu tāna i fa'atupu, 'ua hōpoiha Korihora i mua i te ha'avā rahi 'e tae noa atu i te tahu'a rahi. I reira 'ua pāte'o mai 'oia « i te parau arero 'ino rahi », i te fa'a'inora'a i te feiā fa'atere 'e te anira'a i te hō'ē tāpa'o. 'Ua hōro'ahia mai hō'ē tāpa'o. 'Ua tā'irihia 'oia 'e 'ua vāvāhia atura. I reira tō Korihora 'itera'a ē, 'ua fa'ahemahia 'oia, 'e i tōna ferurira'a i te mau parau mau rahi tāna i fa'aru'e, 'oto a'era 'oia ē : « I 'ite ato'a na vau ».⁷

Tāparu mā'a 'era Korihora ē tae noa atu 'ua ta'ata'ahi-pohe-hia 'oia e te hō'ē pupu 'āti Zorama.⁸ Tei roto i te 'irava hope'a o teie nei 'ā'amu teie parau pāpū : « Tē 'ite nei ho'i tātou ē, 'aore te

māramarama pāpū. Tē parau nei rātou e aha tā te Atua i hina'aro 'ia 'ite tātou, e mea tu'iro'o ānei 'aore rā 'aita.¹⁹

E mea maita'i te 'imira'a i tōna reo i teie mau vāhi, 'ua hau atu te maita'i 'ia 'imi tātou i te reira i roto e rave rahi o rātou. 'E 'ia fa'aro'o tātou i te reira, titauphia ia tātou 'ia pe'e i te arata'ira'a i hōro'ahia. 'Ua parau te 'āpōsetolo Iakobo ē : « 'Ei feiā rave hō'i 'outou i te parau nei, 'eiaha 'ei feiā fa'aro'o noa ». ²⁰ 'E 'ua ha'api'i te peresideni Thomas S. Monson i te hō'e taime : « E hi'o tātou. E tia'i tātou. E fa'aro'o tātou i taua reo iti ha'ihā'i ra. 'Ia parau mai 'oia, e ha'apa'o te mau tāne 'e te mau vahine pa'ari ». ²¹

'Ia taere ri'i te arata'ira'a i te tae mai

I te ha'amatarā'a vau i tō'u tōro'a 'ohipa, 'ua anihia māua te tuahine Homer e fāri'i i te hō'e 'ohipa 'ē. I terā taime, e au te reira nō māua 'ei fa'aotira'a rahi roa 'ino. 'Ua tuatāpapa māua i te reira, 'ua ha'apae i te mā'a, 'e 'ua pure, tē taere ra rā te pāhonora'a. 'E i te hope'a, 'ua rave māua i tā māua fa'aotira'a 'e 'ua haere i mua. 'A nā reira ai māua, 'ua tae mai te mana'o hau 'e 'oi'oi roa māua i te 'itera'a ē, o te hō'e o te mau mā'itira'a maita'i roa tā māua i rave.

'E nō reira, 'ua 'apo mai māua ē, i te tahi taime e mea taere te mau pāhonora'a 'ia tae mai. Te tahi mau taime, e 'ere ia i te taime tano, 'aita e titauphia te hō'e pāhonora'a, 'aore rā, tē ti'aturi nei te Atua ē, e rave tātou i te mā'itira'a tano. 'Ua ha'api'i a'enei Elder

Richard G. Scott ē, 'ia māuruuru tātou nō taua mau taime ra 'e teie te parau fafau : « 'Ia ora parau-ti'a ana'e 'outou 'e 'ia au tā 'outou mā'itira'a i te mau ha'api'ira'a a te Fa'aora 'e 'ua titauphia 'ia rave i te hō'e 'ohipa, 'a haere ma te ti'aturi... E'ita te Atua e vaihio ia 'outou 'ia haere ātea roa ma te 'ore e fa'aara ia 'outou mai te mea 'ua hape tā 'outou fa'aotira'a ». ²²

E mea tītau 'ia mā'iti tātou

'E nō reira, titauphia 'ia fa'aoti tātou e aha, i roto i te mau reo ato'a, te reo tā tātou e ha'apa'o. E pe'e ānei tātou i te mau reo pa'epa'ehia e tō te ao e'ita e nehenehe e ti'aturi, 'aore rā e rave ānei tātou i te 'ohipa titauphia 'ia ti'a i te reo o tō tātou Metua 'ia arata'i ia tātou i roto i tā tātou mau fa'aotira'a 'e 'ia pāruu ia tātou i te ataata'a ? Itoito noa atu tātou i te 'imira'a i tōna reo, 'ohie noa ato'a atu nō tātou 'ia fa'aro'o. E 'ere ē, tē pūai ra tōna reo, 'o tō tātou rā 'aravihi 'ia fa'aro'o tei rahi atu ā. 'Ua parau fafau te Fa'aora ē, mai te mea e « fa'aro'o [tātou] i [tāna] parau, [ma te] hōro'a i te tari'a i [tāna] a'o », « e hōro'a atu ā ['oia] ». ²³ Tē fa'a'ite pāpū nei au i te parau mau o te reira—nō tātou tāta'itahi.

Fātata hō'e matahiti i teienei, 'ua fa'aru'e mai tō mātou tua'ana i roto i te hō'e 'ati pere'o'o. I tōna 'āpira'a, e mea fa'ahiahia 'e te 'ana'ana te ananahi o John. I te pa'arira'a mai 'oia, 'ua fifi tōna tino 'e tōna ferurira'a, fifi a'era te orara'a. Noa atu rā 'aita te ora tāna i tia'i i tae mai i roto i teie orara'a, 'ua

tāpe'a noa 'o John i tōna fa'aro'o, ma te mana'o pāpū e fa'a'oroma'i i tei noa'a iāna, ē tae noa atu i te hope'a.

Teienei, 'ua 'ite au 'aita 'o John i tae i te fāito maita'i roa, tē uiui nei rā tō'u mana'o ē, e aha tei hōro'a iāna i te fa'a'oroma'i. E rave rahi reo tei parau iāna 'ia haere i terā hiti nō te fē'a'a, 'ua mā'iti rā 'oia 'eiaha. 'Ua fa'aitoito maoti 'oia nō te tūtau i tōna ora i te pū o te 'evanelia. 'Ua ora 'oia i reira nō te mea 'ua 'ite 'oia ē, i reira 'oia e 'ite ai i te reo o tōna Fatu ; 'ua ora 'oia i reira nō te mea 'ua 'ite 'oia ē, i reira 'oia e ha'api'ihia ai.

'Ei fa'aotira'a

Te mau taea'e 'e te mau tuahine, i roto i teie ao e rave rahi roa reo 'ume'ume, tē fa'a'ite pāpū nei au ē, 'ua fa'aineine tō tātou Metua i te Ao ra i te rāve'a 'ia fa'aro'o tātou i tōna reo 'e 'ia pe'e i te reira. Mai te mea e itoito tātou, e hōro'a mai 'oia 'e tāna Tamaiti i te 'avei'a tā tātou e 'imi nei, te pūai tei titauphia nō tātou 'e te 'oa'oa tā tātou pā'ato'a e hina'aro. I te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. I te mau Ari'i 18:21.
2. Hi'o Apokalupo 7:14-17.
3. Alama 30:53 ; hi'o ato'a Alama 30:18.
4. Hi'o Alama 30:14, 23-24, 27.
5. Hi'o Alama 30:17, 23, 27.
6. Alama 30:16 ; hi'o ato'a Alama 30:13, 15, 26, 28.
7. Alama 30:31, 52 ; hi'o ato'a Alama 30:23, 28, 43, 50, 53.
8. Hi'o Alama 30:56, 58-59.
9. Alama 30:60.
10. Hi'o 2 Nephi 31:18.
11. Ioane 14:26.
12. 2 Nephi 32:5 ; hi'o ato'a 2 Nephi 32:1-4.
13. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 8:2.
14. 3 Nephi 11:3.
15. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 128:1.
16. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 9:8.
17. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 6:14-15 ; 11:13.
18. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 6:22-23.
19. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 1:38.
20. Iakobo 1:22.
21. Thomas S. Monson, « The Spirit Giveth Life », *Liahona*, Tiunu 1997, 4.
22. Richard G. Scott, « Fa'a'ohipara'a i te hōro'ara'a fa'ahiahia o te pure », *Liahona*, Mē 2007, 10.
23. 2 Nephi 28:30.

NĀ ELDER JEFFREY R. HOLLAND
Nō te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo

'A hi'o na i te 'Ārenio a te Atua

Te tauira'ahia tā tātou mau hora purera'a, nō te tūra'ira'a ia i te parau nō te 'ōro'a o te tāmā'ara'a a te Fatu 'ei tuha'a mo'a 'e te mātauhia nō tā tātou ha'amorira'a hepetoma.

E mea maita'i roa vau 'e te 'oa'oa ē tae roa mai i te taime 'ua 'ite au i te roimata i ni'a i te mata o teie nau feiā 'āpi i roto i teie pupu himene. E poro'i pāpū roa ia teie nau roimata i te hō'ē noa atu a'ora'a tā'u e nehenehe e hōro'a.

I tōna hi'ora'a i te hiti pape, 'e i te naho'a ta'ata tei hina'aro i te bāpeti-zora'a i tōna rima, 'ua 'ite Ioane tei pi'ihia Ioane Bāpetizo i te ātea i tōna fēti'i taea'e, ia Iesu nō Nazareta, tē haere 'āfaro mai ra iāna nō te tītau i taua ato'a 'ōro'a ra. Ma te tura, 'e i te reo pūai 'ia fa'aro'o mai tō reira mau ta'ata, 'ua parau Ioane i tōna fa'ahiahia, 'o tē ha'aputapū noa nei ā ia tātou ē tae roa mai e piti tauasini matahiti i muri mai : « 'A hi'o na i te 'Ārenio a te Atua ».¹

E tāpe'a mai tātou ē, 'aita teie ta'ata tei tohu-ātea-hia nā mua ia Iesu i pi'i iāna 'e « Iehova » 'aore rā « te Fa'aora » 'aore rā « te Tāra'ehara » 'aore rā « te Tamaiti a te Atua »—e mau ti'ara'a tano ho'i teie nōna. 'Aita, 'ua mā'iti 'o Ioane i te hōho'a mātāmua roa, penei a'e 'o te hōho'a mātau a'e i te pae fa'aro'o o tōna mau ta'ata. 'Ua fa'a'ohipa 'oia i te

hōho'a nō te 'ārenio fa'atusia i pūpūhia 'ei tāra'ehara nō te mau hara 'e te mau 'oto o te hō'ē ao hi'a 'e tō reira ato'a mau ta'ata hi'a.

Fa'a'oroma'i ri'i mai 'outou e fa'ati'a ri'i au i te 'ā'amua.

I muri iho i tō Adamu rāua Eva ti'avarura'ahia i rāpae i te 'Ō i Edene, 'ua fa'aruru rāua i te hō'ē 'oto rahi. Nō tō rāua 'iritira'a mai i te 'ūputa

nō te tāhuti 'e te orara'a tau poto, 'ua 'ōpani rāua i te 'ūputa nō te tāhuti 'ore 'e te ora mure 'ore nō rāua iho. Nō te 'ōfatira'a ture tā rāua i feruri 'e i mā'iti 'ia rave nō tō tātou maita'i, 'ua fa'aruru rāua i teieni i te pohe pae tino 'e te ti'a-varura'a pae vārua, 'oia ho'i te fa'ata'a-ē-ra'a i te aro o te Atua ē a muri noa atu.² E aha pa'i ia tā rāua e rave ?

E rāve'a ānei nō te matara mai i teie 'ati. 'Aita tātou i pāpū maita'i roa e aha tei fa'ati'ahia ia rāua 'ia ha'amana'o i roto i te mau arata'ira'a tā rāua i fāri'i i roto i te 'ō, 'ua ha'amana'o rā rāua ē, 'ua tītau-hia ia rāua 'ia pūpū noa i te hō'ē tusia i te Atua, te hō'ē fanau'a māmoe oni tafetafeta 'ore 'e te 'ino 'ore, te fanau'a mātāmua o te nana.³

Ē muri a'era, 'ua tae mai te hō'ē melahi nō te fa'ata'a ē, e taipe te reira tusia, e fa'ahōho'ara'a nō te ō e ravehia nō rāua e te Fa'aora o te ao nei, 'o tē tae mai. « E hōho'a te reira nō te tusia o te Fānau tahi a te Metua » tā te melahi i parau. « Nō reira... e tātarahapa 'oe ma te ti'aoro atu i te Atua nā roto i te i'oa o te Tamaiti ē a muri noa atu ».⁴ 'Aua'a a'e maoti, tē vai ra te hō'ē rāve'a 'ia matara mai teie 'ati nō te ho'i i ni'a.

I roto i te mau 'āpo'ora'a i te ra'i ra, 'ua parau te Atua ia Adamu rāua Eva ('e ia tātou ato'a nei) ē, e tae mai te tauturu nā roto i tāna Tamaiti fānau tahi 'e te tafetafeta 'ore 'e te 'ino 'ore ho'i, te 'Ārenio a te Atua « tei taparahihia ra » « mai te mātāmua mai ā o teie nei ao »,⁵ mai tā te 'āpōsetolo Ioane i parau nō ni'a iāna i muri iho. Nā roto i te pūpūra'a i

tā rātou iho mau 'ārenio iti 'ei tāpa'o i te tāhuti nei, tē fa'a'ite ra Adamu 'e tōna hua'ai i tō rātou māramaramara'a 'e te tūru'ira'a i ni'a i te tusia tāra'ehara a Iesu tei Fa'atāhinuhia.⁶ I muri iho, 'ua riro te sekene i roto i te medebara 'ei vāhi nō teie 'oro'a, 'e i muri iho, 'o te hiero ia tā Solomona i patu.

Terā rā, tāpa'o noa atu te reira nō te tātarahapara'a mau 'e te orara'a ha'apa'o maita'i, 'aita teie 'oro'a pūpūra'a fanau'a iti 'ino 'ore i manuia maita'i, mai tei fa'a'ite-rahi-hia i roto i te Faufa'a Tahito. I te tahi taime, 'aita te fa'aotira'a pae mōrare e 'āpe'e i teie mau tusia i vai maoro roa, 'aita paha te toto i ni'a i te fata i marō ri'i a'e. Te mea e nehenehe e parau, 'aita te reira i nava'i nō te ārai i te tāparahira'a taea'e a Kaina ia Abela, i te u'i mātāmua ra.⁷

Nō teie mau fifi 'e mau pe'ape'a tei vai tāmāu noa i roto i te mau tenetere, e'ita tātou e māere i te himenera'a te mau melahi i tō rātou 'oa'oa, 'a fānau-hia ai Iesu—te Mesia i parau-ātea-hia na. Ē muri a'era tāna tāvinira'a tau poto i te tāhuti nei, 'ua fa'aineine teie māmoē mā roa a'e o te Pāsa a te 'āti Iuda i tāna mau pipi i tōna pohe nā roto i te hōro'ara'a ia rātou i te 'oro'a nō te Tāmā'ara'a a te Fatu, e hōho'a rahi atu ā nō te tā'ata iho nō te 'oro'a i hōro'ahia i rāpae noa mai ia Edene. E vai noa ā tē pūpūra'a, e rave-noa-hia te tusia, e tāpa'o hōhonu a'e rā nō te hi'opo'a rahi a'e iāna iho, 'eiaha mai te ha'amani'ira'a toto o te 'ārenio fānau tahi. I te mau 'āti Nephi, i muri iho i tōna ti'afa'ahoura'a, 'ua parau te Fa'aora nō ni'a i te reira :

« 'Eiaha 'outou e pūpū fa'ahou mai i te mea i ha'amani'ihia tōna toto...

... E pūpū mai 'outou i te 'ā'au tātarahapa 'e te vārua marū iā'u 'ei mono i te reira. 'E 'o tē haere mai iā'u ma te 'ā'au tae 'e te vārua marū ra, 'o tā'u ia e bāpetizo i te auahi 'e te Vārua Maita'i...

« Nō reira 'a tātarahapa... 'e e fa'aorahia 'outou ».⁸

E au mau taea'e, e au mau tuahine, tā'a 'ē noa atu te parau 'āpī i tūra'ihia nō ni'a i te ha'apūaira'a i te ha'api'ira'a 'evanelia i roto i te 'utuāfare, e mea faufa'a roa 'ia ha'amana'o tātou ē, tē vai noa ra te fa'auera'a 'ia « haere... i te fare purera'a 'a pūpū atu ai i tā 'oc

ra mau 'oro'a i tō'u mahana mo'a ra ».⁹ Hau atu i te noa'ara'a te taime nō te ha'api'ira'a 'evanelia tei fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare, 'ua tau-i-ato'a-hia tā tātou mau hora purera'a i te sābati nō te fa'aiti i te ātitirau o te mau purera'a nō te tūra'i tano i te parau nō te 'oro'a tāmā'ara'a a te Fatu 'ei tuha'a mo'a 'e te mātauahia nō tā tātou ha'amorira'a hepetoma. Titauhia 'ia tupu tā tātou iho ha'amana'ora'a ē, 'ua pohe te Mesia nō te māuiuirā'a tōna 'ā'au i te amora'a 'ōna ana'e iho i te mau hara 'e te 'oto o te tā'ato'ara'a o te 'utuāfare tā'ata nei.

Nō te 'āmui'ā'a tā tātou iho hara i teie hōpoi'a pohe, titauhia 'ia fa'atura tātou i terā taime. Nō reira, tē fa'aitoitohia nei tātou 'ia tae 'oi'oi mai i tā tātou mau purera'a ma te mana'o tura, 'e ma te 'ahu e tano nō te 'āmui i roto i te hō'ē 'oro'a mo'a. I tō tātou nei anotau, 'ua mo'e ri'i te aura'a o te parau « te 'ahu maita'i a'e nō te sābati », 'e nō tō tātou fa'atura iāna tā tātou e tomo nei i mua i tōna aro, e mea titau roa 'ia fa'aho'i mai teie mau peu nō te 'ahu 'e te fa'anehehehe i te taime 'e i te vāhi e nehenehe te reira e ravehia.

Nō ni'a i te hora, e fāri'i-noa-hia ma te here i te taere o te mau metua vahine iti e tomo mai ma te tamari'i i te hō'ē rima 'e te Cheerios 'e te pūtē pāhi'i i te tahi atu rima, 'ua fāna'o rā rātou i te tae mai i te purera'a. Tā'a 'ē noa atu rātou, tē vai ra vetahi e haere iho ā e 'ume mai i tā rātou pua'atoro i rāpae mai i te vari i te mahana sābati. I teie nei pupu tā'ata, tē parau nei mātou ē, e nehenehe ia 'outou e tāere ri'i i te tahi mau taime, mai te mea rā tei roto te pua'atoro i te 'āpo'o vari pauroa te mau sābati, tē fa'aitoitohia roa nei mātou 'ia hō'o atu i te pua'atoro 'aore rā 'a fa'a'i i te 'āpo'o vari.

Nā reira ato'a, tē tāparu nei mātou te mau 'āpōsetolo, 'ia fa'aitihia te māniana i te vāhi mo'a o tā tātou mau fare purera'a. E mea au nā tātou 'ia fārerei i te tahi 'e te tahi, 'ua ti'a te reira—e tuha'a ho'i te reira nō te 'oa'oara'a 'ia haere i te purera'a—'eiaha rā te reira 'ia maniana roa mai i te mau vāhi tei fa'ata'ahia nō te ha'amorira'a. Tē pe'ape'a nei au 'o tē hitimahuta mai te mau manihini e 'ere nō tō tātou fa'aro'o i te māniana tura 'ore i roto i te hō'ē vāhi tei fa'ata'ahia nō te pure, te 'itera'a pāpū, te heheura'a 'e te

hau. Penei a'e 'ua hitimahuta ri'i ato'a tō te ra'i.

E rahi atu ā te vārua i roto i te mau purera'a 'ōro'a mai te mea e pārahi te mau ti'a peresideni i ni'a nā mua roa te purera'a e ha'amata ai, i te fa'aro'ora'a i te pehe ha'amatarā'a 'e i te hōro'ara'a i te hi'ora'a maita'i nō te toe'a o tātou 'ia pe'e atu. Mai te mea e paraparau rātou i ni'a, 'eiaha ato'a ia tātou e māere e paraparau ato'a tō roto i te fare purera'a. Tē ha'apoupou nei mātou i te mau 'episekōpora'a e fa'a'ore ra i te mau parau fa'arara'a e fa'anevaneva ia tātou i te vārua o tā tātou ha'amorira'a. Iā'u nei, e'ita tā'u e nehenehe e feruri i te tahu'a mai ia Zekaria—i roto i te hiero a te Fatu i tahito ra—tē fa'aineine ra nō te rave i tāna 'ōro'a hō'ē roa 'ei tahu'a, i roto i tōna orara'a tā'ato'a—'aita vau e ti'aturi ra e ti'a mai 'oia i mua i te fata, ē tāpe'a ihora i te 'ōro'a nō te fa'aha'ama-na'o ia tātou ē, e ono hepetoma toe hou te tata'ura'a pere'o'o ha'uti.

Te mau taea'e 'e te mau tuahine, teie hora i fa'auehia e te Fatu, 'o te hora mo'a roa a'e ia o tō tātou hepetoma. Nā roto i te fa'aue, tē putuputu nei tātou nō te 'ōro'a e fāri'ihia i te mau vāhi ato'a o te 'Ēkālesia nā te ao nei. 'Ei ha'ama-na'ora'a iāna tei ani ē e ti'a ānei i te 'āu'a tāna e inu 'ia hōpoi-'ē-hia atu, 'e 'ua inu noa rā, nō tōna 'ite ē, e'ita e nehenehe e hōpoi 'ē atu te reira nō tō tātou maita'i. E tauturu te reira ia tātou mai te peu e

ha'amana'o tātou i taua taime ra ē, tē 'ōperehia ra te tāpa'o nō taua 'āu'a ra i te rima o te hō'ē diakono 11 'aore rā 12 matahiti ē tae roa mai ia tātou nei.

'Ia tae te hora mo'a nō te pūpū i tā tātou hōro'a tusia i te Fatu, tē vai nei iho ā tā tātou iho mau hara 'e mau hapehape 'e mau fifi e fa'a'āfaro, e tumu ho'i tei reira tātou. E manuia a'e rā tā tātou tatarahapara'a mai te mea e vai ara tātou i te mau 'ā'u tatarahapa 'e te mau vārua 'oto'ati a'e ia tātou. Tē vai nei paha hō'ē i pīha'i iho noa mai tei tā'i i te taime nō te himene 'ōro'a 'e te pure a te tahu'a—e mea iti tē 'itehia te roimata, e mea rahi rā, 'o roto noa. E ti'a ānei ia tātou 'ia vai ara i te reira ma te pūpū i tā tātou faraoa iti tāmarūra'a 'e tā tātou 'āu'a iti aumihi ia rātou—e ti'a ānei e fa'ata'a i te reira nō rātou? 'aore rā i te melo e tā'i ra 'e 'o tē fifi ra, 'aita rā i tae mai i te 'ōro'a 'e 'e'ita ato'a e tae mai i te hepetoma i muri nei maoti rā e rave tātou i te tahi ri'i tāvinira'a fa'aorara'a? 'aore rā i tō tātou mau taea'e 'e mau tuahine e 'ere roa atu i te melo nō te 'Ēkālesia, e mau taea'e 'e mau tuahine rā nō tātou? 'Aita te māuiui i roto i teie nei ao e iti mai, i roto ānei i te 'Ēkālesia 'e i rāpae, nō reira 'a fāriu 'ati a'e ia 'outou, 'e 'ite mai 'outou i te hō'ē ta'ata e auta ra i te mauui, ē 'ua teimaha roa i raro a'e i te māuiui 'e 'e'ita e fa'aea te māuiui o tōna 'ā'u. Hō'ē rāve'a nō te « ha'amana'o noa iāna »¹⁰ 'o te 'āmuira'a

ia i te Taote rahi i roto i tāna hōpoi'a fa'aea 'ore nō te ha'amāmā i te ta'ata i raro a'e i te hōpoi'a teimaha 'e nō te tāmarū i te māuiui o te feiā i roto i te pe'ape'a.

E au mau hoa here ē, 'a tāhō'ē ai tātou 'ati a'e i te fenua i te hepetoma tāta'itahi i roto i taua 'ōro'a nei 'o tā mātou e ti'a'i nei e riro rahi atu ā 'ei ha'amāuruurura'a mo'a nō te hōro'a tāra'ehara hanahana a te Mesia i te mau ta'ata ato'a nei, e mea maita'i 'ia 'āfa'i atu tātou i te fata tusia ra i « te roimata rahi atu ā nō tōna 'oto ['e] te māuiui rahi atu ā nō tōna mamae ». 'Ei reira, 'a feruri ai tātou, 'a pure ai 'e 'a fa'a'āpi ai i tā tātou fafaura'a, 'ia 'apo mai tātou i roto i taua taime mo'a ra i « te fa'a'oroma'i rahi atu ā i te māuiui... te māuruuru rahi atu ā nō te fa'aorara'a ».¹¹ Nō taua fa'a'oroma'i ra 'e taua fa'aorara'a ra, nō taua mo'ara'a ra 'e taua ti'a'ira'a ra, tē pure nei au nō 'outou pā'ato'a nei i te i'oa o te ta'ata i vāhi i te faraoa tao'a rahi nō te fa'a'ore-ra'a hara 'e tei mani'i i te uaina mo'a nō te tāra'ehara, 'oia ho'i Iesu Mesia, te 'Ārenio rahi 'e te aroha 'e te mo'a a te Atua ra, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Ioane 1:29.
2. Hi'o 2 Nephi 9:8–9.
3. Hi'o Mose 5:5; hi'o ato'a exode 12:3–10.
4. Mose 5:7–8; hi'o ato'a Mose 5:9.
5. Apokalupo 13:8.
6. Hi'o Bible Dictionary, « Anointed One »; hi'o ato'a Guide to the Scriptures, « Anointed One », scriptures.ChurchofJesusChrist.org.
7. E au pa'i ē, te tāparahira'a Kaina ia Abela, e 'ohipa tā Sātane i fa'atere nā muri, 'ua tū'ati ia i te ririra'a Kaina nō te pāto'ira'ahia tāna pūpūra'a tusia e te Fatu 'e 'ua fāri'ihia tā Abela.
« 'Ua fa'aineine te Atua... i te hō'ē tusia nā roto i te hōro'ara'a i tāna iho Tamaiti... nō te 'iriti i te hō'ē 'ūputa e nehenehe ai te ta'ata e tomo i mua i te aro o te Fatu...
« Nā roto i te fa'aro'o i roto i teie nei tāra'ehara 'aore rā te 'ōpuara'a nō te fa'aorara'a, 'ua pūpū Abela i te Atua te hō'ē tusia tei fāri'ihia, 'oia ho'i te mau fanau'a mātāmua nō te nana. 'Ua pūpū 'o Kaina i te mā'a hotu nō te fenua, 'e 'aita rā i fāri'ihia... [Aita i roto i tāna tusia] e ha'amanira'a toto » (Te Mau Ha'api'ira'a a te Mau Peresideni o te 'Ēkālesia : Iosepha Semita [2007], 55; hi'o ato'a 122).
8. 3 Nephi 9:19–20, 22.
9. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 59:9.
10. Moroni 4:3; 5:2.
11. « E te Fatu Here », Te mau himene, n°65.

Tuha'a purera'a rahi nā te Autahu'ara'a

NĀ ELDER GARY E. STEVENSON

Nō te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo

Tā 'outou buka ha'uti nō te 'autahu'ara'a

'A hāmani i tā 'outou iho buka ha'uti e nāhea 'outou i te ha'amaita'i ia 'outou 'ei pipi nā te Mesia.

I te 'āva'e Titema ra, 'ua tu'u mai te Peresidenira'a Mātāmua i te hō'ē parau e fa'aara ē, e riro te mau tamāroa 11 matahiti i te « ha'amata... i te pupu autahu'ara'a a Aarona... i te ha'amatarā'a iho ā nō Tēnuare o te matahiti e ra'ehia tō rātou 12 matahiti ».¹

'E nō reira, i te 'ōmuara'a o teie matahiti, e mau tamāroa 11 matahiti tei hitimahuta, i mana'o ho'i rātou ē e fa'aea rātou i te Paraimere ē tae noa atu tō rātou mahana fānaura'a, terā rā 'o rātou terā e 'ōpere nei i te 'ōro'a i te mau sābati, 'o rātou te mau diakono 'āpī roa a'e tei fa'atōro'ahia.

Tē uiui nei tō'u mana'o, 'o vai tei hitimahuta a'e i teie taurira'a—'o te mau diakono 'aore rā 'o tō rātou mau metua. I roto i terā 80 000 diakono 'āpī, e rave rahi tei rotopū ia tātou i teie pō i teie nei pū 'āmuira'a rahi 'aore rā tē 'āmui mai nei rātou nā roto i te rāve'a 'āpī. Maeva ia 'outou i teie autaea'era'a rahi nō te autahu'ara'a !

Nō teie taurira'a, e rurura'a rahi ia teie tā tātou—e nehenehe e parau ē, 'o te pupu rahi roa a'e nō te Autahu'ara'a a Aarona i tae a'enei i te hō'ē tuha'a pure-ra'a rahi a te Autahu'ara'a o te 'āmuira'a rahi. Nō teie taime ta'a 'ē, e paraparau ta'a 'ē atu vau i te feiā 'āpī tamāroa o te Autahu'ara'a a Aarona.

Mau ha'api'ira'a nō roto mai i te tū'aro

'Ei piāhi, e rave rahi o 'outou e fa'arahi nei i tā 'outou mau tāreni, te 'ite 'e te mau 'aravihi nā roto i te mau 'ohipa ta'a 'ē i te fare ha'api'ira'a 'aore rā nā roto i te mau ha'api'ira'a ta'a 'ē, te mau pupu ha'uti 'e te mau pupu nā rāpae i te ha'api'ira'a, mai te tū'aro.

Nō tō'u ravera'a i te tū'aro i roto i tō'u orara'a, 'ua fa'ahiahia vau i te feiā tei fa'arahi i tō rātou 'aravihi ē 'ua tae roa i te hō'ē fāito teitei. Nō te ha'amaita'i mau i roto i te hō'ē 'ohipa, ta'a

'ē noa atu te 'aravihi iho o terā ta'ata, titauhia te tīti'aifaro rahi, te tusia 'e te mau hora rahi roa nō te ha'api'ipi'ira'a 'e te raveravera'a. Nō teie mau huru mā'ona, e mea pinepine rātou i te tahi taime i te fa'aro'o i te mau fa'ahapara'a 'eta'eta a te mau ta'ata fa'aineine 'e e ha'apae rātou iho i te mea 'ua hina'aro rātou i teienei nō te hō'ē mea rahi a'e ananahi.

'Ua mātau tātou i te mau melo o te 'Ēkālesia 'e te mau taea'e tei mau i te autahu'ara'a tei manuia i te fāito teitei roa i roto i te tōro'a mā'ona. E rave rahi hi'ora'a maita'i, e fa'ahiti noa atu rā vau i te tahi nō te poto o te taime. 'Ua mātau paha 'outou ia vetahi o rātou : i te baseball—'o Jeremy Guthrie 'e 'o Bryce Harper ; i te basket—'o Jabari Parker 'e 'o Jimmer Fredette ; i te tu'era'a pōpō—'o Ricardo Rojas ; i te fa'ahoro pōpō rugby—'o William Hopoate ; 'e i te fa'ahorora'a pōpō marite—'o Taysom Hill 'e 'o Daniel Sorensen. 'Ua tūra'i rahi rātou tāta'itahi i tā rātou tū'aro.

Noa atu tō rātou manuia rahi roa i roto i tā rātou tū'aro, e parau mai rātou ē, 'aita rātou i tae i te fāito mā'ona maita'i roa, 'aore rā i te fāito ta'ata maita'i roa. Tē 'ohipa rahi nei rātou nō te ha'amaita'i roa ia rātou i roto i tā rātou tū'aro—'e tae noa atu nō te ora i te 'evanelia. E tī'a fa'ahou mai rātou 'ia marua ana'e, 'e e tūtava rātou ē tae noa atu i te hope'a.

Tuatāpapa i te buka ha'uti

I roto i te mau pupu tū'aro, e feruriria te mau ha'uti nō terā taime 'e terā taime o te ha'utira'a 'e e ha'aputuhia te reira i roto i te hō'ē buka ha'uti. E ha'api'i te mau mā'ona i tā rātou tuha'a ta'a 'ē nō te ha'uti tāta'itahi. Te ta'ata ha'uti manuia roa, e tuatāpapa pāpū ia 'oia i te buka ha'uti, 'e 'ia parauhia te hō'ē ha'uti, e 'ite pāpū 'oia, fātata e haere noa mai mai te reira, i hea e haere 'e e aha tē rave.

Tātou tei mau i te autahu'ara'a, e pupu ato'a tā tātou mai te reira (te pupu autahu'ara'a), 'e te hō'ē buka ha'uti (te mau pāpā'ira'a mo'a 'e te mau parau a te mau peropheta nō teie anotau).

Tē ha'apūai ānei 'outou i tō 'outou mau hoa nō te pupu ?

E aha tā 'outou fāito tuatāpapa'ā i te buka ha'uti ?

'Ua ta'a pāpū ānei ia 'outou i tā 'outou 'ohipa ?

Fa'aruru i te pāto'ira'a

Nō te tūra'i atu ā i te fa'ahōho'ara'a, e mea mātau te feiā fa'aineine rahi i te mau pūai 'e te mau paruparu o tō rātou pupu 'e tō te pupu 'enemi ato'a. E hāmani rātou i te hō'ē fa'anahora'a ha'uti e nehenehe ai e noa'a ia rātou te rē. 'E 'ia 'outou ?

'Ua 'ite 'outou e aha te mau 'umera'a hara e mea pāruu-ore-hia 'outou, 'e e nehenehe tā 'outou e 'ite nāhea te 'enemi e fa'ahape ia 'outou 'e e ha'aparuparu i tō 'outou mana'o. 'Ua hāmani ānei 'outou i tā 'outou iho fa'anahora'a ha'uti 'e te buka ha'uti, 'ia 'ite 'outou nāhea i te pāhono atu i mua i te pāto'ira'a ?

'Ia fa'aruru 'outou i te mau 'umera'a rau 'ia hara i te pae mōrare—i roto ānei i te hō'ē pupu 'aore rā 'o 'outou ana'e i mua i tā 'outou paruai—'ua 'ite 'outou e aha te fa'anahora'a ha'uti. Mai te mea e parau te hō'ē hoa e inu i te 'ava 'aore rā e rave i te rā'au ta'ero, 'ua 'ite 'outou i te ha'uti. 'Ua ha'api'ipi'i 'outou 'e 'ua 'ite a'ena 'outou e aha tē rave.

Maoti te fa'anahora'a ha'uti 'e te buka ha'uti, 'e tae noa atu te fafau'ā pāpū e rave i tā 'outou 'ohipa, e 'ite mai 'outou ē, e mea iti a'e tā te 'umera'a hara i ni'a ia 'outou. 'Ua rave a'ena 'outou i te fa'aotira'a e nāhea 'outou 'e e aha tē rave. 'Aita e faufa'a 'ia feruri i te hō'ē fa'aotira'a i te mau taimē tei mua 'outou i te 'umera'a 'ia hara.

'Ua fa'ati'a mai hō'ē nō te Tino Ahuru Ma Piti i te hō'ē 'a'amu e fa'ahōho'a i te reira parau tumu. 'Ei tahu'a i te Lycée, tē ori haere ra rātou tōna mau hoa. 'Ua tāmā'a rātou 'e 'ia 'oti, 'ua ori haere atura nā ni'a i te pere'o'o 'e tu'u mai nei te tahi hoa i te mana'o e haere e māta'ita'i i te hō'ē hōho'a. Te fifi rā, 'ua 'ite 'oia e 'ere i te hōho'a maita'i. Noa atu ā 'ua tae mai te mana'o 'ume'u-mera'a 'e te hepohepo nō ni'a i te reira, 'ua fa'anaho a'ena 'oia i te reira. E 'api teie nō roto mai i tāna buka ha'uti nō te autahu'ara'a.

'Ua huti 'oia i te aho 'e 'ua fa'aitoito 'e 'ua parau a'era : « 'Aita vau i 'ana'ana-tae i terā hōho'a. E fa'aho'i iā'u i tō'u fare », 'o tā rātou ia i rave. E ha'uti 'ohie tei fa'anoa'a i te rē ! E rave rahi matahiti i muri mai, 'ua fa'a'ite mai hō'ē o tōna hoa i reira ato'a i terā pō, nāhea tōna hi'ora'a i riro 'ei pūai rahi nōna nō te fa'aitoito i te fa'aruru i taua huru 'ohipa ra i roto i tōna iho orara'a.

Mau 'api i roto i te buka ha'uti

'Ua ui au i te tahi o te mau taea'e 'ia parau mai i te tahi mau ha'uti e tu'u i roto i tā 'outou buka ha'uti. Teie te tahi o te mau mana'o fa'auru :

- Pure i te mau mahana ato'a nō te māmarama rahi a'e 'e te 'itera'a pāpū nō Iesu Mesia.
- Fa'aro'o maita'i i te ha'api'ira'a a tō 'outou mau metua, tō 'outou 'episekōpo 'e te mau feiā fa'atere nō te Feiā 'Āpi Tamāroa 'e te pupu autahu'ara'a.
- 'Ape i te hōho'a faufau 'e te mau mea vi'ivi'i i ni'a i te rāve'a tūreiara'a sōtiare.

- Ha'amana'o i te mau parau fafau tā 'outou i rave i mua i te Atua, 'e 'a 'ohipa nō te ha'apa'o i te reira.
- Tuatāpapa i te mau 'a'amu nō ni'a i te mau peropheta rahi i roto i te mau pāpa'ira'a mo'a, 'e pe'e i tā rātou mau 'ohipa maita'i.
- Ha'amaita'i i te mau tamari'i a te Atua nā roto i te tāvinira'a.
- 'Imi i te mau hoa maita'i 'o tē tauturu ia 'outou 'ia riro mai 'ei ta'ata e au i tō 'outou hina'aro.
- Riro 'ei ta'ata 'aravihi roa nō ni'a i te fa'anahora'a FamilySearch 'e te mā'imira'a i tō 'outou 'a'amu 'utuāfare.
- Fa'anaho i te mau vāhi ha'apa'i nō te horo 'ē atu i te mau mana 'ino.
- Here 'e tauturu i te tahi atu mau melo nō tō 'outou pupu autahu'ara'a.

'Ua paraparau ato'a vau i te mau mā'ona tā tātou i 'ite i te hōho'a. 'Ua tāpe'a mai au i te mana'o ē, 'aita rātou e parau noa nei ia rātou nā ni'a i te mea tā rātou e rave, 'ei tōro'a mā'ona, 'ua nā ni'a ato'a rā rātou i tō rātou hiro'a, 'ei tamaiti nā te hō'ē Metua here i te Ao ra tei mau i te autahu'ara'a a te Atua.

Fa'aro'o ana'e i tō rātou mau mana'o :

- Nō Jimmer Fredette, i'ō nei 'ei diakono e ha'api'i ra 'ia tā'amu i tōna tā'amu 'arapo'a, 'ua nā 'ō 'oia : « 'Ua ha'api'i au i te tūru'i rahi roa i ni'a i tō'u 'ite 'e tō'u fa'aro'o i te parau mau o te 'evanelia. Nā te reira i arata'i iā'u nō te riro mai... 'ei taea'e ti'amā nō te autahu'ara'a 'e hau roa atu—'ei hi'ora'a maita'i. »

Jimmer Fredette

Bryce Harper

Daniel Sorensen

Jeremy Guthrie

- Nō Bryce Harper, i'ō nei 'ei tāne fa'aipoipo, 'ua pāpā'i 'oia : « 'Ua mana'o vau e 'oa'oa vau i te ro'o, i te moni 'e i te fēti'a 'aito nūmera hō'ē. E mea rā terā e toe noa rā. Nō reira, 'ua... fa'a'ineine au [nō te tomo] i roto i te hiero. I teieni, tei ni'a vau i te 'ē'a [nō te ho'i] i tō'u Metua i te Ao ra 'e e 'utuāfare mure 'ore tō'u—'o te 'oa'oa rahi roa a'e ho'i i roto i teie nei ao ! »
- Nō Daniel Sorensen, i'ō nei 'ei misiōnare, 'ua nā 'ō 'oia : « Te hō'ē buka ha'uti maita'i, 'o te hō'ē ia fa'anahora'a e fa'ahhipa i te mau tārēni 'e te pūai o te melo tāta'itahi o te pupu... 'Ia tuatāpapa vau 'e 'ia fa'ahhipa ho'i i te mau ha'apī'ira'a o te 'evanelia a Iesu Mesia, e ti'a iā'u 'ia 'ite nāhea i te fa'ahhipa i tō'u mau pūai nō te tāvini i roto i te autahu'ara'a. »
- Nō Jeremy Guthrie, e tāvini ra i'ō nei 'ei peresideni misiōni, 'ua nā 'ō mai 'oia : « 'Ei diakono 12 matahiti... [Ua putapū vau] i te Vārua i te fa'a'itera'a iā'u [ē] 'tei teie nei orara'a te taimē 'ia fa'a'ineine... 'ia fārerei i te Atua'.² Te fa'anahora'a ha'uti, 'o te fa'aro'o ia i te Atua e fa'atupu i te 'ohhipa [e] te tātarahapara'a nā roto i te Fa'aora... E 'itehia te buka ha'uti i roto i te mau pāpā'ira'a mo'a 'e nā roto i te mau peropheta ora ».
- Nō Jabari Parker, i te fa'atōro'ara'ahia 'oia 'ei peresibutero, 'ua nā 'ō 'oia ē : « E'ita e nehenehe e parau i hea vau 'āhani 'aita vau i rave i te fa'aotira'a 'ia bāpetizo iā'u... 'Ua māuruuru roa ho'i au tei 'ō nei te Atua i roto tō'u orara'a nō te arata'i iā'u i te mau mahana ato'a ».

- Nō Ricardo Rojas, tē tāvini ra 'ei peresideni 'ama'a, 'ua nā 'ō 'oia : « Nā roto i te autahu'ara'a [a te Atua] e ti'a ia tātou 'ia tauturu i roto i tāna 'ohhipa. 'Ua pi'ihia tātou 'ia 'fa'a'eta'eta, 'e 'ia itoito roa'³ nō te pāruuru i te parau mau. » 'Ua tauturu te reira iāna 'ia manuia i ni'a i te tahua tu'era'a pōpō 'e 'ei taea'e nō te autahu'ara'a.
- Nō Taysom Hill, i'ō nei 'ei misiōnare, 'ua tupu tōna mana'o ē, 'ua riro te 'evanelia a Iesu Mesia 'ei buka ha'uti nōna i roto i teie orara'a. 'Ua nā 'ō 'oia ē : « Nā te ti'aturira'a i te fa'anahora'a [a te Atua] 'e te ravera'a i te maita'i a'e e noa'a iā'u nō te rave i tā'u tuha'a i roto, i hōro'a iā'u i te mana'o rahi nō te hau 'e te poupu i roto i te orara'a, nō te 'itera'a ē, 'ua māuruuru te Atua i tā'u mau tauto'ora'a. »
- Nō William Hopoate, i'ō nei i te ha'amaita'ira'a o tāna mo'otua, e maha u'i, 'ua nā 'ō 'oia ē tē tauturu nei te 'evanelia iāna « 'ia māramarama i te fa'anahora'a a te 'enemi 'e 'ia fāna'o i te faufa'a pae vārua nō te pāto'i i te mau ihe auahi 'e nō te tāvini maita'i a'e ia vetahi 'ē. »

'E ia 'outou ? Tē 'ite ra ānei 'outou i tō 'outou hiro'a *teitei a'e* 'e te *mo'a a'e* 'ei tamaiti nā te Atua, 'ei taea'e tei mau i tāna autahu'ara'a mo'a ? Ma teie hiro'a mure 'ore i te ferurira'a, 'a hāmani i tā 'outou fa'anahora'a ha'uti 'e te buka ha'uti nō te autahu'ara'a 'o tē arata'i ia 'outou i te mau taimē 'umera'a hara 'e i mua i te 'ati. 'A feruri i te pae nō te 'arora'a 'e nō te pāruuru'a.

E tauturu *te pae nō te 'arora'a* i te

ha'apūai i te 'itera'a pāpū 'e i te fa'arahi i te fa'aotira'a e fa'aea noa i ni'a i te 'ē'a piriha'o 'e te oaoa. 'Ei hi'ora'a, 'o te pure tāmau ia, te tuatāpapara'a pāpā'ira'a mo'a, te haerera'a i te pure-ra'a 'e te hiero, te 'aufaura'a i te tuha'a 'ahuru 'e te pe'era'a i te parau e 'itehia i roto i te buka iti *Nō te Pūai o te Feiā 'Āpi*.

Tei roto i *te tuha'a nō te pāruuru'a* te fa'anahora'a ātea nō te huru e fa'aruru atu i te 'umera'a 'ia hara. 'Ia tae mai te 'umera'a 'ia huna i tā 'outou iho mau fa'aturera'a, 'ua 'ite a'ena 'outou e aha tē rave.

Titauhia te hō'ē buka ha'uti nō te reira.

'Aita te mana'o i tae roa nō te pure i teie mahana ? 'Ua tae ia te taimē nō te rave i te ha'uti tā 'outou i fa'anaho a'ena.

Tē topatopa ra tō 'outou 'itera'a pāpū ? E ha'uti tā 'outou nō te reira. 'Ua 'ite 'outou e aha tē rave.

E mau 'aito mau i te mata o te Atua

E mau taea'e 'outou tei mau i te autahu'ara'a mo'a a te Atua. E riro tā 'outou pūpūra'a ia 'outou i te tāpe'a-pāpū-ra'a i te 'āuri i te tau i ia 'outou 'ei ta'ata mure 'ore i hāmanihia ai 'outou.

'Ua 'ite 'e 'ua here te Atua ia 'outou. E ha'amaita'i 'oia ia 'outou ma te arata'i i tā 'outou haere'a.

E mana'o paha 'outou ē, e 'ere 'outou i te mea ta'a 'ē, e 'ere 'outou i terā fāito 'aito mau. E 'ere rā i te parau mau. 'Aita ānei 'outou i 'ite ē, 'ua fa'a'ite te Atua ē : « E haere mai te mau mea paruparu o te ao nei 'e e ha'aparari i te mau ta'ata 'aravihi 'e te pūai »⁴

Nō reira, tē mana'o ra ānei 'outou e mea paruparu 'outou ? e mea faufa'a 'ore ? E mea maita'i, tei ni'a 'outou i te tāpura !

Jabari Parker

Ricardo Rojas

Taysom Hill

William Hopoate

Tē mana'o ra ānei 'outou 'aita tō 'outou faufa'a ? tei raro mai 'outou ? 'O 'outou mau paha tā te Atua i hina'aro.

E hi'ora'a ānei tei hau atu ia Davida tei haere i ni'a i te tahua 'arora'a i mua i terā 'enemi ri'ari'a mau ra, 'o Golia ? Ma te tūru'i i ni'a i te Fatu 'e ma te hō'ē fa'anahora'a, 'aita 'o Davida i fa'aora noa iāna iho, 'o te nu'u tā'āto'a rā nō 'Īserā'ela !⁵ 'Ia 'ite 'outou ē, 'ei ia 'outou na te Fatu 'ia fa'aitoito 'outou i te ti'a i tōna pae. « Nō tātou te Atua ra, e ti'a iā ia vai 'ia mārō mai ? »⁶

E ti'a iāna 'ia 'iriti i te mau 'ōpani ma te tauturu ia tātou 'ia 'ite mai i te pūai 'e te 'aravihi 'aita tātou i 'ite a'e te vai ra.⁷

'A fa'aro'o i tō 'outou feiā fa'aineine maita'i, mai tō 'outou metua, te 'episekōpo 'e te feiā fa'atere Feiā 'Āpi Tamā-roa. 'A ha'api'i i te buka ha'uti. 'A tai'o i te mau pāpā'ira'a mo'a. 'A tuatāpapa i te mau parau a te mau peropheta nō teie tau. 'A hāmani i tā 'outou iho fa'anahora'a ha'uti e nāhea 'outou i te ha'amaita'i ia 'outou 'ei pipi nā te Mesia.

'A tāmau i teieni i te mau ha'uti tā 'outou e fa'a'ohipa nō te ha'apūai i tō 'outou vārua 'e nō te 'ape i te mārei a te 'enemi.

'A rave i te reira 'e e mea pāpū e fa'a'ohipa te Atua ia 'outou.

I teieni, tē vai ra paha e tāpū nei i te taura o te 'evanelia nō te 'ōvere atu i te ātea 'ē. Tē vai ra paha e pārahi māta'ita'i ra i te ha'uti nā te ātea. Tē vai ra paha e mā'iti i te fa'aea noa i ni'a i te pārahira'a, noa atu ā te tāmatara'a a te ta'ata fa'aineine 'ia fa'aha'uti ia rātou. *Tē ani manihini nei au ia 'outou 'ia fa'aora mai, 'ia turu 'e 'ia here ia rātou 'ei melo nō te pupu ha'uti !*

Tē vai ra vetahi tei hina'aro i te ha'uti—'e tē nā reira nei rātou. Tē mea faufa'a roa a'e, e 'ere iā tō rātou 'aravihi rahi, 'o tō rātou ra incine nō te haere mai i ni'a i te tahua. 'Aita rātou e ti'a ra 'ia pi'ihia mai tō rātou nūmera inaha 'ua mātau rātou i te 'irava e nā 'ō ra : « Mai te mea e hina'aro tō 'oe i te tāvini i te Atua, 'ua [pi'ihia] ia 'oe i te 'ohipa ».⁸

E ti'a ia 'outou 'ia tāpura i tō 'outou i'oa nō te ha'uti.

E nā reira 'outou 'ia tuatāpapa 'outou 'e 'ia pe'e 'outou i tā 'outou buka ha'uti nō te autahu'ara'a.

I ni'a i te tere, e turori iho ā 'outou 'e e topa 'outou—penei a'e e rave rahi roa taimē. 'Aita 'outou i tae i te maita'i roa ; e tuha'a te topara'a nō te 'ohipa tau maoro e ti'a ai ia 'outou 'ia ha'amaita'i i tō 'outou huru 'e 'ia tāvini ma te aumihi rahi atu ā. Nā te Fa'aora 'e tāna tāra'ehara rahi fāito 'ore e hōro'a mai i te rāve'a nō

te upo'oti'a i ni'a i tā tātou mau hape nā roto i te tātarahapara'a ateate.

Nō te mau mā'ona tu'iro'o, e rave rahi hānere hora tā rātou e tu'u nō te ha'amaita'i i te hō'ē tuha'a o tā rātou ha'uti. Nō 'outou tei mau i te autahu'ara'a, titaupia hō'ē ā ferurira'a. 'Ia manuia 'ore 'outou, 'a tātarahapa 'e 'a 'apo i te ha'api'ira'a o te reira. 'A raverave i tō 'outou pae 'ia ha'amaita'i atu ā 'outou i muri mai. I te hope'a, tei ia 'outou ra te fa'aotira'a. E ha'api'i ānei 'outou i te buka ha'uti ?

Tē a'o nei au ia 'outou : 'A ti'aturi i te Fatu. 'A 'ō'omo i te ha'ana tama'i a te Atua,⁹ 'e 'a haere i ni'a i te tahua.

'Aita i rahi te ta'ata tōro'a tū'aro e ha'uti nei i te fāito teitei roa, 'āre'a rā nō te ti'ara'a pipi, e rave rahi iā tē mā'iti nei e pe'e i te Mesia.

Te parau mau, 'o te reira tā 'outou misiōni i roto i teie orara'a—ha'api'i i te mau haere'a a te Fatu, tomo i ni'a i te 'ē'a nō te ti'ara'a pipi 'e tūtava atu ai 'ia ora mai te au i te fa'anahora'a a te Atua. E mau te Atua ia 'outou i tōna rima ma te ha'amaita'i ia 'outou 'a fāriu ai 'outou i ni'a iāna. E haere ia 'outou nō te mea e 'aito mau 'outou i tāna hi'ora'a.

Tē pure nei au 'ia rave 'outou i te fa'aotira'a 'ia ora ti'amā nō te autahu'ara'a mo'a tā 'outou e mau nei ma te tūtava i te rave i tā 'outou hōpoi'a mo'a i te mau mahana ato'a. Tē ha'amaita'i nei au ia 'outou ma te 'aravihi 'e te hina'aro 'ia nā reira. Tē hōro'a nei au i tō'u 'itera'a pāpū nō te mana o te autahu'ara'a tā 'outou e mau nei, nō te mau peropheta ora, 'e nō Iesu Mesia 'e tōna ti'ara'a 'ei Fa'aora 'e 'ei Tāra'ehara nō tātou. I te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

- « Te fa'anua'ura'a i te mau tamari'i 'e te feiā 'āpi i mua nā ni'a i te pupu matahiti », rata nā te Peresidenira'a Mātāmua, 14 nō Titema 2018.
- Alama 34:32.
- Iosua 1:9.
- Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 1:19.
- Hi'o 1 Samuela 17.
- Roma 8:31.
- Hi'o Etera 12:27.
- Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 4:3.
- Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 27:15–18.

NĀ ELDER CARL B. COOK
Nō te Peresidenira'a o te Hitu 'Ahuru

Te pupu 'autahu'ara'a : E vāhi nō te pārahira'a

E tītau te Fatu 'ia 'outou 'ia fa'ati'a i te hō'ē pupu pūai. 'Ia ha'aputuputu ana'e 'oia i tāna mau tamari'i, e tītau rātou i te hō'ē vāhi nō te pārahi e nō te tupu i te rahi.

I te matahiti 2010, e feiā 'āpi tamāroa o Andre Sebako tē 'imi ra i te parau mau. Noa atu ē, 'aore ā 'oia i pure a'e nei ma te 'ā'au putapū, 'ua fa'aoti a'era 'oia e tāmata. 'Aita i maoro i muri iho, 'ua fārerei 'oia i te mau misiōnare. 'Ua hōro'a mai teie mau misiōnare iāna i te hō'ē tāreta 'e te hō'ē hōho'a o te Buka a Moromona. 'Ua tupu te hō'ē mana'o i

roto ia Andre 'e 'ua ani 'oia ē, e nehenehe ānei tā te mau misiōnare e ho'o mai iāna i te reira buka. 'Ua parau mai ra rātou ē, e nehenehe tāna e fāri'i i te reira buka ma te tāmoni 'ore mai te mea ē, e haere mai 'oia i te purera'a.¹

Nō reira 'ua haere o Andre i roto i te 'āma'a nō Mochudi, tei fa'ati'ahia 'aita i maoro a'e nei, i Bostwana, Afirita, 'oia

ana'e. Terā rā e pupu maita'i roa 'e te hō'ē te 'āma'a i te fāito e 40 melo.² 'Ua fāri'i poupou rātou ia Andre. 'Ua fāri'i 'oia i te mau ha'api'ira'a misiōnare 'e 'ua bāpetizohia. E mea fa'ahia mau !

E aha atura ia i muri iho ? Nāhea o Andre i te vai itoito noa ? Nā vai e tauturu iāna 'ia haere i mua nā ni'a i te 'ē'a nō te fafaura'a ? Hō'ē pāhonorā'a i te reira uira'a 'oia ho'i, tāna pupu autahu'ara'a !³

Noa atu tōna huru orara'a, e fāna'o te taea'e tāta'itahi o te autahu'ara'a i te hō'ē pupu autahu'ara'a pūai. E tō'u mau taea'e taure'are'a 'o tē mau nei i te autahu'ara'a a Aarona, tē hina'aro nei te Fatu 'ia ha'amau 'outou i te hō'ē pupu pūai, hō'ē vāhi pārahira'a nō te feiā 'āpi tamāroa tāta'itahi, hō'ē vāhi tei reira te Vārua o te Fatu, hō'ē vāhi i reira te mau melo ato'a o te pupu e fāri'ihia ai 'e e ha'afaufa'ahia ai. 'Ia ha'aputuputu ana'e te Fatu i tāna mau tamari'i, e tītau rātou i te hō'ē vāhi nō te pārahi 'e nō te tupu i te rahi.

Te mau melo o te peresidenira'a o te pupu, e fa'a'ite 'outou tāta'itahi i te 'ē'a nā roto i te 'imira'a i te fa'aurura'a⁴ 'e e fa'atupu ho'i i te here 'e te autaea'era'a i rotopū i te mau melo tā'āto'a o te pupu. E ha'apa'o ta'a 'ē 'outou i te mau melo 'āpi, te mau melo paruparu, 'e 'aore rā, te mau melo e mau hina'aro ta'a 'ē tō rātou.⁵ E patu 'outou i te hō'ē pupu pūai nā roto i te mana o te autahu'ara'a.⁶ 'E nā te hō'ē pupu pūai, te tāhō'ē, e fa'atupu i te ta'a-'ē-ra'a rahi i roto i te orara'a o te hō'ē feiā 'āpi tamāroa.

I tō te 'Ēkālesia fa'arara'a i te fā 'āpi o te ha'api'ira'a 'evanelia fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare,⁷ 'ua feruri te tahi mau ta'ata i te mau melo mai ia Andre 'e 'ua ui ē, « e aha te parau nō te feiā 'āpi nō roto mai i te hō'ē 'utuāfare 'aita e tuatāpapahia nei te 'evanelia i roto, 'e 'aita e vai ra te hō'ē huru e nehenehe ai e 'apo mai 'e e ora i te 'evanelia i te fare ? E fa'aru'ehia ānei rātou i muri ? »

'Aita ! 'Aore hō'ē ta'ata e nehenehe e fa'aru'ehia i muri ! Tē here nei te Fatu i te feiā 'āpi tamāroa tāta'itahi 'e i te feiā 'āpi tamāhine tāta'itahi. Tātou te mau taea'e tei mau i te 'autahu'ara'a, 'o tātou te rima o te Fatu. 'O tātou te

« Te pupu upa nā te mau Brothers » nō te hō'ē pupu 'autahu'ara'a i Mochudi, Bostwana.

pāturura'a a te 'Ēkālesia i te mau tau-to'ora'a fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare. Mai te mea ē, e mea iti te pāturura'a i te fare, e hi'opo'a 'e e pāturu te mau pupu autahu'ara'a 'e te tahi atu feiā fa'atere 'e te mau hoa i te ta'ata tāta'itahi 'e i te 'utuāfare mai tei titauihia.

'Ua 'ite au i te reira i te tupura'a. 'Ua fāreirei au i te reira. E ono matahiti tō'u, 'ua ta'a tō'u nā metua, 'e 'ua fa'aru'e mai tō'u pāpā i tō'u mama 'e nā tamari'i 'āpī e pae. 'Ua ha'amata tō'u mama i te rave i te 'ohipa nō te fa'a'amu ia mātou. 'Ua hina'aro 'oia i te piti o te 'ohipa nō te hō'ē pu'e tau, e tae noa atu i te tahi 'ite ha'api'ira'a hau atu. E mea iti roa tōna taime nō te fa'a'amu. Terā rā, 'ua ti'a mai te mau metua pa'ari, te mau tonton, te mau tati, te mau 'episekōpo, 'e te mau taea'e hahaere 'utuāfare nō te tauturu i tō'u mama melahi.

'E e pupu autahu'ara'a tā'u. E māuruuru rahi tō'u i tō'u mau hoa—tō'u mau taea'e—te here iā'u 'e tei pāturu iā'u. 'Ua riro tā'u pupu autahu'ara'a 'ei vāhi nō te pārahira'a. 'Ua feruri paha te tahi mau ta'ata ē, e'ita vau tae i te hope'a 'aore rā e'ita vau e mauia, nō te huru orara'a o tō'u 'utuāfare. E parau mau paha te reira. Nā te mau pupu autahu'ara'a i tau i te reira mau fifi. 'Ua hā'ati mai tā'u pupu autahu'ara'a iā'u 'e 'ua ha'amaita'i i tō'u orara'a ma te fāito 'ore.

Tē vai nei te mau ta'ata 'aore e tae i te hope'a 'aore rā 'aore e mauia 'o tei 'āti a'e ia tātou. Penei a'e tei roto paha tātou i te hō'ē huru 'e 'aore rā, i te tahi atu huru. Terā rā, e pupu autahu'ara'a tā tātou tāta'itahi, hō'ē vāhi i reira e ti'a ai ia tātou 'ia fāri'i i te pūai 'e 'ia hōro'a i te pūai. Teie te huru o te pupu autahu'ara'a, 'oia ho'i, « te tā'ato'ara'a nō te hō'ē 'e te hō'ē nō te tā'ato'ara'a ». ⁸ E vāhi i reira tātou e ha'api'i ai i te tahi 'e te tahi, e tāvini ai ia vetahi 'ē, 'e e patu ai i te hō'ēra'a 'e te autaea'era'a 'a tāvini ai tātou i te Atua. ⁹ E vāhi i reira e tupu ai te mau temeio.

Tē hina'aro nei au e fa'a'ite atu ia 'outou i te tahi mau temeio tei tupu i roto i te pupu autahu'ara'a a Andre i Muchidi. A fa'a'ite ai au i teie hi'ora'a, 'a hi'o maita'i i te mau parau tumu tei ha'apūai i te pupu autahu'ara'a ato'a tei fa'a'ohipa i te reira.

I muri a'e i te bāpetizora'ahia o Andre, 'ua 'āpe'e 'oia i te mau misiōnare nō te ha'api'i e maha atu feiā 'āpī tamāroa, tei bāpetizo-ato'a-hia. E pae atura ia feiā 'āpī tamāroa i teieni. 'Ua ha'amata rātou i te ha'apūai i te tahi 'e te tahi 'e i te 'āma'a.

'Ua bāpetizohia te ono o te feiā 'āpī tamāroa, 'o Thuso. 'Ua fa'a'ite o Thuso i te 'evanelia i e toru o tōna mau hoa, 'e 'aita i maoro 'ua ti'ahia te iva.

Pinepine te mau pipi a Iesu Mesia i te ha'aputupu mai teie te huru—te tahi pae iti i te hō'ē taime, 'ia anihia mai e tō rātou mau hoa. I mūta'a ihora, i tō Anederea 'itera'a i te Fa'aora, 'ua haere 'oi'oi atura 'oia i tōna ra tua'ana ia Simona 'e « 'ua arata'i mai ra 'oia iāna ia Iesu ra ». ¹⁰ 'Oia ato'a, i muri noa iho i tō Philipa rirora'a 'ei pipi nā te Mesia, 'ua ani 'oia i tōna hoa ia Natanaela 'ia « haere mai 'e 'ia hi'o ». ¹¹

I Mochudi, 'aita i maoro 'ua tomo mai te 'ahurura'a o te feiā 'āpī tamāroa i roto i te 'Ēkālesia. 'Ua 'itehia i te mau misiōnare te 11ra'a. 'E 'ua bāpetizohia te 12ra'a o te feiā 'āpī tamāroa i muri a'e i tōna 'itera'a i te 'ohipa tā te 'evanelia i fa'atupu i ni'a i tōna mau hoa.

E 'oa'oa rahi tō te mau melo nō te 'āma'a nō Mochudi. « 'Ua fa'afāriuhia mai [teie feiā 'āpī tamāroa] i te Fatu, 'e 'ua 'āmuihia i te 'Ēkālesia ». ¹²

'Ua riro te Buka a Moromona 'ei tuha'a faufa'a rahi roa i roto i tō rātou fa'afāriura'ahia. ¹³ Tē fa'aha'amana'o nei 'o Thuso ē, « 'ua ha'amata vau i te tai'o i te Buka a Moromona... i te mau taime ato'a e vata vau, i te fare, i te fare ha'api'ira'a, i te mau vāhi ato'a ». ¹⁴

'Ua hutihia mai o Oratile i roto i te 'evanelia nō te hi'ora'a maita'i o tōna mau hoa. Tē parau ra 'oia ē, « e au ē, 'ua tau i [rātou] i roto noa i te amora'a mata. 'Ua feruri au ē, nō terā buka iti na'ina'i tā rātou i ha'amata i te ta'ita'i nā te fare ha'api'ira'a. 'Ua ti'a iā'u 'ia 'ite i te rirora'a rātou 'ei mau tāne maita'i. 'Ua hina'aro ato'a [vau] e tau i ». ¹⁵

'Ua ha'aputupu'uhia 'e 'ua bāpetizohia teie nā 12 feiā 'āpī tamāroa pā'ato'a i roto i te āre'a e piti matahiti te tahi 'e te tahi. 'O rātou tāta'itahi ana'e te melo o te 'Ēkālesia i roto i tō rātou 'utuāfare. Terā rā, 'ua pāturuhia rātou nā tō rātou 'utuāfare 'Ēkālesia, mai te peresideni Rakwela, ¹⁶ tō rātou peresideni 'āma'a; 'o Elder 'e te tuahine Taylor, ¹⁷ nā misiōnare fa'aipoipo pa'ari; 'e te tahi atu mau melo o te 'āma'a.

'Ua ani manihini te taea'e Junior, ¹⁸ hō'ē fa'atere pupu autahu'ara'a, i te feiā 'āpī tamāroa i tōna fare i te mau sābati avatea 'e 'ua fa'aineine ia rātou. 'Ua tuatāpapa 'āmui teie mau feiā 'āpī tamāroa i te mau pāpa'ira'a mo'a 'e 'ua fa'atupu tāmau i te mau pō 'utuāfare.

'Ua arata'i te taea'e Junior ia rātou 'ia haere e fāreirei i te mau melo, i te mau ta'ata e ha'api'ihia ra e te mau misiōnare, 'e te mau huru ta'ata ato'a e ti'a 'ia hāhaerehia. 'Ua 'āpapa noa te tā'ato'ara'a o nā 12 feiā 'āpī tamāroa i muri i te truck o te taea'e Junior. 'Ua tu'u 'oia ia rātou i te mau fare 'ei mau hoa ta'ipiti 'e 'aore rā, ta'itoru 'e 'ua ho'i mai e ti'i ia rātou i muri a'e.

Noa atu ē, tei roto noa ā te feiā 'āpi tamāroa i te 'apora'a mai i te 'evanelia ma te 'ore e mana'o ē, 'ua 'ite rahi rātou, 'ua parau te taea'e Junior ia rātou 'ia fa'a'ite hō'ē 'e 'aore rā, e piti nau mea tā rātou i 'ite, i te mau ta'ata tā rātou e fāreie atu. 'Ua ha'api'i teie mau taea'e 'āpi nō te autahu'ara'a, 'ua pure 'e 'ua tauturu i te ha'apa'ora'a i te 'Ēkālesia.¹⁹ 'Ua fa'aoti rātou i tā rātou mau hōpoi'a nō te autahu'ara'a 'e 'ua fāri'i i te 'oa'oa nō te tāvinira'a.

'Ua parau o Andre ē, « 'ua ha'uti 'āmui mātou, 'ua ata 'āmui, 'ua ta'i 'āmui, 'e 'ua riro mai 'ei autahira'a ».²⁰ 'Ua parau rātou ia rātou iho ē, « te pupu o te mau taea'e ».

'Ua fa'ata'a 'āmui rātou i te hō'ē fā 'ia tāvini pā'ato'a rātou i te hō'ē misiōni. E rave rahi ha'affira'a i fāreiehia e rātou, i te mea ē, o rātou ana'e te melo i roto i tō rātou 'utuāfare, terā rā 'ua tauturu rātou te tahi 'e te tahi.

'Ua fāri'i tātā'ihō'ē te feiā 'āpi tamāroa i te pi'ira'a nō te misiōni. 'O rātou tei reva nā mua 'ua pāpa'i mai rātou i te rata ia rātou e fa'aineine noa ra ā, ma te fa'a'ite mai i te mau 'itera'a 'e te mau fa'aitoitorā'a ia rātou 'ia tāvini. 'Ahuru ma hō'ē o te feiā 'āpi tamāroa 'ua tāvini i te hō'ē misiōni.

'Ua fa'a'ite teie feiā 'āpi tamāroa i te 'evanelia i tō rātou mau 'utuāfare. Te mau metua vahine, te mau tuahine, te mau taea'e, te mau hoa, 'e tae noa atu i te mau ta'ata tā rātou i ha'api'i i roto i tā rātou misiōni, 'ua fa'afāriuhia 'e 'ua bāpetizohia. 'Ua tupu te mau temeio 'e 'ua ha'amaita'ihia te mau orara'a e rave rahi.

E nehenehe tā'u e fa'aro'o i te tahi pae o 'outou 'ia feruri ē, e tupu noa paha te reira huru temeio i te hō'ē vāhi mai ia Afirita, e fenua hotu, tei reira te ha'ape'epe'era'a te ha'aputuputura'a o 'Īsera'ela. Terā rā, te fa'a'ite pāpū nei au ē, te mau parau tumu i fa'ohipahia i roto i te 'ama'a nō Mochudi e ti'a ato'a te reira i te mau huru vāhi ato'a. Te vāhi tei reira 'outou, e nehenehe tā 'outou pupu autahu'ara'a e tupu i te rahi nā roto i te fa'aitoitorā'a i te feiā paruparu 'e te fa'a'itera'a i te 'evanelia. 'Ia toro ana'e hō'ē pipi i te rima i te hō'ē hoa, nehenehe hō'ē e riro mai e piti. E ti'a

e piti e riro mai e maha. E ti'a e maha e riro mai e va'u. 'E e ti'a e va'u e riro mai e 'ahuru ma piti. E ti'a i te mau 'ama'a 'ia riro mai 'ei pāroita.

'Ua ha'api'i mai te Fa'aora ē, « 'Ia ha'aputuputuhia to'opiti 'e 'aore rā, to'otoru ['e 'aore rā, hau atu] mai tō'u nei i'oa [...] inaha 'ei reira ia vau i rotopū ia rātou ».²¹ Tē fa'aineine nei te Metua i te ao ra i te ferurira'a 'e te 'ā'u o te mau ta'ata 'ati a'e ia tātou.

E nehenehe tā tātou e pe'e i te mau muhumuhu, e toro i te hō'ē rima fa'ahoa, e fa'a'ite i te parau mau, e ani manihini ia vetahi 'ē 'ia tai'o i te Buka a Moromona, 'e 'ia here 'e 'ia pāturu ia rātou 'ia 'ite ana'e rātou i te Fa'aora.

Fa'atata 10 matahiti i teienei mai te taime 'a ha'amata ai te pupu o te mau taea'e nō Mochudi i tō rātou tere 'āmui, 'e tē vai noa nei ā rātou 'ei pupu nō te mau taea'e.

'Ua parau Katlego ē, « 'ua fa'ata'a-ē-hia paha mātou i te ātea terā rā, tei reira noa mātou nō te tahi 'e te tahi ».²²

Tē pure nei au 'ia fāri'i tātou i te anira'a a te Fatu 'ia tāhō'ē tātou iāna i roto i tā tātou mau pupu autahu'ara'a 'ia riro te pupu tāta'itahi 'ei vāhi pārahira'a, 'ei vāhi putuputura'a, 'ei vāhi o te tupu i te rahi.

'O Iesu Mesia tō tātou Fa'aora, 'e nāna teie 'ohipa. Tē fa'a'ite pāpū nei au i te reira nā roto i te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Hi'o Mark 'e Shirley Taylor, ha'aputurā'a, *The Band of Brothers* (Te mau 'āmu 'e te mau 'itera'a pāpū o te 'ama'a nō Mochudi 2012–13), 4, Vaira'a buka 'āmu a te 'Ēkālesia, Salt Lake City.
2. Personal correspondence, Letanang Andre Sebako, Putura'a parau The Band of Brothers, 2011–19, Vaira'a buka a te 'Ēkālesia, Salt Lake City.
3. Ua parau te peresideni Boyd K. Packer : « 'Ia mau ana'e te hō'ē tāne i te autahu'ara'a, tei roto ia 'oia i te hō'ē mea rahi a'e iāna iho. Hō'ē ia mea i rāpae iāna iho 'o tāna e fafau hope roa » (« The Circle of Sisters », *Ensign*, Novema 1980, 109–10).
4. 'Ua fa'ata'a te peresideni Russell M. Nelson nāhea ia 'imi i te heheura'a 'e 'ua nā ō mai, « Mai te mea ē, e rave 'outou i teie raverā'a i terā mahana 'e terā mahana, terā 'ava'e 'e terā 'ava'e, terā matahiti 'e terā matahiti, e tupu 'outou i te rahi i roto i te parau tumu o te heheura'a » (« Heheura'a nō te 'Ēkālesia, heheura'a nō tō tātou orara'a *Liahona*, Mē 2018, 95 ; hi'o ato'a *Tē mau ha'api'ira'a a te*

mau Peresideni o te 'Ēkālesia : Iosepha Semita 2007], 132).

5. Hi'o *Buka arata'i 2 : Fa'aterera'a i te 'Ēkālesia* (2010), 8.3.2.
6. E tauturu ato'a te tahi atu mau ta'ata, mai te mau melo o te 'episekōpora'a 'e te mau tauturu ha'amāramarama. 'Ua parau mai o Elder Ronald A. Rasband ē, te hō'ē o te mau maita'i o te fa'anaho-fa'ahou-ra'a o te mau pupu autahu'ara'a a Melchizedeka, tei fa'a'itehia i te 31 nō māti 2018, maori rā, nō te « fa'ati'a i te 'episekōpo 'ia hōro'a i te mau hōpoi'a hau atu ā i ni'a i te mau peresideni pupu peresibutero 'e Sōtaiete Tauturu, 'ia ti'a i te 'episekōpo 'e tōna nā tauturu 'ia rōtahi i ni'a i tā rātou mau hōpoi'a mātāmua—te peresidenira'a iho rā i ni'a i te feiā 'āpi tamāhine 'e te feiā 'āpi tamāroa e mau nei i te Autahu'ara'a a Aaron » (« Hi'o mai i te nu'u ! », *Liahona*, Mē 2018, 59). E tauturu ato'a te mau melahi. Tē mau nei te mau taea'e nō te autahu'ara'a a Aaron i te mau tāviri nō te utuuturā'a a te mau melahi (hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 13:1 hi'o ato'a Dale G. Renlund 'e Ruth Lybbert Renlund, *Tē autahu'ara'a a Melchizedeka* [2018], 26). 'Ua parau o Elder Jeffrey R. Holland : « E mea mātarohia ē, 'aita [te mau melahi utuutu] e 'itehia. I te tahi taime e 'itehia rātou. Terā rā, te 'itehia 'e te 'ite-'ore-hia, tei piha'i iho noa rātou i te mau taime ato'a. I te tahi mau taime, e fa'auera'a 'ohipa rahi roa tā rātou, 'e aura'a tō te reira nō te ao ato'a nei. I te tahi mau taime e mea 'ōmo'e ri'i a'e te mau parau poro'i. I te tahi taime te fā a te melahi o te fa'aara ia. Terā rā, te rahira'a o te taime, nō te tāmahānāhana ia, nō te hōro'a mai i te tahi huru utuuturā'a aroha, nō te arata'i i roto i te mau taime fifi » (« Te 'ohipara'a a te mau melahi », *Liahona*, Novema 2008, 29). Mai te mea ē, e hina'aro 'outou i te reira huru tauturu, e nehenehe 'outou « e ani e roa'a ia ia 'outou » (Ioane 16:24).
7. Hi'o Russell M. Nelson, « Mau parau 'ōmuara'a », *Liahona*, Novema 2018, 7–8.
8. Hi'o Alexandre Dumas, *The Three Musketeers* (1844).
9. Hi'o *Buka arata'i 2*, 8.1.2.
10. Hi'o Ioane 1:40–42.
11. Hi'o Ioane 1:43–46.
12. 3 Nephi 28:23
13. Hi'o D. Todd Christofferson, « Te mana o te Buka a Moromona », (a'ora'a i hōro'ahia i te hō'ē ha'api'ira'a nā te mau peresideni misiōni 'āpi, 27 nō tiunu 2017).
14. Thuso Molefe, i roto Taylor, *The Band of Brothers*, 22.
15. Oratile Molosankwa, i roto Taylor, *The Band of Brothers*, 31–32.
16. Lucas Rakwela, Mochudi, Botswana.
17. Mark 'e Shirley Taylor, Idaho, USA.
18. Cilvester Junior Kgosiemang, Mochudi, Botswana.
19. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 20:46–47, 53–54.
20. Personal correspondence, Letanang Andre Sebako, putura'a parau Band of Brothers.
21. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 6:32.
22. Katlego Mongole, i roto « Band of Brothers 2nd Generation » (ha'aputurā'a nene'i-'ore-hia), 21.

NĀ ELDER KIM B. CLARK
Nō te Hitu 'Ahuru

'A hi'o ia Iesu Mesia

Mai te mea e hi'o tātou ia Iesu Mesia, e tauturu 'oia ia tātou 'ia ora i tā tātou mau fafaura'a 'e 'ia rave maita'i i tō tātou pi'ira'a 'ei mau peresibutero i 'Īsera'ela.

'A haere ai Iesu nā ni'a i te hō'ē purūmu tāpiri ia Kaperenaumi¹ ma te hā'atihia e te hō'ē naho'a ta'ata rahi, haere mai ra te hō'ē vahine tei pohehia i te tapahi nō te roara'a e 'ahuru ma piti matahiti, tāpe'a mai ra i te hiti o tōna 'ahu. Ora a'era 'oia i taua iho taime ra.²

Tē pāpa'i ra te mau pāpa'ira'a mo'a ē, i tō Iesu 'itera'a, « e mana tei reva atu nā ō atu [iāna ra] »³ « 'ua fāriu a'era i te feiā e rū ra »⁴ 'e « 'ua hi'o atura ... 'ia 'ite 'oia iāna i te nā reira mai ra ».⁵ « E 'ite a'era taua vahine ra ē, 'aita 'oia i mo'e »,⁶ « 'ua tipapa ihora i raro i mua iāna, 'e 'ua fa'a'ite hua mai ra i te parau mau ».⁷

'Ua parau atura Iesu iāna « E fa'aitoito e tā'u tamāhine : 'Ua ora 'oe i tō 'oe fa'aro'o ; 'ia ora nā i te haere'a ».⁸

'Ua fa'aora Iesu Mesia i te vahine. 'Ua ora 'oia i te tino, 'ia fāriu atu rā Iesu nō te hi'o iāna, 'ua fa'a'ite mai ra 'oia i tōna fa'aro'o iāna 'e 'ua fa'aora atura 'oia i tōna 'ā'au.⁹ 'Ua paraparau atu 'oia iāna ma te here, 'ua ha'apāpū atu iāna i tōna mana'o fāri'i, 'e 'ua ha'a-maita'i atu iāna i tōna ra hau.¹⁰

E te mau taea'e, 'ei mau ta'ata tei mau i te autahu'ara'a mo'a, tei roto tātou i te 'ohipa o te fa'aorara'a. I te matahiti i mā'iri a'e nei, 'ua tu'u pāpū

te Fatu i te fa'aterera'a o teie 'ohipa i ni'a i te tāpono o te mau peresibutero i 'Īsera'ela.¹¹ E hōpoi'a fa'auru tā tātou nō ō mai i te Fatu ra—ma te rave i te 'ohipa 'e te mau tuahine, tītauhia ia tātou 'ia aupuru i roto i te hō'ē huru mo'a a'e, 'ia ha'ape'epe'e i te ha'aputuputura'a o 'Īsera'ela i nā pae e piti o te pārunu, 'ia ha'amaui i tō tātou fare 'ei vāhi mo'a nō te fa'aro'o 'e nō te 'apo'ora'a i te 'evanelia, 'e 'ia fa'aineine i te ao nei nō te tac-piti-ra'a mai o Iesu Mesia.¹²

Mai roto i te mau mea ato'a, 'ua fa'a'ite mai te Fa'aora ia tātou i te 'e'a : E ti'a ia tātou 'ia hi'o 'e 'ia tāvini ia Iesu Mesia mai iāna i hi'o 'e i tāvini i tōna Metua.¹³ Teie tā te Fa'aora i parau atu i te peropheta Iosepha :

« 'A hi'o mai iā'u nei i tō mau mana'o ato'a na ; 'eiaha e fe'a'a, 'eiaha e māta'u.

« A hi'o na i te nā puta i ha'aputahia i roto i tō'u nei 'ao'ao, 'e i te tāpa'o o nā naero i roto i tō'u nā rima 'e i te 'āvae ho'i ; 'a fa'aitoito noa, 'a ha'apa'o i tā'u mau fa'aucera'a, 'e e noa'a ia 'oe te bāsi-leia o te ao ra ».¹⁴

I roto i te ao hou te tāhuti nei, 'ua fafau Iesu i tōna Metua ē, e ha'apa'o 'oia i te hina'aro o tōna Metua 'e 'ia riro 'ei Fa'aora 'e 'ei Tāra'ehara nō tātou. I te anira'a tōna Metua ē, « o vai tā'u e tono ? »¹⁵ Pāhono mai nei Iesu :

« Teie au, 'a tono iā'u ».¹⁶

« E te Metua, 'ia ha'apa'ohia tō 'oe hina'aro, 'e nō 'oe te hanahana 'e a muri noa atu ».¹⁷

I te roara'a o tōna orara'a tāhuti nei, 'ua tāpe'a māite Iesu i te reira fafaura'a. Ma te ha'eha'a, ma te māmahu 'e ma te here 'ua ha'api'i 'oia i te parau ha'api'ira'a a tōna Metua 'e 'ua rave i te 'ohipa a tōna metua ma te pūai 'e te mana tā tōna Metua i hōro'a mai iāna ra.¹⁸

'Ua hōro'a Iesu i tōna 'ā'au i tōna Metua ra. Nā ō mai ra 'oia :

« Tē hina'aro nei au i te Metua ».¹⁹

« E 'aore ho'i au i fa'aea i te rave i te mea e māuruuru ai 'oia ra ».²⁰

I pou mai nei ho'i au e ha'apa'o i tō tei tonono mai iā'u tō te metua hina'aro, 'eiaha ra tō'u iho hina'aro ».²¹

I roto i tōna māuiui pohe i Getesemane 'ua pure 'oia, « 'ia tupu rā tō 'oe hina'aro 'eiaha tō'u ».²²

I te pi'ira'a te Fatu i te mau peresibutero i 'Isera'ela 'ia « hi'o mai iā'u i roto i te mau mana'o ato'a » e « 'a hi'o i te mau puta » i roto i tōna tino tei ti'afa'ahou, e pi'ira'a te reira nō te fāriu 'ē atu i te hara 'e i te ao nei 'e 'ia fāriu atu i iāna 'e 'ia here iāna 'e 'ia ha'apa'o i tāna parau. E pi'ira'a ia 'ia ha'api'i i tāna parau ha'api'ira'a 'e 'ia rave i tāna 'ohipa mai te au i tāna fa'anhora'a. Nō reira, e pi'ira'a teie 'ia ti'aturi hope roa iāna, 'ia tu'u i tō tātou hina'aro i raro a'e i tōna 'e 'ia pūpū i tō tātou 'ā'u iāna ra, 'e nā roto i tōna mana tāra'ehara 'ia riro mai iāna te huru.²³

E te mau taea'e, mai te mea ē, e hi'o tātou ia Iesu Mesia, e ha'amaita'i 'oia ia tātou 'ia riro 'ei mau peresibutero nāna i 'Isera'ela—te ha'eha'a, te māmahu, te marū, te 'i i tōna here.²⁴ 'E e hōpoi mai tātou i te 'oa'oa 'e te mau ha'amaita'ira'a o tāna 'evanelia 'e o tāna 'Ēkalesia i roto i tō tātou 'utuāfare 'e i tō tātou mau taea'e 'e mau tuahine i nā pae e piti o te pāruu.

'Ua pi'i mai te peresideni Russell M. Nelson ia tātou 'ia hi'o atu ia Iesu Mesia mai teie te huru : « E 'ere i te mea 'ohie 'aita ato'a i te vitiviti 'ia riro

mai 'ei pipi pūai mau. E ti'a i tā tātou tūtonura'a 'ia ha'amau-pāpū-hia i ni'a i te Fa'aora 'e tāna 'evanelia. E titauhia te tūtavara'a rahi o te ferurira'a nō te hi'o atu iāna i roto i te mau mana'o ato'a. 'Ia nā reira rā tātou, e 'ore ia tō tātou mau fē'a'a 'e tō tātou mau mata'u ».²⁵

Ha'amau pāpū e ta'o rahi terā. Tōna aura'a, 'ia tā'amu pāpū, 'ia huti mai 'e 'ia tāpe'a hope roa.²⁶ E ha'amau pāpū tātou i tā tātou tūtonura'a i ni'a ia Iesu Mesia 'e i tāna 'evanelia nā roto i te ha'apa'ora'a i tā tātou mau fafaura'a.

'Ia ha'apa'o ana'e tātou i tā tātou mau fafaura'a, e fa'auru te reira i te mau mea ato'a tā tātou e parau 'e e rave. Tē ora nei tātou i te hō'ē orara'a o te fafaura'a²⁷ tei 'i i te mau 'ohipa 'ohie o te mau mahana ato'a o te fa'atumu ia tātou i ni'a ia Iesu Mesia : Te pure nō roto mai i te 'ā'u nā roto i tōna i'oa, ma te 'oa'oa i tāna parau, ma te fāriu atu i ni'a iāna nō te tātarahapa i tā tātou mau hara, ma te ha'apa'o i tāna mau fa'aue-ra'a, ma te 'amu i te 'oro'a mo'a 'e ma te ha'amo'a i tāna sābati, ma te ha'amori i roto i tāna hiero mo'a ma te pinepine, 'e ma te fa'a'ohipa i tōna autahu'ara'a mo'a nō te tāvini i te mau tamari'i a te Atua.

Nā teie mau 'ohipa paieti fafauhia e 'iriti i tō tātou 'ā'u 'e te ferurira'a i te mana tāra'ehara o te Fa'aora 'e i te fa'aurura'a ha'amo'a a te Vārua Maita'i. Te a'o nā ni'a iho i te a'o, e tau i te Fa'aora

i tō tātou naturara'a ta'ata mau, e rahi atu tō tātou fa'afāriura'ahia i ni'a iāna 'e e oraora tā tātou mau fafaura'a i roto i tō tātou 'ā'u.²⁸

Te mau fafaura'a tā tātou e rave i mua i tō tātou Metua i te ao ra, e riro mai ia 'ei mau fafaura'a pa'ari, tō tātou mau hina'aro hōhonu a'e. E fa'a'i te mau fafaura'a a te Metua i te ao ra ia tātou i te māuruuru 'e te 'oa'oa.²⁹ E'ita tā tātou mau fafaura'a e riro fa'ahou 'ei mau ture tā tātou e ha'apa'o, 'e e riro mai 'ei mau parau tumu herehia o te fa'auru 'e o te arata'i ia tātou 'e o te ha'amau pāpū i tā tātou fa'atumura'a i ni'a iho ia Iesu Mesia.³⁰

E noa'a teie mau 'ohipa paieti i te mau ta'ata ato'a, tei 'āpi 'e tei pa'ari. 'Outou e te feiā 'āpi tamāroa o te mau nei i te autahu'ara'a mo'a a Aarona, nō 'outou ato'a te mau mea ato'a tā'u e parau i teie pō. Tē ha'amāuruuru nei au i te Atua nō 'outou. Tē ha'afāna'o nei 'outou i te mau 'oro'a 'e te mau fafaura'a mo'a i te rahira'a mirioni feiā mo'a i te mau mahāna hope'a nei i te mau hepetoma ato'a. 'A fa'a'ineine ai 'outou, 'a ha'amaita'i ai, 'e 'aore rā, 'a 'ōpere ai 'outou i te 'oro'a mo'a ; 'a aupuru ai 'outou ; 'a bāpetizo ai i roto i te hiero ; 'a ani manihini ai i te hō'ē hoa 'ia haere mai i te hō'ē fa'a'oa'oa'ara'a ; 'e 'aore rā, 'a fa'aora ai i te hō'ē melo nō tā 'outou pupu

autahu'ara'a, tē rave ra ia 'outou i te 'ohipa fa'aorara'a. E nehenehe ato'a 'outou e hi'o ia Iesu Mesia 'e 'ia ora i tā 'outou mau fafau'ara'a i te mau mahana ato'a. Tē fafau atu nei au ia 'outou ē, mai te mea ē, e rave 'outou, e riro 'outou 'ei mau tāvini ti'aturihia nō te Fatu i teienei 'e i te hō'ē mahana, 'ei mau peresibutero pūai i 'Īsera'ela.

E te mau taea'e, 'ua 'ite au ē, e riro teie mau mea i te fa'atupu i te mana'o paruparu. Terā rā 'a ha'amana'o na i teie mau parau tā te Fa'aora : « E 'ere rā ē, o vau ana'e ra, tei piha'i iho ato'a ho'i te Metua iā'u ra ». ³¹ Mai te reira ato'a nō tātou nei. 'Aita tātou i vai 'ōtahi noa. Tē here nei te Fatu o Iesu Mesia 'e tō tātou Metua i te ao ra ia tātou, 'e tei piha'i iho ho'i rāua ia tātou. ³² 'Ua hi'o ho'i Iesu i ni'a i tōna Metua 'e 'ua fa'aoti i te tusia tāra'ehara rahi, e nehenehe ato'a tātou e hi'o i ni'a ia Iesu Mesia ma te pāpū ē, e tauturu mai 'oia ia tātou.

'Aore hō'ē o tātou i hope roa i te maita'i. I te tahi taime e fifi tātou. E nevaneva tātou 'e 'aore rā, e paruparu te mana'o. E hāruru tātou. Mai te mea rā ē, e hi'o tātou i ni'a ia Iesu Mesia ma te 'ā'au tātarahapa, e fa'ateitei 'oia ia tātou, e tāmā i tā tātou mau hara, e fa'a'ore i tā tātou mau hapa, 'e e fa'aora i tō tātou 'ā'au. E mea fa'a'oroma'i 'oia 'e te maita'i; e 'ore roa tōna here tāra'ehara e hope 'e e 'ore ho'i e mou. ³³ E tauturu 'oia ia tātou 'ia ora i tā tātou mau

fafau'ara'a 'e 'ia rave maita'i i tō tātou pi'ira'a 'ei mau peresibutero i 'Īsera'ela.

'E e ha'amaita'i mai te Metua ia tātou i te mau mea ato'a i tītauhia nō te rave fa'aoti i tāna mau tōpuara'a : « Te mau mea [...] i roto i te ra'i 'e i ni'a ho'i i te fenua nei, te ora 'e te māramarama, te Vārua 'e te mana, i tonohia atu nā roto i te hina'aro o te Metua nā roto ia Iesu Mesia, tāna ra Tamaiti ». ³⁴

'Ia tahe ana'e mai te māramarama 'e te mana hanahana i roto i tō tātou orara'a, e toru 'ohipa temeio te tupu mai :

'A tahi, e nehenehe tātou e 'ite ! Nā roto i te heheura'a e ha'amata tātou i te 'ite mai ia Iesu i 'ite i te vahine : I rāpae 'au 'e i roto i te 'ā'au. ³⁵ 'Ia 'ite ana'e tātou mai ia Iesu e 'ite nei, e ha'amaita'i 'oia ia tātou 'ia here ia rātou tā tātou e tāvini nei ma tōna here. Nā roto i tāna tauturu, e 'ite te feiā tā tātou e tāvini nei i te Fa'aora 'e e fāri'i i tōna here. ³⁶

'A piti, te mau nei tātou i te mana o te autahu'ara'a ! Tei ia tātou nei te mana 'e te pūai nō te ha'a nā roto i te i'oa o Iesu Mesia nō te « ha'amaita'i, arata'i, pāruhu, ha'apūai, 'e nō te fa'aora ia vetahi 'ē 'e nō te hōpoi atu i te temeio ia rātou tā [tātou] e here nei 'e nō te pāruhu i tō [tātou] fa'aipoipora'a 'e tō tātou 'utuāfare ». ³⁷

A toru, e haere Iesu Mesia nā muri iho ia tātou ! Te vāhi tā tātou e haere, e haere ato'a 'oia. 'Ia ha'api'i tātou, e ha'api'i ato'a 'oia. 'Ia tāmāhanahana tātou, e

tāmāhanahana ato'a 'oia. 'Ia ha'amaita'i tātou, e ha'amaita'i ato'a 'oia. ³⁸

E te mau taea'e, e 'ita ānei e ti'a ia tātou 'ia poupou ? 'Oia mau ! Tē mau nei tātou i te autahu'ara'a mo'a a te Atua. 'Ia hi'o ana'e tātou i ni'a ia Iesu Mesia, 'ia ha'apa'o ho'i i tā tātou mau fafau'ara'a, 'e 'ia ha'amau pāpū i tā tātou tūtonura'a i ni'a iāna, e 'āmui atu ia tātou i tō tātou mau tuahine 'e e aupuru ho'i ma te mo'a a'e, e ha'aputupu ho'i ia 'Īsera'ela i nā pae e piti o te pāruhu, e ha'apūai 'e e tā'ati i tō tātou 'utuāfare, 'e e fa'aineine i te ao nō te ho'i-piti-ra'a mai o te Fatu o Iesu Mesia. E tupu te reira. Tē fa'a'ite pāpū nei au i te reira.

Te fa'aoti nei au nā roto i teie pure nō roto mai i tō'u 'ā'au, 'ia ti'a ia tātou pā'ato'a, tātou tāta'itahi, 'ia hi'o ia Iesu Mesia i roto i te mau mana'o ato'a. 'Eiaha e fē'a'a. 'Eiaha e mata'u. I te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. James E. Talmage places Jesus « in the vicinity of Capernaum » when this healing occurred (hi'o *Iesu te Mesia* [2001], 291).
2. Hi'o Luka 8:43-44 ; hi'o ato'a Mataio 9:20-21 ; Mareko 5:25-29.
3. Luka 8:46.
4. Mareko 5:30.
5. Mareko 5:32.
6. Luka 8:47.
7. Mareko 5:33.
8. Luka 8:48.
9. 'Ua pāpa'i o James E. Talmage ē, nō teie vahine, te mea rahi a'e i te faufa'a i te fa'aorara'a tino, o te pāpūra'a ia ē, 'ua fāri'i te Fa'aora i te hina'aro o tōna 'ā'au, 'e 'ua fāri'i 'oia i tōna fa'aro'o. (hi'o *Jesus the Christ*, 318). 'Ua fa'aora Iesu iāna i te pae tino 'e i te pae vārua 'e 'ua 'iriti i te 'ē'a nōna e tae atu ai i te fa'aorara'a.
10. E mea fa'ahiahia 'ia 'ite ē, tei piha'i iho Iaciro, te hō'ē fa'atere i roto i te sunago, ia Iesu i te taime 'a tupu ai taua fa'aorara'a ra. Tē haere ra o Iesu i te fare o Iaciro nō te fa'ati'a i te tamāhine a Iaciro mai te pohe mai. Mai te huru ra ē, te vahine tā Iesu i fa'aora, 'ua ti'avaruhia ia i rāpae au i te sunago nō tōna 'ati. I te fa'aorara'a Iesu iāna, 'ua ha'apūpū ato'a 'oia i te mau ta'ata ato'a i reira, tae noa atu ia Iaciro ē, e tamāhine herehia 'oia, e vahine fa'aro'o, 'e te tino 'e te vārua mā.
11. 'A hi'o D. Todd Christofferson, « The pupu peresibutero », (*Liahona*, Me 2018, 55-58) nō te hō'ē 'āpaurā'a nō te mau taurā'a 'ia ha'amau hō'ē pupu autahu'ara'a a Melehizedeka i roto i te pāroita. Mai teie te huru te tātarā'ahia te fā o taua taurā'a ra i roto i te tuha'a nō te mau uira'a pinepine o te tahua 'itenati o te aupura'a : « E tāhō'e te fa'atupura'a i te hō'ē noa pupu autahu'ara'a a Melehizedeka i roto i te pāroita, i te

mau taea'e e mau nei i te autahu'ara'a, nō te rave i te mau tuha'a ato'a o te 'ohipa nō te fa'aorara'a, mai te 'ohipa hiero 'e te 'ohipa 'ā'amu 'utuāfare tei ha'apa'ohia e te tia'i pupu tahu'a rahi i nā mua a'e nei » (« This Is Ministering: Frequently Asked Questions », 8, ChurchofJesusChrist.org/ministering).

I roto i te mau tauria'a i muri mai, 'ua tu'uhia te fa'atere o te 'ohipa misiónare o te pāroita 'e te fa'atere 'āpi nō te hiero 'e nō te 'ā'amu 'utuāfare i roto i te pāroita i raro a'e i te fa'aterera'a a te peresidenira'a o te pupu peresibutero. Nā roto i te aupurura'a i te mau 'utuāfare i raro a'ena i tā rātou fa'aterera'a, nā teie mau tauria'a i tu'u i te fa'aterera'a o te 'ohipa o te fa'aorara'a i roto i te mau pupu peresibutero. 'Oia mau, nā te 'episekōpo e mau i te tāviri nō te 'ohipa fa'aorara'a i roto i te pāroita, terā rā, e hōro'a 'oia i te hōpoi'a 'e i te mana nō taua 'ohipa rā i te peresideni o te pupu peresibutero, e nehenehe ia te 'episekōpo e hōro'a i te taima rahi atu i roto i tōna iho 'utuāfare, e ha'apūai i te feiā 'āpi, 'e e tāvini 'ei ha'avā i 'Isera'ela.

12. Hi'o Russell M. Nelson, « Ara mai tātou », *Liahona*, Mē 2018, 118–19; Russell M. Nelson, « Te rirora'a 'ei feiā Mo'a i te Mau Mahana Hope'a Nei », *Liahona*, Nov. 2018, 113–14; Quentin L. Cook, « Te fa'afāriura'a hōhonu 'e te hōpe'a roa i te Metua i te ao rā 'e i te Fatu ia Iesu Mesia », *Liahona*, Nov. 2018, 8–12.
13. 'Ua tonu te Metua ia Iesu Mesia i roto i te ao (hi'o Ioane 17:18).
14. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 6:36–37.
15. Aberahama 3:27.
16. Aberahama 3:27.
17. Mose 4:2.
18. E rave rahi mau fa'ahorora'a i roto i te mau pāpa'ira'a mo'a o te pāpa'i nei i te mau parau i fa'ahitihia e Iesu nō ni'a i te raverā'a i te 'ohipa a tōna Metua 'e te ha'api'ira'a i te parau ha'api'ira'a a tōna Metua. Hi'o, 'ei hi'ora'a, Ioane 5:19 (e rave Iesu i te mea tāna i 'ite i te Metua i te raverā'a); Ioane 5:36 ('ua hōro'a te Metua i tāna Tamaiti i te 'ohipa e rave); Ioane 8:26 ('ua ha'api'i Iesu i te mea tāna i fāri'i mai i'ō mai i tōna ra Metua);

Ioane 14:28 ('ua parau Iesu ē, « e rahi ho'i tā'u Metua iā'u »); 3 Nephi 14:28 (tāna parau ha'api'ira'a o te parau ha'api'ira'a ia tā tōna Metua i hōro'a iāna ra).

19. Ioane 14:31.
 20. Ioane 8:29.
 21. Ioane 6:38; a hi'o ato'a Ioane 5:30.
 22. Luka 22:42
 23. Te aura'a o te ta'o *hi'o* i roto i teie 'irava (hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 6:36–37), e tū'ati ia i ni'a i te pi'ira'a a te Fatu : 'Ia fāriu atu; 'ia ha'apa'o māite; 'ia ti'aturi; 'ia 'imi; 'ia tia'i ma te ti'aturi; 'ia vai 'ei hope'ara'a i roto i te ferurira'a; 'ia ti'aturi 'e aore rā, 'ia tia'i (hi'o « Look », Merriam-Webster.com).
 24. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 121:41–42. Te huru Mesia tei fa'ahitihia i roto i te mau pāpa'ira'a mo'a, e mau hōro'a ia nā te Vārua o te tae mai nā roto mai i te maita'i 'e te aroha o Iesu Mesia. 'Ua riro rātou 'ei mau peresibutero i 'Isera'ela tāna mau peresibutero.
 25. Russell M. Nelson, « Te hutira'a mai i te mana 'o Iesu Mesia i roto i tō tātou orara'a », *Liahona*, Mē 2017, 39.
 26. Hi'o « rivet », Merriam-Webster.com.
 27. Nō te hō'ē 'āpara'ara'a nō ni'a i te tumu parau nō te hō'ē orara'a nō te fafau'a'a, hi'o Donald L. Hallstrom, « Living a Covenant Life », *Ensign*, Tiunū 2013, 46–49. 'Ua fa'aauhia teie parau pāpa'i nō roto mai i te hō'ē a'ora'a roa a'e tei hōro'ahia i Brigham Young University–Idaho i te 'āva'e Mē 2011. Nō te nene'ira'a roa a'e, hi'o Donald L. Hallstrom, « A Covenant Life » (Brigham Young University–Idaho purera'a nō 10 nō Mē 2011), byui.edu.
 28. Hi'o Ieremia 31:31–33, i reira tō te Fatu fa'a'itera'a ē, e rave 'oia i te hō'ē fafau'a'a 'āpi i te 'utuāfare o 'Isera'ela ma te pāpa'ihia i roto i tō rātou 'ā'au. Teie fa'ahōho'ara'a o te mau fafau'a'a tei pāpa'ihia i roto i tō tātou 'ā'au, 'e aore rā, te mau fafau'a'a o te ora i roto i tō tātou 'ā'au, e 'ite-ato'a-hia ia i roto i te mau pāpa'ira'a a Paulo (hi'o 2 Korinetia 3:3; Hebera 8:10). Nō te hō'ē 'āpara'ara'a nō ni'a i te fa'afāriura'a 'e te 'ā'au, hi'o David A. Bednar, « Fa'afāriuhia i te Fatu », *Liahona*, Nov. 2012, 106–9.
 29. Te fa'ahiti nehenehe maita'i ra te pure 'oro'a nō te pāne i te nātura nō tō tātou tā'atira'a fafau e tō tātou Metua i te ao ra. I roto i te fa'anahora'a nō te fa'aorara'a a te Metua, e rave tātou i te mau fafau'a'a 'e tō tātou Metua i te ao ra, terā rā, 'ua tupu te mau fā o te mau fafau'a'a 'e e fāri'i tātou i te mau ha'amaita'ira'a i fafauhia mai nā roto i te Fatu ia Iesu Mesia; o 'oia te Arai. I roto i te 'oro'a mo'a e fa'a'ite pāpū tātou i te Metua ('oia ho'i, e rave fa'ahou i te fafau'a'a i mua iāna) ē, te hina'aro nei tātou e rave i ni'a iho ia tātou i te 'oa o Iesu Mesia, e ha'amana'o tāmau noa iāna, 'e e ha'apa'o i tāna mau fa'auera'a, 'ia vai noa ho'i tōna Vārua (te Vārua Maita'i) i roto ia tātou.
- Te mau hōro'a i roto i te mau fafau'a'a a te Metua, e tae mai te reira nā roto i te mana tāra'ehara 'e te mana pūai o Iesu Mesia. 'Ei hi'ora'a, mai tā te peresideni Russell M. Nelson i ha'api'i mai, o Iesu Mesia « te puna nō te mau 'oa'oa ato'a » (hi'o « Te 'oa'oa 'e te oraora i te pae vārua » *Liahona* Novema. 2016,

82). Nō reira, 'ia ha'amau ana'e tātou i tā tātou tūtonura'a i ni'a ia Iesu Mesia, e hōro'a mai te reira i te 'oa'oa o roto i tō tātou orara'a noa atu te huru o tō tātou orara'a.

30. 'Ua pu'ohu maita'i te peresideni Ezra Taft Benson i te mea tā teie tauria'a i roto i te huru 'e te hina'aro i fa'atupu, 'a parau ai 'oia ē, « 'ia hope ana'e te ha'apa'o i te riro 'ei mea au 'ore 'e i te riro mai 'ei 'ohipa titauhia e tātou, i taua taima ra te Atua e hōro'a mai ai ia tātou i te mana » (i roto Donald L. Staheli, « Obedience—Life's Great Challenge », *Ensign*, Mē 1998, 82).
31. Ioane 16:32.
32. Nō te 'āpara'ara'a hau atu nō ni'a i te māna'ona'ora'a o te Metua 'e te Tamaiti, nō ni'a i te 'ana'anatac, te here, 'e te fa'aōra'a mai i roto i tō tātou orara'a, hi'o Jeffrey R. Holland, « Te Hanahana o te Atua », *Liahona*, « Haere mai nā muri iho iā'u », *Liahona* Mē 2017, 82–85. Hi'o ato'a Mataio 18:20; 28:20; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 6:32; 29:5; 38:7; 61:36; 84:88.
33. Hi'o Roma 8:35–39; 1 Korinetia 13:1–8; Moroni 7:46–47.
34. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 50:27. Fa'aara ē, te hōro'a nei te Fatu i te mau ta'ata ato'a tei fa'atōro'ahia 'e tei tonohia, i teie fafau'a'a nō ni'a i te fa'auera'a 'ohipa ta'a 'e tei hōro'ahia iāna :
« 'O 'oia ia o tei fa'ata'ahia 'ia riro 'ei mea rahi a'e, noa atu e 'ua iti a'e 'oia 'e o te tāvini ho'i nō te ta'ata ato'a.
« Nō reira, 'ei fatu 'oia nō te mau mea ato'a; nō te mea e auraro atu te mau mea ato'a iāna ra, i roto i te ra'i 'e ni'a ho'i i te fenua nei, te ora 'e te māmarama, te Vārua 'e te mana, i tonohia atu nā roto i te hina'aro o te Metua nā roto ia Iesu Mesia, tāna ra Tamaiti.
« Terā rā, e 'ore roa te hō'ē ta'ata e fatu i te mau mea ato'a maori rā 'ia tāmāhia 'oia e 'ia horoi-'ē-hia atu te mau hara ato'a.
« E mai te mea 'ua tāmāhia 'outou 'e 'ua horoi-'ē-hia atu ho'i te mau hara ato'a ra, e ani ia 'outou i te mau mea ato'a tā 'outou i hina'aro i roto i te 'oa o Iesu 'e e ravehia ia. (Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 50:26–29).
35. Hi'o 1 Samuela 16:7; 1 Korinetia 2:14 Nō te hō'ē hi'ora'a nō teie ha'amaita'ira'a o te hi'ora'a mai tā Iesu i nā reira, hi'o i te 'ā'amu o te peresideni Henry B. Eyring nō ni'a i te 'ohipa tei tupu i te taima e 'episekōpo 'oia nō te hō'ē taurē'are'a tei rave i te hō'ē hara rahi. Nā ō atu ra te Fatu i te 'episekōpo Eyring, « E vaiho vau ia 'oe 'ia hi'o iāna mai tā'u e hi'o nei iāna » (« Walk with Me », 84).
36. Teie te fafau'a'a 'e te fa'auera'a tā te Fa'aora i hōro'a i te mau ta'ata i te hiero i Bountiful. 'Ua fa'auc 'oia ia rātou 'ia ora i te hō'ē orara'a e ti'a ai i tōna māmarama 'e tōna hi'ora'a 'ia vai i roto ia rātou, 'ia nehenehe ia rātou 'ia fa'ateitei iāna i ni'a 'ei māmarama nō tō te ao i roto i tō rātou orara'a 'e i roto i tā rātou anira'a ia vetahi 'e 'ia haere mai iāna ra. Mai tāna mau pipi i ora na 'e tei ani-manihini-hia, 'e fāri'i 'e e 'ite mai vetahi i roto i te mau tāvini o te Fatu. (Hi'o 3 Nephi 18:24–25.)
37. Hi'o Russell M. Nelson, « Te ho'o o te mana autahu'ara'a », *Liahona*, Mē 2016, 68.
38. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 84:88.

NĀ TE PERESIDENI HENRY B. EYRING
Tauturu piti i roto i te Peresidenira'a Mātāmua

Te mana o te fa'aro'o pāturu

Nā roto i te āfa'ira'a i tō 'outou rima i ni'a nō te pāturu, tē rave nei 'outou i te hō'ē fafaura'a i te Atua, e pāturu 'outou ia rātou, tōna mau tāvini teie.

E rave rahi taime 'ua fa'aro'o vau i te feiā fa'atere o te autahu'ara'a i te fa'a'itera'a i te ha'amāuruuru nō te fa'aro'o pāturu o te feiā tā rātou e tāvini nei. Nō te putapū tō rātou reo, e 'ite 'outou ē, e mea hōhōnu 'e te ti'a mau tō rātou tāpa'o māuruuru. Tā'u fā i teie mahana, 'o te fa'ataera'a atu i te māuruuru o te Fatu nō tā 'outou pāturura'a i tōna mau tāvini i roto i tāna 'Ēkālesia. 'E nō te fa'aitoito ato'a ia 'outou 'ia fa'a'ohipa 'e 'ia tupu rahi i roto i te reira mana nō te pāturu ia vetahi 'ē nā roto i tō 'outou fa'aro'o.

Hou 'a fānauhia ai 'outou, 'ua fa'a'ite 'outou i te reira mana. 'A feruri na i te mea tā tātou i 'ite nō ni'a i te ao vārua hou te tāhuti nei. 'Ua fa'a'ite mai te Metua i te ao ra i te hō'ē 'ōpuara'a nō tāna mau tamari'i. Tei reira tātou. 'Ua pāto'i o Lutifero, tō tātou taea'e vārua, i te 'ōpuara'a o te hōro'a ia tātou i te ti'amāra'a 'ia mā'iti. 'Ua pāturu o Iehova, te Tamaiti here a te Metua i te ao ra, i te 'ōpuara'a. 'Ua fa'atupu o Lutifero i te hō'ē 'ōrurēhau. 'Ua upo'oti'a te reo pāturu o Iehova, e 'ua pūpū 'oia iāna 'ei Fa'aora nō tātou.

I teieni, tei roto 'outou i te orara'a tāhuti nei, nā te reira e ha'apāpū mai ia

tātou ē, 'ua pāturu 'outou i te Metua 'e i te Fa'aora. Titauhia te fa'aro'o ia Iesu Mesia nō te pāturu i te 'ōpuara'a nō te 'oa'oa 'e te ti'ara'a o Iesu Mesia i roto i te reira, nō te iti o tō 'outou 'ite i te mau tītaura'a tā 'outou e fārerei i roto i te tāhuti nei.

'Ua riro ato'a tō 'outou fa'aro'o nō te pāturu i te mau tāvini o te Atua

'ei 'oa'ora'a nā 'outou i roto i teie nei orara'a. I tō 'outou fāri'ira'a i te tītaura'a a te hō'ē misiōnare 'ia pure nō te 'ite ē, e parau nā te Atua te Buka a Moromona, 'ua roa'a tō 'outou fa'aro'o nō te pāturu i te hō'ē tāvini o te Fatu. I tō 'outou fāri'ira'a i te anira'a 'ia bāpetizohia 'outou, 'ua pāturu 'outou i te hō'ē tāvini ha'ēha'a o te Atua.

I tō 'outou fāri'ira'a 'ia tu'u te hō'ē ta'ata i tōna nā rima i ni'a i tō 'outou upo'o 'e 'a parau ai ē, « 'a fāri'i mai i te Vārua Maita'i », 'ua pāturu 'outou iāna 'ei ta'ata tei mau i te autahu'ara'a a Melehizedeka.

Mai taua mahana ra, nā roto i te tāvinira'a ma te ha'apa'o maita'i, 'ua pāturu 'outou i te ta'ata tāta'itahi tei hōro'a mai i te autahu'ara'a i ni'a ia 'outou 'e i te ta'ata tāta'itahi tei fa'a-tōro'a ia 'outou i te hō'ē tōro'a i roto i te reira autahu'ara'a.

I te 'ōmuara'a o tā 'outou 'ohipara'a i roto i te autahu'ara'a, 'ua riro te pāturura'a tāta'itahi 'ei 'ohipa 'ohie noa nō te ti'aturira'a i te hō'ē tāvini nō te Atua. I teieni, e rave rahi o 'outou, 'ua nu'u i te hō'ē ti'ara'a teitei a'e i reira e tītauhia ai te pāturura'a hau atu.

E mā'iti 'outou e pāturu ānei e 'aore 'aita i te feiā ato'a tā te Fatu e pi'i—i roto i te mea tā te Fatu i pi'i ia rātou. E tupu te reira mā'itira'a i roto i te mau 'āmuira'a 'āti a'e te ao nei. 'Ua tupu

te reira i roto i teie 'āmuira'a. I roto i te reira mau huru putuputura'a, e tai'ohia te i'oa o te mau tāne 'e te mau vahine—e mau tāvini nō te Atua—'e e titauhia ia 'outou 'ia 'āfa'i i tō 'outou rima i ni'a nō te pāturu. E nehenehe 'outou e tāpe'a i tā 'outou mā'itira'a pāturu, 'e 'aore rā, e nehenehe 'outou e fafau i tā 'outou pāturu'a fa'aro'o. Nā roto i te 'āfa'ira'a i tō 'outou rima i ni'a nō te pāturu, tē rave nei 'outou i te hō'ē fafau'a. Tē fafau nei 'outou i te Atua ē, e pāturu 'outou ia rātou, tōna mau tāvini teie.

E mau ta'ata hara nei rātou, mai ia 'outou ato'a. Nō te ha'apa'o i tā 'outou mau fafau'a, titauhia te fa'aro'o 'āueue 'ore ē, nā te Fatu i pi'i ia rātou. Nā roto i te ha'apa'ora'a i te reira mau fafau'a, e hōpoi ato'a mai te reira i te 'oa'oa mure 'ore. 'Ia 'ore rā 'outou e ha'apa'o, e fāri'i 'outou i te 'oto e tae noa atu i te feiā tā 'outou e here nei—'e te mau 'erera'a e'ita e noa'a 'ia feruri.

'Ua anihia a'e nei paha 'outou, 'e 'aore rā, e anihia paha 'outou ē, tē turu ra ānei 'outou i tō 'outou 'episekōpo, te peresideni titi, te mau huimana fa'atere, 'e te mau fa'atere rahi o te 'Ēkālesia. E nehenehe te reira e tupu 'a anihia ai 'outou 'ia pāturu i te feiā fa'atere i roto i te hō'ē 'āmuira'a. I te tahi taime, i roto ia i te hō'ē uiuira'a 'e te 'episekōpo 'e 'aore rā, te peresideni titi.

Tē parau atu nei au ia 'outou 'ia ui nā mua roa i teie mau uira'a ia 'outou iho, ma te mana'o pāpū 'e nā roto i te pure. 'A nā reira ai 'outou, e nehenehe 'outou e ho'i mai i ni'a i tō 'outou mau mana'o 'aita i maoro a'e nei, tā 'outou mau parau 'e te mau 'ohipa. 'A tāmata i te ha'amana'o 'e i te fa'ahiti i te mau pāhonora'a tā 'outou e hōro'a i te taime e uiui mai ai te Fatu ia 'outou, ma te 'ite ē, e nā reira 'oia i te hō'ē mahana.

E nehenehe 'outou e fa'aineine nā roto i te uira'a ia 'outou iho i te mau uira'a mai teie te huru :

1. 'Ua feruri ānei au 'e 'aore rā, 'ua paraparau ānei au i te paruparu ta'ata i roto i te mau ta'ata tā'u i fafau e pāturu ?
2. 'Ua 'imi ānei au i te ha'apāpūra'a ē, tē arata'i nei te Fatu ia rātou ?

3. 'Ua pe'e ānei au ma te 'ite pāpū 'e ma te ha'apa'o maita'i i tā rātou fa'aterera'a ?

4. 'Ua paraparau ānei au nō ni'a i te ha'apāpūra'a e nehenehe ia'u 'ia 'ite ē, e mau tāvini rātou nō te Atua ?

5. Tē pure tāmau ra ānei au nō rātou ma te i'oa 'e ma te mana'o here ?

Nō te rahira'a o tātou, e fa'atupu teie mau uira'a i te tahi huru pe'ape'a 'e i te hina'aro 'ia tātarahapa. 'Ua fa'au te Atua ia tātou 'eiaha e ha'avā ia vetahi 'e ma te ti'a 'ore, terā rā, tē 'ite nei tātou ē, e mea fifi 'ia ha'apae i te reira. Fātata te mau 'ohipa ato'a tā tātou e rave 'ia ha'a ana'e tātou i piha'i iho i te ta'ata 'oia ho'i, te hi'opo'ara'a ia ia rātou. 'E tē fa'au nei tātou ia tātou ia vetahi 'ē, fātata i roto i te mau huru tuha'a ato'a o to tātou orara'a. Tē nā reira nei tātou nō te mau tumu e rave rahi, te tahi pae e mau tumu maita'i, terā rā, pinepine te reira 'ohipa i te arata'i ia tātou i te fa'ahapahapa.

'Ua hōro'a mai te peresideni George Q. Canon i te hō'ē fa'arara'a o tā'u e hōro'a atu ia 'outou mai te huru ra ē, nā'u ato'a. Tē ti'aturi nei au e parau mau tāna : « 'Ua mā'iti te Atua i tōna mau tāvini. Tē parau nei 'oia ē, tei iāna ra te ti'ara'a 'ia fa'ahapa ia rātou mai te mea ē, e titauhia 'ia fa'ahapa ia rātou. 'Aita 'oia i hōro'a mai i te reira ti'ara'a ia tātou nō te ha'avā 'e nō te fa'ahapa ia rātou. 'Aore roa hō'ē ta'ata, noa atu te pūai o tōna fa'aro'o, noa atu te teitei o tōna ti'ara'a i roto i te autahu'ara'a, e nehenehe e fa'aino i tei fa'atāhinuhia e te Fatu 'e e 'imi i te hape i roto i tei ha'amanahia e te Atua i ni'a i te fenua nei ma te fāri'i 'ore i tōna au 'ore. E 'iriti 'ē atu te Vārua mo'a iāna i te reira huru ta'ata, 'e e haere atu ia 'oia i roto i te pōiri. Nō reira, tē 'ite ra ānei 'outou i te faufa'a rahi 'ia ha'apa'o maita'i tātou ? »¹

Tō'u mana'o 'ua mātarohia ē, 'ati a'e te ao nei, e mea ha'apa'o maita'i te mau melo o te 'Ēkālesia i te tahi 'e te tahi 'e i te feiā e fa'atere nei ia rātou. Tē vai ra rā te mau ha'amaita'ira'a e ti'a ia tātou 'ia rave. E nehenehe tā tātou e ta'uma i ni'a a'e i roto i tō tātou mana nō te pāturu te tahi i te tahi. E titauhia ia te fa'aro'o

'e te tauto'ora'a. Teie e maha mana'o tauturu tā'u e hōro'a atu nei nā tātou 'ia rave i teie 'āmuira'a.

1. E 'imi tātou i te mau 'ohipa pāpū tā te ta'ata a'o i hōro'a mai, 'e 'a ha'amata i te rave i te reira i teie mahana. Mai te mea ē, e nā reira tātou, e rahi atu tō tātou mana nō te pāturu ia rātou.
2. E nehenehe tātou e pure nō rātou 'a paraparau ai rātou, 'ia hōpoi te Vārua Maita'i i tā rātou mau parau i roto i te 'a'u o te mau ta'ata ta'a 'ē tā tātou e here nei. 'Ia 'ite ana'e tātou i muri a'e ra ē, 'ua pāhonohia tā tātou pure, e rahi atu tō tātou mana nō te pāturu i te reira mau feiā fa'atere.
3. E nehenehe tātou e pure 'ia ha'amaita'ihia 'e 'ia fa'arahihia te mau ta'ata a'o ta'a 'ē a hōro'a ai rātou i tā rātou parau poro'i. 'Ia 'ite ana'e tātou ē, 'ua fa'arahihia rātou, e tupu tō tātou fa'aro'o i te rahi nō te pāturu ia rātou, 'e e vai tāmau noa te reira.
4. E nehenehe tātou e fa'aro'o i te mau parau poro'i a te feiā a'o o te tae mai 'ei pāhonora'a i tā tātou iho mau pure anira'a i te tauturu. 'Ia tae mai te mau pāhonora'a, 'oia mau, e tae mai te reira, e tupu tō tātou fa'aro'o i te rahi nō te pāturu i te mau tāvini ato'a a te Fatu.

Nō te ha'amaita'i atu ā i roto i te pāturu'a i te feiā e tāvini nei i roto i te 'Ēkālesia, e ha'api'i mai tātou ē, tē vai atu ra te tahi vāhi e nehenehe tātou e tupu i te rahi i roto i te reira mana. I reira, e nehenehe te reira e hōro'a mai i te ha'amaita'ira'a rahi a'e ia tātou. Tei roto ia i te fare 'e i te 'utuāfare.

Tē parau nei au i te taea'e 'āpi tei mau i te autahu'ara'a, 'o tē ora nei i roto i te hō'ē 'utuāfare e tōna metua tāne. E fa'ati'a atu vau ia 'outou i tō'u iho 'itera'a ē, e aha te aura'a nō te hō'ē metua tāne 'ia 'ite i tō 'outou fa'aro'o pāturu. E nehenehe 'oia e ti'aturi ia 'outou. Terā rā, tē fārerei nei 'oia i te mau tīaura'a hau atu i tā 'outou e 'ite nei. I te tahi taime, e'ita e 'itehia iāna te rāve'a i roto i te mau fifi i mua iāna.

E tauturu tō 'outou fa'ahiahia iāna. E rahi roa atu te tauturu o tō 'outou here

iāna. Te mea rā o te tauturu rahi a'e o te mau parau ia mai teie : « Pāpā, 'ua pure au nō 'oe, 'e 'ua tae mai te mana'o ē, e tauturu te Fatu ia 'oe. E 'āfaro te mau mea ato'a. 'Ua 'ite au ē, e 'āfaro ».

E mana ato'a tō te mau parau mai teie i roto i te tahi atu pae, te metua tāne i te tamaiti. Mai te mea ē, 'ua rave te hō'ē tamaiti i te hō'ē hape rahi, i roto ānei i te hō'ē mea pae vārua, e riro 'oia i te feruri ē, 'ua hi'a 'oia. 'Ei metua nōna, i taua taime ra, i muri a'e i tō 'outou purera'a nō te 'ite i te 'ohipa e rave, e māere paha 'outou 'ia tu'u mai te Vārua Maita'i i teie mau parau i roto i tō 'outou vaha : « Tamaiti, tei piha'i iho vau ia 'oe i te mau taime ato'a. 'Ua here te Fatu ia 'oe. Nā roto i tāna tauturu, e nehenehe 'oe e upo'oti'a. 'Ua 'ite au ē, e nehenehe tā 'oe, 'e e nā reira 'oe. 'Ua here au ia oe ».

I roto i te pupu autahu'ara'a 'e i roto i te 'utuāfare, te rāve'a nō te patu i te Ziona tā te Fatu e hina'aro 'ia patu tātou, 'o te fa'arahira'a ia i te fa'aro'o nō te pāturu i te tahi 'e te tahi. Nā roto i tāna tauturu, e nehenehe tātou e rave, 'e e rave tātou. Titauhia ia tātou 'ia ha'api'i i te here i te Fatu ma tō tātou 'ā'au ato'a, tō tātou pūai, tō tātou mana'o, 'e tō tātou itoito ato'a 'e 'ia here te tahi i te tahi mai ia tātou e here ia tātou iho.

'A tupu ai tātou i te rahi i roto i te reira here mau o te Mesia, e marū tō tātou 'ā'au. Nā te reira here e fa'aha'eha'a ia tātou 'e e arata'i ia tātou i te tātarahapa. E tupu i te rahi tō tātou ti'aturi i roto i te Fatu 'e i te tahi 'e te tahi. 'E i reira tātou e riro ai 'ei hō'ē, mai tā te Fatu i fafau mai.²

Tē fa'a'ite pāpū nei au ē, 'ua 'ite te Metua i te ao ra ia 'outou 'e 'ua here ia 'outou. 'O Iesu te Mesia ora. Teie tāna 'Ēkālesia. Tē mau nei tātou i tōna autahu'ara'a. E fa'ahanahana 'oia i tā tātou mau tauto'ora'a 'ia tupu i te rahi i roto i tō tātou mana nō te fa'a'ohipa i te reira 'e nō te pāturu i te tahi 'e te tahi. Tē fa'a'ite pāpū nei au nō te reira i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. *Gospel Truth : Discourses and Writings of President George Q. Cannon, nene'ira'a a Jerreld L. Newquist (1974), 1:278.*
2. *Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 35:2.*

NĀ TE PERESIDENI DALLIN H. OAKS
Tauturu mātāmua i roto i te Peresidenira'a Mātāmua

I hea te reira e arata'i atu ?

E rave tātou i te mau mā'itira'a 'e te mau fa'aotira'a maita'i a'e mai te mea e hi'o tātou i te mau 'ē'a i mua ia tātou ma te feruri i hea rātou e arata'i atu.

Tē fa'aitoito nei te 'evanelia a Iesu Mesia tei fa'aho'ihia 'ia feruri tātou i te ananahi. E fa'ata'a te reira i te fā o te orara'a tāhuti nei 'e te pāpūra'a o te orara'a a muri mai. Tē ha'api'i nei te reira i te mau parau rahi nō ni'a i te ananahi, nō te arata'i i tā tātou mau 'ohipa i teienei.

I te tahi atu pae, 'ua 'ite pā'ato'a tātou i te mau ta'ata e feruri noa nei i te mau 'ohipa nō teienei : ha'amāu'a i teienei, 'oa'oa i teienei, 'e 'eiaha e feruri i tō ananahi.

E 'oa'oa a'e tātou i teienei 'e ananahi mai te mea e vai ara noa tātou i tō ananahi. 'Ia rave tātou i te mau fa'aotira'a i

teieni, 'ia uiui tāmāu tātou ē : « I hea te reira e arata'i atu ? »

I.

Tē vai ra te mau fa'otira'a, e mau mā'itira'a ia e rave ānei i te hō'ē mea 'aore rā 'aita. 'Ua fa'aro'o vau i te hō'ē hi'ora'a nō te reira huru mā'itira'a i te hō'ē 'āmuira'a titi i Marite nei e rave rahi matahi i mā'iri.

'Ua tupu te reira i te hō'ē fare ha'a-pi'ira'a tuatoru. Tē pārahi ra te naho'a taure'are'a pīahi i ni'a i te matie. 'Ua nā 'ō te ta'ata i fa'ati'a mai i terā 'ohipa ē, tē māta'ita'i ra rātou i te hō'ē māunauna (écureuil) 'e tona 'āero me'ume'u maita'i, tē ha'uti ra i raro mai i te hō'ē tumu rā'au nehenehe. I te tahi taime tei raro, ē i ni'a, ē i raro, ē 'ua fa'a'ati i te tumu. Nō te aha rā ia te reira 'ohipa mātau i fa'a'ana'anatac i te naho'a pīahi ?

I roto i te 'aihere tē vai ra te hō'ē 'ūri Setter 'Irirane. 'O 'ōna tā te mau pīahi e hi'o ra, 'e 'o 'ōna terā e hi'o ra i te māunauna. I te mau taime ato'a e mo'e ri'i te māunauna i te fa'a'atira'a i te tumu, e fa'anū'u marū noa terā 'ūri ma'a initi, 'ei reira e fa'aea ai mai te huru ē 'aita 'ōna e tāu'a ra. 'O te reira tā te mau pīahi i hi'o noa. Ma te muhu 'ore 'e te ha'uti 'ore, 'ua mau tō rātou mata i ni'a i terā 'ohipa 'ua ta'ahia te fa'ahope'ara'a.

Ē i te hope'a, 'ua piri maita'i te 'ūri nō te 'ou'a atu i ni'a i te māunauna nō te haru mai iāna i roto i tōna vaha. 'Ua hōriri te mau pīahi 'e 'ua horo a'era e huti mai i te 'ānimara iti mai roto i te vaha o te 'ūri, 'ua taere roa rā. 'Ua pohe te māunauna.

E nehenehe i teie naho'a ta'ata e fa'aara i te māunauna i te mau taime ato'a, nā roto i te tiāhira'a i te rima 'aore rā te tuōra'a iāna, 'aita rā. 'Ua hi'o noa rātou i te fātata-noa-ra'a terā 'ati. 'Aita e ta'ata tei ui ē : « I hea te reira e arata'i atu ? » I te tupura'a taua 'ohipa nei i mana'ohia, 'ua tāpapa pā'ato'a rātou 'eiaha te 'ati 'ia tupu, 'ua taere roa rā. E roimata tātarahapa noa ia tei noa'a mai.

Mai te huru teie 'ā'amu i tupu i te hō'ē parabole. E tano te reira nō te mau mea tā tātou e 'ite nei i roto i tō tātou orara'a 'e te orara'a o te ta'ata

'ati a'e ia tātou 'e tō rātou vaira'a. 'Ia 'ite tātou i te ataata'a e ne'e ra i ni'a i te mau ta'ata 'e te mau mea tā tātou i here, tei ia tātou nei te mā'itira'a e parau atu i te hō'ē mea 'aore rā e rave i te hō'ē mea, 'aore rā e vai mū noa. E mea au 'ia ui tātou ia tātou iho ē : « I hea te reira e arata'i atu ? » I te mau vāhi e mau fa'ahope'ara'a teimaha, e'ita tā tātou e nehenehe e fa'aea noa. E mea tītau 'ia reo atu tātou i te mau fa'aara-ra'a ti'a, 'aore rā 'ia turu atu i te mau tauto'ora'a e ārai i te fifi, nā mua roa te reira 'ia tupu.

Te mau fa'otira'a tā'u i fa'ahiti a'enei, e mā'itira'a ia e rave ānei i te hō'ē mea 'aore rā 'aita roa atu. E mea mātau a'e tātou i te mau mā'itira'a e rave i te hō'ē mea 'aore rā i te tahi atu mea. E mau mā'itira'a teie i roto i te maita'i 'e te 'ino, te mea pinepine a'e rā, 'o te mau mā'itira'a ia i roto e piti mea maita'i.

I reira ato'a, e mea au 'ia ui i hea te reira e arata'i atu. E rave rahi mā'itira'a tā tātou e rave nei tei roto e piti mea maita'i, e mea pinepine te reira i te mā'itira'a nō ni'a i tō tātou taime. E 'ere i te mea 'ino 'ia ha'uti i te mau ha'uti video 'aore rā 'ia hāpono i te poro'i 'aore rā 'ia māta'ita'i i te 'āfata teata 'aore rā 'ia paraparau nā ni'a i te niuniu 'āfa'ifa'i. Tē vai nei rā te mea tei pi'ihia te « maita'i i pau », te aura'a ra, 'ia rave tātou i te hō'ē mea, e 'ere ia tātou i te maita'i nō te ravera'a i te tahi atu mea. 'Ua pāpū iā'u ē tē 'ite nei 'outou ē, tītauhia 'ia fāito māite e aha tā tātou e 'ere ra nā roto i te paura'a te taime i ni'a i te hō'ē 'ohipa, noa atu ā e 'ohipa maita'i roa.

I te mātāmua ra, 'ua hōro'a vau i te hō'ē a'ora'a, te tumu parau 'oia ho'i « Maita'i, maita'i a'e, maita'i roa a'e. » I roto i terā a'ora'a 'ua nā 'ō vau ē :

« 'Eiaha nō te mea e mea *maita'i* te hō'ē mea ra e tumu maita'i ia nō te rave i te reira. E rave rahi 'ohipa maita'i e ti'a ia tātou 'ia rave, terā rā, 'aita e rava'i te taime nō te rave i te reira. Tē vai ra te tahi mau 'ohipa hau roa atu i te maita'i, 'e 'o te reira ia te mau 'ohipa e rave nā mua roa i roto i tō tātou orara'a... E mea titau 'ia ha'apae tātou i te tahi mau mea maita'i, 'ia ti'a ia tātou 'ia mā'iti i te tahi atu mea maita'i a'e, 'aore rā maita'i roa a'e ».¹

'A hi'o ātea. E aha te fa'ahope'ara'a o te mau fa'aotira'a nā tātou i teienei i ni'a i tō tātou ananahi? 'A ha'amana'o i te faufa'a rahi nō te noa'ara'a te 'ite, nō te tuatāpapara'a 'evanelia, nō te fa'a'āpīra'a i tā tātou mau fafaua'a nā roto i te vera'a i te 'oro'a 'e te haere-rā'a i te hiero.

II.

E mea faufa'a ato'a te « I hea te reira e arata'i atu? » nō te mā'itira'a e aha tā tātou e parau 'aore rā e mana'o nō ni'a ia tātou iho. Te mea faufa'a roa, 'oia ho'i ia, e tamari'i tātou tāta'itahi nā te Atua ma te ora mure 'ore 'ei hope'a tē nehe-nehe e tāpae. Te tahi atu mau parau mai te tōro'a, te nūna'a ta'ata, te huru o te tino, 'aore rā te tu'iro'o, nō te hō'ē tau poto noa ia 'e e mea faufa'a 'ore i roto i te tau mure 'ore. 'Eiaha e parau ia 'outou 'aore rā e mana'o ia 'outou mai te huru e tā'ōti'a 'outou i te fā tā 'outou e nehenehe e tūtava atu.

Te mau taea'e, 'e te mau tuahine e hi'o mai 'aore rā e tai'o mai i te mea tā'u e parau nei, maita'i ē 'ua 'ite 'outou nō te aha tō 'outou feiā fa'atere e hōro'a nei i te mau ha'āpīra'a 'e te mau parau a'o tā mātou e hōro'a nei. 'Ua here mātou ia 'outou, 'e 'ua here tō tātou Metua i te Ao ra 'e tāna Tamaiti ia 'outou. Tā rāua fa'anahora'a nō tātou 'o te « rāve'a rahi 'oa'oa » ia (Alama 42:8). E arata'i teie fa'anahora'a 'e tā rāua mau fa'auera'a 'e mau 'oro'a 'e mau fafaua'a ia tātou i te 'oa'oa rahi roa a'e 'e te pou pou i roto i teie orara'a 'e te orara'a a muri a'e. 'Ei mau tāvini nā te Metua 'e nā te Tamaiti, tē ha'āpī'i nei mātou 'e tē hōro'a nei ho'i i te parau a'o mai tā rāua e fa'atere mai nā roto i te Vārua Maita'i. 'Aita tō mātou hina'aro 'ē atu maori

rā te paraura'a i te parau mau 'e te fa'aitoitorā'a ia 'outou 'ia rave i tā rāua i fa'ata'a 'ei 'ē'a e tae atu i te ora mure 'ore, « te hōro'a rahi a'e i te mau hōro'a ato'a a te Atua » (Te Parau Ha'āpīra'a 'e te mau Parau Fafau 14:7).

III.

Teie te tahi atu ā hi'ora'a nō te fa'ahope'ara'a o te mau fa'aotira'a nō teienei, i ni'a i te ananahi. Nō ni'a teie hi'ora'a i te mā'itira'a e fa'atusia i teienei nō te hō'ē fā faufa'a rahi ananahi.

I te hō'ē 'āmuira'a titi i Cali, i Colombia, 'ua fa'a'ite mai te hō'ē tuahine i te hina'aro o rāua tāna tāne mōmō'a e fa'aipoipo i roto i te hiero, i terā ra tau, te hiero fātata roa a'e tei Peru ia. Nō te hō'ē tau maoro, 'ua fa'aherehere rāua i tā rāua moni pere'o'o mata'eina'a. 'E 'ua ta'uma a'era i ni'a i te pere'o'o mata'eina'a e haere i Bogotá, i reira rā, 'ua fa'a'itehia mai ia rāua ē, 'aita e pārahira'a fa'ahou i ni'a i te pere'o'o mata'eina'a nō Lima, i Peru. E ho'i ia rāua i te fare ma te fa'aipoipo-'ore-hia 'aore rā e fa'aipoipo rāua i rāpae i te hiero. 'Aua'a a'e rā, e rāve'a fa'ahou ā. E ti'a ia rāua 'ia haere nā ni'a i te pere'o'o mata'eina'a nō Lima mai te peu e pārahi rāua i ni'a i te tahua ē hope noa atu te pae mahana 'e te pae pō terera'a. 'Ua mā'iti rāua i te reira. 'Ua nā 'ō mai 'oia ē, e 'ere i te mea 'ōhie, noa atu pa'i 'ua vaiiho mai vetahi horopātete ia māua 'ia pārahi i ni'a i tō rātou pārahira'a, e tārava ia rātou i raro.

Te mea tā'u i putapū i roto i tāna a'ora'a, 'o tā teie ia tuahine i parau ē, 'ua māuruuru 'oia 'ua tae rāua tāna tāne fa'aipoipo i roto i te hiero mai te reira, nō te mea 'ua tau i te reira i tō rāua mana'o nō ni'a i te 'evanelia 'e nō ni'a i te fa'aipoipora'a i roto i te hiero. 'Ua fa'au'u te Fatu ia rāua i te utu'a maita'i nō te tupura'a 'o tē tae mai nā roto i te fa'atusiara'a. 'Ua parau ato'a 'oia ē, 'ua fa'arahi tō rāua tere pae mahana i te hiero i tō rāua fāito pae vārua 'e e fāito rahi atu ā i tā te mau tere hiero e rave rahi i ravehia ma te fa'atusia 'ore.

Mai te matahiti mai ā 'ua fa'aro'o vau i tōna 'itera'a pāpū, 'ua uiui noa

tō'u mana'o e aha pa'i te orara'a o taua ta'ata fa'aipoipo nei 'āhani 'ua rave rāua i te tahi atu mā'itira'a—te ha'apaera'a i terā tusia tūtauhia nō te fa'aipoipo i roto i te hiero.

E te mau taea'e, e'ita e nehenehe e parau te rahira'a mā'itira'a nā tātou i roto i te orara'a, tē vai ra te mā'itira'a rahi 'e tē vai ra te mea huru iti. 'Ia hi'o tātou i muri, e ti'a ia tātou 'ia 'ite i te ta'a 'ē rahi i tupu i roto i tō tātou orara'a maoti te tahi o tā tātou mau mā'itira'a. E rave tātou i te mau mā'itira'a 'e te mau fa'aotira'a maita'i a'e mai te mea e hi'o tātou i te mau 'ē'a i mua ia tātou ma te feruri i hea rātou e arata'i atu. 'A nā reira ai tātou, e pe'ē ia tātou i te parau a'o a te peresideni Russell M. Nelson 'ia ha'amata ma te fā hope'a i roto i te ferurira'a.² Nō tātou nei, tē fā hope'a, e vai noa ia i ni'a i te 'ē'a nō te fafaua'a nā roto i te hiero ē tae atu i te ora mure 'ore, te hōro'a rahi a'e i te mau hōro'a ato'a a te Atua.

Tē fa'a'ite pāpū nei au nō Iesu Mesia 'e nō te fa'ahope'ara'a o tāna tāra'ehara 'e te tahi atu mau parau mau o tāna 'evanelia mure 'ore, i te 'ioa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FAS'ATA'ARA'A

1. Dallin H. Oaks, « Maita'i, maita'i a'e, maita'i roa a'e », *Liahona*, Nov. 2007, 104, 107.
2. Russell M. Nelson, « 'A haere 'āmu i ai tātou i mua », *Liahona*, 'Eperera 2018, 7.

Te mau huimana fa'atere rahi 'e te feiā fa'atere rahi o te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te Mau Mahana Hope'a nei

TE PERESIDENIRA'A MĀTĀMUA

Dallin H. Oaks
Tauturu hō'e

Russell M. Nelson
Peresideni

Henry B. Eyring
Tauturu piti

TE PUPU NŌ TETINO 'AHURU MA PITI 'ĀPŌSETOLO

M. Russell Ballard

Jeffrey R. Holland

Dieter F. Uchtdorf

David A. Bednar

Quentin L. Cook

D. Todd Christofferson

Neil L. Andersen

Ronald A. Rasband

Gary E. Stevenson

Dale G. Renlund

Gerrit W. Gong

Ulisses Soares

TE PERESIDENIRA'A NŌ TE HITU 'AHURU

L. Whitney Clayton

Patrick Kearon

Carl B. Cook

Robert C. Gay

Terence M. Vinson

José A. Teixeira

Carlos A. Godoy

TE MAU HITU 'AHURU HUIMANA FA'ATERE RAHI

(āpapara'a pī'āpā)

Marcos A. Adrikaitis	Ruben V. Allaud	Jose L. Alonso	Jorge M. Alvarado	Willford W. Andersen	Ian S. Arden	Steven R. Bangertner	W. Mark Bassett	David S. Baxter	Randall K. Biemmett	Hans T. Boom	Shayne M. Bowen	Mark A. Bragg	L. Todd Budge	Matthew L. Carpenter	Yoon Hwan Choi	Craig C. Christensen	
Kim B. Clark	Weatherford T. Clayton	Lawrence E. Conridge	Valeri V. Cordón	J. Devin Cornish	Claudio R. M. Costa	Joaquim E. Costa	LeGrand R. Curtis Jr.	Massimo De Feo	Benjamin De Hoyos	Edward Dube	Kevin R. Duncan	Timothy J. Dyches	David F. Evans	Enrique R. Falabella	Bradley D. Foster	Randy D. Fuilk	
Eduardo Gararret	Jack N. Gerard	Ricardo P. Giménez	Taylor G. Godby	Christoffel Golden	Walter F. González	O. Vincent Haleck	Brook P. Hales	Donald L. Halstrom	Kevin S. Hamilton	Allen D. Haynie	Matthias Held	David P. Homer	Paul V. Johnson	Peter M. Johnson	Larry S. Kecher	Jörg Klebingat	
Joni L. Koch	Erich W. Kopsichke	Hugo E. Martínez	James B. Martino	Richard J. Maynes	John A. McCune	Kyle S. McKay	Peter F. Meurs	Hugo Montoya	Marcus B. Nash	K. Brent Natness	S. Clifford Nielsen	Brent H. Nielson	Adrián Ochoa	S. Mark Palmer	Adilson de Paula Perrella	Kevin W. Pearson	
Anthony D. Perkins	Paul B. Pieper	John C. Pingree Jr.	Rafael E. Pino	James R. Rasband	Michael T. Ringwood	Lynn G. Robbins	Gary B. Sablin	Evan A. Schmutz	Joseph W. Sitati	Steven E. Snow	Vern P. Stanfill	Benjamin M. Z. Tai	Brian K. Taylor	Michael John U. Teh	Juan A. Ureda	Arnulfo Valenzuela	
Juan Pablo Villar	Takashi Wada	Taniela B. Wākolo	Alan R. Walker	Scott D. Whiting	Larry Y. Wilson	Chi Hong (Sam) Wong	Kazuhiko Yamashita	Jorge F. Zeballos									

TE 'EPISEKOPŌRA'A FA'ATERE RAHI

Dean M. Davies Tauturu hōē	Gérald Caussé Episekopo fa'atere rahi	W. Christopher Waddell Tauturu piti

TE FEI'Ā FA'ATERE RAHI

Sharon Elbarik Tauturu hōē	Jean B. Bingham Piresideni	Reyna I. Aburto Tauturu piti

FEI'Ā 'ĀPI TAMĀHINE

Michelle D. Craig Tauturu hōē	Bonnie H. Gordon Piresideni	Becky Craven Tauturu piti

HA'ĀPI'IRA'A SĀBĀTI

Milton Camargo Tauturu hōē	Mark L. Pace Piresideni	Jan E. Newman Tauturu piti

PARAMIRE

Lisa L. Heikness Tauturu hōē	Joy D. Jones Piresideni	Cristina B. Franco Tauturu piti

FEI'Ā 'ĀPI TAMĀROA

Douglas D. Holmes Tauturu hōē	Stephen W. Owen Piresideni	Joseph Brough Tauturu piti

E nehenehe tātou e rave maita'i a'e 'e e ha'amaita'i ia tātou

'A fa'ariro i te fa'atumura'a i ni'a i te tātarahapara'a tāmahana 'ei tuha'a roa 'ino nō tō 'outou orara'a 'e fa'a'ohipa ai 'outou i te autahu'ara'a ma te mana rahi a'e, 'aita a'enei mai te reira.

E au mau taea'e here, e mea fa'auru mau 'ia hi'o i teie 'āmuira'a naho'a rahi nō te nu'u autahu'ara'a a te Fatu. E pūai rahi mau 'outou nō te maita'i ! 'Ua here mātou ia 'outou. Tē pure nei mātou nō 'outou. 'E 'ua māuruuru roa mātou nō 'outou.

'Aita i maoro a'enei, 'ua feruri tō'u mana'o i te arata'ira'a tā te Fatu i hōro'a nā roto i te peropheta Iosepha Semita : « 'Eiaha... e parau 'ē atu i teie nei u'i maori rā 'o te tātarahapa ». ¹ E mea pine-pine teie parau i tē fa'āhitihia i roto i te mau pāpā'ira'a mo'a. ² E hiti mai ia te uira'a ē : « Titauhia ānei i te tā'āto'ara'a 'ia tātarahapa ? » Teie te pāhonora'a, 'ē.

E rave rahi roa ta'ata e hi'o nei i te tātarahapa 'ei utu'a—e 'ohipa e 'ape atu 'eiaha rā nō te hape teimaha roa. Nā Sātane rā e fa'atupu nei i teie mana'o nō te utu'a. Tē tāmata nei 'oia i te tāpo'i i tā tātou hi'ora'a ia Iesu Mesia, ³ 'o tē ti'a nei ma te rima mahora, ⁴ ma te ti'a'ira'a 'e ma te hina'aro 'ia fa'aora, 'ia fa'a'ore i te

hara, 'ia tāmā, 'ia ha'apūai, 'ia ha'avi-i-vi'i 'ore 'e 'ia ha'amo'a ia tātou.

Te ta'o nō te tātarahapa i roto i te Faufa'a 'Āpī reo heleni, 'o *metanoeo* ia.

Te aura'a nō te 'atiparau (affixe) *meta* 'oia ho'i, « e tauī ». Te 'atiparau *noeo*, 'ua tū'ati ia i te mau ta'o heleni e au i te « ferurira'a », te « 'ite », te « vārua » 'e te « aho ». ⁵

Nō reira, 'ia ani Iesu 'ia 'outou 'e iā'u nei 'ia « tātarahapa », ⁶ tē ani nei ia 'oia ia tātou 'ia tauī i tō tātou ferurira'a, tō tātou 'ite, tō tātou vārua—'e tae noa atu te huru tātou e hutī i te aho. Tē ani nei 'oia ia tātou 'ia tauī i te huru tātou e here, e mana'o, e tāvini, e fa'a'ohipa i tō tātou taime, e rave i tā tātou mau vahine, e ha'api'i i tā tātou mau tamari'i 'e e ha'apa'o ato'a ho'i i tō tātou nei tino.

'Aita e 'ohipa fa'ati'amā a'e 'e te fa'ahanahana a'e 'e te faufa'a a'e nō tō tātou tāta'itahi haerera'a i mua maori rā te fa'atumura'a tāmau 'e te fa'atumura'a tāmahana i ni'a i te tātarahapa. E 'ere te tātarahapa i te 'ohipa nō te hō'ē noa taime ; e 'ohipa tau maoro rā. E tāvirī te reira no te 'oa'oa 'e te mana'o hau. 'Ia 'āmuīhia te reira i te fa'aro'o, e ha'amatara te tātarahapa i te 'ūputa nō te mana o te tāra'ehara a Iesu Mesia. ⁷

Mai te mea tē haere māite ra 'outou i ni'a i te 'e'ā nō te fafaura'a, 'aore rā 'ua he'e, 'aore rā 'ua ta'ahi tō 'outou 'āvae i rāpae i te 'e'ā nō te fafaura'a, 'aore rā 'aita roa atu 'outou e 'ite ra i te 'e'ā nā te vāhi i reira 'outou, tē tāparu nei au ia 'outou 'ia tātarahapa. 'A tāmata i te mana ha'apūai o te tātarahapa tāmahana—i te ha'amaita'i-atu-ā-ra'a i tā tātou 'ohipa 'e ia tātou iho nei, i te mahana tāta'itahi.

'Ia mā'iti tātou 'ia tātarahapa, tē mā'iti nei ia tātou 'ia tauī ! Tē fa'ati'a nei tātou i te Fa'aora 'ia tauī i tō tātou hōho'a 'ei hōho'a maita'i roa a'e. Tē mā'iti nei tātou e tupu i te rahi i te pae vārua 'e e fāri'i i te 'oa'oa—te 'oa'oa nō te tāra'ehara i roto iāna. ⁸ 'Ia mā'iti tātou 'ia tātarahapa, tē mā'iti nei ia tātou 'ia riro mai ia Iesu Mesia te huru ! ⁹

E te mau taea'e, titauhia 'ia tātou 'ia rave maita'i a'e 'e 'ia ha'amaita'i ia tātou nō te mea tei roto tātou i te hō'ē 'arora'a. Te 'arora'a i te hara, e parau pāpū ia. Tē tāta'imaha nei te 'enemi i tāna mau tauto'ora'a nō te ha'afifi i te mau 'itera'a pāpū 'e nō te fa'ataupupū i te 'ohipa a te Fatu. Tē fa'atara nei 'oia i tāna mau teuteu i te mauhi'a tama'i

pūai nō te tāpe'a ia tātou 'eiaha tātou 'ia fāna'o i te 'oa'oa 'e te here o te Fatu.¹⁰

'O te tātarahapa te tāviri nō te 'ape i te mamae rahi a te mārei a te 'enemi. 'Aita te Fatu e titau nei i te fāito maita'i roa ia tātou i teie taime nō tō tātou haerera'a mure 'ore i mua. Tē titau nei rā 'oia ia tātou 'ia rahi atu ā tō tātou vi'ivi'i 'ore. 'O te tātarahapa tāmahana te 'ē'a i te vi'ivi'i 'ore, 'e nā te vi'ivi'i 'ore e fa'atae mai i te mana. E ti'a i te vi'ivi'i 'ore o te ta'ata hō'ē e riro 'ei mauihā'a mana rahi i roto i te rima o te Atua. Nā tā tātou tātarahapara'a—tō tātou vi'ivi'i 'ore—e ha'amana ia tātou nō te tauturu i roto i te ha'aputuputura'a o 'Īserā'ela.

'Ua ha'api'i te Fatu i te peropheta Iosepha Semita ē « 'ua ha'amau-roa-hia atu te mau ti'ara'a nō te autahu'ara'a i te mau mana nō te ra'i ra, e 'ore roa e ti'a 'ia fa'aterchia te mau mana no te ra'i ra e 'ore roa ato'a ho'i e fa'ahipahia maori rā nā roto i te parau tumu nō te parau ti'a ra ».¹¹

'Ua 'ite tātou e aha tē fa'afāna'o atu ā ia tātou i te mau mana o te ra'i. 'Ua 'ite ato'a tātou e aha tē ha'affi i tō tātou haerera'a i mua—te mea titauhia 'ia tātou 'ia fa'aea i te rave, 'ia rahi atu ā tō tātou fāna'ora'a i te mau mana o te ra'i. E te mau taea'e, 'a 'imi nā roto i te pure 'ia māramarama e aha tē tārava ra nā ni'a i tō tātou purūmu nō te tātarahapara'a. 'A fa'ata'a e aha tē tāpe'a nei ia 'outou 'ia

tātarahapa. 'Ei reira, 'a tau! 'A tātarahapa! Tātou pā'ato'a tē nehenehe e rave maita'i a'e 'e e ha'amaita'i ia tātou, rahi atu ā i tei mātāmua a'enei.¹²

E mau vāhi ta'a 'ē tā tātou e nehenehe roa e ha'amaita'i. Hō'ē vāhi, 'o te huru ia tātou e ha'apa'o nei i tō tātou tino. Tē māere roa nei au i te semeio o te tino ta'ata nei. E hāmanira'a fa'ahia mau, 'e te faufa'a nō tō tātou ta'uma-marū-ra'a i ni'a 'ia tae i tō tātou fāito pūai hanahana hope'a. E'ita e nehenehe e haere i mua 'aita ana'e te reira. 'Ua tu'u mai te Atua i te hōro'a nō te tino, 'ia ti'a ia tātou 'ia haere rahi atu ā i mua nō te rirora'a mai iāna te huru.

'Ua ta'a ia Sātane te reira. Tē riri nei 'oia i te mea ē, nō tōna tāivara'a i te orara'a hou te tāhuti nei, tē 'ere tāmāu nei 'oia i te fāna'ora'a i te reira, e pohehae noa ia 'e te 'ino'ino tōna e vaira'a. Nō reira e rave rahi, 'o te rahira'a paha o te mau 'umera'a 'ia hara tāna e tu'u nei i ni'a i tō tātou 'ē'a, nō te hāmani 'ino ia i tō tātou nei tino 'aore rā tō vetahi 'ē tino. Nō tōna vaira'a 'ati rahi 'aita e tino, tē hina'aro nei ia 'oia 'ia 'ati rahi tātou i tō tātou nei tino.¹³

Tō 'outou tino, 'o tō 'outou iho ia hiero, tei hāmanihia 'ei fare nō tō 'outou vārua mure 'ore.¹⁴ E mea faufa'a rahi 'ia ha'apa'o māite 'outou i te reira hiero. Tē ui nei au ia 'outou te mau taea'e ē, tē 'ana'anatae rahi ra ānei 'outou i te fa'ahura'a 'e te fa'anehehehera'a ia 'outou 'ia hi'o mai tō te ao 'ia 'outou, 'aore rā 'ia rahi atu ā tō te Atua aura'a mai? Tā 'outou pāhonora'a i teie uira'a, e poro'i ia e tae 'āfaro iāna nō ni'a i tō 'outou mau mana'o i tāna tao'a hōro'a hau a'e nō 'outou. Nō ni'a i te fa'aturara'a i tō tātou nei tino, te mau taea'e, tē mana'o nei au e nehenehe tātou e rave maita'i a'e 'e e ha'amaita'i ia tātou.

Te tahi ato'a rāve'a nā tātou e nehenehe ai e rave maita'i a'e 'e e ha'amaita'i ia tātou, 'o te huru ia tātou e fa'atura nei i te mau vahine i roto i tō tātou orara'a, ha'amata nā ni'a i tā tātou vahine 'e te mau tamāhine, tō tātou metua vahine 'e te mau tuahine.¹⁵

Ma'a 'ava'e i ma'iri, 'ua fāri'i au i te hō'ē rata 'oto rahi a te hō'ē tuahine iti. 'Ua pāpa'i mai 'oia ē : « [Iā'u nei 'e ta'u

mau tamāhine], e au ē, e 'umera'a rahi e vai ra i roto ia mātou 'e te mau parau 'āpi hope'a 'ore nō ni'a i te tū'aro, te mau ha'uti video, te mau nūmera i te Bourse, [e] te hi'opo'ara'a hope'a 'ore 'e te mātā'ita'ira'a i te mau ha'utira'a tū'aro ato'a, 'aita tā mātou mau tāne 'e mau tamāroa e tāu'a nei ia mātou. E au ē tē 'ere ra mātou i te pārahira'a mātāmua i mua 'e tā mātou mau tāne 'e mau tamāroa nō te pārahi-noa-ra'a i mua [te mau tū'aro 'e te mau ha'uti] ».¹⁶

E te mau taea'e, tā 'outou hōpoi'a mātāmua hō'ē roa 'ei taea'e tei mau i te autahu'ara'a, 'o te herera'a ia 'e te ha'apa'ora'a i tā 'outou vahine. Te riro-hō'ē-ra'a 'e ōna. Te rirora'a 'ei 'āpiti nōna. 'A fa'a'ohie i tōna mana'o 'ia fa'ariro ia 'outou 'ei 'āpiti nōna. 'Eiaha te tahi atu hia'ai i roto i te orara'a e nā mua atu i te patura'a i te aura'a mure 'ore 'e ōna. 'Aita e mea i ni'a i te 'āfata teata, te mātini 'āfa'ifa'i 'aore rā te mātini rorouira i te mea faufa'a a'e i tōna maita'i. 'A tāpa'o i te huru 'outou e fa'ahipa nei i tō 'outou taime 'e tei hea tō 'outou pūai. E fa'a'ite mai te reira tei hea tō 'outou 'ā'au. 'A pure 'ia tū'ati tō 'outou 'ā'au i ni'a i te 'ā'au o tā 'outou vahine. 'A 'imi i te fa'atupu i tōna 'oa'oa. 'A 'imi i tāna parau a'o 'e 'a fa'aro'o. E ha'amaita'i tāna e parau mai i tā 'outou 'ohipa.

Mai te peu titauhia 'ia tātarahapa i te huru 'outou e rave nei i te mau vahine fātata a'e ia 'outou, 'a ha'amata i teienei. 'E 'a ha'amana'o ato'a ē, *tei ia 'outou* te hōpoi'a e tauturu i te mau vahine i roto i tō 'outou orara'a 'ia fāri'i i te mau ha'amaita'ira'a e noa'a mai nā roto i te orara'a i te ture a te Fatu nō te vi'ivi'i 'ore. 'Eiaha roa atu 'outou 'ia riro i te tumu te hō'ē vahine e 'ore ai e fāri'i i tāna mau ha'amaita'ira'a hiero.

E te mau taea'e, tātou pā'ato'a tei titauhia 'ia tātarahapa. Titauhia 'ia ti'a mai tātou mai roto i terā pārahira'a marū, 'e 'ia tu'u i terā télécommande i raro 'e 'ia ara mai tātou i tō tātou ti'aruhira'a. 'Ua tae te taime nō te 'ō'omora'a i te ha'ana tama'i a te Atua 'ia ti'a ia tātou 'ia fa'aō atu i roto i te 'ohipa faufa'a roa a'e i ni'a i te fenua nei. 'Ua tae te taime nō te « māo'a [i tā tātou] mauha'a 'ō'oti ra, 'e 'a 'ō'oti mai tō [tātou] pūai ato'a, 'e [te] mana'o ato'a,

'e [te] itoito ato'a ra ».¹⁷ 'Aita te mau pūai o te 'ino i tā'iri a'enei mai tā rātou e tā'iri nei i teie mahana. 'Ei tāvini nā te Fatu, 'aita e ti'a ia tātou 'ia ta'oto noa 'a 'ū'ana noa ai terā 'arora'a.

Titauhia tā 'outou fa'aterera'a 'e tō 'outou here nō tō 'outou 'utuāfare. Titauhia tō 'outou pūai nō tō 'outou pupu autahu'ara'a 'e nō te ta'ata i roto i tā 'outou pāroita. 'E titauhia 'ia 'ite te ta'ata ato'a e fārerei ia 'outou ē, e aha te hōhō'a 'e te 'ohipa a te hō'ē pipi mau a te Fatu.

E au mau taea'e here, 'ua mā'itihia 'outou e tō tātou Metua nō te tae mai i ni'a i te fenua nei i teie taime rahi roa, maoti tō 'outou itoito pae vārua hou te tāhuti nei. Tei roto 'outou i te mau ta'ata maita'i roa a'e 'e te itoito roa a'e i fānauhia a'enei i ni'a i te fenua nei. 'Ua 'ite Sātane 'o vai 'outou 'e 'o vai 'outou hou te tāhuti nei 'e 'ua mārāmarama 'oia i te 'ohipa e mea tītau 'ia rave hou te Fa'aora e ho'i mai ai. 'E nō te mau tauasinira'a matahiti 'oia i te ha'avare-ra'a i te ta'ata, 'ua 'aravihi roa te 'enemi 'e e'ita e nehenehe e tau i āna.

'Aua'a a'e maoti, e mea pūai roa a'e te autahu'ara'a tā tātou e mau nei, i te rāmā a te 'enemi. Tē tāparu nei au ia 'outou 'ia riro i te tāne 'e te tamāroa tā

te Fatu i hina'aro ia 'outou 'ia riro. 'A fa'ariro i te fa'atumura'a i ni'a i te tātarahapara'a tāmahana 'ei tuha'a roa 'ino nō tō 'outou orara'a 'e fa'a'ohipa ai 'outou i te autahu'ara'a ma te mana rahi a'e, 'aita a'enei mai te reira. 'O teie ana'e te rāve'a e pāruru noa ai 'outou ia 'outou iho 'e tō 'outou 'utuāfare i te pae vārua i te mau mahana tāmatara'a i muri nei.

'Ua hina'aro te Fatu i te mau tāne 'ā'au 'uraeva (altruiste) 'o tē tu'u i tō vetahi 'ē maita'i i mua i tōna. 'Ua hina'aro 'oia i te mau tāne e ha'a ma te mana'o pāpū nō te fa'aro'o i te reo o te Vārua ma te pāpū roa. 'Ua hina'aro 'oia i te mau tāne nō te fafau'a 'o tē ha'apa'o i tā rātou mau fafau'a ma te 'ā'au ha'avare 'ore. 'Ua hina'aro 'oia i te mau tāne tei fa'aoti roa e vai mā i te pae 'āpeni—e mau tāne ti'amā tē nehenehe e pi'ihia i reira noa iho nō te hōro'a i te mau ha'amaita'ira'a ma te 'ā'au mā 'e te ferurira'a mā 'e te rima incine. 'Ua hina'aro te Fatu i te mau tāne tei hia'ai roa 'ia tātarahapa—e mau tāne e itoito rahi nō te tāvini 'e nō te riro 'ei tino nō te nu'u ta'ata a te Fatu i te autahu'ara'a ma te ti'amā.

Tē ha'amaita'i nei au ia 'outou nō te riro i te reira ta'ata. Tē ha'amaita'i nei au ia 'outou i te itoito nō te tātarahapa

i te mahana tāta'itahi 'e nō te ha'api'i nāhea i te fa'a'ohipa i te mana hope o te autahu'ara'a. Tē ha'amaita'i nei au ia 'outou nō te fa'a'ite i te here o te Fa'aora i tā 'outou vahine 'e te mau tamari'i 'e te feiā ato'a tā 'outou i mātau. Tē ha'amaita'i nei au ia 'outou nō te rave maita'i a'e 'e nō te ha'a-maita'i ia tātou. 'E tē ha'amaita'i nei au ia 'outou ē, 'ia rave 'outou i teie mau tauto'ora'a, e 'ite mai 'outou i te mau semeio i roto i tō 'outou orara'a.

Tei roto tātou i te 'ohipa a te Atua Mana hope. 'O Iesu te Mesia. E tāvini tātou nā rāua. 'O tō'u ia 'itera'a pāpū i te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 6:9 ; 11:9.
2. Hi'o Mareko 1:4 ; Mosia 18:20 ; Alama 37:33 ; 3 Nephi 7:23 ; Moroni 3:3 ; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 19:21 ; 44:3 ; 55:2.
3. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 6:36.
4. Hi'o Deuteronomi 26:8 ; 2 Nephi 1:15 ; Moromona 6:17 ; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 6:20.
5. Hi'o Russell M. Nelson, « Te tātarahapa 'e te fa'afāriura'a », *Liahona*, Mē 2007, 103.
6. Hi'o, 'ei hi'ora'a, Luka 13:3, 5.
7. Hi'o 2 Nephi 9:23 ; Mosia 4:6 ; 3 Nephi 9:22 ; 27:19.
8. Hi'o Russell M. Nelson, « Te tātarahapa 'e te fa'afāriura'a », 103–4.
9. Hi'o 3 Nephi 27:27.
10. Hi'o Iuda 1:17–21 ; 2 Nephi 2:25, 27 ; 28:20 ; hi'o ato'a 1 Nephi 8:10–12, 21–23 ; 11:21–22 ; 12:17 ; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 10:22 ; Mose 5:13.
11. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 121:36.
12. E mau parau tā te Fatu i fa'auru i roto i te mau heheura'a 'e te mau ha'api'ira'a nō teie nei anotau—*teitei a'e, mo'a a'e, vitiviti atu ā, fa'arahi, ha'apūai, rahi a'e, tau i te hōhō'a, fa'aau, ha'amaita'i, ha'amara'a, tau i, fa'ahōhōnu atu ā, fa'a'ā'ano*—e mau parau nō te tupura'a pae vārua (hi'o Russell M. Nelson, « Riro 'ei feiā mo'a hi'ora'a maita'i », *Liahona*, Nov. 2018, 113–14).
13. 'Ua 'ite tātou ē « e mea ti'amā te mau ta'ata i te pae tino nei... E mea ti'a ia rātou 'ia rave i te ti'amā 'e te ora mure 'ore, nā roto i te 'Ārai rahi o te ta'ata ato'a, 'e 'ia 'imi i te titira'a 'e te pohe, mai te au i te titira'a 'e te mana o te diabolō ; nō te mea tē tītau nei 'oia 'ia ro'ohia te ta'ata ato'a i te 'ati mai iāna ihora » (2 Nephi 2:27).
14. 1 Korinetia 3:16–17 ; 6:18–20.
15. Hi'o Iakoba 2:35.
16. Rata tei fāri'ihia i te 4 nō Fepuare 2019.
17. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 33:7.

NĀ ELDER DALE G. RENLUND

Nō te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo

Tē rahi ra tōna maita'i

Nō te rahira'a o te mau ha'amaita'ira'a 'o tā te Atua e hina'aro e hōro'a nō tātou, tītauhia 'ia rave tātou i tā tātou tuha'a—te 'ohipa tei fa'atumuhia si ni'a i tō tātou fa'aro'o ia Iesu Mesia.

E au mau taea'e, e au mau tuahine, 'ua hina'aro tō tātou Metua i te Ao ra 'e Iesu Mesia i te ha'amaita'i ia tātou tāta'itahi.¹ Te parau nō *te huru* e ha'amatarā mai, 'ia noa'a te reira mau ha'amaita'ira'a, e tumu parau ia tei mātutuhia 'e tei 'āparauhia e te mau 'aivāna'a nō ni'a i te Atua e rave rahi tenetere.² Tē parau nei vetahi ē, e 'āpī tātou i te mau ha'amaita'ira'a ; e fāri'i tātou i te reira nā roto noa i tā tātou mau 'ohipa. Tē mārō nei vetahi ē, 'ua mā'iti a'ena te Atua i te ta'ata tana e ha'amaita'i 'e e aha te ha'amaita'ira'a—'e e'ita e nehenehe e tauti i teie mau fa'aotira'a. E fifi e vai ra i roto i nā ti'ara'a to'opiti. E'ita te mau ha'amaita'ira'a o te ra'i e roa'a nā roto i te ha'aputu-rū-ra'a i te mau « rē nō te 'ohipa maita'i », e'ita ato'a nā roto i te tia'ira'a 'ia tāno tātou i te tāvirira'a nō te mau ha'amaita'ira'a. 'Aita roa atu, e mea ta'a 'ē atu ā te parau mau, e mea tano a'e rā nō te aura'a i rotopū i te hō'ē Metua here i te Ao ra 'e te ta'ata e nehenehe e riro 'ei fatu 'āi'a nāna—'o tātou ia. Tē fa'a'ite nei te parau mau i fa'aho'ihia mai ē, e'ita roa atu tātou e 'āpī i te mau ha'amaita'ira'a, e mea faufa'a rahi rā tā tātou mau 'ohipa fa'auruhia e te

fa'aro'o, i te ha'amatarā'a 'e i te roara'a o te taime.³

Nō te feruri nāhea tātou e fāri'i nei i te mau ha'amaita'ira'a nō 'ō mai i te Atua, e fa'aau tātou i te mau ha'amaita'ira'a o te ra'i i te hō'ē pāpa'atuārau rā'au. E feruri tātou i rōpū i te reira, te tahi ma'a hu'ahu'a rā'au 'e te rā'au ri'i nā ni'a iho. I muri iho tē vai ra te mau rā'au tanotano 'e te vahie nā'ina'i 'e te mea rarahi. I roto i teie pāpa'atuārau rā'au 'ua nava'i roa te tao'a 'ama 'ia māramarama te ta'ata 'e 'ia

māhanahana ho'i e rave rahi mahana. E feruri i piha'i iho i teie pāpa'atuārau rā'au i te hō'ē noa māti e nehenehe e 'uihia i te mau vāhi rau.⁴

Nō te tu'u i te ito e vai ra i roto i taua pāpa'atuārau rā'au ra, tītauhia 'ia 'ui i te māti 'e 'ia tūtu'i i te hu'ahu'a rā'au. E ura 'oi'oi mai te reira 'e e fa'a'ama te reira i te mau vahie rahi a'e. 'Ia ha'amata te reira i te 'ama, e tāmau noa ia te reira ē pau noa atu te rā'au 'aore rā 'ia 'ere noa atu te auahi i te mata'i.

Te 'uira'a i te māti 'e te fa'a'amara'a i te hu'ahu'a rā'au, e mau 'ohipa nā'ina'i ia e rave 'o tē ha'amatarā i te ito e vai ra i roto i te rā'au.⁵ E'ita te 'ohipa e tupu maori rā 'ia 'uihia te māti, noa atu ā te rahi o te pāpa'atuārau rā'au. 'Ia 'uihia te māti 'aita rā e tu'uhia i ni'a i te hu'ahu'a rā'au, e mea iti noa ia te fa'ito māramarama 'e te māhanahana e matara mai 'e e vai noa te ito auahi i roto i te rā'au. Mai te mea 'aita e mata'i i te hō'ē noa a'e taime, e pohe te auahi.

Mai te reira ato'a nō te rahira'a o te mau ha'amaita'ira'a tā te Atua e hina'aro e hōro'a ia tātou, tītauhia 'ia rave tātou i tā tātou tuha'a—te 'ohipa tei fa'atumuhia i ni'a i tō tātou fa'aro'o ia Iesu Mesia. Te fa'aro'o i te Fa'aora, e parau tumu ia e au i te 'ohipa 'e te mana.⁶ E 'ohipa nā mua tātou ma te fa'aro'o 'ei reira te mana e tae mai ai—mai te au i te hina'aro 'e te tārena a te Atua. E mea faufa'a roa teie 'āna'ira'a.⁷ E mea iti roa te 'ohipa e tītauhia e rave hou te mau ha'amaita'ira'a tā tātou e fāri'i i te hope'a.⁸

'A hi'o na i te 'ohipa i tupu i te haerera'a mai te mau 'ōphi ve'ave'a 'e te rere i rotopū i te 'āti 'Īserā'ela i tahito ra 'a tere ai rātou i te fenua i parauhia ra. E pohe te ta'ata i te hōhoni a te 'ōphi. E ti'a rā i te hō'ē ta'ata tei hōhonihia 'ia ora mai nā roto i te hi'ora'a i te hō'ē 'ōphi veo tā Mose i hāmani 'e i tu'u i ni'a i te hō'ē rā'au roa.⁹ E aha pa'i te 'ohipa tītauhia nō te hi'o i te hō'ē mea ? Te fei'a ato'a i hi'o, 'ua matara ia nō rātou te mau mana o te ra'i 'e 'ua ora mai rātou. 'Aita i noa'a i te tahi atu mau 'āti 'Īserā'ela i hōhonihia 'ia hi'o i te 'ōphi veo 'e 'ua pohe ihora. 'Ua 'ere paha rātou i te fa'aro'o e hi'o.¹⁰ Penei a'e 'aita rātou i ti'aturi e noa'a i te hō'ē 'ohipa 'ohie mai te reira e fa'atupu i te

ora i parauhia ra. 'Aore rā 'ua fa'a'eta'eta rātou i tō rātou 'ā'au 'e 'ua pāto'i i te parau a'o a te peropheta o te Atua.¹¹

E parau tumu mure 'ore te ha'amatarara'a i te mau ha'amaita'ira'a nō 'ō mai i te Atua ra. Mai te mau 'āti 'Īserā'ela i tahito ra, e mea titau ato'a 'ia fa'a'ohipa tātou i tō tātou fa'aro'o ia Iesu Mesia, 'ia ha'amaita'ihia tātou. 'Ua heheu te Atua ē « tē vai nei te hō'ē ture, 'o tei fa'atumu-mau-roa-hia i roto i te ao ra hou roa te fa'atumura'a o teie nei ao, 'ei ni'a iho i te reira te mau ha'amaita'ira'a ato'a i fa'atumuhia ai—'e 'ia noa'a mai ia tātou te hō'ē ha'amaita'ira'a nō 'ō mai na i te Atua ra, 'ua nā roto ia i te ha'apa'ora'a i taua ture i fa'atumuhia ai nō te reira ». ¹² Teienei rā, 'aita 'outou e 'āpī nei i te hō'ē ha'amaita'ira'a—e mea hape terā mana'o—titauhia rā 'ia 'ohipa 'outou nō te reira. E tae mai tō tātou ora nā roto noa i te mau maita'i 'e te aroha o Iesu Mesia. ¹³ Te rahi o tāna tusia tāra'ehara, 'o te rahi ato'a ia te pāpa'atuārau rā'au ; 'ia fa'aauhia i tā tātou 'ohipa e rave, e mea piri ia i te aore. E 'ere rā i te aore, e 'ere i te mea faufa'a 'ore, i roto i te pōiri, 'ia 'ama te hō'ē rā'au māti e 'itehia te reira e rave rahi kilometa. E 'ite-roa-hia ho'i te reira i te ra'i, inaha, titauhia te mau 'ohipa ri'i nō te fa'aro'o nō te tū'ama i te mea i parauhia e te Atua.¹⁴

Nō te fāri'i i te ha'amaita'ira'a tā tātou i hina'aro nō 'ō mai i te Atua, 'a 'ohipa ma te fa'aro'o, 'a 'u'i i te māti (e aura'a parau) tei ni'a iho te ha'amaita'ira'a i tā'amuhia. 'Ei hi'ora'a, hō'ē tumu tātou e pure nei, 'o te ha'apāpūra'a ia i te mau ha'amaita'ira'a tā te Atua i ineine e hō mai maoti tā tātou anira'a. ¹⁵ 'Ua ti'aoro Alama i te aroha 'e 'ua marū tōna māuiui ; 'aita tōna 'ā'au i ha'amāuiui-fa'ahou-hia i te ha'amana'ora'a i tāna mau hara. 'Ua tāpo'i te 'oa'oa i tōna māuiui—nō te mea noa 'ua ti'aoro 'oia ma te fa'aro'o ia Iesu Mesia. ¹⁶ Te ito fa'a'ama titauhia nō tātou, 'o te nava'ira'a ia te fa'aro'o i te Mesia nō te ani ma te 'ā'au ate-ate i te Atua nā roto i te pure 'e nō te fāri'i i tōna hina'aro 'e tāna tārena 'ei pāhonora'a.

Pinepine te ito fa'a'ama titauhia nō te mau ha'amaita'ira'a, 'ua hau atu ia i

te hi'o-noa-ra'a 'aore rā te ani-noa-ra'a ; titauhia te 'ohipa rave tāmau, fa'ahou 'e fa'ahou ā, ma te fa'aro'o rahi. I te 'āfara'a o te tenetere 19, 'ua arata'i Brigham Young i te hō'ē pupu feiā mo'a nō te hi'ohi'o 'e nō te pārahi i Arizona, e vāhi pāpamarō nō Marite 'apato'erau. I te tāpaera'a rātou i Arizona, 'ua pau tā rātou pape 'e 'ua mata'u ihora rātou 'o tē pohe rātou. 'Ua tāparu rātou i te tau-turu a te Atua. 'Āria, ua mai nei 'e hiona mai nei, 'ua ti'a atura ia rātou 'ia fa'a'i i tā rātou mau tura pape 'e 'ia fa'ainu ato'a i te mau 'ānimara. Ma te māuruuru 'e te 'ana'anaea, 'ua ho'i rātou i Roto Miti ma te 'oa'oa i te maita'i o te Atua. I te ho'ira'a rātou, 'ua hōro'a rātou i te parau fa'a'ite nō tō rātou tere ia Brigham Young ma te parau ē, e'ita e nehenehe e noho i Arizona.

I te fa'aro'ora'a ia rātou, 'ua ui Brigham Young i te hō'ē ta'ata i roto i te piha i tōna mana'o nō ni'a i te tere 'e te temeio. 'O Daniel W. Jones taua ta'ata ra, 'ua parau poto noa 'oia : « 'Āhani 'o vau terā, e fa'a'i au i te pape, fa'anu'u atu ā i mua, 'e pure fa'ahou ai ». Tāpe'a a'era te rima o te taea'e Brigham i ni'a i te taea'e Jones ma te parau ē : « 'O teie te ta'ata e fa'atere i te pupu nō muri iho e haere i Arizona ». ¹⁷

Tātou pā'āto'a tē nehenehe e ha'amana'o i te hō'ē taime 'ua fa'anu'u atu ā tātou 'e 'ua pure fa'ahou ā—'e 'ua tae mai te mau ha'amaita'ira'a.

Tē fa'ahōho'a nei te 'ohipa i tupu nō Michael 'e Marian Holmes i teie mau parau tumu. 'Ua tāvini māua Michael 'ei Hitu 'Ahuru ārea. E mea au nā'u 'ia pi'ihia 'oia nō te pure i roto i tā mātou mau rurura'a nō te mea e 'ite-'ōhie-hia tōna fāito pae vārua rahi roa ; 'ua 'ite 'oia nāhea i te paraparau i te Atua. E mea au nā'u 'ia fa'aro'o iāna 'ia pure. I te 'ōmurara'a rā o tō rāua fa'aipoipora'a, 'aita 'o Michael rāua Marian e pure 'e e haere i te purera'a. 'Ua rahi roa tā rāua 'ohipa 'e tā rāua nā tamari'i ri'i e toru 'e tē hō'ē taiete patura'a fare manuia mau. 'Aita Michael i mana'o ē e ta'ata paieti roa 'oia. I te hō'ē pō, 'ua haere mai tō rāua 'episekōpo i tō rāua fare 'e 'ua fa'aitoito ia rāua 'ia ha'amata i te pure.

I te revara'a te 'episekōpo, 'ua fa'aoti a'era Michael rāua Marian e tāmata rāua i te pure. Hou e haere ai e ta'oto, 'ua tūturi rāua i te pae ro'i, 'e, ma te taiā ri'i, 'ua ha'amata 'o Michael. Ma'a parau pure ri'i noa, fa'aea tā'ue a'era 'e nā 'ō atura : « Marian, e'ita e haere ia'u. » 'A ti'a ai 'oia nō te haere atu i rāpae, tāpe'a mai nei Marian i tōna rima, huti ihora iāna i ni'a i tōna turi 'āvae ma te parau ē : « 'Oia, e haere. Tāmata fa'ahou ā ! » I teie fa'aitoitorā'a, 'ua fa'aoti 'o Michael i te hō'ē pure poto.

Ha'amata a'era 'o Holmes mā i te pure tāmau. 'Ua fāri'i rāua i te anira'a a tō rātou ta'ata tupu 'ia haere i te

purera'a. 'A tomo ai rāua i roto i te piha purera'a 'ua fa'aro'o rāua i te himene mātāmua, muhumuhu mai nei te Vārua ia rāua ē : « E parau mau te reira. » I muri iho, ma te 'ite-'ore-hia 'e te ani-'ore-hia, 'ua tauturu Michael i te huti i te fāri'i pehu i rāpae i te fare purera'a. 'A nā reira ai 'oia, 'ua tae mai te mana'o pāpū ē : « 'O teie tō'u fare. »

'Ua fāri'i 'o Michael 'e Marian i te mau pi'ira'a i roto i te 'Ēkālesia 'e 'ua tāvini i roto i tā rāua pāroita 'e te titi. 'Ua tā'atihia rāua 'e 'ua tā'atihia tā rāua e toru tamari'i. 'Ua fānau fa'ahou rāua i te tamari'i, 'ua rae'hia 'ahuru ma piti tamari'i. 'Ua tāvini 'o Holmes mā 'ei peresideni misiōni—e piti taime.

E 'ohipa na'ina'i tā rāua pure ri'i mātāmua, e 'ohipa rā tei 'i i te fa'aro'o 'e tei tū'ama i te mau ha'amaita'ira'a o te ra'i. 'Ua ha'apa'o 'o Holmes mā i te mau ura auahi fa'aro'o nā roto i te haerera'a i te purera'a 'e te tāvinira'a. Maoti tā rāua pūpūra'a ia rāua 'ei pipi i roto i terā mau matahiti i noa'a ai te auahi ura fa'auru ē tae roa mai i teie mahana.

Teie rā, e mea titau 'ia fāri'i tāmau noa te auahi i te mata'i 'ia ti'a i te vahie 'ia tu'u i tōna fāito pūai tā'ato'a. Mai tei fa'a'itehia e Michael 'e Marian Holmes, e titau te fa'aro'o i te Mesia 'ia rave noa i te 'ohipa 'ia 'ama noa te auahi. E tūra'i te mau 'ohipa na'ina'i i tō tātou 'aravihi 'ia haere i ni'a i te 'ē'a nō te fafaura'a ma te arata'i ia tātou i te mau ha'amaita'ira'a rahi roa a'e e ti'a i te Atua 'ia hōro'a. Terā rā, 'ei aura'a parau, e puhi noa mai te mata'i 'ia tāmau noa rā tō tātou 'avae i te tere. I te tahi taime, titauhia 'ia hāmani i te hō'ē fana 'e te te'a hou te heheura'a e tae mai ai nō ni'a i te vāhi e 'imi i te mā'a.¹⁸ I te tahi taime, titauhia 'ia hāmani i te mau mauiha'a hou te heheura'a e tae mai ai nō ni'a i te huru e hāmani i te hō'ē pahī.¹⁹ I te tahi taime, i raro a'e i te arata'ira'a a te peropheta a te Fatu, titauhia 'ia 'eu i te tahi ri'i faraoa i te hinu 'e te faraoa ota iti e toe ra 'ia 'ore te fāri'i hinu 'ia pau 'e te hue faraoa 'ia iti.²⁰ 'E i te tahi taime, e hina'aro tātou 'ia « fa'aea noa 'e 'ia 'ite ē [o te Atua] te Atua », 'e 'ia ti'aturi i tāna tārena.²¹

'Ia fāri'i noa atu 'outou i te hō'ē ha'amaita'ira'a nō 'ō mai i te Atua,

e nehenehe tā 'outou e parau ē, 'ua ha'apa'o 'outou i te ture mure 'ore e fa'atere i te fāri'ira'a i terā ha'amaita'ira'a.²² E ha'amana'o rā ē, te ture tei « fa'atumu-mau-roa-hia », 'aita ia tō te taime i reira, te aura'a ra, e tae mai te mau ha'amaita'ira'a mai te au i te tārena a te Atua. Noa atu te mau peropheta tahito tei 'imi i tō rātou fare i te ra'i²³ 'ua « pohe ana'e... ma te fa'aro'o, 'aita ā i noa'a tei parauhia mai ra, 'ua hi'o rā rātou i taua mau mea ra i te ātea 'ē, 'e 'ua fa'aro'o pāpū 'e 'ua fāri'i māite ». ²⁴ Mai te mea 'aita te hō'ē ha'amaita'ira'a tei hina'arohia nō 'ō mai i te Atua i fāri'ihia—'ātirā ia—'aita e titauhia 'ia fa'ateimaha i te ferurira'a i te mana'ora'a e aha atu ā tē rave. E pe'e maoti rā i te a'o a Iosepha Semita 'ia « rave... i te mau mea ato'a i roto i tō [outou] mana 'ia rave rā ma te 'oa'oa ; 'ei reira e... ti'a noa mai ai, mai te pāpū-roa-ra'a, nō te 'ite i te... fa'a'itera'a mai i [te rima o te Atua] ». ²⁵ E mau ha'amaita'ira'a tei fa'ahereherehia nō muri iho, noa atu ā e tamari'i itoito roa nā te Atua.²⁶

'A ono 'ava'e i teieni, 'ua vauvauhia te hō'ē fa'anahora'a fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare, turuhia e te 'Ēkālesia nō te 'apo mai i te ha'api'ira'a tumu, nō te ha'apūai i te fa'aro'o 'e nō te ha'apūai i te ta'ata hō'ē 'e te mau 'utuāfare. 'Ua parau fafau mai te peresideni Russell M. Nelson ē e ti'a i te mau tauira'a e tauturu ia tātou 'ia oraora mai i te pae vārua, 'ia fa'arahi i tō tātou 'oa'oa i te 'evanelia 'e 'ia fa'ahōhonu i tō tātou fa'afāriura'a i te Metua i te

Ao ra 'e ia Iesu Mesia.²⁷ Nā tātou rā e titau i teie mau ha'amaita'ira'a. Tei ia tātou tāta'itahi te hōpoi'a 'ia 'iriti 'e 'ia tuatāpapa i te *Mai, pe'e mai—nō te ta'ata hō'ē 'e te 'utuāfare*, nā reira ato'a te mau pāpa'ira'a mo'a 'e te tahi atu mātēria *Mai, pe'e mai*.²⁸ Titauhia 'ia 'āparau i te reira e tō tātou 'utuāfare 'e te mau hoa 'e 'ia fa'anaho i ta tātou mahana sābati 'ia 'ama mai te auahi (e aura'a parau). 'Aore rā e nehenehe tātou e vaiiho noa i te mau mātēria i te hō'ē vāhi o tō tātou fare ma te ito i hunahia i roto.

Tē ani nei au ia 'outou 'ia ha'apa'o maita'i 'e 'ia fa'a'ama i te mana o te ra'i nō te fāri'i i te mau ha'amaita'ira'a ta'a 'ē nō 'ō mai i te Atua. 'A fa'a'ohipa i te fa'aro'o nō te 'ui i te māti 'ia 'ama te auahi. 'A tu'u i te mata'i e titauhia 'a ti'a i māite noa ai i te Fatu. 'Āpiti i teie mau anira'a, tē pure nei au 'ia arata'i 'e 'ia fa'atere te Vārua Maita'i ia 'outou, 'ia ti'a ia 'outou, mai te « ta'ata ha'avare 'ore » ra i roto i te Maseli ra, « tē rahi ra tōna maita'i ». ²⁹ Tē fa'a'ite pāpū nei au ē, tē ora nei tō 'outou Metua i te Ao ra 'e tāna Tamaiti here, 'o Iesu Mesia, tē māna'onā'o nei rāua i tō tātou maita'i 'e tē 'oa'oa nei rāua i te ha'amaita'i ia 'outou, i te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

- Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 41:1 ; 78:17 ; 104:33.
- Hi'o, 'ei hi'ora'a, Craig Harline, *A World Ablaze: The Rise of Martin Luther and the Birth of the Reformation* (2017), 20. 'Ua tupu te hō'ē mārōra'a i roto ia Augustin (d. 430) 'e tōna ta'ata pāto'i ra 'o Pélagé (d. 420). 'Ua onoono noa Pélagé ē « tei roto mau i te ta'ata

i te mea nō te rave i te maita'i, 'e e 'āpi mai rātou i te aroha o te Atua 'ia 'ohipa rātou i ni'a i te maita'i 'e 'ia ha'apa'o ho'i i te mau fa'auera'a ato'a a te Atua. » 'Ua pāto'i 'ū'ana atu 'o Augustin. Hi'o ato'a Eric Metaxas, *Martin Luther: The Man Who Rediscovered God and Changed the World* (2017), 296. 'Ua ha'api'i Luther ē, e'ita roa atu te mau 'ohipa e arata'i i te aroha o te Atua ; e arata'i te fa'aro'o i te aroha 'ei reira te mau 'ohipa maita'i e tae mai ; « e'ita e nehenehe e fa'ata'a 'ē i te mau 'ohipa i te fa'aro'o, mai te ahu 'e te māramarama i te auahi. »

3. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 82:10.
4. E māti pūhapa'a teie, e māti e 'ui « i te mau vāhi ato'a ». Nō te mau māti 'āpi, mai te mau māti nō te fare tūtu, tei ni'a terā mātēria ta'a 'ē ra te phosphore i te vāhi 'uira'a 'eiaha i ni'a i te māti.
5. 'O teie mau 'ohipa e rave te « ito fa'a'ama » nō te auahi ura. 'Ua fa'ahiti-mātāmua-hia teie parau « ito fa'a'ama » i te matahiti 1889 ra e te tahu'a 'ihi suede ra 'o Svante Arrhenius.
6. Hi'o *Lectures on Faith* (1985), 3.
7. Hi'o David A. Bednar, « Ani ma te fa'aro'o », *Liahona*, Mē 2008, 94.
8. Hi'o Mosia 2:24–25.
9. Hi'o Nūmera 21:6–9.
10. Hi'o 1 Nephi 17:41.
11. Hi'o 1 Nephi 17:42.
12. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 130:20–21.
13. Hi'o 2 Nephi 10:24 ; 25:23.
14. Hi'o Alama 60:11, 21; Dallin H. Oaks, « Te mau mea iti 'e te 'ōhie », *Liahona*, Mē 2018, 89–92; M. Russell Ballard « 'Ia 'ana'anatae i te rave », *Liahona*, Novema 2012, 29–31.
15. Hi'o Bible Dictionary, « Prayer » ; hi'o ato'a Moroni 7:48.
16. Hi'o Alama 36:18–21 ; hi'o ato'a Enosa 1:5–8.
17. Daniel W. Jones, *40 Years Among the Indians*, (1960), 222.
18. Hi'o 1 Nephi 16:23.
19. Hi'o 1 Nephi 17:9.
20. Hi'o 1 Ari'i 17:10–16.
21. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te Mau Parau Fafau 101:16.
22. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 130:20–21.
23. Hi'o Hebera 11:16.
24. Hebera 11:13.
25. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 123:17.
26. Hi'o Jeffrey R. Holland, « An High Priest of Good Things to Come », *Liahona*, Novema 2000, 42–45. 'Ua nā 'o Elder Holland : « E tae 'oi'oi mai te tahi mau ha'amaita'ira'a, e tae mai te tahi i muri mai, 'e te tahi atu ā 'aita roa ia e tae mai, i te ra'i noa ; 'are'a rā, 'o tei fāri'i i te 'evanelia a Iesu Mesia, e tae mai iho ā ».
27. Hi'o Russell M. Nelson, « Mau parau 'ōmuara'a », *Liahona*, Nov. 2018, 6–8.
28. Hi'o Quentin L. Cook, « Te fa'afāriura'a hōhonu 'e te pāpū i te Metua i te Ao ra 'e i te Fatu ia Iesu Mesia », *Liahona*, Novema 2018, 8–12.
29. Maseli 28:20

NĀ SHARON EUBANK

Tauturu hō'ē i roto i te Peresidenira'a rahi no te Sotaiete Tauturu

Te Mesia : Te māramarama e 'ana'ana i roto i te pōiri

Mai te mea tē 'ite ra 'outou ē tē tūtāperepere ra te ti'arama o tō 'outou 'itera'a pāpū 'e tē ha'afātata mai ra te pōiri, 'a fa'aitoito. 'A tāpe'a i tā 'outou parau i mua i te Atua.

E hi'ora'a nehenehe te hiero nō Roto Miti 'ia hi'ohia mai tā'u piha tōro'a i te fare rahi a te Sōtaiete Tauturu. I te ahiahi, mai te 'ohura'a uāti mātauhia, e 'ama te mau mōri rāpae o te hiero, i te tapera'a mahana. E ti'arama pāpū ia 'e te tāmārū te hiero i mua noa i tō'u māramarama.

I te hō'ē pō nō Fepuare i mā'iri iho nei, e mea huru mohimohi tā'u piha

tōro'a i te tapera'a mahana. I te hi'ora'a vau nā te māramarama, e mea pōiri te hiero. 'Aita te mau mōri i 'ama. Tupu a'enci te mana'o 'arumaruma. E'ita e nehenehe e 'ite i te mau 'oe'oera'a tā'u i 'ite noa e rave rahi matahiti.

I tō'u 'itera'a i te pōiri i te vāhi 'ua mātau vau 'ia 'ite i te mōri, 'ua ha'ama-na'o mai au ē, hō'ē o te mau hina'aro faufa'a roa a'e nō te tupu i te rahi, 'o te

fa'aea-tū'ati-noa-ra'ā ia i te puna nō te māramarama—'o Iesu Mesia. 'O 'oia te puna nō tō tātou pūai, te Māramarama 'e te Ora o te ao nei. 'Aita ana'e e tū'atira'a 'e 'ōna, e ha'amata tātou i te pohe i te pae vārua. Nō tōna 'ite i te reira, e tāmata Sātane i te fa'ā'ohipa i te mau nē'ira'a (pression) ato'a o te ao nei tā tātou e fa'aruru. E ha'a 'oia nō te ha'amohimohi i tō tātou mōri, nō te fa'a'ino i te tū'atira'a, nō te tāpū i te uira, nō te vaiho ia tātou i roto i te pōiri. E mau nē'ira'a mātau teie nō te tāhuti nei, tē fa'aitoito roa nei rā Sātane i te ha'amo'emo'e ia tātou ma te parau ē, 'o tātou ana'e teie e fa'aruru nei i te reira.

'Ua paruparu vetahi o tātou i te 'oto

'Ia roa'ahia tātou e te mau 'ati, 'ia ha'amāuiui mau te orara'a ia tātou 'e e'ita e nehenehe fa'ahou e huti i te aho, 'ia tā'irihia tātou mai te ta'ata i ni'a i te purōmu nō Ieriko tei vaiihohia mai te hō'ē ta'ata pohe ra, e haere mai Iesu 'e e mani'i mai 'oia i te hinu i ni'a i tō tātou mau pēpē, e amo marū mai 'oia ia tātou, e 'āfa'i 'oia ia tātou i te fare tipaera'a, e aupuru 'oia ia tātou.¹ 'Ua parau 'oia i te feiā i rotopū ia tātou e māuiui nei : « E nā'u ho'i e ha'amāmā i te mau hōpoi'a teiaha i tu'uhia i ni'a i tō 'outou tāpono, e'ita roa o tō 'outou tāpono e māuiui... tō'u ra mau ta'ata i tō rātou mau ati ».² **E fa'aora te Mesia i te mau pēpē.**

'Ua rohirohi roa vetahi o tātou

'Ua parau mai Elder Jeffrey R. Holland ē : « 'Aita e tia'ihia ra 'ia horo tātou i te vitiviti e au 'ore i tō tātou pūai... Noa atu rā, 'ua 'ite au ē e mea rahi i roto ia 'outou e horo vitiviti [roa] nei 'e e 'itehia te pūai 'e te itoito manava 'ua fātata i te pau i te tahi taime ».³ 'Ia rahi roa ana'e te mau titaura'a, e nehenehe tātou e fa'afa'aea ri'i nō te ani i tō tātou Metua i te Ao ra e aha tē vaiho atu. Hō'ē tumu nō te orara'a 'o te ha'api'ira'a ia e aha te mau mea 'eiaha e rave. Noa atu rā, i te tahi taime e mea rohirohi te orara'a. « E haere mai 'outou iā'u nei, e te feiā ato'a i ha'a rahi 'e tei teiaha i te hōpoi'a, e nā'u 'outou e fa'aora ».⁴

'Ua ineine te Mesia nō te 'āmui mai ia tātou i raro a'e i te zugo nō te huti, 'ia māmā tā tātou mau hōpoi'a. **'O te Mesia te fa'afa'acera'a nō tātou.**

Tē mana'o nei vetahi o tātou 'aita rātou i hōho'a roa i te rahira'a o te mau melo

Nō te tahi tumu rau, tē mana'o nei tātou ē, tē au-'ore-hia ra tātou 'aore rā e mea au 'ore tātou. Tē fa'ā'ite nei te Fau-fa'a 'Āpī i te tauto'ora'a rahi a Iesu nō te toro i te rima i te mau huru ta'ata ato'a : te mau lēpera, te mau putu tute, te mau tamari'i, tō Galilea, te mau vahine tai'ata, te mau vahine, te mau pharisea, te feiā hara, tō Samaria, te mau vahine 'ivi, te mau fa'ehau nō Roma, te feiā fa'aturi, te feiā vi'ivi'i 'ia au i te ture 'ati Iuda. Fātata i roto i te mau 'ā'amu ato'a, e fa'atoro 'oia i te rima i te hō'ē ta'ata au-'ore-hia e te sōtaiete i terā tau.

Tē fa'ati'a nei te Luka 19 i te 'ā'amu nō te telona nō Ieriko 'o Zakaio. 'Ua pa'uma 'oia i ni'a i te hō'ē tumu rā'au nō te hi'o ia Iesu e haere mai ra. E rave 'ohipa 'o Zakaio nā te hau nō Roma, 'e e hi'o te ta'ata iāna 'ei ta'ata ha'avare 'e te rave hara. 'Ua 'ite atu Iesu iāna i ni'a i te tumu rā'au 'e 'ua pi'i iāna ma te parau, « e Zakaio 'a pou mai i tena na, 'ei tō fare ho'i au e pārahi ai auanei ».⁵ 'E 'a 'ite ai

Iesu i te 'ā'au maita'i o Zakaio 'e te mea tāna e rave ra nō vetahi, 'ua fāri'i 'Oia i tāna o ma te parau ē : « 'Ua tae mai te ora i teie nei fare i teienei mahana, e tamaiti ato'a ho'i 'oia nā Aberahama ».⁶

'Ua parau marū te Mesia i te 'āti Nephi, « Tā'u i fa'aeu atu ia 'outou, 'eiaha te hō'ē e haere 'ē atu ».⁷ I roto i te Te mau 'Ohipa 10, tē vai ra tō Petero teie mana 'a parau ai 'oia : « 'Ua fa'ā'ite mai ra te Atua iā'u ē, 'eiaha vau e parau i te ta'ata ē, e vi'ivi'i 'e te mā 'ore ho'i ».⁸ E titaura'a pāpū nō te mau pipi a te Mesia 'e te feiā mo'a i te mau mahana hope'a nei 'ia fa'ā'ite i te here mau i te tahi 'e te tahi.⁹ Tē parau mai nei Iesu i te hō'ē ā anira'a tāna i rave nō Zakaio : « Inaha tē ti'a noa nei au i te 'ūputa, tē pātōtō atu nei ; 'ia fa'aro'o mai te hō'ē ta'ata i tā'u reo, 'e 'ua 'iriti i te 'ōpani ra, e haere atu vau i roto ia [outou] ra, 'amu atu ai i te mā'a i'ō [outou] ra, 'e 'amu ato'a [outou] i'ō nei i'ō'u nei ».¹⁰ **E 'ite te Mesia ia tātou i ni'a i tā tātou tumu rā'au.**

'Ua fatifati roa vetahi o tātou i te mau uira'a

Tau matahiti ri'i i ma'iri a'e nei, 'ua teimaha tō'u ferurira'a 'e 'ua 'iriā ho'i i te mau uira'a 'o tei 'ore i 'itehia iā'u te mau pāhonora'a. I te hō'ē mahana mā'a 'ā'ahiata, 'ua fāri'i au i te hō'ē moemoeā 'iti. I roto i te moemoeā, 'ua 'ite atu vau i te hō'ē vāhi fa'afa'acera'a 'e 'ua 'apo mai au ē e ti'a iā'u e haere i roto. 'Ua fa'ā'atihia teie vāhi e pae 'āpou, 'e e mea 'ōfa'i rā te mau māramarama. 'Ua amu-amu vau i roto i te moemoeā, 'aita vau i hina'aro e haere i roto nō te mea 'aita e vāhi mātaratara. I reira 'ua tae mai te mana'o nō te taea'e o Iareda tei fa'atahe māite i te mau 'ōfa'i 'ei hi'o 'ana'ana. Te hi'o, 'o te 'ōfa'i iā tei nā roto i te hō'ē tauira'a huru. I tō te Fatu tāpe'ara'a i te mau 'ōfa'i a te taea'e o Iareda, 'ana'ana ihora te reira mai te mōri i roto i te mau pahī pōiri.¹¹ Hina'aro tā'ue a'era vau 'ia o atu i roto i taua vāhi fa'afa'acera'a rā hau atu i te tahi 'ē atu vāhi. 'O te vāhi mau—te vāhi ana'e—e ti'a ai iā'u 'ia « 'ite » mau. 'Aita te mau uira'a 'o tei ha'ape'ape'a iā'u i mo'e 'ē, 'ua māramarama rahi mai rā i roto i tō'u ferurira'a teie uira'a i te arara'a vau : « Nāhea 'oe

i te fa'arahi atu i tō 'oe fa'aro'o, mai te taea'e o Iareda, 'ia tau i tā 'oe mau 'ōfa'i 'ei māramarama ?¹²

'Ua hāmanihia tō tātou roro tāhuti nei nō te 'imi i te māramarama 'e te aura'a i roto i te mau pū'ohu ri'i 'āpapa. 'Aita vau i 'ite i te mau tumu ato'a e mea me'ume'u te pāruru i ni'a i te tāhuti nei. E 'ere teie te tuha'a nō tō tātou fa'amāhiera'a mure 'ore i reira e roa'a ai ia tātou te mau pāhonora'a ato'a. E tuha'a ho'i i reira tātou e fa'ananea ai i tō tātou ti'aturira'a pāpū ('aore rā i te tahi taime tō tātou tia'ira'a) i roto i te mau mea 'aore e hi'ohia nei. E tae mai te ti'aturi pāpū ma te mau rāve'a e 'ere i te mea 'ōhie noa 'ia tuatāpapa, tē vai ra rā te mōri i roto i tō tātou mau pōiri. 'Ua parau Iesu : « 'O vau te māramarama, 'o vau te ora, 'e 'o vau te parau mau o te ao nei ». ¹³ Nō te feiā e 'imi i te parau mau, e nehenehe te reira e riro i te taime mātāmua 'ei vāhi mātaratara 'ore ma'ama'a ma te māramarama 'ōfa'i. Nā roto rā i te fa'a'oroma'i 'e te mau uira'a 'ā'au fa'aro'o, e nehenehe Iesu e fa'ariro i tō tātou māramarama 'ōfa'i 'ei hi'o 'e 'ei māramarama. **E māramarama te Mesia e 'ite ai tō tātou mata.**

Tē mana'o nei vetahi o tātou ē, e'ita roa atu e nava'i tō rātou fāito maita'i

'Aita te 'ū 'ute'ute i roto i te Faufa'a Tahito i te 'ū pūai noa, 'ua tāpuru-roa-hia rā te reira, tē aura'a ra, e mau roa teie 'ū 'ute'ute i ni'a i te vavai 'e e'ita e marau, noa atu e hia taime te reira e pu'ahia.¹⁴ E fa'a'ohipa Sātane i te reira mana'o 'ei rā'au tā'iri : E'ita roa te vavai 'ute'ute e riro fa'ahou mai e mea 'uo'uo. 'Ua parau rā Iesu Mesia : « Tō'u ra haere'a e teitei ia i tō 'outou haere'a », ¹⁵ 'e te temeio o

tōna aroha, 'oia ho'i, 'ia tātarahapa tātou i tā tātou mau hara, e fa'aho'i mai tōna toto 'ute'ute ia tātou e mea mā. E 'ere i te mana'o pa'ari, e parau mau rā.

« 'Ia 'ute'ute roa tā 'outou mau hara ra, e riro ia mai te hiona ; 'e 'ia 'ura'ura noa atu mai te fa'aio ra, e riro ia mai te vavai ra i te teatea ». ¹⁶ 'Ua parau 'ū'ana te Fatu ē : « 'O 'oia o tei tātarahapa i tāna ra mau hara, 'ua fa'a'orehia ia te reira, 'e e 'ore ho'i au, 'o te Fatu e ha'a-mana'o fa'ahou ā i te reira ». ¹⁷ Te aura'a ra : Haere mai, feruri 'āmui ana'e. ¹⁸ 'Ua hape 'outou ; te tā'ato'ara'a tē hapehape. ¹⁹ 'A haere mai ia'u 'e 'a tātarahapa. ²⁰ E'ita vau e ha'amana'o fa'ahou i te hara. ²¹ E ora mai 'outou. ²² E 'ohipa tā'u nā 'outou e rave. ²³ **E fa'a'uo'uo te Mesia i te vavai 'ute'ute.**

E aha rā te mau ta'ahira'a ? E aha te tāviri nō te fa'atū'ati fa'ahou ā i te mana o Iesu Mesia i te taime e tūtāperepere tātou ? 'Ua parau te peresideni Russell M. Nelson ē e mea 'ōhie roa te reira : « Te tāviri maori rā, 'ia rave 'e 'ia ha'apa'o i te mau fafau'a mo'a... E 'ere i te rāve'a fifi roa ». ²⁴ Fa'ariro i te Mesia 'ei pū nō tō 'outou orara'a. ²⁵

Mai te mea tē 'ite ra 'outou ē tē tūtāperepere ra te ti'arama o tō 'outou 'itera'a pāpū 'e tē ha'afātata mai ra te

pōiri, 'a fa'aitoito. 'A tāpe'a i tā 'outou parau i mua i te Atua. 'A ui i tā 'outou mau uira'a. 'A fa'atahe maite i te 'ōfa'i 'ei hi'o. 'A fariu atu i ni'a ia Iesu Mesia, tē here noa nei 'oia ia 'outou.

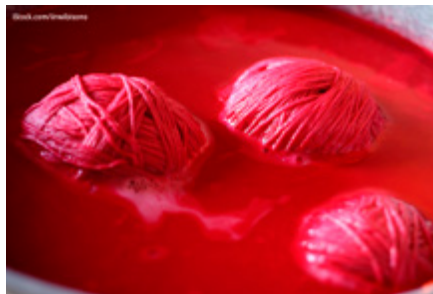
Tē nā 'ō ra Iesu : « 'O vau nei te māramarama 'o tē 'ana'ana mai nei i roto i te pōuri, 'e 'aita ho'i te pōuri e 'ite mai ». ²⁶ Te aura'a ra, noa atu te mau tauto'ora'a, e'ita te pōiri e nehenehe e tūpohe i teie mōri. E'ita roa atu. E nehenehe 'outou e ti'aturi ē tei reira tōna māramarama nō 'outou.

E pōiri paha tātou, 'aore rā te feiā 'ua here tātou, nō te tahi taime poto. Nō te hiero nō Roto Miti, 'ua fāri'i 'oi'oi roa te ti'a'au mātini, te taea'e Val White, i te hō'ē niuniu. 'Ua 'ite mai te mau ta'ata. E aha te fifi nō te mau mōri o te hiero ? Nā mua, 'ua haere te mau rave 'ohipa e hi'o i te mau 'āfata uira tāta'itahi o te hiero 'e 'ua fa'a'ama rima noa i te mau mōri. I muri iho, 'ua tau i rātou i te mau putu uira o te vāhi fa'a'ira'a 'e 'ua tāmatamata i te reira nō te 'ite mai e aha te fifi.

E mea fifi 'ia tū'ama fa'ahou i te mōri 'o 'outou ana'e. Titauhia te mau hoa. Titauhia te tahi 'e te tahi. Mai te mau rave 'ohipa o te hiero, e nehenehe tātou e tauturu te tahi 'e te tahi ma te fa'a'itera'a mai ia tātou iho, ma te fa'a'ira'a i tā tātou mau putu uira pae vārua, ma te tāta'ira'a i te vāhi fifi.

E riro paha tō tātou iho māramarama mai te hō'ē noa 'ōpūpū mōri i ni'a i te tumu rā'au. Tē tū'ama nei rā tō tātou mōri iti, 'e tātou pā'ato'a, mai te hiero i te tau noela, e 'ume mai tātou i nau mirioni ta'ata i te fare o te Fatu. Hau atu, mai tā te peresideni Nelson i fa'aitoito mai, e nehenehe tātou e hōpoi i te māramarama o te Fa'aora ia tātou iho 'e i te feiā faufa'a rahi nō tātou nā roto noa i te ha'apa'ora'a i tā tātou mau fafau'a. Nā roto i te rāve'a rau, e ha'amāuruuru te Fatu i te feiā ha'apa'o i te mana 'e te 'oa'oa. ²⁷

Tē fa'a'ite nei au ē, e feiā herehia 'outou. 'Ua 'ite te Fatu tē fa'aitoito nei 'outou i te tāmata noa. Tē haere nei 'outou i mua. 'A tāmau ā. Tē 'ite nei 'oia i tā 'outou mau fa'atusiara'a mo'emo'e ato'a 'e tē tai'o nei 'oia i te

'Ia tātarahapa ana'e tātou i tā tātou mau hara, e fa'aho'i mai te toto teatea o te Fa'aora ia tātou i te vi'ivi'i 'ore.

reira nō tō 'outou maita'i 'e te maita'i o te feiā tā 'outou i here. 'Aita tā 'outou 'ohipa i riro 'ei mea faufa'a 'ore. 'Aita 'outou i vai 'outou ana'e. Te aura'a o tōna i'oa iho 'o Emanuela, 'o « Te Atua i'ō tātou ». ²⁸ Mea pāpū tei i'ō 'oia ia 'outou ra.

'A haere te tahi a'e ta'ahira'a i ni'a i te 'e'a nō te fafaua'a, noa atu e mea pōiri roa nō te 'ite i te āteara'a. E 'ama fa'ahou mai te mau mōri. Tē fa'a'ite pāpū nei au i te parau mau i roto i te mau parau a Iesu 'e 'ua 'i te reira i te māramarama : « 'A ha'afātata mai iā'u nei 'e e ha'afātata atu ia vau ia 'outou na ; 'a 'imi itoito noa mai iā'u nei 'e e 'ite mai ho'i 'outou iā'u, 'a ani mai 'e e fāri'i iā 'outou ; 'a pātōtō mai 'e e iritihia atu ia 'outou na » ²⁹ I te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Hi'o Luka 10:30–35.
2. Mosia 24:14.
3. Jeffrey R. Holland, « Amora'a i te hōpoi'a te tahi 'e te tahi », *Liahona*, Tiunu 2018, 30.
4. Mataio 11:28.
5. Luka 19:5.
6. Luka 19:9.
7. 3 Nephi 18:25
8. Te mau 'Ohipa 10:28
9. Hi'o Ioane 15:12
10. Apokalupo 3:20.
11. Hi'o Etera 6:3.
12. Hi'o Etera 4:7.
13. Etera 4:12
14. Hi'o « Scarlet, Crimson, Snow, and Wool », *Ensign*, Titema 2016, 64–65.
15. Isaia 55:9.
16. Isaia 1:18.
17. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te Mau Parau Fafau 58:42
18. Hi'o Isaia 1:18.
19. Hi'o Roma 3:23.
20. Hi'o 3 Nephi 9:22
21. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te Mau Parau Fafau 58:42.
22. Hi'o Luka 8:48.
23. Hi'o Mose 1:6.
24. Russell M. Nelson, « E maha ō tā Iesu Mesia e hōro'a nei ia 'outou » (Purera'a Noela a te Peresidenira'a Mātāmua, 2 nō Titema 2018), broadcasts. ChurchofJesusChrist.org.
25. Hi'o Russell M. Nelson, « Why Have Faith Now? LDS President Russell M. Nelson Explains during Phoenix-Area Visit », *Arizona Republic*, 10 nō Fepuare 2019, azcentral.com.
26. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te Mau Parau Fafau 6:21.
27. Hi'o Mosia 27:14.
28. Mataio 1:23.
29. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 88:63.

NĀ ELDER QUENTIN L. COOK
Nō te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo

Te here rahi nō te mau tamari'i a tō tātou Metua

'O te here te parau mātāmua 'e te tumu mātāmua nō te mau 'ōpuara'a pae vārua tā tō tātou peropheta here i fa'aue ia tātou 'ia rave.

E te mau taea'e 'e te mau tuahine here, e taima ta'a 'ē hō'ē roa teie 'e te huri 'avei'a i roto i te tua'ā'ai. 'Ua ha'amaita'i-hia tātou tē ora nei tātou i roto i te tau tu'ura'a hope'a hou te Tac-piti-ra'a mai o te Fa'aora. Nā mua noa a'e i te ha'amatarā'a o teie tau tu'ura'a i te matahiti 1829, te matahiti hou te 'Ēkālesia 'a fa'anaho-pāpū-hia ai, e heheura'a herehia tei tae mai tei nā 'ō mai ē « e 'ohipa māere » « tē fātata mai » ra. 'Ua ha'amau teie heheura'a i te parau ē, te feiā tei hina'aro e tāvini i te Atua, e ti'a

ia ia rātou i te tāvini nā roto i « te fa'aroro'o, te ti'aturi, te aroha 'e te here, ma te mata rōtahi i te hanahana o te Atua ». ¹ Te aroha, 'oia ho'i « te here mau o te Mesia », ² tei roto ia te here mure 'ore o te Atua i tāna mau tamari'i ato'a. ³

Tā'u fā i teie po'ipo'i, 'o te tūra'ira'a ia i te parau nō te ti'ara'a tumu o taua huru here ra i roto i te 'ohipa misiōnare, te 'ohipa hiero 'e te 'ā'amu 'utuāfare, 'e te ha'apa'ora'a fa'aro'o fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare, turuhia e te 'Ēkālesia. 'O te here i te Fa'aora 'e i tō tātou ta'ata

tupu⁴ te parau mātāmua 'e te tumu mātāmua nō te tāvinira'a 'e te mau 'ōpuara'a pae vārua⁵ tā tō tātou peropheta here, te peresideni Russell M. Nelson, i fa'aue ia tātou 'ia rave i roto i te mau fa'atanora'a i fa'arahia i 2018.

Te tauto'ora'a misiōnare nō te ha'aputupu ia 'Iserā'ela i purara

'Ua 'ite au i te tā'amura'a o te 'ohipa misiōnare 'e te here i tō'u 'āpīra'a. I te 11ra'a o to'u matahiti, 'ua fāri'i au i tā'u ha'amaita'ira'a patereareha nō 'ō mai i te patereareha, 'o tō'u ato'a ho'i pāpā ru'au.⁶ 'Ua nā 'ō te tahi tuha'a o te ha'amaita'ira'a ē : « Tē ha'amaita'i nei au ia 'oe i te here rahi nō tō 'oe ta'ata tupu, inaha e pi'ihia 'oe nō te 'āfa'i i te 'evanelia i tō te ao nei... 'ia noa'a te mau vārua i te Mesia ra ».⁷

'Ua ta'a iā'u i terā matahiti 'āpī nō'u ē, 'ua fa'atumuhia te porora'a 'evanelia i ni'a i te here rahi nō te mau tamari'i ato'a a tō tātou Metua i te Ao ra.

'Ei Huimana fa'atere rahi tei fa'ata'ahia nō te ha'a 'Ia Poro Haere i Tā'u Nei 'Evanelia 'a 15 matahiti i teicinei, 'ua tae mātou i te parau ē, 'o te here te parau faufa'a nō te 'ohipa misiōnare i tō tātou nei anotau, mai muta'a mai ā. Te pene 6, nō ni'a i te mau huru o te Mesia, 'e tae noa atu i te aroha 'e te here, 'o te pene au roa a'e ia i rotopū i te mau misiōnare.

'Ei ti'a i tonohia e te Fa'aora, e putapū te rahira'a o te mau misiōnare i taua here ra, 'e 'ia tupu te reira, e ha'amaita'ihia tā rātou mau tauto'ora'a. 'Ia noa'a i te mau melo te hi'ora'a nō teie huru here, e mea faufa'a roa ho'i nō te tauturu i te Fatu i roto i tāna 'ōpuara'a, e fa'atupuhia te 'ohipa a te Fatu.

'Ua ha'amaita'ihia vau i te rave-ra'a i te hō'ē 'ohipa iti i roto i te hō'ē hi'ora'a māere nō taua huru here ra. I te tāvinira'a vau 'ei peresideni nō te ārea nō te mau motu Pātifita, 'ua tāniuniu mai te peresideni R. Wayne Shute. 'Ei taure'are'a, 'ua tāvini 'oia i tāna misiōni i Hāmoa. Ē muri a'e, 'ua ho'i 'oia i Hāmoa 'ei peresideni misiōni.⁸ I tōna tāniuniura'a mai, e peresideni 'oia nō te hiero nō Apia (Hāmoa). Hō'ē o tāna mau misiōnare 'a peresideni ai 'oia i te misiōni, 'o Elder O. Vincent Haleck ia,

'ōna te peresideni nō te ārea Pātifita i teicinei. E here rahi tō te peresideni Shute 'e te fa'atura nō Vince 'e nō te 'utuāfare Haleck tā'āto'a. E melo nō te 'Ēkālesia te rahira'a o te 'utuāfare, 'aita rā te metua tāne o Vince, 'o Otto Haleck, te patereareha o te 'utuāfare (nō Heremani 'e nō Hāmoa te mau tupuna), i melohia. 'Ua fa'aro'o te peresideni Shute ē, e haere au i te hō'ē 'āmuiara'a titi 'e i te tahi ato'a mau rurura'a i Hāmoa Marite, 'e 'ua ani mai iā'u e ti'a ānei iā'u 'ia fa'aea i te fare o Otto Haleck nō te fa'a'ite iāna i te 'evanelia.

'Ua fa'aea māua ta'u vahine 'o Mary i'ō Otto 'e tāna vahine 'o Dorothy, e fare nehenehe mau. I terā tāma'ara'a o te po'ipo'i, 'ua hōro'a vau i te hō'ē poro'i

R. Wayne Shute

nō te 'evanelia ia Otto ma te ani iāna 'ia fāreerei i te mau misiōnare. 'Ua hāmani maita'i mai 'oia ia māua, 'ua pāto'i pāpū rā i te anira'a. 'Ua nā 'ō mai 'oia ē, e mea 'oa'oa nāna e rave rahi melo o tōna 'utuāfare e feiā mo'a. 'Ua fa'a'ite maita'i rā 'oia ē, vetahi o tōna hui tupuna i te pae o tōna metua vahine, e mau 'orometua keresetiano mātāmua ia i Hāmoa, 'e e mea fa'atura roa 'oia i tō rātou faufa'a fa'aro'o keresetiano.⁹ 'Ua vai hoa noa rā mātou.

Ē muri a'era, tē fa'aineine ra te peresideni Gordon B. Hinckley i te ha'amo'a i te hiero nō te Suva (Fiti), 'ua ani 'oia i tāna pāpa'i parau, 'o te taea'e Don H. Staheli,¹⁰ 'ia tāniuniu mai iā'u i Aotearoa nō te fa'anahonaho i te reira. 'Ua hina'aro te peresideni Hinckley 'ia rere mai Fiti i Hāmoa Marite nō te fāreerei i te feiā mo'a. 'Ua mana'ohia te hō'ē hōtēra tei ravehia i te hō'ē tere nā mua atu. Ani a'era vau e ti'a ānei iā'u 'ia tauiri'i i te fa'anahora'a. Pāhono mai nei te taea'e Staheli ē : « 'O 'oe te peresideni ārea ; nā 'oe e hi'o ».

Tāniuniu a'era vau i te peresideni Shute nō te parau iāna ē, penei a'e teie te piti o te tāmatara'a nō te ha'amaita'i i tō māua hoa Otto Haleck i te pae vārua. I teie rā taime, o te peresideni

Gordon B. Hinckley te misionare. 'Ua ui atu vau e ti'a ānei 'ia fāri'i mai 'o Haleck mā i te tā'āto'ara'a o te pupu e nā muri atu i te peresideni Hinckley.¹¹ 'O te peresideni 'e te tuahine Hinckley, tā rāua tamāhine 'o Jane 'e 'o Elder 'e te tuahine Jeffrey R. Holland i roto i te pupu. 'Ua fa'anaho te peresideni Shute i te reira 'e te 'utuāfare.¹²

I te tāpaera'a mātou mai Fiti atu i muri mai i te ha'amo'ara'a hiero, 'ua fāri'i-pōpou-hia mātou.¹³ 'Ua paraparau mātou e rave rahi tauasini melo nō Hamoa i terā pō 'e ho'i a'era i te 'utuāfare Haleck. 'Ia po'ipo'i a'e, i te putu-putura'a mātou nō te tāmā'ara'a, 'ua oti a'ena te peresideni Hinckley 'e 'o Otto Haleck i te fa'ahoara'a. 'Ua fa'ahiahia roa vau ē hō'ē ā tā rāua paraparaura'a e tā māua o Otto, 'ua hau i te hō'ē matahiti nā mua atu. I tō Otto fa'a'itera'a i tōna fa'ahiahia i tō tātou 'Ēkālesia ma te ha'apāpū rā i tāna fafaura'a i tāna iho 'ēkālesia, 'ua tāpe'a te rima o te peresideni Hinckley i te taponu o Otto 'e 'ua nā 'ō atura : « Otto, 'aita i nava'i ; tītauhia 'ia riro 'oe 'ei melo nō te 'Ēkālesia. 'O te 'Ēkālesia teie a te Fatu ».

E au ē, 'ua 'ite-roa-hia te pāruru pāto'i a Otto i te maruara'a 'e 'ua vai matara 'o Otto i te mea tā te peresideni Hinckley i parau.

'Ua riro te reira 'ei ha'amatarā'a nō te tahi fa'ahou mau ha'apī'ira'a misionare 'e te ha'eha'a pae vārua, 'ua ti'a atura ia Otto Haleck 'ia bāpetizohia 'e 'ia ha'amauhia i te tahi ri'i noa matahiti i muri mai. Hō'ē matahiti i muri mai, 'ua tā'atihia te 'utuāfare Haleck 'ei 'utuāfare mure 'ore i roto i te hiero.¹⁴

E aha te mea i ha'aputapū i tō'u 'ā'au i roto i teie 'ohipa māere, o te here

aupuru rahi ia tā te peresideni Wayne Shute nō tāna misionare tahito, 'o Elder Vince Haleck, 'e tōna hina'aro 'ia 'ite i te tā'āto'ara'a o te 'utuāfare Haleck tāhō'ehia 'ei 'utuāfare mure 'ore.¹⁵

'Ia feruri tātou i te ha'aputuputurā'a a 'Īserā'ela, tītauhia 'ia fa'atano i tō tātou 'ā'au i ni'a i terā huru here 'e 'ia fa'aātea atu ia tātou te mana'o, e hōpoi'a na'ina'i noa teie¹⁶ 'aore rā nō te hapa i taua mau mana'o o te here 'e 'ia 'āmui atu i te 'ohipa hanahana ma te fa'a'ite i te poro'i a te Fa'aora, tāna tāvinira'a 'e tāna misioni i tō te ao nei.¹⁷

Tātou te mau melo, e ti'a ia tātou 'ia fa'a'ite i tō tātou here i te Fa'aora 'e i tō tātou mau taea'e 'e mau tuahine nā te ao ato'a nei nā roto i te mau anira'a 'ōhie. 'Ua riro te hora 'āpī i te sābati 'ei

rāve'a ta'a 'ē mau nō te mau melo 'ia manuia ta ratou titaurā'a manihini ma te here i te mau hoa 'e te mau hoa 'ohipa 'ia haere mai, 'e 'ia hi'o 'e 'ia putapū ho'i i te mau 'ohipa purera'a.¹⁸ Hō'ē purera'a 'oro'a pae vārua, hau atu i te mo'a mai tei fa'ata'ahia mai e Jeffrey R. Holland i nanahi ra, e pe'ehia mai e te hō'ē rurura'a 50 minuti tei fa'atumuhia i ni'a i te Faufa'a 'Āpī 'e te Fa'aora, 'aore rā i ni'a i te mau a'ora'a o te 'āmuira'a, tei fa'atumu-ato'a-hia i ni'a i te Fa'aora 'e tāna ha'apī'ira'a tumu.

'Ua uiui te tahi mau tuahine nō te Sōtaiete Tauturu, nō te aha i hōro'ahia ai ia rātou te hopoi'a « ha'aputuputurā'a » mai te mau melo nō te pupu autahu'ara'a. E tumu tō te reira, 'e 'ua hōhōra te peresideni Nelson e rave rahi o taua mau tumu ra, i te 'āmuira'a rahi i ma'iri. Ua 'ōpani 'oia mai teie : « E'ita e roa'a ia mātou 'ia ha'aputuputu ia 'Īserā'ela mai te mea 'aita 'outou ».¹⁹ I tō tātou nei 'anotau, 'ua ha'amaita'ihia tātou 'ua fātata te 30 i ni'a i te hānere o te mau misionare rave tāmāu e mau tuahine. E hōro'a te reira i te fa'aitoitorā'a i te mau tuahine o te Sōtaiete Tauturu 'ia fa'a'ite atu i te 'evanelia nā roto i te here. Te mea e hina'arohia, 'o te pūpūra'a pae vārua ia tātou tāta'itahi ma te here 'e te aumihi—te tāne, te vahine, te feiā 'āpī 'e te mau tamari'i—i te fa'a'itera'a i te 'evanelia a Iesu Mesia. 'Ia fa'a'ite tātou i te here 'e te hāmani maita'i 'e te ha'eha'a, e rave rahi tē fāri'i i tā tātou anira'a. Rātou tē 'ore e fāri'i i tā tātou anira'a, e vai noa ia rātou 'ei hoa nō tātou.

Te tauto'ora'a hiero 'e te 'ā'amu 'utuāfare nō te ha'aputuputu ia 'Īserā'ela

'O te here ato'a te pū nō tā tātou tauto'ora'a hiero 'e te 'ā'amu 'utuāfare nō te ha'aputuputu ia 'Īserā'ela i te tahi atu pae o te pāruru. 'Ia ha'apī'i tātou nō ni'a i te mau tāmatarā'a 'e te mau fifi i fa'aruruhia e tō tātou mau tupuna, e rahi tō tātou here 'e tō tātou māuruuru nō rātou. 'Ua ha'apūaihia tā tātou tauto'ora'a hiero 'e te 'ā'amu 'utuāfare i te hō'ē fāito rahi nā roto i te mau fa'atanora'a o te mau hora purera'a 'e o te fa'anū'ura'a feiā 'āpī i roto i te piha tamāhine 'e te mau pupu autahu'ara'a.

'Ua tauturu te here aupuru o R. Wayne Shute nō tāna misionare tahito 'o Elder O. Vincent Haleck i te tāhō'era'a i te 'utuāfare Haleck ē a muri noa atu.

E fa'atupu 'oi'oi teie mau fa'atanora'a i te arara'a pūai a'e nō te ha'api'i nō ni'a i tō tātou mau tupuna 'e nō te ha'aputupu ia 'Īserā'ela i te tahi atu pae o te pāruru. 'Ua ha'amaita'i-tō'opiti-hia te 'ohipa hiero 'e te 'ā'amu 'utuāfare.

E mauha'a rahi te natirara ; i teieni 'o te fare tō tātou pū 'ā'amu 'utuāfare mātāmua. E mea 'aravihi mau tā tātou mau feiā 'āpi melo nō te tuatāpapara'a 'ā'amu 'utuāfare 'e tē vai nei te hina'aro pae vārua e rave i te mau bāpetizora'a nō tō rātou mau tupuna, 'o tā rātou i ha'api'i mai 'ia here 'e 'ia māuruuru. Mai te taime nō te taurira'a i fa'ati'a i te mau tamari'i 11 matahiti e rave rahi 'ia rave i te mau bāpetizora'a nō te feiā pohe, 'ua fa'a'ite mai te mau peresideni hiero nā te ao ato'a nei i te mara'ara'a te ta'ata e haere i te hiero. 'Ua fa'a'ite mai te hō'ē peresideni hiero ē « 'ua mara'a maita'i te feiā e haere mai nō te bāpetizora'a... 'e 'ua rahi atu ā te mau 'utuāfare i te tu'ura'ahia te tamari'i 11 matahiti... Noa atu tō rātou matahiti [āpi], e au ē, tē ta'a ra ia rātou te tura 'e te fā o te 'ōro'a tā rātou e rave nei. E mea nehenehe mau 'ia hi'o atu ! »²⁰

'Ua 'ite au ē, e tāmāu noa te feiā fa'a-tere Paraimere 'e te feiā 'āpi i te fa'ariro i te 'ohipa 'ā'amu 'utuāfare 'e te hiero 'ei tauto'ora'a rahi. E ti'a i te mau tuahine Sōtaiete Tauturu 'e te mau taea'e autahu'ara'a e tauturu i te rave-fa'aoti-ra'a i tā rātou hōpoi'a tāta'itahi nō te hiero 'e nō te 'ā'amu 'utuāfare nā roto i te here, 'e nā roto ato'a rā i te tauturura'a 'e te fa'aurura'a i te mau tamari'i 'e te feiā 'āpi 'ia ha'aputupu ia 'Īserā'ela i te tahi atu pae o te pāruru. E mea faufa'a ta'a 'ē te reira i te fare 'e i te sābati. Tē parau fafau atu nei au ē, e ha'apūai 'e e pāruru te rave-here-ra'a i te mau 'ōro'a nō te mau tupuna i tā tātou feiā 'āpi 'e te 'utuāfare i roto i te hō'ē ao tē rahi noa atu ra te 'ino. Tē fa'a'ite pāpū ato'a ra vau iho nei ē, 'ua fāri'i te peresideni Russell M. Nelson i te mau heheura'a faufa'a rahi e au i te mau hiero 'e i te 'ohipa o te hiero.

Fa'aineine i te mau 'utuāfare 'e te mau ta'ata nō te ora 'e te Atua

'Ua riro te tūra'i-āpi-ra'a i te parau nō te tuatāpapara'a 'e te orara'a 'evanelia

fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare, nā reira ato'a te mau mātēria i hōro'ahia e te 'Ēkalesia, 'ei rāve'a rahi nō te fa'aineinera'a nā roto i te here i te mau 'utuāfare mure 'ore 'e te mau ta'ata 'ia fārerei 'e 'ia ora i mua i te aro o te Atua.²¹

I te taime e tā'atihia te hō'ē tāne 'e te hō'ē vahine i roto i te hiero, e tomo rātou i roto i te fa'anahora'a mo'a nō te fa'aipoipora'a i roto i te fafaura'a 'āpi 'e te mure 'ore, e fa'anahora'a o te autahu'ara'a.²² E noa'a ia rāua to'opiti i te mau ha'amaita'ira'a o te autahu'ara'a 'e te mana nō te fa'atere i te 'ohipa nō tō rāua 'utuāfare. E mea ta'a 'ē tā te vahine 'e tā te tāne hōpoi'a mai tei fa'a'itehia i roto i « Te 'utuāfare : E Poro'i i tō te Ao nei », ²³e mea 'aifāito rā tā rāua ti'a'aura'a, te fāito 'e te faufa'a.²⁴ 'Ua 'aifāito tō rātou mana nō te fāri'i i te heheura'a nō tō rāua 'utuāfare. 'Ia 'ohipa 'āmui rāua nā roto i te here 'e te parau ti'a, e ha'amaita'ihia tā raua mau fa'aotira'a e te ra'i.

Nō te feiā e 'imi i te 'ite i te hina'aro o te Fatu 'ei ta'ata hō'ē 'e 'ei 'utuāfare, e mea tītau 'ia tūtava rātou 'ia tae i te parau ti'a, i te marū, i te hāmani maita'i 'e i te here. 'O te ha'eha'a 'e te here te tāpa'o rahi nō te feiā e 'imi i te hina'aro o te Fatu, nō tō rātou iho ā 'utuāfare.

Te ha'amaita'ira'a ia tātou, te fa'aineinera'a ia tātou nō te mau ha'amaita'ira'a o te mau fafaura'a 'e te fa'aineinera'a nō te fārerei i te Atua, e hōpoi'a ta'ata hō'ē ia. Tītauhia

'ia fa'arava'i tātou ia tātou iho 'e 'ia 'ana'anatae roa i te fa'ariro i tō tātou fare 'ei ha'apūra'a i mua i te mau vero 'ati a'e ia tātou²⁵ 'e 'ei « vāhi mo'a nō te fa'aro'o ». ²⁶ E hōpoi'a nā te mau metua 'ia ha'api'i nā roto i te here i tā rāua mau tamari'i. Te mau fare tei 'i i te here, e 'oa'oara'a ia, e vāhi hina'arohia 'e e ra'i mau i ni'a i te fenua nei.²⁷

Te hīmene au roa a'e nā tō'u metua vahine, 'oia ho'i ia « Nō te aroha ». ²⁸ 'Ia fa'aro'o 'oia i te mau parau mātāmua, « 'Auē te nehenehe o te aroha », e puta-pūhia 'oia 'e e tahe tōna roimata. 'Ei tamari'i, 'ua ta'a ia mātou ē, tē ora ra mātou i roto i terā huru fare ; e 'ohipa te rave-mātāmua-roa-hia te reira nāna.²⁹

Hau atu i te vāhi e 'itehia te here i te fare, 'ua rōtahi te peresideni Nelson i ni'a i te fa'aitira'a i te fa'a'ohipa o te mau rāve'a tūreiarā'a e fa'ataupupu i tā tātou 'ohipa mātāmua.³⁰ Hō'ē fa'atanora'a e 'āpihia te rahira'a o te mau 'utuāfare, 'o te fa'arirora'a ia te tūreiarā'a sōtiare 'e te 'āfata teata, 'ei tāvini 'eiaha rā 'ei fa'anevanevara'a, hau atu ā i te 'ino, 'ei fatu nō tātou. Te tama'i nō te haru i te mau vārua, tō te mau tamari'i iho ā rā, tei te fare ia te mea pinepine. Tātou te mau metua, tītauhia 'ia hi'o maita'i ē, e mea au ānei te mau mea i roto, e mea tano ānei nō te fāito matahiti 'e e mea tū'ati ānei i te vāhi nō te here tā tātou e tāmata nei i te fa'atupu.

Tītauhia 'ia pāpū tā tātou ha'api'ira'a i te fare 'e te ha'amāramarama³¹

títâu-ato'a-hia rā te fāito pae vārua, te 'oa'oa 'e te here rahi.

Tē parau fafau nei au ē, 'ia fa'atumu tātou i ni'a i tō tātou here i te Fa'aora 'e i tāna tāra'ehara, 'ia fa'ariro tātou iāna 'ei tumu nō tā tātou mau tauto'ora'a e ha'aputupu ia 'Īserā'ela i nā pae e piti o te pāruru, 'ia tāvini tātou ia vetahi 'ē 'e 'ia fa'a'ineine tāta'itahi tātou nō te fārerei i te Atua, e iti mai ia te mana o te 'enemi, 'e e fa'arahi te 'oa'oa, te au 'e te hau o te 'evanelia i tō tātou fare i te here huru Mesia.³² Tē fa'a'ite pāpū nei au i teie mau parau 'e teie mau ha'api'ira'a tumu ma te hōrō'a i tō'u 'itera'a pāpū nō Iesu Mesia 'e nō tāna tusia tāra'ehara nō tātou, i te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 4:1, 5.
2. Moroni 7:47.
3. Hi'o « Aroha 'e te here », *'Ia Poro Haere i Ta'u Nei 'Evanelia : Tē hō'ē arata'i nō te 'ohipa misionāre, nene'ira'a fa'a'āpīhia* 134–35.
4. Hi'o Deuteronomi 6:5 ; Mataio 22:36–40.
5. Hi'o « Mau hōpoi'a a te mau peresidenira'a pupu peresibutero 'e Sōtaiete Tauturu i roto i te 'ohipa misionāre a te mau melo 'e te 'ohipa hiero 'e 'ā'amu 'utuāfare », fa'arara'a, 6 nō 'Ātopa 2018.
6. 'Ua fa'ati'ahia tō'u pāpū rū'au 'ia hōrō'a i te hō'ē ha'amaita'ira'a patereareha i te mau mo'otua e ora ra i roto i te tahi atu mau titi. 'Ua hōrō'ahia mai tō'u i te 11ra'a o tō'u matahiti nō te mea 'ua ma'ihia 'oia 'e 'ua mana'ohia ē, e fa'aru'e mai 'oia.
7. E ha'amaita'ira'a patereareha tei hōrō'ahia ia Quentin L. Cook e te patereareha Crozier

Kimball, 13 nō 'Ātopa 1951, Draper, Utah.

8. 'Ua tāvini ato'a te peresideni R. Wayne Shute 'e tāna vahine 'o Lorna i te tahi atu pi'ira'a misionāre i Shanghai (Taina) ; i Armenia ; i Singapore ; 'e i Heleni. I te pohera'a Lorna, 'ua fa'aipoipo 'oia ia Rhea Mae Rosvall, 'e 'ua tāvini rāua i roto i te misiōni nō Brisbane (Auterāria). E hitu o tāna e iva tamari'i tei tāvini i te misiōni rave tāmau. Piti o nā matahiti tāna i tāvini 'ei peresideni misiōni i Hāmoa, 'o Elder John H. Groberg te peresideni misiōni i Tona. E 'ā'amu rahi te mau 'ohipa tā rāua i rave.
9. E ti'a fa'ātere 'o Otto Haleck i roto i te 'Ēkālesia 'āmuitahira'a keresetiano nō Hāmoa, nō roto mai i te London Missionary Society. E tupuna purutia tō tōna metua tāne, nō Dessau i Heremani.
10. Tē tāvini nei te peresideni Don H. Staheli 'ei peresideni nō te hiero nō Bountiful (Utah).
11. Tei reira te peresideni Gordon B. 'e te tuahine Marjorie P Hinckley 'e tā rāua tamāhine 'o Jane Hinckley Dudley, 'o Elder Jeffrey R. 'e te tuahine Patricia T. Holland, 'o Elder Quentin L. 'e te tuahine Mary G. Cook, 'e te taea'ē Don H. Staheli.
12. 'Ua fa'ati'a mai Elder O. Vincent Haleck ē, 'ua ani tōna metua ia rāua tōna taea'ē 'o David 'ia hō'i nā te ara mai nō te hi'opo'a i te fare 'e nō te fāri'i i te peresideni Hinckley. Tē nā 'ō ra Elder Haleck ē, 'ua parau tōna metua tāne ē : « E mau melahi paha rātou, 'ua 'ite ». 'Ua parau 'oia i tāna nā tamaiti ē, mai te mea e fāri'i rātou i te peropheta, e fa'a'ineine maita'i roa rātou i te fare.
13. 'Ua fāri'ihia te peresideni Hinckley e te hui mana fa'ātere nō Hāmoa Marite nā reira ato'a e rave rahi tauasini tā'ata hamoa i te tahua fa'āhorora'a popo.
14. Te tāhō'era'a i te mau 'utuāfare nā roto i te 'ohipa misionāre itoito, 'ua riro ia 'ei tāpa'o rahi nō te huru o te mau tā'ata hamoa 'e te tahi atu mau tā'ata ma'ohi.
15. Nō tō rātou here rahi i te peresideni Shute 'e tō rātou māuruuru iāna, 'ua anihia 'oia e paraparau i te hunara'a ma'i o Otto Haleck i te matahiti 2006.
16. « I te tahi mau taime, e ha'amata tātou i te tāvini nō te mea e tītaura'a 'aore rā e hōpoi'a, e arata'i ato'a rā te reira tāvini'ira'a 'ia tātou 'ia turu'i i ni'a i te mea teitei a'e... 'ia tāvini i 'te e'a maita'i rahi roa ra' [1 Korinetia 12:31] » (Joy D. Jones, « Nōna », *Liahona*, Nov. 2018, 50).
17. Hi'o Tad R. Callister, *The Infinite Atonement* (2000), 5–8.
18. E fa'anaho te mau melo o te 'Ēkālesia 'e te mau misionāre i te taime ato'a e ani rātou i te tahi manihini.
19. Russell M. Nelson, « Te tauturura'a a te mau tuahine i te ha'aputupu'ira'a ia 'Īserā'ela », *Liahona*, Nov. 2018, 70.
20. E parau fa'a'ite nā te peresideni B. Jackson 'e te tuahine Rosemary M. Wixom, te peresideni 'e te matarona nō te hiero nō Roto Miti, i te peresidenira'a rahi nō te Paraimere, Māti 2019. Tē fa'a'ite nei Wixoms ma ē, tē « poro'i rahi nei rātou i te fāito XXXS nō te 'ahu bāpetizora'a 'ei pāhonora'a i te tītaura'a rahi ! »
21. Hi'o Russell M. Nelson, « Mau parau 'ōmuara'a », *Liahona* Nov. 2018, 6–8.
22. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 131:1–4.
23. Hi'o « Te 'utuāfare : E Poro'i i tō te Ao nei », *Liahona*, Mē 2017, 145.
24. « E mau patereareha te mau metua tāne ato'a nō tōna 'utuāfare 'e e mau matereareha te mau metua vahine 'e 'ua 'aifāito rāua i roto i tā rāua mau hōpoi'a metua tā'a 'ē » (James E. Faust, « The Prophetic Voice », *Ensign*, Mē 1996, 6).
25. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 45:26–27 ; 88:91.
26. Russell M. Nelson, « Riro 'ei feiā mo'a hi'ora'a maita'i », *Liahona*, Nov. 2018, 113.
27. Hi'o « E riro te 'utuāfare nei mai te ao ra », *Tē mau himene*, n°181.
28. « Nō te Aroha », *Tē mau himene*, n°179.
29. Mai te mea e tītāu tātou i teie huru here, 'ia riro ia te arata'ira'a i roto i Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 121:41–42 'ei fā :
« E 'ore roa e nehenehe 'e e 'ore roa hō'i e ti'a 'ia ha'amauhia te hō'ē mana 'e 'aore rā te hō'ē vāhi iti a'e nō te tura nā roto i te autahu'ara'a, maori rā nā roto i te fa'a'oroma'i-noa-ra'a, nā roto i te marū 'e te ha'eha'a, 'e nā roto hō'i i te here mau ra ;
nā roto i te aroha, 'e te 'ite atea'ere, 'o tē fa'arahi roa i te vārua ma te fa'āhua 'ore, 'e ma te ha'avare 'ore ».
E ha'apaehia te fa'ahapara'a ti'a 'ore i te mau tamari'i. Nō te upo'oti'a i ni'a i te mau hape 'e te mana'o pa'ari 'ore, titauphia te arata'ira'a, 'eiaha te fa'ahapara'a. E tītāu te hara i te a'o (hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 1:25–27).
30. Hi'o Russell M. Nelson, « Te tauturura'a a te mau tuahine i te ha'aputupu'ira'a ia 'Īserā'ela », 69 ; hi'o ato'a Russell M. Nelson, « Ti'aturira'a nō Ziona », (purera'a nō te feiā 'āpi'ati a'e i te ao, 3 nō Tiunu 2018), [HopeofIsrael.ChurchofJesusChrist.org](https://www.hopeofisrael.org).
31. 'Ia hi'ohia, te ha'api'ira'a i te fare mai te hō'ē fare ia ha'api'ira'a hō'ē piha nō te mau tamari'i matahiti rau. 'Ia ha'api'i tātou i te tamari'i 11 matahiti, e'ita e nehenehe e tāu'a 'ore i te tamari'i 3 matahiti.
32. Hi'o Ioane 17: 3; 2 Nephi 31:20; Moroni 7:47

NĀ ELDER D. TODD CHRISTOFFERSON
Nō te Pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo

Fa'aineinera'a nō te ho'ira'a mai o te Fatu

Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei ana'e tei ha'amanahia 'e tei tonohia nō te fa'aoti i te mau fa'aineinera'a e tītauhia nō te tae-piti-ra'a mai o te Fatu.

I roto e piti hepetoma, e fa'ahanahana tātou i te Pāsa. Tē ha'apāpū nei te ti'a-fa'ahou-ra'a i te huru Atua o Iesu Mesia 'e te vai-mau-ra'a o te Atua te Metua. E fāriu tō tātou mau mana'o i ni'a i te Fa'aora, 'e e feruri hōhonu tātou i « tōna orara'a fāito 'ore 'e te peu maita'i mure 'ore o tōna tusia tāra'ehara rahi ». ¹ Tē ti'aturi nei au ē, e feruri ato'a tātou i tōna ho'ira'a mai e tiā'ihia nei « i reira 'oia e fa'atere ai 'ei Ari'i nō te mau Ari'i 'e 'ei Fatu nō te mau Fatu ». ²

I te tahi a'e nei tau i Buenos Aires, 'ua 'āmui atu vau i roto i te hō'ē 'āmui-ra'a 'e te mau ti'a fa'atere nō te mau fa'aro'o e rave rahi. E mea pāpū maita'i tō rātou here i te ta'ata tupu. 'Ua hina'aro rātou e tāmarū i te māuiui 'e e tauturu i te ta'ata 'ia upo'oti'a i roto i te ha'avira'a 'e te veve. 'Ua feruri au i te mau 'ohipa tauturura'a i te ao nei e rave rahi a teie 'Ēkālesia, mai te mau 'ōpuara'a 'ohipa ma te 'āpiti atu i te mau pupu fa'aro'o i ti'a mai i roto i te 'āmui-ra'a. 'Ua 'i roa tō'u 'ā'au i te māuruuru nō te 'ā'au

hōra'a o te mau melo o te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei, tei fa'atupu i teie huru tāvinira'a mai tā te Mesia te huru.

I taua taime ra, e piti 'ohipa tā te Vārua i ha'apāpū mai iā'u. 'A tahi, e mea faufa'a roa te aupurura'a i te mau hina'aro nō te pae tino nei 'e 'ia tāmau-noa-hia i te reira e ti'a ai. Te piti, e mea mana'o-'ore-hia ia, e mea pūai rā 'e te māramarama maita'i. Teie ia : i'ō atu i te 'ohipa tāvinira'a, e mea faufa'a rahi 'ia fa'aineine i te ao nei nō te tae-piti-ra'a mai o te Fatu o Iesu Mesia.

'Ia haere mai 'oia, e'ita te ha'avira'a 'e te parau-ti'a 'ore e iti noa, e 'ore roa rā te reira.

« 'Ei reira te lukō e pārahi ato'a ai rāua o te 'ārenio ; 'e te taita e ta'oto ai rāua o te tamaiti iti, 'e te fanau'a pu'a-toro, 'e te liona 'āpī, hō'ē ā 'āmui-ra'a mai, 'e nā te hō'ē tamaiti iti e arata'i.

« E 'ore roa rātou e ha'uti, e 'ore e rave 'ino, i tō'u ato'a nei mou'a mo'a, e 'i ho'i te fenua i te 'ite ia Iehova, mai te vaira'a miti e 'i i te miti ra ». ³

E'ita te veve 'e te mamae e topa noa, e mo'e 'ē rā :

« E 'ore rātou e po'ia fa'ahou, e 'ore ho'i e po'ihā fa'ahou ; e 'ore ho'i rātou e ti'ari'a e te mahana 'e te ve've'a.

« Nā te 'ārenio ho'i tei pārahi i rōpū i te terono ra e fa'a'amu ia rātou, 'e e arata'i ho'i ia rātou i te mau pape ora piha'a ra : 'e nā te Atua e horoi hua i tō rātou roimata ». ⁴

Tae noa atu i te māuiui 'e te 'oto o te pohe, e fa'a'orehia ia :

« I te reira mahana e 'ore roa te tamari'i 'aru'aru e pohe e tae noa atu i te taime 'oia e rū'au roa ai ; 'e e riro tōna orara'a mai tō te orara'a o te tumu rā'au i te maoro ;

« 'E 'ia pohe atu 'oia ra e 'ore ho'i 'oia e ta'oto atu, 'oia ho'i i roto i te repo, e fa'ahuru-'ē-hia rā 'oia i te taime nō te hō'ē 'āmora'a mata ra, 'e e tahitihia atu 'oia i ni'a, 'e e riro ho'i tōna fa'aeara'a 'ei mea hanahana ». ⁵

'Oia mau ia, e rave ana'e tātou i te mau mea ato'a nō te tāmarū i te mamae 'e te 'oto i teienei, 'e e fa'aitoito rahi atu tātou i te rave i te mau fa'aineinera'a e hina'arohia nō te mahana e ha'amou-hia ai te māuiui 'e te 'ino, i te taime « e

pārahi tino roa ai te Mesia i ni'a i te fenua nei ; 'e e fa'a'āpīhia te fenua 'e e fāri'i i tōna ra hanahana pārasaito ». ⁶ E riro ia 'ei mahana fa'aorara'a 'e te ha'avāra'a. 'Ua tātara maita'i te 'episekōpo Peretāne nō Durham, Dr. N. T. Wright, i te aura'a o te tāra'ehara o te Mesia, te ti'afa'ahourā'a, 'e te ha'avāra'a nō te upo'oti'a i ni'a i te parau-ti'a 'ore, 'e te tu'ura'a i te mau mea maita'i ato'a.

'Ua parau 'oia : « 'Ua fa'ata'a te Atua i te hō'ē mahana e ha'avā ai 'oia i te ao nei ma te 'āfaro nā roto i te hō'ē ta'ata tāna i mā'iti—'e 'ua ha'apāpū 'oia i te reira i te mau ta'ata ato'a nā roto i te fa'ati'ara'a i teie ta'ata mai te pohe mai. Te mau mea nō ni'a ia Iesu nō Nazareta, nō ni'a ihoa rā i tōna ti'afa'ahourā'a mai te pohe mai, o te niu ia o te ha'apāpūra'a ē, e 'ere te ao nei i te 'ohipa feruri-'ore-hia I te pae hōpe'a, e 'ere ia i te hō'ē 'āhuehuera'a ; 'ia rave tātou i te parau-ti'a i teie tau, 'aita tātou e hi'o i roto i te pōiri, ma te tāmata i te fa'ati'a fa'ahou i te hō'ē fare tei haruru, 'e 'aore rā, 'ia hāmani i te hō'ē pere'o'o uira fa'aru'e. I te fa'ati'ara'a mai te Atua ia Iesu mai te pohe mai, o te reira ia te 'ohipa ha'ihā'i roa, tei roto i te reira te 'ohipa ha'avāra'a rahi hope'a mai te hō'ē huero, te huero ia... o te ti'aturira'a hope'a. 'Ua parau te Atua, ma te pūai rahi ē, o Iesu Mesia nō Nazareta mau te Mesia. Te vāhi huru 'e o te 'ā'amu, 'ua fāri'i o Iesu iho i te ha'avāra'a ri'ari'a 'e te ti'a 'ore, ma te haere mai i te vāhi i

fa'ahōhō'ahia 'e i 'āmuīhia te mau 'ino 'e te mau 'ohipa ti'a 'ore o te 'ā'amu, nō te amo i te reira 'āhuehuera'a, te reira pōiri, te reira peu tachae, te reira parau-ti'a 'ore, i roto iāna iho, 'e nō te ha'aparuparu i tōna mana ». ⁷

I roto i te 'āmuira'a i Buenos Aires tā'u i fa'ahiti atu na i rau'e ra, 'ua ha'apāpū mai te Vārua iā'u ē, Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hōpe'a nei ana'e tei ha'amanahia 'e tei tonohia nō te fa'aoti i te mau fa'aineinera'a e titauhia nō te tae-piti-ra'a mai o te Fatu ; 'oia mau, 'ua fa'ati'a-fa'ahou-hia 'oia nō te reira tumu. E 'itehia ānei ia 'outou i te tahi atu vāhi, hō'ē nuna'a 'o te fāri'i nei i teie tau 'ei « tau nō te 'ira'a o te mau tau » tei tohuhia, i reira ho'i te Atua e « ha'aputupu ai i te mau mea ato'a 'ei hō'ē i roto i te Mesia ra » ?⁸ Mai te mea ē, 'aita e 'itehia ia 'outou i'ō nei hō'ē 'āmuitahira'a e hina'aro nei e rave i te mau mea e titauhia 'ia rave nō te feiā ora 'e nō tei pohe, nō te fa'aineine nō taua mahana ra, mai te mea ē, 'aita e 'itehia ia 'outou i'ō nei hō'ē pupu e hina'aro e hōro'a i te taimē 'e i te faufa'a rahi nō te ha'aputupu-tura'a 'e nō te fa'aineinera'a i te hō'ē nuna'a fafauhia tei ineine nō te fari'i i te Fatu, e'ita ia e 'itehia ia 'outou i te tahi atu vāhi.

Nō ni'a i te 'Ēkālesia i te matahiti 1831, 'ua parau te Fatu :

« 'Ua hōro'ahia atu te mau tāviri nō te bāsileia o te Atua i te ta'ata nei i ni'a i

te fenua nei, 'e mai reira atu te 'evanelia e tere atu ai e tae noa atu i te mau hope'a o te ao nei.

« 'A ti'aoro atu i te Fatu, 'ia tere atu tōna bāsileia i ni'a i te fenua nei, 'ia ti'a i te mau ta'ata 'ia fāri'i i te reira, 'e 'ia vai fa'aineinehia nō te mau mahana e tae mai ra, i roto i te reira e tae mai ai te Tamaiti a te ta'ata i raro nei i roto i te ao ra i fa'a'ahuhia i te 'ana'anara'a o tōna ra hanahana, 'ia fārerei mai i te bāsileia o te Atua o tei fa'atupuhia i ni'a i te fenua nei. ⁹

E aha te nehenehe ia tātou 'ia rave nō te fa'aineine i teienei nō taua mahana ra ? E ti'a ia tātou 'ia fa'aineine 'ei nūna'a ; e ti'a ia tātou 'ia ha'aputupu-tu i te nūna'a fafauhia a te Fatu ; 'e 'ia tauturu i te fa'atupu i te fafaura'a nō te fa'aorara'a « i fafauhia i te mau metua », tō tātou ia mau tupuna. ¹⁰ Titauhia 'ia tupu te reira ma te rahi hou te Fatu 'a ho'i fa'ahou mai ai.

'A tahi, e mea faufa'a roa nō te ho'ira'a mai o te Fatu, 'o te vaira'a ia i ni'a i te fenua nei te hō'ē nūna'a ta'ata ineine nō te fāri'i iāna i tōna taera'a mai. 'Ua parau 'oia ē, o rātou o te pārahi noa i te fenua nei i taua mahana ra « mai tei iti a'e e tae noa atu i tei rahi roa ra, e fa'a'ihia ho'i i te 'ite i te Fatu, 'e e 'ite ho'i mata i te mata, e fa'ateitei mai ho'i rātou i tō rātou ra reo, e nā roto i te reo tāhō'ē e himene mai ai i teie nei himene 'āpī i te nā-ō-ra'a mai ē : 'Ua ha'aputupu-tu mai te Fatu i te mau mea ato'a 'ei hō'ē ra. 'Ua āfa'i mai te Fatu ia Ziona i raro mai ni'a mai ra. 'Ua āfa'i mai te Fatu ia Ziona i ni'a mai raro mai ra. ¹¹

I mūta'a ihora, 'ua rave atu te Atua i te 'oire parau-ti'a o Ziona iāna ra. ¹² 'Āre'a rā 'ia tae i te mau mahana hope'a, e fāri'i te Ziona 'āpī i te Fatu 'ia ho'i mai 'oia. ¹³ Ziona o te 'ā'au mā ia, e nūna'a 'ā'au hō'ē 'e te mana'o hō'ē, ma te pārahi i roto i te parau-ti'a, 'aore ho'i e veve i rotopū ia rātou. ¹⁴ 'Ua parau te perophe-ta Iosepha Semita, « e ti'a ia tātou 'ia fa'ariro i te patura'a o Ziona 'ei fā rahi a'e nā tātou ». ¹⁵ E patu tātou ia Ziona i roto i tō tātou 'utuāfare, pāroita, 'āma'a, 'e te mau titi nā roto i te tāhō'ē, te huru Atua 'e te aroha. ¹⁶

Titauhia ia tātou 'ia 'ite ē, e tupu te patura'a o Ziona i roto i te mau tau

’āhuhuehu—« ’ei mahana nō te riri rahi, ’ei mahana nō te ’amara’a i te auahi, ’ei mahana anora’a, nō te mihira’a, te ’otora’a, ’e nō te auera’a ; ’e e tae mai te reira i ni’a i te tino o te ao pā’āto’a nei mai te hō’ē puahiohio ra te huru, tē nā reira mai nei te Fatu ».¹⁷ Nō reira, e riro te ha’aputuputura’a i roto i te mau titi ’ei « vāhi ha’apūra’a nō te vero, ’e i te riri ’ia nini’ihia atu te reira ma te ’āno’i ’ore i ni’a i te ao pā’āto’a nei »¹⁸

Mai mūta’a ihora, « e ’ua ’āmui pinepine rātou ’ia ha’apae i te mā’a, e ’ia pure, ’e ’ia parau te tahi i te tahi i te maita’i o tō rātou mau vārua. ’E [...] ’ia rave i te pane ’e te [pape] ’ei mana’ora’a i te Fatu ra ia Iesu ».¹⁹ Mai tā te peresideni Russell M. Nelson i fa’ata’a mai i roto i te ’āmui’ā rahi o te ’āva’e ’ātopa i ma’iri a’e nei, « te fā tau maoro a te ’Ēkālesia ’o te tauturura’a ia i te mau melo ato’a ’ia fa’arahi i tō rātou fa’aro’o i tō tātou Fatu ia Iesu Mesia ’e i tāna tāra’ehara, ’ia tauturu ia rātou ’ia rave ’e ’ia ha’apa’o i tā rātou mau fafau’ā ’e te Atua ’e ’ia ha’apūai ’e ’ia tā’ati ho’i i tō rātou ’utuāfare ».²⁰ E nō reira, ’ua ha’apāpū ’oia i te faufa’a o te mau fafau’ā o te hiero, te fa’ahanahanara’a i te sābati, ’e te poupoura’a i te ’evanelia i te mau mahana ato’a, fa’atumuhia i te fare ’e pāturuhia nā te hō’ē fa’anahora’a ha’api’ira’a i te ’ēkālesia. Hina’aro tātou ’ia ’ite nō ni’a i te Fatu, ’e hina’aro tātou ’ia ’ite i te Fatu.²¹

Te ’ohipa i muri mai i te patura’a ia Ziona, ’o te ha’aputuputura’a ia i te nūna’a fafauhia o te Fatu tei puraramaoro-hia i teieni.²² « Te ti’aturi nei mātou ē, e ha’aputuputuhia ’Īsera’ela ’e e fa’aho’ihia mai nā ’ōpu tino ’ahuru ».²³ Te feiā ato’a e tātarahapa, e ti’aturi i te Mesia, ’e e bāpetizohia, o rātou ia tōna nūna’a fafauhia.²⁴ Te Fatu iho tei tohu ē, hou tōna ho’ira’a mai, e porohia te ’evanelia i te ao ato’a nei²⁵ « ’ia fa’aho’i mai i (tōna] mau ta’ata, o tō te ’utuāfare o ’Īsera’ela ho’i rātou », ²⁶ « ’e i reira ia te hōpe’a e tae mai ai ».²⁷ Tē tupu nei te parau tohu a Ieremia :

« Tē nā ō mai ra Iehova, tē fātata mai ra te tau, e ’ore e parau-fa’ahou-hia ē, tē ora ra Iehova, o tei arata’i mai i te tamari’a i ’Īsera’ela mai te fenua mai ra mai Aiphiti ;

« ’Āre’a rā, tē ora ra Iehova, o tei arata’i mai i te tamari’a i ’Īsera’ela mai te fenua i te pae i apato’erau ra, e mai te mau fenua mai i tiahihia atu ai rātou e āna ; e fa’aho’i mai ho’i au ia rātou i tō rātou ihora fenua i hōro’ahia atu e au nō tō rātou ra mau metua ».²⁸

’Ua ha’apāpū tāmau noa te peresideni Nelson ē, te ha’aputuputura’a o Isera’ela o te ’ohipa faufa’a roa a’e ia o tē tupu nei i ni’a i te fenua nei i teie mahana. ’Aita e ’ohipa ’ē atu e fa’āuhia i te rahi, ’aita e ’ohipa ’ē atu e fa’āuhia i te faufa’a rahi, ’aita e ’ohipa ’ē atu e fa’āuhia i te hanahana. E mai te mea e mā’iti ’outou, e nehenehe ’outou e riro ’ei tufa’a faufa’a rahi nō te reira ».²⁹ ’Ua riro tāmau noa te Feiā Mo’a i te Mau Mahana Hope’a Nei ’ei nūna’a ta’ata misiōnare. E rave rahi hānere tauatini tei pāhono i te mau pi’ira’a misiōni mai te ’ōmuara’a mai o te fa’aho’i-fa’ahou-ra’a mai ; rave rahi ’ahuru tauatini ’o tē tāvini nei i teie taima. E mai tā Elder Quentin L. Cook i ha’api’i mai nei, e nehenehe tātou *pauroa* e rave i te reira nā roto i te mau ravera’a ’ōhie, te here, te anira’a ia vetahi ’ē ’ia ’āmui mai ia tātou i te fare purera’a, ’ia haere mai i te fare, ’ia riro ’ei tuha’a nō tā tātou ’āmuitahira’a. ’Ua riro te nene’ira’a o te Buka a Moromona ’ei tāpa’o fa’a’ite ē, ’ua ha’amata te ha’aputuputura’a.³⁰ ’Ua riro te Buka a Moromona ’ei mauha’a nō te ha’aputuputura’a ’e nō te fa’afāriura’a.

Te hō’ē ato’a mea faufa’a roa nō te tae-piti-ra’a mai, ’o te ’ohipa fa’aorara’a rahi ia ’ei maita’i nō tō tātou mau tupuna. ’Ua fafau mai te Fatu e tonono mai ’oia i te peropheta Elia hou te tae-piti-ra’a mai, « te mahana rahi mata’u o Iehova ra », ³¹ nō te « fa’a’ite... i te ’autahu’ara’a » ’e nō te « tanu i roto i te ’ā’au o te mau tamari’i te mau fafau’ā i fafauhia i te mau metua ».³² ’Ua haere mai Elia mai tei fafauhia mai. Te tai’o mahana i te 3 ia nō ’ēperēra 1836 ; i te hiero nō Keterani Ohio. I roto i taua vāhi ra ’e i taua taima ra, ’ua hōro’a mai ’oia i te ’autahu’ara’a i fafauhia mai ra, te mau tāviri nō te fa’aorara’a o te feiā pohe ’e te tā’atira’a o te mau tāne, te mau vahine ’e te mau ’utuāfare nā roto i te mau u’i ato’a o te mau tau ’e nā roto i te mau tau e a muri noa atu.³³ ’Āhiri ’aita te reira, e mou ia te ’ōpuara’a nō te poietera’a, tē aura’a ra, e ta’irihia te fenua nei i te ’ino ’e ’aore rā, e riro « ’ei mea faufa’a ’ore ».³⁴

I roto i te purera’a nā te feiā ’āpi nā mua a’e i te ha’amo’ara’a o te hiero nō Roma i Italia, ’ua fa’a’ite te rahira’a hānere feiā ’āpi tamāroa ’e tamahine i roto i te ’āmui’ā i te peresideni Nelson i te mau tāreta tā rātou i fa’aineine nō te mau i’oa o tō rātou mau tupuna. ’Ua ineine rātou nō te tomo i roto i te hiero nō te rave i te mau bāpetizora’a mono nō te reira mau tupuna ’ia matara ana’e te hiero. E taima ’oa’oa te reira, ’ua riro ato’a rā ’ei hi’ora’a nō te ha’ape’epe’era’a

i te 'ohipa ha'amaura'a ia Ziona nō te mau u'i i reva nā mua ra.

'A rohi ai tātou ma te itoito nō te patu ia Ziona, 'e tā tātou tuha'a 'ohipa i roto i te ha'aputuputura'a 'o tei mā'itihia e te Fatu 'e te fa'aorara'a i te feiā pohe, e tano ia tātou 'ia pārahi ri'i nō te ha'amano'o ē, o te 'ohipa teie a te Fatu 'e tē rave nei 'oia i te reira. O 'oia te Fatu nō te ō vine, 'e o tātou tōna mau tāvini. Tē fa'aue nei 'oia ia tātou 'ia ha'a i roto i te ō vine ma tō tātou pūai nō teie « taimē hōpe'a » 'e e ha'a 'oia i piha'i iho ia tātou.³⁵ E mea tano a'e paha 'ia parau ē, 'ua fa'ati'a 'oia 'ia ha'a tātou i piha'i iho iāna. Mai tā Paulo i parau ra, « nā'u ho'i i tanu, e nā Apolo i fa'arahi i te pape, nā te Atua rā i fa'atupu ».³⁶ Nāna e rave 'oi'oi nei i tāna 'ohipa i roto i te tau mau nō te reira.³⁷ Ma te fa'a'ohipa i tā tātou mau tauto'ora'a e 'ere i te mea maita'i roa, tā tātou « mau rāve'a ha'iha'i », e fa'atupu te Fatu i te mau mea rarahi.³⁸

Te patu nei teie tau tu'ura'a 'evanelia rahi hope'a i tōna fāito teitei roa—Ziona i ni'a i te fenua nei, i natihia i te Ziona nō ni'a mai i te taimē e ho'i mai ai te Fa'aora ma te hanahana. 'Ua ha'amanahia Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nō te fa'aincine—'e 'ia fa'aincine—i te

ao nei nō taua mahana ra. 'E nō reira, i teie Pāsa, e fa'ahanahana mau ana'e i te ti'afa'ahoura'a o Iesu Mesia 'e te mau mea ato'a tāna e tohu nei : Tōna taera'a mai nō te fa'atere e tauatini matahiti ma te hau, hō'ē ha'avāra'a tano 'e hō'ē parau-ti'a maita'i roa nō te tā'āto'ara'a, te tāhuti 'ore nō te feiā ato'a tei ora na i te fenua nei 'e te faufaura'a nō te ora mure 'ore. Te ti'afa'ahoura'a o te Mesia 'o te ha'apāpūra'a hope'a te reira ē 'ua fa'a'āfarohia te mau mea ato'a. E ha'a ana'e i roto i te patura'a ia Ziona nō te ha'ape'epe'e i te reira mahana. I te i'oa o Iesu Mesia, 'āmenē. ■

FA'ATA'ARA'A

1. « Te Mesia Ora : Te 'itera'a pāpū o te mau 'āpōsetolo », *Liahona*, Mē 2017, tāpo'i nō mua, i roto.
2. « Te Mesia Ora ».
3. 2 Nephi 21: 6, 9 ; hi'o ato'a Isaia 11:6,9
4. Apokalupo 7:16–17.
5. Te parau ha'api'ira'a 'e te mau parau fafau 101:30–31.
6. Te Hiro'a Fa'aro'o 1:10
7. N. T. Wright, « Full of the Knowledge of the Lord » (a'ora'a hōro'ahia i matins, Durham, fenua Peretāne, 30 nō Māti 2016), ntwrightpage.com.
8. Ephesia 1:10
9. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 65:2, 5.
10. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 2:2.
11. Te parau ha'api'ira'a 'e te mau parau fafau 84:98–100.

12. Tē fa'ahiti ra te pāpa'ira'a mo'a ē, « e 'ore atura Ziona nō te mea, 'ua fāri'ihia mai ia i ni'a e te Atua, i roto i tōna ihora ouma » (Mose 7:69).
13. 'Ua parau 'oia : « 'E te parau-ti'a, o tā'u ia e fa'atae atu i raro nō te ra'i mai ; 'e te parau mau, o tā'u ato'a ia e fa'atae atu nō roto mai i te fenua, 'ei fa'ate i te parau nō tā'u ra fānau tahi 'oia ho'i tōna ti'afa'ahoura'a mai te pohe mai ; 'oia ia, 'e te ti'afa'ahoura'a o te mau tā'ata ato'a ; 'e te parau-ti'a 'e te parau mau o tā'u ia e ha'aparare i te fenua ato'a mai te diluvi te huru, nō te ha'aputupu mai i tā'u i mā'iti mai nā poro e maha o te ao nei, i te hō'ē vāhi tā'u e fa'aincine, 'ei 'oire mo'a, 'ia ti'a i tō'u ra mau tā'ata 'ia tātua i tō rātou ra tauupu, ma te hi'o i mua i te taimē o tō'u haerera'a mai ; 'e i reira ho'i tō'u sekene, 'e e parauhia ia o Ziona, te Ierusalemā 'āpi... 'E nō te tau e hō'ē tauatini matahiti e fa'afa'aea ai te ao nei » (Mose 7:62, 64).
14. Hi'o Te parau ha'api'ira'a 'e te mau parau fafau 97:21; Mose 7:18.
15. *Te mau Ha'api'ira'a a te mau Peresideni o te 'Ēkālesia : Iosepha Semita* (2007), 186.
16. Hi'o D. Todd Christofferson, « Haere mai i Ziona », *Liahona*, Novema 2008, 37–40.
17. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 112:24.
18. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 115:6.
19. Moroni 6:5–6 ; hi'o ato'a Alama 6:5–6 ; 4 Nephi 1:12
20. Russell M. Nelson, « Mau parau 'ōmuara'a », *Liahona*, Novema 2018, 7.
21. Hi'o Ieremia 31:34 ; Ioane 17:3 ; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 84:98.
22. E ha'aputu-hō'ē-hō'ē-hia tei mā'itihia i roto i te mau titi o Ziona, « te mau vāhi nō tā te [Atua] fa'ata'ara'a » (Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 109:39 ; hi'o ato'a Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 124:36).
23. Te Hiro'a Fa'aro'o 1:10.
24. Hi'o 2 Nephi 30:2
25. Hi'o Iosepha Semita—Mataio 1:31.
26. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 39:11.
27. Iosepha Semita—Mataio 1:31.
28. Ieremia 16:14–15 ; hi'o ato'a Ieremia 23:7–8.
29. Russell M. Nelson, « Hope of Israel » (purera'a 'ati a'e te ao nei nā te feiā 'āpi, 3 nō Tiunu 2018), Ti'aturira'a nō 'Īsera'ela. ChurchofJesusChrist.org ; hi'o ato'a Russell M. Nelson, « Remnants Gathered, Covenants Fulfilled », i rotoi te nene'ira'a a Paul Y. Hoskisson, *Sperry Symposium Classics : The Old Testament* (2005), 1–17.
30. Hi'o 3 Nephi 21:1–7
31. Malaki 4:5.
32. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 2:1–2.
33. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 110.
34. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 2:3 ; hi'o ato'a Malaki 4:6.
35. Hi'o Iakoba 5:71–72.
36. 1 Korinetia 3:6
37. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 88:73.
38. Hi'o 1 Nephi 16:29

NĀ TAD R. CALLISTER
Peresideni rahi o te Ha'api'ira'a Sābati tei ha'amāuruuruhia a'enei

Te tāra'ehara a Iesu Mesia

E'ere te tāra'ehara a te Fa'aora i te mea fāito 'ore noa, e mea tae ato'a rā i te ta'ata tāta'itahi.

I teie tau o te matahiti, tē pou pou ta'a 'ē nei tātou i te ferurira'a i te tāra'ehara a te Fa'aora. 'Oia mau, 'o te ha'api'ira'a tumu fa'ahia hope roa 'e te ha'amāramarama roa 'e te ti'aturi-roa-hia tei 'ore ā i 'itehia i teie nei ao 'aore rā i te ra'i nui ātea. 'O te mea ia e hōro'a mai i te ti'a'ira'a 'e te fā i tō tātou nei orara'a.

E aha ia te tāra'ehara a Iesu Mesia ? Te hō'ē tātarara'a, 'o te tahi ia pāpā'a 'ohipa hanahana tei ha'amata i te 'ō nō Getesemane, 'ua haere i ni'a i te satauro 'e tei hope i te ti'afa'ahoura'a o te Fa'aora mai roto mai i te menema. 'Ua tūra'ihia te reira e te here hau 'ē atu nō tātou tāta'itahi. 'Ua tītauhia te hō'ē ta'ata hara 'ore ; tei mau i te mana fāito 'ore i ni'a i te mau mea—i ni'a i te pohe ato'a ho'i ; 'e tē vai ra tōna 'aravihi 'ōti'a 'ore nō te mamae i te mau fa'ahope'ara'a nō tā tātou mau hara ato'a 'e mau ma'i ; 'oia ho'i 'ua pou 'oia i raro a'e i te tā'ato'a o te reira.¹ 'O te misiōni ia a Iesu Mesia—'o tāna ia tāra'ehara.

E aha ia te fā nō te reira ? E fa'ati'a ia tātou 'ia ho'i i mua i te aro o te Atua, nō te riro atu ā mai iāna te huru 'ia noa'a ho'i te 'ira'a o te 'oa'oa. 'Ua ravehia te reira nā roto i te upo'oti'ara'a i ni'a e maha fifi :

1. Te pohe pae tino
2. Te pohe pae vārua i tupu nā roto ia Adamu 'e tā tātou mau hara

3. Tō tātou mau 'ati 'e mau ma'i
4. Tō tātou mau paruparu 'e mau hapehape

Nāhea ia te Fa'aora e rave i te reira ma te 'ore e 'ōfati i te mau ture nō te parau ti'a ?

E feruri na i te hō'ē ta'ata e mana'o 'ana'anatae ra e fa'atopa iāna i roto i te aore 'e 'ua fa'aoti vave ihora e 'ou'a nā ni'a mai i te hō'ē manureva iti. I teienei rā, tē 'ite ra 'oia i te ma'ama'a o tāna 'ohipa. Tē hina'aro ra 'oia e tau marū noa i ni'a i te fenua, te fifi rā—'o te ture nō te teiaha. 'Ua tā'iri vitiviti 'oia i tōna rima mai te manu, e taime māu'a rā. 'Ua fa'atārava 'oia i tōna tino 'ia marū te topara'a 'aore rā 'ia he'e marū noa 'oia, 'aita rā te ture nō te teiaha e tu'u 'e e fa'aherehere iāna. 'Ua tāmata 'oia i te paraparau atu i teie ture niu o te

'Ia hara ana'e tātou, e hōro'a mai te Fa'aora ia tātou i te hō'ē fare amara'ā nā roto i Tāna tāra'ehara.

nātura : « E hape iti rahi teie. E'ita vau e nā reira fa'ahou. » 'Ua topa rā tāna mau tāparura'a i roto i te tari'a turi. 'Aita tō te ture nō te teiaha e aroha ; 'aita e mā'itira'a. 'Aua'a a'e rā, 'ite ihora taua ta'ata nei i te hō'ē mea i ni'a i tōna tua. Nō tōna 'itera'a i terā mana'o ma'ama'a, 'ua tu'u tōna hoa i roto i te manureva i te hō'ē 'amarara nā mua noa a'e 'oia 'a 'ou'a ai. 'Itehia mai nei te taura huti, huti a'era. Ma te hau, pou marū noa a'era 'oia 'e tau ihora i ni'a i te fenua. E ui ia tātou : « 'Ua 'ōfatihia ānei te ture nō te teiaha, 'aore rā 'ua 'ohipa noa te 'amarara i roto i taua ture ra nō te fa'atau marū iāna ? »

'Ia hara tātou, e au tātou i teie ta'ata ma'ama'a tei 'ou'a nā ni'a i te manureva. E pau tā tātou e rave tātou iho nei, e perehi iho ā tātou. Tei raro a'e tātou i te ture nō te parau ti'a, 'oia ho'i mai te ture nō te teiaha, e mea 'eta'eta 'e 'aita e 'apera'a. E ora noa tātou maoti te Fa'aora i hōro'a aroha mai, nā roto i tāna tāra'ehara, i te tahi 'amarara pae vārua. Mai te mea e fa'aro'o tō tātou ia Iesu Mesia 'e e tātarahapa tātou ('oia ho'i e rave tātou i tā tātou tuha'a 'e e huti tātou i te taura), e matara mai ia te mau mana pāruu a te Fa'aora nō tātou e ti'a ai ia tātou 'ia tau i te pae vārua ma te pēpē 'ore.

E nehenehe rā te reira maoti noa te upo'oti'ara'a te Fa'aora i ni'a i nā fifi e maha e nehenehe e ārai i tō tātou haere-ra'a i mua pae vārua.

1. Te pohe. 'Ua upo'oti'a 'oia i ni'a i te pohe nā roto i tōna ti'afa'ahoura'a hanahana. 'Ua ha'api'i te 'āpōsetolo Paulo : « Mai te ta'ata i hope i te pohe ia Adamu, e hope ato'a i te ti'afa'ahou i te Mesia ».²

2. Te hara. 'Ua upo'oti'a te Fa'aora i ni'a i te hara 'e te mana'o hara nō te feiā tātarahapa ato'a. Nō te hōhōnu 'e te 'ā'ano o tōna mana tāmā i parau ai Isaia ē : « 'Ia 'ute'ute roa tā 'outou mau hara ra, e riro ia mai te hiona ».³

I te tahi taime, e fārerei au i te feiā mo'a maitata'i tei tāfifi i te fa'a'orera'a i tā rātou iho hapa, ma te 'ite 'ore, 'ua tu'u hape rātou i te 'ōti'a i te mau mana tāra'ehara a te Fa'aora. Ma te 'ōpua 'ore, 'ua tau i rātou i te Tāra'ehara fāito 'ore 'ei tāra'ehara e hope, 'o tē

'ore e rave i tā rātou hara ri'i tā'a 'ē 'e te paruparu. Terā rā, e Tārā'ehara fāito 'ore inaha e pū'ohu te reira 'e e hā'ati te reira i te mau hara ato'a 'e te mau paruparu, nā reira ato'a te mau hāmani'ino-ra'a ato'a 'e te māuiui a verā i ni'a ia tātou.

Teie te parau tāmāhanahana a Truman Madsen :

« Mai te mea e tā'ata i roto ia 'outou tei topa i roto i te ti'aturira'a ē 'ua ātea roa 'oia... 'e tē vai ra i roto iāna te ta'ero nō te hara 'e e'ita roa atu tāna e nehenehe e riro mai i terā tā'ata i 'ōpuahia—'a fa'aro'o mai 'outou.

« Tē hōro'a nei au i tō'u 'itera'a pāpū ē, e'ita tā 'outou e nehenehe e tomo hōhonu atu ā i te pararera'a o te mōri 'e te māramarama rahi a Iesu Mesia. Tē hōro'a nei au i tō'u 'itera'a pāpū ē, vai noa ā te pura nō te hina'aro e tātarahapa 'e e toro mai i te rima, *tei reira 'oia*. 'Aita 'oia i pou noa mai i tō 'outou fāito ; 'ua pou *i raro atu* rā i te reira, 'ia ti'a iāna 'ia vai i roto i te mau mea ato'a 'e nā roto ho'i i te mau mea ato'a, 'ei māramarama nō te parau mau'. [Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 88:6.] »⁴

Hō'ē tumu faufa'a rahi roa nō te māramarama i te tārahara a te Fa'aora 'e i tō te reira mau hope'a fāito 'ore, 'oia ho'i, 'ia rahi atu ā te māramarama e tae mai ia te hina'aro rahi atu ā nō te fa'a'ore i tā tātou iho mau hapa 'e tā vetahi 'ē ato'a.

Noa atu ā tātou e ti'aturi i te mau mana tāmā a te Mesia, e hiti pinepine mai te uira'a : « Nāhea vau 'ia 'ite ē, 'ua fa'a'orehia tā'u mau hara ? » Mai te mea e putapū tātou i te Vārua, e 'itera'a pāpū ia nō tātou ē, 'ua fa'a'orehia tā tātou mau hara 'aore rā tē ha'amata ra te 'ohipa tāmāra'a. 'Ua ha'api'i te peresideni Henry B. Eyring : « Mai te mea 'ua fāri'i 'outou i te fa'aurura'a a te Vārua Maita'i, e nehenehe e rave i te reira 'ei tāpa'o ē tē 'ohipa ra te tārahara i roto i tō 'outou orara'a ». ⁵

'Ua nā 'ō mai vetahi ē : « 'Ua fa'a'orehia tā'u mau hara ra, nō te aha ia tē vai noa nei ā te mana'o hapa ? » Penei a'e nā roto i te aroha o te Atua, 'ua riro te ha'amana'ora'a i terā mana'o hapa mai te hō'ē « tāpa'o tāpe'a » pae vārua e

fa'aara mai nō te tahi a'e taime ia tātou, 'e 'ia fa'aruru tātou i te tahi atu mau 'umera'a 'ia hara, e pi'i mai te reira : « 'Eiaha e haere nā reira. E māuiui fa'ahou 'oe. » 'Oia ho'i, e pāruu te reira, e 'ere i te fa'auto'ara'a.

E nehenehe ānei ia e ha'amana'o i tā tātou mau hara 'a ti'amā ato'a ai i te mana'o hapa ?

'Ua ha'amana'o Alama i tāna mau hara, e rave rahi matahiti i muri mai i tōna tātarahapara'a. I tōna rā ti'aoro-ra'a ia Iesu nō te aroha, 'ua nā 'ō 'oia : « 'Aore i ti'a iā'u 'ia ha'amana'o ā i tō'u 'ati ; 'oia ia , 'e 'aore ho'i au i 'āchuehuhia ā i te ha'amana'ora'a i tā'u ra mau hara ». ⁶

Nāhea 'oia i te ha'amana'ora'a i tāna mau hara 'e 'aita rā i māuiui, 'aore rā 'aita e mana'o hapa ? Nō te mea, 'ia tātarahapa tātou, e « [fānauhia tātou e] te Atua ». ⁷ Tē riro nei tātou, mai tā te pāpā'ira'a mo'a e parau nei, 'ei « tā'ata 'āpi » ⁸ i roto i te Mesia. Ma te ha'ava-re 'ore e ti'a atura ia tātou 'ia parau i teienci ē : « E 'ere au te tāne 'aore rā te vahine i rave i terā mau hara tahito. E tā'ata 'āpi au, 'ua tau roa ».

3. Te mau 'ati 'e te mau ma'i. 'Ua tohu Alama ē, e haere te Mesia « ma te fa'a'oroma'i i te māuiui 'e te 'ati 'e te mau huru fa'ahemara'a ato'a ra ». Nō te aha ? « 'Ia fa'a'ihia tōna ra 'ā'u i te aroha... 'ia 'ite 'oia nā roto i te tino i te rāve'a e fa'aora ai i tōna mau tā'ata i tō rātou paruparura'a ra ». ⁹

Nāhea 'oia e fa'atupu ai i te reira ? I te tahi taime e tātara 'oia i te 'ati, i te tahi taime e ha'apūai 'oia ia tātou nō te fa'a'oroma'i, 'e i te tahi taime e hōro'a 'oia ia tātou i te hi'ora'a ātea mure 'ore nō te māramarama maita'i atu ā i te huru tau poto o te reira. I tō Iosepha Semita vai-noa-ra'a i te fare tāpe'ara'a nō Liberty 'ua piri e piti 'āva'e, 'ua ti'aoro 'oia : « E te Atua, tei hea ra 'oe ? ». ¹⁰ 'Aita te Atua i fa'aora iāna i reira ra, 'ua nā 'ō rā : « E tā'u tamaiti, 'ia hau mai na tō 'oe 'ā'u ; e vai poto noa mai tō 'oe 'enemi 'e tō 'oe mau 'ati ho'i ; 'e i reira, mai te mea e fa'a'oroma'i maitē 'oe i te reira, e fa'ateitei mai te Atua ia 'oe i te vāhi teitei roa ra ». ¹¹

Māramarama atura Iosepha ē, teie 'ohipa maramara, 'o te hō'ē noa ia tōpata i ni'a i te raura'a 'ū mure 'ore.

Maoti teie hi'ora'a teitei, 'ua pāpa'i 'oia i te feiā mo'a mai taua fare 'āuri ra : « E au mau taea'e here ē, 'ia rave tātou i te mau mea ato'a i roto i tō tātou mana 'ia rave rā ma te 'oa'oa ; 'ei reira e ti'a ai ia tātou 'ia ti'a noa mai ai, mai te pāpū-roa-ra'a, nō te 'ite i te ora o te Atua ra ».¹² Maoti te tāra'ehara a te Fa'aora e noa'a ai ia tātou te hi'ora'a ātea mure 'ore e ha'amatara i te aura'a nō tā tātou mau tāmatara'a 'e te tia'ira'a i te ora.

4. Te mau paruparu 'e te mau hapehape. Maoti tāna tāra'ehara, e mau mana fa'aau tō te Fa'aora, tei pi'ihia i te tahi taime te aroha,¹³ 'o tē nehenehe e tauturu ia tātou 'ia upo'oti'a i ni'a i tō tātou mau paruparu 'e mau hapehape 'o tē turu i tā tātou tauto'ora'a 'ia riro rahi atu ā mai iāna te huru.

'Ua ha'api'i Moroni : « 'Oia mau, e haere māi i te Mesia, 'ia maita'i roa 'outou iāna... 'ei reira e nava'i ai tōna aroha 'ia riro 'outou 'ei ta'ata maita'i roa i te Mesia ra ».¹⁴ E au ē, e piti a'e rēni 'aore rā rāve'a nō te fa'a'ohipa tātou i teie mau mana fa'aau e nehenehe e ha'amaita'i—e ha'amaita'i roa—ia tātou.

'A tahi, te mau 'oro'a fa'aora. Tē parau nei te mau pāpa'ira'a mo'a : « I roto i te mau 'oro'a nō te reira, te mana nō te huru Atua e fa'a'itehia mai ai ».¹⁵ I te tahi taime, e hi'o tātou i te mau 'oro'a 'ei tāpura 'ohipa e rave—te tītauhia nō te fa'ateiteira'a ; te parau mau rā, e tu'u hua mai te 'oro'a tāta'itahi i te mana atua e tauturu ia tātou 'ia riro atu ā mai te Mesia. 'Ei hi'ora'a :

- 'Ia bāpetizo tātou 'e 'ia fāri'i tātou i te hōro'ara'a i te Vārua Maita'i, e tāmāhia tātou—'ua mo'a atu ā ia tātou mai te Atua te huru.
- Hau atu, nā roto i te Vārua Maita'i, e ti'a i tō tātou ferurira'a e mārarama 'e i tō tātou 'ā'au e marū, 'ua ti'a atura ia tātou 'ia feruri 'e 'ia mana'o rahi atu ā mai iāna te huru.
- 'E 'ia tā'atihia tātou 'ei ta'ata fa'aipoipo, tē fāri'i nei tātou i te ti'ara'a « nō te mau terono, te mau bāsileia, te mau hau hui ari'i, 'e te mau mana »¹⁶ 'ei hōro'a nā te Atua.

Te piti o te rēni nō teie mau mana fa'aau, 'o te mau hōro'a ia a te Vārua.

Maoti te tāra'ehara a te Mesia, e ti'a ia tātou 'ia fāri'i i te hōro'a nō te Vārua Maita'i 'e tāna mau hōro'a pae vārua. E mau huru nō te hīro'a atua teie mau hōro'a ; nō reira, i te taime tāta'itahi e noa'a ai ia tātou te hō'ē hōro'a a te Vārua, 'ua riro rahi atu ā ia tātou mai te Atua te huru. E'ita e 'ore ē 'o te tumu te reira te mau pāpa'ira'a mo'a e fa'aitoito noa nei ia tātou 'ia 'imi i teie mau hōro'a.¹⁷

'Ua ha'api'i te peresideni George Q. Cannon : « E'ita e ti'a i te hō'ē ta'ata 'ia parau ē, 'e'ita tā'u e nehenehe e tau ; tō'u terā nātura'. E'ita 'oia e fa'ati'ahia i te reira, i te mea ē, 'ua fafau mai te Atua e hōro'a mai i te mau hōro'a e fa'a'ore [i tō tātou mau paruparu]... Mai te mea e 'ere tātou i te ta'ata maita'i roa, tei ia tātou nei te hōpoi'a 'ia pure nō te hōro'a e ha'amaita'i roa ia tātou ».¹⁸

'Ei pu'ohura'a, tē hōro'a mai nei te tāra'ehara a te Fa'aora i te ora 'ei mono i te pohe, « te 'una'una 'ei mono i te rehu auahi »,¹⁹ te fa'aorara'a 'ei mono i te pēpē 'e te maita'i roa 'ei mono i te paruparu. E rā'au teie nō te mau fifi 'e te mau tāffira'a o teie nei ao.

I te hepetoma hope'a o te Fa'aora i te tāhuti nei, 'ua parau 'oia : « E pohe tō 'outou i teie nei ao : E fa'aitoito rā, 'ua riro te rē o teie nei ao iā'u ».²⁰ Nō tō te Fa'aora ravera'a i tāna tāra'ehara, 'aita e pūai 'ē atu 'aore rā e ta'ata 'ē atu—'aita e hara 'aore rā pohe 'aore rā fa'ata'ara'a—e ārai ia tātou 'ia tāpae i te fa'ateiteira'a, maoti rā e ha'apa'o tātou i te mau fa'auera'a a te Atua. Nā roto i teie 'ite, e ti'a ia tātou 'ia haere ti'a atu i mua ma te fa'aitoito 'e te pāpū hope ē,

teie ia tātou nei te Atua i roto i teie tere i te ra'i.

Tē hōro'a nei au i tō'u 'itera'a pāpū ē, e 'ere te tāra'ehara a te Fa'aora i te mea fāito 'ore noa, e noa'a rā te reira i te ta'ata tāta'itahi—'e e'ita ho'i te reira e fa'aho'i noa ia tātou i mua i te aro o te Atua, e fa'aau ato'a rā ia tātou nō te riro mai iāna te huru—'o te fā rahi ho'i o te tāra'ehara a te Mesia. Tē parau nei au i tō'u māuruuru 'e tō'u 'itera'a pāpū nō te reira, i te i'oa o Iesu Mesia ra, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 88:6.
2. 1 Korinetia 15:20–22.
3. Isaia 1:18.
4. Truman G. Madsen, *Christ and the Inner Life* (1978), 14.
5. Henry B. Eyring, « Gifts of the Spirit for Hard Times », *Ensign*, Tiunu 2007, 23.
6. Alama 36:19 ; hi'o ato'a Alama 36:20–21.
7. Alama 36:23 ; hi'o ato'a Alama 36:24–26.
8. Mosia 27:26
9. Alama 7:11–12.
10. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 121:1.
11. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 121:7–8.
12. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 123:17.
13. Hi'o Bible Dictionary, « Grace » ; hi'o ato'a Guide to the Scriptures, « Grace », scriptures. ChurchofJesusChrist.org.
14. Moroni 10:32.
15. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 84:20.
16. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 132:19.
17. Hi'o 1 Korinetia 12:31 ; Moroni 10:30 ; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 46:8.
18. George Q. Cannon, « Seeking Spiritual Gifts », *Liahona*, 'Eperera 2016, 80.
19. Isaia 61:3.
20. Ioane 16:33.

« Haere mai, 'a pe'e mai iā'u »

Tē ani manihini mai nei Iesu Mesia ia tātou 'ia rave i te 'ē'a nō te fafaura'a nō te ho'i i pīha'i iho i tō tātou nā Metua i te ao ra 'e 'ia pārahi i pīha'i iho si te feiā tā tātou i here.

E au mau taea'e 'e e au mau tuahine here, tē 'oa'oa nei au 'e tā'u vahine o Wendy i te taera'a mai i rotopū ia 'outou i teie sābati po'ipo'i. E rave rahi mau 'ohipa i tupu mai te taimo o tā tātou 'āmuira'a rahi i mā'iri a'e nei. 'Ua ha'amo'ahia te mau hiero 'āpi i Concepción, Chili ; Barranquilla, Colombia 'e i Roma, Italia. 'Ua fāri'i tātou i te nini'ira'a rahi o te Vārua i roto i te reira mau 'ohipa mo'a.

Tē ha'apoupou nei au i te mau vahine e rave rahi ('e te mau tāne) tei tai'o i te Buka a Moromona 'aita i maoro a'e nei 'e tei 'ite i te 'oa'oa 'e i te mau tao'a hunahia. 'Ua fa'auruhia vau nā roto i te mau parau fa'a'ite nō ni'a i te mau temeio i fāri'ihia.

Tē fa'ahiahi nei au i te feiā 'āpi tamāroa 11 matahiti, e diakono i teienei, 'o tē 'ōpere nei ma te ti'amā i te 'ōro'a mo'a i te mau sābati ato'a. Tē haere nei rātou i te hiero 'e te feiā 'āpi tamāhine 11 matahiti, 'o tē ha'api'i nei 'e 'o tē tāvini nei ma te rū i teienei. Tē ha'api'i nei te feiā 'āpi tamāroa 'e te feiā 'āpi tamāhine i te mau parau mau o te 'evanelia ma te māramarama 'e te ti'aturi pāpū.

Tē 'oa'oa nei au i te mau tamari'i 'e i te feiā 'āpi e tauturu nei i te ha'api'ira'a i te 'evanelia i roto i tō rātou 'utuāfare nā roto i te 'ohipara'a 'e tō rātou mau metua nō te pe'e i te fa'anahora'a ha'api'ira'a fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare, paturuhia e te 'Ēkālesia.

'Ua fāri'i māua i teie hōho'a nō Blake, e maha tōna matahiti, i te mahana mā'a i te po'ipo'i roa, 'ua rave mai 'oia i te hō'ē buka nā te 'Ēkālesia 'e 'ua tuo a'era, « hina'aro vau e fa'a'amu i tō'u vārua ! »

Blake, tē 'oa'oa nei mātou ia 'oe 'e ia vetahi 'ē 'o tē mā'iti nei 'ia fa'a'amu i

'O Blake, e maha matahiti, tei hina'aro 'ia « fa'a'amu i tō'u vārua ».

tō rātou vārua nā roto i te poupoura'a i te mau parau mau o te 'evanelia a Iesu Mesia i fa'aho'i-fa'ahou-hia mai. 'E tē 'oa'oa nei tātou 'ia 'ite ē, e rave rahi 'o tē fāri'i nei i te mana o te Atua i roto i tō rātou orara'a 'a ha'amori ai rātou 'e 'a tāvini ai i roto i te hiero.

E rave rahi 'outou tei 'ite ē, 'ua tupu te hō'ē fa'ata'a-'ē-ra'a marū i roto i tō māua 'utuāfare a toru 'āva'e i mā'iri a'e nei nā roto i te fa'aru'era'a mai tā māua tamāhine o Wendy i teie orara'a tāhuti nei. I te mahana hope'a o tāna arora'a i te mā'i māri'i 'aita'ata, 'ua fana'o vau i te hō'ē 'āpara'ura'a hope'a i rotopū i te metua tāne 'e te tamāhine.

'Ua tāpe'a vau i tōna nā rima 'e 'ua parau atu vau iāna i tō'u here rahi iāna 'e tō'u māuruuru rahi i te rirora'a 'ei metua tāne nōna. 'Ua parau atu vau : « 'Ua fa'aipoipo 'oe i roto i te hiero 'e 'ua fa'atura maita'i 'oe i tā 'oe mau fafaura'a. 'Ua fāri'i 'oe 'e tā 'oe tāne fa'aipoipo e hitu tamari'i i roto i tō 'ōrua fare 'e 'ua fa'a'amu ia rātou 'ia riro 'ei mau pipi nā Iesu Mesia, 'ei mau melo ha'apa'o nō te 'Ēkālesia, 'e 'ei mau tino huirā'atira tauturu. 'E 'ua mā'iti rātou i te mau hoa fa'aipoipo mai te reira ato'a te huru. Tē ha'apeu rahi nei tō 'oe pāpā ia 'oe. 'Ua hōro'a mai 'oe i te 'oa'oa rahi i roto iā'u ! »

'Ua pāhono marū noa mai 'oia, « māuruuru e pāpā ».

E taimo marū 'e te 'oto nō mātou. I roto i terā roara'a e 67 matahiti tōna, 'ua ha'a 'āmui mātou, 'ua hīmene 'āmui, 'e 'ua fa'ahē 'āmui pinepine nā ni'a i te hiona. Terā rā i taua ahiahi ra, 'ua paraparau mātou i te mau mea faufā'a atu, mai te mau fafaura'a, te mau 'ōro'a, te ha'apa'o, te fa'aro'o, te ha'apa'o-maita'i-ra'a i te tahi, te 'utuāfare, te here 'e te ora mure 'ore.

Tē mihi rahi nei māua i tā māua tamāhine. Terā rā, auā'e te 'evanelia a Iesu Mesia i fa'aho'i-fa'ahou-hia mai, 'aita māua e ha'ape'ape'a nei nōna. Mai te mea ē, e fa'atura tāmau noa māua i tā māua mau fafaura'a i te Atua, e ora noa māua ma te tia'i māite i te taimo e pārahi fa'ahou ai māua i piha'i iho iāna. I teie rā taimo, tē tāvini nei māua i te Fatu i'ō nei, 'e tē tāvini ra 'oia iāna i reira—i roto i te pārasaido.¹

'Ua māta'ita'i iho nei māua tō'u hoa here ia Pāradaiso i te 'ōmuara'a o teie matahiti—te 'oire o Paradise, i Karifonia ia. 'Ua tupu teie tere tō māua i raro mai i te 40 hora i muri a'e i te fa'aru'era'a mai tā māua tamāhine i teie ao. 'Ua pāturu te feiā mo'a nō Chico California Stake ia māua nei, e tae noa atu ia Elder Kevin W. Pearson 'e tāna vahine, 'o June. 'Ua 'ite mātou i tō rātou fa'aro'o rahi, tā rātou aupurura'a, 'e te mau temeio tei tupu i roto tō rātou pau rahi nā roto i te hō'ē 'ati auahi 'aita i 'itehia a'e nei i roto i te 'ā'amu nō Karifonia.

I reira, 'ua paraparau maoro mātou i te hō'ē muto'i, 'o John, 'oia te hō'ē o te mau ta'ata itoito mātāmua e rave rahi tei pāhono. 'Ua ha'amana'o 'oia i te pōiri ta'ota'o tei pou mai i ni'a ia Paradise i

I roto i te hō'ē tere i Parasaido, Kalifonia, 'ua 'ite mai te peresideni Nelson i te fa'aro'o rahi, te aupurura'a, 'e te mau semeio.

te 8 nō Novema 2018, 'a tere ai te auahi nā roto i te 'oire, ma te ha'amou i te mau mea ato'a mai te hō'ē 'ati rahi, ma te vaiho noa mai i te rehu 'e te mau pou ha'apūpūra'a auahi.

15 hora te maoro tō John terera'a nā roto i te hō'ē pōiri ta'ota'o rahi ma te 'ape i te mau ohe auahi fifi, 'a tauturu ai 'oia i terā ta'ata 'e terā ta'ata, terā 'utuāfare 'e terā 'utuāfare 'ia ora rātou—noa atu e ro'ohia 'oia i te pohe. Terā rā i roto i taua 'ohipa fifi ra, te mea i mata'u-rahi-hia e John 'o tāna ia uira'a fifi roa : « *Tēi hea tō'u 'utuāfare ?* » I muri a'e i te rahira'a hora ri'ari'a o te mana'o pe'ape'a, i te pae hope'a 'ua fa'a'itehia mai iāna ē, 'ua fa'arevahia rātou ma te fifi 'ore.

'Ua tūra'i teie 'ā'amu o te mana'o pe'ape'a o John nō tōna 'utuāfare iā'u 'ia paraparau i teie mahana ia 'outou 'o te riro i te ui ato'a 'ia fātata mai te hope'a o tō 'outou orara'a tāhuti nei, « *Tēi hea tō'u 'utuāfare ?* » I taua mahana ra, 'ia fa'aoti ana'e 'outou i tō 'outou tāmatara'a tāhuti nei 'e 'a tomo atu ai i roto i te ao vārua, e fa'aruru atu 'outou i taua uira'a teimaha ra : « *Tēi hea tō'u 'utuāfare ?* »

Tē ha'api'i nei Iesu Mesia i te 'ē'a nō te ho'i atu i tō tātou fare mure 'ore. 'Ua māramarama maita'i a'e 'oia i te fa'anahora'a a tō tātou Metua nō

te tupura'a mure 'ore, hau atu i te tahi atu o tātou. Inaha ho'i, o 'oia te 'ōfa'i tua nō te reira. 'O 'oia tō tātou Tāra'ehara, tō tātou Ta'ata fa'aora, 'e tō tātou Fa'aora.

Mai te taime 'a ti'avaruhia ai o Adamu 'e o Eva i rāpae i te ō i Edene, 'ua pūpū o Iesu Mesia i tōna rima pūai nō te tauturu i te feiā ato'a e mā'iti i te pe'e iāna. Tē fa'a'ite tāmāu noa nei te mau pāpā'ira'a mo'a ē, noa atu te huru o te mau hara e ravehia 'e te mau huru ta'ata ato'a, e vai mahora noa tōna nā rima.²

'Oia mau, e tītau te vārua i roto ia tātou tāta'itahi 'ia vai noa te here o te 'utuāfare e a muri noa atu. Tē tāmāu noa nei te mau himene nō te here i te fa'atupu i te ti'aturira'a hape, 'o tē here ana'e te hina'arohia nō te vai hō'ēra'a e a muri noa atu. 'E tē ti'aturi hape nei te tahi pae ē, tē hōro'a nei te ti'afa'ahoura'a o Iesu Mesia i te hō'ē fafaura'a ē, e pārahi te mau ta'ata ato'a i piha'i iho i tei herehia e rātou i muri a'e i te pohe.

Parau mau, 'ua ha'apāpū maita'i mai te Fa'aora ē, nā roto i tōna ti'afa'ahoura'a e ti'afa'ahou mau te ta'ata ato'a i ora nā, 'e ora ho'i e a muri noa atu,³ terā rā, e mau mea rahi atu 'o te tītauhia ia tātou mai te mea ē, e hina'aro tātou e fāri'i i te ha'amaita'ira'a teitei o

te fa'ateiteira'a. E 'ohipa te fa'aorara'a nā te ta'ata tāta'itahi, 'āre'a te fa'ateiteira'a ra, e 'ohipa ia nā te 'utuāfare.

'A fa'aro'o mai na i teie mau parau tei parauhia e te Fatu o Iesu Mesia i tōna peropheta : « Te mau fafauara'a ato'a, te mau fa'aura'a, te mau ru'uru'ura'a, te mau tārahu, te mau tapura'a, te mau euhe, te mau ravera'a 'ohipa, te mau tū'atira'a, te mau 'āmūira'a, 'e 'aore raā, te mau ti'aturira'a, 'o te 'ore e fa'aotihia 'e e fa'aōhia 'e i tā'atihia atu ho'i e te Vārua Mo'a nō te fafauara'a, 'aore ho'i e faufa'a, 'aore e ti'a, 'e 'aore ho'i e mana i roto 'e i muri a'e ho'i i te ti'afa'ahoura'a mai tē pohe mai ra ; nō te mea e hope'a tō te mau fa'aura'a 'o tei 'ore i fa'aotihia mai teie te huru 'ia pohe atu te ta'ata ra ».⁴

Nō reira, e aha te titauhia i te hō'ē 'utuāfare nō te fa'ateiteira'a e a muri noa atu ? E fāri'i tātou i te reira ha'amaita'ira'a nā roto i te ravera'a i te mau fafauara'a 'e te Atua, te ha'apa'ora'a i te reira mau fafauara'a, 'e te fāri'ira'a i te mau 'oro'a e titauhia.

E parau mau te reira mai te 'ōmuara'a mai o te tau. Adamu 'e 'o Eva, Noa 'e tāna vahine, Aberahama 'e 'o Sara, Lehi 'e 'o Saria, 'e pauroa te tahi atu mau pipi ha'apa'o nā Iesu Mesia—mai te hāmanira'ahia mai te ao nei—'ua hope pā'ato'a rātou i te rave i taua mau fafauara'a ato'a ra 'e te Atua. 'Ua fāri'i ato'a rātou i te reira mau 'oro'a tā tātou, te mau melo nō te 'Ēkālesia tei fa'aho'ihia mai a te Fatu i teie mahana i rave : Teie mau fafauara'a tā tātou i fāri'i i te bāpetizora'a 'e i roto i te hiero.

Tē ani manihini mai nei te Fa'aora i te mau ta'ata ato'a 'ia pe'e iāna i roto i te mau pape o te bāpetizora'a 'e, 'ia tae i te taime, 'ia rave i te tahi atu mau fafauara'a 'e te Atua i roto i te hiero 'e 'ia fāri'i 'e 'ia ha'apa'o i taua mau 'oro'a faufa'a ra. Titauhia teie mau mea ato'a mai te mea ē, e hina'aro tātou 'ia fa'ateiteihia 'e tō tātou mau 'utuāfare 'e i piha'i i te Atua e a muri noa atu.

Tō'u pe'ape'a rahi maori rā, e rave rahi ta'ata tā'u e here nei, e fa'ahiaha nei 'e e fa'atura nei, 'o tē pāto'i nei i tāna ani-manihini-ra'a. Tē tau'a 'ore nei

rātou i te mau tāparura'a a Iesu Mesia 'ia ani mai 'oia ē, « Haere mai, 'a pe'e mai iā'u ».⁵

'Ua 'ite au ē, nō te aha te Atua i 'oto ai.⁶ Tē 'oto ato'a nei au nō taua mau huru hoa ra 'e te mau feti'i. E mau tāne 'e e mau vahine fa'ahiaha rātou, tei ha'apa'o i tō rātou 'utuāfare 'e tā rātou mau hōpoi'a i te pae tivira. 'Ua hōro'a pipiri 'ore noa rātou i tō rātou taime, tō rātou itoito 'e tā rātou mau faufa'a. 'E 'ua maita'i a'e te ao nei nā roto i tā rātou mau tauto'ora'a. Terā rā 'ua mā'iti rātou 'eiaha e rave i te mau fafauara'a 'e te Atua. 'Aita rātou i fāri'i i te mau 'oro'a 'o tē fa'ateitei ia rātou 'e tō rātou 'utuāfare 'e 'o te tā'amu 'āmūi ia rātou e a muri noa atu.⁷

Auē tō'u hina'aro e fārerei ia rātou 'e e ani manihini ia rātou 'ia feruri pāpū i te mau ture a te Fatu. 'Ua uiui noa vau ē, e aha te ti'a iā'u 'ia parau, 'ia ti'a ia rātou 'ia 'ite i te here rahi o te Fa'aora ia rātou, 'ia 'ite i tō'u here rahi ia rātou, 'e 'ia 'ite i te « 'ira'a o te 'oa'oa » e fāri'ihia e te mau vahine 'e te mau tāne e ha'apa'o i te fafauara'a.⁸

E ti'a ia rātou 'ia māmarama ē, noa atu ē, tē vai ra hō'ē vāhi nō rātou i muri a'e ra—i piha'i iho i te mau tāne 'e te mau vahine nehenehe tei mā'iti ato'a 'eiaha e rave i te mau fafauara'a 'e te Atua—'e 'ere te reira te vāhi i reira te mau 'utuāfare e tāhō'ehia ai 'e e hōro'ahia ai te ha'amaita'ira'a 'ia ora 'e 'ia haere i mua e a muri noa atu. 'E 'ere te reira te bāsileia i reira rātou e fāri'i ai i te 'ira'a o te 'oa'oa—o te haerera'a hope'a 'ore i mua 'e te 'oa'oa.⁹ E tae mai teie mau ha'amaita'ira'a teitei nā roto ana'e i te orara'a i roto i te hō'ē ao tīrētiera fa'ateiteihia i piha'i iho i te Atua, tō tātou Metua mure 'ore ; tāna Tamaiti, o Iesu Mesia; 'e tō tātou mau melo nō te 'utuāfare nehenehe, te ti'amā, 'e te maita'i.

Tē hina'aro nei au e parau i tō'u mau hoa 'oti'ati'a :

« I roto i teie orara'a, 'aita roa atu 'outou e fa'anaho nō te ti'ara'a piti i roto i te mau huru mea ato'a. Terā rā, nā roto i tō 'outou pāto'ira'a 'ia fāri'i hope roa i te 'evanelia a Iesu Mesia i fa'aho'ihia mai, tē mā'iti ra ia 'outou 'ia fa'anaho nō te ti'ara'a piti.

« 'Ua parau te Fa'aora ē, 'e rave rahi te pārahira'a i te fare o tā'u Metua ra.¹⁰

Terā rā, mai te mea ē, e mā'iti 'outou 'eiaha e rave i te mau fafauara'a 'e te Atua, tē fa'anaho ra ia 'outou nō te hō'ē tāpo'i fare iti ha'ihia'i roa i ni'a a'e i tō 'outou upo'o e a muri noa atu ».

Tē tāparu nei au i tō'u mau hoa 'oti'ati'a ma te parau atu ē :

« 'A nini'i i tō 'outou 'ā'au i te Atua ra. 'A ani iāna e parau mau ānei teie mau mea. 'A rave i te taime nō te tuatāpapa i tāna mau parau. 'A tuatāpapa pāpū ! Mai te mea ē, 'ua here mau 'outou i tō 'outou 'utuāfare 'e mai te mea ē, e hina'aro 'outou 'ia fa'ateiteihia 'outou 'e o rātou e a muri noa atu, 'a aufau i te ho'o i teienei—nā roto i te tuatāpapara'a pāpū 'e te pure tu'utu'u 'ore—nō te 'ite i teie mau parau mau mure 'ore 'e i muri iho 'a ha'apa'o i te reira.

« Mai te mea ē, 'aita 'outou i pāpū i te ti'aturi i te Atua, 'a ha'amata i reira. 'Ia 'ite mai 'outou ē, 'aita ana'e te hō'ē ta'ata i fāri'i i te mau 'itera'a nō ni'a i te Atua, e tupu te fē'a'a i roto iāna nō te 'ite ē, tē vai mau ra ānei te Atua. Nō reira, 'a tu'u ia 'outou i roto i te hō'ē ti'ara'a nō te ha'amata i te fāri'i i te mau 'itera'a nō ni'a iāna. Fa'aha'eha'a ia 'outou iho. 'A pure nō te fāri'i i te mata nō te 'ite i te rima o te Atua i roto i tō 'outou orara'a 'e i roto i te ao 'ati a'e ia 'outou. 'A ani iāna 'ia parau mai ia 'outou ē, tei reira mau ānei 'oia—'ua 'ite ānei 'oia ia 'outou. 'A ani iāna e aha tōna mana'o nō ni'a ia 'outou. 'E i reira, 'a fa'aro'o ».

Tē vai ra tō'u hō'ē hoa rahi e mea iti roa tōna mau 'itera'a nō ni'a i te Atua. E hina'aro rahi rā tōna 'ia pārahi i piha'i iho i tāna vahine i pohe. 'Ua ani mai ra 'oia iā'u 'ia tauturu iāna. 'Ua fa'aitoito vau iāna 'ia fārerei i tō tātou mau misiōnare 'ia māmarama 'oia i te parau ha'api'ira'a a te Mesia 'e 'ia ha'api'i mai i te mau fafauara'a, te mau 'oro'a 'e te mau ha'amaita'ira'a o te 'evanelia.

'E 'ua nā reira 'oia. Terā rā 'ua feruri 'oia ē, e tītau te ha'api'ira'a tā rātou i ha'api'i iāna, 'ia rave i te mau taurira'a rahi roa i roto i tōna orara'a. 'Ua parau 'oia, « e mea fifi roa nō'u te reira mau fa'auera'a 'e te mau fafauara'a. Pāpū ē, e'ita ato'a tā'u e nehenehe e aufau i te tuha'a 'ahuru, 'e 'aita tō'u e taime nō te

tāvini i roto i te 'Ēkālesia ». I muri iho 'ua ui mai 'oia iā'u ē, « 'ia pohe ana'e au, 'a rave i te 'ohipa hiero e titauhia nō tā'u vahine 'e nō'u 'ia nehenehe ia māua 'ia 'āmui fa'ahou mai ».

Aua'e, e 'ere au te ha'avā nō teie tā'ata. Tē ui nei rā tō'u mana'o i te maita'i o te 'ohipa hiero 'ei mono nō te hō'ē tā'ata tei fāri'i i te rāve'a 'ia bāpetizohia i roto i teie orara'a—'ia fa'atōro'ahia i te 'autahu'ara'a 'e 'ia fāri'i i te mau ha'amaita'ira'a o te hiero 'a vai ai 'oia i te tāhuti nei—terā rā 'ua rave i te fa'aotira'a pāpū e pāto'i i taua ha'api'ira'a ra.

E au mau taea'e 'e e au mau tuahine here ē, tē ani manihini mai nei Iesu Mesia ia tātou 'ia rave i te 'ē'a nō te fafaura'a nō te ho'i i piha'i iho i tō tātou nā Metua i te ao ra 'e ia pārahi i piha'i iho i te feiā tā tātou i here. Tē ani manihini mai nei 'oia ia tātou 'ia « haere mai, 'a pe'e mai iā'u ».

I teienei, 'ei Peresideni nō te 'Ēkālesia, tē tāparu nei au ia 'outou tei fa'ātea 'ē ia 'outou i te 'Ēkālesia 'e ia 'outou tei 'ore ā i 'imi pāpū 'ia 'ite ē, 'ua fa'aho'ihia mai te 'Ēkālesia a te Fa'aora. 'A rave i te 'ohipa pae vārua nō te 'ite nō 'outou iho, 'e 'a rave i te reira i teienei. Tē poto ra te taime.

Tē fa'ā'ite pāpū nei au ē, tē ora nei te Atua ! 'O Iesu te Mesia. 'Ua fa'aho'ihia mai tāna 'Ēkālesia 'e te 'ira'a o tāna 'evanelia nō te ha'amaita'i i tō tātou orara'a i te 'oa'oa i teienei 'e a muri atu. Tē fa'ā'ite pāpū nei au i te reira nā roto i te 'i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Hi'o Alama 40:12–14.
2. Hi'o Ieremia 27:5 ; Mataio 23:37 ; Luka 13:34 ; Alama 5:33 ; 3 Nephi 9:14.
3. E tae mai te ti'afa'ahoura'a i te tā'ato'ara'a nō te mea 'ua upo'oti'a te Mesia i ni'a i te pohe (hi'o Alama 11:41–45 ; 40 ; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 76 ; Mose 7:62).
4. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 132:7.
5. Luka 18:22.
6. Hi'o Ioane 11:35 ; Mose 7:28–29.
7. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 76:50–70.
8. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 138:17.
9. Hi'o Mosia 2:41 ; Alama 28:12.
10. Ioane 14:2.

Tuha'a purera'a nō te avatea sābati

NĀ TE PERESIDENI DALLIN H. OAKS

Tauturu mātāmua i roto i te Peresidenira'a Mātāmua

Tāmāhia e te tātarahapa

Maoti te fa'annahora'a a te Atua 'e te tāra'ehara a Iesu Mesia, e ti'a ia tātou 'ia tāmāhia nā roto i te 'ohipa nō te tātarahapara'a.

I te tāhuti nei tei raro a'e tātou i te mau ture a te tā'ata 'e te mau ture a te Atua. 'Ua fāna'o vau i te 'ohipa ta'a 'ē 'ia ha'avā i te tahi mau 'ohipa tano 'ore i raro a'e i teie nā ture—nā mua roa 'ei ha'avā nō te Tiripuna rahi nō Utah, 'e i teienei 'ei melo nō te Peresidenira'a Mātāmua. 'Ua fa'arahi te ta'a-ē-ra'a tā'u i 'ite i roto i te mau ture a te tā'ata 'e te mau ture a te Atua i tō'u māuruuru nō te pāpū 'e te mana o te tāra'ehara a Iesu Mesia. I raro a'e i te mau ture a te tā'ata, nō te hō'ē tā'ata tei fa'ahapahia i te hara teimaha roa, e nehenehe 'oia e fa'auto'ahia i te fare 'āuri nō tōna orara'a tā'ato'a 'e 'aita e parau fa'ati'a nō te matara mai nā te fare 'āuri. E mea ta'a 'ē rā i raro a'e i te

fa'annahora'a aroha a te Metua here i te Ao ra. 'Ua 'ite au ē, e ti'a i teie mau hara e fa'a'orehia i te tāhuti nei maoti te tusia tāra'ehara a tō tātou Fa'aora nō te mau hara o « rātou ato'a tei noa'a te 'ā'u paruparu 'e te 'oto » (2 Nephi 2:7). E fa'aora te Mesia, 'e e mea pāpū tāna tāra'ehara.

'Ua fa'ahitihia te here aumihi o tō tātou Fa'aora i roto i te himene tei himenehia a'enci e te pupu himene.

*Haere mai ia Iesu, e fa'aro'o noa mai 'oia ia 'oe,
Noa atu 'oe i hahi 'ē i roto i te pōiri.
E 'ite mai tōna here ia 'oe nō te arata'i mai ma te marū
Mai te pō pōiri i te mahana ra.¹*

Alama : « 'Ia 'ore 'outou 'ia tātarahapa, e 'ore roa 'outou e pārahi i te bāsileia o te ao » (Alama 5:51). E tuha'ā faufa'ā rahi te tātarahapa nō te fa'ānaha'ā a te Atua. Nō te mea e hara tātou pā'ato'a i roto i tō tātou tere tāhuti nei 'e e tāpū- 'ē-hia mai mua i te aro o te Atua, e 'ore te ta'ata « e fa'aorahia » aita ana'e e tātarahapa (Alama 5:31 ; hi'o ato'a Helamana 12:22).

'Ua ha'āpi'ihia te reira mai te ha'a-matarā'a mai ā. 'Ua fa'aue te Fatu ia Adamu ē : « 'A ha'āpi'i atu i tā 'outou mau tamari'i ē, 'ia tātarahapa te mau ta'ata ato'a, i te mau vāhi ato'a, e ti'a ai ; 'e 'ia 'ore rā, e 'ore ia e noa'a ia rātou te bāsileia o te Atua, 'aore ho'i te mea vi'ivi'i e pārahi i reira, 'e 'aore ato'a e pārahi i mua iāna » (Mose 6:57). E mea tītau 'ia tātarahapa tātou i tā tātou mau hara ato'a—tā tātou mau 'ohipa ato'a i rave 'e i 'ore i rave, 'o tē pāto'i nei i te mau fa'aue'ā a te Atua. 'Aita e 'apera'a. Inapō rā tō te peresideni Nelson a'ora'a ia tātou : « E te mau taea'e, tītau'ia 'ia tātarahapa pā'ato'a tātou ».⁴

'Ia tāmāhia tātou e te tātarahapa, e mea tītau 'ia fa'aru'e tātou i tā tātou mau hara 'e 'ia 'aāfā'i i te reira i mua i te Fatu 'e i mua i tāna mau ha'avā i te tāhuti nei mai te mea e tītau'ia (hi'o Te Parau Ha'āpi'ira'a 'e te mau Parau Fafau 58:43). 'Ua ha'āpi'i Alama ē e mea tītau ato'a ia tātou 'ia « fa'atupu i te 'ohipa a te parau ti'a » (Alama 5:35). Tei roto teie mau mea ato'a i te anira'a tāmāu a te pāpā'ira'a mo'a 'ia haere mai i te Mesia.

Tītau'ia 'ia rave tātou i te 'ōro'a i te mau mahana sābati ato'a. I roto i terā 'ōro'a, e fafau tātou 'e e fāri'i tātou i te mau ha'amaita'ira'a e tauturu ia tātou 'ia upo'oti'a i te mau 'ohipa ato'a 'e te mau hina'aro e tāpe'a ia tātou 'ia tae i te maita'i roa tā te Fa'aora e ani nei ia tātou 'ia tae (hi'o Mataiao 5:48 ; 3 Nephi 12:48). « 'Ia fa'aru'e [tātou] i te mau mea paieti 'ore ra, 'e 'ia aroha atu i te Atua ma tō [tātou] 'ā'au ato'a, 'e te mana'o ato'a, 'e te pūai ato'a », 'ei reira tātou e « maita'i roa [ai] i te Mesia ra » 'e e « mo'a » ai nā roto i te ha'amani'ira'a toto nō te riro « 'ei feiā mo'a ma te pōra'o 'ore » (Moroni 10:32–33). 'Auē ia parau fafau ! 'Auē ia semeio ! 'Auē ia ha'amaita'ira'a !

Tē 'iriti nei te tusia tāra'ehara a Iesu Mesia i te 'ūputa « i te mau ta'ata ato'a 'ia tātarahapa 'e 'ia haere mai iāna ra » (Te Parau Ha'āpi'ira'a 'e te mau Parau Fafau 18:11 ; hi'o ato'a Mareko 3:28 ; 1 Nephi 10:18 ; Alama 34:8, 16). Tē parau nei te buka a Alama nō te tātarahapara'a 'e te fa'a'orera'a hara a te mau ta'ata 'i'ino 'e te tītau toto (hi'o Alama 25:16 ; 27:27, 30). Tā'u poro'i i teie mahana e poro'i fa'atupu tīa'ira'a ia nō tātou pā'ato'a, nō rātou ato'a tei 'ere i te ti'ara'a melo i roto i te 'Ēkalesia nā roto i te hurira'a i rāpae 'aore rā te 'iritira'a i'oa. E mau ta'ata hara ana'e tātou e nehenehe e tāmāhia e te tātarahapa. « E 'ere i te mea 'ohie 'ia tātarahapa », 'ua ha'āpi'i 'o Elder Russell M. Nelson i roto i te hō'ē 'āmuira'a rahi i ma'iri. « E mea ho'onā rā te rē ».²

I. Te tātarahapara'a

E ha'amata te tātarahapara'a nā ni'a i tō tātou Fa'aora, e 'oa'ora'a te reira, e 'ere i te hōpoi'a. I te purera'a Noela

nō Titema ra, 'ua ha'āpi'i te peresideni Nelson ē : « E 'ere te tātarahapa mau i te hō'ē 'ohipa 'o tē tupu i te hō'ē noa taime ». E ha'amaita'ira'a hope'a 'ore rā. E mea faufa'a roa te reira nō te haerera'a i mua 'e nō te noa'ara'a te hau o te vārua, te tāmāhanahanara'a, 'e te 'oa'oa ».³

Te tahi mau ha'āpi'ira'a rahi roa a'e nō ni'a i te tātarahapa, tei roto ia i te ha'āpi'ira'a a Alama, i roto i te Buka a Moromona, i te mau melo o te 'Ēkalesia tāna i parau i muri iho tei roto i te « fa'a-ro'o-ore-ra'a rahi », « fa'ateiteihia i roto i te te'ote'o », 'e ma te 'ā'au « tu'u... i ni'a i te tao'a 'e te mau mea ma'ama'a o teie nei ao » (Alama 7:6). E ha'āpi'ira'a tā te melo tāta'itahi o teie 'Ēkalesia i fa'aho'ihia mai e nehenehe e 'apo mai i roto i te mau ha'āpi'ira'a fa'auru a Alama.

E ha'amata tātou nā ni'a i te fa'aro'o ia Iesu Mesia, inaha « 'o 'oia tē tae mai, 'ia hōpoi 'ē atu i tā tō te ao nei mau hara » (Alama 5:48). E mea tītau 'ia tātarahapa tātou nō te mea 'ua ha'āpi'i

II. Te ti'a'aura'a 'e te mau ha'avāra'a i te tāhuti nei

Hō'ē fā nō te fa'anahora'a a te Atua nō teie tere tāhuti nei, 'o te « tāmata[ra'a] » ia ia tātou « [nō te hi'o ē] e ha'apa'o ānei [tātou] i te mau mea ato'a tā te Fatu [tō tātou] Atua e fa'auē ia [tātou] » (Aberahama 3:25). I roto i tāua fa'anahora'a ra, e ti'a'aura'a tā tātou i mua i te Atua 'e i mua i te mau tāvini tāna i mā'iti, nō reira e to'opiti ha'avāra'a e tūa'ti i teie ti'a'aura'a, tā te tāhuti nei 'e tā te Atua.

I roto i te 'Ēkālesia a te Fatu, e fa'aterehia te mau ha'avāra'a tāhuti nei nō te mau melo 'e te mau ta'ata e tano 'ei melo, e te feiā fa'atere, 'o tē 'imi i te arata'ira'a a te Atua. Tei ia rātou te hōpoi'a e ha'avā i te mau ta'ata e 'imi nei i te haere mai i te Mesia nō te fāri'i i te mana o tāna tāra'ehara i ni'a i te 'e'a nō te fafaura'a e tae atu ai i te ora mure 'ore. E fa'aoti te ha'avāra'a tāhuti nei 'ua ineine ānei te ta'ata nō te bāpetizora'a. 'Ua ti'amā ānei te ta'ata nō te hō'ē parau fa'ati'a nō te hiero ? Nā roto i te tāra'ehara a Iesu Mesia, 'ua nava'i ānei te tātarahapara'a a te ta'ata tei 'iritihia te i'oa mai roto atu i te mau parau melora'a a te 'Ēkālesia, nō te fāri'i fa'ahou iāna nā roto i te bāpetizora'a ?

'Ia ha'amana ana'e te hō'ē ha'avā i pi'ihia e te Atua i te tāhuti nei i te haerera'a i mua o te hō'ē ta'ata, mai te mau ha'amaita'ira'a hiero, 'aita 'oia e parau nei ē, 'ua tae 'oia i te fāito maita'i roa, 'e 'aita ato'a 'oia e fa'āore nei i te hara. 'Ua ha'api'i Elder Spencer W. Kimball ē, i muri iho i te mea tā tātou e parau nei te « tātararahia te mau utu'a » i te tāhuti nei, « e mea tītau [i terā ta'ata] 'ia 'imi 'e 'ia ha'apāpū i te tātarahapara'a hope'a nō 'ō mai i te Atua i te ra'i ra, 'e 'o 'ōna ana'e tē nehenehe e hō mai i te fa'ā'orera'a hara ». ⁵ 'E mai te mea e vai noa te mau 'ohipa 'e te mau hina'aro nō te hara 'e 'aita e tātarahapara'a ē tae noa atu i te Ha'avāra'a hope'a, e vai vi'ivi' noa ia terā ta'ata. Te ti'a'aura'a hope'a roa, mai te 'ohipa tāmāra'a hope'a a te tātarahapa, tei roto ia ia tātou tāta'itahi 'e te Atua.

III. Te Ti'afa'ahoura'a 'e te Ha'avāra'a hope'a

Te ha'avāra'a i fa'ahiti-pinepine-hia i roto i te mau pāpā'ira'a mo'a, 'o te

Ha'avāra'a hope'a ia e tae mai i muri iho i te Ti'afa'ahoura'a (hi'o 2 Nephi 9:15). E rave rahi 'irava e parau nei ē « e ti'a ato'a ho'i tātou i mua i te ha'avāra'a a te Mesia ra » (Roma 14:10 ; hi'o ato'a 2 Nephi 9:15 ; Mosia 27:31) « 'ia ha'avāhia i tā te mau 'ohipa i ravehia ra i te tino pohe noa nei » (Alama 5:15 ; hi'o ato'a Apokalupo 20:12 ; Alama 41:3 ; 3 Nephi 26:4). E ha'avāhia te tā'ā-to'ara'a « i te au i tā rātou mau 'ohipa » (3 Nephi 27:15) 'e « mai te au ho'i i te [mau] hina'aro o tō rātou ra mau 'ā'au » (Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 137:9 ; hi'o ato'a Alama 41:6).

Te fā nō teie Ha'avāra'a hope'a, 'o te fa'aotira'a ia 'ua oti ānei ia tātou i tā Alama i parau te « fa'ahuru-ē-ra'a rahi i roto i [te] 'ā'au » (hi'o Alama 5:14, 26),

'e 'ua riro ānei tātou 'ei ta'ata 'āpi « i 'ore ai [tātou] i hina'aro ai i te rave i te 'ino, 'ia rave rā i te maita'i ma te fa'aea 'ore » (Mosia 5:2). Te ta'ata ha'avā nō te reira, o tō tātou ia Fa'aora, 'o Iesu Mesia (hi'o Ioane 5:22 ; 2 Nephi 9:41). I muri mai i tāna ha'avāra'a, e fā'i pā'ato'a tātou ē « e parau ti'a tāna ra mau [ha'avāra'a] » (Mosia 16:1 ; hi'o ato'a Mosia 27:31 ; Alama 12:15), maoti ho'i tōna 'ite i te mau mea ato'a (hi'o 2 Nephi 9:15, 20) 'ua noa'a iāna te hō'ē 'ite maita'i roa nō tā tātou mau 'ohipa ato'a 'e tō tātou mau hina'aro, te mea parau ti'a 'e tei tātarahapahia, 'e tae noa atu te mau mea i 'ore i tātarahapahia 'e i 'ore i tau.

Tē fa'a'ite nei te mau pāpā'ira'a mo'a i te *terera'a 'ohipa* nō taua Ha'avāra'a hope'a ra. Tē ha'api'i nei Alama ē, e tītau te parau ti'a a tō tātou Atua ē, 'ei te taimē nō te Ti'afa'ahoura'a, e « fa'aho'ihia te mau mea ato'a i tō rātou huru nehenehe » (Alma 41:2). Te aura'a ra, « mai te mea e mea maita'i ra tā rātou mau 'ohipa i te ora nei, 'e 'ua ti'a ho'i te mau hina'aro o tō rātou 'ā'au, e [fa'aho'ihia] ia rātou i tei maita'i ra i te mahana hope'a » (Alma 41:3). Nā reira ato'a, « mai te mea e mea 'ino tā rātou mau 'ohipa i rave ra [aore rā te mau hina'aro], e fa'aho'ihia ia te reira 'ei mea 'ino ia rātou ra » (Alama 41:4-5 ; hi'o ato'a Helamana 14:31). Nā reira ato'a, 'ua ha'api'i te peropheeta Iakoba ē, i te Ha'avāra'a hope'a, e « parau ti'a ā te feiā parau ti'a ra, 'e [e] vi'ivi' i ā ho'i te feiā vi'ivi' ra » (2 Nephi 9:16 ; hi'o ato'a Moromona 9:14 ; 1 Nephi 15:33). 'O te terera'a 'ohipa ia teie nā mua a'e tō tātou ti'ara'a i mua i tā Moroni i parau « te ha'avāra'a [au] a Iehova teitei, 'o te Ha'avā mure 'ore nō tei ora 'e tei pohe ra » (Moroni 10:34 ; hi'o ato'a 3 Nephi 27:16).

Nō te ha'apāpū ē e mea mā tātou i mua i te Atua, tītauhia ia tātou 'ia tātarahapa nā mua te Ha'avāra'a hope'a (hi'o Moromona 3:22). Mai tā Alama i parau i tāna tamaiti hara ra, e'ita tā tātou e nehenehe e huna i tā tātou mau hara i mua i te Atua, « 'e 'ia 'ore 'oe 'ia tātarahapa i te reira, e riro ia 'ei fa'a'itera'a hapa ia 'oe i te mahana hope'a ra » (Alama 39:8 ; reta tei fa'ahuru-ē-hia). Tē hōro'a mai nei te tāra'ehara a Iesu Mesia i te rāve'a ana'e e oti ai

te tāmāra’a tītauhia nā roto i te tātara-hapara’a, e ’o teie orara’a tāhuti nei te taime nō te rave i te reira. Noa atu ā tē ha’api’ihia ra tātou ē, e tātarahapara’a tē nehenehe e tupu i te ao vārua (hi’o Te Parau Ha’api’ira’a e te mau Parau Fafau 138:31, 33, 58), e ’ere te reira i te mea pāpū. ’Ua ha’api’i Elder Melvin J. Ballard ē : « E mea ’ohie a’e ’ia upo’oti’a e ’ia tāvini i te Fatu i te taime ’ua ’āmui te tino ’i’o e te vārua ’ei hō’ē. Teie te taime e mea fatifati a’e e e mea fāri’i a’e te ta’ata... ’O teie orara’a te taime nō te tātarahapa ».⁶

’Ia tātarahapa tātou, e noa’a ia tātou te ha’apāpūra’a a te Fatu ē, e tāmāhia tā tātou mau hara e tae noa atu i tā tātou mau ’ohipa e mau hina’aro, e i tō tātou ha’avāra’a aroha hope’a ra, e « ’ore [e ha’a-mana’o-fa’ahou-hia] te reira » (Te Parau Ha’api’ira’a e te mau Parau Fafau 58:42 ; hi’o ato’a Isaia 1:18 ; Ieremia 31:34 ; Hebera 8:12 ; Alama 41:6 ; Helamana 14:18–19). Tāmāhia e te tātarahapa, ’ua ti’a atura ia tātou ’ia manuia nō te ora mure ’ore, ’o tā te ari’i Beniamina i parau ’ei « [pārahira’a] e te Atua ato’a i roto i te ’oa’oa hope ’ore ra » (Mosia 2:41 ; hi’o ato’a Te Parau Ha’api’ira’a e te mau Parau Fafau 14:7).

’Ei tuha’a ato’a nō te « rāve’a o te ora » a te Atua (Alama 41:2), e riro te Ti’afa’ahoura’a i te fa’aho’i i « te mau mea ato’a ra i tō rātou iho vāhi mau » (Alama 40:23). Tei roto ia te

maita’i-roa-ra’a o tō tātou mau paruparu ato’a e mau humara’a *pae tino* i ro’ohia i te tāhuti nei, i te fānaura’a ānei ’aore rā nō te tahi pēpē ’aore rā te tahi ma’i.

E ha’amaita’i roa ānei teie fa’aho’ira’a i tō tātou mau hina’aro vi’ivi’i ato’a e tei ’ore i ha’avihia e tae noa atu te hia’ai fa’atiti ? E’ita e nehenehe. ’Ua ’ite tātou i roto i te heheura’a o teie anotau ē, e ha’avāhia tātou nā ni’a i tō tātou mau hina’aro e tā tātou mau ’ohipa (hi’o Alama 41:5 ; Te Parau Ha’api’ira’a e te mau Parau Fafau 137:9) e e riro ato’a tō tātou mau mana’o i te fa’ahapa ia tātou (hi’o Alama 12:14). ’Eiaha roa atu tātou e « fa’aroaroa i te mahana o tā [tātou] tātarahapa » e tae roa i te pohe, tā Amuleka ia i ha’api’i (Alma 34:33 inaha te vārua e mana tōna i ni’a i tō tātou tino i roto i teie orara’a nei—tā te Fatu ānei ’aore rā tā te diablo—’ei « ni’a [ia] i tō [tātou] tino i taua ao mure ’ore ra » (Alama 34:34). E mana tō te Fa’aora nō te tāmā ia tātou i te ’ino, e tē ti’a ineine nei ’oia nō te rave i te reira. I teienei te taime nō te ’imi i tāna tauturu nō te tātarahapa i tō tātou mau hina’aro e mau mana’o ’i’ino e te tano ’ore, ’ia tāmāhia tātou e ’ia fa’a’ineinehia ho’i nō te ti’a atu i mua i te Atua i te Ha’avāra’a hope’a.

IV. Te rima o te aroha

Nā ni’a roa i te fa’anahora’a a te Atua e tāna mau fa’a’uera’a ato’a,

’o tōna here ia nō tātou tāta’itahi, ’o te « mea hina’arohia i te mau mea ato’a... [e te] mea ’oa’o’o roa ia i te vārua » (1 Nephi 11:22–23). ’Ua ha’apāpū ato’a te peropheta Isaia ē noa atu e tā’ata ’ino roa, ’a « ho’i ai ’oia [i te Fatu ra]... nāna ’oia e aroha mai... [e] tē rahi ra ho’i iāna te fa’a’ore i te hara » (Isaia 55:7). ’Ua ha’api’i Alama : « Inaha, tē hāpono mai ra ’oia i te parau i te mau ta’ata ato’a, tē fa’atorohia ra te rima o te aroha i te mau ta’ata ato’a » (Alama 5:33 ; hi’o ato’a 2 Nephi 26:25–33). ’Ua parau te Fatu ti’afa’ahou i te mau ’āti Nephi : « Inaha, ’ua fa’atorohia atu tō’u rima aroha ia ’outou, e ’o tē haere mai nei, ’o tā’u ia e ’ite mai » (3 Nephi 9:14). Mai roto i teie mau ’irava ha’api’ira’a, e tē vai atu ra, tē ’ite nei tātou ē, ’ua matara noa te rima o tō tātou Fa’aora here nō te fāri’i i te mau tāne ato’a e te mau vahine mai te au i te mau tītaura’a here tāna i tu’u mai nō te pōpou i te mau ha’amaita’ira’a rahi roa a’e a te Atua nō tāna mau tamari’i.⁷

Maoti te fa’anahora’a a te Atua e te tāra’ehara a Iesu Mesia, tē fa’a’ite pāpū nei au « ma te tia’i pāpū roa » ē, ’ua here te Atua ia tātou e e ti’a ia tātou ’ia tāmāhia nā roto i te ’ohipa nō te tātarahapara’a. ’Ua parauhia mai tātou ē « ’ia haere ti’a [tātou] i mua ma te ’oa’oa i te ’ite i te parau a te Mesia, ma te tāpe’a ho’i ē tae noa atu i te hope’a ra, inaha, tē nā ō mai ra te Metua, e ora mure ’ore tō ’outou i reira ra » (2 Nephi 31:20). E mea maita’i e nā reira pā’ato’a tātou, ’o tā’u nei tāparura’a e te pure i te i’oa o Iesu Mesia ra, ’āmene. ■

FA’ATA’ARA’A

1. « Come unto Jesus », *Hymns*, n°117.
2. Russell M. Nelson, « Te tātarahapa e te fa’afāriura’a », *Liuhona*, Mē 2007, 102.
3. Russell M. Nelson, « E maha ō tā Iesu Mesia e hōro’a nei ia ’outou » (Purera’a Noela a te Peresidenira’a Mātāmua nō 2018, 2 nō Titema 2018), [broadcasts.ChurchofJesusChrist.org](https://www.broadcasts.ChurchofJesusChrist.org).
4. Russell M. Nelson, « E nehenehe tātou e rave maita’i a’e e e riro maita’i a’e », *Liuhona*, Mē 2019, 69.
5. *The Teachings of Spencer W. Kimball*, nene’ira’a a. Edward L. Kimball (1982), 101.
6. Melvin J. Ballard, in Melvin R. Ballard, *Melvin J. Ballard: Crusader for Righteousness* (1966), 212–13.
7. Hi’o Tad R. Callister, *The Infinite Atonement* (2000), 27–29.

NĀ ELDER JUAN PABLO VILLAR
Nō te Hitu 'Ahuru

Fa'a'ohipara'a i tō tātou mau ponapona pae vārua

Mai te tai'ora'a 'e te ha'api'ira'a mai nō ni'a i te mau ponapona 'aita i nava'i nō te fa'atupu i te ponapona, te tai'ora'a 'e te ha'api'ira'a mai nō ni'a i te fa'aro'o ma te 'ore e tu'u mai i te 'ohipara'a 'aita e nava'i nō te patu i te fa'aro'o.

Tē 'oa'oa nei au nō te ha'amaita'ira'a i te fāri'ira'a i te hō'ē tino tāhuti, 'o te hō'ē tao'a fa'ahiahia a tō tātou Metua i te Ao ra. Tō tātou tino, 'ua hau atu e 600 ponapona.¹ E rave rahi mau ponapona e titau 'ia fa'ahautihia 'ia nehenehe e rave i tā tātou mau 'ohipara'a i te mau mahana ato'a. E nehenehe tātou e ha'amāu'a e rave rahi tauto'ora'a o te ferurira'a nō te tai'o 'e nō te ha'api'i mai nō ni'a i tō tātou mau ponapona, mai te mea e mana'o rā tātou ē e ha'apūai rahi mai te reira, e fē'a'a tātou. E rahi mai tō tātou mau ponapona 'ia fa'a'ohipa ana'e tātou ia rātou.

'Ua 'ite mai au ē mai te reira ato'a te mau hōro'a pae vārua. E titau ato'a te reira 'ia fa'a'ohipahia nō te fa'arahi mai. Te hōro'a pae vārua nō te fa'aro'o, 'ei hi'ora'a, e 'ere noa i te hō'ē mana'o 'aore rā hō'ē huru ; 'o te hō'ē parau tumu ra nō te 'ohipa 'o te 'ite pinepinehia i roto i te mau pāpa'ira'a mo'a e tū'ati i te ihoparau

*fa'arave.*² Mai te tai'ora'a 'e te ha'api'ira'a mai nō ni'a i te mau ponapona 'aita i nava'i nō te fa'atupu i te ponapona, te tai'ora'a 'e te ha'api'ira'a mai nō ni'a i te fa'aro'o ma te 'ore e tu'u mai i te 'ohipara'a 'aita e nava'i nō te patu i te fa'aro'o.

I te 16ra'a o tō'u matahiti, tō'u taea'e matahiapo, 'o Ivan, e 22 ia matahiti

tōna i te reira taime, 'ua ho'i mai i te fare i te hō'ē mahana 'e 'ua fa'a'ite mai i te parau 'āpi i te 'utuāfare. 'Ua fa'aoti 'oia 'ia bāpetizohia 'oia i roto i te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te Mau Mahana Hope'a nei. 'Ua hi'o tō māua nā metua iāna ma te pāpū 'ore, 'e tē ha'amana'o ra vau 'aita vau i hāro'a-ro'a maita'i e aha te tupu ra. Fātata hō'ē matahiti i muri iho, 'ua parau mai 'oia i te hō'ē parau 'āpi huru māere : 'ua fa'aoti 'oia e haere e tāvini 'ei misiōnare nō te 'Ēkālesia, tē aura'a ra e'ita mātou e 'ite iāna e piti matahiti. 'Aita roa tō'u nā metua i 'oa'oa i teie parau 'āpi ; 'ua 'ite rā vau i roto iāna i te hō'ē hina'aro pāpū tei ha'amara'a i tō'u fa'ahiahia iāna 'e te fa'aotira'a tāna i rave.

Tau 'āva'e i muri mai, 'a tāvini noa ai Ivan i tāna misiōni, 'ua nehenehe iā'u e fa'anaho i te hō'ē taime fa'afa'acara'a 'e tō'u mau hoa ha'api'ira'a. 'Ua hina'aro mātou e fa'ahanahana i te hopera'a tā mātou matahiti i te fare ha'api'ira'a tuarua 'e e haere i te tahi mahana i tahatai.

'Ua pāpa'i au i te hō'ē rata i tō'u taea'e misiōnare 'e 'ua fa'a'ite atu i tā'u 'ōpuara'a nō te tau fa'afa'acara'a. 'Ua pāhono mai 'oia iā'u ē te 'oire i reira 'oia i te tāvinira'a tei ni'a ia i te porōmu o te vāhi tā'u e haere atu. 'Ua fa'aoti au ē e mana'o maita'i nō te haere e fārerei iāna. I muri iho roa tō'u 'itera'a ē e'ita te mau misiōnare e nehenehe 'ia fārereihia e tō rātou 'utuāfare.

'Ua rave au i te mau fa'anaho-ra'a ato'a. Tē ha'amana'o ra vau i te pārahira'a i roto i te pere'o'o fa'auta ta'ata (bus), ma te feruri i te au maita'i tā māua Ivan e fāri'i i te reira mahana maita'i. E tāmā'a maita'i mātou i te

po'ipo'i, e tāu'aparau, e hauti i roto i te one, e tāra'i mahana—'auē ! e taime maita'i ia tō mātou.

I te tāpaera'a te pere'o'o i te vāhi tāpe'ara'a, 'ua 'ite atu vau ia Ivan i piha'i iho i te hō'ē atu taure'are'a, ma te 'ahu tāne 'uo'uo 'e te tā'amu 'arapo'a. 'Ua pou mai au nā ni'a i te pere'o'o, 'ua tauahi ia māua 'e 'ua fa'a'ite mai i tōna hoa (misiōnare). Ma te māu'a 'ore i te hō'ē taime, 'ua fa'a'ite atu vau iāna i tā'u mau fa'ānaha'a nō te reira mahana, 'aita roa vau i 'ite e aha rā tā Ivan i fa'ānaho. 'Ua hi'o mai 'oia iā'u, 'ua 'ata'ata 'e 'ua parau mai : « 'Oia mau ! Nō reira, e haere tātou nā mua roa e rave te tahi mau 'ohipa. Hina'aro 'oe e haere mai nā muri ia māua ? » 'Ua fāri'i au, ma te mana'o ē e taime ri'i tō mātou nō te fana'o i te tahatai i muri iho.

I roto i te hō'ē fāreireira'a, tē ha'api'i ra tō'u taea'e 'e tōna hoa nō ni'a ia Iesu Mesia 'e te fa'ānaha'a nō te fa'aorara'a. Fa'aea iho ra Ivan 'e 'ua hi'o mai iā'u. Ma tō'u māere rahi, 'ua ani mai 'oia iā'u ma te fa'atura i tō'u mana'o nō ni'a i te mea e ha'api'ihia ra. 'Ua māmū te piha 'e tei ni'a iā'u te mau mata ato'a. Ma te fifi ri'i, 'ua 'itehia iā'u te mau ta'o 'e 'ua fa'a'ite i tō'u mau mana'o nō ni'a i te Fa'aora. 'Aita vau i 'ite ē te mea tā'u i parau e mea mau ānei 'aore ra e mea hape. 'Aita roa tō'u taea'e i fa'a'āfaro iā'u, māoti ra, 'ua ha'amāuruuru mai 'oia iā'u i te fa'a'itera'a i tō'u mau mana'o 'e tō'u mau 'āhuhuehu.

I roto i tera mau hora nā muri ia rāua, 'aita roa tō'u taea'e 'e tōna hoa i

te hō'ē noa a'e minuti i hōro'a iā'u i te hō'ē ha'api'ira'a ta'a 'ē, 'ua roa'a rā iā'u i te mau 'ite hau atu nā roto i tā'u mau 'āpara'ara'a nā mua a'e 'e ōna. 'Ua 'ite au nāhea te mau mata i te tauira'a 'a fāri'i ai te mau ta'ata i te hō'ē māramarama pae vārua i roto i tō rātou orara'a. 'Ua 'ite au nāhea vetahi i roto ia rātou tei 'ite mai i te tia'ira'a i roto i te mau parau poro'i 'e 'ua ha'api'i mai au i te tāvini ia vetahi 'ē 'e 'ia ha'amo'e i tō'u mau hina'aro. 'Ua rave au i te mea tā te Fa'aora i ha'api'i : « 'O te ta'ata e hina'aro i te pe'e mai iā'u, e fa'aru'e 'oia iāna iho ».³

'Ia hi'ohia i muri, tē 'ite nei au 'ua rahi tō'u fa'aro'o i te reira mahana nō te mea 'ua hōro'a tō'u taea'e iā'u i te rāve'a nō te fa'a'ohipa. 'Ua fa'arave au i te reira i tō mātou tai'ora'a i te mau pāpa'ira'a mo'a, te 'imira'a i te mau ta'ata nō te ha'api'i, te fa'a'itera'a i te 'itera'a pāpū, te tāvini'ira'a 'ia vetahi 'ē, e te vai atu ra... 'Aita roa tō mātou e taime nō te hopu i te miti i te reira mahana, 'ua i rā tō'u 'ā'au i te māramarama o te ra'i. 'Aita noa a'e au i 'ite i te hō'ē noa a'e huero one i tātahi, 'ua 'ite rā vau i tō'u fa'aro'o i te rahira'a mai te hō'ē huero sinapi nā'ina'i.⁴ 'Aita vau i fa'arirohia 'ei rātere i te reira mahana maita'i, 'ua fāri'i rā vau i te mau 'itera'a fa'āhiahia 'e ma te 'ite 'ore, 'ua riro vau 'ei misiōnare—e 'ere rā vau i te melo nō te 'Ēkālesia.

Mau rāve'a nō te ha'apātuutu i te mau ponapona pae vārua.

Nā roto i te fa'aho'i-fa'ahou-ra'a mai o te 'evanelia, e nehenehe tātou e

ha'api'i mai nāhea tō tātou Metua i te Ao ra i te tauturu ia tātou 'ia fa'ananea i te mau hōro'a pae vārua. E mea pāpū ē e tu'u mai 'oia ia tātou i te mau rāve'a nō te fa'ananea i teie mau hōro'a, maoti i te pūpū-noa-ra'a mai i te reira ma te tauto'ora'a ore i te pae tino 'e te pae vārua. Mai te peu 'ua tū'ati atu tātou i tōna Vārua, e ha'api'i mai tātou 'ia 'ite mai i teie mau rāve'a 'e 'ia fa'ahōhipa i te reira.

Mai te mea e 'imi rahi tātou i te fa'aoroma'i, e hina'aro paha tātou e fa'ahōhipa i te reira ma te tia'ira'a i te hō'ē pāhonorā'a. Mai te peu e hina'aro tātou e fāri'i rahi i te here nō tō tātou ta'ata tupu, e nehenehe tātou e ha'a-maita'i ma te pārahira'a i piha'i iho i te hō'ē ta'ata 'āpi i te fare purera'a. Mai te reira ato'a te fa'aro'o : 'ia tae ana'e mai te fē'a'a i tō tātou vārua, 'ia ti'aturi tātou i te mau fafaura'a a te Fatu nō te haere i mua. Nā roto i teie rāve'a, tē fa'ahōhipa ra tātou i te mau ponapona pae vārua 'e tē ha'apātuutu ra i te puna nō te pūai i roto i tō tātou orara'a.

E mea pāpū e 'ere i te mea 'ōhie i te ha'amatarā'a, e nehenehe e riro 'ei tāmatara'a rahi. Te mau parau a te Fatu, nā roto mai i te peropheta Moroni, e tano nō tātou i teie mahana : « 'E 'ia tae mai te ta'ata iā'u nei, e fa'a'ite atu ai au ia rātou i tō rātou paruparu. Tē hōro'a noa ra vau i te paruparu i te ta'ata, 'ia tupu tō rātou ha'eha'a ; 'e e au maita'i tō'u aroha i te mau ta'ata ato'a i fa'aha'eha'a ia rātou iho i mua iā'u ; 'e 'ia [fa'ahōhipa i te] fa'aro'o iā'u, 'ei reira e fa'ariro vau i te mau mea paruparu 'ei mea 'eta'eta nō rātou ».⁵

'Ua māuruuru vau i tō'u taea'e Ivan, 'aita noa 'oia i fa'a'ite mai iā'u i te 'evanelia, 'ua ani ato'a rā iā'u 'ia ora 'e 'ia 'ite i tō'u mau paruparu. 'Ua tauturu 'oia iā'u 'ia fāri'i i te anira'a a te Fatu : « 'A haere mai e 'a pe'e mai iā'u »⁶—'ia haere mai tā te Fa'aora e haere, 'ia 'imi, mai tā te Fa'aora e 'imi 'e 'ia here mai tā te Fa'aora e here ia tātou. Tau 'āva'e i muri mai i tō'u 'itera'a misiōnare, 'ua fa'aoti au 'ia bāpetizohia vau 'e 'ua tāvini i tā'u iho misiōni

Fāri'i ana'e i te anira'a a te peresideni Russell M. Nelson 'e 'ia haere mai ma te hina'aro mau i te Fa'aora⁷ ma te hi'o i te

mau ponapona e hina'aro-rahi-hia te 'ohipara'a pae vārua 'e 'ia ha'amata i te fa'arave i te reira. E horora'a ātea roa teie 'eiaha ra i te horo vitiviti, 'eiaha roa 'ia mo'ehia teie mau 'ohipara'a pae vārua na'ina'i e mea tāmau rā o te ha'apūai i te mau ponapona pae tino faufa'a roa. Mai te mea e hina'aro tātou e ha'amara'a i tō tātou fa'aro'o, rave ana'e i te mea e titauhia te fa'aro'o.

Tē fa'a'ite pāpū nei au ē e mau tamari'i tātou nā te hō'ē Metua here i te Ao ra. 'Ua here tāna Tamaiti, 'o Iesu Mesia ia tātou. 'Ua haere mai 'oia i te ao nei nō te fa'a'ite ia tātou i te 'ē'a, 'e 'ua hōro'a pipiri 'ore mai i tōna ora nō te hōro'a ia tātou i te tia'ira'a. Tē ani mai nei te Fa'aora ia tātou 'ia pe'e i tōna hi'ora'a maita'i, 'ia fa'a'ohipa i tō tātou fa'aro'o iāna 'e i tāna tāra'chara, 'e 'ia ha'aparare i te mau hōro'a pae vārua ato'a tei pūpūhia ia tātou. 'O 'oia te 'ē'a. Teie tō'u 'itera'a pāpū nā roto i te i'oa o Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. *Encyclopedia Britannica*, s.v. « Human Muscle System », tāuiiura'a hope'a 26 nō 'Ēpererēra 2018, britannica.com/science/human-muscle-system.
2. Hi'o, 'ei hi'ora'a, Alama 5:15; 32:27; 34:17; Moroni 7:25; Te Parau Ha'api'ira'a 'e Te mau Parau Fafau 44:2.
3. Mataio 16:24
4. Hi'o Luka 17:6
5. Etera 12:27
6. Luka 18:22
7. Hi'o Russell M. Nelson, « Ara mai tātou », *Liahona*, Mē 2018, 118–19.

NĀ ELDER GERRIT W. GONG

Nō te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo

Te Tia'i māmoe maita'i, te 'Ārenio a te Atua

*E pi'i Iesu Mesia ia tātou ma tōna reo 'e i tōna i'oa.
E 'imi 'oia 'e e ha'aputupu'oa ia tātou. E ha'api'i
'oia ia tātou nāhea i te tāvini nā roto i te here.*

E te mau taea'e 'e te mau tuahine, e pō ānei 'aita i topa te ta'oto 'e 'ua tāmata 'outou i te tai'o i roto i te ferurira'a i te mau māmoe? E 'ōu'a terā māmoe veuveu nā ni'a i te 'āua : 'a tahi, 'a 2, 3... 245, 246... 657, 658...¹

Iā'u nei, e'ita e topa te ta'oto i te tai'ora'a māmoe. E ha'ape'ape'a vau 'o te ma'iri hō'ē iā'u 'aore rā e mo'e atu hō'ē, e vai ara noa ia vau.

I te tama tia'i māmoe ra tei riro mai 'ei ari'i, tē parau nei tātou :

« 'O Iehova tō'u tia'i, e 'ore roa vau e 'ere.

« Tē fa'ata'oto nei 'oia iā'u i te mau 'āua he'euri ra, tē arata'i nei 'oia iā'u nā piha'i iho i te pape atati'a ra.

« E fa'aho'i ā 'oia i ta'u vārua ».²

I teie pu'e tau Pāsa, tē fa'ahanahana nei tātou i te Tia'i māmoe maita'i, 'o 'oia ato'a ho'i te 'Ārenio a te Atua. I roto i tōna mau ti'ara'a hanahana ato'a, 'aita e mea aromanava a'e 'e te ha'amārama a'e. E 'ite rahi tā tātou e 'apo nei i te paraura'a te Fa'aora iāna iho 'ei Tia'i māmoe maita'i 'e i te fa'a'itera'a te mau peropheta iāna 'ei 'Ārenio nā te Atua. E tū'ati rahi teie nā ti'ara'a 'e nā tāpa'o te tahi i te tahi—'o vai ho'i tē tauturu

maita'i a'e i te 'ārenio iti maori rā te Tia'i māmoe maita'i, 'e 'o vai ho'i tē Tia'i māmoe maita'i a'e nō tātou maori rā te 'Ārenio a te Atua?

« I aroha mai te Atua i tō te ao, 'e 'ua hōro'a mai i tāna Tamaiti fānau tahi », 'e 'ua tu'u te Tamaiti fānau tahi a te Atua i tōna ora nō tōna hina'aro e ha'apa'o i te parau a tōna Metua.³ Tē fa'a'ite nei Iesu : « 'O vau te tia'i māmoe maita'i. E hōro'a te tia'i māmoe maita'i i tōna iho ora nō te māmoe ».⁴ E mana tō Iesu nō te tu'u i tōna ora 'e nō te rave fa'ahou mai i te reira.⁵ Tāhō'ē 'e tōna Metua, e rāve'a hō'ē roa tā te Fa'aora nō te ha'amaita'i ia tātou, 'ei Tia'i māmoe 'e 'ei 'Ārenio nā te Atua.

'Ei Tia'i māmoe maita'i nō tātou, e pi'i Iesu Mesia ia tātou ma tōna reo 'e i tōna i'oa. E 'imi 'oia 'e e ha'aputupu'oa ia tātou. E ha'api'i 'oia ia tātou nāhea i te tāvini nā roto i te here. Feruri ana'e i teie nau tumu parau e toru, nā mua te pi'ira'a 'oia ia tātou ma tōna reo 'e i tōna i'oa.

'A tahi, « e ta'o atu [tō tātou Tia'i māmoe maita'i] i tāna iho māmoe ma te fa'ahiti atu i te i'oa... 'Ua 'ite ho'i rātou i tōna reo ».⁶ 'E « tē ti'aoro nei

ho'i 'oia ia 'outou i tōna iho i'oa, 'oia ho'i, i te i'oa o te Mesia ». ⁷ 'Ia 'imi tātou ma te mana'o pāpū 'ia pe'e ia Iesu Mesia, e tae mai te fa'aurura'a 'ia rave i te maita'i, 'ia here i te Atua 'e 'ia tāvini iāna. ⁸ 'A tuatāpapa ai tātou, 'a feruri 'e 'a pure ai ho'i ; 'a fa'a'āpī ai tātou i tā tātou mau fafaura'a nō te 'ōro'a 'e nō te hiero ; 'e 'a ani ai tātou i te mau tā'ata ato'a 'ia haere mai i te 'evanelia 'e i te mau 'ōro'a, tē fa'aro'o ra ia tātou i tōna reo.

I tō tātou nei anotau, 'ua parau a'o te peresideni Russell M. Nelson ia tātou 'ia parau i te 'Ēkālesia i fa'aho'ihia nā ni'a i te i'oa i heheuhia mai e Iesu Mesia : Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei. ⁹ 'Ua parau te Fatu : « Te mau mea ato'a tā 'outou e rave, nā 'outou ia e rave i tō'u ra i'oa ; nō reira e parauhia ai te 'ēkālesia i tō'u ra i'oa ; 'e e pure atu 'outou i te Metua i tō'u i'oa, 'ia ha'amaita'i 'oia i te 'ēkālesia nō'u ra. ¹⁰ Noa atu te vāhi nā te ao nei, i roto ānei i tō tātou 'ā'au 'e i tō tātou fare, tē pi'i nei tātou i te Metua nā roto i te i'oa

o Iesu Mesia. 'Ua māuruuru tātou nō te ha'amaita'ira'a rahi o te tuatāpapa'a 'evanelia 'e te mau fa'a'oa'oa'a au tei fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare, turuhia e te 'Ēkālesia.

Te piti, tē 'imi nei tō tātou Tia'i māmoe maita'i ia tātou ma te ha'aputupu ia tātou i roto i tāna 'āua hō'ē ra. 'Ua nā 'ō 'oia : « 'O vai ia tā'ata i'ō 'outou nei, hō'ē hānere ana māmoe, 'ia mo'e rā te hō'ē, e 'ore e vaiiho i te iva 'ahuru 'e iva ti'ahapa i te medebara ra, 'a haere 'a 'imi ai i tei mo'e ra, ē 'ia 'itea atu ? » ¹¹

Tē toro nei tō tātou Fa'aora i tōna rima i te hō'ē 'e i te iva 'ahuru ma iva, e mea pinepine i te hō'ē ā taime. 'A tāvini noa ai tātou, tē māuruuru nei tātou i te iva 'ahuru ma iva e vai 'eta'eta nei 'e 'o tē vai 'āueue 'ore nei, noa atu ā tō tātou māna'ona'ora'a i terā hō'ē tei hahi 'ē. Tē 'imi 'e te fa'aora nei tō tātou Fatu ia tātou nā « te mau vāhi ato'a », ¹² « i nā hope'a e maha o te fenua nei ». ¹³ Tē ha'aputupu nei 'oia ia tātou nā roto i te fafaura'a mo'a 'e tōna toto tāra'ehara. ¹⁴

'Ua parau tō tātou Fa'aora i tāna mau pipi nō te Faufa'a 'Āpī ē : « E māmoe 'ē atu ā tā'u, e 'ere i tō teie nei 'āua ». ¹⁵ I Amerika, 'ua fa'a'ite te Fatu ti'afa'ahou i te mau tamari'i nō te fafaura'a, te mau tamari'i a Lehi ra : « E māmoe 'outou nā'u ». ¹⁶ 'Ua nā 'ō rā Iesu ē e māmoe 'ē atu ā tē fa'aro'o i tōna reo. ¹⁷ 'Auē 'ia ha'amaita'ira'a te Buka a Moromona 'ei 'ite fa'ahou ā nō te reo o Iesu Mesia !

Tē ani nei Iesu Mesia i te 'Ēkālesia 'ia fāri'i i te mau tā'ata ato'a e fa'aro'o i tōna reo ¹⁸ 'e 'o tē ha'apa'o i tāna mau fa'auera'a. Tei roto i te ha'api'ira'a tumu a te Mesia te bāpetizora'a i te pape 'e i te auahi, nā reira ato'a te Vārua Maita'i. ¹⁹ Tē ui ra Nephi : « E mea ti'a i te 'Ārenio o te Atua ra, i tei mo'a, 'ia bāpetizohia 'oia i roto i te pape, 'ia fa'ati'a i te mau parau ti'a ato'a, inaha, e mea ti'a roa atu ā ia tātou, i te feiā mo'a 'ore, 'ia bāpetizohia tātou, 'oia ia, i roto i te pape ra ! » ²⁰

I teie mahana, tē hina'aro nei tō tātou Fa'aora 'ia pi'i atu te mea tā tātou e rave 'e te tā'ata tā tātou e riro, 'ia haere mai iāna 'e 'ia pe'e iāna. Haere mai 'ia 'ite 'outou i iāna ra i te here, te ora, te tū'atira'a 'e te tā'amura'a a te fafaura'a, i roto ato'a i te hiero mo'a a te Atua, i reira te mau 'ōro'a mo'a nō te fa'aorara'a e ha'amaita'i i te mau melo ato'a o te 'utuāfare, 'a ha'aputupu ai ia 'Īserā'ela i nā pae e piti o te pāruuru. ²¹

Te toru, 'ei « Tia'i ia 'Īserā'ela », ²² tē fa'ahi'o nei Iesu Mesia nāhea te mau tia'i māmoe i 'Īserā'ela e tāvini nā roto i te here. 'Ia ui te Fatu ē, 'ua here ānei tātou iāna, mai tāna i rave nō Simona Petero, tē tāparu nei ia tō tātou Fa'aora : « 'A fa'a'amu i tā'u mau 'ārenio... 'A tia'i i tā'u mau māmoe... 'A fa'a'amu i tā'u mau māmoe. » ²³ 'Ua parau fafau te Fatu ē, 'ia fa'a'amu tāna mau tia'i māmoe i tāna mau 'ārenio 'e mau māmoe, tei roto i tāna 'āua, « e 'ore atura rātou e mata'u fa'ahou, e 'ore e horuhoru, e 'ore ho'i rātou e nā-reira-fa'ahou-hia mai ». ²⁴

Tē fa'aara nei tō tātou Tia'i māmoe maita'i ē, 'eiaha te mau tia'i māmoe i 'Īserā'ela 'ia ti'aruhe, ²⁵ 'eiaha ato'a 'ia ha'apurara 'aore rā e fa'ahahi 'ē i te māmoe, ²⁶ 'eiaha ato'a 'ia 'imi i tō tātou iho 'āpi i tā

tātou iho rāve'a.²⁷ Te mau tia'i māmoe a te Atua, e ha'apūai ia rātou, e fa'aora, e tā'amu i te mea fati, e fa'aho'i mai i tei ti'avaruhia, e 'imi mai i tei mo'e.²⁸

Tē fa'aara ato'a nei te Fatu e ara maita'i i tei tārahuhia « 'aore 'oia e ha'apa'o i te māmoe »,²⁹ nā reira ato'a te « 'orometua ha'avare, 'o tei haere mai ia 'outou ma te huru o te māmoe ra, 'āre'a 'o roto ra, e luko taehae ia ».³⁰

Tē 'oa'oa nei tō tātou Tia'i māmoe maita'i 'ia fa'ahia tāta'ihō'e ana'e tātou i tō tātou ti'amāra'a 'ia mā'iti ma te mana'o pāpū 'e te fa'aro'o. 'O rātou i roto i te 'āua, e hi'o rātou i tō tātou Fa'aora ma te māuruuru nō tāna tusia tāra'ehara. Tē fafau nei tātou 'ia pe'e iāna, 'eiaha rā ma te haere noa, 'aore rā mai te matapō 'aore rā « ma te ha'amā », e nā reira rā tātou ma te hina'aro ma tō tātou 'ā'au ato'a 'e te mana'o, 'ia here i te Atua 'e i tō tātou tā'ata tupu, ma te amo i te mau hōpoi'a te tahi 'e te tahi, 'e ma te 'oa'oa i tō te tahi 'e tō te tahi 'oa'oara'a. Mai tā te Mesia i pūpū hua atu i tōna hina'aro i te hina'aro o te Metua, e nā reira ato'a tātou i te rave tura i ni'a ia tātou i tōna 'ioa. E 'imi tātou ma te 'oa'oa i te 'āmui i tāna 'ohipa nō te ha'aputuputura'a 'e nō te tāvinira'a i te mau tamari'i ato'a a te Atua

Te mau taea'e 'e te mau tuahine, 'o Iesu Mesia tō tātou Tia'i māmoe maita'i roa. Nō tōna tu'ura'a i tōna ora nō tātou, 'e i teienei 'ua riro 'ei tino ti'afā'ahou 'e te hanahana, 'ua riro ato'a Iesu Mesia i te 'Ārenio maita'i roa a te Atua.³¹

E taipe te 'Ārenio a te Atua e fa'atusiahia, mai te ha'amatarā'a mai ā. 'Ua parau te melahi ia Adamu ē, tāna tusia « e hōhō'a [iā] nō te tusia o te Fānau tahi a te Metua » 'o tē ani nei ia tātou 'ia « tātarahapa... ma te ti'aoro atu i te Atua nā roto i te 'ioa o te Tamaiti ē a muri noa atu ».³²

'Ua 'ite te Metua Aberahama ē, 'oia tei ha'amaui i te mau ha'amaita'ira'a nō te mau nūna'a ato'a o te fenua nei nā roto i te fafaura'a, i te aura'a nō te pūpūra'a i tāna tamaiti fānau tahi.

« 'Ua parau maira Isaaka i tāna metua ia Aberahama, nā 'ō maira, E ta'u metua, 'ua nā 'ō atura 'oia, Teic au, e ta'u tamaiti. 'Ua nā 'ō maira 'oia, Inaha te auahi 'e te vahie ; tei hea rā te pinia māmoe...? »

« 'Ua parau atura Aberahama, E ta'u tamaiti, nā te Atua iho e 'imi i te hō'e pinia māmoe ».³³

'Ua 'ite ātea 'e 'ua 'oa'oa ho'i te mau 'āpōsetolo 'e te mau peropheta i te misiōni a te 'Ārenio a te Atua i fa'atōro'a-ātea-hia. 'Ua fa'a'ite pāpū 'o Ioane i te Ao tahito ra 'e 'o Nephi i te Ao 'āpi ra nō te « 'Ārenio a te Atua »,³⁴ « 'oia iā, te Tamaiti a te Metua hau mure 'ore... te Fa'aora o te ao nei ».³⁵

'Ua fa'a'ite pāpū 'o Abinadi nō te tusia tāra'ehara a Iesu Mesia : « 'Ua haere 'e ana'e tātou, mai te māmoe ra ; 'ua fāriu 'ē tātou, 'o te tā'ata 'o tōna 'ē'a, 'e 'ua fa'airi te Fatu i ni'a iāna i te 'utu'a o tā tātou ato'a nei hara ».³⁶ 'Ua

parau Alama i te tusia rahi 'e te hope'a a te Tamaiti a te Atua « 'o te hō'e mea 'ē hau roa ia i te maita'i ». 'Ua fa'aitoito Alama : « 'Ia noa'a ia 'outou te fa'aro'o i te 'Ārenio a te Atua », « 'a haere mai, 'eiaha e mata'u ».³⁷

'Ua fa'ati'a mai te hō'e hoa vahine nāhea te noa'ara'a tōna 'itera'a pāpū tao'a rahi nō te tāra'ehara a Iesu Mesia. 'Ua pa'ari mai 'oia ma te mana'o ē, e utu'a rahi noa te hope'a o te hara, 'e nā tātou noa iho e amo i te reira. 'Ua tāparu 'oia i te Atua nō te māramarama i te vaira'a o te fa'a'orera'a hara hanahana. 'Ua pure 'oia 'ia māramarama 'e nō te 'ite nāhea e ti'a ai ia Iesu Mesia 'ia fa'a'ore i te hara a te tā'ata e tātarahapa, nāhea te aroha e pāhono ai i te tita'ura'a a te parau ti'a.

I te hō'e mahana, 'ua pāhonohia tāna pure nā roto i te hō'e 'ohipa pae vārua tei tau'i roa iāna. Tē horo mai ra te hō'e taure'are'a i rāpae i te hō'e fare toa, e piti pūtē mā'a tāna i 'eiā. 'Ua horo 'oia nā te hō'e aro'a tā'ata, 'e tē a'ua'u ra te fa'atere fare toa iāna, roa'a mai nei iāna 'e tūtuo a'era 'e taputō a'era. 'Aita te mana'o ha'avā i puta mai nō taua taure'are'a 'eiā ra, 'e ma te māere, 'ua 'i tōna 'ā'au i te aumihī rahi nōna. Ma te feruri 'ore 'e ma te māna'ona'o 'ore i tōna pārruru, 'ua haere ti'a atu 'oia i nā tā'ata e piti ra. 'Ua fa'aro'o a'era 'oia i tōna reo i te para'ura'a ē : « Nā'u e 'aufau nō te mā'a. 'A tu'u iāna. Vaiiho nā'u e 'aufau nō te mā'a. »

'Ua muhumuhu te Vārua Maita'i iāna 'e 'ua 'i 'oia i te here 'aita 'oia i putapū a'enei, 'ua nā 'ō mai 'oia : « Te mea noa tā'u i hina'aro e rave, 'o te tauturura'a ia 'e te fa'aorara'a i taua taure'are'a ra. » Parau a'era tō'u hoa ē, tē ha'amata ra 'oia i te māramarama ia Iesu Mesia 'e tāna tāra'ehara—nāhea 'e nō te aha Iesu Mesia, ma te here atea'e 'e te maita'i roa, i fa'atusia ai nā roto i tōna iho hina'aro, nō te riro mai 'ei Fa'aora 'e 'ei Tāra'ehara nōna, 'e nō te aha 'oia i hina'aro ai iāna 'ia nā reira.³⁸

'Aita e māere e himene tātou :

*Hi'o, tē 'imi nei te Tia'i māmoe maita'i,
Tē 'imi nei i te mau fanau'a mo'e,
Nō te fa'aho'i ia rātou ma te 'oa'oa,
Ma te fa'aorara'a ho'o fāito 'ore.³⁹*

[e] riro [tātou] 'ei ta'ata maita'i roa i te Mesia ra ».⁴⁷

I teie pu'e tau Pasa, te 'arue nei tātou iāna :

« E au te 'Ārenio ! »⁴⁸

« Hosana i te Atua 'e te 'Ārenio ! »⁴⁹

Tē fa'a'ite pāpū nei au nōna, tō tātou Tia'i māmoe maita'i roa, te 'Ārenio maita'i roa a te Atua. Tē pi'i nei 'oia ia tātou i tō tātou i'oa, nā roto i tōna i'oa—'oia ho'i te i'oa mo'a 'e te hanahana o Iesu Mesia—'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Tē parau nei te hō'e pehe mātau ē :
'Ia pe'ape'a vau 'e 'ai'a e topa te ta'oto, E tai'o vau i te mau ha'amaita'ira'a 'eiaha rā te māmoe 'E e vare'a ta'oto vau i te tai'ora'a i tā'u mau ha'amaita'ira'a.
(Irving Berlin, « Count Your Blessings Instead of Sheep » [1952])
2. Salamo 23:1–3.
3. Ioane 3:16.
4. Ioane 10:11.
5. Hi'o Ioane 10:15, 17–18.
6. Ioane 10:3–4.
7. Alama 5:38 ; hi'o ato'a Alama 5:37,39, 59–60.
8. Hi'o Moroni 7:13 ; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 8:2–3.
9. Hi'o Russell M. Nelson, « Te i'oa ti'a o te 'Ēkalesia », *Liahona*, Nov. 2018, 87–89.
10. 3 Nephi 27:7 ; reta tei fa'ahuru-'ē-hia.
11. Luka 15:4 , reta tei fa'ahuru-'ē-hia ; hi'o ato'a Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 18:15.
12. Ezekielia 34:12; hi'o ato'a Ieremia 31:10; Ezekielia 34:6, 11–14; Mika 5:8; Mataio 10:6; 15:24. 'Ua riro teie mau parau tohu nō te pararera'a 'e te mau parau tohu 'e te mau parau fafau nō te ha'aputuputura'a i fafauhia 'ei tumu parau tāmou nō te mau peropheta, 'e tae noa atu te peresideni Russell M. Nelson.
13. 1 Nephi 22:25.
14. Hi'o Hebera 13:20.
15. Ioane 10:16 ; hi'o ato'a 3 Nephi 15:21 ; 16:1, 3 ; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 10:59–60.
16. 3 Nephi 15:24 ; hi'o ato'a 3 Nephi 15:17, 21.
17. Hi'o 3 Nephi 16:1, 3 ; hi'o ato'a Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 10:59–60.
18. Hi'o Mosia 26:21.
19. Hi'o 2 Nephi 31:13–14, 21.
20. 2 Nephi 31:5 ; hi'o ato'a Alama 7:14.
21. Hi'o Malaki 4:5–6; Ioane 15:9–13; Mosia 25:18; Helamana 11:21; hi'o ato'a Russell M. Nelson, « Ti'aturira'a nō Ziona » (Purera'a 'ati ti'a i te ao nō te feiā 'āpi, 3 nō Tiunu 2018), HopeofIsrael.ChurchofJesusChrist.org; Russell M. Nelson, « Te ha'aputuputura'a ia 'Īserā'ela i ha'apurara-'ē-hia », *Liahona*, Nov. 2006, 79–82.
22. Salamo 80:1.
23. Ioane 21:15–17 ; hi'o i te pene tā'ato'a.
24. Ieremia 23:4.
25. Hi'o Nahuma 3:18.
26. Hi'o Ieremia 23:1 ; 50:6, 44.

'Ei 'Ārenio a te Atua, 'ua 'ite tō tātou Fa'aora i te taime e tae mai tō tātou mana'o 'ōtahi 'e te ha'aha'a 'e te pāpū 'ore 'e te mata'u. I roto i te 'ōrama, 'ua 'ite Nephi i te mana o te 'Ārenio a te Atua « i te poura'a mai i ni'a iho i te feiā mo'a o te 'Ēkalesia a te 'Ārenio ra, 'e i ni'a iho ho'i i te feiā i mā'itihia e te Fatu ra ». Noa atu 'ua « purara i te mau fenua o te ao ; 'o te parau ti'a 'e te mana o te Atua i te hanahana rahi ra, 'o tā rātou ia mauha'a ».⁴⁰

Teie parau fafau nō te tia'ira'a 'e te tāmāhanahana, tei tō tātou ato'a ia anotau.

'O 'outou ana'e ānei te melo nō te 'Ēkalesia i roto i tō 'outou 'utuāfare, i te fare ha'api'ira'a, i te vāhi 'ohipa, 'aore rā i roto i te huirā'atira ? Tē mana'o ra ānei 'outou e mea na'ina'i tō 'outou 'āma'a, 'e tei te vāhi mo'emo'e ? 'Ua fa'anuu ānei 'outou i te hō'ē vāhi 'āpi, penei a'e e reo 'e e peu mātau 'ore roa ? Penei a'e 'ua tau'i tō 'outou orara'a, 'e tē fa'aruru nei 'outou i teienei i te mau mea 'aita 'outou i mana'o ? Tē ha'apāpū mai nei tō tātou Fa'aora, ta'a 'ē noa atu tō tātou vaira'a, 'e ta'a 'ē noa atu 'o vai tātou, mai tā Isaia i parau : « E ha'aputu 'oia i te mau fanau'a ri'i i roto i tāna rima, 'e 'ei roto rātou i tāna 'ouma 'ia hōpoi ; e arata'i ri'i māite 'oia i te mau maia'a fa'a'ote pinia ra ».⁴¹

Te mau taea'e 'e te mau tuahine, tē pi'i nei tō tātou Tia'i māmoe maita'i

ma tōna reo 'e i tōna i'oa. Tē 'imi, tē ha'aputuputu 'e tē haere mai nei 'oia i tōna mau ta'ata. Nā roto i tāna peropheta ora 'e ia tātou tāta'itahi, tē ani nei 'oia i te tā'ato'ara'a 'ia 'ite mai i te hau, te fā, te ora 'e te 'oa'oa i roto i te 'ira'a o tāna 'evanelia i fa'aho'ihia mai 'e i ni'a ato'a i te 'e'a nō te fafaura'a. Nā roto i te hi'ora'a maita'i, tē ha'api'i nei 'oia i te mau tia'i māmoe i 'Īserā'ela nei 'ia tāvini nā roto i tōna here.

'Ei 'Ārenio a te Atua, 'ua fa'atōro'a-ātea-hia te misiōni hanahana a Iesu 'e 'ua 'oa'oa te mau 'āpōsetolo e te mau peropheta i te reira. 'Ua riro tāna tārahara hope 'ore 'e te mure 'ore i te pū o te fa'anahora'a nō te 'oa'oa 'e te tumu ho'i nō te hāmanira'a. Tē ha'apāpū nei 'oia ia tātou ē, tei piha'i iho tātou i tōna māfatu.

Te mau taea'e 'e te mau tuahine, 'e hina'aro tātou 'ia riro 'ei ta'ata « pe'e ha'eha'a noa atu i te Atua 'e te 'Ārenio ho'i », ⁴² 'e penei a'e 'ia tae i te hō'ē mahana, e pāpa'ihia tō tātou i'oa i roto i te buka ora a te 'Ārenio ra, ⁴³ nō te himene i te himene a te 'Ārenio ra, ⁴⁴ nō te haere mai i te 'amura'a ru'i a te 'Ārenio. ⁴⁵

'Ei Tia'i māmoe 'e 'ei 'Ārenio, tē pi'i nei 'oia : 'A haere fa'ahou mai « i te 'ite mau ra... [o tō 'outou] Fa'aora... [tō 'outou] Tia'i māmoe mau 'e te rahi ».⁴⁶ Tē parau fafau nei 'oia ē i « tōna aroha

27. Hi'o Isaia 56:11 ; Ezekielia 34:2-6.
 28. Hi'o Ezekielia 34:2-6.
 29. Ioane 10:13.
 30. 3 Nephi 14:15 ; hi'o ato'a Mataio 7:15 ; Alama 5:60.
 31. Hi'o 2 Nephi 9:10-12. Nā roto i te upo'oti'ara'a i ni'a i te pohe pae tino 'e te ta'a-'e-ra'a pae vārua, 'ua ha'amatara te 'Ārenio a te Atua i te ha'aputuputura'a nō te tā'ato'ara'a, nō reira, i roto i te tau 'e te tau a muri atu, tē vai ra te hō'ē Tia'i māmoe.
 32. Mose 5:7-8.
 33. Genese 22:7-8 ; hi'o ato'a Iakoba 4:5.
 34. Ioane 1:29; 1 Nephi 11:21.
 35. 1 Nephi 11:21, 27.
 36. Mosia 14:6 ; hi'o ato'a Isaia 53:6.
 37. Alama 7:7, 14-15.
 38. Paraparaura'a 'e Pornthip « Tippy » Coyle, Fepuare 2019, fa'a'ohipahia ma te parau fa'ati'a.
 39. « 'Āue te aroha rahi o te Tia'i māmoe », *Tē mau himene*, n°133. Te tahi atu mau himene e tūra'i i te parau nō tō tātou Tia'i māmoe 'e nō tāna mau māmoe, 'oia ho'i : « E fa'a'ineine te Fatu i te hō'ē vāhi fa'aeara'a nō'u », *Tē mau himene*, n°82 :
*E fa'a'ineine te Fatu
 i te hō'ē vāhi
 fa'aeara'a nō'u ;
 E fa'a'amu ho'i
 iā'u, 'e e pāruu i tō'u haere'a
 i te ao 'e te pō.*
 « Tauturu mai na iā'u nei », *Tē mau himene*, n°172 :
*Tauturu mai na iā'u nei
 'ia ha'api'i atu
 ma tē fa'auru maita'i
 i te hō'ē ta'ata.*
 « 'A haere mai 'outou, e te mau tamāroa », *Tē mau himene*, n°197 :
*'A haere mai 'outou, e te mau tamāroa
 a te Atua ra, i fa'atōro'ahia
 'A ha'aputuputu mai, i tō te Atua feiā,
 e ha'amori i te 'Ārenio.*
 40. 1 Nephi 14:14 ; hi'o ato'a 1 Nephi 13:35, 37 : « [Mau parau pāpā'i] pāpū 'e te faufa'a... 'ia tae atu... nā roto i te hōro'a 'e te mana ho'i o te 'Ārenio... Mai te mea e tāpe'a māite [tātou] e tae noa atu i te hope'a ra... e fa'aorahia i roto i te bāsileia mure 'ore o te 'Ārenio. »
 41. Isaia 40:11.
 42. Helamana 6:5.
 43. Hi'o Apokalupo 21:27.
 44. Hi'o Apokalupo 15:3 ; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 133:56.
 45. Hi'o Apokalupo 19:9; Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 58:11; hi'o ato'a Apokalupo 7:17 : « Nā te 'Ārenio... e fa'a'amu ia rātou, 'e e arata'i ho'i ia rātou i te mau pape ora piha'a ra ; 'e nā te Atua e hōroi hua i tō rātou roimata » ; Apokalupo 22:1 : Te « pape ora tahe ra, mai te kerehe ra te ateate, nō roto mai i te terono o te Atua 'e tō te 'Ārenio ra. »
 46. Helamana 15:13.
 47. Hi'o Moroni 10:32-33.
 48. Apokalupo 5:12.
 49. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 109:79.

NĀ ELDER DAVID A. BEDNAR
Nō te Pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo

Fa'a'ineinehia nō te noa'a mai te mau mea ato'a i hina'arohia ra

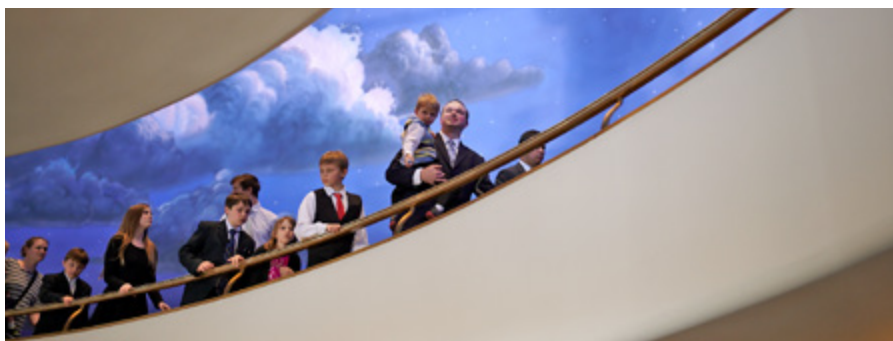
E tae mai taua mau ha'amaita'ira'a fa'atuea ra 'a tūtava ai tātou i te rave fa'aoti i tā tātou hōpoi'a ta'ata hō'ē e ha'api'i 'e e here i te 'evanelia a Iesu Mesia i fa'aho'ihia mai.

Tē rahi noa atu ra te mau fa'anahora'a 'e te mau 'ohipa a Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei i fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare 'e turuhia e te 'Ēkālesia, mai tei 'itehia i roto i te mau fa'atanora'a i fa'arahia i te mau 'āmuira'a rahi i ma'iri a'enei. 'Ua parau te peresideni Russell M. Nelson ia tātou : « E rave rahi atu ā i mua ia tātou... E 'amu i tā 'outou huero vitāmi. E taurumi ri'i. E 'ohipa 'ana'anatae mau e tia'i mai ra ».¹

Tē pure nei au 'e tē ani nei au i te tauturu a te Vārua Maita'i 'a feruri 'āmu ai tātou i te mau fa'ahope'ara'a 'ohie e rave rahi o teie mau fa'atanora'a i roto i te 'Ēkālesia a te Fatu i fa'aho'ihia mai.

Te ha'api'ira'a 'evanelia fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare, turuhia e te 'Ēkālesia

'Aita i maoro a'enei, 'ua 'āpiti mai Elder Craig C. Christensen iā'u i roto i te hō'ē 'āmuira'a feiā fa'atere

autahu'ara'a, 'e 'ua fa'a'ohipa 'oia e piti uira'a 'ohie nō te tūra'i i te parau tumu nō te fa'atumura'a i ni'a i te 'utuāfare, turuhia e te 'Ēkālesia. 'Ua nā 'ō 'oia ē, 'eiaha tātou e ho'i i te fare i muri mai i te purera'a i te sābati e ui atu ai : « E aha tā 'outou i 'apo mai nō ni'a i te Fa'aora 'e tāna 'evanelia i te purera'a i teie mahana ? », e ui maoti rā tātou i te fare purera'a : « E aha tā 'outou i 'apo mai nō ni'a i te Fa'aora 'e tāna 'evanelia i teie hepetoma i tō 'outou fare ? » Te fa'atura-ti'a-ra'a i te mahana sābati, te fa'anahora'a ha'api'ira'a 'āpi 'e te fa'atanora'a i te mau hora purera'a, tē tauturu pā'āto'a nei te reira ia tātou 'ia ha'api'i i te 'evanelia i te fare 'e i te fare purera'a.

E hōpoi'a tā te melo tāta'itahi o Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei 'ia ha'api'i 'e 'ia ora i te mau ha'api'ira'a a te Fatu, 'e 'ia fāri'i nā roto i te mana ti'a i te mau 'oro'a nō te fa'aorara'a 'e te fa'ateiteira'a. 'Eiaha tātou e tia'i nā te fa'anahora'a 'Ēkālesia e ha'api'i 'aore rā e parau ia tātou i te mau mea ato'a tītauhia ia tātou 'ia 'ite 'e 'ia rave nō te riro mai 'ei pipi ha'apa'o 'e nō te fa'a'orama'i itoitoi ē tae noa atu i te hope'a.² 'Aita, tei ia tātou iho nei rā te hōpoi'a 'ia ha'api'i

i tei tītauhia 'ia ha'api'i, 'ia ora mai tā tātou i 'ite e mea tītauhia, 'e 'ia riro i te ta'ata tā te Fatu e hina'aro 'ia riro tātou. 'E tei te fare te vāhi mau nō te 'apo i te ha'api'ira'a, nō te ora 'e nō te riro mai i terā ta'ata.

I tōna tamari'ira'a, 'ua ha'api'i Iosepha Semita nō ni'a i te Atua i roto i tōna 'utuāfare. Nā tāna mau tauto'ora'a nō te 'ite mai i te hina'aro o te Atua i fa'a'imi ia Iosepha i te parau mau i roto i te mau ha'apa'ora'a keresetiano, i fa'āferuri māite iāna nō ni'a i te mau pāpa'ira'a mo'a 'e i fa'apure iāna i te Atua ma te ateate. I te ho'ira'a te taure'are'a ra Iosepha Semita i tōna fare mai te rā'au mo'a ra, i muri noa iho i te fāra'a te Metua 'e te Tamaiti iāna, 'ua paraparau mātāmua 'oia i tōna metua vahine. 'A ti'a noa ai 'oia « i te pae auahi, 'ua ui maira [tōna] metua vahine ē e aha te pe'ape'a. Pāhono ihora [Iosepha] ē : "Eiaha e pe'ape'a, e mea maita'i te mau mea ato'a—e mea maita'i au. I reira [oia] i parau atu ai i [tōna] metua vahine ē : "Ua 'itehia mai iā'u iho [te hō'e ha'api'ira'a]" »³ Tē hōro'a nei te 'ohipa i tupu nō Iosepha i te hōho'a rahi nō te 'apora'a ha'api'ira'a tā tātou e pe'e. 'O tātou ato'a nei, tītauhia 'ia 'ite tātou nō tātou iho.

Te fā rahi o te fa'anahora'a a te Metua i te Ao ra, 'o te riro-atu-ā-ra'a ia tāna mau tamari'i mai iāna ra te huru. 'E nō reira, tē hōro'a mai nei 'oia i te mau rave'a tumu nō te tupu i te rahi 'e nō te haere i mua. Tē rahi noa atu ra te faufa'a o ta tātou pūpūra'a nō te 'apora'a 'e te orara'a i te parau mau, i roto i te hō'e ao « 'ārepurepu »⁴ 'e tē rahi noa atu ra te ta'a 'ore 'e te 'ino. E'ita e ti'a ia tātou 'ia ti'aturi ē, e haere noa mai tātou i te mau purera'a 'e haere tātou i te mau fa'anahora'a 'e nā te reira e hōro'a ia tātou i te 'ite pae vārua 'e te pāruuru nō te « pāto'i atu i te 'enemi i te mahana 'ino ra ».⁵

« E hōpoi'a mo'a nā te mau metua i te aupurura'a i tā rātou mau tamari'i i roto i te here 'e te parau ti'a ».⁶ E tauturu te mau feiā fa'atere o te 'Ēkālesia 'e te mau 'orometua 'e te mau 'ohipa fa'auruhia i te mau tauto'ora'a a te ta'ata hō'e 'e a te 'utuāfare 'ia tupu rahi i te pae vārua. 'E noa atu ē, tītauhia te tauturu 'a haere ai tātou pā'āto'a i mua nā ni'a i te 'e'a nō te fafaura'a, te hōpoi'a rahi hope nō te fa'atupura'a i te pūai pae vārua 'e te tāpe'a maoro, tei ni'a ia ia tātou tāta'itahi.

'A ha'amana'o nāhea Nephi, te tamaiti a te peropheta Lehi, i hina'aro ai e hi'o 'e 'ite nōna iho, nā roto i te mana o te Vārua Maita'i, i te mau mea tā tōna metua tāne i 'apo mai i roto i te 'ōrama nō te rā'au o te ora. E mea pāpū roa, 'ua hina'aro Nephi 'e 'ua ha'amaita'ihia 'oia i tōna taure'are'ara'a nā roto i te hi'ora'a 'e te mau ha'api'ira'a a « nā metua maitata'i ».⁷ 'Āre'a rā, mai ia Iosepha Semita te huru, 'ua hia'ai 'oia i te 'apo mai 'e i te 'ite nōna iho.

Mai te peu te mau mea ato'a tā 'outou 'e tā'u i 'ite nō ni'a ia Iesu Mesia 'e tāna 'evanelia i fa'aho'ihia mai, 'o te mea tā te tahi atu ta'ata i ha'api'i 'aore rā i parau ia tātou, 'ua patuhia ia te niu o tō tātou 'itera'a pāpū nōna 'e nō tāna 'ohipa hanahana i te mau mahana hope'a nei, i ni'a i te one.⁸ E'ita e ti'a ia tātou 'ia tūru'i noa 'aore rā 'ia tāparu noa i te māramarama 'e te 'ite 'evanelia o te tahi atu ta'ata—noa atu ē e ta'ata tā tātou i here 'e i ti'aturi.

'Ua ha'api'i pāpū maita'i te peropheta Iosepha Semita ē, tītauhia i te mau

feiā mo'a tāta'itahi 'ia māramarama 'ōna iho i « te mau 'ōpuara'a [e te fā] a te Atua nā roto i tō tātou haerera'a mai i te ao nei ».⁹

« Tai'o noa atu 'e māramara noa atu tātou i te mau mea ato'a tei pāpā'ihia mai te tau mai ā o Adamu, nō ni'a i te aura'a i rotopū i te ta'ata 'e te Atua 'e te mau melahi i te tahi vaira'a a muri atu, e mea iti roa ia te mea tā tātou i 'ite nō ni'a i te reira. E 'ore roa te tai'ora'a i te 'ā'amu o vetahi 'ē, 'aore rā te heheura'a tei hōro'ahia ia rātou, e hōro'a ia tātou i te hō'ē 'itera'a hōhonu nō tō tātou aura'a mau 'e te Atua. E roa'a te 'ite nō teie mau mea nā roto ana'e i te rāterera'a nā roto i te mau 'ōro'a a te Atua tei fa'ata'ahia nō taua tumu ra. »¹⁰

'O te fa'atupura'a i teie fā pae vārua rahi nō te mau ta'ata 'e nō te mau 'utuāfare te hō'ē o te mau tumu niu tē rahi noa atu ra te mau fa'anahora'a 'e te mau 'ohipa a Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei i te fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare 'e turuhia e te 'Ēkālesia, i teie ho'i pu'e tau ta'a 'ē nō te tau tura'a nō te 'ira'a o te mau tau.

Te mau hope'a nō te ha'api'ira'a fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare 'e turuhia e te 'Ēkālekia

E parau poto ri'i au i te tahi mau hope'a mātāmua nō te ha'api'ira'a 'evanelia e rahi noa atu i te fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare 'e turuhia e te 'Ēkālesia.

Te pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare rahi hope, 'o tō tātou ia mau fare ; te mau pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare piti, tei Provo ia, i Manille, i Mexico City, 'e tē vai atu ra. Tā tātou piha Ha'api'ira'a Sābati manuia roa a'e, e mea maita'i ia 'o tā tātou tuatāpapara'a ta'ata hō'ē 'e tuatāpapara'a 'utuāfare i tō tātou nohōra'a ; te mau piha Ha'api'ira'a Sābati pa'epa'e rahi, 'o terā ia e fa'atupuhia ra i te mau fare purera'a, e ti'ara'a piti rā tō rātou.

Tei tō tātou fare i teienei te mau pū 'ā'amu 'utuāfare. Tē vai ato'a nei te tahi tauturu nō tā tātou 'ohipa 'ā'amu 'utuāfare i tō tātou mau fare purera'a.

Te mau piha fa'aineinera'a nō te hiero, e tupu ia i tō tātou mau fare ; e nehenehe

ato'a e fa'aterehia te mau piha fa'aineinera'a faufa'a rahi nō te hiero i te mau fare purera'a, e ti'ara'a piti rā tō rātou.

E mea faufa'a i teie mau mahana hope'a nei 'ia fa'ariri i tō tātou mau fare 'ei vāhi mo'a i reira e noa'a ai ia tātou 'ia « ti'a i te mau vāhi mo'a ra ».¹¹ Rahi noa atu te faufa'a o te ha'api'ira'a fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare 'e turuhia e te 'Ēkālesia nō tō tātou pūai pae vārua 'e tō tātou pāpurura'a i teienei, e rahi atu ā te reira ananahi.

Te ha'api'ira'a 'e te fa'aineinera'a hiero fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare 'e turuhia e te 'Ēkālekia

E feruri na i te tanora'a te parau tumu « fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare 'e turuhia e te 'Ēkālesia » i ni'a i tā tātou fa'aineinera'a ta'ata hō'ē 'e te vai-ti'amāra'a nō te fāri'i i te mau 'ōro'a mo'a 'e te mau fafaura'a i te fare o te Fatu.

'Oia mau, e mea manuia a'e te fa'aineinera'a hiero i te fare. E rave rahi rā melo o te 'Ēkālesia tei pāpū 'ore e aha tē nehenehe e parau 'e e aha e'ita e nehenehe e parau nō ni'a i te hiero i rāpae i te hiero.

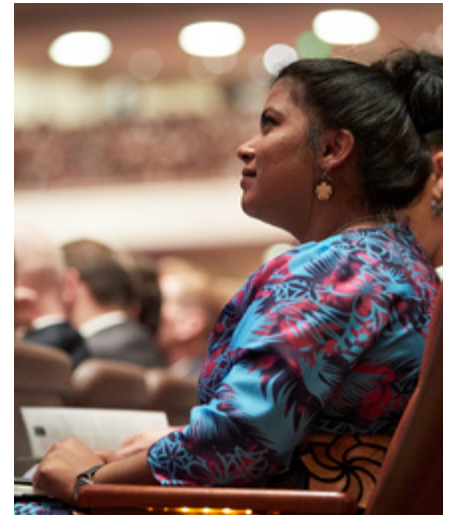
Tē fa'ata'a nei te peresideni Ezra Taft Benson nō te aha tē vai ra teie pāpū-ore-ra'a :

« E vāhi mo'a te hiero, 'e e mea mo'a te mau 'ōro'a i roto i te hiero. Nō tōna huru mo'a, e 'ōti'ati'a ri'i tātou i te tahi taimē 'ia parau i te hō'ē mea nō ni'a i te hiero i tā tātou mau tamari'i 'e te mau mo'otua.

« Nō reira, e rave rahi ta'ata 'o tei 'ore e fa'atupu i te hina'aro mau 'ia haere i te hiero, 'e 'aore rā, 'ia haere ana'e rātou i reira, e haere rātou ma te 'ite iti noa nō te fa'aineinera'a ia rātou nō te mau tītura'a 'e te mau fafaura'a tā rātou e rave.

« Tē ti'aturi nei au ē, mai te mea ē, tē vai ra te hāro'aro'a 'e 'aore rā, te 'ite au, e riro te reira 'ei tauturura'a rahi nō te fa'aineine i tō tātou mau feiā 'āpi nō te hiero... [e] nō te fa'atupu i roto ia rātou i te hina'aro 'ia 'imi i tō rātou mau ha'amaita'ira'a autahu'ara'a mai ia Aberahama i 'imi i tōna ».¹²

E piti rēni arata'i niu e nehenehe e tauturu ia tātou 'ia tāpae i te māramaramara'a ti'a tūra'ihia e te peresideni Benson.

Rēni arata'i #1. Nō tō tātou here i te Fatu, e paraparau noa tātou nō ni'a i tōna fare mo'a ma te mana'o tura. 'Eiaha tātou e fa'a'ite 'aore rā e fa'ata'a i te mau tāpa'o ta'a 'e 'āpiti nei i te mau fafaura'a tā tātou e fāri'i i roto i te mau 'ōro'a mo'a o te hiero. 'Eiaha ato'a tātou e paraparau i te mau mea mo'a 'o tā tātou i parau fafau atu i roto i te hiero 'eiaha e fa'a'ite atu.

Rēni arata'i #2. 'O te hiero te fare o te Fatu. E fa'atoro te mau mea ato'a i roto i te hiero i ni'a i tō tātou Fa'aora, ia Iesu Mesia. E nehenehe tā tātou e paraparau nō ni'a i te mau fā tumu 'e te ha'api'ira'a tumu 'e te mau parau tumu o te mau 'ōro'a nō te hiero 'e te mau fafaura'a.

'Ua hōro'a te peresideni Howard W. Hunter i te parau a'o ē : « Fa'a'ite ana'e i tā tātou mau tamari'i i te mau fāri'ira'a pae vārua e roa'a mai i roto i te hiero. 'E ha'api'i ana'e ia rātou ma te pāpū rahi a'e 'e te taiā 'ore i te mau mea 'o tā tātou e nehenehe e parau tano atu nō ni'a i te mau fā nō te fare o te Fatu ».¹³

I terā u'i 'e terā u'i, mai te peropheta Iosepha Semita ē tae mai i te peresideni Russell M. Nelson, 'ua ha'api'i-rahi-hia te fā 'e te ha'api'ira'a tumu nō ni'a i te mau 'ōro'a o te hiero 'e te mau fafaura'a e te feiā fa'atere o te 'Ēkālesia.¹⁴ Tē vai nei e rave rahi mātēria nene'i, fa'aro'o, video 'e tē vai atu ra, nō te tauturu ia tātou 'ia ha'api'i nō ni'a i te mau 'ōro'a fa'aineinera'a, te mau 'ōro'a hiero, te mau fa'aipoipora'a 'e te mau 'ōro'a tā'atira'a.¹⁵ Tē vai ato'a nei te parau nō ni'a i te pe'era'a i te Fa'aora nā roto i te fāri'ira'a 'e te fa'aturara'a i te mau

fafaura'a 'ia pe'e i te ture nō te ha'a-pa'o, te ture nō te tusia, te ture nō te 'evanelia, te ture nō te vi'ivi'i 'ore 'e te ture nō te ha'amo'ara'a.¹⁶ 'Ia ha'amātau te mau melo ato'a o te 'Ēkālesia i te mau mātēria maita'i roa e vai ra i ni'a ia temples.ChurchofJesusChrist.org.

'Ua tūra'i te peresideni Russell M. Nelson i te parau nō te 'aifāitora'a faufa'a tumu i roto i te nātura mo'a o te mau 'ōro'a o te hiero 'e te mau parau faufa'a nō ni'a i te mau hiero tei pūharia e te 'Ēkālesia, e mea ti'a 'e e mea tano 'e e mea matara i te mau ta'ata ato'a. 'Ua nā 'ō'oia : « Tē parau nei au ē... e mea ti'a [i te mau melo] 'ia tai'o i te mau pāpa'ira'a i roto i te fa'atoro Bibilia nō ni'a i te hiero, mai te 'Fa'atāhinura'a', te 'Fafaura'a', te 'Tusia' 'e te 'Hiero'. E hina'aro ato'a paha te hō'ē ta'ata e tai'o i te Exodo pene 26–29, 'e te Levitiko, pene 8. Tē fa'a'ite maita'i ra te Faufa'a Tahito, 'e tae noa atu te buka a Mose 'e a Aberahama i roto i te Poe Tao'a Rahi, i te tau 'āu'iu'i o te 'ohipa nō te hiero 'e i te huru mure 'ore o te mau 'ōro'a ».¹⁷

Nō reira, 'a feruri na e nā 'ō mai tā 'outou tamaiti 'aore rā tamāhine : « 'Ua parau mai te tahi ta'ata i te fare ha'api'ira'a ē, e 'ahu huru 'ē e 'ō'omohia nei i roto i te hiero. Terā iho ā ? » Tē vai nei te hō'ē video i ni'a ia temples.ChurchofJesusChrist.org, te i'oa 'o « Te mau 'ahu nō te hiero [Sacred Temple Clothing] ». Tē fa'ata'a nei teie mātēria maita'i roa ē, mai muta'a mai ā, 'ua ha'apa'o te mau tāne 'e te mau vahine i te pehe mo'a, te mau pure huru ta'a 'ē, te mau 'ahu 'ōro'a, te mau ravera'a 'e te mau 'ōro'a

e fa'a'ite i tō rātou mana'o roto hōhonu roa e pūpū i te Atua. Nō reira, tē turu nei te 'Ēkālesia i te fa'aineinera'a fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare nō te fāri'i i te mau ha'amaita'ira'a hanahana o te hiero nā roto i te arata'ira'a 'ohie 'e te mau mātēria fa'ahiahia mai teie video. 'Ua matara noa te mau parau ha'amāramarama'a nō 'outou.¹⁸

'A tūtava ai tātou i te haere nā roto i te marū o te Vārua o te Fatu,¹⁹ e ha'amaita'ihia tātou nō te māmaramama 'e nō te fa'atupu i tō tātou nei fare i te 'aifāitora'a titauhia nō te mea e tano 'e te mea 'aita e tano e paraparau nō ni'a i te mau 'ōro'a 'e te mau fafaura'a o te hiero.

Te parau fafau 'e te 'itera'a pāpū

Tē mana'o nei au ē, tē vai ra vetahi o 'outou e uiui nei te mana'o ē, e noa'a ānei i tā 'outou ha'api'ira'a 'evanelia 'ia fa'atumuhia i ni'a i te 'utuāfare 'e 'ia turuhia e te 'Ēkālesia. Penei a'e 'o 'outou ana'e te melo nō te 'Ēkālesia i tō 'outou fare, 'aore rā 'aita tō 'outou hoa fa'aipoipo e pāturu nei ia 'outou, 'aore rā e metua 'ōtahi 'outou, 'aore rā tē ora 'ōtahi nei 'outou 'ei melo 'ōtahi 'aore rā 'ei ta'ata tei ta'a, 'e tē uiui nei paha tō 'outou mana'o nāhea 'outou i teie mau parau tumu. E tāne fa'aipoipo paha 'oe 'e tā 'oe vahine fa'aipoipo e hi'o nei i te tahi 'e te tahi ma te uira'a : « E ti'a ānei ia tāua 'ia rave i te reira ? »

'Oia mau ia ! Tē parau fafau atu nei au ē, e mani'i mai te mau ha'amaita'ira'a ha'amana i roto i tō 'outou orara'a 'e e 'ite-pāpū-hia te reira. E matara te mau 'ūputa. E 'ana'ana mai

te māmaramama. E rahi atu ā tō 'outou 'aravihi nō te haere tāmau ā i mua ma te itoitoi 'e te fa'a'oroma'i.

Tē fa'a'ite pāpū nei au ma te 'oa'oa ē, e tae mai taua mau ha'amaita'ira'a fa'atuea 'a tūtava ai tātou i te rave fa'aoti i tā tātou hōpoi'a ta'ata hō'ē e ha'api'i 'e e here i te 'evanelia a Iesu Mesia i fa'aho'ihia mai. E ti'a mau ia tātou 'ia « fa'aineinehia nō te noa'a mai te mau mea ato'a i hina'arohia ra ».²⁰ 'O tā'u ia e parau fafau nei 'e e fa'a'ite pāpū nei i te i'oa mo'a o te Fatu ra Iesu Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Russell M. Nelson, i roto « Latter-day Saint Prophet, Wife and Apostle Share Insights of Global Ministry », Newsroom, 30 nō 'Ātopa 2018, newsroom.ChurchofJesusChrist.org.
2. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 121:29.
3. Iosepha Semita—'Āamu 1:20.
4. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 45:26.
5. Ephesia 6:13.
6. « Te 'Utua'fare : E Poro'i i tō te Ao nei », *Liahona*, Mē 2017, 145.
7. 1 Nephi 1:1.
8. Hi'o Mataio 7:24–27 ; 3 Nephi 14:24–27 ; 18:13.
9. *Tē Mau Ha'api'ira'a a te Mau Peresideni o te 'Ēkālesia : Iosepha Semita* (2007), 240
10. *Tē Mau Ha'api'ira'a : Iosepha Semita*, 476 ; reta tei fa'ahuru-'ē-hia.
11. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te Mau Parau Fafau 101:22.
12. *Tē Mau Ha'api'ira'a a te Mau Peresideni o te 'Ēkālesia : Ezra Taft Benson* (2014), 191 ; reta tei fa'ahuru-'ē-hia ; hi'o ato'a Ezra Taft Benson, « What I Hope You Will Teach Your Children about the Temple », *Ensign*, 'Ātete 1985, 8.
13. *Tē Mau Ha'api'ira'a a te Mau Peresideni o te 'Ēkālesia : Howard W. Hunter* (2015), 198.
14. Hi'o, 'ei hi'ora'a, James E. Talmage, *The House of the Lord* (1912), 99–101.
15. Hi'o James E. Talmage, *The House of the Lord*, 89–109 ; Russell M. Nelson, « Personal Preparation for Temple Blessings », *Liahona*, Tiurai 2001, 37–39 ; Boyd K. Packer, *The Holy Temple* (1980), 153–55.
16. Hi'o *The Teachings of Ezra Taft Benson* (1988), 121 ; James E. Talmage, *The House of the Lord*, 100 ; *Fa'aineinera'a nō te tomo i roto i te hiero mo'a* (buka iti, 2002).
17. Russell M. Nelson, « Fa'aineine nō te mau ha'amaita'ira'a o te hiero », *Liahona*, 'Ātopa 2010, 47.
18. 'Ei hi'ora'a, māta'ita'i i te hō'ē video nō ni'a i te hiero nō Roma (Itāria), 'aore rā tuatāpapa i te mau ha'api'ira'a a te mau peropheta nō ni'a i te mau hiero (hi'o temples. ChurchofJesusChrist.org).
19. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 19:23.
20. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te Mau Parau Fafau 109:15.

NĀ ELDER KYLE S. MCKAY
Nō te Hitu 'Ahuru

Te maita'i vave o te Atua

Noa atu ā tē tīā'i māite nei tātou i te Fatu, te vai ra te tahi mau ha'amaita'ira'a e tae vave mai i ni'a ia tātou.

E rave rahi matahiti i ma'iri, 'ua haere mai tā māua tamaiti pae matahiti ma te parau ē : « Pāpā, teie tā'u i 'apo mai. Te mea 'oi'oi nō 'oe, e mea maoro roa ia nō'u ».

'Ia parau te Fatu 'aore rā tāna mau tāvini ē, « Tē fātata mai nei te mahana » 'aore rā « Tē fātata mai nei te tau », e nehenehe roa ia e parau ē e orara'a tā'āto'a te reira 'aore rā e mea maoro atu ā.¹ Tōna taime, 'e pinepine ato'a tāna tārena, e mea ta'a 'ē ia i tā tātou. Tītauhia 'ia tīā'i māite. 'Aita ana'e, e'ita e haere ia tātou 'ia fa'atupu 'aore rā 'ia fa'a'ite i tō tātou fa'aro'o i te Atua nō te ora 'e te fa'aorara'a. Tā'u nei rā poro'i i teie mahana, 'oia ho'i, noa atu ā tā tātou tīā'i-māite-ra'a i te Fatu, tē vai ra te tahi mau ha'amaita'ira'a e tae vave ia tātou.

I te harura'ahia Alama 'e tōna mau ta'ata nā te mau 'āti Lamana, 'ua pure rātou 'ia fa'aorahia mai rātou. 'Aita rātou i fa'aora-vave-hia i terā iho taime, 'are'a rā, 'a tīā'i māite noa ai rātou i te ora, 'ua fa'a'ite mai te Fatu i tōna maita'i nā roto i te tahi mau ha'amaita'ira'a vave. 'Ua tāmaru vave 'oia i te 'ā'au o te mau 'āti Lamana, 'eiaha rātou 'ia taparahi-pohe-hia. 'Ua ha'apūai ato'a 'oia ia Alama 'e tōna mau ta'ata 'e 'ua māmā tā rātou mau hōpoi'a.²

I te hope'a, i te fa'aorara'ahia rātou, 'ua haere rātou i Zarahemela, i reira rātou i te fa'ati'ara'a i te 'ohipa i tupu nō rātou i mua i te hō'ē 'āmuira'a tei māere roa. 'Ua fa'ahia te mau ta'ata nō Zarahemela i te reira, 'e 'ua « ha'amana'o ho'i rātou i te maita'i [vave] o te Atua 'e tōna ra mana i te fa'aora-a'enci-ra'a ia Alama 'e tōna mau taea'e... i te tītira'a ho'i, 'ua fa'ateitei atura rātou i tō rātou reo, 'e ha'amaita'i atura i te Atua ra ».³

E noa'a te maita'i vave o te Atua i te mau ta'ata ato'a e pi'i iāna ma te mana'o pāpū 'e te 'ā'au tae roa. 'O rātou ato'a ia e ti'aoro atu ma te 'oto rahi, i te taime e au ē, e mea ātea ā te fa'aorara'a 'e tē maoro roa ra te māuiui, 'e tē pūai noa atu ra ho'i.

'O te mea ia i tupu nō te hō'ē peropheta 'āpi tei pohe i te mamae i roto i te piha pōiri 'e te to'eto'e 'e te haumi ho'i 'e i te hope'a 'ua ti'aoro atu ē : « E te Atua, tei hea ra 'oe ? [...] E aha te maoro o te tāpe'ara'a o tō 'oe na rima... ? 'Oia, e te Fatu, e aha te maoro... ? »⁴ 'Ei pāhonora'a, 'aita te Fatu i fa'aora vave ia Iosepha, 'ua hōro'a vave atu rā 'oia iāna i te parau nō te hau.⁵

E hōro'a vave ato'a te Atua i te tīā'ira'a nō te fa'aorara'a e tae mai i te hope'a.⁶ Noa atu te mau mea, noa atu te vāhi, i roto ana'e i te Mesia 'e nā roto i te Mesia e noa'a ai te tīā'ira'a 'oa'oa 'e te 'ana'ana i mua ia tātou.⁷ I mua noa mai ia tātou.

Hau atu, 'ua parau 'oia : « E 'ore... ta'u hāmani maita'i ia 'oe e ta'a 'ē. »⁸

Nā ni'a i te mau mea ato'a, e tae vave mai te here o te Atua. Mai ia Paulo, tē fa'a'ite pāpū nei au ē 'aita e mea « e ti'a 'ia fa'ata'a 'ē ia tātou i te aroha o te Atua, i roto i tō tātou Fatu ia Iesu Mesia ra ».⁹ Noa atu ā e fa'ata'a 'ē te hara ia tātou i tōna Vārua nō te hō'ē taime, e'ita e ti'a i te reira 'ia fa'ata'a 'ē ia tātou i te here tāmau 'e te 'oi'oi o te metua hanahana.

Tē vai ra te tahi mau rāve'a 'e mau mauha'a « e ha'amaita'i vave mai 'oia ia [tātou] ».¹⁰ I teienci, nō te 'ite i te pāpūra'a o teie mau parau tumu, e fa'a'ite atu vau i te 'ohipa i tupu nō e piti pupu ta'ata, tō rātou orara'a te fa'a'itera'a nō te maita'i vave o te Atua.

Mai tōna taure'are'ara'a, 'ua fifi 'o Emilie i te mau rā'au fa'atitī. 'Ua tāmata 'oia ē 'ua riro mai 'ei peu ē 'ua mau roa mai 'ei fa'atitira'a tei ha'avī iāna e rave

rahi matahiti, noa atu ā pa'i te tahi mau taime e mea maita'i 'oia. 'Ua huna maita'i Emilie i tōna fifi, i muri iho hoa rā i tōna rirora'a mai 'ei vahine fa'aipoipo 'e 'ei metua vahine.

Te ha'amatarā'a 'oia i te ora i te reira ma'i, e 'ere roa atu ia mai te hō'ē fa'aorara'a mau. E mea nā roto noa ho'i i te hō'ē hi'opo'ara'a mātau i te taote, ē i muri iho, tē fa'ahorohia ra 'oia nā ni'a i te pere'o'o ma'i i te tahi atu pū fāri'ira'a tā'ata ma'i. 'Ua ha'amata 'oia i te ha'ape'ape'a nō tōna ferurira'a i te fa'aāteara'a 'oia 'e tāna mau tamari'i 'e tāna tāne 'e tōna fare.

I taua pō 'ōtahi ra i roto i te piha to'eto'e 'e te pōiri, 'ua viri'ō Emilie iāna i roto i tōna ro'i ma te ta'i. 'Ua topatopa noa tōna ferurira'a ē i te hope'a, nō te rahi roa o te ahoaho, te mata'u 'e te pōiri nene'i o taua piha ra 'e o tōna ato'a 'ā'au, 'ua mana'o roa 'o Emilie ē e pohe 'oia i terā pō. 'Ōna ri'i ana'e.

I roto i terā vaira'a hepohepo, 'ua noa'a mai ia Emilie i te pūai nō te ne'e i te hiti o te ro'i 'e 'ua tūturi ihora i raro. Ma te tāu'a 'ore i te fa'a'etara'a tāna i fa'a'ite i roto i te tahi o tāna mau pure nā mua a'e, 'ua auraro hope Emilie iāna i te Fatu i roto i tōna hepohepo ma te tāparu ē : « E te Atua, 'ua hina'aro vau ia 'oe. E tauturu mai na. 'Aita vau i hina'aro e fa'aea 'o vau ana'e. Tauturu mai na iā'u i teie pō ».

I muri noa mai, mai tāna i rave nō Petero i tahito ra, 'ua toro atu Iesu i tōna rima nō te haru mai i tōna 'ā'au tomo ra.¹¹ Tae mai nei i ni'a ia Emilie te hau māere 'e te itoito 'e te ti'aturi 'e te here. 'Aita fa'ahou e piha to'eto'e, 'ua 'ite mai 'oia ē e 'ere 'o 'ōna ana'e, 'e nō te taime mātāmua mai te 14ra'a o tōna matahiti, 'ua tae mai te mana'o o Emilie ē, e tupu maita'i i te mau mea. 'A « ara [ai 'oia] i te Atua ra »,¹² 'ua topa te ta'oto o Emilie, 'ua topa te hau. Tē 'ite nei ia tātou ē, « ia tātarahapa 'outou, 'e 'ia 'ore 'ia fa'a'eta'eta i tō 'outou 'ā'au, e fa'atupu-vave-hia te rāve'a rahi o te ora nō 'outou ».¹³

'Ua ma'iri i te hō'ē tau roa nō te rapa'aura'a 'e te fa'aorara'a hope ia Emilie—tau 'āva'e rapa'aura'a 'e te ha'api'ipi'ira'a 'e te 'āparaura'a, 'e 'ua turuhia 'oia 'e i te tahi mau taime 'ua

amo-roa-hia 'oia e tōna maita'i. 'E tē tāmāu noa nei te reira maita'i nōna inaha 'ua tomo 'oia i roto i te hiero 'e tāna tāne 'e te mau tamari'i 'ia tā'atihia rātou ē a muri noa atu. Mai te mau tā'ata nō Zarahemela ra, tē ha'amaita'i nei Emilie i te Atua 'a feruri ai 'oia i te maita'i vave o te Atua 'e i tōna mana, i te fa'aorara'a iāna i te titira'a.

I teienei, nō roto mai i te orara'a o te tahi atu tā'ata fa'aro'o 'e te itoito. I te 27 nō Titema 2013 ra, 'ua fāri'i pōpou Alicia Schroeder i tōna mau hoa, 'o Sean 'e 'o Sharla Chilcote, tei haere mai i mua i tōna 'ūputa ma te tia'i-'ore-hia. 'Ua toro atu Sean, 'o te 'episekōpo ato'a ho'i o Alicia, i tāna niuniu 'āfa'ifa'i ma te parau ē : « Alicia, 'ua here māua ia 'oe. Na 'oe teie niuniu, 'a paraparau. »

'O Mario tei ni'a i te niuniu, tāna tāne. Tei te hō'ē vāhi mo'emo'e 'oia 'e tāna mau tamari'i nō te hō'ē tere pere'o'o hiona tā rātou i tia'i maoro noa na. 'Ua tupu te hō'ē 'ati rahi. 'Ua pēpē maita'i 'o Mario, 'e 'ua fa'aru'e roa mai tā rāua tamaiti 10 matahiti, 'o Kaleb. I te fa'a'itera'a Mario ia Alicia ma te ta'i ē, 'ua fa'aru'e mai Kaleb, 'ua huru-'ē-hia 'oia 'e 'ua hōriri, e vaira'a tā te hō'ē pae iti noa o tātou i 'ite. 'Ua mata pōiri roa 'oia. 'Ua paruparu roa Alicia i te 'ā'au fāfati, 'e ita tāna e nehenehe e haere 'e e paraparau.

Rave a'era te 'episekōpo 'e te tuahine Chilcote iāna nō te fa'ati'a mai iāna.

'Ua ta'i rātou 'e 'ua heva ho'i nō te hō'ē taime. 'Ei reira 'ua ani te 'episekōpo Chilcote e fāri'i ānei Alicia i te hō'ē ha'amaita'ira'a.

Te mea i tupu i muri iho, e mea ta'a 'ore ia nā tātou mai te mea 'aita tātou i māmarama i te tāra'ehara a Iesu Mesia 'e te maita'i vave o te Atua. 'Ua tu'u marū te 'episekōpo Chilcote i tōna rima i ni'a i te upo'o o Alicia 'e, ma te reo rūrū, 'ua ha'amata 'oia. E piti mea tā Alicia i fa'aro'o, mai te huru ra ē 'o te Atua iho terā e paraparau ra. 'A tahi, 'ua fa'aro'o 'oia i tōna i'oa, Alicia Susan Schroeder. I muri iho, 'ua fa'aro'o 'oia i te 'episekōpo i te fa'ahitira'a i te mana o te Atua mana hope. I terā iho taime—i te fa'ahitira'ahia tōna noa i'oa 'e te mana o te Atua—'ua 'i roa Alicia i te hau, i te here, i te tāmāhanahanara'a, 'e 'oia ato'a ho'i, i te 'oa'oa e'ita e nehenehe e parau. 'E 'ua vai tāmāu noa te reira iāna ra.

Teie rā, e mea pāpū ē, tē vai nei tō Alicia, tō Mario 'e tō te 'utuāfare hevara'a 'e te mihi ia Kaleb. E mea *pa'ari mau ā!* 'Ia paraparau vau iāna, e mani'i mai iho ā te roimata o Alicia 'ia parau mai 'oia i tōna here 'e tōna mihi i tāna tamaiti iti. 'E e tāmāu noa te roimata 'ia parau 'oia nō te huru o te Fa'aora rahi i turu iāna i roto i te mau taime ato'a o tōna 'ati, ma te ha'amata nā ni'a i tōna maita'i vave i roto i tōna 'oto rahi roa a'e 'e tae roa mai i teienei i te tia'ira'a

māramarama nō te tāhō'ēra'a au roa
« tē fātata mai nei te mahana ».

'Ua 'ite au ē, i te tahi taime, e fa'a-
tupu te mau 'ohipa o te orara'a i te ta'a
'ore 'e te tā'ue'uera'a 'e e mea fifi atura
'ia fāri'i, 'ia 'ite 'aore rā 'ia tāpe'a mai i
te huru 'ā'au māmā i tae mai ia Emilie
'e Alicia. 'Ua nā roto ato'a mai au i teie
huru taime fifi. Tē fa'a'ite pāpū nei au
ē, i taua taime ra, 'o tō tātou fa'ahere-
herera'ahia noa a'e te hō'ē fa'a'itera'a
marū 'e te pūai nō te maita'i vave o
te Atua. 'A ha'amana'o ē, i te hope'a,
'ua fa'aorahia 'Iserā'ela i tahito ra e
« te Atua iho ā tei [fa'aherehere] ia
rātou »¹⁴ i terā mahana 'e terā mahana.

Tē hōro'a nei au i tō'u 'itera'a pāpū
ē, 'o Iesu Mesia te Fa'aora rahi, 'e nā
roto i tōna i'oa, tē parau fafau nei au ē,
'ia fāriu 'outou i ni'a iāna ma te mana'o
pāpū 'e te 'ā'au tae roa, e fa'aora mai
'oia ia 'outou i te mau mea ato'a e ha'a-
mata'u i te fa'aiti 'aore rā i te ha'amou
i tō 'outou orara'a 'e te 'oa'oa. E maoro
a'e paha taua fa'aorara'a ra i te tae mai
i tā 'outou e hina'aro—'o te orara'a
tā'ato'a paha 'aore rā e mea maoro
atu ā. Nō reira, 'ia noa'a ia 'outou te
tāmāhanahanara'a, te fa'aitoitōra'a 'e
te tiā'ira'a, nō te turu 'e nō te ha'apūai
ia 'outou ē tae noa atu i taua mahana
fa'aorara'a ra, tē ha'afa'ahia nei au
'e te fa'a'ite pāpū nei au ia 'outou nō
te maita'i vave o te Atua i te i'oa o Iesu
Mesia, 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Hi'o, 'ei hi'ora'a, Alama 7:7 ; 9:26 ; Te Parau
Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 88:87.
2. Hi'o Mosia 23:28–29 ; 24:14–15.
3. Mosia 25:10 ; reta tei fa'ahuru-ē-hia.
4. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau
121:1–3.
5. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau
Fafau 121:7.
6. Hi'o Alama 58:11 : « 'E 'ua fa'a'ite pāpū
maira te Fatu ra, 'o tō tātou Atua, e fa'aora
'oia ia mātou... 'e 'ua fa'aitoitō maira 'oia
ia mātou 'ia ti'aturi iāna nō tō mātou ora. »
Hi'o ato'a Te Parau Ha'api'ira'a e te Mau
Parau Fafau 121:7–8.
7. Hi'o « Māuruuru mātou, e te Atua », *Tē mau
himene*, n°10.
8. Isaia 54:10 ; reta tei fa'ahuru-ē-hia.
9. Roma 8:39.
10. Mosia 2:24.
11. Hi'o Mataio 14:31.
12. Alama 5:7.
13. Alama 34:31.
14. 1 Nephi 5:15.

NĀ ELDER RONALD A. RASBAND
Nō te Pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo

'A patu i te hō'ē pare o te pae vārua 'e o te pārurura'a

*'Ia ora ana'e tātou i te 'evanelia a Iesu Mesia,
'ia turu'i ana'e tātou i ni'a i te Tāra'ehara o te
Fa'aora 'e 'ia haere ti'a atu i mua ma te fa'aro'o,
e ha'apūaihia tātou i mua i te 'enemi.*

E au mau taea'e 'e mau tuahine here, i
te 'ōpanira'a o teie 'āmuira'a, tē ha'a-
māuruuru nei au i tō tātou Metua i te
ao ra nō te a'o, te mau parau mau, 'e te
heheura'a i fa'a'itehia i teie terono i roto
i nā mahana e piti i ma'iri iho nei. 'Ua
ha'api'ihia tātou nā te mau tāvini o te
Atua tei pi'ihia nō te parau i tāna mau
parau mo'a. 'Ua fa'aha'amana'o mai te

Fatu ia tātou i roto i te heheura'a nō te
tau hope'a nei ē, « nā roto i tō'u iho reo
'e 'aore rā, nā roto i te reo o tā'u mau
tāvini, hō'ē ā ia ».¹

'A hi'o ai au i teie 'āmuira'a o te feiā
mo'a 'e 'a feruri ai au i te rahira'a melo e
hi'o nei i te 'āmuira'a rahi nā te ao ato'a
nei, tē feruri nei au i te putuputura'a i
roto i te Buka a Moromona i te taime
'a fā mai ai Iesu Mesia i te 'āti Nephi i
muri a'e i tōna fa'asātaurora'ahia. 'Ua
ha'api'i atu 'oia ia rātou i te 'evanelia
'e 'ua fa'aitoitō, « e haere 'outou i tō
'outou mau 'utuāfare, 'a feruri ai i tā'u i
parau ra, 'e e ani i te Metua i tō'u ra i'oa
'ia 'ite 'outou ».²

« E haere 'outou i tō 'outou mau
'utuāfare, 'a feruri ai » 'o te ta'ahira'a ia
i muri iho nō te tu'u i roto i te 'ā'au i te
mau parau a te mau peropheta 'e a te
feiā fa'atere o te 'Ēkalesia i fa'ahitihia
i roto i teie fa'anahora'a mo'a. Te fare
i fa'atumuhia i ni'a i te Mesia, e mau
pare ia nō te bāsileia o te Atua i ni'a i te

fenua nei i teie mahana, mai tei tohuhia, te diabolō « e riri ai i roto i te 'ā'au o te mau tamari'i a te ta'ata nei, e fa'aitoito 'oia ia rātou 'ia riri i te mea maita'i ». ³

'Ua patu te ta'ata i te mau pare i roto i te roara'a o te 'ā'amu nō te tāpe'a i te 'enemi i rāpae. Pinepine i te 'itehia i ni'a i teie mau pare te hō'ē patu tia'i i reira te ta'ata tia'i—mai te mau peropheta—e fa'aara ai i te mau pūai ri'ari'a 'e i te mau arora'a e tae mai ra.

I te 'ōmuara'a o te 'anotau o te mau pionie i Utaha, tō'u metua tupuna tāne o Thomas Rasband 'e tōna 'utuāfare te tahi o te mau ta'ata mātāmua i tonohia e te peresideni Brigham Young 'ia haere i te 'āfa'a nō Heber i roto i te mau mou'a nehenehe nō Wasatch i Utaha.

I te matahiti 1859, 'ua tauturu Thomas i te hāmanira'a i te pare Heber, hāmanihia nō te pāruru ia rātou. E mea 'ōhie tōna hāmanira'a, 'ua fa'ati'ati'ahia te rā'au te tahi i piha'i iho i te tahi ē 'āti roa a'e te pare. I roto i te pare 'ua hāmanihia te mau piha rā'au, 'e te patu 'o te pare ia te papa'i. 'Ua riro te reira pare 'ei pārurura'a i taua mau 'utuāfare pionie ra tei ha'amau pāpū i reira 'e tei ha'amori i te Fatu.

Mai te reira ato'a nō tātou. E pare tō tātou mau fare i mua i te mau 'ino o te ao nei. I roto i tō tātou mau fare e haere tātou i te Mesia ra nā roto i te ha'api'ira'a i te pe'e i tāna mau fa'auera'a,

nā roto i te tuatāpapa-'āmui-ra'a i te mau pāpa'ira'a mo'a 'e te pure-'āmui-ra'a, 'e nā roto i te tauturura'a te tahi 'e te tahi 'ia vai noa i ni'a i te 'ē'a o te fafaura'a. Te ha'apāpūra'a 'āpi i ni'a i te tuatāpapa'a a te ta'ata iho 'e a te 'utuāfare i roto i te fare nā roto i te fa'anahora'a ha'api'ira'a *Mai, pe'e mai* 'ua fa'ata'ahia ia te reira nō te « fa'ahōhonu i tō tātou fa'afāriura'a 'e nō te tauturu ia tātou 'ia riro rahi atu mai ia Iesu Mesia ». ⁴ 'Ia nā reira tātou, e riro mai tātou, mai tā Paulo i parau ra, « 'ei ta'ata 'āpi » ⁵ ma te tū'ati tō tātou 'ā'au 'e tō tātou vārua i te Atua. E hina'aro tātou i taua pūai ra nō te fa'aruru 'e nō te fa'ahuri 'ē i te mau arora'a a te 'enemi.

Mai te mea ē, e ora tātou ma te ha'apa'o maita'i nā roto mai i te fa'aro'o ia Iesu Mesia, e fāri'i tātou i te hau o te Vārua Maita'i, 'o te arata'i ia tātou i te parau mau ra, e fa'auru ia tātou 'ia ora ma te ti'amā i te mau ha'amaita'ira'a a te Fatu, 'e e fa'a'ite pāpū ē, tē ora nei te Atua 'e tē here nei 'oia ia tātou. Teie mau mea ato'a i roto i te pare o tō tātou mau fare. 'A ha'amana'o rā ē, e pūai tō tātou fare nā roto ana'e i te pūai pae vārua o te ta'ata tāta'itahi i roto i te fare.

'Ua ha'api'i mai te peresideni Russell M. Nelson, « i te mau mahana i muri nei, e'ita tātou e ora mai i te pae vārua mai te peu 'aita te mana arata'i 'e te fa'atere 'e te tāmāhanahana 'e te tāmāu o te Vārua Maita'i ». ⁶ Mai

te peropheta ora, te hi'o 'e te heheu parau a te Fatu i teie mahana, te ta'ata tia'i i ni'a i te patu o tō tātou pare, Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei, e 'ite 'oia i te haerera'a mai o te 'enemi.

E te mau taea'e 'e te mau tuahine, tē tama'i nei tātou ia Sātane nō te mau vārua o te ta'ata nei. 'Ua huti-ē-hia na te rēni arora'a i roto i tō tātou orara'a hou te tāhuti nei. 'O Sātane te hō'ē i ni'a i te toru o te mau tamari'i a tō tātou Metua i te ao ra tei fāriu 'ē i tāna mau fafaura'a nō te fa'ateiteira'a. Mai taua taime ra, tē aro nei te mau tāvini a te 'enemi i te feiā ha'apa'o maita'i tei mā'iti i te fa'anahora'a a te Metua.

'Ua 'ite Sātane ē, 'ua tai'ohia tōna mau mahana 'e tē poto noa atura taua taime ra. Noa atu tōna pa'ari i te mau peu ato'a o te ha'avare, e'ita 'oia e upo'oti'a. Terā rā, tē 'ū'ana noa atura tāna arora'a i tō tātou vārua tāta'itahi.

Nō te pāruru ia tātou, tītauhia ia tātou 'ia patu i te hō'ē pare o te pae vārua 'e o te pārurura'a nō tō tātou siho vārua, hō'ē pare o tē 'ore e tomohia i te 'ino.

E au Sātane i te hō'ē 'ōfi 'ite-'ore-hia, i te ne'era'a i roto i tō tātou ferurira'a 'e te 'ā'au 'a tu'u ai tātou i tō tātou hā'ana pāruru i raro, 'a fa'aruru ai i te 'ino'ino, 'e 'aore rā, 'a mo'e ai te ti'aturira'a. E ha'avare 'oia ia tātou nā roto i te tāvaimanino (flatterie), hō'ē fafaura'a nō te 'ōhie, te tāmāhanahana, 'aore rā, te maita'i tau poto mai te mea ē, tei raro roa tātou. E fa'atano 'oia i te te'ote'o, te 'ino, te parau-ti'a 'ore, te au 'ore, 'e te peu faufau, 'e i te tahi taime e nehenehe « 'aore e fa'aro'o » tō tātou ⁷ E nehenehe te Vārua e fa'aru'e ia tātou. « E nā reira te diabolō i te ha'avare i tō rātou vārua, 'e i te arata'i māite atu ho'i ia rātou i raro i hāde ». ⁸

I te tahi a'e pae, pinepine tātou i te fāri'i pūai i te Vārua 'ia himene ana'e tātou i te mau 'aruera'a i te Atua nā roto i te mau parau mai teie :

*E pare pūai tō tātou Atua,
E patu nō te pūai e 'ore e topa.
E tauturu pūai tō tātou Atua,
E upo'oti'a i ni'a i te mau ma'i o te
orara'a.* ⁹

'Ia patu ana'e tātou i te hō'ē pare o te pūai pae vārua, e nehenehe tā tātou e 'ape i te mau fa'ahemara'a a te 'enemi, e fāriu i tō tātou tua i ni'a iāna, 'e e fāri'i i te hau o te Vārua. E nehenehe tātou e pe'e i te hi'ora'a o tō tātou Fatu 'e te Fa'aora, tei parau i te taime a fa'ahemahia ai 'oia i roto i te medebara, « e haere 'ē atu 'oe e Sātane ». ¹⁰ Titauhia ia tātou tāta'itahi 'ia ha'api'i nā roto i te mau 'itera'a o te orara'a nāhea 'ia rave i te reira.

'Ua fa'ata'a-maita'i-hia teie huru fā parau-ti'a i roto i te Buka a Moromona 'a fa'aineine ai te tāpena Moroni i te mau 'āti Nephi nō te fa'aruru i te mau arora'a a Amalikia, te ta'ata ha'avare, ha'amani'i toto 'e te nounou mana. 'Ua hāmani o Moroni i te mau pare nō te pāruru i te mau 'āti Nephi « 'ia ora rātou i te Fatu ra i tō rātou Atua, 'e 'ia fa'ati'a ho'i rātou i tei parauhia e tō rātou mau 'enemi i te ha'apa'ora'a a te Mesia ». ¹¹ « E ta'ata mau māite ho'i i te fa'aro'o i te Mesia ra », o Moroni ¹² 'e e mea ha'apa'o maita'i te ta'ata « i te ha'apa'ora'a i te mau fa'aue a te Atua, 'e i te pāto'ira'a i te 'ino ». ¹³

I te haerera'a mai te 'āti Lamana e aro, 'ua māere rātou i te huru fa'aineine-ra'a o te 'āti Nephi, 'e 'ua pau rātou. 'Ua ha'amaita'i te 'āti Nephi i « te Fatu i tō rātou Atua, nō tōna mana fāito 'ore i te fa'aorara'a ia rātou i te rima o tō rātou mau 'enemi ». ¹⁴ 'Ua patu rātou i

te mau pare nō te pārurura'a i rāpae, 'e 'ua patu rātou i te fa'aro'o i te Fatu ia Iesu Mesia i te pae roto—i te hōhonura'a o tō rātou vārua.

E aha te tahi mau rāve'a e nehenehe tātou e fa'aitoito ia tātou i te mau taime ahoaho, 'ia riro ho'i tātou « 'ei mauha'a i roto i te rima o te Atua 'ia fa'atupu i teie nei 'ohipa rahi »? ¹⁵ E hi'o ana'e i te mau pāpa'ira'a mo'a.

E mea ha'apa'o tātou. 'Ua fa'aue te Fatu i te Metua Lehi 'ia tonono i tāna mau tamaiti i Ierusalemā nō te « titau i te mau pāpa'a parau, e 'āfa'i mai i te medebara ». ¹⁶ 'Aita o Lehi i ui parau ; 'aita 'oia i uiui ē, nō te aha e aore ra, e nāhea. 'Aita ato'a o Nephi, tei pāhono atu ē, « e haere atu vau, e rave ho'i i te mau mea tā te Fatu i fa'aue mai ra ». ¹⁷

E ha'a ānei tātou ma te hina'aro ha'apa'o o Nephi? 'Aore rā, e uiui ānei tātou i te mau fa'aue a te Atua mai te mau taea'e o Nephi, tei fāriu 'ē i te Fatu, nō tō rāua 'ere i te fa'aro'o. Te ha'apa'o, tei fa'a'ohipahia « nā roto i te 'ā'au mo'a ra », ¹⁸ o tā te Fatu ia e ui mai ia tātou.

E ti'aturi tātou i te Fatu, tei parau ia Iosua 'a fa'aineine ai 'oia e arata'i i te 'āti 'Īserā'ela i roto i te fenua i parauhia ra, « e fa'a'eta'eta, e 'ia itoito roa ; 'eiaha e mata'u, 'eiaha ho'i e amiami ; tei piha'i-ato'a ho'i tō Atua o Iehova ia 'oe i tō mau haere'a ato'a ra ». ¹⁹ 'Ua ti'aturi Iosua i te reira mau parau 'e 'ua a'o

atu i te mau ta'ata, « 'a ha'amo'a na ia outou : 'ananahi ho'i Iehova e rave ai i te mea ta'a 'ē i roto ia 'outou na ». ²⁰ 'Ua vāhi te Fatu i te mau pape i Ioridana, 'e 'ua hope a'era nā matahiti e 40 tō te 'āti 'Īserā'ela ori-haere-noa-ra'a i roto i te medebara.

Tē ti'a nei tātou nō te parau mau, mai te peropheta Abinadi i roto i te Buka a Moromona. Haruhia, arata'ihia i mua i te ari'i Noa 'e tōna mau tahu'a 'i'ino, 'ua ha'api'i Abinadi i nā ture hō'ē 'ahuru 'e 'ua ha'api'i ma te mana rahi ē, « e haere mai te Atua iho i raro i rotopū i te tamari'i a te ta'ata nei, 'e e fa'aora i tōna ra mau ta'ata ». ²¹ I muri iho, ma tōna fa'aro'o rahi, 'ua poro a'era Abinadi, « e te Atua, 'a fāri'i mai 'oe i tō'u nei vārua », ²² 'e « 'ua pohe roa ho'i 'oia i te auahi ». ²³

E rave 'e e fa'a'āpi tātou i tā tātou mau fafaura'a nā roto i te 'amura'a i te 'oro'a mo'a 'e nā roto i te ha'amorira'a i roto i te hiero. Te 'oro'a mo'a te tumu rahi o tā tātou ha'amorira'a i te sābati, i reira ho'i tātou e fāri'i ai i te fafaura'a « 'ia vai noa tōna vārua i roto ia [tātou] ». ²⁴ Nā roto i te reira 'oro'a mo'a e euhe tātou 'ia rave i ni'a iho ia tātou i te i'oa o Iesu Mesia, 'ia pe'e iāna, 'e 'ia amo i tā tātou mau hōpoi'a i roto i teie 'ohipa hanahana mai tāna i rave ra. I roto i te hiero e nehenehe tā tātou « e ha'apae i te mau mea nō teie nei ao » ²⁵

'e e 'ite i te vārua o te Fatu 'e i tōna hau rahi. E nehenehe tātou e rōtahi i ni'a i tō tātou mau tupuna, tō tātou mau 'utuāfare, 'e te ora mure 'ore i mua i te aro o te Metua. E'ita tātou e māere i te paraura'a te peresideni Nelson i Roma 'aita i maoro a'e nei ē, « 'aita e nehenehe e mātutu i te maita'i e māiha mai nā roto mai i teie hiero ».²⁶

Titauhia ia tātou 'ia riro 'ei feiā parau-ti'a i roto i te mau mea ato'a tā tātou e rave. Titauhia ia tātou 'ia fa'ahotu i te 'itera'a ātea 'e te auraro 'ia 'ore ho'i tātou e tāmāu noa i te 'imi ē, e aha te mea maita'i e aha te mea 'ino. Titauhia ia tātou 'ia ha'apa'o maita'i i te fa'arara'a a Petero, te 'āpōsetolo mātāmua o te 'Ēkālesia, tei fa'aara mai ē, « e ha'apa'o maita'i, e fa'aitoito, te hāhaere nei ho'i tō 'outou 'enemi o te diabolō, mai te liona 'u'uru ra, i te 'imira'a i te ta'ata e pau iāna ra ».²⁷

Mai te mea ē, e ha'apa'ari itoito tātou i tō tātou mau ha'apūra'a, e riro tātou mai ia Iesu Mesia, 'ei mau pipi mau nāna, 'e tei roto tō tātou vārua i tāna pārorura'a.

Tō 'outou 'itera'a pāpū nō Iesu Mesia, tō 'outou iho ia pare, te pāroru nō tō 'outou vārua. 'A patu ai tō'u metua tupuna 'e tōna mau hoa pionie i te pare Heber, 'ua fa'ati'a rātou hō'ē rā'au i te taime hō'ē ē tae roa atu « i te 'ati-maita'i-ra'a »²⁸ e 'ua pāroruhia rātou. Mai te reira atoa nō tō'u 'itera'a

pāpū. E fāri'i tātā'i hō'ē tātou i te hō'ē 'itera'a pāpū nō ō mai i te Vārua Maita'i ra nā roto i te paraparaura'a mai 'oia i tō tātou iho vārua, ma te ha'api'i mai « i te parau mau nō roto ra ».²⁹ Mai te peu ē, e ora tātou i te 'evanelia a Iesu Mesia, mai te mea ē, e turu'i tātou i ni'a i te tāra'ehara o te Fa'aora 'e 'ia haere ti'a atu i mua ma te fa'aro'o, 'eiaha e mata'u, e ha'apa'arihia tātou i mua i te mau fa'ahemara'a a te 'enemi. E fa'atū'ati tō tātou 'itera'a pāpū ia tātou i tō te ra'i ra, 'e e ha'amaita'ihia tātou i « te parau mau i te mau mea ato'a ra ».³⁰ 'E, mai te mau pionie i pāroruhia e te hō'ē pare, e hā'ati-pāroruhia tātou i roto i te rima here o te Fa'aora.

'Ua ha'api'i mai te peropheta Etera ē, « nō reira, o te fa'aro'o ē, tē vai ra te Atua, e ti'a ia 'ia ti'a'i rātou i te hō'ē ao maita'i roa, 'oia mau, 'ia ti'a i te hō'ē vāhi i te rima 'atau o te Atua; nā roto ho'i i te fa'aro'o e roa'a mai ai taua ti'a'i ra, e tutau ho'i ia nō te vārua o te ta'ata nei, e riro ai rātou i te mau māite, 'e te ti'a tāmāu ā, 'e te 'i i te mau 'ohipa maitata'i, 'e te arata'ira'ahia 'ia fa'ahana-hana i te Atua ».³¹

E au mau taea'e, e mau tuahine here, tē vaiho atu nei au ia 'outou na i tā'u ha'amaita'ira'a 'ia haere i mua ma te ti'aturi i te Fatu 'e i tāna 'evanelia. 'A tauahi i te feiā tei hi'a 'e nā roto i te pūai o te Vārua i roto ia 'outou, 'a fa'aho'i mai ia rātou ma te here i te pare o te

pac vārua 'e o te pārorura'a. 'A 'imi « 'ia riro mai ia Iesu »³² i roto i te mau mea ato'a tā 'outou e rave, 'a 'ape i te 'ino 'e i te mau fa'ahemara'a, 'ei 'ā'au ha'avare 'ore tō 'outou, 'ei ta'ata parau-ti'a 'e te mā, fa'a'ite i te here 'e te aroha, 'e 'a here i te Fatu tō 'outou Atua ma te ha'apa'o o te hō'ē pipi mau.

Tō tātou 'itera'a pāpū nō te 'evanelia a Iesu Mesia, tō tātou fare, tō tātou 'utuāfare, 'e tō tātou ti'ara'a melo i roto i Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei, e nehenehe te reira e riro 'ei mau pare pāroru nō tātou iho o te hā'ati ia tātou 'e o te pāroru ia tātou i te mana o te diabolō. Tē fa'a'ite pāpū nei au i te reira nā roto i te i'oa o tō tātou Fatu 'e Fa'aora, o Iesu Mesia 'āmene. ■

FA'ATA'ARA'A

1. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 1:38.
2. 3 Nephi 17:3.
3. 2 Nephi 28:20.
4. *Mai, pe'e mai—nō te ta'ata hō'ē 'e te 'utuāfare: Fafu'a 'Āpi 2019*, v.
5. 2 Korinetia 5:17.
6. Russell M. Nelson, « Heheura'a nō te 'Ēkālesia, heheura'a nō tō tātou orara'a », *Liahona*, Mē 2018, 96.
7. 1 Nephi 17:45.
8. 2 Nephi 28:21.
9. « A Mighty Fortress Is Our God », *Hymns*, no. 68.
10. Luka 4:8.
11. Alama 48:10.
12. Alama 48:13.
13. Alma 48:16.
14. Alma 49:28.
15. Alama 26:3.
16. 1 Nephi 3:4.
17. 1 Nephi 3:7.
18. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 46:7.
19. Iosua 1:9.
20. Iosua 3:5.
21. Mosia 15:1.
22. Mosia 17:19.
23. Mosia 17:20.
24. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 20:77.
25. Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 25:10.
26. Russell M. Nelson, i Tad Walch, « 'ua fa'ahiti te peresideni Nelson i te parau nō te 'āpōsetolo, o Petero, 'e o Paulo i roto i te ha'amo'ara'a o te hiero nō Rōma », *Deseret News*, 10 nō Māti 2019, deseretnews.com.
27. 1 Petero 5:8.
28. Ephesia 2:21.
29. Salamo 51:6.
30. Moroni 10:5.
31. Etera 12:4.
32. « Jésus-Christ est mon modèle », *Chants pour les enfants*, 40–41.

Parau 'ōpanira'a

E mata nā tātou i te ha'amo'a 'e i te ha'amo'a fa'ahou i tō tātou orara'a nō te tāvinira'a i te Atua 'e i tāna mau tamari'i—i nā pae e piti o te pāruru.

E au mau taea'e, e au mau tuahine here, 'ua tae tātou i te hope'a o teie 'āmuira'a fa'ahiahia, tē ha'amāuruuru nei tātou i te Fatu nō tāna fa'aurura'a 'e tāna pāru-rura'a. 'Ua ha'api'i mai 'e 'ua fa'ateitei te mau parau poro'i ia tātou.

'Aita i hōro'ahia te mau parau tumu i te feiā a'o. 'Ua pure rātou tāta'itahi nō te ani i te fa'aurura'a i roto i te fa'a'ineinera'a i tā rātou mau parau poro'i. Nō'u nei, e mea fa'ahiahia mau 'ia hi'o ē, 'ua tū'ati maita'i te reira mau tumu parau i te tahi 'e te tahi. 'A tuatāpapa ai 'outou i te reira, 'a 'imi 'ia 'ite mai ē, e aha tā te Fatu e tāmata nei i te ha'api'i ia 'outou nā roto i tōna mau tāvini.

E mea hanahana roa te mau hīmene. E māuruuru rahi tō tātou i te feiā fa'ata'i 'upa'upa e rave rahi tei tāhō'ē i tō rātou mau tāreni nō te hōpoi mai i te Vārua o te Fatu i roto i te tuha'a pure-ra'a tāta'itahi. 'E 'ua ha'amaita'i 'oia i te mau pure 'e i te mau 'āmuira'a i roto i te mau tuha'a purera'a ato'a. 'Oia mau, 'ua riro fa'ahou te 'āmuira'a 'ei poupoura'a i te pae vārua nā tātou pā'āto'a.

Tē ti'aturi nei mātou 'e tē pure nei 'ia riro mai te nohora'a o te melo tāta'itahi 'ei vāhi mau nō te fa'aro'o, i reira ho'i te Vārua o te Fatu e pārahi ai. Noa atu te mārōra'a 'ati a'e ia tātou,

e nehenehe te fare o te hō'ē ta'ata e riro mai 'ei vāhi nō te ra'i ra, i reira te tuatāpapara'a, te pure, 'e te fa'aro'o e tū'ati ai i te here. E nehenehe mau tātou e riro mai 'ei mau pipi nā te Fatu, ma te ti'a i ni'a 'e 'ia paraparau nōna i te mau vāhi ato'a tei reira tātou.

E ti'a i te fā a te Atua 'ia riro ato'a 'ei fā nā tātou. Tē hina'aro nei 'oia i tāna mau tamari'i 'ia mā'iti e ho'i iāna ra, ma te ineine, ma te 'ite, ma te fāri'i i te 'oro'a hiero, ma te tā'atihia, 'e ma te ha'apa'o i te mau fafaura'a i ravehia i roto i te mau hiero mo'a.

162 hiero ha'amo'ahia tā tātou i teienei. Te mau hiero 'āpi roa a'e tē ti'a nei ia 'ei mau tāpa'o ha'amana'ora'a i te fa'aro'o 'e i te hi'ora'a ātea o tō tātou

mau pionie. Te hiero tāta'itahi tei patu-hia e rātou, e mea nā roto ia i tā rātou iho fa'atūsiara'a 'e te tauto'ora'a rahi. Tē ti'a tāta'itahi nei te reira mai te hō'ē piru nehenehe i roto i te hei o te 'ohipa pionie.

E hōpoi'a rahi nā tātou i te 'atu'a-tura'a i te reira. Nō reira, fātata te taime e tāta'ihia ai teie mau hiero pionie, ma te fa'a'āpi, 'e nō te tahi pae, te hō'ē fa'a'āpīra'a rahi. E 'imihia te mau rāve'a pāpū nō te fa'aherehere i te 'āamu o te hiero tāta'itahi i te vāhi e nehenehe, ma te fa'aherehere i te nehenehe fa'auru 'e te hāmanira'a ta'a 'ē a te mau u'i tei mo'e e rā 'ē te tau.

'Ua 'iritihia te mau ha'apāpūra'a nō te hiero nō St. George Utaha. Te mau fa'anahora'a nō te fa'a'āpīra'a i te hiero nō Roto Miti, nō Temple Square, 'e te mau vāhi tāpiri mai i te fare nō te piha tōro'a o te 'Ēkālesia, e fa'aara-hia ia te reira i te mahana pae 19 nō 'Ēperera 2019.

E fa'a'āpi-ato'a-hia te hiero nō Manti 'e nō Logan i te mau matahiti e haere mai nei. 'Ia incine ana'e te reira mau fa'anahora'a, e fa'aara-ato'a-hia ia.

E tītau teie 'ohipa 'ia tāpirihia te hiero tāta'itahi nō te hō'ē tau. E nehenehe te mau melo e tāmāu noa i te fāna'o i te ha'amorira'a 'e te tāvinira'a hiero i roto i te tahi atu mau hiero. 'Ia oti ana'e te hō'ē 'ōpuara'a, e ha'a-mo'a-fa'ahou-hia te hiero tāta'itahi.

E te mau taea'e 'e te mau tuahine, tē fa'ariro nei tātou i te hō'ē hiero 'ei fare mo'a roa a'e i roto i te 'Ēkālesia. 'Ia fa'aara ana'e tātou i te mau fa'anahora'a nō te hāmani i te hō'ē hiero 'āpi e riro mai te reira 'ei tuha'a nō tō tātou

'ā'amu mo'a. I teienē, 'a fa'aro'o maita'i mai ma te fa'atura. Mai te mea ē, e fa'aara atu vau i te hō'ē hiero i roto i te hō'ē vāhi ta'a 'ē roa nō 'outou, tē ani atu nei au ia 'outou 'ia taupe noa tō 'outou upo'o i raro 'e te hō'ē pure ha'amāuruuru muhu 'ore i roto i tō 'outou 'ā'au. 'Aita tātou e hina'aro i te vaha rahi o te ha'affi i te nātura mo'a o teie 'āmura'a 'e o te mau hiero o te Fatu.

I teie mahana te 'oa'oa nei mātou 'ia fa'aara atu i te mau fa'anahora'a nō te hāmani i te tahi atu ā mau hiero, o te patuhia i roto i teie mau vāhi i muri nei :

Pago Pago, American Hāmoa ; Okinawa City, Okinawa ; Neiafu, Tona ; Tooele Valley, Utah ; Moses Lake, Washington ; San Pedro Sula, Honetura ; Antofagasta, Tīreni ; Budapest, Honeteria.

Mauuruuru e au mau taca'e, 'e e au mau tuahine here.

'A paraparau ai tātou nō tā tātou mau hiero tahito 'e te mea 'āpī, e mata nā tātou tāta'itahi i te fa'a'ite nā roto i tā tātou mau 'ohipa ē, e mau pipi mau tātou nā te Fatu ra o Iesu Mesia. E mata nā tātou i te fa'a'āpī i tō tātou orara'a nā roto i tō tātou fa'aro'o 'e te ti'aturi iāna. E mata nā tātou i te titau i te mana o tōna Tāra'ehara nā roto i tā tātou tātarahapara'a i te mau mahana ato'a. 'E e mata nā tātou i te ha'amo'a 'e i te ha'amo'a fa'ahou i tō tātou orara'a nō te tāvinira'a i te Atua 'e i tāna mau tamari'i—i nā pae e piti o te pāruru.

Tē vaiho atu nei au i tō'u here 'e tā'u ha'amaita'ira'a ia 'outou na, ma te ha'apāpū atu ia 'outou ē, tē tāmāu noa nei te heheura'a i roto i teie 'Ēkālesia a te Fatu. E tāmāu noa te reira « e hope noa atu te mau fā a te Atua i te tupu, 'ei reira o Iehova tei hau i te rahi e parau mai ai ē, 'ua oti te 'ohipa ».¹

'O tā'u ia ha'amaita'ira'a ia 'outou 'e tō'u 'itera'a pāpū ē, tē ora nei te Atua ! 'O Iesu te Mesia ! Teie tāna 'Ēkālesia. E nuna'a tātou nāna. Nā roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, 'āmene. ■

NOTA

1. *Tē Mau Ha'api'ira'a a te Mau Peresideni o te 'Ēkālesia : Iosepha Semita* (2007), 162.

Parau fa'ata'ara'a nūmera nō 2018

'Ei fa'arara'a i te mau melo o te 'Ēkālesia, 'ua pūhara te Peresidenira'a Mātāmua i teie parau fa'ata'ara'a nūmera nō ni'a i te tupura'a 'e te vaira'a o te 'Ēkālesia i te 31 nō Titema 2018.

'ĀMUIRA'A A TE 'ĒKĀLESIA

Mau titi	3 383
Mau misiōni	407
Mau mata'eina'a	547
Mau pāroisa 'e mau 'āma'a	30 536

RAHIRA'A MELO O TE 'ĒKĀLESIA

Rahira'a melo	16 313 735
Tamari'i 'āpī tei tāpa'ohia	102 102
Feiā tei bāpetizohia	234 332

MAU MISIŌNARE

Mau misiōnare rave tāmāu	65 137
Mau misiōnare tōtauturu a te 'Ēkālesia	37 963

MAU HIERO

Mau hiero tei ha'amo'ahia i te matahiti 2018 (Concepción (Tīreni) 'e Barranquilla (Colombia))	2
Mau hiero tei ha'amo'a-fa'ahou-hia i te matahiti 2018 (Houston (Texas) 'e Jordan River (Utah))	2
Mau hiero e matara ra i te hope'a matahiti	161

Fa'ahorora'a nō te mau 'ā'amu o te 'āmuira'a

Te tāpura i muri nei o te mau 'itera'a rau ia tei mā'itihia, i fa'ahitihia i te roara'a o te 'āmuira'a rahi, e nehenehe te reira e fa'a'ohipahia i roto i te tuatāpapara'a a te ta'ata iho, te purera'a pō 'utuāfare 'e te tahi atu mau ha'api'ira'a. E fa'a'itera'a te nūmera nō te 'api mātāmua o te o'ora'a

Neil L. Andersen	(34) E ta'ata tē vai ra te fa'ahina'arora'a ta'ata nō tōna iho 'āpeni, 'ua ha'apa'o noa rā i tāna mau fafaura'a. E vahine tei 'ore ā i fa'aipoipo tei rōtahi i nī'a i te tāvinira'a.
D. Todd Christofferson	(81) E feiā 'āpī i 'Itāria tei fa'a'ite i te peresideni Russell M. Nelson i te mau tāreta hiero tā rātou i fa'a'ineine nō tō rātou mau tupuna.
Carl B. Cook	(51) E « pupu tae'e » tei ha'apūai 'e tei tauturu i te fa'afāriu i te tahi 'e te tahi i Botswana tei ha'amaita'i i te mau orara'a e rave rahi nā roto i te tāvinira'a misiōnare. 'Ua ta'iruru mai te mau pupu autahu'ara'a 'e 'ua ha'amaita'i i te taure'are'a ra ia Carl B. Cook.
Quentin L. Cook	(76) E anira'a nā te peresideni Gordon B. Hinckley tei tauturu i te metua tāne o Elder O. Vincent Haleck 'ia fāfī'i i te bāpetizora'a.
Becky Craven	(9) E 'ite tei amuamu ē, 'aita te fa'atere mātini pere'o'o auahi i tāmata rī'i a'e i te tīpu'u 'ia 'ore tōna pere'o'o auahi 'ia ū i nī'a i te pere'o'o tei mau i nī'a i te purūmu 'āuri.
Sharon Eubank	(73) 'Aita te mau mōfī rāpae o te hiero nō Roto Miti i 'ama. Maoti te hō'ē moemoeā i noa'a ai ia Sharon Eubank te hina'aro e fa'arahi i tōna fa'aro'o.
Gerrit W. Gong	(97) I muri iho i te tupura'a tōna aumihi nō te hō'ē ta'ata 'eiā, 'ua ha'amata te hō'ē hoa o Gerrit W. Gong i te māramarama ia Iesu Mesia 'e tāna tāra'ehara.
Brook P. Hales	(11) E piti tamaiti a Brook P. Hales tei 'apo mai ē 'ua 'ite te Atua i te hope'a mai te ha'amatarā'a mai ā, i te pāhōnora'a te Atua i te mau pure. 'Ua riro mai te parau « E mure ato'a teie » 'ei parau rahi nō te hō'ē vahine ha'apa'o maita'i tei fāfī'i i tōna matapōra'a.
Mathias Held	(31) 'Ua tomo 'o Mathias 'e Irene Held i roto i te 'Ēkālesia i muri iho i tō rāua hāro'aro'ara'a i te parau mau maoti tā rāua tuatāpapara'a 'e te Vārua.
David P. Homer	(41) I nī'a i te hō'ē manureva na'ina'i, 'ua 'apo mai David P. Homer ē, e mea faufa'a rahi 'ia fa'aro'o i te reo tano. 'Ua ha'api'i David P. Homer 'e tāna vahine ē, e nehenehe te mau pāhōnora'a e tae marū noa mai. 'Ua fa'a'oroma'i te tae'e o David P. Homer i te 'ati e tae noa atu i te hope'a.
Kyle S. McKay	(105) 'Ua tāmarūhia te māuiui o te hō'ē vahine tei tāfifi i te rā'au ta'ero, nā reira ato'a te hevara'a o te hō'ē metua vahine i tāna tamaiti tei fa'aru'e mai i roto i te hō'ē 'ati, maoti te pāturura'a a te Fa'aora rahi.
Russell M. Nelson	(67) Tē 'ume'ume nei te hō'ē metua vahine 'e tāna mau tamāhine i te mau tū'aro 'e te mau ha'uti, 'ia tāu'a mai te mau tāne o te 'utuāfare ia rātou. (88) 'Ua paraparau Russell M. Nelson 'e tāna tamāhine nō nī'a « i te mau mea faufa'a atu » i roto « i te hō'ē 'āparaura'a hope'a i rotopū i te metua tāne 'e te tamāhine ». 'Ua feruri noa te hō'ē mūtō'i tei tauturu i te mau ta'ata 'ia horo 'ē i te hō'ē auahi : « Tei hea tō'u 'utuāfare ? » 'Ua pātō'i te hō'ē hoa nō Russell M. Nelson i te tau'i 'ia noa'a iāna te mau ha'amaita'ira'a o te 'evanelia.
Dallin H. Oaks	(60) 'Aita te mau pīahi tuatoru tei hī'o i te hō'ē 'ūrī i te ne'era'a i pīha'i iho i te hō'ē māunauna i ui ia rātou iho ē : « I hea te reira e arata'i atu ? » 'Ua fa'ataui roa te tere pae mahana 'e pae pō i te hiero i te mana'o o nā ta'ata fa'aipoipo nō Colombia nō nī'a i te fa'aipoipora'a hiero 'e te 'evanelia.
Dale G. Renlund	(70) 'Ua tauturu te hō'ē « pure rī'i mātāmua » i te hō'ē melo māuiui 'ia putapū i te purera'a ē : « 'O teie tō'u fare. »
Ulisses Soares	(6) 'Ua nīnī'i te hō'ē metua vahine 'ōtahi i te mau ha'amaita'ira'a o te 'evanelia i roto i te 'ā'au o tāna mau tamari'i.
Gary E. Stevenson	(47) 'Ei tahu'a i te Lycée, 'ua pātō'i te hō'ē taure'are'a tei riro mai 'ei 'āpōsetolo i te haere e mātā'ita'i i te hō'ē hōhō'a tano 'ore, 'e 'ua fa'aitoito roa ato'a i te hō'ē hoa.
Juan Pablo Villar	(95) I muri iho i tōna haerera'a e poro i te 'evanelia 'e tōna tae'e misiōnare i te hō'ē mahana tā'āto'a, 'ua fa'aoti 'o Juan Pablo Villar e bāpetizo iāna 'e e tāvini i te hō'ē misiōni.
Takashi Wada	(38) 'Ua tomo te metua vahine o Takashi Wada i roto i te 'Ēkālesia i muri iho i tō te Fatu ha'aputapūra'a i tōna 'ā'au nā roto i te hāmani maita'i o te hō'ē tamāroa iti.
W. Christopher Waddell	(19) 'Aua'a a'e te mau tauto'ora'a aupuru a te fētī'i 'e te mau hoa, 'ua fāfī'i fa'ahou mai te tae'e o W. Christopher Waddell i te 'evanelia hou 'oia 'a pohe ai.

Elder Rubén V. Alliaud

Hitu 'Ahuru Hui mana fa'atere rahi

14 matahiti tō Rubén Alliaud fa'aru'era'a i tōna fare i Rāparata nō te haere mai hō'ē matahiti 'e tōna tonton i te Fenua Marite. 'Ua pohe tōna metua tāne, 'o Rubén Reynaldo Alliaud, 'e tē tupu ra te « hō'ē vārua 'ōrure hau » o Rubén.

'Ua pe'ape'a tōna metua vahine 'o María, 'e 'ua tonu 'oia iāna i Houston (Texas), nō te ora 'e tōna taea'e, 'o Manuel Bustos, 'e tōna 'utuāfare. 'Ua ani 'oia i te hō'ē mea i te 'utuāfare o tōna taea'e : « 'Eiaha e ha'āpī'i i tāna tamaiti i tā rātou fa'aro'o. »

'Ua paraparau rā te vārua o te Fatu i taua taure'are'a hepohepo ra. 'Ua hi'o tōna mata nāhea te 'Ēkālesia i te fa'atāhō'era'a i te 'utuāfare Bustos nā roto i te pure 'e te tāvinira'a, 'e e'ita tāna e nehenehe 'e 'ape i te rahira'a Buka a Moromona i ni'a i te mau pa'epa'e o tōna piha.

Nō tōna 'ānoenoe, 'ua rave mai 'oia i te hō'ē buka 'e 'ua 'ite 'oia i te parau fafau a Moroni ē, e ti'a iāna 'ia 'ite e parau mau ānei te Buka a Moromona, nā roto i te pure.

« 'Ua putapū roa vau i terā parau fafau », 'ua parau teie taea'e te pi'i-āpī-hia 'ei Hitu 'Ahuru Huimana fa'atere rahi. « 'Ua hina'aro vau e tai'o i te buka. »

'Ua ha'apa'o 'oia i te parau a Moroni, 'e 'ua fāri'i mai 'oia i te pāhonora'a pāpū 'e 'ua ani i tōna tonton tei hitimahuta ē, 'ua hina'aro 'oia e bāpetizo iāna. 'Ua fa'areva 'oi'oi 'o tonton Manuel ia Rubén i Rāparata nō te ani i te parau fa'ati'a a tōna metua vahine. 'E 'aita i maoro roa, 'ua bāpetizohia 'oia. Mai taua taime ra, 'ua ha'apāpū te 'evanelia i fa'aho'ihia mai i te orara'a o Elder Alliaud.

'Ua fānauhia Rubén Vicente Alliaud i te 8 nō Tēnuare 1966, i Buenos Aires. 'Ua fa'aipoipo 'oia ia Fabiana Bennett Lamas i roto i te hiero nō Buenos Aires (Rāparata) i te 17 nō Titema 1992. E ono tā rāua tamari'i.

'Ua noa'a ia Elder Alliaud te hō'ē parau tū'ite i te pae nō te ture i te fare ha'āpī'ira'a teitei nō Belgrano, i Buenos Aires, 'e 'ua rave 'oia i te mau 'ohipa rau i roto i te ture, ma te 'aravihi ta'a 'ē nō te mau hara teimaha. Mai te matahiti 1998, 'ua 'ohipa 'oia 'ei fa'atere 'āpiti nō Alliaud & Asociados.

'Ua tāvini 'oia 'ei Hitu 'Ahuru ārea, 'ei peresideni misiōni nō Rāparata Córdoba, 'ei peresideni titi, 'ei melo 'āpo'ora'a teitei, 'ei 'episekōpo, 'ei peresideni pupu peresibutero 'e 'ei misiōnare i roto i te misiōni nō Urutue i Montevideo. I te taime 'a pi'ihia ai 'oia, tē tāvini ra 'oia 'ei 'orometua nō te institut, 'ei tauturu mātāmua i roto i te peresidenira'a nō te pū ha'āpī'ipī'ira'a misiōnare nō Rāparata 'e 'ei upo'o fa'atere nō te 'ohipa ha'apararera'a. ■

Elder Jorge M. Alvarado

Hitu 'Ahuru Hui mana fa'atere rahi

'Ua tomo mai Miguel 'e Iris Alvarado i roto i te 'Ēkālesia i Puerto Rico i te matahiti 1977, e ono matahiti tō tā rāua tamaiti i terā taime. 'Ua bāpetizohia te taure'are'a ra Jorge e piti matahiti i muri mai 'e 'aita 'oia i ma'iri i te hō'ē noa a'e purera'a i te sābati.

« 'Ua tupu rā tō'u fa'afāriura'a i te 16ra'a o tō'u matahiti », 'ua parau te Hitu 'Ahuru Huimana fa'atere rahi 'āpī.

I te Lycée, 'ua ha'amata 'oia i te tāvini 'ei peresideni nō te piha séminaire nō tōna 'oire nō Ponce. Tē tuatāpapa ra te mau piāhi i te Buka a Moromona i terā matahiti. Nā roto i tāna hōpoi'a 'āpī, 'ua tae mai te mana'o hi'opo'a iāna iho.

« E mea titau 'ia ui au iā'u iho nei ē : 'Tē ti'aturi mau ra ānei au e parau mau te Buka a Moromona ?' Nāhea pa'i au, e peresideni au nō tā'u piha séminaire 'e 'aita tō'u 'e 'ite nō te parau mau o teie buka ? »

'Ua rave mai 'oia i tāna Buka a Moromona 'e nō te taime mātāmua, 'ua ha'amata 'oia i te tai'o pāpū i te reira.

« 'Ua tūturi au 'e 'ua pure au, 'e 'ua tae mai tō'u 'ite ē, e parau mau te reira », tāna ia parau.

'Ua riro noa te Buka a Moromona 'ei mana fa'auru i roto i te orara'a o Elder Alvarado.

I te tāvinira'a 'oia 'ei misiōnare rave tāmau i roto i te misiōni nō Florida Tampa, 'ua hōro'a 'oia i te Buka a Moromona i te mau ta'ata ato'a tāna i ha'āpī'i. I muri mai, 'ua tuatāpapa 'oia i te buka 'e tāna vahine 'e tā rāua e toru tamari'i. 'Ei peresideni nō te misiōni nō Puerto Rico i San Juan, 'ua tu'u 'ōna i te 'ōpuara'a i mua i tāna mau misiōnare 'ia here 'e 'ia 'ōpere i te Buka a Moromona.

I teieni 'ei Hitu 'Ahuru Huimana fa'atere rahi, tē vai noa nei terā hina'aro i roto ia Elder Alvarado 'ia ani i te ta'ata 'ia 'ite i te mau parau mau o te Buka a Moromona e tau i te orara'a.

'Ua fānauhia Jorge Miguel Alvarado Pazo i te 21 nō Novema 1970. I te 19 nō Titema 1992, 'ua fa'aipoipo 'oia ia Cari Lu Rios i roto i te hiero nō Washington D.C.

I muri mai i te ha'āpī'ira'a nō te fa'aterera'a taiete i te fare ha'āpī'ira'a teitei nō Puerto Rico, 'ua 'ohipa 'oia i ni'a i te mau ti'ara'a rau nō te fa'aterera'a taiete i Puerto Rico 'e i te fenua Marite. 'Aita i maoro a'enei, 'ua 'ohipa 'oia i te pū fa'atere a te 'Ēkālesia i Roto Miti 'ei fa'atere nā te ara nō te Fa'arava'ira'a iāna iho.

'Ua tāvini Elder Alvarado 'ei Hitu 'Ahuru ārea, 'ei peresideni titi, 'ei melo 'āpo'ora'a teitei, 'ei peresideni 'ama'a 'e 'ei ta'ata fa'atere 'ohipa misiōnare nō te pāroita. ■

Elder Hans T. Boom

Hitu 'Ahuru Hui mana fa'atere rahi

I te va'ura'a o tōna matahiti, 'ua fa'anuu te 'utuāfare o Elder Hans T. Boom mai Amsterdam i te 'oire nō Breda, i te mau pae apato'a nō Hōrane. E Hōrane tōna metua tāne tei pa'ari i Inidonesia 'e tei fa'afāriuhia i te 'Ēkālesia, 'ua mana'o 'oia ē, tītauhia i tōna 'utuāfare 'ia reva i rāpae i te 'oire rahi 'e 'ia ho'i i te fenua 'āi'a o tōna mau tupuna.

Te mau taime a parau ai Elder Boom 'e tōna 'utuāfare i roto i terā 'āma'a iti, 'ua riro ia 'ei vāhi ha'api'ipi'ira'a nō te tāvinira'a i roto i te 'Ēkālesia—e tāvinira'a tāna i pūpū i tōna orara'a tā'āto'a 'e o tāna e tāmau noa i te hōro'a i roto i tōna pi'ira'a 'āpi 'ei Hitu 'Ahuru Huimana fa'atere rahi.

« Te mau mea ato'a 'ua riro mai au 'e te mau mea ato'a tā'u e fāna'o, maoti ia te Atua 'e te mau rāve'a tāna i hōro'a mai nō te ha'api'i 'e nō te tupu i te rahi », tē nā reira ra 'oia.

'Ua fānauhia 'oia i te 13 nō Tiurai 1963, i Amsterdam nā Hans 'e Ankie Boom, 'o Hans Theodorus Boom te piti o te tamari'i pa'ari a'e i roto i nā tamari'i e maha a Boom mā. 'Ua ha'api'i tōna metua i te 'evanelia i tō rātou fare ma te fa'aito-ito i tā rāua mau tamari'i 'ia rave itoito i te 'ohipa.

I te 18ra'a o tōna matahiti, 'ua tāvini Elder Boom i roto i te misiōni nō Peretāne i London East. Ma'a 'āva'e i muri mai i te otira'a tāna misiōni, 'ua fārerei 'oia i tāna vahine 'o Ariena Johanna « Marjan » Broekzitter, i te hō'ē 'āmuira'a feiā 'āpi pa'ari a te 'Ēkālesia. 'Ua fa'aipoipohia rāua i te 27 nō Tiunu

1984, i Rhooon (Hōrane) 'e 'ua tā'atihia rāua toru mahana i muri mai i roto i te hiero nō Lonedona (Peretāne). E toru tā rāua tamāroa.

'Ua 'ohipa Elder Boom 'ei pāpa'i parau nō te upo'o fa'atere nō Markenhage College 'e 'ei ta'ata tihepu nō Franchise Development Benelux. I te taime o tōna pi'ira'a 'ei huimana fa'atere rahi, tē 'ohipa ra 'oia 'ei fa'atere 'ohipa ho'o nō MacLean Agencies.

'Ua tāvini Elder Boom 'ei Hitu Ahuru Area, 'ei tauturu i roto i te hō'ē peresidenira'a titi, 'ei peresideni Feiā 'Āpi Tamaroa nō te titi, 'ei peresideni 'āma'a 'e 'ei tauturu i roto i te hō'ē peresidenira'a 'āma'a. I te taime o tōna pi'ira'a, tē tāvini ra 'oia 'ei 'orometua nō te institut 'e 'ei rave 'ohipa nō te mau 'ōro'a i te hiero nō La Hague (Hōrane). ■

Elder L. Todd Budge

Hitu 'Ahuru Hui mana fa'atere rahi

I tōna 'āpīra'a, 'ua ha'api'i te metua o Todd Budge iāna nāhea i te 'imi i te hina'aro o te Fatu. I roto i tōna orara'a, 'ua tāmata 'oia i te rave i te reira i roto i tāna mau fa'aotira'a ato'a.

Tau matahiti i muri mai, i muri iho i tō rāua tāna vahine ha'amaura'a i tō rātou 'utuāfare e pae tamari'i, 'ua tae mai te mau mana'o pae vārua e fa'aru'e i tōna tōro'a 'ohipa nō te mau fare moni 'e te 'ohipa moni. E tītau teie taurira'a i te fa'atusiara'a rahi nōna nō te ha'amau iāna i roto i te hō'ē tōro'a 'āpi.

I muri a'e i te tauto'ora'a rahi 'e te fa'aineinera'a nō te tau i te tōro'a, 'ua fārerei a'era Elder Budge i te ta'ata 'aravihi hō'ē roa nō te hōro'a mai i te arata'ira'a. 'Ua parau mai terā ta'ata ē, 'ia fa'aea noa Elder Budge i roto i tōna tōro'a i te fare moni, ma te fa'aha'amana'o iāna ē, e roa'a iāna te mau rāve'a e rave rahi nō te hōro'a i te parau a'o 'e nō te tauturu i te ta'ata. « Tītauhia te mau ta'ata ha'avare 'ore i roto i te tapiho'ora'a », te parau ia a terā ta'ata.

'Ua 'apo mai Elder Budge i taua fāreireira'a ra 'ei tāpa'o aroha nō 'ō mai i te Fatu. « 'Ia mana'o vau, 'ua hina'aro 'oia 'ia 'ite tei hea roa tō'u 'ā'au », tāna ia parau. « I te 'itera'a te Fatu i tō'u 'ā'au, 'aita 'oia i tītau i terā tusia, 'ua ti'aturi atura vau e ti'a iāna 'ia fa'a'ohipa iā'u nō tāna mau 'ōpuara'a ma te tau i 'ore i tō'u tōro'a. »

Nā roto i tōna tōro'a, 'ua ti'a iāna 'ia riro 'ei fa'aurura'a maita'i i roto i te 'ohipa tapiho'ora'a, 'e 'ua matara ato'a mai te mau 'ūputa nō te porora'a 'evanelia i Tāpōnē.

'Ua fānauhia Lawrence Todd Budge i te 29 nō Titema 1959, i Pittsburg (California, Marite), e Lowell Jensen 'e Deanna Price Budge. 'Ua mātau 'oia ia Lori Capener i tō rāua matahiti mātāmua i te fare ha'api'ira'a teitei nō Brigham Young. Va'u 'āva'e i muri mai i tōna ho'ira'a mai nā te misiōni nō Tāpōnē i Fukuoka, 'ua fa'aipoipohia rāua i te hiero nō Logan (Utah). E ono tā rāua tamari'i.

I te noa'ara'a tāna parau tū'ite i BYU i te matahiti 1984, e parau tū'ite Licence nō te fa'arava'ira'a faufa'a, 'ua 'ohipa Elder Budge nō Bain & Company Japan ; Citibank, N.A. ; 'e nō GE Capital. 'Ua riro mai 'oia 'ei peresideni 'e 'ei ta'ata fa'atere rahi nō Tokyo Star Bank Limited i te matahiti 2003, 'e 'ua tāvini 'oia 'ei peresideni nō te tōmite fa'atere o te fare moni mai te matahiti 2008 i te matahiti 2011.

'Ua tāvini Elder Budge 'ei Hitu 'Ahuru ārea, 'ei peresideni nō te misiōni nō Tāpōnē i Tokyo, 'ei peresideni titi, 'ei 'epise-kōpo, 'ei peresideni pupu peresibutero 'e 'ei peresideni Feiā 'Āpi Tamaroa nō te titi. ■

Elder Ricardo P. Giménez

Hitu 'Ahuru Hui mana fa'atere rahi

E ha'amana'o noa te mau melo o te 'Ēkalesia i Antofagasta (Tireni) i te 'āmuira'a rahi nō 'Ēperēra 2019 nō te fa'aara-ra'ahia te hō'ē hiero 'āpi i reira 'e te pi'ira'ahia te hō'ē tama'iti 'āi'a, 'o Elder Ricardo P. Giménez, 'ei Hitu 'Ahuru Huimana fa'atere rahi.

'Ia feruri 'oia i te mau hōpoi'a o tōna pi'ira'a 'āpi, tē noa'a nei tō Elder Giménez fa'aro'o 'e te itoito i roto i te parau ē « Tā te Fatu e pi'i, tā te Fatu ia e fa'a'aravihi » (Thomas S. Monson, « Duty Calls », *Ensign*, Mē 1996, 44).

« E rave rahi taime vau i te ha'api'ira'a i te reira i te mātāmua ra, 'e i teienei, tē tāmata nei au iho i te fa'ā'ohipa i te reira », tē nā reira ra 'oia. « Tē pi'i nei te Metua i te Ao ra ia 'outou. 'Ua mātau 'oia ia 'outou. Nō reira 'a haere noa 'e 'a rave i te mea tāna i hina'aro, 'e e maita'i te mau mea ato'a. »

'Ua fānauhia Ricardo Patricio Giménez Salazar i te 28 nō Novema 1971, te matahiapo o nā tamari'i a Ricardo Benjamín Giménez Gimeno 'e a Myrto Lucisca Amalia Salazar Signorini. 'Ua tomo mai 'oia i roto i te 'Ēkalesia i te 11 te matahiti 'e 'ua fa'anu'u atu i Santiago (Tireni) nā muri i tōna metua vahine 'e tōna tuahine, i muri mai i te ta'ara'a tōna nā metua.

I te matahiti 1995, 'ua fārerei 'oia ia Catherine Ivonne Carrazana Zúñiga i Santiago i te ha'amatarā'a 'oia i te haere mai i te pāroita 'a noho ai 'oia i te fare o tōna metua tāne fēti'i. 'Ua tā'atihia rāua i te hiero nō Santiago (Tireni) i te 12 nō Tetepa 1997, 'e e piti tā rāua tamari'i.

'Ua manuia Elder Giménez i tāna tuha'a mātāmua ha'api'ira'a tuatoru i roto i te tai'ora'a 'e te hi'opo'ara'a moni, i te fare ha'api'ira'a teitei nō Santiago i te matahiti 1997 'e te parau tū'ite Master nō te 'ohipa fa'aterera'a taiete i te fare ha'api'ira'a teitei nō Chile i te matahiti 2003. 'Ua ha'amata 'oia i tōna tōro'a 'ohipa i roto i te tapiha'ara'a heru repo, 'e i te hope'a, 'ua rave 'oia i roto i te mau rāve'a 'āpi 'ei upo'o fa'atere ha'apa'o i te moni nō te hō'ē taiete roro uira nō Amerika Latino. 'Ua ho'i 'oia i te 'ohipa nō te heru repo i te matahiti 2012, nā mua nō te taiete Sierra Gorda Mining 'e i muri iho nō te taiete Robinson Nevada Mining Company.

I te taime nō tōna pi'ira'a, tē tāvini ra Elder Giménez 'ei tauturu i roto i te hō'ē peresidenira'a titi. 'Ua tāvini ato'a 'oia 'ei Hitu 'Ahuru ārea i te ārea nō Amerika Apato'a, te tuha'a apato'a, 'ei peresideni titi, 'ei melo 'āpo'ora'a teitei, 'ei episekōpo, 'ei tauturu i roto i te hō'ē episekōpora'a 'e i roto i te hō'ē peresidenira'a Feiā 'Āpi Tamāroa nō te pāroita, 'e 'ei misiōnare rave tāmau i roto i te misiōni nō Tireni i Concepción. ■

Elder Peter M. Johnson

Hitu 'Ahuru Hui mana fa'atere rahi

E tāmuta 'e e fa'ahoro taxi te metua tāne o Peter M. Johnson, i muri iho i tōna fāri'ira'a i te hō'ē pūtē moni taora pōpō i roto i te 'ete nō te fare ha'api'ira'a teitei nō Hawaii, 'ua fārerei 'oia i te hō'ē 'orometua nō te institut.

« E tomo 'oe i roto i te 'Ēkalesia i teienei, 'aita ana'e e maoro atu ā te reira nō 'oe », 'ua parau tohu te 'orometua.

'Ua tano te 'orometua. Hō'ē matahiti i muri mai, 'ua « ha'apae [Peter] i te mā'a 'e 'ua pure ho'i 'e 'ua fāri'i i te hō'ē pāhonorā'a. » 'Ua bāpetizohia 'oia i te 16 nō 'Ātete 1986.

'O Peter Matthew Johnson te maha o nā tamari'i e pae, 'ua fānauhia 'oia e McKinley Johnson 'e e Geneva Paris Long i te 29 nō Novema 1966, i Queens (New York, Marite).

'Ua ta'a tōna nā metua i te 11ra'a o tōna matahiti, 'e 'ua fa'anu'u tōna metua vahine i Hawaii. Hō'ē matahiti i muri mai, 'ua 'āmuu atu Peter i te nuna'a mahometa [Nation of Islam] 'e 'ua riro mai 'ei mahometa. 'Ua noa'a iāna i reira te arata'ira'a 'e te pātūrura'a, 'e 'ua fa'aineine iāna nō te fāri'i i te 'evanelia a Iesu Mesia.

I te 15ra'a o tōna matahiti, 'ua fa'anu'u Peter i Hawaii i pihā'i iho i tōna metua vahine. I reira, 'ua 'ite mai 'oia i te 'ohipa tū'aro—te taora popo i roto i te 'ete iho ā rā—'ua ha'amata a'era tōna 'e'a i te ha'api'ira'a tuatoru, te melora'a i roto i te 'Ēkalesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei, te tāvinira'a 'ei misiōnare i roto i te misiōni nō Alabama Birmingham, 'e i te fa'aipoipora'a i te hiero 'e 'o Stephanie Lyn Chadwick i te matahiti 1990. 'Ua fārerei rāua 'a ha'uti ai i te taorara'a pōpō i roto i te 'ete i te fare ha'api'ira'a teitei nō Southern Utah 'e e maha tā rāua tamari'i.

« Tei 'ō nei au nō te tāvini i te Fatu », tē nā reira ra 'ō Elder Johnson nō ni'a i tōna pi'ira'a 'ei Hitu 'Ahuru. « Ta'a 'ē noa atu te ti'ara'a tivira 'aore rā te ta'ere 'aore rā nō hea mai au, tō'u nei pi'ira'a, 'o te tāvinira'a ia i te Fatu ma tō'u 'ā'au ato'a, tō'u vārua 'e tō'u pūai, 'e nō te ti'a nō te Fatu i mua i tōna mau ta'ata. 'Ua here te Fa'aora ia tātou pā'ato'a. E mau tamāroa 'e e mau tamāhine tātou nā te Atua. »

'Ua fāri'i 'o Elder Johnson i te hō'ē parau tū'ite Licence 'e te parau tū'ite Master i te pae nō te nūmerara'a faufa'a i te fare ha'api'ira'a teitei nō Southern Utah 'e te hō'ē parau Doctorat i te pae nō te nūmerara'a faufa'a i te fare ha'api'ira'a teitei nō Arizona State. 'Ua rave 'oia i te 'ohipa 'ei 'orometua 'āpiti i BYU–Hawaii, 'ei 'orometua rahi i Brigham Young University, 'e 'ei 'orometua 'āpiti i te fare ha'api'ira'a teitei nō Alabama. 'Ua tāvini 'oia 'ei Hitu 'Ahuru ārea, 'ei peresideni titi, 'ei pāpa'i parau ha'apa'o faufa'a nō te titi 'e 'ei ta'ata fa'atere 'ohipa misiōnare nō te pāroita. ■

Elder John A. McCune

Hitu 'Ahuru Hui mana fa'atere rahi

I te ha'amatarā'a o tōna tōro'a 'ohipa, 'ua paraparau Elder John A. McCune i tōna paoti 'e 'ua 'apo 'oi'oi mai 'oia ē, 'aita tōna paoti i mātau rahi i Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei. 'Ua ui te paoti ia Elder McCune ē nō te aha 'aita te feiā mo'a e 'ore 'e e 'amu i te cookies.

« E mea pāpū ē, e 'amu vau i te cookies », te parau ia a Elder McCune i tōna paoti ma te mata 'ata'ata, 'e ma te mirimiri i tōna 'ōpū. « 'Ia mana'o vau, tē hape ra paha 'oe i te pupu ta'ata. »

'A paraparau noa ai rāua, 'ua fa'atano Elder McCune i tōna mau mana'o i ni'a i te 'Ēkālesia. Mai terā paraparaura'a 'ua tupu mai te tahi atu mau paraparaura'a nō ni'a i te 'evanelia a Iesu Mesia 'e 'ua ha'apāpū te reira i roto ia Elder McCune i te faufa'a rahi 'ia vai ineine noa nō te fa'a'ite i te 'evanelia.

« E mau pipi tātou nā te Fa'aora Iesu Mesia, noa atu te vāhi tei reira tātou, noa atu te huru, noa atu te taime », tē nā reira ra Elder McCune. « Tē vai ra tā tātou 'ohipa, tō tātou tōro'a, e rāve'a rā te reira nō te fa'afāna'o i tō tātou 'utuāfare 'e nō te ti'a i te vāhi e fa'a'ite atu 'oe i te 'evanelia. 'O tā tātou hōpoi'a mātāmua ia 'ei pipi nā Iesu Mesia.

'Ua fānauhia John Allen McCune i Santa Cruz (California, Marite), i te 20 nō Tiunu 1963, nā Clifford 'e Joan Schulthies McCune. 'Ua pa'ari nā mua 'oia i Nyssa (Oregon, Marite).

I muri iho i tāna misiōni rave tāmāu i Fukuoka (Tāpōnē), 'ua fa'aipoipo Elder McCune ia Debbra Ellen Kingsbury i te hiero nō Roto Miti i te matahiti 1984. E maha tā rāua tamari'i 'e tē ora nei rātou i Midway (Utah, Marite).

'Ua noa'a tā Elder McCune te parau tū'ite Licence i te pae nō te ihi 'ohipa moni i Brigham Young University 'e i muri iho e parau tū'ite Master nō te 'ohipa fa'aterera'a taiete tāna nō te fare ha'apiria'a UCLA. 'Ua 'ohipa 'oia 'ei mono peresideni rahi 'e 'ei ti'a fa'atere rahi nō Capital Investment Advisors mai te matahiti 1997 i te matahiti 2012. I terā taime 'ua tāvini 'oia 'ei peresideni nō te misiōni nō Provo (Utah) hou 'a riro ai 'ei tū'ati fa'atau nō te fa'anahora'a LDS Philanthropies.

Tē tāvini ra Elder McCune 'ei Hitu 'Ahuru ārea i te taime 'a pi'ihia ai 'oia. 'Ua tāvini ato'a 'oia 'ei peresideni titi, 'ei 'episekōpo, 'ei tauturu i roto i te hō'ē 'episekōpora'a 'e i te hō'ē peresidenira'a 'āma'a, 'e 'ei peresideni pupu peresibutero. ■

Elder James R. Rasband

Hitu 'Ahuru Hui mana fa'atere rahi

I te pi'ira'ahia Elder James R. Rasband i roto i te hō'ē peresidenira'a titi e rave rahi matahiti i ma'iri, 'ua tae mai te mana'o ineine 'ore. « 'Ua hape paha rātou », 'ua mana'o 'oia.

'Ua tū'ati te reira mana'o ineine 'ore i tōna mana'o i te 19ra'a o te matahiti, i te tomora'a 'oia i te pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare nō Provo, nō te fa'aineine iāna nō tāna misiōni rave tāmāu i Seoul (Korea 'Apato'a). « E nāhea pa'i au e rave i te reira ? », 'ua uiui tōna mana'o.

I nā taime to'opiti, 'ua tae mai teie pāhonora'a : « 'A fa'aea i reira. E tae mai te 'oa'oa. » 'Aore rā, nā roto i te parau a tōna metua vahine : « 'Aita i pu'e noa te mau ta'ata fāito maita'i nā te Fatu. 'A rave noa i te 'ohipa. »

Tē 'ite nei Elder Rasband i taua taiā ra i teienei 'a feruri ai 'oia i tāna pi'ira'a 'apī 'ei Hitu 'Ahuru Huimana fa'atere rahi, 'ua 'ite rā 'oia i te pāhonora'a : « 'Ua hina'aro noa te Metua i te Ao ra 'ia haere tātou e 'ohipa 'e 'ia hōro'a i te poro'i fa'aora 'e te 'oa'oa a tāna Tamaiti 'e a te tusia tāra'ehara a tāna Tamaiti. »

'Ua fānauhia James Richard Rasband i Seattle (Washington, Marite), nā James E. 'e Ester Rasband i te 20 nō Māti 1963. 'Ua pa'ari 'oia i Pebble Beach (California, Marite), i roto i te hō'ē fare e 200 ti'ahapa metera i te pae tātahi.

'Ua mātau Elder Rasband ia Mary Diane Williams i tōna matahiti mātāmua i Brigham Young University. 'Ua pāpa'i rāua ia rāua 'a haere ai 'oia e pae 'āva'e i 'Īserā'ela nō te ha'api'ira'a 'e i muri iho, 'a tāvini ai 'oia i te misiōni nō Korea i Seoul. 'Ua fa'aipoipohia rāua i roto i te hiero nō Los Angeles (California) i te 11 nō 'Ātete 1984. E maha tamari'i tā rāua.

I te otira'a tāna misiōni, 'ua noa'a mai tāna parau tū'ite Licence i te pae nō te reo peretāne 'e te 'ohipa tuatāpara'a i te parau nō te mau fenua Piri Hiti'a o te rā i BYU i te matahiti 1986 'e i muri iho e parau tū'ite i te pae nō te ture i te fare ha'api'ira'a nō Harvard Law i te matahiti 1989. E pae matahiti 'oia i te 'ohipara'a i roto i te ture i Seattle, 'ua ho'i atu ra i BYU i te matahiti 1995 nō te 'āmui i te tuha'a ha'api'ira'a a te J. Reuben Clark Law. 'Ua tāvini 'oia 'ei mātua nō te fare ha'api'ira'a ture mai te matahiti 2009 i te matahiti 2016, i terā taime 'ua riro mai 'oia 'ei peresideni mono nō BYU.

'Ua tāvini Elder Rasband 'ei Hitu 'Ahuru ārea, 'ei peresideni titi, 'ei tauturu i roto i te peresidenira'a titi, 'ei melo 'āpo'ora'a teitei, 'ei 'episekōpo, 'e 'ei peresideni Feiā 'Āpī Tamāroa nō te pāroita. ■

Elder Benjamin M. Z. Tai

Hitu 'Ahuru Hui mana fa'atere rahi

Nō ni'a i te metua tupuna o Elder Benjamin M. Z. Tai i te pae o tōna pāpā, 'ua haruhia 'oia, 'ua mau i te 'āuri 'e 'ua ha'apohēhia e te mau nu'u tāpōnē tei haru ia Hong Kong i roto i te Tama'i Rahi II o te Ao nei.

Tau 'ahurura'a matahiti i muri mai, 'ua mātau Elder Tai ia Naomi Toma, nō Tāpōnē, 'o tei riro mai 'ei vahine nāna 'a tāvini ai 'oia 'ei peresideni pupu peresibutero nō tāna pāroita taure'are'a piahi i Brigham Young University. 'O Naomi te peresideni Sōtaiete Tauturu i terā tau.

I te fa'a'itera'a Benjamin i tōna metua tāne, te huimana fa'atere tei tātuha'ahia, 'o Elder Kwok Yuen Tai ē, tē arapae ra 'oia ia Naomi ma te mana'o e fa'aipoipo iāna, 'aita tōna metua tāne i maramara. 'Oia mau, 'ua haere mai nā metua o Naomi, 'o Rikuo 'e Fumiko Toma, i Hong Kong nō te fārerei i nā metua o Benjamin. 'Ua fa'a'ite mai te metua o Naomi ē, maoti te 'evanelia a Iesu Mesia i ti'a ai te fa'aipoipora'a o Benjamin 'e o Naomi. 'Ua fa'aipoipohia rāua i roto i te hiero nō Roto Miti i te 23 nō Titema 1995. E ono tamari'i tā rāua.

« E mea 'ē tō tātou mau ta'ere, terā rā, tē vai rā te taura tāhō'ē nō te fa'aro'o 'e te tusia i roto ia tātou », te parau ia a Elder Tai. 'Ua 'ite Elder Tai ē, e tā'amū i teienei teie mau taura'a nō te fa'aro'o 'e te tusia iāna i te mau feiā mo'a 'ati a'e i te ao nei.

'Ua fānauhia Benjamin Ming Zhe Tai i te 20 nō Mē 1972, i Hong Kong, nā Kwok Yuen 'e 'o Hui Hua Tai. Nā roto i te 'ohipa a tōna metua tāne, 'ua fa'a'ati te 'utuāfare i teie nei ao hou 'a ha'amau ai ia rātou i California Apato'a (Marite), i reira Elder Tai i te orara'a i tōna taure'are'ara'a. I roto i tōna 'utuāfare, 'ua pia tōna nā metua i te hō'ē 'āpi parau tei pāpā'ihia « Are'a vau e tō'u ato'a ra 'utuāfare, e ha'amori ia mātou ia Iehova » (Iosua 24:15). 'Ua riro te reira 'ei tumu parau nō te 'utuāfare Tai.

I muri mai i te tāvinira'a i tāna misiōni i te misiōni nō Auterāria i Melbourne, 'ua noa'a mai ia Elder Tai te hō'ē parau tū'ite Licence nō te fa'a'ohipara'a i te ihi i BYU i te matahiti 1996 'e muri iho i te parau tū'ite Master nō te 'ohipa fa'aterera'a taiete i te fare ha'āpi'ira'a UCLA, i te matahiti 2003. 'Ua rave 'oia i te 'ohipa i Tāpōnē 'e i Hong Kong i roto i te fa'ahotura'a moni 'e te faufa'a fenua.

'Ua tāvini Elder Tai 'ei Hitu 'Ahuru ārea, 'ei peresideni mata'eina'a, 'ei tauturu i roto i te peresidenira'a mata'eina'a, 'ei pāpā'i parau fa'atere nō te mata'eina'a, 'ei peresideni pupu peresibutero, 'ei peresideni 'āma'a 'e 'ei 'orometua Ha'āpi'ira'a Sābati. ■

Elder Alan R. Walker

Hitu 'Ahuru Hui mana fa'atere rahi

'Ua riro te ha'āpi'ira'a 'e te pārahira'a i roto i te mau ta'ere 'āpi 'ei 'ohipa au nā Elder Alan R. Walker, 'o tē tauturu maita'i iāna i roto i tōna pi'ira'a 'ei Hitu 'Ahuru Huimana fa'atere rahi.

'Ua fānauhia 'oia i Buenos Aires (Rāparata), nā Victor Adrian Walker 'e Cristina Ofelia Sparrow Walker i te 2 nō Tēnuare 1971, 'ua pa'ari Alan Roy Walker i roto i te mau tuha'a rau i Amerika Apato'a 'e Apato'erau.

I tōna 'āpīra'a, 'ua ora 'oia i Rāparata hou 'a fa'anū'u ai tōna 'utuāfare i Boston (Massachusetts, Marite), 'e i muri iho i Mexico City (Mehiko), nō te 'ohipa a tōna metua tāne.

« 'Ua riro te ha'āpi'ira'a i te reo peretāne 'ei ha'amaita'ira'a rahi roa », 'ua parau 'oia. 'E maoti tōna pa'arira'a i roto i te 'evanelia i rahi ai tōna 'itera'a pāpū 'e i fa'aineine ai 'oia i tōna 'āpīra'a nō te hō'ē misiōni. 'Ua haere Elder Walker i Brigham Young University hō'ē matahiti, i muri iho 'ua tāvini 'oia 'ei misiōnare rave tāmau i roto i te misiōni nō Tennessee Nashville.

Nō te tauturu i te rāpa'aura'a i tōna metua tāne i muri iho i te hō'ē 'ati rahi, 'ua fa'ataime Elder Walker i tāna mau 'ōpuara'a e ho'i i te ha'āpi'ira'a i muri iho i tāna misiōni, 'e 'ua ho'i atu ra i Rāparata. I reira tōna fārereira'a ia Ines Marcela Sulé i te hō'ē 'orira'a nō te institut. Va'u 'ava'e i muri mai, i te 12 nō 'Ātete 1993, 'ua fa'aipoipohia rāua i roto i te hiero nō Buenos Aires (Rāparata). Te mahana nō muri iho, 'ua fa'anū'u nā ta'ata fa'aipoipo i Provo (Utah, Marite), i reira Elder Walker te fa'aotira'a i tāna parau tū'ite Licence i te pae nō te fa'arava'ira'a faufa'a i te matahiti 1996.

'Ua 'ohipa Elder Walker e toru matahiti 'ei ha'apa'o moni taiete nō Citibank, e ono matahiti 'ei ta'ata hi'opo'a nō te 'Ēkālesia i te ārea nō Amerika Apato'a, te tuha'a apato'a, e 11 matahiti i te ārea nō Mehiko, 'e 'aita i maoro a'enei 'ei ti'a fa'atere nō te mau 'ohipa pae faufa'a nō Amerika Apato'a, te tuha'a apato'a. I te matahiti 2010, 'ua pi'ihia Elder Walker nō te peresideni i te misiōni nō Mehiko i Monterrey East.

E mea au nā Walker mā 'e tā rāua tamāhine 'ia tāvini i te ta'ata, 'ia rātere 'e 'ia hi'o i te mau vāhi 'āpi 'e te mau ta'ata 'āpi.

Hou tōna pi'ira'a 'ei Hitu 'Ahuru Huimana fa'atere rahi, 'ua tāvini Elder Walker i ni'a i te mau pi'ira'a rau o te 'Ēkālesia, 'ei Hitu 'Ahuru ārea, 'ei tauturu i roto i te hō'ē peresidenira'a titi, 'ei melo 'āpo'ora'a teitei, 'ei 'episekōpo, 'ei tauturu i roto i te 'episekōpora'a 'e 'ei ta'ata fa'atere 'ohipa misiōnare nō te pāroita. ■

Mark L. Pace

Peresideni rahi nō te Ha'api'ira'a Sābati

I roto i te hō'ē uiuira'a tei fa'ata'ahia nō te hō'ē pi'ira'a e tāvini 'ei peresideni rahi 'āpi nō te Ha'api'ira'a Sābati a te 'Ēkālesia, 'ua pūpū te taea'e Mark L. Pace i tāna pure fafaura'a.

« E te Metua i te Ao ra, te mea ato'a tā 'oe e hina'aro iā'u 'ia rave, e rave au ma te 'oa'oa », 'o tāna ia parau. « 'Ia 'ite noa 'oe ē, 'ua ineine hope au. »

Tē parau ra te taea'e Pace ē, tōna hina'aro mātāmua, 'o te ha'amaita'ira'a ia 'e te turura'a 'e te fa'aitoitōra'a i te mau melo o te 'Ēkālesia. « 'Ua hina'aro mātou e hōro'a i te mau mea ato'a tā mātou e vai ra », 'ua parau 'oia nā ni'a i te i'oa o te peresidenira'a rahi 'āpi o te Ha'api'ira'a Sābati.

'Ua fānauhia Mark Leonard Pace i te 1 nō Tēnuare 1957, i Buenos Aires (Rāparata), e Lorin Nelson 'e e Marylynn Haymore Pace. I terā tau, e peresideni misiōni te metua tāne o te taea'e Pace, nō te misiōni nō Rāparata.

'Ua fārerē te taea'e Pace ia Anne Marie Langeland, tei riro mai 'ei vahine nāna 'a haere ai rāua i roto i te hō'ē ā piha piti i te fare ha'api'ira'a tuatahi i Roto Miti (Utah, Marite). Ē i muri a'era, 'a ta'a 'ē ai tā rātou fare ha'api'ira'a tuarua, 'ua fārerē fa'ahou rāua i te hō'ē fa'oa'oa'ara'a 'āmui a te séminaire. 'Ua pāpa'i rāua ia rāua i te mau matahiti i muri iho 'a haere ai Anne i Norovetia, i reira tōna metua tāne i te peresidenira'a i te misiōni nō Norovetia i Oslo, 'e 'a tāvini ato'a ai te taea'e Pace i roto i te misiōni nō Pāniora i Madrid. 'Ua fa'aipoipohia rāua i roto i te hiero nō Roto Miti i te 21 nō Novema 1978, 'e e hitu tamari'i tā rāua.

'Ua roa'a tā te taea'e Pace parau tū'ite Licence nō te fa'arava'ira'a faufa'a i te fare ha'api'ira'a teitei nō Utah i te matahiti 1980 'e te hō'ē parau tū'ite Master nō te 'ohipa fa'aterera'a taiete i te fare ha'api'ira'a Harvard Business i te matahiti 1982. 'Ua 'ohipa 'oia nō te hō'ē tau poto nā Price Waterhouse i New York City, i muri iho 'ua 'ohipa 'oia nō te taiete Boyer Company i Roto Miti nō te tapiho'ora'a i te mau fenua, mai te matahiti 1984 i te matahiti 2012. I muri mai i te tāvinira'a e toru matahiti 'ei peresideni nō te misiōni nō Pāniora i Barcelona, 'ua 'ohipa 'oia nō te taiete Gardner Company i te matahiti 2015, i roto i te fa'ahotura'a fenua.

I te pi'ira'ahia 'oia i teie pi'ira'a 'āpi, tē tāvini ra te taea'e Pace 'ei Hitu 'Ahuru ārea. I roto i tāna mau pi'ira'a nā mua atu, tē vai ra 'ei tauturu i roto i te hō'ē peresidenira'a titi, 'ei melo 'āpo'ora'a teitei, 'ei 'episekōpo, 'ei tauturu i roto i te hō'ē 'episekōpora'a 'ei peresideni pupu peresibutero, 'ei peresideni Feiā 'Āpi Tamāroa o te pāroita 'e 'ei ti'a fa'atere Scout. ■

Milton Camargo

Tauturu mātāmua i roto i te peresidenira'a rahi o te Ha'api'ira'a Sābati

Fātata hō'ē matahiti te maoro tō Helio da Rocha Camargo, e fa'atere tahito i roto i te tahi atu 'ēkālesia, hou 'oia 'a fāri'i ai e bāpetizo iāna i roto i te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei. 'Aita i maoro i muri mai, 'ua fa'aoti ato'a mai tāna vahine 'o Nair Belmira da Rocha Camargo, e pe'e i te hi'ora'a o tāna tāne fa'aipoipo 'e 'ua bāpetizo ato'a iāna.

I terā taime, 'ua hapū Nair i tā rāua tamaiti, tā rāua i topa te i'oa 'o Milton. 'Ua ha'amaita'i a muri noa atu te fa'aotira'a tāhō'ē a Camargo mā e tomo i roto i te 'Ēkālesia, i te mau u'i nō muri iho o tō rāua 'utuāfare.

'Ua fānauhia te taea'e Milton da Rocha Camargo i te 10 nō Māti 1958, i São Paulo (Beresiria). 'Ua parau te taea'e Camargo, tei pāturuhia i te 6 nō 'Ēperēra 2019, 'ei tauturu mātāmua i roto i te peresidenira'a rahi o te Ha'api'ira'a Sābati ē, e ha'amaita'ira'a nōna te pa'arira'a 'ei melo nō te 'Ēkālesia.

« 'Ua 'ite te Fatu ia tātou tāta'itahi », 'ua nā 'ō 'oia. « Tāna mau fa'anahora'a nō tātou tāta'itahi, 'ua hau atu ā ia i tā tātou e nehenehe e feruri. »

'Ua mātāu te taea'e Camargo i tāna vahine 'o Patricia, 'a peresideni ai tōna metua tāne i te misiōni nō Beresiria i Rio de Janeiro, i te pae hope'a o te mau matahiti 1970. 'Ua fa'aipoipohia rāua i te 4 nō Tiurai 1980, fātata hō'ē matahiti i muri mai i te otira'a te taea'e Camargo i tāna misiōni 'ei misiōnare rave tāmau i roto i te misiōni nō Pōtiti i Lisbon. E toru tā rāua tamari'i.

I te ha'amatarā'a o tō rāua orara'a, 'ua pārahi Camargo mā i Rio de Janeiro, i reira tō te taea'e Camargo noa'ara'a te hō'ē parau tū'ite Licence i te pae nō te ihi patu fare i te Instituto Militar de Engenharia. I muri a'e, 'ua noa'a iāna te hō'ē parau tū'ite Master nō te fa'aterera'a taiete i Brigham Young University.

I te roara'a o tōna tōro'a, 'ua pūpū te taea'e i tōna taime 'e tōna itoito nō te ha'api'i i te mau tā'ata. E rave rahi matahiti tōna ravera'a i roto i te mau fare ha'api'ira'a tuatoru, mai te Laureate Brazil Online Education, Universidad Tecnológica de México, 'e 'aita i maoro a'enei nō te fa'anahora'a BYU-Pathway Worldwide 'ei mono peresideni nō te reira.

'Ua tāvini te taea'e Carmargo 'ei Hitu 'Ahuru ārea, 'ei peresideni nō te misiōni nō Beresiria i Porto Alegre South (1997–2000), 'ei tauturu i roto i te peresidenira'a nō te pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare i Beresiria (2002–5), 'ei 'episekōpo, 'ei peresideni misiōni nō te titi 'e 'ei peresideni pupu peresibutero. ■

Jan E. Newman

Tauturu piti i roto i te peresidenira'a rahi o te Ha'api'ira'a Sabati

'Ei taure'are'a misiōnare i Strasbourg (Farāni), 'ua tupu te tahi 'ohipa pae vārua ta'a 'ē i ni'a ia Jan E. Newman tei ha'a-pūai i tōna 'itera'a pāpū 'e tei fa'aputapū iāna i te here o te Metua i te Ao ra. 'Ua tupu terā 'ohipa 'a tai'o ai 'oia i te mau parau a te peropheta Alama i roto i te Buka a Moromona nō ni'a i te tanura'a i te huero o te 'evanelia i roto i tō tātou 'ā'au (hi'o Alama 32:28 ; 33:22–23).

« 'Ua tai'o vau ē, mai te mea e fa'aāteatea tātou i te tahi vāhi nō terā huero i roto i tō 'oe 'ā'au, e tupu mai te reira, 'e e putapū mai 'oe i terā tupura'a », tē nā reira ra te taea'e Newman. « Tē ha'amana'o nei au i te tai'ora'a i te reira 'e 'ua fa'a'ite pāpū noa 'e 'ua fa'a'ite pūai mai te Vārua iā'u ē e parau mau te reira. 'Ua putapū vau i terā tupura'a. E'ita te reira e mo'e iā'u ē pohe noa atu vau. »

'Ua tauturu te reira 'ohipa 'e te tahi ato'a i te ha'apa'ari i te 'itera'a pāpū o te taea'e Newman nō te 'evanelia 'e 'ua fa'a'ineine iāna nō tōna orara'a tāvinira'a 'ei tāne fa'aipoipo, 'ei metua tāne 'e 'ei pipi nā Iesu Mesia.

'Ua fānauhia Jan Eric Newman i te 16 nō 'Ēperēra 1960, i Jerome (Idaho, Marite), e George Raymond 'e e Dora Walker Newman. 'Ua pa'ari 'oia i Overton (Nevada, Marite). 'Ua fa'afāriuhia tōna metua tāne, 'e nō roto mai tōna metua vahine i te hō'e 'utuāfare melo e rave rahi u'i.

I tōna 'āpīra'a, te tupura'a tōna 'itera'a pāpū 'e 'ua tāvini 'oia i te hō'e misiōni rave tāmāu i Farāni 'e i Belegita. I te otira'a tāna misiōni, 'ua noa'a i te taea'e Newman te hō'e parau tū'ite Licence i te pae nō te reo farāni i Brigham Young University. Nō tōna au roa i terā parau tū'ite, 'ua mana'o roa 'oia e riro mai 'ei 'orometua ha'api'i reo farāni, 'aita rā, 'ua pe'e 'oia i te tōro'a hāmani paparoro (logiciel). 'Ua 'ohipa 'oia 'ei tuatāpapa fa'anahora'a 'āpī 'ua hau i te 30 matahiti te maoro, 'e 'ua ha'amau i te mau taiete paparoro manuia e rave rahi. I teienei 'e 'āpiti fa'atere 'oia nō SageCreek Partners, e taiete tuatāpapa i te mau rāve'a 'āpī i Alpine (Utah).

'Ua fa'a'ipoipohia te taea'e Newman ia Lucia Price i te hiero nō Oakland (California) i te 18 nō 'Ātete 1984. E ono tā rāua tamari'i 'e tē ora nei rātou i Elk Ridge (Utah).

'Ua tāvini te taea'e Newman 'ei peresideni titi, 'ei 'epise-kōpo, 'ei peresideni Feiā 'Āpī Tamāroa nō te pāroita, 'ei ti'a Scout 'e 'ei rave 'ohipa nō te hiero. Mai te matahiti 2006 i te matahiti 2009, 'ua tāvini 'oia 'ei peresideni nō te misiōni nō Nebraska Omaha. ■

Tē tāmāu nei te tāvinira'a a te peresideni Nelson

I muri noa mai i te 'āmūira'a rahi nō 'Ātopa 2018, 'ua tere atu te peresideni Russell M. Nelson i **Peru, Bolivia, Paraguay, Uruguay, 'e Tireni**, i reira tōna fārereira'a i te mau melo 'e te mau misiōnare 'e 'ua fa'atupu i te tahi mau purera'a, mai te hō'e purera'a nā te feiā 'āpī i Tireni, e 1 500 ta'ata tei tae mai, 'e 'ua ha'apuroro-ato'a-hia i te fenua ato'a. 'Ua paraparau 'oia i te mau melo nā roto i te reo pāniora, 'ua ha'amo'a i te hiero nō Concepcion (Tireni) 'e 'ua fārerei i te mau ti'a nō te fa'aterera'a hau i reira.

E tauasinira'a vahine tei pāhono nā ni'a i te rāve'a tūreiarā'a sōtiare i te anira'a a te peresideni Nelson 'ia fa'a'ite mai i te 'ohipa i tupu nō rātou 'a rave ai i nā 'ohipa e maha tāna i ani 'ia rave i te 'āmūira'a rahi nō 'Ātopa 2018 : (1) ha'apae e 10 mahana i te mau rāve'a tūreiarā'a sōtiare 'e te mau ha'apararera'a 'i'ino, (2) tai'o i te Buka a Moromona nā mua a'e i te hope'a matahiti 2018, (3) haere pinepine i te hiero, 'e (4) 'āmūi hope roa atu i te Sōtaiete Tauturu. « 'Ua hina'aro vau e ha'amāuruuru ia 'outou pā'ato'a i te pāhonorā'a i tā'u mau anira'a », 'ua parau te peresideni Nelson, ma te parau ē, maita'i ē « 'ua ha'afātata teie mau anira'a tāta'itahi i te Fa'aora. »

'Ua peresideni te peresideni Nelson i te 'oro'a hunara'a o tāna tamāhine, 'o Wendy Nelson Maxfield, tei fa'aru'e mai i muri iho i tōna 'arora'a i te ma'i mariri 'aita'ata. « E tau i tō tātou

Tē fāri'i-pōpou-hia nei te peresideni Russell M. Nelson 'e Elder Enrique R. Falabella nō te Hitu 'Ahuru i te hō'ē purera'a i Lima (Peru).

hevara'a 'ei 'oa'ora'a 'ia roa'a ia tātou i te hi'ora'a mure 'ore », tē nā reira ra 'oia. 'Ua paraparau 'oia nō ni'a i tāna tamāhine i roto i te hō'ē 'āmuira'a ta'a 'ē nō te titi nō Chico California, tei roto e piti pupu 'āmuira'a nō Paradise tei pa'apa'a i te auahi. « E 'ite 'oe ē, e tāmatara'a tō te mau ta'ata ato'a », tāna ia parau. « Mai te mea 'ua hina'aro 'outou 'ia maita'i mai, 'a ha'amo'e ia 'outou iho 'e 'a tāvini ia vetahi 'ē. »

I **Arizona (Marite)**, 'ua ani te peresideni Nelson i te 65 000 melo 'ia putuputu i roto i te hō'ē fare rahi tū'arora'a « nō te tauturu i te ha'aputuputura'a ia 'Iserā'ela i nā pae e piti o te pāruu. » 'Ua pāpa'i ato'a te peresideni Nelson i te hō'ē parau tei pūharahia i roto i te ve'a pāpa'i ra *Arizona Republic* 'e tei fa'aitoito i te ta'ata « 'ia fāriu i ni'a [i te Fatu] 'e 'ia fa'ariro iāna 'ei pū nō tō tātou orara'a. » 'Ua haere ato'a 'oia i te hō'ē uiuira'a mana'o tei ha'apararehia nā ni'a i te mau 'āfata teata o te fenua ; 'ua haere 'oia i te tahi mau 'āru'i e rave rahi 'e te mau feiā fa'atere i te pae tivira, te pae ha'api'ira'a 'e te pae fa'aro'o ; 'e 'ua fa'atupu ato'a i te hō'ē rurura'a 'iritira'a mana'o 'e te feiā 'āpi pa'ari 'otahi.

Mai te taimē mai ā 'ua fa'atōro'ahia 'oia i te 14 nō Tēnuare 2018, 'ua tere te peresideni Nelson i nā fenua e 5, 16 nūna'a 'e tuha'a fenua, 'e 24 'oire, 'e 'ua tere 'oia e 55 000 maile (88 515 km). ■

Fa'aterera'a fa'auru

Tae mai i teie mahana, i roto i te peresidenira'a a te peresideni Russell M. Nelson :

- 'Ua tauihia te fa'anahora'a nō te mau pupu autahu'ara'a.
- 'Ua mono te aupurura'a i te hāhaerera'a 'utuāfare 'e te hāhaerera'a a te mau tuahine.
- Tē hāmanihia nei te hō'ē fa'anahora'a 'āpi nō te mau tamari'i 'e te feiā 'āpi, 'ia pa'ari maita'i rātou.
- Tē fa'aimeinehia ra te mau nene'ira'a 'āpi nō te buka hīmene 'e te mau hīmene nā te tamari'i.
- 'Ua ha'amauhia te mau arata'ira'a 'āpi nō te mau uiuira'a a te 'episekōpo 'e te feiā 'āpi.
- 'Ua tūra'ihia te parau nō te fa'ahitira'a i te 'ioa tā'ato'a o te 'Ēkālesia.
- E mea nā ni'a i te natirara te mau pi'ira'a misiōni i te Fenua Marite 'e Canada.
- 'Ua tauihia te 'ioa o te pupu hīmene momoni o te Fare menemene 'ei Pupu hīmene o te Fare menemene i Temple Square.
- 'Ua ha'amata te tuatāpapara'a 'evanelia fa'atūmuhia i ni'a i te 'utuāfare 'e turuhia e te 'Ēkālesia, nā reira ato'a te tauira'a i te piti hora purera'a i te sābati.
- 'Ua fa'aarahia e piti 'ahuru ma hitu hiero 'āpi.
- 'Ua fa'a'orehia te mau ha'utira'a ta'ata ora rahi ato'a a te 'Ēkālesia maori e toru.
- I teienei, e nehenehe te fa'anū'ura'a Paraimere 'e te feiā 'āpi, te fa'atōro'ara'a i te autahu'ara'a o te feiā 'āpi tamā-roa 'e te mau parau fa'ati'a hiero nō te feiā 'āpi e ravehia i te 'āva'e Tēnuare, 'eiaha fa'ahou i te mahana fānaura'a.
- I teienei, e nehenehe te mau misiōnare vahine e 'ō'omo i te piripou 'āvae roa.
- 'Ua fa'atanohia te tahi mau tuha'a ri'i e au i te 'ohipa hiero.
- 'Ua ha'amauhia te tahi mau misiōni 'āpi 'e 'ua tauihia te 'ōti'a o te tahi atu mau misiōni, 'e 'ua tāpirihia e piti pū ha'api'ipira'a misiōnare.
- I teienei, e nehenehe te mau tamari'i a nā metua pā'i'a e ha'amaita'ihia 'e e bāpetizohia, 'e 'ua ha'apāpūhia te ture nō ni'a i te fa'aipoipora'a ta'ata o tōna iho 'āpeni.

'E 'ua parau fafau te peresideni Nelson ē, tē fa'atere nei te Fatu, e rahi atu ā tē tae mai ! ■

E fa'atano te ha'api'ira'a séminaire i ni'a i te *Mai, pe'e mai*

I te mau mahana i muri nei, e fa'atano te ha'api'ira'a séminaire 'ati a'e i te ao nei i ni'a i te fa'anahora'a *Mai, pe'e mai* 'e tō te reira tārena, e tauria'a tē tūra'i atu ā i te tuatāpapara'a 'evanelia fa'a-tumuhia i ni'a i te 'utuāfare, turuhia e te 'Ēkālesia, nā roto i te tāhō'ēra'a te tuatāpapara'a i te fare 'e te Ha'api'ira'a Sābati 'e te séminaire.

Ha'amata i te matahiti 2020, e tuatāpapa te mau piha séminaire i te hō'ē ā buka pāpa'ira'a mo'a tei fa'a'ohipahia nō te fa'anahora'a *Mai, pe'e mai* nō te matahiti tāta'itahi. E'ita fa'ahou te séminaire e pe'e i te tārena fare ha'api'ira'a, e pe'e rā te tuatāpapara'a séminaire i te tārena matahiti.

E fa'atumu-noa-hia te ha'api'ira'a séminaire i ni'a i te mau pāpa'ira'a mo'a, e fa'atumu-rahi-hia rā te fa'anahora'a i ni'a i te ha'api'ira'a tumu 'e e ha'apūai te reira, e pāroru 'e e fa'a'ineine ho'i i te feiā 'āpī nō te misiō-ni, te fa'aipoipora'a 'e te tāvinira'a i roto i te 'Ēkālesia. ■

Tai'o rahi atu ā nō ni'a i teie parau ve'a—te roto ato'a te hō'ē hono video nō te feiā fa'atere o te 'Ēkālesia, mai ia Elder Holland, e paraparau nei nō ni'a i te tauria'a—i ni'a ia [ChurchofJesusChrist.org/go/519122](https://www.ChurchofJesusChrist.org/go/519122).

E tāpa'o te ha'amo'ara'a nō te « ananahi 'aita i 'itehia a'enei »

« E ananahi 'aita i 'itehia a'enei 'e te fāito 'ore e hiti mai ra nō te 'Ēkālesia », 'ua parau te peresideni Russell M. Nelson i te ha'amo'ara'a o te hiero nō Roma (Ītāria) i te 'āva'e Māti ra nō 2019. « Tē patu rī'i noa nei tātou nō te mea e haere mai ra. »

I te ha'amo'ara'a, 'ua putuputu 'āmui mai nō te taimē mātāmua te mau melo ato'a nō te Peresidenira'a Mātāmua 'e nō te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo, i te hō'ē vāhi i rāpae i te fenua Marite. « 'Ei mau 'āpōsetolo nā Iesu Mesia i teie 'anotau », tē parau ra te peresideni Nelson, « te poro'i tā mātou i teie mahana 'o te hō'ē ā poro'i ia i fa'a'itehia e te mau 'āpōsetolo i mūta'a ihora—'oia ho'i, tē ora nei te Atua 'e 'o Iesu te Mesia ».

Ta'a 'ē noa atu te ha'amo'ara'a hiero, 'ua paraparau te peresideni Nelson i te feiā 'āpī nō te mata'eina'a o te hiero 'e 'ua fārerei i te Pāpa François, te taimē mātāmua 'ua fāri'ihia te hō'ē Peresideni nō te 'Ēkālesia 'e te upo'o o te 'Ēkālesia Katolika nō Roma. ■

Tai'o i te mau parau nō ni'a i te hiero nō Roma (Ītāria) 'e e māta'ita'i i te mau hōho'a nō Roma i ni'a ia [ChurchofJesusChrist.org/prophets-and-apostles](https://www.ChurchofJesusChrist.org/prophets-and-apostles).

Mau ture 'āpī, mau fa'anahora'a 'āpī, mau mātēria 'āpī

Parau nō ni'a i te hiero. 'Ua pūhara te Peresidenira'a Mātāmua i te hō'ē parau i te 2 nō Tēnuare 2019, teie te tahi tuha'a nō te reira : « I te roara'a o te mau tenetere, i terā tau 'e terā tau, e mau fa'atanora'a tei ravehia i ni'a i te tahi mau 'ohipa ri'i nō ni'a i te hiero, mai te reo, te huru patura'a, te tūreiarā'a 'e te ha'apa'ora'a i te mau parau. 'Ua ha'āpī'i te mau peropheta ē, e'ita te reira mau huru fa'atanora'a e fa'aea mai te au i te arata'ira'a a te Fatu i tāna mau tāvini. »

Fa'anuu'ura'a nō te mau tamari'i 'e te feiā 'āpī. I teienei, e fa'anuu'u te mau tamari'i o te Paraimere 'e te feiā 'āpī i te piha 'aore rā te pupu autahu'ara'a nō muri iho 'ei pupu matahiti i te 'āva'e Tēnuare, 'aita fa'ahou i tō rātou iho mahana fānaura'a. Te aura'a ra, e ti'a i te feiā 'āpī 'ia fāri'i i te hō'ē parau fa'ati'a nō te hiero tei tā'ōti'ahia, nō te taime mātāmua, i te 'āva'e Tēnuare o te matahiti e ti'a ai tō rātou 12 matahiti, 'e e ti'a i te feiā 'āpī tamāroa 'ia fa'atōro'ahia i te Autahu'ara'a a Aaronā i te 'āva'e Tēnuare o te matahiti e ti'a ai tō rātou 12 matahiti.

Mau rāve'a tāvini'ra'a rahi atu ā.

'Ua fa'aara te fa'anahora'a LDS Charities i tōna 'āpitira'a i te fa'anahora'a JustServe.org nō te 'ōmua i te 'ōpuara'a #YouCanDoSomething e titau-manihini-ira'a i te mau ta'ata 'ia tāvini i tō rātou iho vāhi 'e 'ia hōro'a i te ō i te mau 'ōpuara'a maita'i nā te ao nei nō te tauturu i te tauira'a i te ao nei. Nō te ha'amata, 'a haere i ni'a i te 'āpī « How to Help » i ni'a ia LDSCharities.org.

Mātēria 'āpī nō te tāvini'ra'a aupurura'a. 'Ua fa'a'āpīhia te tahua natirara Teie te aupurura'a [This Is Ministering] (ministering.ChurchofJesusChrist.org) 'e 'ua tu'uhia te tahi mau parau ve'a 'āpī 'e te mau video 'āpī. E nehenehe te mau mātēria i ni'a i te tahua natirara e tauturu i te feiā e tai'o mai, nō te toro atu i te rima ma te aumihi, nō te fa'atupu i te mau aura'a pāpū a'e, nō te ha'amaita'i

i tō rātou 'aravihi 'ia fa'aro'o 'e tē vai atu ra. I roto i teie mau mea 'āpī, tē vai nei te tahi mau parau ve'a nō ni'a i te mau parau tumu nō te aupurura'a tei pūharahia i roto i te mau ve'a *Ensign* 'e te *Liahona*, te tahi mau hono i te mau a'ora'a o te 'āmuira'a rahi e paraparau nei nō te aupurura'a, nā reira ato'a te tahi mau video, mau parau fa'ahiti 'e te mau pāpa'ira'a mo'a e nehenehe e 'ōpere atu.

Te tia'ira'a 'e te rāpa'aura'a nō te mau ta'ata tei ro'ohia i te hāmani-'ino-ra'a. Tē vai nei hō'ē tahua natirara 'āpī a te 'Ēkālesia, abuse.ChurchofJesusChrist.org, 'o tē pūpū nei i te mau mātēria 'e te mau maura'a au nō te ta'ata tei ro'ohia i te hāmani-'ino-ra'a, 'e nō te ta'ata ato'a e hina'aro e ārai i te hāmani-'ino-ra'a. 'Ua pūhara ato'a te Peresidenira'a Mātāmua i te hō'ē rata i te 26 nō Māti 2019 ra, tei fa'aitoito i te feiā fa'atere o te 'Ēkālesia 'ia toro i te rima here 'e te rima tauturu ia rātou tei māuiui i te hāmani-'ino-ra'a. 'Āpiti i te rata, 'ua tu'uhia te hō'ē parau tauturu e fa'a'āpī i te mau arata'ira'a nō ni'a i te huru te mau 'episekōpo 'e te mau peresidenira'a titi e paraparau i te mau ta'ata tei māferahia 'e e rave i te mau uiuira'a 'e te mau melo o te 'Ēkālesia. 'Ua pūhara ato'a te 'Ēkālesia i te hō'ē video « Protect the Child [Pāruru i te tamari'i] », 'e 'ua fa'a'āpī ato'a i te parau ve'a i roto i te Mau tumu parau nō te 'evanelia [Gospel Topics] nō ni'a i te hāmani-'ino-ra'a.

Te mau tuha'a 'e te mau fa'anahora'a rorouira 'āpī. Maoti te tuha'a Tārena tuatāpapara'a [Study Plans] i roto i te pūharara'a 'āpī o te fa'anahora'a Vaira'a buka 'evanelia i no'a ai ia 'outou 'ia ha'amau i te hō'ē tārena nō te tuatāpapa i te mau mātēria e vai ra i reira. E mauha'a 'āpī te Mau 'ōro'a ineine [Ordonnances prêtes] nō te fa'anahora'a FamilySearch 'o tē fa'a'ōhie i te 'imira'a i'oa nō te hiero, 'ua noa'a atura

ia 'outou i te taime rahi a'e nō te tāvini i tō 'outou 'utuāfare 'e nō te 'oa'oa i te mau ha'amaita'ira'a o te hiero. 'E tē vai nei fātata e toru 'ahuru ma ono 'ohipa 'āpī e nehenehe e rave i te fare, mai te « Hāhaere nā te vāhi tā rātou i haere [Walk Where They Walked] », nō te tauturu i te mau feiā 'āpī o te 'utuāfare 'e te 'āamu 'utuāfare. Tē vai nei te reira nā roto e 10 reo.

'Aita te mau ha'utira'a ta'ata ora rahi roa 'ino e fa'aitoitoia ra. E mea au te mau 'ōro'a ha'amana'ora'a i te hiro'a tumu 'e te 'āamu i te mau vāhi, 'āre'a rā, 'aita te 'Ēkālesia e fa'aitoito nei i te mau 'ōro'a ha'amana'ora'a rarahi mai te mau ha'utira'a ta'ata ora rahi roa 'ino. E tāmau noa e toru ha'utira'a ta'ata ora rahi : te Nauvoo Pageant i Illinois (Marite), nā te pū fa'atere o te 'Ēkālesia e turu atu ; te Mesa Pageant i Arizona (Marite), tei raro a'e i te feiā fa'atere o te ārea ; 'e te British Pageant, tei raro a'e i te feiā fa'atere o te ārea, e fa'atupuhia i te maha matahiti ato'a. 'Ua fa'a'ore ato'a te 'Ēkālesia i te mau 'ōro'a 'orira'a a te feiā fa'atere nā mua a'e i te ha'amo'ara'a o te hō'ē hiero, e monohia te reira e te hō'ē purera'a e te feiā fa'atere o te 'Ēkālesia e tere mai. ■

E fa'anuu'u te mau tamari'i 'e te feiā 'āpī i te piha 'aore rā te pupu autahu'ara'a nō muri iho 'ei pupu matahiti i te 'āva'e Tēnuare, 'aita fa'ahou i tō rātou mahana fānaura'a.

E fa'āpīhia te mau hiero nō te tau o te mau pionie, mai te hiero nō Roto Miti, 'e e patuhia e va'u fa'ahou hiero 'āpī.

'Ua fa'aarahia e va'u hiero 'āpī 'e te tahi mau fa'a'āpīra'a rahi

Ua 'ōpani te peresideni Russell M. Nelson i te 'āmuiara rahi nō 'Ēperera 2019 ma te fa'aara e va'u hiero 'āpī 'e te fa'a'āpīra'a e maha hiero nō te tau o te mau pionie, 'ua hōro'a-ato'a-hia te tahi mau ha'amāramaramara'a nō ni'a i te fa'a'āpīra'a o te hiero nō Roto Miti.

E patuhia te mau hiero 'āpī i Pago Pago (Hamoā Marite) ; i Okinawa City (Okinawa) ; i Neiafu (Tona) ; i Tooele Valley (Utah, Marite) ; i Moses Lake (Washington, Marite) ; i San Pedro Sula (Honetera) ; i Antofagasta (Tireni) ; 'e i Budapest (Honeteria).

I roto i te mau 'ōpuara'a rahi nō te fa'a'āpīra'a i te hiero nō Roto Miti, e fa'a'āpī-ato'a-hia Temple Square 'e te māhora tāpīri i te fare nō te piha tōro'a a te 'Ēkālesia i Roto Miti (Utah, Marite). E fa'a'āpī-ato'a-hia te mau hiero nō St. George, Manti 'e Logan, i Utah

(Marite) i te mau mahana i muri nei. « E titau teie 'ohipa 'ia tapirihia te hiero tāta'itahi nō te hō'ē tau », te parau ia a te peresideni Nelson. « E nehenehe te mau melo e tāmāu noa i te fāna'o i te ha'āmorira'a 'e te tāvinira'a hiero i roto i te tahi atu mau hiero. 'Ia oti ana'e te hō'ē 'ōpuara'a, e ha'āmo'a-fa'ahou-hia te hiero tāta'itahi ».

Mai tōna rirora'a 'ei Peresideni nō te 'Ēkālesia i te 'āva'e Tēnuare 2018, 'ua fa'aara te peresideni Nelson e 27 hiero. Mai te 'āmuiara rahi nō 'Ātopa 2018 i ma'iri, 'ua ha'āmo'ahia te mau hiero nō Roma ('Ītāria) ; Barranquilla (Colombia) ; 'e Concepción (Tireni). ■

Nō te tāpura o te mau hiero ato'a 'e tō rātou vaira'a, 'a haere i ni'a ia temples.ChurchofJesusChrist.org.

Ture nō te mau tamarī'i a nā metua pā'i'a, mau melo tei fa'aipoipo pā'i'a

I teienei, nō te mau metua e parau nei ia rātou iho 'ei pā'i'a vahine, 'ei pā'i'a tāne 'ei airua 'aore rā 'ei tā'ata tau i 'āpeni, e nehenehe tā rātou e tītau 'ia ha'amaita'ihia tā rātou 'aiū e te hō'ē taea'e tī'amā e mau nei i te autahu'ara'a a Melehizedeka, 'e e nehenehe ato'a tā rātou mau tamarī'i 'ia bāpetizohia 'ia tī'a tō rātou va'u matahiti, ma te tītau 'ore i te parau fa'ati'a a te Peresidenira'a Mātāmua, 'ua fa'aara te peresideni Dallin H. Oaks, tauturu mātāmua i roto i te Peresidenira'a Mātāmua i roto i te hō'ē rurura'a feiā fa'atere o te 'āmuiara rahi.

Hau atu, noa atu ā tē hi'o-noa-hia nei te fa'aipoipora'a tā'ata nō tōna 'āpeni 'ei « 'ōfatira'a ture teimaha », e'ita te 'Ēkālesia e fa'ariro fa'ahou ā i te reira 'ei « tāivara'a » i roto i te mau fa'atitī'āifarora'a a te 'Ēkālesia. « E hi'o-hia te mau peu vi'ivi'i i te hō'ē ā fāito e tāne 'e te vahine ānei 'aore rā e pā'i'a », te parau ia a te peresideni Oaks.

E 'ere teie mau taurira'a ture « i te taurira'a i roto i te ha'apī'ira'a tumu a te 'Ēkālesia nō ni'a i te fa'aipoipora'a 'aore rā nō ni'a i te mau fa'auera'a a te Atua nō te vi'ivi'i 'ore 'e te peu mōrare », 'ua pūhara te Peresidenira'a Mātāmua i roto i te hō'ē parau mana. « E'ita te ha'apī'ira'a tumu nō ni'a i te fa'anahora'a nō te fa'aorara'a 'e te faufa'a rahi o te vi'ivi'i 'ore e tau. »

'Ua nā 'ō te peresideni Oaks e tauturu atu te mau ture i te mau 'utuā-fare mai te reira, 'e « hau atu, maoti te tauto'ora'a a tō tātou mau melo nō te fa'a'ite rahi atu ā i te fa'a'oroma'i, te aumihi 'e te here e rahi atu ā te fa'atura 'e te fa'a'oroma'i i roto i te mau feiā mana'o maita'i ato'a. » ■

Tūra'i i te parau nō te i'oa tī'a

Nō te fa'ahiti i te i'oa tī'a o Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei, 'ua ravehia te tahi mau taurā'a i ni'a i te mau pu'erēni tūreiarā'a.

Mau taurā'a i ni'a i te mau tahua natirara

- E mono te ChurchofJesusChrist.org i te LDS.org 'ei i'oa mana nō te tahua natirara a te 'Ēkālesia.
- I te mau 'āva'e rī'i i muri nei, 'e mono atu te Newsroom.ChurchofJesusChrist.org i te MormonNewsroom.org.
- E riro te ComeUntoChrist.org i te mono i te Mormon.org, 'o tē hāmani-fa'ahou-hia ra 'ia maita'i atu ā te fa'a'ohipara'a o te reira e te mau ta'ata mātāmua i hāmanihia ai te reira (te feiā e 'ere i te melo nō te 'Ēkālesia).

Mau taurā'a i ni'a i te mau pu'erēni tūreiarā'a sōtiare

- 'Ua tauhia te tā'āto'ara'a o te mau tomora'a pu'erēni sōtiare rahi a te 'Ēkālesia nō te tūra'i i te parau nō te i'oa o te 'Ēkālesia a te Fa'aora.
- E nehenehe te mau melo e mā'iti 'ia 'āmui i te hō'ē pupu Facebook tei pī'ihia « Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei—parau fa'auru 'e parau 'āpī », nō te fāri'i i te mau parau 'āpī o te 'Ēkālesia 'e te mau mea 'āpī 'e nō te fa'atupu i te tā'amura'a 'e te tū'atira'a i roto i te 'Ēkālesia.

Mau taurā'a i ni'a i te mau fa'anahora'a 'āfa'ifa'i

- E mono te Musique sacrée i te Musique SDJ.
- E'ita te Vaira'a buka 'evanelia e tau.

E nehenehe e tae fa'ahou mai te tahi mau taurā'a 'a 'ohipa 'āmui ai tātou nō te tūra'i i te parau nō te i'oa o te 'Ēkālesia a te Fa'aora, Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei. ■

Tauasinira'a ta'ata tei tauturuhia nā roto i te mau tauto'ora'a nō te maita'i o te ta'ata

'Ua 'āmui te fa'anahora'a a te 'Ēkālesia nō te maita'i o te ta'ata, te LDS Charities, i e 2 885 'ōpuara'a i roto e 141 fenua i te matahiti i ma'iri, ma te 'āpiti i e 1 900 fa'anahora'a nō te maita'i o te ta'ata. Mai te matahiti 1985, 'ua pūpū te LDS Charities hau i te 2,2 miria tāra marite tauturu—mai te moni, te mau tao'a tumu 'e te tahi ato'a mau tao'a i roto e 197 fenua 'e tuha'a fenua, 'ia au i te parau fa'a'ite matahiti a LDS Charities nō te matahiti 2018 tei pūharahia i te 19 nō Fepuare 2019.

Tē ravehia nei te mau tauto'ora'a a te 'Ēkālesia nō te maita'i o te ta'ata nā roto i te aumihī 'e te here nō te mau tamari'i ato'a a te Atua, ma te tūra'i e toru parau tumu arata'i—ha'apa'o i te feiā i roto i te 'ati rahi, fa'auru i te fa'arava'ira'a iāna iho 'e fa'aitoito i te hōro'ara'a i tōna taimē 'e te tāvinira'a. 'Ua niuhia teie mau parau tumu i ni'a i te fa'aro'o ia Iesu Mesia, 'e tē hōro'a nei te reira i te mana i te mau ta'ata 'e te mau 'utuāfare ta'a 'e noa atu tō rātou nūna'a ta'ata, tō rātou fa'aro'o 'e tō rātou tī'ara'a tivira.

Tē tauturu nei te 'Ēkālesia i te mau hina'aro rū (nā reira ato'a te mau

ta'ata e hōro'a i tō rātou taimē), te mau matapō, te mau metua vahine 'e tā rātou 'aiū fānau 'āpī, nō te pape mā 'e te tāmāra'a, te mau pātia ārai ma'i, te hāmanira'a i te mau pārahira'a tūra'i 'e te tahi ato'a mau rāve'a nō te huma 'ia haere, nō te fa'afāna'o te ta'ata ia rātou iho i te mā'a ma te tahi mau rāve'a 'e mau mātēria i reira, 'e te hina'aro rū 'e te hina'aro tau maoro o te mau tītihoria. Tē 'āmui ato'a nei te 'Ēkālesia i roto i te mau 'ōpuara'a 'oire o e 43 tuha'a fenua 'e mau mata'eina'a i te fenua Marite 'e Canada nō te tauturu i te ta'ata fare 'ore, nō te fa'ata'a i te nohora'a 'āpī nō te tītihoria, 'e tē vai atu ra.

« Tē 'ite nei mātou i te māuruuru rahi 'e te aura'a 'e te mau ta'ata tāta'ita-hi ato'a tei tauturu mai 'ia manuia i te 'ohipa nō te maita'i o te ta'ata i te matahiti 2018 », te parau ia a te tuahine Sharon Eubank, peresideni nō te LDS Charities 'e te tauturu mātāmua i roto i te peresidenira'a rahi nō te Sōtiate Tauturu. Tē nā 'ō nei 'oia ē, e fa'ahōho'ara'a teie parau fa'a'ite nō te maita'i o te mau ta'ata e rave rahi 'ahuru tauasini. ■

Tai'o i te parau fa'a'ite i ni'a ia ldscharities.org.

Tē tī'a ra te hō'ē tuati ma'i i Inidonesia i pihā'i iho i te hō'ē metua vahine 'āpī. 'Ua rave te mau tuati ma'i i roto i teie pū fānaura'a i te mau ho'apī'ira'a tauturura'a i te mau 'aiū e hutī i te aho, tei fa'aterehia e LDS Charities.

Tē 'ata'ata ra te hō'ē taure'are'a i Ghana i te tu'ura'ahia 'oia i roto i te hō'ē pārahira'a tūra'i i pihā'i iho i te hō'ē tī'a 'aravihi nō LDS Charities technician.

Mau parau 'āpī nō te mau misiōnare

Te paraparaura'a i te 'utuāfare. I teieni, e fa'ati'ahia te mau misiōnare 'ia paraparau i tō rātou 'utuāfare i te mau hepetoma ato'a i te mahana fa'aineinera'a nā roto i te mau parau poro'i, te 'itenati, te niuniu, 'e te paraparaura'a video ta'a 'ē atu i te mau rata 'e te mau rata uira.

Mau mauha'a tārenara'a nō te mau ta'ata e tano 'ei misiōnare. Tē vai ra te hō'ē mauha'a 'āpī i ni'a i te natirara, e mauha'a tārenara'a nō 'ō mai i te Tuha'a fa'atere misiōnare nō te tauturu i te mau ta'ata e tano 'ei misiōnare nō te fa'aoti 'e nō te feruri rahi atu ā rātou iho i te taime 'ua ineine maita'i roa rātou nō te tāvini i te Fatu 'ei misiōnare.

Mau misiōni tauturura'a. Mai te 'āva'e Tēnuare 2019 ra, e parauhia te mau taure'are'a misiōnare i te mau pū 'ohipara'a 'ei « misiōnare tauturu. » Te mau taure'are'a ato'a e tītau i te haere i te hō'ē misiōni tauturura'a, e nā reira 'ia rātou mai te tahi mau pu'era'a, nā ni'a i te natirara, 'e te mau pi'ira'a misiōni ato'a, te pi'ira'a ānei 'ei misiōnare poro 'evanelia 'aore rā 'ei misiōnare tauturu —nō 'ō mai 'ia i te peropheta. Nō te mau taure'are'a ti'amā tei ha'apachia te misiōni poro 'evanelia nō te tahi tumu rau, e nehenehe tā rātou e pi'ihia nō te hō'ē misiōni tauturura'a.

E nehenehe te mau misiōnare vahine e 'ō'omo i te piripou 'āvae roa. I teieni, tē vai nei te mā'itira'a i roto i te mau misiōnare vahine 'ia 'ō'omo i te piripou 'āvae roa i roto i tā rātou 'ohipa misiōnare i te mau mahana ato'a, 'ia tāmā noa rā te mau tuahine i te 'ō'omo i te 'ahu 'aore rā i te piritoti 'ia haere rātou i te hiero 'e i te mau 'oro'a purera'a i te sābati, i te mau 'āmuira'a nā te feiā fa'atere 'e te mau ārea, te mau 'oro'a bāpetizora'a, 'e te mau purera'a i te mau pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare. E

nehenehe te piripou 'āvae roa e pāruru i te mau tuahine i te mau ma'i parare a te naonao, e tāpe'a māhanahana ia rātou i te mau vāhi to'eto'e 'e e fa'a'ohie i te ta'ahira'a i te pere'o'o ta'ata'ahi.

Mau misiōni tei ha'amauhia, mau 'ōti'a tei tauihia. 'Ua ha'amauhia e maha misiōni 'āpī 'e e 'ahuru ma piti misiōni tei 'otehia i roto i te tahi mau misiōni e vai ra. E tupu iho ā te reira mau taurira'a i terā taime 'e terā taime nō te fa'atano i ni'a i te mau misiōnare e tāvini ra. Teie te mau misiōni 'āpī, te mau misiōni nō te Rēpupirita manahune o Tōneto Kinshasa East, nō Tuatemara Antigua, nō Peru Limatambo, 'e nō Philipino Antipolo. E fāri'i te mau melo nō taua mau misiōnare ra e tāvini i roto i teie mau misiōni—te ha'amauhia ānei 'aore rā tei fa'a'orehia—i te mau ha'amāramaramara'a nō 'ō mai i tō rātou mau peresideni misiōni.

Te rahira'a pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare tei fa'atanohia. Nō te fa'a'ohipa maita'i atu ā i te mau pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare nā te ao nei, e 'ōpanihia te

mau pū i Rāparata, i Pāniora, i Tirenī 'e i te Rēpupirita Tominīta. Nō teie mau 'ōpanira'a, e fa'a'ohipa te 'Ēkālesia e 11 pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare, i Beresiria ; i Colombia ; i Peretāne ; i Ghana ; i Tuatemara ; i Mehiko ; i Niuterani ; i Peru ; i Philipino ; i Provo (Utah, Marite) ; 'e i Afirika Apato'a.

Mau video pārurura'a. 'Ua 'ōpuahia te 'āna'ira'a 12 tuha'a video 'āpī ra *Tē vāhi pāruru [The Safety Zone]* nō te ha'a-maita'i atu ā i te pārurura'a o te 65 000 misiōnare rave tāmā 'e ia rātou ato'a e tāvini i muri mai ia rātou. 'Ua 'ōpuahia te video mātāmua 'ia mātā'ita'ihia e te mau ta'ata e tano 'ei misiōnare 'e tō rātou nā metua i muri iho i tō rātou fāri'ira'a i te pi'ira'a misiōni 'e nā mua a'e i te haere i te pū ha'api'ipi'ira'a misiōnare. I te PHM, e mātā'ita'i fa'ahou ā te misiōnare i te video mātāmua nā reira ato'a te tahi atu 11 video. E ravehia te tahi mau fa'aha'amana'ora'a nō te mau misiōnare i terā taime 'e terā taime o tā rātou misiōni. ■

'Ua ha'amana te fenua Koweit i te 'Ēkālesia

'Ua noa'a i te 'Ēkālesia te ha'amanara'a o tōna mau feiā fa'atere 'e tāna mau fa'anahora'a mai roto mai i te fa'aterera'a hau nō Koweit. Fātata e 300 melo nō Te 'Ēkālesia a Iesu Mesia i te Feiā Mo'a i te mau Mahana Hope'a Nei e ora nei 'e e 'ohipa nei i Koweit ; tei tae mai nā te mau fenua e rave rahi nā te ara. Maoti te ha'amanara'a a te fa'aterera'a hau e tī'a ai i te feiā fa'atere i reira e tāvini maita'i a'e i te mau hina'aro o te mau melo i Koweit.

'Ua fa'a'ite te 'episekōpo Terry Harradine nō te pāroita nō Koweit, nō te titi nō Manama Bahrain, i tōna māuruuru i te fa'aterera'a hau nō Koweit nō te fa'atira'a i te ti'amāra'a 'ia ha'amori i Koweit, nō te mau rave 'ohipa iho ā rā tei fa'aru'e i tō rātou fenua, 'e nō te fa'aitoitorā i te huru fa'aroma'i i te fa'aro'o o te tahi 'e te tahi i reira. ■

Mau mana'o 'ohipara'a

'Ua rau te mau rāve'a nō te tauturu i te mau melo 'ia 'apo i te ha'api'ira'a nā roto mai i te mau a'ora'a o te 'āmuira'a rahi. Teie te tahi mau hi'ora'a ; penei a'e tē vai ra tō 'outou te tahi mau mana'o e tano maita'i a'e nō tā 'outou pupu autahu'ara'a 'aore rā Sōtaiete Tauturu.

- ***Te 'āparaura'a tāpupu.***

E vāhi te mau melo 'ei pupu na'ina'i, 'e 'a hōro'a i te pupu tāta'itahi i te hō'ē tuha'a o te a'ora'a 'ia tai'o 'e 'ia 'āparau. I muri iho, e ani i te pupu tāta'itahi 'ia fa'a'ite mai i te hō'ē parau mau tā rātou i 'apo mai. 'Aore rā e nehenehe e hāmani i te mau pupu 'āpī mai terā 'e terā pupu tei tuatāpapa i tāna tuha'a ta'a 'ē, 'ia fa'a'ite rātou te tahi i te tahi i te mea tā rātou i 'apo mai.

- ***Pāhono i te mau uira'a.***

E ani manihini i te mau melo 'ia pāhono i te mau uira'a nō n'ia i te a'ora'a o te 'āmuira'a mai teie i muri nei : E aha te mau parau mau o te 'evanelia tā tātou e 'ite nei i roto i teie a'ora'a ? Nāhea tātou i te fa'a'ohipa i teie mau parau mau ? E aha te mau tītaura'a manihini 'e te mau ha'amaita'ira'a i parauhia mai ? E aha tā teie a'ora'a e ha'api'i nei ia tātou nō n'ia i te 'ohipa tā te Atua e hina'aro ia tātou 'ia rave ?

- ***Hōro'a i te mau fa'ahitira'a parau.***

E ani manihini i te mau melo 'ia hōro'a mai i te tahi mau fa'ahitira'a parau nō roto mai i te a'ora'a 'o tei fa'auru ia rātou 'ia rave fa'aoti i tā rātou mau hōpo'i a roto i te 'ohipa nō te fa'aorara'a. E fa'aitoito ia rātou 'ia feruri nāhea rātou i te fa'a'ite i te ta'ata i teie mau fa'ahitira'a parau nō te ha'amaita'i i te hō'ē ta'ata, 'oia ato'a te feiā i herehia 'e te mau ta'ata tā rātou e aupuru ra.

- ***Fa'a'ite i te hō'ē ha'api'ira'a tao'a.***

E ani ātea i te tahi mau melo 'ia 'āfa'i mai i te tahi mau tao'a 'o tā rātou e nehenehe e fa'a'ohipa nō te ha'api'i i te parau poro'i o te 'āmuira'a. I roto i te rurura'a, e ani i te mau melo 'ia fa'ata'a mai e aha te tū'atira'a o teie mau tao'a e te parau poro'i.

- ***Fa'aineine i te hō'ē ha'api'ira'a e ha'api'i i te fare.***

E ani i te mau melo 'ia 'ohipa piti piti nō te fa'anaho i te hō'ē ha'api'ira'a nō te purera'a pō 'utuāfare tei fa'atumuhia i n'ia i te a'ora'a o te 'āmuira'a. Nāhea tātou i te fa'ariri i te a'ora'a 'ei mea fa'ahia nō tō tātou 'utuāfare ? Nāhea tātou i te fa'a'ite i teie a'ora'a i te mau ta'ata tā tātou e tāvini nei ?

- ***Fa'a'ite i te mau 'ohipa i tupu.***

E tai'o 'āmui i te tahi mau fa'ahitira'a i roto i te a'ora'a. E ani i te mau melo 'ia fa'a'ite mai i te tahi mau hi'ora'a nō roto mai i te mau pāpa'ira'a mo'a 'e nō roto mai i tō rātou orara'a 'o tē fa'ahōho'a nei 'aore rā 'o tē ha'apūai nei i te ha'api'ira'a tumu i ha'api'ihia i roto i te fa'ahitira'a parau.

- ***'Apo i te ha'api'ira'a nō ni'a i te hō'ē 'irava.***

E ani i te mau melo 'ia tai'o i te hō'ē 'irava tei parauhia i roto i te a'ora'a o te 'āmuira'a. E ani ia rātou 'ia tāu'aparau e nāhea te mau ha'api'ira'a i roto i te a'ora'a e tauturu ai ia rātou 'ia māramarama a'e i te 'irava.

- ***'Imi i te hō'ē pāhonora'a.***

E fa'aineine ātea i te tahi mau uira'a 'o te 'itehia te pāhonora'a i roto i te a'ora'a o te 'āmuira'a. E fa'atumu i n'ia i te mau uira'a 'o te tūra'i i te ferurira'a hōhonu 'aore rā i te fa'a'ohipara'a i te mau parau tumu o te 'evanelia (hi'o *Ha'api'ira'a mai tā te Fa'aora*, 31–32). I muri iho, e vaiiho i te mau melo 'ia mā'iti i te hō'ē uira'a 'e 'ia 'imi i te mau pāhonora'a i roto i te a'ora'a. E ani ia rātou 'ia 'āparau i tā rātou mau pāhonora'a 'ei pupu na'ina'i.

- ***'Imi i te hō'ē parau.***

E ani i te mau melo 'ia 'imi i roto i te a'ora'a o te 'āmui-ira'a i te mau parau tā rātou e tāpe'a mai. E ani ia rātou 'ia fa'a'ite mai i te mau parau 'e e aha tā rātou i 'apo mai i roto. Nāhea teie mau ha'api'ira'a i te tauturura'a ia tātou 'ia rave fa'aoti i te 'ohipa a te Fatu ?

- ***Hāmani i te hō'ē mea.***

E ani i te mau melo 'ia hāmani i te hō'ē hōho'a pia 'aore rā te hō'ē tāpa'o tai'ora'a tei n'ia te hō'ē fa'ahitira'a parau fa'auruhia nō roto mai i te a'ora'a o te 'āmuira'a. E hōro'a ia rātou i te taima nō te fa'a'ite mai i te mea tā rātou i hāmani. ■

Safely Enfolded
(My Only Son Was
Among Them),
nā Julie Rogers

« 'Aita te māuiui i roto i teie
nei ao e iti mai, i roto ānei i te
'Ēkālesia 'e i rāpae, nō reira
'a fāriu 'ati a'e ia 'outou, 'e e
'itehia ia 'outou te hō'ē ta'ata
tei teimaha roa i raro a'e i te
māuiui 'e 'aita e hope'ara'a
te māuiui o tōna 'ā'au. Hō'ē
rāve'a 'nō te ha'amana'o noa
iāna' 'o te 'āmuira'a ia i te
Taote rahi i roto i tāna hōpoi'a
hope 'ore e amo i te hōpoi'a a te
feiā tei teimaha 'e e tāmarū ia
rātou tei roto i te pe'ape'a ».

Elder Jeffrey R. Holland nō
te Pupu nō te Tino 'Ahuru mā
Piti 'āpōsetolo, « Teie te 'Ārenio
a te Atua », 46.

« 'A parau ai tātou nō tā tātou mau hiero tahito 'e te mea 'āpī, e mata na tātou tāta'itahi i te fa'a'ite nā roto i tā tātou mau 'ohipa ē, e mau pipi mau tātou nā te Fatu ra o Iesu Mesia », te parau ia a te peresideni Russell M. Nelson i roto i te tuha'a purera'a 'ōpanira'a o te 189ra'a o te 'āmuira'a rahi a te 'Ēkālesia. « E mata na tātou i te fa'a'āpī i tō tātou orara'a nā roto i tō tātou fa'aro'o 'e te tī'aturi iāna. E mata na tātou i te tītau i te mana o tōna tāra'ehara nā roto i tā tātou tātarahapara'a i te mau mahana ato'a. 'E e mata na tātou i te ha'amo'a 'e i te ha'amo'a fa'ahou i tō tātou orara'a nō te tāvīnira'a i te Atua 'e i tāna mau tamari'i—i nā pae e piti o te pāruru ».

TE EKALĒSIA A
IESU MESIA
I TE FEIA MO'A
I TE MAU MAHANA
HOPEA NEI

4

02186 05895

8

TAHITIAN